

Αξιολόγηση της Εθνικής
Στρατηγικής Ε&Κ για την
Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)
2014 – 2020

Παραδοτέο Π-4:

Αναλυτικό τεύχος Μελέτης
Αξιολόγησης της RIS3 / Ενότητα
Εργασίας 3 – Σχέδιο Δράσης και
Βαθμός Υλοποίησής του

Οκτώβριος 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	8
1.2 Η ΕΣΕΕ 2014-2020	8
1.3 ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΣΕΕ 2014-2020	11
2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ.....	14
2.1 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ RIS3	14
2.1.1 Ορθότητα διαδικασίας καθορισμού Στρατηγικών Επιλογών και Αξόνων / Κατηγοριών Παρέμβασης της RIS3. Διερεύνηση σκοπιμότητας των αξόνων παρέμβασης και βαθμός σύνδεσής τους με την ανάλυση SWOT... ..	14
2.1.2 Χαρακτηρισμός του σχεδίου δράσης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης με βάση τη λογική παρέμβασής της και ανά κατηγορία παρέμβασης.....	18
2.1.3 Ορθότητα διαδικασίας καθορισμού δράσεων στο πλαίσιο της RIS3.....	25
2.1.4 Ορθότητα και επάρκεια χρηματοδοτικών πηγών, μέσων και εργαλείων – ορθότητα κατανομής και επάρκεια χρηματοδοτικών πόρων – ορθότητα κατανομής χρηματοδότησης ανά τομέα και ανά στρατηγική επιλογή	29
2.2 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ RIS3	37
2.2.1 Βαθμός εφαρμογής σχεδίου δράσης της RIS3	37
2.2.2 Διερεύνηση αιτιών μη υλοποίησης προγραμμάτων που προβλέφθηκαν στο σχέδιο δράσης της RIS3 - έλεγχος εναλλακτικών ενεργειών. Διερεύνηση κάλυψης των αντίστοιχων στρατηγικών /παρεμβάσεων	103
2.2.3 Αποτύπωση εξέλιξης και αποτελεσμάτων δεικτών – προτάσεις	105
2.2.4 Ορθότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης κατά την υλοποίηση των δράσεων – προτάσεις για διορθωτικές παρεμβάσεις.....	113
2.3 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ RIS3 ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΑΚ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	119
2.3.1 Αναμενόμενες επιπτώσεις (impact assessment) του σχεδίου δράσης της RIS3 στο εθνικό σύστημα ΕΤΑΚ αλλά και στην ανάπτυξη και την οικονομία της χώρας.....	119
3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	139
4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	143
4.1 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ RIS3	144
4.2 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΠΒ1_ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΈΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ_ REVISIED	162
4.3 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Π-Β2_ΈΚΘΕΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ).....	163

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Δομή της Εθνικής RIS3 ανά Στρατηγικής Επιλογή, Άξονα και κατηγορίες παρέμβασης.....	9
Πίνακας 2. Δομή του Σχεδίου Δράσης της Εθνικής RIS3.....	11
Πίνακας 3. Δομή της Εθνικής RIS3 ανά Στρατηγική Επιλογή, Άξονα και Κατηγορία Παρέμβασης	14
Πίνακας 4. Βαθμός συνοχής των προκλήσεων / αναγκών της ανάλυσης SWOT με τις Στρατηγικές Επιλογές	15
Πίνακας 5. Βαθμός συνοχής των προκλήσεων / αναγκών της ανάλυσης SWOT με τους άξονες παρέμβασης	16
Πίνακας 6. Δομή του Σχεδίου Δράσης της Εθνικής RIS3.....	20
Πίνακας 7. Εκτίμηση λογικής παρέμβασης ανά Κατηγορία Παρέμβασης	24
Πίνακας 8. Βαθμός συνάφειας δράσεων Σχεδίου Δράσης με τα στοιχεία της ανάλυσης SWOT	25
Πίνακας 9. Βαθμός συμπληρωματικότητας δράσεων Σχεδίου Δράσης-Εσωτερική συνοχή του Σχεδίου Δράσης	28
Πίνακας 10. Κατανομή του Π/Υ του Σχεδίου Δράσης στις Στρατηγικές επιλογές και μεταξύ δημόσιας δαπάνης και ιδιωτικής συμμετοχής	30
Πίνακας 11. Σύγκριση του Π/Υ του αρχικού Σχεδίου Δράσης με αυτό που υλοποιήθηκε ανά Στρατηγική Επιλογή	30
Πίνακας 12 Δράσεις οριζόντιου χαρακτήρα που υποστηρίζουν την RIS και παραγωγικές επενδύσεις στους τομείς προτεραιότητάς της.....	31
Πίνακας 13. Σύγκριση του Π/Υ του αρχικού Σχεδίου Δράσης με αυτό που υλοποιήθηκε ανά τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2014-2020 (δεν περιλαμβάνεται το ΕΠΑΛΘ).....	32
Πίνακας 14. Σύγκριση του Π/Υ του αρχικού Σχεδίου Δράσης με αυτό που υλοποιήθηκε ανά τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2014-2020 (δεν περιλαμβάνεται το ΕΠΑΛΘ).....	33
Πίνακας 15. Αξιολογικό Ερώτημα Προκήρυξης 20.	37
Πίνακας 16. Βαθμός Εφαρμογής Σχεδίου Δράσης της RIS3 (ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ).....	49
Πίνακας 17. Βαθμός Εφαρμογής Σχεδίου Δράσης της RIS3 (ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ) ανά Επενδυτική Προτεραιότητα (χιλ. €)	49
Πίνακας 18. Ποιοτικοί Δείκτες αξιολόγησης του βαθμού εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3	52
Πίνακας 19 Στοιχεία προϋπολογισμού για τις Εμβληματικές δράσεις ανά διαθεματικές επιστημονικές περιοχές	69
Πίνακας 20. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες	71
Πίνακας 21. Στοιχεία πληρωμών στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες κατά την περίοδο 01.01.2021- 31.12.2021	71
Πίνακας 22. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες.	72
Πίνακας 23. Στοιχεία πληρωμών στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες κατά την περίοδο 01.01.2021- 31.12.2021.	72
Πίνακας 24. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 3ης Προκήρυξης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες	73
Πίνακας 25. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 4ης Προκήρυξης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες.	74
Πίνακας 26. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών/τριών.....	75

Πίνακας 27. Στοιχεία πληρωμών στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών/τριών κατά την περίοδο 01.01.2020 – 31.12.2020 και 01.01.2021 – 31.12.2021.	75
Πίνακας 28. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών/τριών.	76
Πίνακας 29. Στοιχεία πληρωμών στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών/τριών κατά την περίοδο 01.01.2021-30.12.2021.	77
Πίνακας 30. Στοιχεία υποβολών έργων στο πλαίσιο της 3ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών/τριών.	78
Πίνακας 31. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης Ερευνητικών Έργων ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας.	79
Πίνακας 32. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης Ερευνητικών Έργων ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών.	80
Πίνακας 33. Στοιχεία προτάσεων προϋπολογισμού και εγκεκριμένων έργων της Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία» «Κόμβοι Έρευνας, Καινοτομίας και Διάχυσης».	82
Πίνακας 34. Κατανομή Προϋπολογισμού της δράσης «Χρηματοδότηση της Βασικής Έρευνας (Οριζόντια υποστήριξη όλων των Επιστημών), Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0)» Υποδράση 1.	84
Πίνακας 35. Κατανομή Προϋπολογισμού της δράσης «Χρηματοδότηση της Βασικής Έρευνας (Οριζόντια υποστήριξη όλων των Επιστημών), Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0)» Υποδράση 2.	85
Πίνακας 36. Στατιστική απεικόνιση της Ελληνικής Συμμετοχής στα προγράμματα Η2020.	86
Πίνακας 37. Προϋπολογισμός ελληνικών φορέων στο σύνολο του Η2020, ανά κατηγορία φορέα, κατά την περίοδο 2014-2020.	89
Πίνακας 38. Αριθμός εγκεκριμένων Έργων την περίοδο 2014-2021 ανά θεματική προτεραιότητα εξαιρουμένων των CSA, IF, ITF.	89
Πίνακας 39. Ελληνικές συμμετοχές που εγκρίθηκαν στην 01/2019 πρόσκληση του Προγράμματος LIFE.91	
Πίνακας 40. URBACT - Λίστα εγκεκριμένων Ελλήνων δικαιούχων, Ιούλιος 2020.	93
Πίνακας 41. Στοιχεία προϋπολογισμού για τις Εμβληματικές δράσεις ανά διαθεματικές επιστημονικές περιοχές	97
Πίνακας 42. Δημιουργία – Επέκταση- Αναβάθμιση των Υποδομών των Ερευνητικών Κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ.	99
Πίνακας 43 Μη ενεργοποιημένες Δράσεις του Σχεδίου Δράσεις της RIS3 και εναλλακτικές Δράσεις / Ενέργειες.	104
Πίνακας 44. Δείκτες αποτελεσμάτων της εθνικής RIS3*	105
Πίνακας 45. Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκροών ενταγμένων έργων του ΕΣΠΑ που εξυπηρετούν τον Άξονα 1: Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building) της εθνικής RIS3*	109
Πίνακας 46. Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκροών ενταγμένων έργων του ΕΣΠΑ που εξυπηρετούν τον Άξονα 2: Ενίσχυση δραστηριοτήτων ETAK της εθνικής RIS3*	110
Πίνακας 47. Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκροών ενταγμένων έργων του ΕΣΠΑ που εξυπηρετούν τον Άξονα 4: Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης της εθνικής RIS3*	111
Πίνακας 48. Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκροών ενταγμένων έργων του ΕΣΠΑ που εξυπηρετούν τον Άξονα 4: Εξωστρέφεια και δικτύωση της εθνικής RIS3*	112
Πίνακας 49 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ.	124
Πίνακας 50 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Νεοφυής Επιχειρηματικότητα	125
Πίνακας 51 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας	125
Πίνακας 52. Σχέδιο Δράσης της RIS3 (χιλ. €).....	144

Πίνακας 53. Αντιστοίχιση Δράσεων με τις Κατηγορίες Παρέμβασης του Σχεδίου Δράσης της RIS3	148
Πίνακας 54. Ενεργοποίηση του Σχεδίου Δράσης της RIS3 βάσει των Δράσεων RIS3 των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (χιλ. €)	151
Πίνακας 55 Ποσοτικοί δείκτες βαθμού εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3.	159

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1. Διακυβέρνηση της ΕΣΕΕ 2014-2020.....	10
Διάγραμμα 2. Μεταβολή Π/Υ στρατηγικών επιλογών 2015 και 2023.....	31
Διάγραμμα 3. Μεταβολή Π/Υ ΕΠ ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούν το Σχέδιο δράσης (2015 και 2023)	32
Διάγραμμα 4. Μεταβολή Π/Υ ΕΠ ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούν το Σχέδιο δράσης (2015 και 2023)	34
Διάγραμμα 5. Ποσοστιαία κατανομή Π/Υ τομέων προτεραιότητας 2015	35
Διάγραμμα 6. Σύγκριση ποσοστιαίας κατανομής Π/Υ τομέων προτεραιότητας 2015 και 2023.....	35
Διάγραμμα 7 Δράσεις 1.α.1, 1.β.8: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	39
Διάγραμμα 8. Δράσεις 1.α.2, 1.β.5, 1.β.6, 1.γ.2, 1.δ.1, 1.δ.2, 2.α.5, 2.β.1, 2.β.6, 3.γ.2, 3.δ.1: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	40
Διάγραμμα 9. Χρηματοδοτική κατανομή ενταγμένων πράξεων στην ΕΠ 1b (αριστερά) και Ποσοστιαία κατανομή ανά Τομέα Προτεραιότητας της RIS3 των ενταγμένων πράξεων στην ΕΠ 1b (δεξιά)/	41
Διάγραμμα 10. Δράσεις 1.γ.4, 1.γ.5: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	42
Διάγραμμα 11. Δράσεις 2.β.2, 2.β.3: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	43
Διάγραμμα 12. Δράσεις 2.α.1, 2.α.2, 2.α.3, 2.α.4, 3.α.1: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	44
Διάγραμμα 13. Δράσεις 1.β.7, 2.β.4, 2.β.5: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	45
Διάγραμμα 14. Δράσεις 2.δ.1, 2.δ.2: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	46
Διάγραμμα 15. Δράση 1.α.3: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	47
Διάγραμμα 16. Δράσεις 1.β.1, 1.β.2, 1.β.3: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	48
Διάγραμμα 17. Δράση 3.δ.3: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	49
Διάγραμμα 18. Βαθμός Εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 σε επίπεδο ΕΠ (%).	50
Διάγραμμα 19. Βαθμός Εφαρμογής Σχεδίου Δράσης της RIS3 (ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ) ανά Κωδ. Δράσης (%).	51
Διάγραμμα 20. ΕΠΑΛΘ: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	54
Διάγραμμα 21. ΕΠΑΛΘ: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).	55
Διάγραμμα 22. Θεματικές Συνέργειες Έξυπνης εξειδίκευσης με Horizon 2020.....	86
Διάγραμμα 23. Σύγκριση πλήθους εγκεκριμένων Έργων με ελληνικές συμμετοχές καθ’ όλη τη διάρκεια (2014-2021) υλοποίησης των προγραμμάτων Η2020.....	87
Διάγραμμα 24. Σύγκριση εγκεκριμένου προϋπολογισμού που αντιστοιχεί σε ελληνικές συμμετοχές καθ’ όλη τη διάρκεια (2014-2021) υλοποίησης των προγραμμάτων Η2020 (Π/Υ ανά έτος σε €).....	88
Διάγραμμα 25. Κατανομή Ευρωπαϊκής συμμετοχής % Η2020, ανά τύπο οργανισμού των ελληνικών φορέων στο σύνολο του Η2020, κατά την περίοδο 2014-2020.....	88
Διάγραμμα 26 Βαθμός ικανοποίησης Δικαιούχων της Δράσης ΕΔΚ.	114

Διάγραμμα 27 Βαθμός ικανοποίησης Δικαιούχων της Δράσης Νεοφυής Επιχειρηματικότητα	114
Διάγραμμα 28 Βαθμός ικανοποίησης Δικαιούχων της Δράσης Ενίσχυση Υποδομών Ε&Α.	115
Διάγραμμα 29 Καταλληλότητα σχεδιασμού Δράσεων.....	115
Διάγραμμα 30 Σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Δικαιούχοι βάσει των Ερευνών Πεδίου.	116
Διάγραμμα 31 Μέσος χρόνος μεταξύ της ημερομηνίας λήξης υποβολής προτάσεων μέχρι και την ημερομηνία έναρξης έργων.	117
Διάγραμμα 32. Εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας ως % των εξαγωγών 1999 - 2020	120
Διάγραμμα 33. Προστιθέμενη αξία των ΜΜΕ στην Ελλάδα σε σύγκριση με την ΕΕ	121
Διάγραμμα 34. Μεταβολή δεικτών ΕΙΣ χρηματοδότησης από το 2016-2023	121
Διάγραμμα 35. Ποσοστό (%) καινοτόμων επιχειρήσεων	122
Διάγραμμα 36. Ακαθάριστη εγχώρια δαπάνη για ΕΤΑΚ (ΑΕΔΕΤΑ) ως % του ΑΕΠ	123
Διάγραμμα 37. Δαπάνες Ε&Κ (σε εκ. €) στους τέσσερις τομείς εκτέλεσης της Ε&Κ για τα έτη 2007-2021	123

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Σκοπός και αντικείμενο της αξιολόγησης

Αντικείμενο της σύμβασης με ημερομηνία υπογραφής την 12/05/2023 μεταξύ της «Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας, Δ/νση Σχεδιασμού και Προγραμματισμού Πολιτικών και Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας» και της Εταιρείας Planet A.E. είναι η **αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014 – 2020 (εφεξής ΕΣΕΕ 2014-2020 ή RIS3)**, ως βασική δραστηριότητα παρακολούθησης της εφαρμογής και διαρκούς επικαιροποίησής της. Σύμφωνα με τις διατυπωμένες αρχές της RIS3, βασική επιδίωξη της αξιολόγησης αποτελεί η διερεύνηση της συνεισφοράς της Στρατηγικής στις επιδιωκόμενες διαρθρωτικές και αναπτυξιακές αλλαγές. Επιπλέον στόχος της αξιολόγησης είναι η επιβεβαίωση και η ερμηνεία των αιτιών επιτυχίας ή απόκλισης των αποτελεσμάτων εφαρμογής της Στρατηγικής και ο καθορισμός των δυνάμει απαραίτητων διορθωτικών παρεμβάσεων. Η αξιολόγηση της RIS3 εντάσσεται στο πλαίσιο του Μηχανισμού Παρακολούθησης της υλοποίησής της (Monitoring Mechanism) και περιλαμβάνει τα κάτωθι μέρη:

- συνολική αξιολόγηση της αναγκαιότητας, της στοχοθέτησης, των προτεραιοτήτων, της διαδικασίας και της προτεινόμενης δομής διακυβέρνησης της Στρατηγικής ς και
- μελέτη της συνεισφοράς των προτεινόμενων από τη Στρατηγική Δράσεων στους στόχους και τα αποτελέσματα της Στρατηγικής στο τέλος της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.

Το παρόν παραδοτέο με τίτλο Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής Ε&Κ για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) 2014 – 2020 και του βαθμού υλοποίησής του αφορά στην αξιολόγηση της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας, της συνάφειας και του αντικτύπου του Σχεδίου Δράσης και του βαθμού υλοποίησης της Στρατηγικής. Περιλαμβάνει τρεις (3) επιμέρους Υποενότητες (Βασικά θέματα αξιολόγησης):

- Διαμόρφωση του Σχεδίου Δράσης της RIS3
- Εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της RIS3
- Εκτίμηση αντικτύπου του Σχεδίου Δράσης της RIS3 στο σύστημα ΕΤΑΚ και την ανάπτυξη της χώρας - Συμπεράσματα και προτάσεις.

1.2 Η ΕΣΕΕ 2014-2020

Στην Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2014-2020 η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) εισήχθη ως βασική προϋπόθεση («εκ των προτέρων αιρεσιμότητα») που η «εκπλήρωσή» της θα επέτρεπε στα κράτη μέλη να λάβουν οικονομική στήριξη για επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) συμβάλλοντας ενεργά στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας προέβη στην εκπλήρωση δύο αιρεσιμοτήτων, οι οποίες ήταν απαραίτητο να εκπληρωθούν προκειμένου να είναι δυνατή η χρηματοδότηση δράσεων μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, έχοντας την ευθύνη για το Θεματικό Στόχο 1 «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας». Ειδικότερα η ΓΓΕΚ ανέλαβε τη διαμόρφωση, στο πλαίσιο της Σύμβασης Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) (Partnership Agreement) της ΠΠ 2014-2020, της Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση και τη διαμόρφωση ενός Πολυετούς Χρηματοδοτικού Σχεδίου Ερευνητικών Υποδομών, λαμβάνοντας υπόψη την ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες της ΕΣΕΕ, αλλά και τον περιφερειακό αντίκτυπο των συγκεκριμένων επενδύσεων.

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης αναπτύχθηκε τόσο σε εθνικό, όσο και περιφερειακό επίπεδο (μία Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και 13 Περιφερειακές) κατά την περίοδο 2013 – 2015 ακολουθώντας ένα υβριδικό μοντέλο. Οι μηχανισμοί και οι διαδικασίες της επιχειρηματικής ανακάλυψης εφαρμόστηκαν σε εθνικό επίπεδο τόσο στο σχεδιασμό, όσο και την εφαρμογή της ΕΣΕΕ 2014-2020. Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) (bottom up προσέγγιση) είναι σημαντική προκειμένου να γίνει ξεκάθαρη η διαφορά ανάμεσα στην προσέγγιση της έξυπνης εξειδίκευσης που είναι θεμελιωδώς βασισμένη στην επιχειρηματική ανακάλυψη συγκριτικά με προσεγγίσεις προηγούμενων στρατηγικών όπου χρησιμοποιούσαν συγκεντρωτικές διαδικασίες σχεδιασμού ως μέσο για το καθορισμό των προτεραιοτήτων Ε&Κ. Η ΔΕΑ οδήγησε στον εντοπισμό των τομέων όπου η Ε&Κ μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη σημαντικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, συνυπολογίζοντας την κρίσιμη μάζα και την αριστεία του ερευνητικού δυναμικού. Σε εθνικό επίπεδο, καθορίστηκαν οκτώ τομείς προτεραιότητας¹. Αναλύθηκαν περαιτέρω μέσω διαβουλεύσεων που οργανώθηκαν από τη ΓΓΕΚ, με συμμετέχοντες εμπλεκόμενους φορείς από όλα τα μέρη της τετραπλής έλικας (Pinna, 2015).

Η ΕΣΕΕ 2014-2020 δομήθηκε στη βάση τριών στρατηγικών επιλογών και τεσσάρων αξόνων προτεραιότητας που «τέμνουν εγκάρσια» τις στρατηγικές επιλογές όπως φαίνεται στον Πίνακα 1,

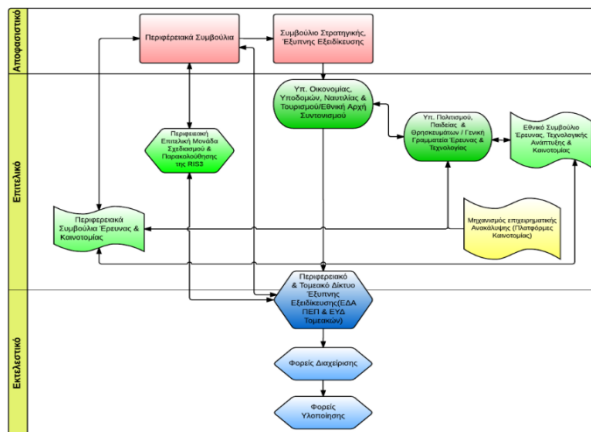
Πίνακας 1. Δομή της Εθνικής RIS3 ανά Στρατηγικής Επιλογή, Άξονα και κατηγορίες παρέμβασης

Στρατηγικές Επιλογές	Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία	Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών και διασυνδέσεων Ε.ΤΑ.Κ με την κοινωνία
Άξονες Παρέμβασης	Κατηγορίες παρέμβασης		
α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	1.α Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	2.α Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	3.α Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου
β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	2.β Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	3.β Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση
γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ Ενίσχυση (υπό)δομών δικτύωσης	2.γ Υποδομές και μηχανισμοί στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας	3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης
δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	1.δ Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	3.δ Ανάπτυξη Καινοτομικής κουλτούρας

¹ Οι τομείς προτεραιότητας είναι: 1. Αγροδιατροφή, 2. Βιοεπιστήμες & Υγεία – Φάρμακα, 3. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, 4. Ενέργεια, 5. Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη, 6. Μεταφορές και εφοδιαστική αλυσίδα, 7. Υλικά – Κατασκευές, 8. Πολιτισμός – Τουρισμός – Πολιτιστικές & Δημιουργικές Βιομηχανίες.

Για την επίτευξη των στόχων της ΕΣΕΕ 2014-2020, σχεδιάστηκε το σύστημα διακυβέρνησης και η διασύνδεσή του με τις Περιφερειακές Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης. Με το εν λόγω σύστημα επιδιώκονταν η εξασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής των εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων, καθώς και ο αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ των φορέων της κεντρικής διοίκησης και του περιφερειακού επιπέδου λειτουργίας του συστήματος. Στόχος ήταν οι περιφερειακές στρατηγικές RIS3, να αλληλοεπιδρούν με την Εθνική Στρατηγική RIS3 στις προτεραιότητες της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας και να εξειδικεύουν τον σχεδιασμό, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ΔΕΑ.

Διάγραμμα 1. Διακυβέρνηση της ΕΣΕΕ 2014-2020

Πηγή. Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, σελ. 143.

Ο Μηχανισμός Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της ΕΣΕΕ 2014-2020 εφαρμόζεται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και βασίζεται σε δείκτες οι οποίοι επιτρέπουν την παρακολούθηση της προόδου κάθε προτεραιότητας της έξυπνης εξειδίκευσης και της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των δράσεων. Οι δείκτες που προβλέπονται από την ΕΣΕΕ 2014-2020 και το «Ενιαίο Σύστημα Δεικτών Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014-2020» είναι η αναγκαία και βασική πηγή για την διαμόρφωση του Συστήματος Παρακολούθησης. Οι δείκτες αυτοί αφορούν το ΕΣΠΑ όπου από την πρόοδο της υλοποίησης των έργων και των δράσεων των ΕΠ συνάγεται η πρόοδος της Στρατηγικής. Όπως αναφέρεται και στην Πέμπτη έκθεση της Πολιτικής Συνοχής «η αφετηρία για μια προσέγγιση προσανατολισμένη στα αποτελέσματα είναι ο εκ των προτέρων καθορισμός σαφών και μετρήσιμων στόχων και δεικτών αποτελεσμάτων» (European Commission, 2011, p. 29).

Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση αποτελούν δύο συμπληρωματικές διαδικασίες. Η παρακολούθηση παρέχει μέρος της εμπειρικής βάσης για την αξιολόγηση, ενώ η αξιολόγηση μπορεί να δημιουργήσει ανάγκες για τη βελτίωση των δεικτών παρακολούθησης. Σύμφωνα με το Μηχανισμό Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, το αντικείμενο της αξιολόγησης της περιέχεται στα εξής ερωτήματα: α) στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας υλοποίησης και β) στην αποτίμηση της συνεχιζόμενης ορθότητας και συνέπειας της Στρατηγικής. Κατά την ΠΠ 2014-2020 δεν εκπονήθηκε έκθεση αξιολόγησης της ΕΣΕΕ 2014-2020, καθώς βασική προϋπόθεση για την απάντηση των ερωτημάτων της αξιολόγησης είναι ο προσδιορισμός των επιπτώσεων της ΕΣΕΕ 2014-2020 στην εθνική οικονομία, κάτι που απαιτεί τη υλοποίηση των ενταγμένων έργων.

1.3 Το Σχέδιο Δράσης της ΕΣΕΕ 2014-2020

Το υπό αξιολόγηση Σχέδιο Δράσης της ΕΣΕΕ 2014-2020 αποτυπώνεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 2. Δομή του Σχεδίου Δράσης της Εθνικής RIS3

Στρατηγική Επιλογή	Άξονας Παρέμβασης	Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	1.α.1	Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών σύμφωνα με τον Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών
			1.α.2	Εξειδικευμένα δίκτυα κέντρων ικανότητας (competence centers)
			1.α.3	Ανάπτυξη επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, διαχείρισης καινοτομίας και τεχνολογίας, εξαγωγών κοκ
	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.1	Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας
			1.β.2	Υποστήριξη της ερευνητικής διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
			1.β.3	Ενίσχυση μεταδιδασκτόρων ερευνητών/τριών
			1.β.4	Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογήθηκαν θετικά στα ERC Grant Schemes, αλλά δεν χρηματοδοτήθηκαν
			1.β.5	Συνεργατικές Πρωτοβουλίες ΕΤΑΚ
			1.β.6	Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών που προτείνονται από επιχειρήσεις, κλπ. (customer- driven)
			1.β.7	Ενίσχυση για την πραγματοποίηση δοκιμών προϊόντων και υπηρεσιών
			1.β.8	Στρατηγικά Σχέδια Ερευνητικών Φορέων (ΚΡΗΠΙΣ ΕΚ)
			1.β.9	Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Έρευνας ΑΕΙ (ΚΡΗΠΙΣ ΑΕΙ)
	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.1	Διαμόρφωση & λειτουργία ψηφιακής πλατφόρμας έρευνας και καινοτομίας*
1.γ.2			Γραφεία αξιοποίησης τεχνολογίας	

Στρατηγική Επιλογή	Άξονας Παρέμβασης	Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης
			1.γ.3	Ενίσχυση και διεύρυνση της δραστηριότητας και του ρόλου των Μονάδων Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (ΜΟΚΕ)
			1.γ.4	Εκσυγχρονισμός των εσωτερικών δικτυακών υποδομών όλων των ΑΕΙ και των ΕΚ της χώρας
			1.γ.5	Ένταξη Νοσοκομειακών Μονάδων στο εθνικό ακαδημαϊκό δίκτυο ΕΔΕΤ για την υποστήριξη ερευνητικών και κλινικών δραστηριοτήτων στην ιατρική και στη βιολογία, σε νεφούπολογιστικό περιβάλλον (Cloud Computing) - επέκταση στις υπόλοιπες 5 περιφέρειες της χώρας
	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	1.δ.2	Δράσεις διμερών και διακρατικών συνεργασιών
			1.δ.1	Ενίσχυση συμμετοχής σε διακρατικά/διευρωπαϊκά δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες - ERANETS- FETs
2. Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.1	Ενίσχυση επιχειρηματικών ομάδων στο στάδιο εκκόλαψης
			2.α.2	Ενίσχυση της ίδρυσης και ανάπτυξης νεοφυών επιχειρήσεων
			2.α.3	Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων (proof-of- concept)
			2.α.4	Ανάπτυξη τεχνοβλαστών (Spin off/out)
			2.α.5	Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση καινοτομικών συνεργατικών σχηματισμών
	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.1	Ενιαία δράση κρατικών ενισχύσεων ΕΤΑΚ: ΕΡΕΥΝΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ
			2.β.1.2	Προ-ανταγωνιστικές δημόσιες συμβάσεις (pre- commercial procurements - PCPs) ΘΣ2,3,4,5,6,7
			2.β.2	Ενίσχυση ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ
			2.β.3	Ανάπτυξη εφαρμογών e-επιχειρείν από μεμονωμένες επιχειρήσεις ή ομάδες επιχειρήσεων
			2.β.4	Ενίσχυση επενδύσεων σε υφιστάμενες επιχειρήσεις για την εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά και για την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων παραγωγής
			2.β.5	Στήριξη των επιχειρήσεων για τη δημιουργία και την επέκταση προηγμένων ικανοτήτων, για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών σε νέους τομείς

Στρατηγική Επιλογή	Άξονας Παρέμβασης	Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης
			2.β.6	Χρηματοδότηση προτάσεων που πέρασαν το όριο βαθμολογίας του SME Instrument της Ε.Ε. αλλά δε χρηματοδοτήθηκαν
	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	2.γ Υποδομές και μηχανισμοί στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας	2.γ.1	Ενίσχυση της ανάπτυξης ψηφιακών πλατφορμών επιχειρηματικών συναλλαγών και συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών και μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων του δημοσίου
			2.γ.2	Δημιουργία Κέντρου Καινοτομίας στην Αθήνα με Σ.Δ.Ι.Τ. ΧΡΩΠΕΙ (δεν είχε προβλεφθεί ως παρέμβαση)
	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	2.δ.1	Προετοιμασία, εφαρμογή και αξιολόγηση τομεακών ή κλαδικών σχεδίων εξωστρέφειας*
			2.δ.2	Εξειδικευμένες μελέτες για στόχευση αγορών (market analysis), προϊόντων και συγκριτικής ανάλυσης του ανταγωνισμού*
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.1	Ίδρυση και ενίσχυση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων
			3.α.2	Ταμείο Αξιοποίησης Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Patent Pool Fund)
			3.α.3	Μητρώο συμβούλων σε ζητήματα διαχείρισης πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας
	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ β	3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	3.β.1	Καινοτόμες προ-εμπορευματικές δημόσιες προμήθειες (pre-commercial procurements - PCPs) ΘΣ 2,4,5,6,7
			3.β.2	Ανάπτυξη και εφαρμογή “πρωτοκόλλων” ή σημάτων
	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης	3.γ.1	Μηχανισμός Επιχειρηματικής ανακάλυψης
			3.γ.2	Εγκατάσταση Μηχανισμού Παρακολούθησης (monitoring mechanism) της υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής RIS3
	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	3.δ.1	Ανάπτυξη έργων επίδειξης και πιλοτικών έργων - εφαρμογής αποτελεσμάτων έρευνας
			3.δ.2	Ενίσχυση συμμετοχής σε διεθνείς επιστημονικές διοργανώσεις, διαγωνισμούς κ.λπ.
			3.δ.3	Προβολή κοινωνικού έργου ΕΤΑΚ

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ

2.1 Διαμόρφωση του Σχεδίου Δράσης της RIS3

2.1.1 Ορθότητα διαδικασίας καθορισμού Στρατηγικών Επιλογών και Αξόνων / Κατηγοριών Παρέμβασης της RIS3. Διερεύνηση σκοπιμότητας των αξόνων παρέμβασης και βαθμός σύνδεσής τους με την ανάλυση SWOT

Η ΕΣΕΕ 2014-2020 δομήθηκε στη βάση τριών στρατηγικών επιλογών και τεσσάρων αξόνων προτεραιότητας που «τέμνουν εγκάρσια» τις στρατηγικές επιλογές.

Πίνακας 3. Δομή της Εθνικής RIS3 ανά Στρατηγική Επιλογή, Άξονα και Κατηγορία Παρέμβασης

Στρατηγικές Επιλογές	Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία	Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών και διασυνδέσεων Ε.ΤΑ.Κ με την κοινωνία
Άξονες Παρέμβασης	Κατηγορίες παρέμβασης		
α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	1.α Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	2.α Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	3.α Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου
β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	2.β Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	3.β Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση
γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ Ενίσχυση (υπό)δομών δικτύωσης	2.γ Υποδομές και μηχανισμοί στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας	3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης
δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	1.δ Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	3.δ Ανάπτυξη Καινοτομικής Κουλτούρας

Αναφέρεται στο κείμενο της ΕΣΕΕ ότι οι Στρατηγικές Επιλογές και Άξονες Παρέμβασης αναδείχθηκαν με βάση τις προκλήσεις και τους στόχους που απορρέουν από την ανάλυση SWOT και τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης. Στον πιο κάτω πίνακα, αναλύεται η συνοχή των Στρατηγικών Επιλογών με τις προκλήσεις / ανάγκες που απορρέουν από την SWOT.

Πίνακας 4. Βαθμός συνοχής των προκλήσεων / αναγκών της ανάλυσης SWOT με τις Στρατηγικές Επιλογές

Προκλήσεις / ανάγκες - Στρατηγικές Επιλογές	Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία	Ανάπτυξη καινοτομικής νοσοτροπίας και θεσμών και διασυνδέσεων Ε.ΤΑ.Κ με την κοινωνία
Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και των υποδομών σε τομείς προτεραιότητας και στα πεδία εφαρμογής των Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής (BTGE, Key Enabling Technologies – KETs)	● ● ●	● ● ●	● ●
Αξιοποίηση του άυλου κεφαλαίου του δημόσιου συστήματος ΕΤΑΚ σε αποτελέσματα ερευνών, διεθνή δικτύωση σε όφελος της κοινωνικής ανάπτυξης με ανταγωνιστικούς όρους	● ●	● ●	● ● ●
Αξιοποίηση του δυναμικού νέων επιστημόνων ως τη σημαντικότερη επένδυση της ελληνικής κοινωνίας και αναστροφή της αιμορραγίας του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων»	● ● ●	● ● ●	● ● ●
Ανάπτυξη της αφομοιωτικής και καινοτομικής ικανότητας του παραγωγικού τομέα (ιδιωτικού και δημόσιου) με την ενίσχυση του υφιστάμενου δυναμικού παραγωγικών φορέων και με την αξιοποίηση του επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού για την ανάδειξη νέων παραγωγικών φορέων (τεχνοβλαστών, νεοφυών επιχειρήσεων κ.α.) και νέων επιχειρηματικών μοντέλων (ανοικτής καινοτομίας, ομότιμης παραγωγής, συνεταιρισμών γνώσης – know-ops, κα).	● ● ●	● ● ●	● ●
Πύκνωση του συστήματος καινοτομίας, με ανάπτυξη των θεσμών και ικανοτήτων συνεργασίας, επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης ώστε να αναπτυχθούν «χώροι» συνάντησης και ανάπτυξης «ισχυρών και ασθενών δεσμών» και να αναπτυχθούν καινοτομικές συνεργατικές συστάδες (innovation clusters).	● ● ●	● ● ●	● ● ●
Ανάπτυξη της εξωστρέφειας του συστήματος καινοτομίας ώστε να καταστεί ορατή στη συνείδηση της ελληνικής κοινωνίας η σημασία, ο ρόλος και οι δυνατότητες του δημόσιου συστήματος ΕΤΑΚ και του παραγωγικού δυναμικού της χώρας και να αναπτυχθεί στο μέγιστο βαθμό κουλτούρα καινοτομίας και δημιουργικότητας.	●	●	● ● ●
Ενίσχυση της εξωστρέφειας των συντελεστών του συστήματος καινοτομίας, τόσο σε ότι αφορά την ανάπτυξη συνεργασιών για την προώθηση και αξιοποίηση καινοτομίας, όσο και για την παρακολούθηση και ενεργητική αφομοίωση και αξιοποίηση των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων διεθνώς.	●	●	● ● ●
Ανάπτυξη μηχανισμού συλλογικής επεξεργασίας και διαμόρφωσης της Στρατηγικής Ε.ΤΑ.Κ, ώστε να παραμένει επίκαιρη, ευφυής και βιώσιμη στο πέρασμα του χρόνου, αναπτύσσοντας και αξιοποιώντας στρατηγικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που βασίζονται στην επένδυση στη γνώση και την καινοτομική προσπάθεια.	● ●	● ●	● ●

● - μικρή συνοχή, ● ● - συνοχή, ● ● ● - μεγάλη συνοχή

Όπως φαίνεται από τον ανωτέρω πίνακα, οι Στρατηγικές Επιλογές έχουν συνάφεια με τις προκλήσεις / ανάγκες. Σε έναν βαθμό αυτό προκύπτει από τον τρόπο που διατυπώνονται οι προκλήσεις / ανάγκες. Η διατύπωση ευνοεί τη συνάφεια με μία ή περισσότερες από τις Στρατηγικές Επιλογές, επειδή διατυπώνουν σύνθετες έννοιες. Το αποτέλεσμα της διατύπωσης αυτής είναι όμως ότι, στη συνέχεια, δεν επιτρέπεται με ευκολία η εκτίμηση του βαθμού στον οποίο με την υλοποίηση ενός σχεδίου δράσης καλύπτονται οι ανάγκες που περιγράφουν.

Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί πως οι Στρατηγικές Επιλογές δεν απορρέουν με εμφανή τρόπο από τις προκλήσεις / ανάγκες, ενώ έχουν μεγαλύτερη συναλφεια με τα επιμέρους στοιχεία της ανάλυσης SWOT. Όπως επισημαίνεται στην αξιολόγηση της Λογικής της Παρέμβασης της Στρατηγικής, εκτιμάται ότι ο σχεδιασμός και του Σχεδίου Δράσης με την χρήση του εργαλείου αυτού θα μπορούσε να βοηθήσει την εξωτερική συνάφεια αλλά και την εσωτερική συνοχή και να επιτρέψει την παρακολούθηση του Σχεδίου Δράσης σε ολοκληρωμένο επίπεδο.

Όσον αφορά την σκοπιμότητα των αξόνων παρέμβασης, η συνοχή με τις προκλήσεις / ανάγκες είναι μεγαλύτερη, όπως φαίνεται από τον πίνακα που ακολουθεί

Πίνακας 5. Βαθμός συνοχής των προκλήσεων / αναγκών της ανάλυσης SWOT με τους άξονες παρέμβασης

Προκλήσεις / ανάγκες – Άξονες Παρέμβασης	Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	Ενίσχυση δραστηριότητας ΕΤΑΚ	Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	Εξωστρέφεια και δικτύωση
Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και των υποδομών σε τομείς προτεραιότητας και στα πεδία εφαρμογής των Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής (BTGE, Key Enabling Technologies – KETs)	● ● ●	● ● ●	● ● ●	● ●
Αξιοποίηση του άυλου κεφαλαίου του δημόσιου συστήματος ΕΤΑΚ σε αποτελέσματα ερευνών, διεθνή δικτύωση σε όφελος της κοινωνικής ανάπτυξης με ανταγωνιστικούς όρους	● ● ●	● ● ●	● ● ●	● ●
Αξιοποίηση του δυναμικού νέων επιστημόνων ως τη σημαντικότερη επένδυση της ελληνικής κοινωνίας και αναστροφή της αιμορραγίας του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων»	● ● ●	● ● ●	●	● ●
Ανάπτυξη της αφομοιωτικής και καινοτομικής ικανότητας του παραγωγικού τομέα (ιδιωτικού και δημόσιου) με την ενίσχυση του υφιστάμενου δυναμικού παραγωγικών φορέων και με την αξιοποίηση του επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού για την ανάδειξη νέων παραγωγικών φορέων (τεχνοβλαστών, νεοφυών επιχειρήσεων κ.α.) και νέων επιχειρηματικών μοντέλων (ανοικτής καινοτομίας, ομότιμης παραγωγής, συνεταιρισμών γνώσης – know-ops, κα).	● ● ●	● ● ●	●	● ●
Πύκνωση του συστήματος καινοτομίας, με ανάπτυξη των θεσμών και ικανοτήτων συνεργασίας, επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης ώστε να αναπτυχθούν «χώροι» συνάντησης και ανάπτυξης «ισχυρών και ασθενών δεσμών» και να αναπτυχθούν καινοτομικές συνεργατικές συστάδες (innovation clusters).	● ● ●	● ● ●	● ● ●	● ●

Προκλήσεις / ανάγκες – Άξονες Παρέμβασης	Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	Εξωστρέφεια και δικτύωση
Ανάπτυξη της εξωστρέφειας του συστήματος καινοτομίας ώστε να καταστεί ορατή στη συνείδηση της ελληνικής κοινωνίας η σημασία, ο ρόλος και οι δυνατότητες του δημόσιου συστήματος ΕΤΑΚ και του παραγωγικού δυναμικού της χώρας και να αναπτυχθεί στο μέγιστο βαθμό κουλτούρα καινοτομίας και δημιουργικότητας.	● ●	●	● ●	● ● ●
Ενίσχυση της εξωστρέφειας των συντελεστών του συστήματος καινοτομίας, τόσο σε ότι αφορά την ανάπτυξη συνεργασιών για την προώθηση και αξιοποίηση καινοτομίας, όσο και για την παρακολούθηση και ενεργητική αφομοίωση και αξιοποίηση των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων διεθνώς.	● ● ●	● ●	● ●	● ● ●
Ανάπτυξη μηχανισμού συλλογικής επεξεργασίας και διαμόρφωσης της Στρατηγικής Ε.ΤΑ.Κ, ώστε να παραμένει επίκαιρη, ευφυής και βιώσιμη στο πέρασμα του χρόνου, αναπτύσσοντας και αξιοποιώντας στρατηγικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που βασίζονται στην επένδυση στη γνώση και την καινοτομική προσπάθεια.	● ●	● ●	● ● ●	● ●

● - μικρή συνοχή, ● ● - συνοχή, ● ● ● - μεγάλη συνοχή

Παρατηρείται η σημαντική συνάφεια των Προκλήσεων / αναγκών που έχουν διατυπωθεί με τους Άξονες Παρέμβασης. Όπως και με την περίπτωση των Στρατηγικών Επιλογών, η συνάφεια με τα στοιχεία της ανάλυσης SWOT είναι ακόμη πιο εμφανής. **Οι Άξονες Παρέμβασης κρίνονται σκόπιμοι στο βαθμό που αποτελούν απόρροια της ανάλυσης SWOT, αλλά και στον βαθμό που μπορεί να θεωρηθούν στόχοι του Σχεδίου Δράσης.** Όπως έχει ήδη αναφερθεί στο σχετικό Παραδοτέο, αλλά και στην επόμενη ενότητα, παρατηρείται έλλειψη αναγνώρισης/διατύπωσης ξεκάθαρων στόχων (έμφαση σε επιλογές και προτεραιότητες) χωρίς ξεκάθαρη συσχέτισή τους με ανάγκες.

Σχήμα 1. Διαγραμματική απεικόνιση της Λογικής Παρέμβασης

Ο καθορισμός των Αξόνων Παρέμβασης του Σχεδίου Δράσης δεν διατυπώνει (Ειδικούς) Στόχους. Σε αντίθεση με την λεπτομερέστατη περιγραφή των προκλήσεων, η επιλογή τόσο ευρειών αξόνων παρέμβασης τους καθιστά σε έναν βαθμό γενικούς χωρίς στη συνέχεια την εξειδίκευση που γίνεται μέσω των κατηγοριών παρέμβασης. Η ίδια δράση θα μπορούσε κάλλιστα να θεωρηθεί ότι εμπίπτει σε περισσότερους του ενός Άξονες, ή ακόμα και σε όλους τους Άξονες. Για παράδειγμα, μία δράση εξωστρέφειας και δικτύωσης μπορεί να σχετίζεται την ανάπτυξη δυναμικού και επίσης να έχει χαρακτήρα ενίσχυσης δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ. Συνεπώς η τοποθέτηση της δράσης στον έναν ή τον άλλον Άξονα δημιουργεί μια 'ουδετερότητα' για το Σχέδιο Δράσης.

Λογική Παρέμβασης

2.1.2 Χαρακτηρισμός του σχεδίου δράσης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης με βάση τη λογική παρέμβασής της και ανά κατηγορία παρέμβασης

2.1.2.1 Περί Λογικής Παρέμβασης

Η Λογική Παρέμβασης (Intervention Logic) αποτελεί μέρος του λογικού πλαισίου (Logical Framework) μιας Στρατηγικής, μιας Πολιτικής, ενός Προγράμματος ή μιας Παρέμβασης. Το λογικό πλαίσιο είναι ένα εργαλείο σχεδιασμού και παρακολούθησης το οποίο βοηθάει την εξασφάλιση της συνοχής των παρεμβάσεων και δράσεων της Στρατηγικής με τους στόχους της. Προέρχεται, ως εργαλείο, από την έννοια του σχεδιασμού έργου με βάση τους στόχους - goal oriented project planning και υιοθετήθηκε από την Ε.Ε. καθώς και πολλούς διεθνείς φορείς χρηματοδότησης.

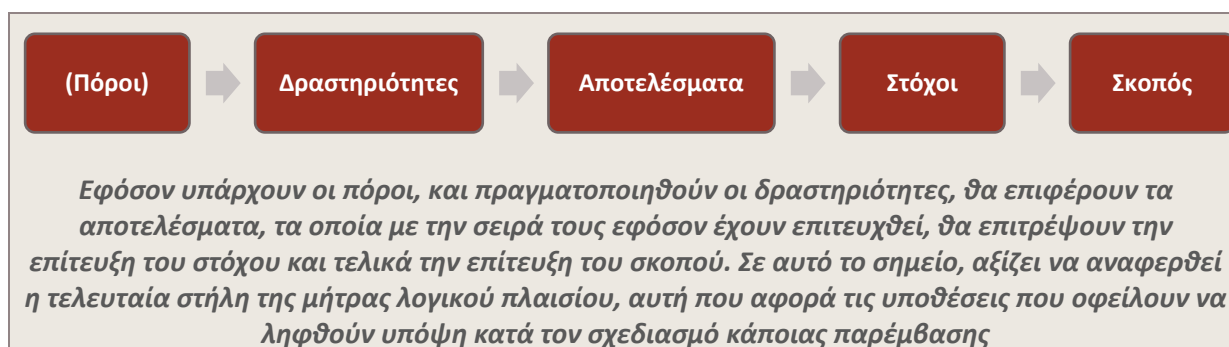
Στο επίκεντρο του λογικού πλαισίου βρίσκεται η μήτρα λογικού πλαισίου, Logical Framework Matrix, που συνοψίζει ουσιαστικά όλη την πληροφορία της Λογικής Παρέμβασης σε μία μήτρα 4 x 4 με αναφορές τόσο στη δομή όσο στους δείκτες παρακολούθησης καθώς και στο εξωτερικό περιβάλλον στον οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται η Στρατηγική. Στην απλούστερη μορφή της, η μήτρα λογικού πλαισίου μπορεί να αποτυπωθεί ως εξής:

Η μήτρα λογικού πλαισίου κατασκευάζεται με βάση τους στόχους της Στρατηγικής σε συνάρτηση με τις ανάγκες των ενδιαφερόμενων μερών, είτε αυτές καθορίζονται από την πλευρά του φορέα χρηματοδότησης ή υλοποίησης της Στρατηγικής, είτε προέρχονται από την πλευρά των ομάδων στόχων που θα επωφεληθούν από την υλοποίηση.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο δράσης, προέρχονται από τους τομείς προτεραιότητας και οι ανάγκες προέρχονται από την Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Η ΔΕΑ επέτρεψε στην ΓΓΕΚ να λάβει υπόψη όλες τις ανάγκες των ενδιαφερόμενων μερών, μέσω διαδικασίας συμμετοχικού σχεδιασμού όπως περιγράφεται στην Στρατηγική. Η ΔΕΑ κατέληξε με την συγγραφή του Παραρτήματος II της Στρατηγικής, με την παράθεση των επιμέρους αναλύσεων SWOT για τους τομείς προτεραιότητας. Η ΔΕΑ και επεξεργασία των ευρημάτων της ήταν ευκαιρία για την ΓΓΕΚ να προχωρήσει πέραν της τομεακής SWOT και στην ολοκλήρωση της Λογικής Παρέμβασης με βάση του εργαλείου του «δέντρου προβλήματος».

Η συμμετοχική διαδικασία επιτρέπει τη δημιουργία (visualisation) του αρνητικού «δέντρου προβλήματος» για να εντοπιστούν τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ομάδες-στόχοι και να απεικονιστούν τα προβλήματα με την λογική της αιτίας και του αποτελέσματος (cause and effect),

επιτρέποντας έτσι να οριστεί με ακρίβεια το πλαίσιο μιας επέμβασης (πρόγραμμα / δράση). Στη συνέχεια, μπορεί να δημιουργηθεί το θετικό «δέντρο στόχου» το οποίο επιχειρεί να περιγράψει τη μελλοντική κατάσταση μετά το έργο, να επαληθεύσει την ιεραρχία των στόχων και να απεικονίσει τη σχέση μεταξύ των αποτελεσμάτων και των μέσων για την επίτευξή τους. Τέλος, δεδομένου ότι δεν είναι πάντα δυνατή η αντιμετώπιση όσων προβλημάτων έχουν εντοπιστεί, η δημιουργία του «δέντρο στόχου» επιτρέπει τον διαχωρισμό σε επιμέρους στρατηγικές για το σχεδιασμό μιας παρέμβασης ώστε να επιλεγούν όσες θα επιφέρουν τα καλύτερα αποτελέσματα. Από το δέντρο στόχου, χαράσσεται η λογική της παρέμβασης – η οποία διαβάζεται από κάτω προς τα πάνω, δηλαδή από το επίπεδο των δραστηριοτήτων προς το στο επίπεδο των στόχων:

Πέραν της Λογικής της Παρέμβασης, που αποτελεί την πρώτη στήλη, η Μήτρα Λογικού Πλαισίου παρουσιάζει στοιχεία για το περιβάλλον μιας στρατηγικής, ενός Σχεδίου Δράσης, ή μιας πολιτικής. Η Λογική της Παρέμβασης συνοδεύεται από την στήλη των υποθέσεων, των αντικειμενικά επαληθεύσιμων δεικτών και των κατάλληλων πηγών εξακρίβωσης τους.

Η στήλη των υποθέσεων αποτυπώνει τις εξωτερικές συνθήκες που επηρεάζουν κάποια παρέμβαση και ως εξωτερικές, εξ ορισμού, δεν μπορούν να επηρεαστούν από την ίδια την παρέμβαση (τον φορέα που την υλοποιεί ή που την παραλαμβάνει). Λαμβάνονται υπόψη οι υποθέσεις στον σχεδιασμό και αξιολογείται ο κίνδυνος που προκύπτει για την επιτυχή ολοκλήρωση των στόχων της παρέμβασης για τον κάθε εξωτερικό παράγοντα. Η ανάγνωση, λοιπόν, της λογικής παρέμβασης μετατρέπεται ως εξής: Εφόσον υπάρχουν οι πόροι *και συντρέχουν οι προϋποθέσεις*, και πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες, *ενώ συντρέχουν οι υποθέσεις επιπέδου δραστηριοτήτων*, θα επιφέρουν τα αποτελέσματα, τα οποία με την σειρά τους *εφόσον έχουν επιτευχθεί ενώ συντρέχουν οι υποθέσεις επιπέδου αποτελεσμάτων*, θα επιτρέψουν την επίτευξη του στόχου και τελικά, *εφόσον συντρέχουν οι υποθέσεις επιπέδου στόχου*, την επίτευξη του σκοπού.

Οι υποθέσεις διατυπώνονται ως θετικές προτάσεις, όπως παραδείγματος χάριν: «Ο Εθνικός Μηχανισμός για το συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της ΕΣΕΕ έχει στη διάθεσή του το πλαίσιο διαδικασιών και τα κατάλληλα εργαλεία προγράμματος είναι επαρκώς επανδρωμένος».

2.1.2.2 Χαρακτηρισμός του Σχεδίου Δράσης με βάση την Λογική Παρέμβασης της στρατηγικής, ανά κατηγορία παρέμβασης

Κατά την ΔΕΑ, αναδείχτηκαν Στρατηγικές Επιλογές και άζονες παρέμβασης οι οποίοι αποτελούν την βάση για την εξειδίκευση της στρατηγικής σε δράσεις σε κατηγορίες παρέμβασης.

Στον Πίνακα που ακολουθεί, το υπό αξιολόγηση Σχέδιο Δράσης της ΕΣΕΕ 2014-2020 αποτυπώνεται με την Δράση αριστερά και την Στρατηγική Επιλογή (εν είδει Στόχου) δεξιά ώστε να διαβάζεται από αριστερά προς τα δεξιά η λογική παρέμβασης από κάτω (δραστηριότητες) προς τα πάνω (στόχοι).

Πίνακας 6. Δομή του Σχεδίου Δράσης της Εθνικής RIS3

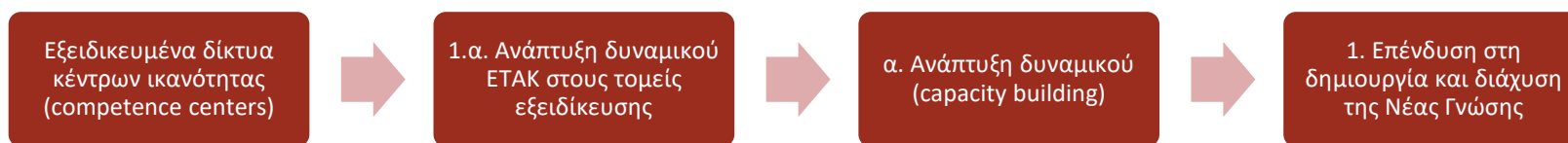
Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Κατηγορία Παρέμβασης	Άξονας Παρέμβασης	Στρατηγική Επιλογή
1.α.1	Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών σύμφωνα με τον Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών	1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης
1.α.2	Εξειδικευμένα δίκτυα κέντρων ικανότητας (competence centers)			
1.α.3	Ανάπτυξη επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, διαχείρισης καινοτομίας και τεχνολογίας, εξαγωγών κοκ			
1.β.1	Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	
1.β.2	Υποστήριξη της ερευνητικής διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης			
1.β.3	Ενίσχυση μεταδιδακτόρων ερευνητών/τριών			
1.β.4	Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογήθηκαν θετικά στα ERC Grant Schemes, αλλά δεν χρηματοδοτήθηκαν			
1.β.5	Συνεργατικές Πρωτοβουλίες ΕΤΑΚ			
1.β.6	Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών που προτείνονται από επιχειρήσεις, κλπ. (customer- driven)			
1.β.7	Ενίσχυση για την πραγματοποίηση δοκιμών προϊόντων και υπηρεσιών			
1.β.8	Στρατηγικά Σχέδια Ερευνητικών Φορέων (ΚΡΗΠΙΣ ΕΚ)			
1.β.9	Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Έρευνας ΑΕΙ (ΚΡΗΠΙΣ ΑΕΙ)			
1.γ.1	Διαμόρφωση & λειτουργία ψηφιακής πλατφόρμας έρευνας και καινοτομίας*	1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	
1.γ.2	Γραφεία αξιοποίησης τεχνολογίας			

Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Κατηγορία Παρέμβασης	Άξονας Παρέμβασης	Στρατηγική Επιλογή
1.γ.3	Ενίσχυση και διεύρυνση της δραστηριότητας και του ρόλου των Μονάδων Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (ΜΟΚΕ)			
1.γ.4	Εκσυγχρονισμός των εσωτερικών δικτυακών υποδομών όλων των ΑΕΙ και των ΕΚ της χώρας			
1.γ.5	Ένταξη Νοσοκομειακών Μονάδων στο εθνικό ακαδημαϊκό δίκτυο ΕΔΕΤ για την υποστήριξη ερευνητικών και κλινικών δραστηριοτήτων στην ιατρική και στη βιολογία, σε νεφρολογιστικό περιβάλλον (Cloud Computing) - επέκταση στις υπόλοιπες 5 περιφέρειες της χώρας			
1.δ.2	Δράσεις διμερών και διακρατικών συνεργασιών	1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	
1.δ.1	Ενίσχυση συμμετοχής σε διακρατικά/διευρωπαϊκά δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες - ERANETS- FETS			
2.α.1	Ενίσχυση επιχειρηματικών ομάδων στο στάδιο εκκόλαψης	2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών
2.α.2	Ενίσχυση της ίδρυσης και ανάπτυξης νεοφυών επιχειρήσεων			
2.α.3	Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων (proof-of- concept)			
2.α.4	Ανάπτυξη τεχνοβλαστών (Spin off/out)			
2.α.5	Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση καινοτομικών συνεργατικών σχηματισμών			
2.β.1	Ενιαία δράση κρατικών ενισχύσεων ΕΤΑΚ: ΕΡΕΥΝΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ	2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	
2.β.1.2	Προ-ανταγωνιστικές δημόσιες συμβάσεις (pre- commercial procurements - PCPs) ΘΣ2,3,4,5,6,7			
2.β.2	Ενίσχυση ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ			
2.β.3	Ανάπτυξη εφαρμογών e-επιχειρείν από μεμονωμένες επιχειρήσεις ή ομάδες επιχειρήσεων			

Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Κατηγορία Παρέμβασης	Άξονας Παρέμβασης	Στρατηγική Επιλογή
2.β.4	Ενίσχυση επενδύσεων σε υφιστάμενες επιχειρήσεις για την εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά και για την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων παραγωγής			
2.β.5	Στήριξη των επιχειρήσεων για τη δημιουργία και την επέκταση προηγμένων ικανοτήτων, για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών σε νέους τομείς			
2.β.6	Χρηματοδότηση προτάσεων που πέρασαν το όριο βαθμολογίας του SME Instrument της Ε.Ε. αλλά δε χρηματοδοτήθηκαν			
2.γ.1	Ενίσχυση της ανάπτυξης ψηφιακών πλατφορμών επιχειρηματικών συναλλαγών και συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών και μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων του δημοσίου	2.γ Υποδομές και μηχανισμοί στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	
2.γ.2	Δημιουργία Κέντρου Καινοτομίας στην Αθήνα με Σ.Δ.Ι.Τ. ΧΡΩΠΕΙ (δεν είχε προβλεφθεί ως παρέμβαση)			
2.δ.1	Προετοιμασία, εφαρμογή και αξιολόγηση τομεακών ή κλαδικών σχεδίων εξωστρέφειας*	2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	
2.δ.2	Εξειδικευμένες μελέτες για στόχευση αγορών (market analysis), προϊόντων και συγκριτικής ανάλυσης του ανταγωνισμού*			
3.α.1	Ίδρυση και ενίσχυση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων	3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων
3.α.2	Ταμείο Αξιοποίησης Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Patent Pool Fund)			
3.α.3	Μητρώο συμβούλων σε ζητήματα διαχείρισης πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας			
3.β.1	Καινοτόμες προ-εμπορευματικές δημόσιες προμήθειες (pre-commercial procurements - PCPs) ΘΣ 2,4,5,6,7	3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	
3.β.2	Ανάπτυξη και εφαρμογή “πρωτοκόλλων” ή σημάτων			
3.γ.1	Μηχανισμός Επιχειρηματικής ανακάλυψης			

Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Κατηγορία Παρέμβασης	Άξονας Παρέμβασης	Στρατηγική Επιλογή
3.γ.2	Εγκατάσταση Μηχανισμού Παρακολούθησης (monitoring mechanism) της υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής RIS3	3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	
3.δ.1	Ανάπτυξη έργων επίδειξης και πιλοτικών έργων - εφαρμογής αποτελεσμάτων έρευνας	3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	
3.δ.2	Ενίσχυση συμμετοχής σε διεθνείς επιστημονικές διοργανώσεις, διαγωνισμούς κ.λπ.			
3.δ.3	Προβολή κοινωνικού έργου ΕΤΑΚ			

Η παράλειψη του βήματος «δέντρο προβλήματος» / «δέντρο στόχου» κατά τον σχεδιασμό της ΕΣΕΕ και του Σχεδίου Δράσης της έχει ως αποτέλεσμα να δυσκολεύεται η ανάγνωση του σχεδίου δράσης με την λογική παρέμβασης. Συγκεκριμένα, ο τρόπος που επιβάλλεται από την μήτρα η ανάγκη επανάληψης για κάθε Στρατηγική Επιλογή και των τεσσάρων Αξόνων δυσκολεύει την ανάγνωση όπως διαπιστώνεται πιο κάτω.

Σε πολλές από τις δράσεις δεν ακολουθείται η Λογική Παρέμβασης από την Δράση μέχρι την Στρατηγική Επιλογή. Σύμφωνα με την ανάγνωση του εργαλείου της Μήτρας Λογικού Πλαισίου, τα εξειδικευμένα δίκτυα Κέντρων Ικανότητας (Competence Centers) θα έπρεπε να έχουν ως αποτέλεσμα την Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης, η οποία αποτελεί εξειδίκευση της γενικής Ανάπτυξης Δυναμικού, η οποία (σύμφωνα πάντα με την ανάγνωση του εργαλείου) θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία και διάχυση της Νέας γνώσης.

Σε άλλα επίπεδα, η κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης χωρίς το βήμα του «δέντρου στόχων» έχει ως αποτέλεσμα δράσεις να μην οδηγούν ως αποτέλεσμα στις κατηγορίες παρέμβασης στις οποίες έχουν τοποθετηθεί. Παράδειγμα η δράση 3.δ.1, Ανάπτυξη έργων επίδειξης και πιλοτικών έργων - εφαρμογής αποτελεσμάτων έρευνας θα έπρεπε με την ανάγνωση του λογικού πλαισίου να έχει ως αποτέλεσμα την «Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας» – κάτι που δεν τεκμηριώνεται. Ομοίως, η δράση 3.β.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή “πρωτοκόλλων” ή σημάτων, που έχει ως αποτέλεσμα την «Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη Δημόσια Διοίκηση».

Πίνακας 7. Εκτίμηση λογικής παρέμβασης ανά Κατηγορία Παρέμβασης

Κατηγορία Παρέμβασης	Εκτίμηση της Λογικής Παρέμβασης
1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	Οι τρεις δράσεις της κατηγορίας παρέμβασης κρίνονται σχετικές με την κατηγορία και τον άξονα. Η συμβολή τους στην δημιουργία και διάχυση Νέας Γνώσης είναι μικρότερη.
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	Οι εννέα δράσεις της κατηγορίας παρέμβασης καλύπτουν μεγάλο φάσμα δράσεων, αλλά όλες συγκαταλέγονται στην κατηγορία παρέμβασης.
1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	Οι πέντε δράσεις της κατηγορίας παρέμβασης εντάσσονται κανονικά στην κατηγορία και τον άξονα παρέμβασης και συμβάλλουν κανονικά στην στρατηγική επιλογή.
1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	Οι δύο δράσεις είναι σωστά τοποθετημένες στην μήτρα κατηγοριών παρέμβασης.
2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	Οι πέντε δράσεις συμβάλλουν στην στρατηγική επιλογή, ενώ αποτέλεσμά τους θα είναι συμβατή με την κατηγορία παρέμβασης.
2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	Οι πέντε δράσεις συμβάλλουν στην στρατηγική επιλογή, ενώ αποτέλεσμά τους θα είναι συμβατή με την κατηγορία παρέμβασης.
2.γ Υποδομές και μηχανισμοί στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας	Και οι δύο δράσεις της κατηγορίας παρέμβασης θα συμβάλλουν στην Στρατηγική Επιλογή, ενώ τα αποτελέσματά τους θα υποστηρίξουν τους στόχους της κατηγορίας παρέμβασης.
2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	Οι δύο δράσεις είναι σωστά τοποθετημένες στην μήτρα κατηγοριών παρέμβασης και συμβάλλουν στην Στρατηγική Επιλογή.
3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	Οι δράσεις της κατηγορίας ενώ συμβάλλουν στην ενίσχυση μηχανισμών, ο αντίκτυπος των αποτελεσμάτων των δράσεων στην ανάπτυξη δυναμικού όσον αφορά την καινοτομική νοοτροπία δεν τεκμηριώνεται.
3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	Ενώ η δράση 3.β.1 συμβάλλει στην κατηγορία και άξονα παρέμβασης και στην στρατηγική επιλογή, η συμβολή της δράσης 3.γ.2 δεν τεκμηριώνεται.
3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης	Οι δράσεις του 3.γ συμβάλλουν στην κατηγορία και στον άξονα παρέμβασης αλλά δεν τεκμηριώνεται η σύνδεση με την Στρατηγική Επιλογή.
3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	Η ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας πρέπει να προϋπάρχει για την ενίσχυση και υλοποίηση όλων των ανωτέρω

Το Σχέδιο Δράσης της ΕΣΕΕ 2014-2020 συνδυάζει στον σχεδιασμό του δράσεις που προέκυψαν από την επιχειρηματική ανακάλυψη και δράσεις οι οποίες δεν ανταποκρίνονται σε ανάγκες που έχουν διατυπωθεί κατά την ΔΕΑ ή την τεκμηρίωση της ανάλυσης SWOT, όπως η δράση «2.β.6 Χρηματοδότηση προτάσεων που πέρασαν το όριο βαθμολογίας του SME Instrument της Ε.Ε. αλλά δε χρηματοδοτήθηκαν». Η συγκεκριμένη δράση ακολουθεί την Λογική Παρέμβασης – δηλαδή τεκμηριώνεται η συμβολή της στην Κατηγορία Παρέμβασης, στον Άξονα Παρέμβασης και τελικά και στην Στρατηγική Επιλογή στην οποία ανήκει, αλλά δεν έχει τεκμηριωθεί ότι η Δράση αποτελεί λύση στο πρόβλημα που καλείται να λύσει.

Ελλείπει δημιουργίας του «δέντρου προβλήματος» / «δέντρου στόχου», η λογική ροή των στοιχείων του Σχεδίου Δράσης περνάει αναγκαστικά μέσα από την μη-γραμμική μήτρα των Στρατηγικών Επιλογών, Αξόνων Παρέμβασης και Κατηγοριών Παρέμβασης – κάτι που καθιστά δύσκολη την

εσωτερική παρακολούθηση της υλοποίησης της στρατηγικής αφού οι δράσεις αποκόπτονται από τους στόχους που υπηρετούν. Στο πλαίσιο αυτό ακόμη και η έλλειψη δεικτών αποτελέσματος που σχετίζονται με Στόχους, δυσχεραίνει τη δυνατότητα αποτίμησης της συμβολής των δράσεων του Σχεδίου στην επίτευξη των αποτελεσμάτων τους.

Σε σχέση με τους δείκτες εκροής, που ουσιαστικά αποτελούν και αυτοί μέρος της ΛτΠ αποτιμώντας την υλοποίηση των δράσεων του Σχεδίου, σημειώνεται η κυρίαρχη χρήση δεικτών του Συστήματος ΕΣΠΑ 2014-2020. Αυτό είναι αναμενόμενο καθώς μεγάλο μέρος των δράσεων (συντριπτική πλειοψηφία) εντάσσεται προς χρηματοδότηση στα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020, ενώ μέρος των δράσεων αποτιμάται και με βάση τους δείκτες άλλων Προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών. Υπό το πρίσμα αυτό, οι δείκτες του Σχεδίου κρίνονται SMART, όμως φαίνεται να αυτοπεριορίζονται από το ανωτέρω Σύστημα, μην παρακολουθώντας σειρά άλλων δεικτών και μη όντας ευθέως σχετιζόμενοι με δείκτες καινοτομίας (δείκτες ΕΚΤ) ή επιμέρους δείκτες, ανά τομέα προτεραιότητας.

Ο σχεδιασμός του Σχεδίου Δράσης με τη χρήση του εργαλείου της Λογικής της Παρέμβασης θα μπορούσε να βοηθήσει την εσωτερική συνοχή και σχεδίου δράσης και την συνοχή του με την υπόλοιπη Στρατηγική, επιτρέποντας έτσι την παρακολούθηση της στρατηγικής σε ολοκληρωμένο επίπεδο. Η ένταξη των δράσεων της στρατηγικής όπως απαιτεί η Λογική της Παρέμβασης, γραμμικά και τροφοδοτώντας συγκεκριμένους στόχους, θα επέτρεπε να παρακολουθούνται παράλληλα δράσεις με τους οικείους στόχους αλλά άλλες με άλλες ομάδες δράσεων και στόχων.

2.1.3 Ορθότητα διαδικασίας καθορισμού δράσεων στο πλαίσιο της RIS3

Έχοντας υπόψη όσα καταγράφονται ανωτέρω, τόσο για τον καθορισμό στρατηγικών επιλογών και αξόνων / κατηγοριών παρέμβασης όσο για την Λογική Παρέμβασης ο Σύμβουλος Αξιολόγησης εξέτασε τις δράσεις που προτείνονται για αποτίμηση της συνάφειας και του βαθμού συσχέτισης με τα στοιχεία των αναλύσεων SWOT των Τομέων Προτεραιότητας. Σκοπός της ανάλυσης είναι να εκτιμηθεί ο βαθμός στον οποίο οι δράσεις ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες όπως αυτές διατυπώθηκαν κατά την ΔΕΑ. Η αποτίμηση του Συμβούλου αποτυπώνεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 8. Βαθμός συνάφειας δράσεων Σχεδίου Δράσης με τα στοιχεία της ανάλυσης SWOT

Δράσεις (κωδικός)	Συνάφεια με στοιχεία ανάλυσης SWOT στρατηγικής	Αποτίμηση
1.α.1	Ισχυρή συνάφεια με ισχυρά σημεία και αδυναμίες	● ● ●
1.α.2	Ισχυρή συνάφεια με ισχυρά σημεία και αδυναμίες	● ● ●
1.α.3	Ισχυρή συνάφεια με ισχυρά σημεία και αδυναμίες	● ● ●
1.β.1	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες-Μερική συνάφεια	● ●
1.β.2	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
1.β.3	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
1.β.4	Αντιμετωπίζει αδυναμίες της ανάλυσης SWOT, χτίζοντας και σε ισχυρά σημεία	● ● ●
1.β.5	Αντιμετωπίζει μοναδικές αδυναμίες της ανάλυσης SWOT-Ισχυρή συνάφεια	● ● ●
1.β.6	Αντιμετωπίζει συνδυασμένες αδυναμίες της ανάλυσης SWOT	● ●
1.β.7	Αντιμετωπίζει συνδυασμένες αδυναμίες της ανάλυσης SWOT	● ●

Δράσεις (κωδικός)	Συνάφεια με στοιχεία ανάλυσης SWOT στρατηγικής	Αποτίμηση
1.β.8	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
1.β.9	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
1.γ.1	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
1.γ.2	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
1.γ.3	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
1.γ.4	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
1.γ.5	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
1.δ.1	Χτίζει σε ισχυρά σημεία για αντιμετώπιση αδυναμιών	● ● ●
1.δ.2	Χτίζει σε ισχυρά σημεία για αντιμετώπιση αδυναμιών	● ● ●
2.α.1	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.α.2	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.α.3	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.α.4	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.α.5	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.β.1	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.β.2	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.β.3	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.β.4	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.β.5	Ενισχύει ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζει αδυναμίες	● ●
2.β.6	Αντιμετωπίζει αδυναμίες της ανάλυσης SWOT, χτίζοντας και σε ισχυρά σημεία	● ● ●
2.γ.1	Συνάφεια με ισχυρά σημεία αλλά και διάφορες αδυναμίες της SWOT	● ●
2.γ.2	Μερική συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
2.δ.1	Συνάφεια με συγκεκριμένα ισχυρά σημεία, αντιμετώπιση αδυναμιών	● ●
2.δ.2	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
3.α.1	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
3.α.2	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
3.α.3	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
3.β.1	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
3.β.2	Συνάφεια με αδυναμίες, αλλά και συνέργεια με ισχυρά σημεία	● ● ●
3.γ.1	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
3.γ.2	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●
3.δ.1	Συνάφεια με διάφορες αδυναμίες, κυρίως, της SWOT	● ●

Δράσεις (κωδικός)	Συνάφεια με στοιχεία ανάλυσης SWOT στρατηγικής	Αποτίμηση
3.δ.2	Συνάφεια με ισχυρά σημεία και αντιμετώπιση συγκεκριμένων αδυναμιών	● ● ●
3.δ.3	Συνάφεια με συγκεκριμένες αδυναμίες της SWOT	● ●

Από την καταγραφή του Πίνακα 8 προκύπτει ότι όλες οι δράσεις έχουν κάποια συνάφεια και συσχέτιση με κάποια από τα στοιχεία της ανάλυσης SWOT. Έχοντας υπόψη την προέλευση και την εγκυρότητα των στοιχείων της SWOT όπως αναλύθηκαν στην αξιολόγηση του σχεδιασμού της ΕΣΕΕ, πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

- η μεγάλη πλειοψηφία των δράσεων αντιμετωπίζουν περισσότερες από μία αδυναμίες με ή χωρίς την συμβολή ισχυρών σημείων στην επίλυση των αδυναμιών,
- οι δράσεις δεν διαφαίνονται να έχουν διαμορφωθεί σε σημαντικό βαθμό υπό το πρίσμα στοιχείων του εξωτερικού περιβάλλοντος όπως αυτά διατυπώνονται στα στοιχεία των ευκαιριών και των απειλών της ανάλυσης SWOT,
- ελάχιστες από τις δράσεις αντιμετωπίζουν μοναδικές αδυναμίες της SWOT σε γραμμική σχέση , όπως για παράδειγμα οι δράσεις χρηματοδότησης, οι οποίες αντιμετωπίζουν την Αδυναμία Α.10 – Εξαιρετικά χαμηλή χρηματοδότηση,
- η παράβλεψη των βημάτων «δέντρου προβλήματος» / «δέντρου στόχου» κατά τον σχεδιασμό τόσο της ΕΣΕΕ όσο και του Σχεδίου Δράσης της, έχει επηρεάσει τη διαδικασία αναγνώρισης και καθορισμού των δράσεων. Η τήρηση του βήματος θα εξασφάλιζε την τεκμηρίωση της αναγκαιότητας της κάθε δράσης για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αδυναμιών που έχουν ήδη καταγραφεί, ή για την αποφυγή απειλών που ενδέχεται να έρθουν.

Τέλος, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης αποτυπώνει στον Πίνακα που ακολουθεί και το βαθμό συμπληρωματικότητας των δράσεων του Σχεδίου (εσωτερική συνοχή)

2.1.4 Ορθότητα και επάρκεια χρηματοδοτικών πηγών, μέσων και εργαλείων – ορθότητα κατανομής και επάρκεια χρηματοδοτικών πόρων – ορθότητα κατανομής χρηματοδότησης ανά τομέα και ανά στρατηγική επιλογή

[Περιορισμός της ανάλυσης που ακολουθεί: Λόγω της συχνής μη ευθείας συσχέτισης δράσεων που απολογιστικά υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ και της ΕΣΣΕ 2014-2020 (μεταβολές/τροποποιήσεις/προσθήκες/καταργήσεις), για την ανάλυση που ακολουθεί και για τη σύγκριση με τα στοιχεία υλοποίησης 2023, έχει ληφθεί ως χρηματοδοτική συμβολή στην υλοποίηση των δράσεων της ΕΣΣΕ 2014-2020, το σύνολο των δράσεων των Θεματικών Στόχων 1, 2, 3, 8 και 10 που έχουν άμεση (ξεκάθαρη αναφορά στους τομείς προτεραιότητας) ή έμμεση συσχέτιση με την RIS. Η έμμεση συσχέτιση περιλαμβάνει τόσο οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις όσο και δράσεις που περιλαμβάνουν σε επίπεδο Πρόσκλησης την αναφορά ‘...κυρίως σε τομείς της RIS’. Με βάση την ανωτέρω παραδοχή, φαίνεται ότι αιτιολογείται η σημαντική υπέρβαση του Π/Υ σε συγκεκριμένες ΕΠ των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, αυξάνοντας και το συνολικό Π/Υ του Σχεδίου Δράσης]

Η εξυπηρέτηση των στρατηγικών επιλογών της RIS3 περιλάμβανε ένα μείγμα μέσων εφαρμογής, τα οποία αναδείχτηκαν από τις πλατφόρμες και στόχευαν στην εξυπηρέτηση του συνόλου των τομέων προτεραιότητας. Ως μέσα εφαρμογής αναφέρονται:

- Παρεμβάσεις για την ενίσχυση επιχειρήσεων, ερευνητικών φορέων, συμπλεγμάτων αυτών και άλλων επιλέξιμων φορέων μέσω ανταγωνιστικών, ανοιχτών και αξιοκρατικών διαδικασιών με βάση διεθνή πρότυπα αξιολόγησης. Η χρηματοδότηση αυτού του τύπου συσχετίστηκε με τη μορφή άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανόνες Κρατικών Ενισχύσεων και αφορούσε το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοδοτήσεων ΕΤΑΚ.
- Ενισχύσεις μέσω Χρηματοδοτικών Εργαλείων όπως Κεφάλαια Σποράς, Κεφάλαια Κάλυψης Επιχειρηματικού Κινδύνου κλπ. ιδιαίτερα για την υποστήριξη νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων (start ups, spin offs και spin outs) και την υλοποίηση καινοτομικών ιδεών. Προβλέπονταν να αναπτυχθούν μετά τις σχετικές θεσμικές ρυθμίσεις και χρηματοδοτικοί μηχανισμοί όπου οι φορείς θα μπορούν να απευθύνονται για χρηματοδότηση που θα περιλαμβάνουν συμμετοχή στην επιχείρηση ή στα περιουσιακά δικαιώματα (βιομηχανικά κλπ.).
- Η σύναψη προ-εμπορευματικών δημοσίων συμβάσεων (pre-commercial procurements) που αφορούν τη φάση έρευνας και ανάπτυξης προϊόντων / υπηρεσιών πριν από την εμπορική εκμετάλλευση για την κάλυψη των τεχνολογικών αναγκών του δημοσίου τομέα. (η εφαρμογή αυτής της δυνατότητας δεν υπήρξε μέχρι τότε στην Ελλάδα)

Ο προϋπολογισμός του Σχεδίου Δράσης προγραμματίστηκε ώστε να τροφοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) 2014 – 2020, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014 – 2020, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Δια Βίου Μάθησης και το HORIZON 2020, με σαφή αναφορά ότι ‘...ο προϋπολογισμός αυτός δεν επαρκούσε για την επίτευξη των στόχων της RIS3’ Για το σκοπό αυτό, εκτιμήθηκε ότι:

1. Θα έπρεπε να συνδυασθούν πολύ περισσότερα κονδύλια, μορφές ενίσχυσης, φορολογικά μέτρα και διαρθρωτικές αλλαγές καθώς και η θέσπιση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων
2. Θα απαιτείτο κινητοποίηση δυνάμεων που αφορούν την αλυσίδα επιστήμης- καινοτομίας με ευκαιρίες μόχλευσης και αξιοποίηση μίγματος δημόσιων και ιδιωτικών πόρων με πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.

Η αρχική κατανομή του Π/Υ του Σχεδίου Δράσης στις Στρατηγικές επιλογές ήταν η ακόλουθη:

Πίνακας 10. Κατανομή του Π/Υ του Σχεδίου Δράσης στις Στρατηγικές επιλογές και μεταξύ δημόσιας δαπάνης και ιδιωτικής συμμετοχής

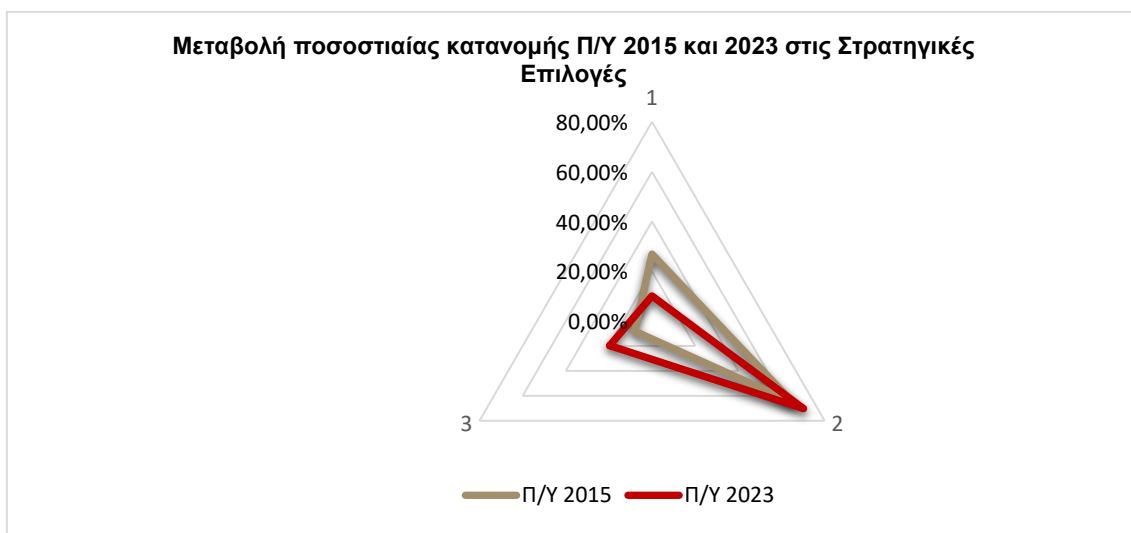
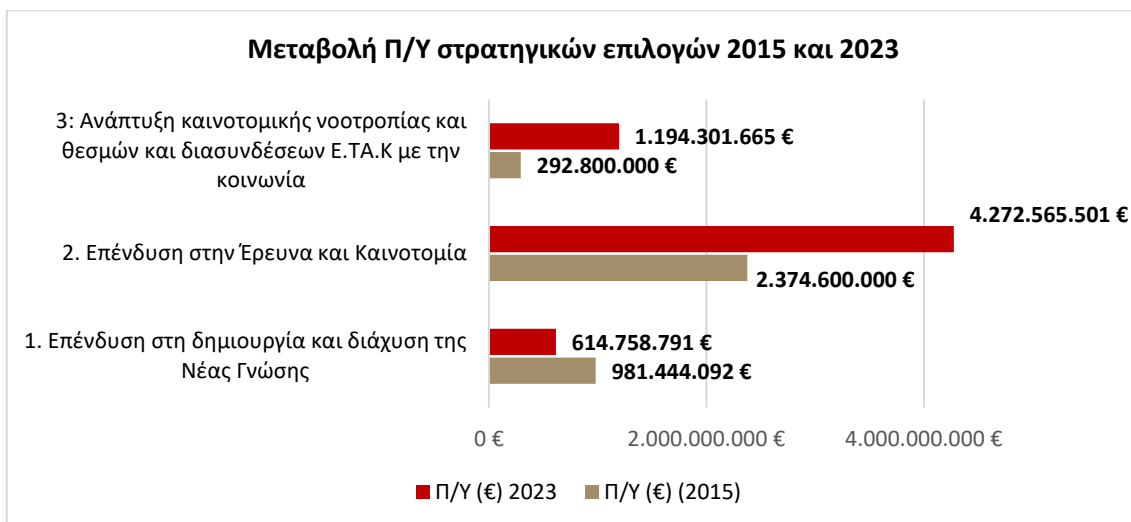
Στρατηγική Επιλογή	Π/Υ (€)	Ποσοστιαία κατανομή στις ΣΕ 2015	Δημόσια Δαπάνη (€)	Ιδιωτική Συμμετοχή (€)	Ιδιωτική Συμμετοχή %
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	981.444.092 €	26,90%	834.694.092 €	146.750.000 €	14,95%
2. Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία	2.374.600.000 €	65,08%	1.501.155.000 €	873.445.000 €	36,78%
3: Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών και διασυνδέσεων Ε.ΤΑ.Κ με την κοινωνία	292.800.000 €	8,02%	200.800.000 €	92.000.000 €	31,42%
Σύνολο	3.648.844.092 €	100,00%	2.536.649.092 €	1.112.195.000 €	

Κατά συνέπεια, το σύνολο του Π/Υ του Σχεδίου Δράσης ήταν της τάξης των **3.648.844.092 €**. Κατά την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες επενδύσεις, οι οποίες στο σύνολο του Σχεδίου Δράσης ήταν αυξημένες κατά **66,67%**

Πίνακας 11. Σύγκριση του Π/Υ του αρχικού Σχεδίου Δράσης με αυτό που υλοποιήθηκε ανά Στρατηγική Επιλογή

Στρατηγική Επιλογή	Π/Υ (€) (2015)	Π/Υ (€) 2023	Ποσοστιαία κατανομή στις ΣΕ 2023	Μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή %
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	981.444.092 €	614.758.791 €	10,11%	-366.685.301 €	-37,36%
2. Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία	2.374.600.000 €	4.272.565.501 €	70,25%	1.897.965.501 €	79,93%
3: Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών και διασυνδέσεων Ε.ΤΑ.Κ με την κοινωνία	292.800.000 €	1.194.301.665 €	19,64%	901.501.665 €	307,89%
Σύνολο	3.648.844.092 €	6.081.625.957 €	100,00%	2.432.781.865 €	66,67%

Διάγραμμα 2. Μεταβολή Π/Υ στρατηγικών επιλογών 2015 και 2023

Σημειώνεται ότι στον ανωτέρω υπολογισμό έχουν συμπεριληφθεί και δράσεις οριζόντιου χαρακτήρα που υποστηρίζουν την RIS και παραγωγικές επενδύσεις στους τομείς προτεραιότητάς της. Οι δράσεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

Πίνακας 12 Δράσεις οριζόντιου χαρακτήρα που υποστηρίζουν την RIS και παραγωγικές επενδύσεις στους τομείς προτεραιότητάς της.

Αφορά οριζόντια στους Τομείς της RIS3	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Θ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Ι]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Κ]
Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών	€ 192.447.590,33	€ 88.942.657,53	€ 103.504.932,80
Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	€ 1.222.311.479,06	€ 610.721.969,92	€ 611.589.509,14
ΨΗΦΙΑΚΟ ΒΗΜΑ- Τέταρτη (5η) Τροποποίηση	€ 138.275.577,00	€ 69.133.510,00	€ 69.142.067,00
ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΛΜΑ-έβδομη (7η) τροποποίηση	€ 79.520.529,00	€ 39.760.172,00	€ 39.760.357,00
Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II	€ 880.000.000,00	€ 880.000.000,00	
Σύσταση Ταμείου Εγγυοδοσίας	€ 100.000.000,00	€ 100.000.000,00	

Σύνολο	€ 2.612.555.175,39	€ 1.788.558.309,45	€ 823.996.865,94
--------	--------------------	--------------------	------------------

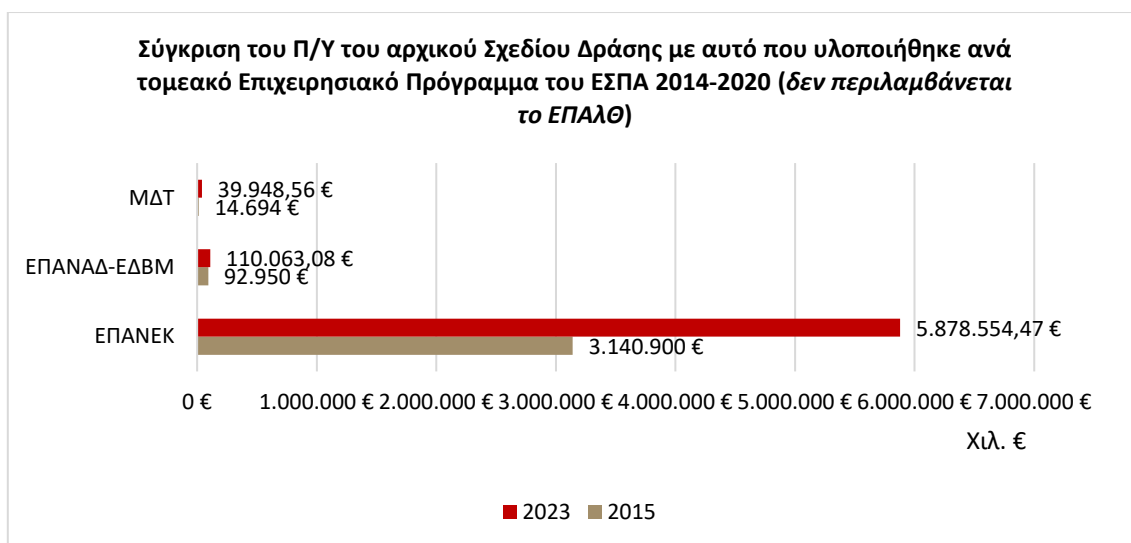
Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, πέραν της αύξησης του Π/Υ του Σχεδίου Δράσης διαπιστώνεται η σημαντική μείωση της Στρατηγικής Επιλογής 1 αλλά η σημαντική αύξηση της Στρατηγικής Επιλογής 3. Με τον τρόπο αυτό μεταβάλλεται αρκετά η ποσοστιαία κατανομή των πόρων της πρώτης και τρίτης Στρατηγικής Επιλογής (αντιστρέφουν τα ποσοστά τους στη συνολική κατανομή).

Σε σχέση με την κατανομή των πόρων του Σχεδίου μεταξύ των βασικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 διαπιστώνεται η ενίσχυση των πόρων στο ΕΠΑΝΕΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ και ΕΠ ΜΔΤ

Πίνακας 13. Σύγκριση του Π/Υ του αρχικού Σχεδίου Δράσης με αυτό που υλοποιήθηκε ανά τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2014-2020 (δεν περιλαμβάνεται το ΕΠΑΛΘ)

ΕΠ ΕΣΠΑ 2014-2020	2015	2023	Μεταβολή €	Ποσοστιαία μεταβολή
ΕΠΑΝΕΚ	3.140.900.000 €	5.878.554.466,48 €	2.737.654.466 €	87,16%
ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ	92.950.000 €	110.063.078,08 €	17.113.078 €	18,41%
ΜΔΤ	14.694.092 €	39.948.562,00 €	25.254.470 €	171,87%
	3.248.544.092 €	6.028.566.107 €	2.780.022.015 €	85,58%

Διάγραμμα 3. Μεταβολή Π/Υ ΕΠ ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούν το Σχέδιο δράσης (2015 και 2023)

Παρατηρείται ότι το ΕΠΑΝΕΚ αύξησε τους πόρους του πλέον του 40% και το ΕΠ ΜΔΤ πλέον του 170%, με το ΕΠΑΝΕΚ σαφώς να αποτελεί τη ναυαρχίδα της χρηματοδότησης για τις ΜΜΕ.

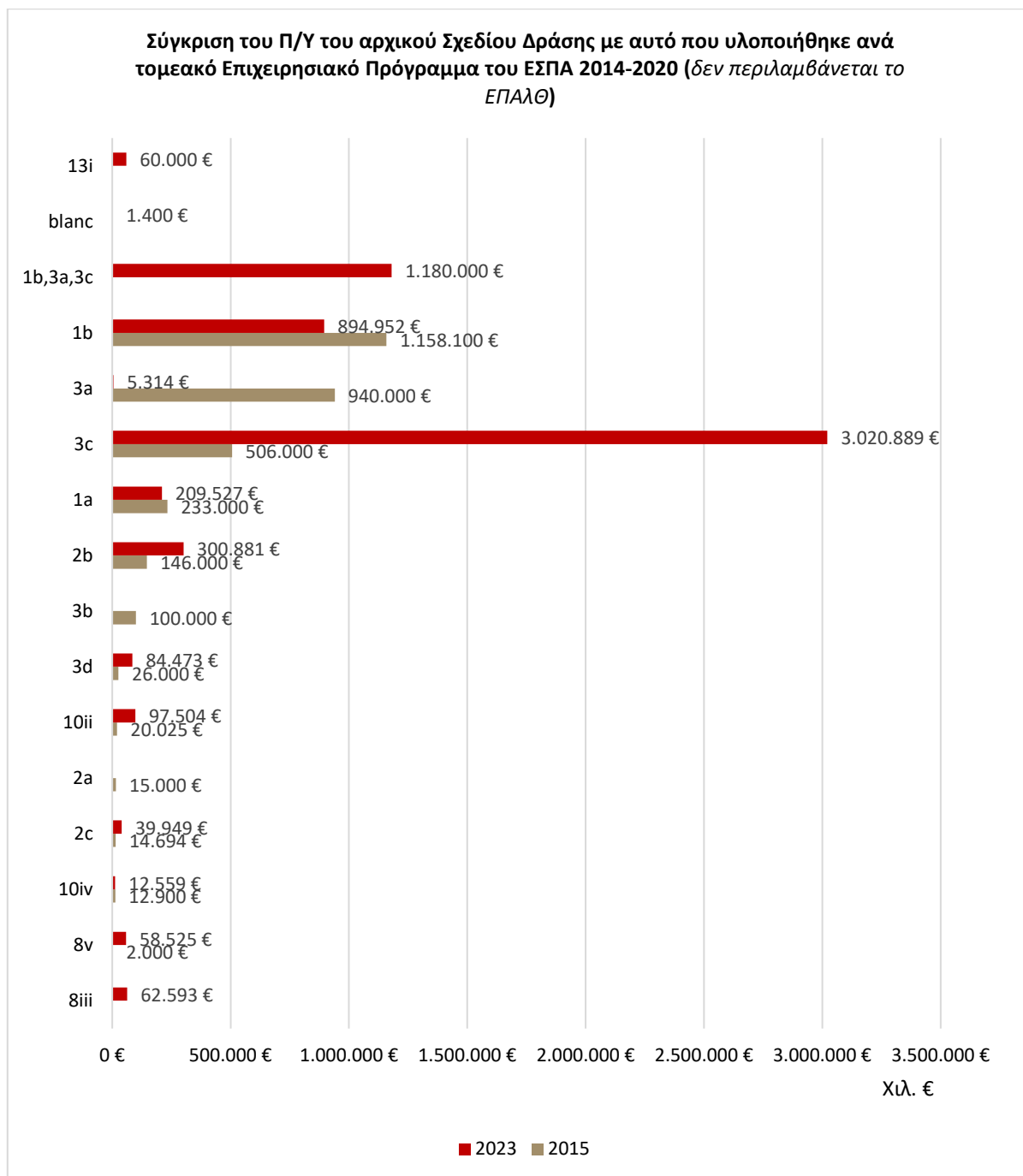
Με μια εμβάθυνση στα ανωτέρω Προγράμματα για την επιμέρους σύγκριση ανά Επενδυτική Προτεραιότητα διαπιστώνεται ότι οι ΕΠ 1b, 3a, 3c και στις δύο περιόδους αναφοράς συγκεντρώνουν τη συντριπτική πλειοψηφία των διατιθέμενων πόρων. Η κατανομή στις Επενδυτικές Προτεραιότητες των Θεματικών Στόχων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020: ΕΠΑΝΕΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ και ΜΔΤ αυτή αρχικά ήταν η ακόλουθη:

Πίνακας 14. Σύγκριση του Π/Υ του αρχικού Σχεδίου Δράσης με αυτό που υλοποιήθηκε ανά τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2014-2020 (δεν περιλαμβάνεται το ΕΠΑΛΘ)

ΕΠ	2015	2023
8iii	0 €	62.592.796 €
8v	2.000.000 €	58.525.072 €
10iv	12.900.000 €	12.558.587 €
2c	14.694.092 €	39.948.562 €
2a	15.000.000 €	0 €
10ii	20.025.000 €	97.504.491 €
3d	26.000.000 €	84.473.228 €
3b	100.000.000 €	0 €
2b	146.000.000 €	300.881.453 €
1a	233.000.000 €	209.527.443 €
3c	506.000.000 €	3.020.889.238 €
3a	940.000.000 €	5.313.500 €
1b	1.158.100.000 €	894.951.737 €
1b,3a,3c ²		1.180.000.000 €
blanc		1.400.000 €
13i	0 €	60.000.000 €
ΣΥΝΟΛΟ	3.173.719.092 €	6.028.566.107 €

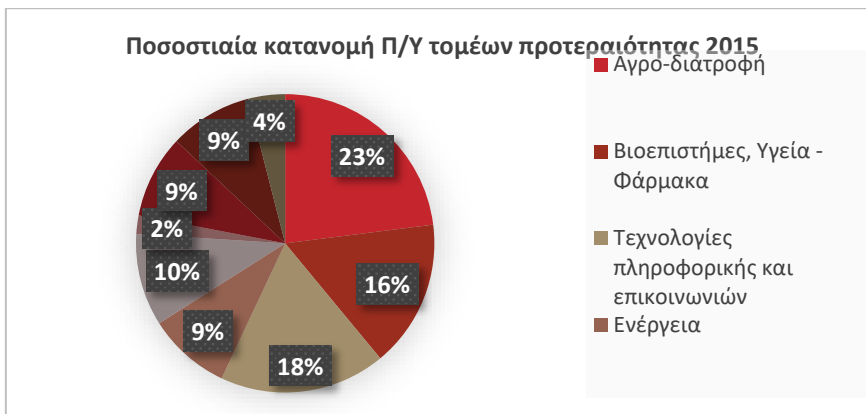
² Η Επενδυτική Προτεραιότητα 1a, 3a, 3c αναφέρεται στη σύσταση του Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών, του Ταμείου Επιχειρηματικότητας II, και του Ταμείου Εγγυοδοσίας.

Διάγραμμα 4. Μεταβολή Π/Υ ΕΠ ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούν το Σχέδιο δράσης (2015 και 2023)

Τέλος, σε σχέση με τους τομείς προτεραιότητας, η αρχικά προβλεπόμενη κατανομή ήταν η ακόλουθη:

Διάγραμμα 5. Ποσοστιαία κατανομή Π/Υ τομέων προτεραιότητας 2015

Ο Τομέας της Αγροδιατροφής, των ΤΠΕ, και των Βιοεπιστημών-Υγείας και Φαρμάκων, συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο ποσοστό της δημόσιας χρηματοδότησης Ε.ΤΑ.Κ (σύμφωνα με τα δεδομένα που περιγράφονται αναλυτικά για τους τομείς αυτούς στο Παράρτημα 2 της ΕΣΕΕ 2014-2020. Κρίσιμη σημασίας παράγοντες για την προτεραιοποίηση των τομέων αυτών, υπήρξαν οι σημαντικές επιδόσεις τόσο σε επίπεδο επιχειρηματικής δραστηριότητας και εξαγωγών όσο και σε ερευνητικό επίπεδο, ο όγκος των επενδύσεων σε Ε.ΤΑ.Κ σε παγκόσμιο επίπεδο γεγονός που μπορεί να δώσει ευκαιρίες ένταξης των ελληνικών καινοτόμων επιχειρήσεων σε διεθνείς αλυσίδες αξίας καθώς και ευκαιρίες δικτύωσης της ελληνικής ερευνητικής κοινότητας με ευρωπαϊκά και διεθνή επιστημονικά δίκτυα.

Για τη σύγκριση με τα στοιχεία του 2023, η σύγκριση πραγματοποιείται σε σχέση με όσες Δράσεις είχαν σαφή αναφορά στους τομείς προτεραιότητας της RIS. Διαπιστώνεται ότι, με βάση στοιχεία υλοποίησης η ανωτέρω μεθοδολογική προσέγγιση και κατανομή δείχνει να επιβεβαιώνεται:

- Οι τρεις κυρίαρχοι τομείς Αγροδιατροφή, ΤΠΕ-Βιοεπιστήμες-Υγεία-Φάρμακο διατηρούν το αθροιστικό τους ποσοστό (57% το 2015, 55% το 2023).
- Μεταξύ των τομέων Αγροδιατροφής και ΤΠΕ αντιστρέφονται τα αρχικά ποσοστά.
- Οι τομείς προτεραιότητας: Μεταφορές και Πολιτισμός-Δημιουργική Βιομηχανία δείχνουν να ενισχύονται.
- Οι λοιποί τομείς διατηρούνται σχεδόν σταθεροί.

Διάγραμμα 6. Σύγκριση ποσοστιαίας κατανομής Π/Υ τομέων προτεραιότητας 2015 και 2023

Συμπερασματικά, από τον εκτιμώμενο σχετιζόμενο Π/Υ δράσεων των ΕΔΕΤ (2023) με το Σχέδιο Δράσης της RIS διαπιστώνεται:

- η σημαντική ενεργοποίηση των Στρατηγικών Επιλογών 2 και 3. Οι ΣΕ 1 και 3 αντιστρέφουν τα αρχικά ποσοστά τους επί συνόλου Π/Υ του Σχεδίου Δράσης,
- η ορθότητα της αρχικής εκτίμησης για ανάγκη διασφάλισης μεγαλύτερου Π/Υ για την υλοποίηση των δράσεων του Σχεδίου, μειωμένη επάρκεια αρχικής κατανομής, κατά ποσοστό σχεδόν 66,7%
- η ορθότητα της αρχικής εκτίμησης για τη χρηματοδοτική βαρύτητα των ΕΠ 1b, 3a, 3c,
- η ανάγκη αυξημένων πόρων στις ΕΠ 1b, 3a, 3c, και η κυρίαρχη θέση τους στην κατανομή του Π/Υ, η οποία διατηρεί την ποσοστιαία κατανομή της και μετά την αύξηση του Π/Υ,
- η ορθότητα της κατανομής, ανά τομέα προτεραιότητας με βάση τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε.

2.2 Εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της RIS3

2.2.1 Βαθμός εφαρμογής σχεδίου δράσης της RIS3

Στην ενότητα αυτή γίνεται η αποτίμηση του βαθμού εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3, και της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του. Το αξιολογικό ερώτημα σύμφωνα με την προκήρυξη που αφορά τη συγκεκριμένη ενότητα καθώς και τα σχετικά υποκεφάλαια στα οποία υποδιαιρείται από το Σύμβουλο Αξιολόγησης για την ορθότερη αξιολόγησή του παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα,

Πίνακας 15. Αξιολογικό Ερώτημα Προκήρυξης 20.

Αξιολογικό Ερώτημα Προκήρυξης	Υποδιαίρεση Αξιολογικού Ερωτήματος	Υποκεφάλαια
20. Βαθμός εφαρμογής σχεδίου δράσης της RIS3 – βαθμός εφαρμογής και κάλυψης της RIS3 από τα προγράμματα του σχεδίου δράσης που προκηρύχθηκαν. Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα σε σχέση με τη RIS3 ανά δράση (ευθυγράμμιση με τη λογική παρέμβασης και τους όρους / κανόνες της RIS3 και επίτευξη στόχων, σύνδεση με τους τομείς προτεραιότητας, βαθμός επιτυχίας σχεδιασμού και παρακολούθησης των προγραμμάτων, παρουσίαση ωφελούμενων και στατιστικά στοιχεία, χρηματοδότηση, αποδοτικότητα συστήματος διαχείρισης, επιδόσεις ανά τομέα, επιπτώσεις, αποτελεσματικότητα, καλές πρακτικές και εμπόδια / προβλήματα). Ομοίως, συσχέτιση της RIS3 σε: α) πιθανές περιπτώσεις προγραμμάτων εκτός του σχεδίου δράσεων που προκηρύχθηκαν και β) άλλα εθνικά ή διεθνή προγράμματα / πρωτοβουλίες	Βαθμός εφαρμογής σχεδίου δράσης της RIS3 – βαθμός εφαρμογής και κάλυψης της RIS3 από τα προγράμματα του σχεδίου δράσης που προκηρύχθηκαν. Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα σε σχέση με τη RIS3 ανά δράση (παρουσίαση ωφελούμενων και στατιστικά στοιχεία, χρηματοδότηση, επιδόσεις ανά τομέα, επιπτώσεις, αποτελεσματικότητα).	2.2.1.1
	Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα σε σχέση με τη RIS3 ανά δράση (ευθυγράμμιση με τη λογική παρέμβασης και τους όρους / κανόνες της RIS3 και επίτευξη στόχων, σύνδεση με τους τομείς προτεραιότητας, βαθμός επιτυχίας σχεδιασμού και παρακολούθησης των προγραμμάτων, αποδοτικότητα συστήματος διαχείρισης, καλές πρακτικές και εμπόδια / προβλήματα).	2.2.1.2
	Συσχέτιση της RIS3 σε: α) πιθανές περιπτώσεις προγραμμάτων εκτός του σχεδίου δράσεων που προκηρύχθηκαν και β) άλλα εθνικά ή διεθνή προγράμματα / πρωτοβουλίες	2.2.1.3

2.2.1.1 Βαθμός εφαρμογής σχεδίου δράσης της RIS3 – Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα ανά Δράση των ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ(Ποσοτικοί Δείκτες)

Στον Πίνακα του Παραρτήματος Ι (Πίνακας 52) συνοψίζονται οι δράσεις της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 με τον αντίστοιχο Π/Υ που προβλέφθηκε στο Σχέδιο Δράσης της RIS3 σύμφωνα με το Παράρτημα 1 της Εθνικής RIS3³. Η αρίθμηση των δράσεων γίνεται κατά στρατηγική επιλογή (1,2,3), άξονα παρέμβασης (α, β, γ, δ) και κατηγορία παρέμβασης (1, 2 κοκ).

Ο Σύμβουλος αξιολόγησης προχώρησε στην αντιστοίχιση των Δράσεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, και ΜΔΤ που εντάσσονται στις κατηγορίες παρέμβασης του Σχεδίου Δράσης σημειώνοντας τα χαρακτηριστικά των Δράσεων (Τίτλος Δράσης, Κωδικός Πρόσκλησης, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, Άξονας Προτεραιότητας, Επενδυτική Προτεραιότητα) και τον Π/Υ των Δράσεων λαμβάνοντας υπόψιν τις πιο πρόσφατες τροποποιήσεις. Οι Δράσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία και Θάλασσα αναλύονται ξεχωριστά. Στους πίνακες του Παραρτήματος παρουσιάζεται η αντιστοίχιση των Δράσεων με τις κατηγορίες παρέμβασης της RIS3, και ο βαθμός ενεργοποίησης των εν λόγω Δράσεων αντίστοιχα. Για την ορθή

³ Βλ. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, [RIS3V.5 21.7.2015.pdf \(gsrt.gr\)](#), και Παράρτημα 1, [RIS3V.5 21.7.2015.pdf \(gsrt.gr\)](#). Πρόσβαση 15.10.2023.

αποτύπωση του βαθμού εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3, οι Δράσεις οι οποίες εμπίπτουν σε περισσότερες της μίας κατηγορίας παρέμβασης, προσμετρώνται μόνο μία φορά σε μία κατηγορία παρέμβασης και ο αντίστοιχος Π/Υ του Σχεδίου Δράσης προστίθεται στην ίδια κατηγορία παρέμβασης. Οι Δράσεις όπου εμπίπτουν κατά την κρίση του Συμβούλου Αξιολόγησης σε περισσότερες της μίας κατηγορίας παρέμβασης σημειώνονται με ανοιχτό γκρι συμπεριλαμβάνοντας αναλυτικά επεξηγηματικά σχόλια για την κατηγορία παρέμβασης όπου και προσμετρώνται, ενώ με σκούρο γκρι σημειώνονται οι κατηγορίες παρέμβασης που δεν ενεργοποιήθηκαν με αντίστοιχες Δράσεις που να εμπίπτουν με ακρίβεια στις εν λόγω κατηγορίες παρέμβασης (οι εναλλακτικές ενέργειες / δράσεις που υλοποιήθηκαν αναλύονται στη συνέχεια του κεφαλαίου. Επίσης, κατόπιν της αντιστοίχισης των Δράσεων που προκηρύχθηκαν με τις Δράσεις του Σχεδίου Δράσης, ο αρχικός σχεδιασμός των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων όπου θα ενέπιπταν οι Δράσεις δε συμφωνεί ακριβώς με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες που τελικά εμπίπτουν οι προκηρυχθείσες Δράσεις, οπότε στην ανάλυση που ακολουθεί ο Σύμβουλος Αξιολόγησης αναφέρεται στις Κωδικούς Δράσεων του αρχικού σχεδιασμού και τις προκηρυχθείσες Δράσεις που εμπίπτουν σε αυτούς τους Κωδικούς Δράσεων.

Κατόπιν της αντιστοίχισης και συσχέτισης των ενεργοποιημένων Δράσεων με τους Άξονες Παρέμβασης, τις Στρατηγικές Επιλογές της RIS3, τις Κατηγορίες Παρέμβασης και των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων του Σχεδίου Δράσης της RIS3 έγινε η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων και υπολογίστηκε ο βαθμός κινητοποίησης των χρηματοοικονομικών πόρων που έχουν κατανεμηθεί στο σχέδιο Δράσης της εθνικής RIS3 με βάση τον Π/Υ των Προσκλήσεων, των εντάξεων και των πραγματοποιημένων δαπανών των έργων των επιμέρους Δράσεων που έχουν ενεργοποιηθεί, και παρουσιάζεται αναλυτικά στον πίνακα του Παραρτήματος Ι (Πίνακας).

2.2.1.1.1 Δράσεις 1.α.1, 1.β.8

Οι Δράσεις (βλέπε Πίνακες Παραρτήματος Ι)⁴ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 1** «Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση τη Νέας Γνώσης» της RIS3, στον **Άξονα Παρέμβασης** «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)» και, στην **κατηγορία παρέμβασης** «Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης» (1.α.1 Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών σύμφωνα με τον Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών» καθώς επίσης και στον **Άξονα Παρέμβασης** «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» και στην **κατηγορία παρέμβασης** «1.β Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» (1.β.8 Στρατηγικά σχέδια ερευνητικών φορέων (ΚΡΗΠΙΣ ΕΚ), 1.β.9 «Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Έρευνας ΑΕΙ (ΚΡΗΠΙΣ ΑΕΙ)») και αντιστοιχίζονται ακριβώς σε Δράσεις με την Επενδυτική Προτεραιότητα 1α του Σχεδίου Δράσης της RIS3. Σημειώνεται δε, ότι στο πλαίσιο των προσκλήσεων για την «Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας» και της «Δράσης στρατηγικής ανάπτυξης ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων», **δε γίνονταν αναφορά στους τομείς Προτεραιότητας της RIS3**, συνεπώς θεωρείται ότι οι εν δυνάμει δράσεις συμβάλλουν στις οριζόντιες συνιστώσες της RIS3 και κυρίως στη δημιουργία υποδομών έρευνας και καινοτομίας, που συνεισφέρουν με τη σειρά τους στη διευκόλυνση για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, στην παραγωγή νέας γνώσης, στη διασύνδεση της επιστήμης με την κοινωνία και στη διεθνή συνεργασία. Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , και Διάγραμμα 7) προκύπτει ότι,

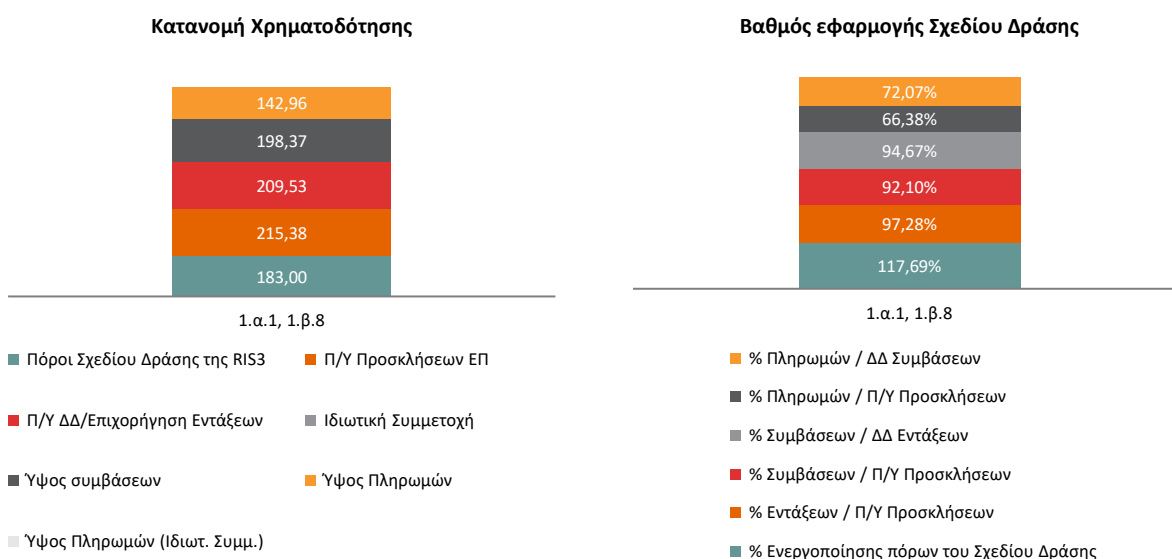
- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **183.000,00 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **215.360,62 χιλ. €**⁵. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 117,69% το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλό.

⁴ Αφορά τις Δράσεις: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (Α' και Β' Κύκλο), ΔΡΑΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ.

⁵ Λαμβάνοντας υπόψιν ότι χετικά με τη Δράση Υποστήριξη της Περιφερειακής Αριστείας, προκειμένου να ενταχθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερος αριθμός επενδύσεων σε αυτή τη στρατηγικού χαρακτήρα δράση, για την ανάπτυξη της χώρας, πραγματοποιήθηκε αύξηση του αρχικού της προϋπολογισμού της Πρόσκλησης με περισσότερα από 40 εκατ. ευρώ. Βλ. [ΕΠΑνΕΚ - ΕΣΠΑ 2014-2020 - Ενίσχυση της καινοτομίας στην περιφέρεια με 44 νέες ερευνητικές υποδομές \(antagonistikotita.gr\)](http://ΕΠΑνΕΚ - ΕΣΠΑ 2014-2020 - Ενίσχυση της καινοτομίας στην περιφέρεια με 44 νέες ερευνητικές υποδομές (antagonistikotita.gr)), Πρόσβαση 10.10.23

- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων και υποέργων ανέρχεται σε 102, και 653 αντίστοιχα, ενώ, ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **209.527,44 χιλ. €**, ήτοι το 97,28% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **198.370,07 χιλ. €**, ήτοι το 92,10% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ’ όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 94,67%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **142.959,89 χιλ. €**, ήτοι το 66,38% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ’ όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 72,07%. Η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως υψηλή.

Διάγραμμα 7 Δράσεις 1.α.1, 1.β.8: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.1.2 Δράσεις 1.α.2, 1.β.5, 1.β.6, 1.γ.2, 1.δ.1, 1.δ.2, 2.α.5, 2.β.1, 2.β.6, 3.γ.2, 3.δ.1

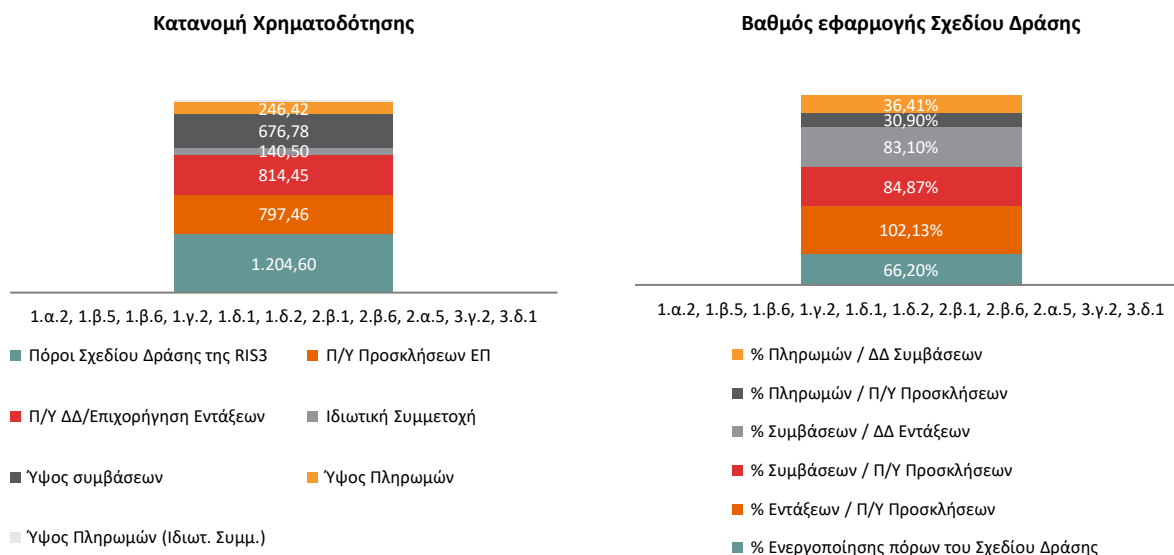
Οι Δράσεις (βλ. Πίνακες Παραρτήματος Ι)⁶ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 1** «Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση τη Νέας Γνώσης» της RIS3, στον **Άξονα Παρέμβασης** «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)», «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ», «γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης», «δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση», στις κατηγορίες παρέμβασης «1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης», «1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας», «1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης», 1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ», στη **Στρατηγική Επιλογή 2** «Επένδυση στην έρευνα και στην καινοτομία», στον **Άξονα Παρέμβασης** «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)», και «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» και στις **κατηγορίες παρέμβασης** «2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών», και «2.β Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις

⁶ Αφορά τις Δράσεις: ΚΕΝΤΡΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ, Ειδικές Δράσεις ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, "Στήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων Εθνικού Μητρώου Elevate Greece για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19, Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας (ΑΞΟΝΑΣ Α: Ωρίμανση του Οικοσυστήματος Μεταφοράς Τεχνολογίας στην Ελλάδα, ΑΞΟΝΑΣ Β: Χρηματοδότηση Λειτουργίας Δομών & Δράσεων Μεταφοράς Τεχνολογίας), ERANETS (6 προσκλήσεις), ΔΙΜΕΡΕΙΣ (5 Προσκλήσεις), ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΣΣΚ-1^η Πρόσκληση Φορέας Αρωγός και ΣΣΚ-2^η Πρόσκληση Επιχειρήσεις), ΕΡΕΥΝΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ (Α' και Β' Κύκλος), ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ MONITORING MECHANISM ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ RIS3, Υποστήριξη των πολιτικών και κάλυψη μελλοντικών αναγκών-Πράσινο Νησί.

επιχειρήσεις», και στη **Στρατηγική Επιλογή 3** «Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία», στον **Άξονα Παρέμβασης** «γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης», και «δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση», και στις κατηγορίες παρέμβασης «3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης», και «3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας». Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , και Διάγραμμα 8) προκύπτει ότι,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **1.204.600,00 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **797.459,42 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 66,20% το οποίο χαρακτηρίζεται ως υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 1497, και ο αριθμός των υποέργων ανέρχεται σε 5177. Ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **814.448,92 χιλ. €**, ήτοι το 102,13% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων παρουσιάζοντας υπερδέσμευση πόρων, με την ιδιωτική συμμετοχή να αγγίζει τα **140.502,81 χιλ. €**.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **676.783,88 χιλ. €**, ήτοι το 84,87% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 83,10%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **246.419,02 χιλ. €**, ήτοι το 30,90% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων, ενώ το συνολικό ποσό των πληρωμών της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **40.007,30 χιλ. €**. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 36,41%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως μέτρια.

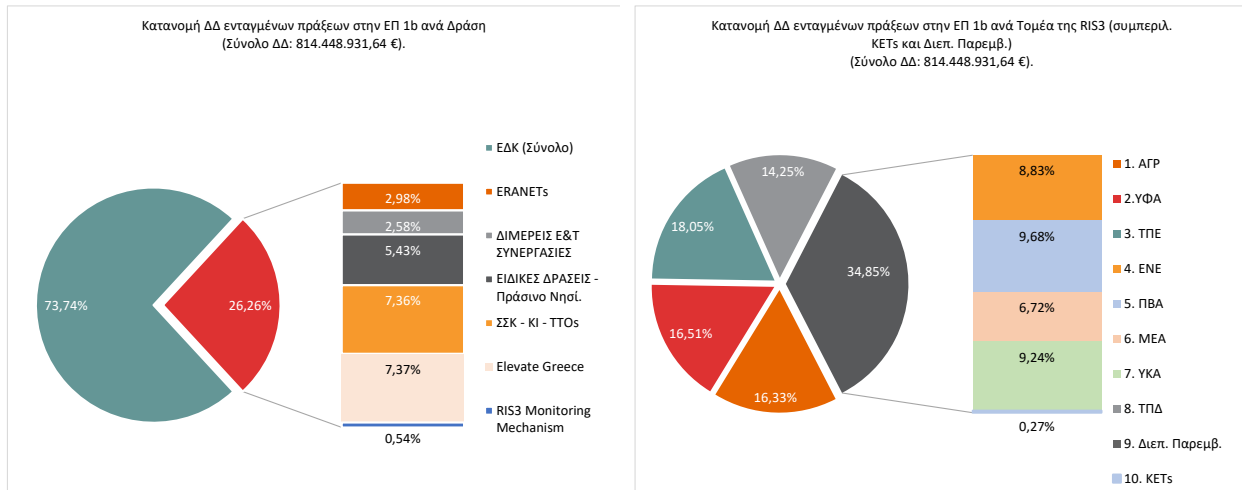
Διάγραμμα 8. Δράσεις 1.α.2, 1.β.5, 1.β.6, 1.γ.2, 1.δ.1, 1.δ.2, 2.α.5, 2.β.1, 2.β.6, 3.γ.2, 3.δ.1: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

Αναλυτικότερα ο συνολικός προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται **814.448,92 χιλ. €**, εκ των οποίων ο τομέας «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών» παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συμμετοχή με ποσοστό 18,05%. Ακολουθούν οι τομείς «Βιοεπιστήμες / Υγεία και Φάρμακα» με 16,51% «Αγροδιατροφή» με ποσοστό 16,33%, «Πολιτισμός – Τουρισμός – Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες» με ποσοστό 14,25%, «Υλικά – Κατασκευές» με 9,24%, «Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη» με 9,68%, «Ενέργεια» με 8,83%, «Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα» με 6,72%, οι «Βασικές Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής (Key Enabling Technologies - KETs)» με 0,27% και οι «Διεπιστημονικές παρεμβάσεις» με ποσοστό 0,12%. Η Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ» αποτελεί το 73,74% του

συνολικού προϋπολογισμού της Επενδυτικής Προτεραιότητας 1b, και ακολουθούν οι οι Δράσεις «Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας – Κέντρα Ικανοτήτων – Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας» με ποσοστό 7,36%, η Δράση «Elevate Greece» με ποσοστό 7,37%, οι «Ειδικές Δράσεις (συμπεριλαμβανομένου της Δράσης «Πράσινο Νησί)» με ποσοστό 5,43%, οι Δράσεις «ERANETS» με ποσοστό 2,98%, οι «Διμερείς E&T Συνεργασίες» με ποσοστό 2,58%, και ο Μηχανισμός Παρακολούθησης της RIS3 με 0,54%.

Διάγραμμα 9. Χρηματοδοτική κατανομή ενταγμένων πράξεων στην ΕΠ 1b (αριστερά) και Ποσοστιαία κατανομή ανά Τομέα Προτεραιότητας της RIS3 των ενταγμένων πράξεων στην ΕΠ 1b (δεξιά)/

Πηγή. ΓΓΕΚ-ΕΥΔΕ/ΕΚ, και ίδια επεξεργασία.

2.2.1.1.3 Δράσεις 1.γ.4, 1.γ.5

Οι Δράσεις (βλ. Πίνακες Παραρτήματος Ι)⁷ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 1** «Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση τη Νέας Γνώσης» της RIS3, στον **Άξονα Παρέμβασης** «γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης», , στην **κατηγορία παρέμβασης** «1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης». Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , και Διάγραμμα 10) προκύπτει ότι,

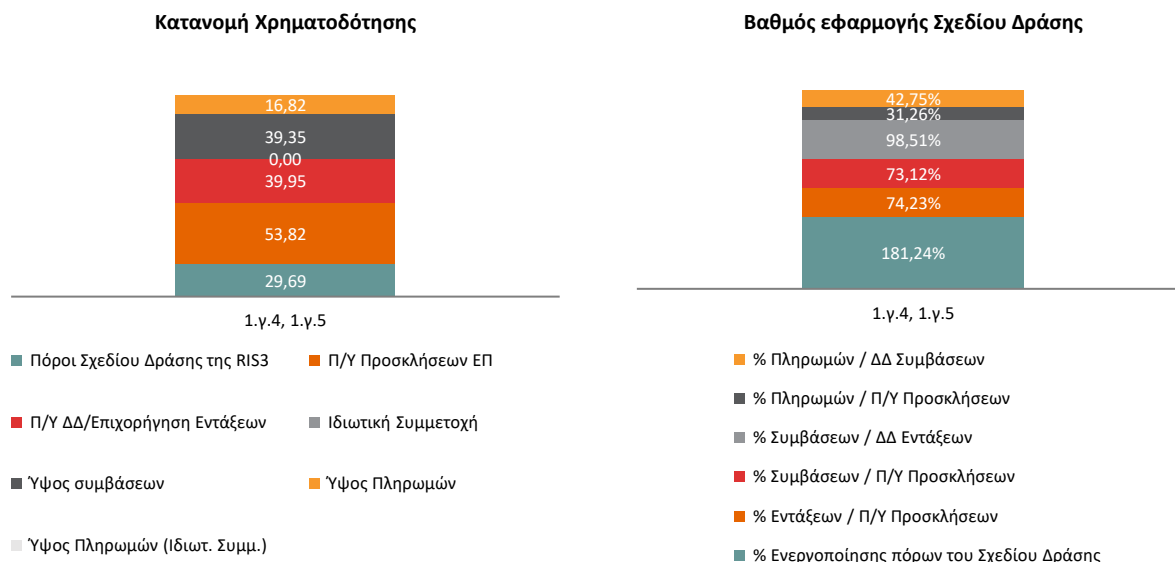
- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **29.694,09 χιλ. €⁸**, εκ των οποίων τα **15.000,00 €** από το ΕΠΑνεΚ και τα **14.694,09 €** από το ΕΠ ΜΔΤ, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **53.817,07 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 181,24% το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 2, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **39.948,56 χιλ. €**, ήτοι το 74,23% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **39.352,50 χιλ. €**, ήτοι το 73,12% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 98,51%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **16.824,34 χιλ. €**, ήτοι το 31,26% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των συμβάσεων, το

⁷ Αφορά τις Δράσεις: Εκσυγχρονισμός των δικτυακών υποδομών του συνόλου των φορέων της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας της χώρας, Παροχή προηγμένων δικτυακών και υπολογιστικών υπηρεσιών σε νοσοκομειακές μονάδες σε περιβάλλον υπολογιστικού νέφους με στόχο την υποστήριξη του κλινικού έργου την ενίσχυση της ερευνητικής τους δραστηριότητας και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα υγείας .

⁸ Με βάση την Πρόσκληση 09_ΜΔΤ, Α/Α ΟΠΣ:6632 (ΑΔΑ: 6ΗΜΚ46ΜΠΥΓ-3ΧΕ) οι πράξεις του ΕΠΑνεΚ μεταφέρονται στο ΕΠ ΜΔΤ οπότε και ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης της RIS3 του ΕΠΑνεΚ προσμετράται στο ΕΠ ΜΔΤ.

ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 42,75%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως μέτρια.

Διάγραμμα 10. Δράσεις 1.γ.4, 1.γ.5: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.1.4 Δράσεις 2.β.2, 2.β.3

Οι Δράσεις (βλ. Πίνακες Παραρτήματος Ι)⁹ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 2** «Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία» της RIS3, στον **Άξονα Παρέμβασης** «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ», , στην **κατηγορία παρέμβασης** «2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις». Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , και Διάγραμμα 11) προκύπτει ότι,

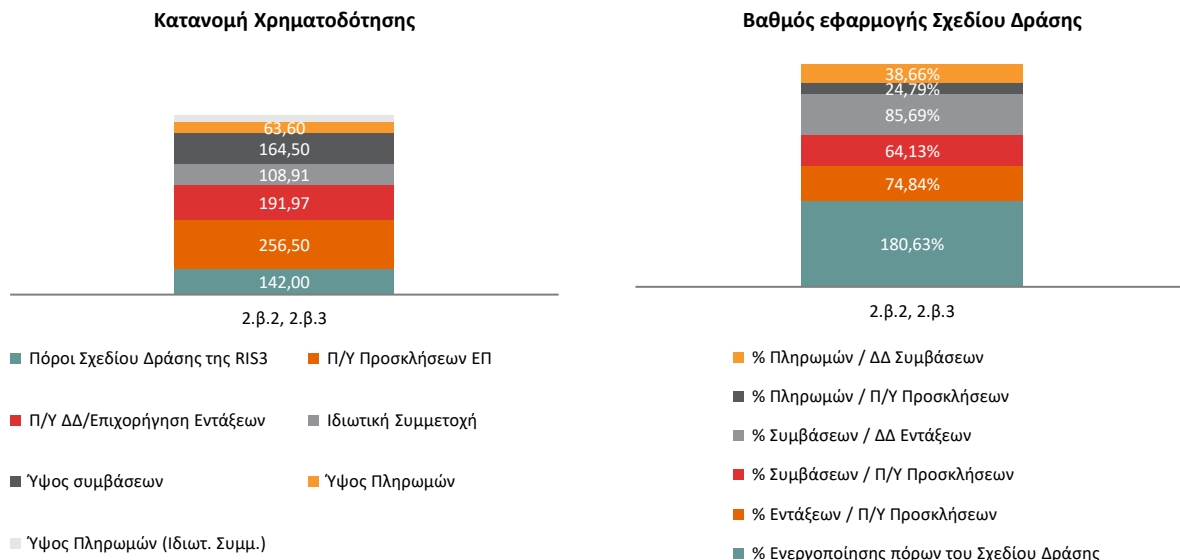
- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **142.000,00 χιλ. €¹⁰**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκήσεων ανήλθε σε **256.500,00 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 180,63% το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 5.099, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **191.973,70 χιλ. €**, ήτοι το 74,84% του προϋπολογισμού των Προσκήσεων. Ο προϋπολογισμός της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **108.907,75 χιλ. €**.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **164.496,29 χιλ. €**, ήτοι το 64,13% του προϋπολογισμού των Προσκήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 85,69%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **63.598,03 χιλ. €**, ήτοι το 24,79% του προϋπολογισμού των Προσκήσεων, ενώ το συνολικό ποσό των πληρωμών βάσει της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **34.152,23 χιλ. €**. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των συμβάσεων, το

⁹ Αφορά τις Δράσεις: Ψηφιακό Άλμα, Ανάπτυξη καινοτόμου εκτεταμένου Συστήματος Εποπτείας Φάσματος για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω του τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, Ψηφιακό Βήμα, «e-Λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος (Α, Β Κύκλος). Οι Δράσεις Ψηφιακό Άλμα και Ψηφιακό Βήμα περιλαμβάνονται λόγω έμμεσης συσχέτισης με της RIS3 μέσω της συμβολής τους στον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων.

¹⁰ Με βάση την Πρόσκληση 09_ΜΔΤ, Α/Α ΟΠΣ:6632 (ΑΔΑ: 6ΗΜΚ46ΜΠΥΓ-3ΧΕ) οι πράξεις του ΕΠΑνεΚ μεταφέρονται στο ΕΠ ΜΔΤ οπότε και ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης της RIS3 του ΕΠΑνεΚ προσμετράται στο ΕΠ ΜΔΤ.

ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 38,66%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως μέτρια.

Διάγραμμα 11. Δράσεις 2.β.2, 2.β.3: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.1.5 Δράσεις 2.α.1, 2.α.2, 2.α.3, 2.α.4, 3.α.1

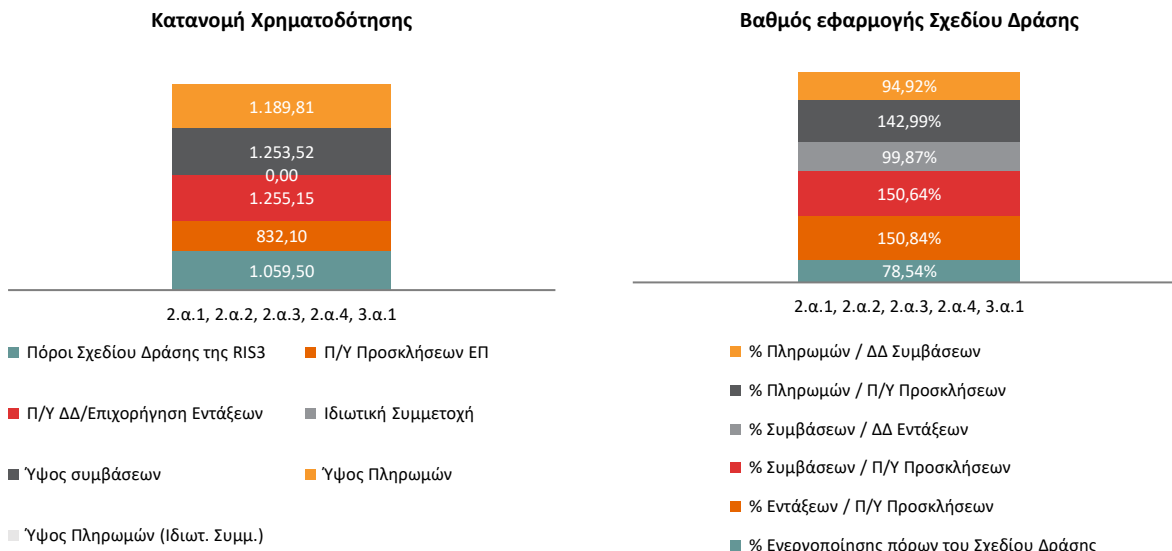
Οι Δράσεις (βλ. Πίνακες Παραρτήματος Ι)¹¹ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 2** «Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία» της RIS3, στον **Άξονα Παρέμβασης** «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)», στην **κατηγορία παρέμβασης** «2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών», και στη **Στρατηγική Επιλογή 3** «3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία», στον **Άξονα Παρέμβασης** «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)», και «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» και στις **κατηγορίες παρέμβασης** «3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου» και «3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση». Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , και Διάγραμμα 12) προκύπτει ότι,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **1.059.500,00 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσλήσεων ανήλθε σε **832.103,31 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 78,54% το οποίο χαρακτηρίζεται ως υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 1.125, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **1.255.151,38 χιλ. €**, ήτοι το 150,84% του προϋπολογισμού των Προσλήσεων, παρουσιάζοντας υπερδέσμευση πόρων.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **1.253.521,97 χιλ. €**, ήτοι το 150,64% του προϋπολογισμού των Προσλήσεων. Λαμβάνοντας υπ’ όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 99,87%.

¹¹ Αφορά τις Δράσεις: Νεοφυής Επιχειρηματικότητα, Ανάπτυξη επιχειρήσεων με αξιοποίηση διαστημικών προϊόντων και υπηρεσιών μέσω της διαχείρισης και λειτουργίας του Κέντρου Επιχειρηματικής Επώασης ΚΕΕ της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος στην Ελλάδα με διακριτικό τίτλο ESA BIC Greece Διακλιμακωτή του ΚΕΕ, Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών, Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II, Σύσταση Ταμείου Εγγυοδοσίας. Το Ταμείο Επιχειρηματικότητας II, και το Ταμείο Εγγυοδοσίας περιλαμβάνονται στις Δράσεις λόγω του σκοπού των ταμείων αυτών που είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης αυτών σε χρηματοδότηση και εντάσσονται στον Κωδικό Δράσης της RIS3 3.α.1 Ίδρυση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων. Ωστόσο σημειώνουμε ότι ο Π/Υ (ΔΔ) του Ταμείου Επιχειρηματικότητας II ανέρχεται σε 880.000,00 χιλ. €.

- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **1.189.809,58 χιλ. €**, ήτοι το 142,99% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ’ όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 94,92%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως πολύ υψηλή.

Διάγραμμα 12. Δράσεις 2.α.1, 2.α.2, 2.α.3, 2.α.4, 3.α.1: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.1.6 Δράσεις 1.β.7, 2.β.4, 2.β.5

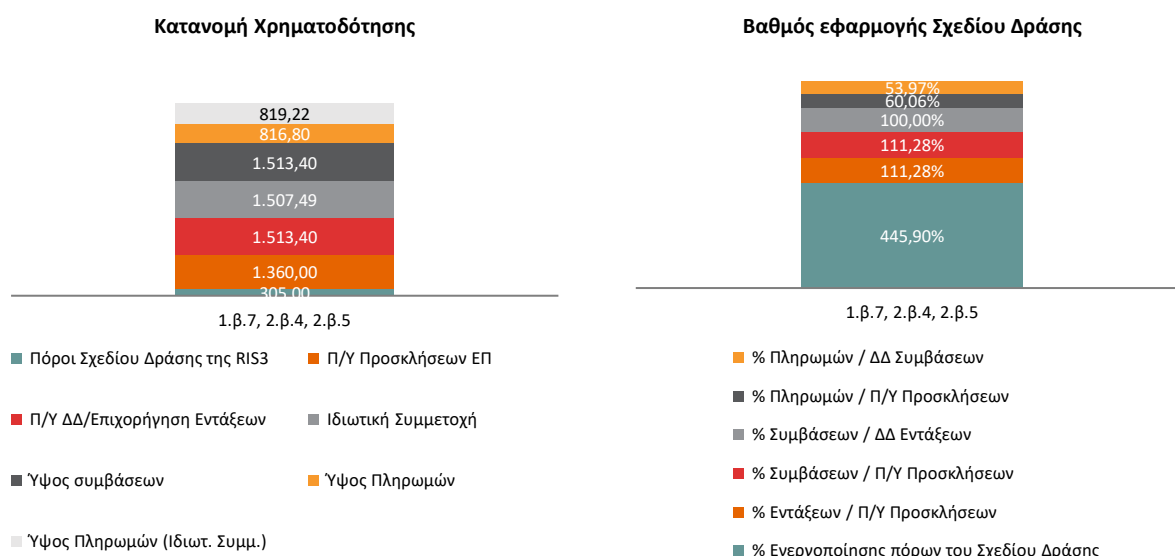
Οι Δράσεις (βλ. Πίνακες Παραρτήματος Ι)¹² εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 1**, «Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης», στον **Άξονα Παρέμβασης «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ»**, και στην **κατηγορία παρέμβασης «1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας»**, στη **Στρατηγική Επιλογή 2** «Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία» της RIS3, στον **Άξονα Παρέμβασης «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ»**, στην **κατηγορία παρέμβασης «2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις»**, και στη **Στρατηγική Επιλογή 3** «Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία», στον **Άξονα Παρέμβασης «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ»** και στην **κατηγορία παρέμβασης «3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση»**. Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , και Διάγραμμα 13) προκύπτει ότι,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **305.000,00 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **1.360.000,00 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 445,90% το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 17.542, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **1.513.398,99 χιλ. €**, ήτοι το 111,28% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Ο προϋπολογισμός της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **1.507.490,24 €**.

¹² Αφορά τις Δράσεις: Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους σε νέες αγορές, Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός, Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών, Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **1.513.398,99 χιλ. €**, ήτοι το 111,28% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 100%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **816.804,11 χιλ. €**, ήτοι το 60,06% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων, ενώ το συνολικό ποσό των πληρωμών βάσει της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **819.219,08 €**. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 53,97%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως μέτρια.

Διάγραμμα 13. Δράσεις 1.β.7, 2.β.4, 2.β.5: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.1.7 Δράσεις 2.δ.1, 2.δ.2

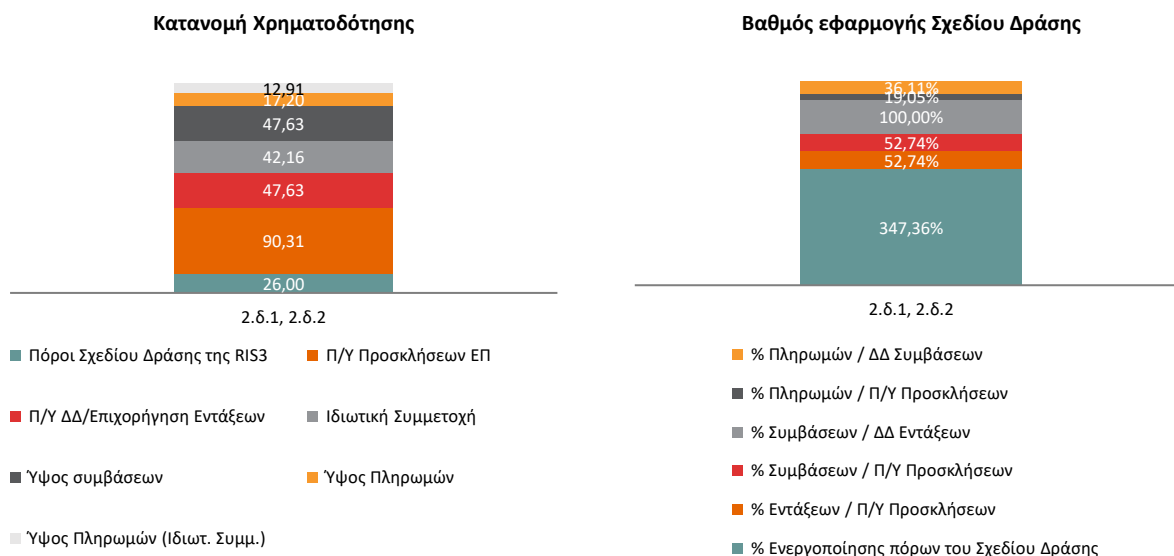
Οι Δράσεις (βλ. Πίνακες Παραρτήματος Ι)¹³ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 2** «Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία» της RIS3, στον **Άξονα Παρέμβασης** «δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση», στην **κατηγορία παρέμβασης** «2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια». Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , και Διάγραμμα 14) προκύπτει ότι,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **26.000,00 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **90.313,50 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 347,36% το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 937, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **47.628,42 χιλ. €**, ήτοι το 52,74% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Ο προϋπολογισμός της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **42.158,31 €**.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **47.628,42 χιλ. €**, ήτοι το 52,74% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 100%.

¹³ Αφορά τις Δράσεις: Επιχειρούμε Έξω, Μελέτες και έρευνες στήριξης του ενεργειακού τομέα της βιομηχανίας και της επιχειρηματικότητας, Ενίσχυση Αλυσιδών Προστιθέμενης Αξίας – Συνεργατικοί Σχηματισμοί – Δικτυώσεις.

- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **17.200,30 χιλ. €**, ήτοι το 19,05% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων, ενώ το συνολικό ποσό των πληρωμών βάσει της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **12.912,84 €**. Λαμβάνοντας υπ’ όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 36,11%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως χαμηλή.

Διάγραμμα 14. Δράσεις 2.δ.1, 2.δ.2: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.1.8 Δράση 1.α.3

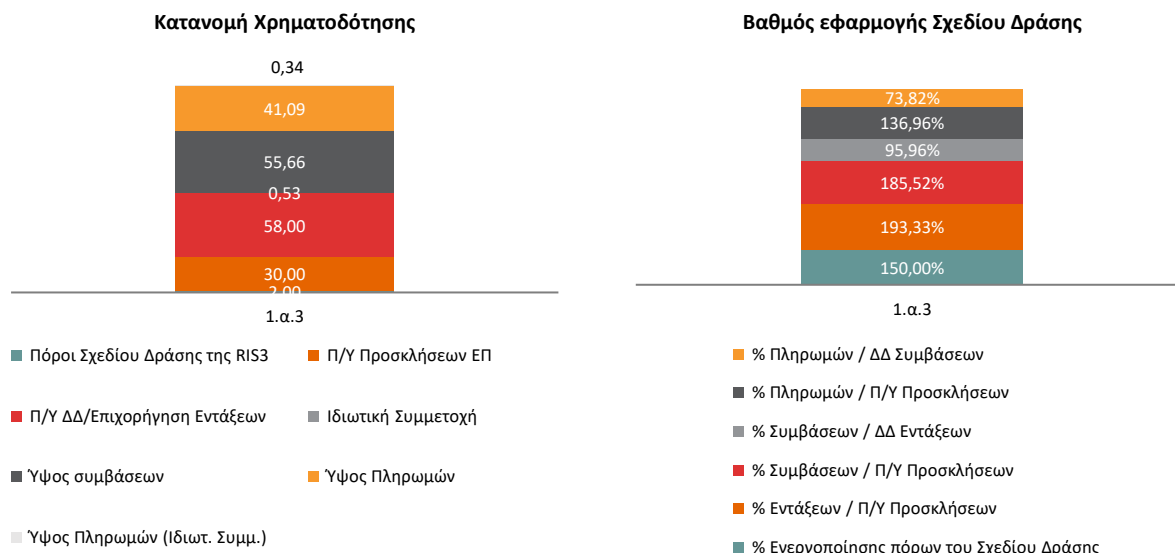
Οι Δράσεις (βλ. Πίνακας 54)¹⁴ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 1**, «Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης», στον **Άξονα Παρέμβασης «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)»**, στην **κατηγορία παρέμβασης «1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης»**. Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας ,Διάγραμμα 15) προκύπτει ότι,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **2.000,00 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **30.000,00 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 1500% το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 43, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **57.999,48 χιλ. €**, ήτοι το 193,3% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων παρουσιάζοντας υπερδέσμευση πόρων. Ο προϋπολογισμός της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **525,59 χιλ. €**.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **55.656,44 χιλ. €**, ήτοι το 185,52% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ’ όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 95,96%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **41.087,54 χιλ. €**, ήτοι το 136,96% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων, ενώ το συνολικό ποσό των πληρωμών βάσει της ιδιωτικής συμμετοχής ανέρχεται σε **340,94 χιλ. €**. Λαμβάνοντας υπ’ όψιν το ποσό των συμβάσεων, το

¹⁴ Αφορά τη Δράση: Κατάρτιση και πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα.

ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 86,16%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως πολύ υψηλή.

Διάγραμμα 15. Δράση 1.α.3: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

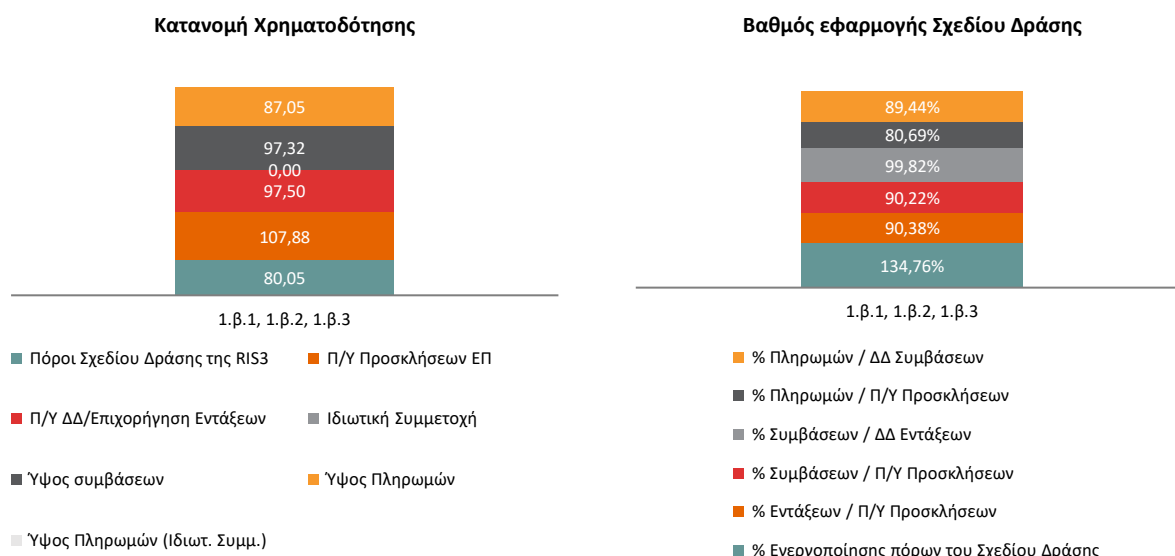
2.2.1.1.9 Δράσεις 1.β.1, 1.β.2, 1.β.3

Οι Δράσεις (βλ. Πίνακες Παραρτήματος Ι)¹⁵ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 1**, «Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης», στον **Άξονα Παρέμβασης «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ»** και στην **κατηγορία παρέμβασης «1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας»**. Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , Διάγραμμα 16) προκύπτει ότι,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **80.050,00 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **107.878,43 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 134,76% το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 827, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **97.504,49 χιλ. €**, ήτοι το 134,76% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **97.324,63 χιλ. €**, ήτοι το 90,22% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 99,82%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **87.047,92 χιλ. €**, ήτοι το 80,69% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 89,44%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως πολύ υψηλή.

¹⁵ Αφορά τις Δράσεις: Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές (Α και Β Κύκλος), Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας, Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/Ερευνητριών, Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας – Υποδράση 2 Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψήφιους διδάκτορες των ΑΕΙ της Ελλάδας.

Διάγραμμα 16. Δράσεις 1.β.1, 1.β.2, 1.β.3: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

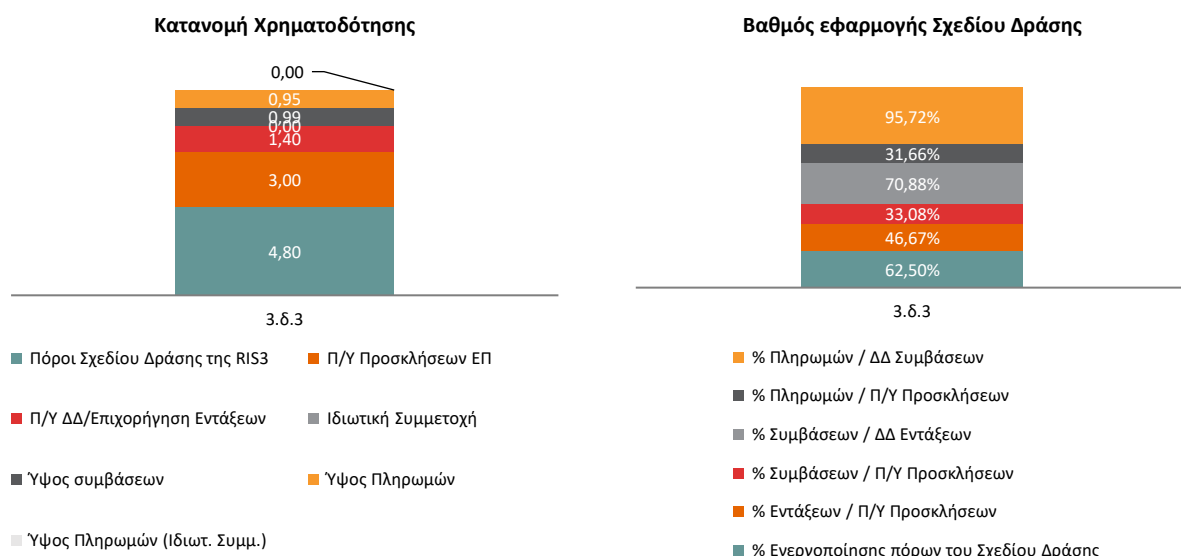
2.2.1.1.10 Δράση 3.δ.3

Οι Δράσεις (βλ. Πίνακες Παραρτήματος Ι)¹⁶ εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 3**, «Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία», στον **Άξονα Παρέμβασης** «δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση» και στην **κατηγορία παρέμβασης** «3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας». Από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας, Διάγραμμα 17) προκύπτει ότι,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **4.800 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **3.000,00 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 62,50% το οποίο χαρακτηρίζεται ως υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 1, ενώ ο προϋπολογισμός του ενταγμένου έργου ανέρχεται σε **1.400,00 χιλ. €**, ήτοι το 46,67% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένου έργου ανέρχεται σε **992,32 χιλ. €**, ήτοι το 33,08% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 70,88%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **949,84 χιλ. €**, ήτοι το 31,66% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 95,72%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως μέτρια.

¹⁶ Αφορά τη Δράση: Δημοσιότητα ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ.

Διάγραμμα 17. Δράση 3.6.3: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.1.11 Σύνολο (ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ)

Στους ακόλουθους πίνακες (Πίνακας 16, Πίνακας 17) παρουσιάζεται η εικόνα του βαθμού εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 για το ΕΠΑνεΚ, το ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ και το ΕΠ ΜΔΤ συνολικά, και ανά Κωδικό Δράσης του Σχεδίου Δράσης αντίστοιχα σύμφωνα με την προηγούμενη ανάλυση ενώ παρουσιάζεται ο βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 ποσοστιαία στο σύνολο των ΕΠ αλλά και ανά Κωδικό Δράσης στο Διάγραμμα 18, και Διάγραμμα 19 αντίστοιχα.

Πίνακας 16. Βαθμός Εφαρμογής Σχεδίου Δράσης της RIS3 (ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ)

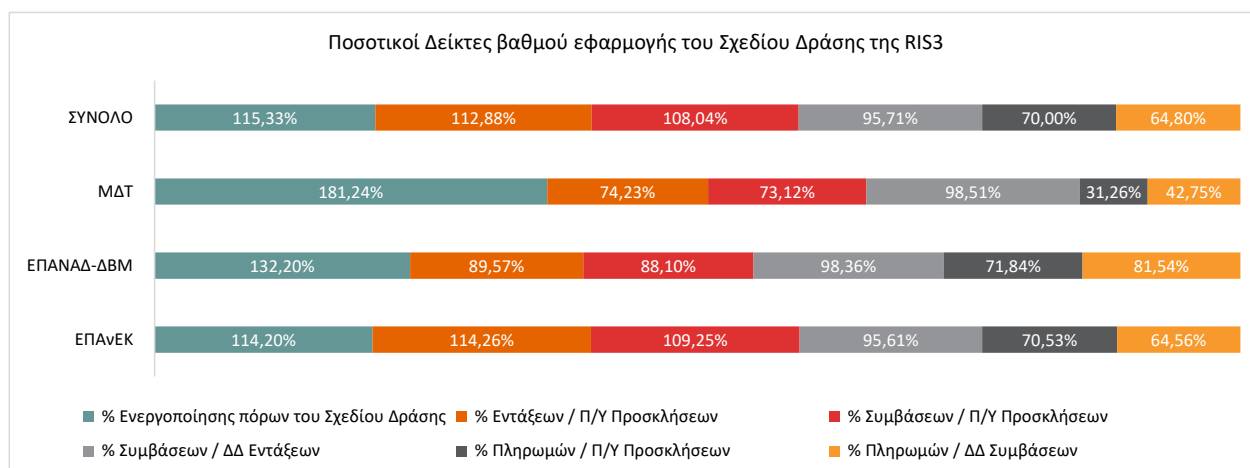
	Πόροι Σχεδίου Δράσης της RIS3	Ενεργοποιημένοι Πόροι Σχεδίου Δράσης της RIS3	Π/Υ Προσκλήσεων ΕΠ	Π/Υ ΔΔ/Επιχορήγηση Εντάξεων	Ιδιωτική Συμμετοχή	Υψος συμβάσεων	Υψος Πληρωμών	Υψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)
ΕΠΑνεΚ	3.125.900,00	2.926.900,00	3.569.756,85	4.078.969,75	1.799.584,71	3.899.919,21	2.517.601,67	906.632,39
ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ	92.950,00	80.050,00	122.878,43	110.063,08	0,00	108.253,81	88.274,57	0,00
ΜΔΤ	29.694,09	29.694,09	53.817,07	39.948,56	0,00	39.352,50	16.824,34	0,00
ΣΥΝΟΛΟ	3.248.544,09	3.036.644,09	3.746.452,35	4.228.981,39	1.799.584,71	4.047.525,52	2.622.700,57	906.632,39

Πίνακας 17. Βαθμός Εφαρμογής Σχεδίου Δράσης της RIS3 (ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ) ανά Επενδυτική Προτεραιότητα (χιλ. €)

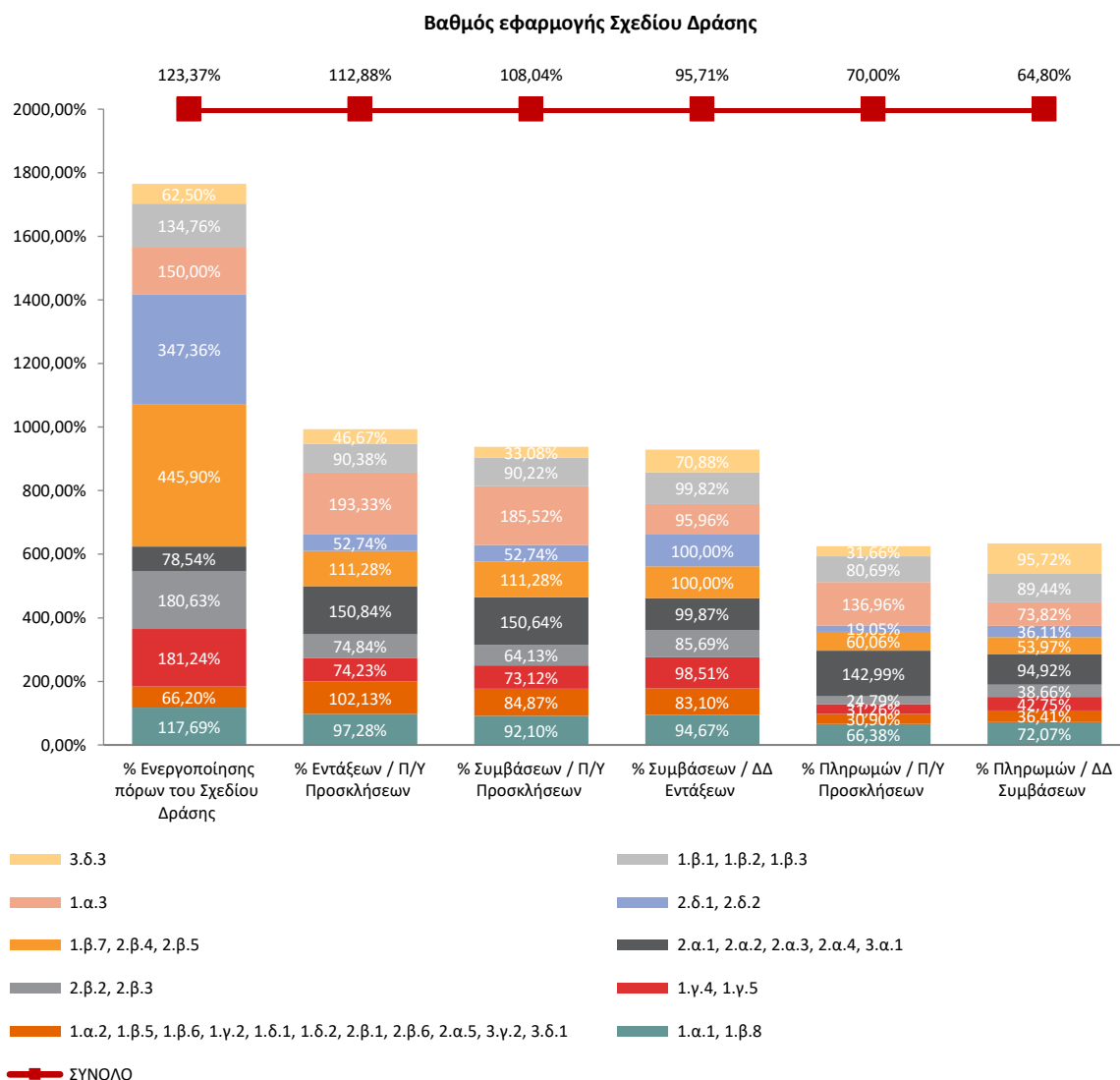
Κωδ. Δράσης Σχεδίου	Πόροι Σχεδίου Δράσης της RIS3	Π/Υ Προσκλήσεων ΕΠ	Π/Υ ΔΔ / Επιχορήγηση Εντάξεων	Ιδιωτική Συμμετοχή	Υψος συμβάσεων	Υψος Πληρωμών	Υψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)
1.α.1, 1.β.8	183.000,00	215.380,62	209.527,44	0,00	198.370,07	142.959,89	0,00
1.α.2, 1.β.5, 1.β.6, 1.γ.2, 1.δ.1, 1.δ.2,	1.204.600,00	797.459,42	814.448,92	140.502,81	676.783,88	246.419,02	40.007,30

Κωδ. Δράσης Σχεδίου	Πόροι Σχεδίου Δράσης της RIS3	Π/Υ Προσκλήσεων ΕΠ	Π/Υ ΔΔ / Επιχορήγηση Εντάξεων	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ύψος συμβάσεων	Ύψος Πληρωμών	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)
2.β.1, 2.β.6, 2.α.5, 3.γ.2, 3.δ.1							
1.γ.4, 1.γ.5	29.694,09	53.817,07	39.948,56	0,00	39.352,50	16.824,34	0,00
2.β.2, 2.β.3	142.000,00	256.500,00	191.973,70	108.907,75	164.496,29	63.598,03	34.152,23
2.α.1, 2.α.2, 2.α.3, 2.α.4, 3.α.1	1.059.500,00	832.103,31	1.255.151,38	0,00	1.253.521,97	1.189.809,58	0,00
1.β.7, 2.β.4, 2.β.5	305.000,00	1.360.000,00	1.513.398,99	1.507.490,24	1.513.398,99	816.804,11	819.219,08
2.δ.1, 2.δ.2	26.000,00	90.313,50	47.628,42	42.158,31	47.628,42	17.200,30	12.912,84
1.α.3	2.000,00	30.000,00	57.999,48	525,59	55.656,44	41.087,54	340,94
1.β.1, 1.β.2, 1.β.3	80.050,00	107.878,43	97.504,49	0,00	97.324,63	87.047,92	0,00
3.δ.3	4.800,00	3.000,00	1.400,00	0,00	992,32	949,84	0,00
ΣΥΝΟΛΟ	3.036.644,09	3.746.452,35	4.228.981,39	1.799.584,71	4.047.525,52	2.622.700,57	906.632,39
Αρχικό Σχέδιο Δράσης	3.248.544,09	3.704.291,59					
Μη ενεργοποιημένοι πόροι	211.900,00						

Διάγραμμα 18. Βαθμός Εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 σε επίπεδο ΕΠ (%).

Διάγραμμα 19. Βαθμός Εφαρμογής Σχεδίου Δράσης της RIS3 (ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ) ανά Κωδ. Δράσης (%).

Συμπερασματικά, από την επεξεργασία των στοιχείων (βλ. Πίνακας , Διάγραμμα 17) προκύπτει ότι,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **3.036.644,09 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **3.746.452,35 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 123,37% το οποίο χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλό.
- Ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **4.228.981,39 χιλ. €**, ήτοι το 112,88% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων απεικονίζοντας την υψηλή υπερδέσμευση των πόρων και τη μεγάλη ζήτηση των φορέων για χρηματοδότηση για την υλοποίηση έργων ΕΤΑΚ, ενώ η ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται σε **1.799.584,71 χιλ. €**.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **4.047.525,52 χιλ. €**, ήτοι το 108,04% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 95,71%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **2.622.700,57 χιλ. €**, ήτοι το 70,00% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων, ενώ το συνολικό ύψος των πληρωμών με βάση την ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται σε **906.632,39 χιλ. €**. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 64,80%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως υψηλή.

2.2.1.2 Βαθμός εφαρμογής σχεδίου δράσης της RIS3 – Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα ανά Δράση των ΕΠΑνεΚ, ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ΕΠ ΜΔΤ (Ποιοτικοί Δείκτες)

Σε συνέχεια της ανάλυσης και αξιολόγησης των ποσοτικών δεικτών, ακολουθεί η αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα των ενεργοποιημένων Δράσεων του Σχεδίου Δράσης της RIS3 χρησιμοποιώντας τους ακόλουθους ποιοτικούς δείκτες:

- Βαθμός συνάφειας ενεργοποιημένων Δράσεων με τις προτεραιότητες και τους στόχους της RIS3. Αξιολογείται η σχέση μεταξύ των συνολικών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών αναγκών και των συναφών στόχων των Δράσεων, αφενός, και των στόχων των δραστηριοτήτων της RIS3, αφετέρου (δηλαδή του σκεπτικού της παρέμβασης) σε πενταβάθμια κλίμακα (μηδενικός - ○, χαμηλός - ◐, μέτριος - ◑, υψηλός - ◒, πολύ υψηλός - ◓)
- Βαθμός ευθυγράμμιση κάθε δράσης με τη λογική παρέμβασης και τους κανόνες της RIS3. Αξιολογείται η συσχέτιση των δράσεων με το γενικότερο σχεδιασμό και τη Λογική Παρέμβασης της RIS3 σε πενταβάθμια κλίμακα (μηδενικός - ○, χαμηλός - ◐, μέτριος - ◑, υψηλός - ◒, πολύ υψηλός - ◓)
- Βαθμός ευθυγράμμισης των αξόνων παρέμβασης της RIS3 από τα προγράμματα / δράσεις που προκηρύχθηκαν. Αξιολογείται η ευθυγράμμιση των ενταγμένων Δράσεων του Σχεδίου Δράσης στις παρεμβάσεις του αρχικού σχεδιασμού σε πενταβάθμια κλίμακα (μηδενικός - ○, χαμηλός - ◐, μέτριος - ◑, υψηλός - ◒, πολύ υψηλός - ◓)
- Βαθμός επίτευξης των στόχων του Σχεδίου Δράσης σε σχέση με τους διατιθέμενους πόρους. Αξιολογείται η επίτευξη των στόχων του αρχικού σχεδιασμού της RIS3 μέσω των Δράσεων που εντάσσονται στο Σχέδιο Δράσης της RIS3 σε πενταβάθμια κλίμακα (μηδενικός - ○, χαμηλός - ◐, μέτριος - ◑, υψηλός - ◒, πολύ υψηλός - ◓)
- Πλήθος εναλλακτικών ενεργειών που προβλέφθηκαν. Δυαδικός δείκτης που δείχνει κατά πόσο προβλέφθηκαν εναλλακτικές ενέργειες / δράσεις στις παρεμβάσεις του Σχεδίου Δράσης της RIS3.

Στον πίνακα του Παραρτήματος 1 (Πίνακας 18), απεικονίζουμε τη βαθμονόμηση των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης σύμφωνα με τους προαναφερθέντες Ποιοτικούς Δείκτες ανά Κωδικό Δράσης, ενώ στη συνέχεια απεικονίζουμε τη βαθμονόμηση σύμφωνα με την παραπάνω ποσοτική ανάλυση.

Πίνακας 18. Ποιοτικοί Δείκτες αξιολόγησης του βαθμού εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3

	Βαθμός συνάφειας ενεργοποιημένων Δράσεων με τις προτεραιότητες και τους στόχους της RIS3	Βαθμός ευθυγράμμιση κάθε δράσης με τη λογική παρέμβασης και τους κανόνες της RIS3	Βαθμός ευθυγράμμισης των αξόνων παρέμβασης της RIS3 από τα προγράμματα / δράσεις που προκηρύχθηκαν	Βαθμός επίτευξης των στόχων του Σχεδίου Δράσης σε σχέση με τους διατιθέμενους πόρους	Πλήθος εναλλακτικών ενεργειών που προβλέφθηκαν
1.α.1, 1.β.8	◒	◒	◒	◒	
1.α.2, 1.β.5, 1.β.6, 1.γ.2, 1.δ.1, 1.δ.2, 2.β.1, 2.β.6, 2.α.5, 3.γ.2, 3.δ.1	◒	◒	◒	◒	○
1.γ.4, 1.γ.5	◒	◒	◒	◒	○
2.β.2, 2.β.3	◒	◒	◒	◒	○
2.α.1, 2.α.2, 2.α.3, 2.α.4, 3.α.1	◒	◑	◑	◒	
1.β.7, 2.β.4, 2.β.5	◒	◑	◑	◑	○

	Βαθμός συνάφειας ενεργοποιημένων Δράσεων με τις προτεραιότητες και τους στόχους της RIS3	Βαθμός ευθυγράμμιση κάθε δράσης με τη λογική παρέμβασης και τους κανόνες της RIS3	Βαθμός ευθυγράμμισης των αξόνων παρέμβασης της RIS3 από τα προγράμματα / δράσεις που προκηρύχθηκαν	Βαθμός επίτευξης των στόχων του Σχεδίου Δράσης σε σχέση με τους διατιθέμενους πόρους	Πλήθος εναλλακτικών ενεργειών που προβλέφθηκαν
2.δ.1, 2.δ.2					
1.α.3					
1.β.1, 1.β.2, 1.β.3					
3.δ.3					

Κατόπιν της ανάλυσης των Προσκλήσεων και της λογικής των Δράσεων και λαμβάνοντας υπόψιν τις αναλυτικές περιγραφές των κωδικών δράσεων στο Παράρτημα Ι της Εθνικής RIS3 καθώς και την ανάλυση του Κεφαλαίου 2.1 συμπεραίνεται ότι οι Δράσεις που συμπεριλαμβάνονται στο Σχέδιο Δράσης της RIS3 ευθυγραμμίζονται με τη RIS3 σε πολύ υψηλό βαθμό. Οι Δράσεις με χαμηλότερο του *πολύ υψηλού* βαθμού συνάφειας περιλαμβάνονται στους κωδικούς δράσεων της RIS3 2.δ.1, 2.δ.2 και 1.α.3 λόγω της χαμηλότερης συνάφειας των Δράσεων αυτών με την αρχική περιγραφή του Σχεδίου Δράσης.

2.2.1.3 Βαθμός εφαρμογής σχεδίου δράσης της RIS3 – Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα ανά Δράση των ΠΑΑ, ΕΠΑΛΘ (Ποσοτικοί Δείκτες)

Στην Παράγραφο αυτή μελετάται η συμβολή του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ στη ΕΣΕΕ 2014-2020 καθώς δεν υφίσταται η αντιστοιχία με τις επενδυτικές προτεραιότητες του Σχεδίου Δράσης της ΕΣΕΕ 2014-2020, ωστόσο ο Σύμβουλος Αξιολόγησης τις κατατάσσει σε Στρατηγική Επιλογή, Άξονα Παρέμβασης, Κατηγορία Παρέμβασης και Κωδικό Δράσης όπως περιγράφεται στη συνέχεια.

2.2.1.3.1 ΕΠΑΛΘ 2014 – 2020

Η πρόβλεψη του Σχεδίου Δράσης της ΕΣΕΕ 2014 – 2020 για το ΕΠΑΛΘ περιλαμβάνονταν στη **Στρατηγική Επιλογή 1**, «Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης», στον **Άξονα Παρέμβασης** «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)» «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» και στην **κατηγορία παρέμβασης** «1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης», «1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας», με συνολικό Π/Υ **24.000,00 χιλ. €**.

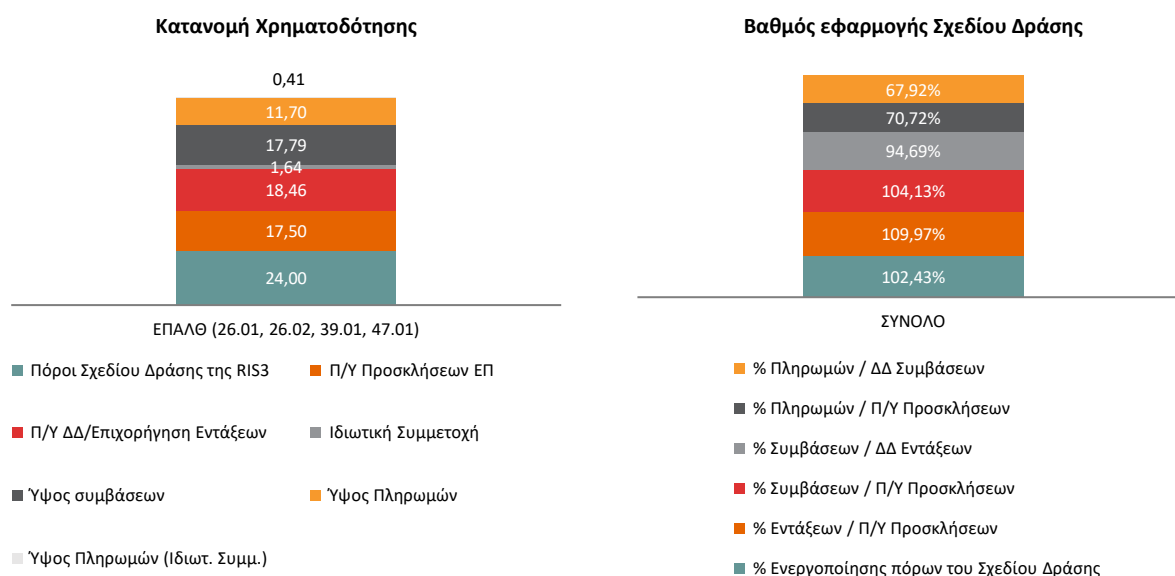
Οι Προσκλήσεις που προκηρύχθηκαν σχετικές με την ΕΣΕΕ 2014-2020 είναι τέσσερεις (Καινοτομία στην Αλιεία (2 Προσκλήσεις), Καινοτομία στην Υδατοκαλλιέργεια, Καινοτομία που συνδέεται με τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων). Οι Δράσεις εντάσσονται στη **Στρατηγική Επιλογή 2** «Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών», στον **Άξονα Παρέμβασης** «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» και στην **Κατηγορία Παρέμβασης** «2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις»¹⁷, και από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτουν τα εξής,

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης ανήλθε σε **24.000 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός των Προσκλήσεων ανήλθε σε **17.500,00 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 62,50% το οποίο χαρακτηρίζεται ως υψηλό.
- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 49 και ο αριθμός των υποέργων σε 146, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **18.462,88 χιλ. €**, ήτοι το 105,5% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων.

¹⁷ Ειδικότερα οι Δράσεις *Καινοτομία στην Αλιεία (2 Προσκλήσεις), Καινοτομία που συνδέεται με τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων* εντάσσονται στον Κωδικό Δράσης 2.β.1, και η Δράση *Καινοτομία στην Υδατοκαλλιέργεια* στον Κωδικό Δράσης 2.β.4.

- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένου έργου ανέρχεται σε **17.790,34 χιλ. €**, ήτοι το 101,66% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των εντάξεων, το ποσοστό συμβασιοποίησης επί των εντάξεων ανέρχεται σε 96,36%.
- Το συνολικό ποσό των πληρωμών ανέρχεται σε **11.701,89 χιλ. €**, ήτοι το 66,87% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των συμβάσεων, το ποσοστό των πληρωμών επί των συμβάσεων ανέρχεται σε 68,78%. Βάσει των παραπάνω η απορρόφηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού κρίνεται ως υψηλό.

Διάγραμμα 20. ΕΠΑΛΘ: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.3.2 ΠΑΑ 2014 – 2020

Η πρόβλεψη του Σχεδίου Δράσης της ΕΣΕΕ 2014 – 2020 για το ΠΑΑ περιλαμβάνονταν στη **Στρατηγική Επιλογή 1**, «Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης», στον **Άξονα Παρέμβασης «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)» «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» και στην κατηγορία παρέμβασης «1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης», «1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας», και στη Στρατηγική Επιλογή 2**, «Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών», στον **Άξονα Παρέμβασης «α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)», και στην κατηγορία παρέμβασης με «2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών», με συνολικό Π/Υ 275.000,00 χιλ. €.**

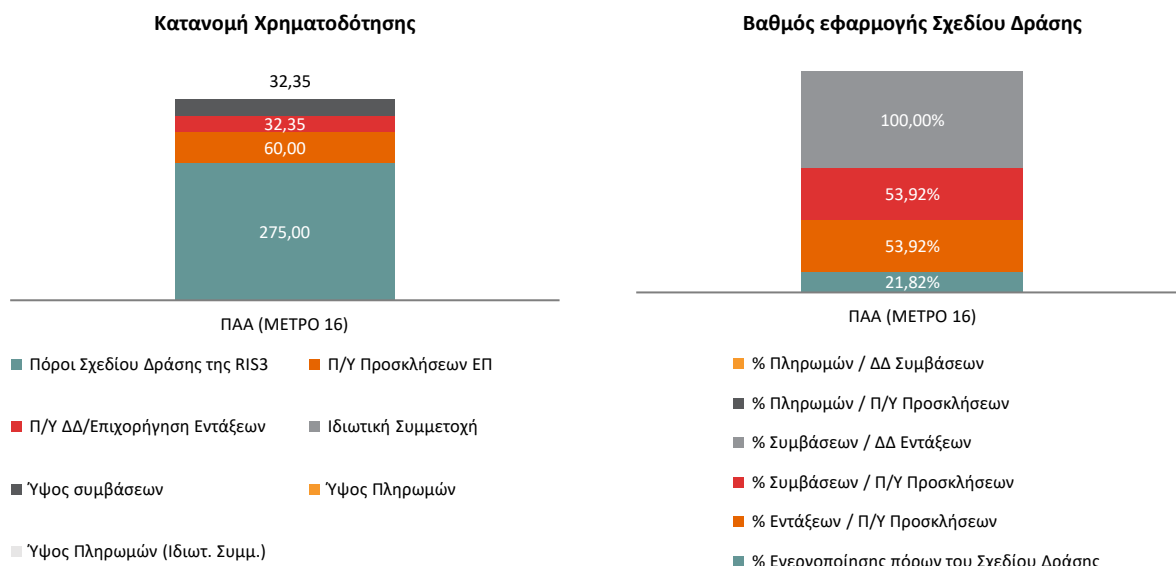
Η Δράση που προκηρύχθηκε σχετική με την ΕΣΕΕ 2014-2020 αφορά το Μέτρο 16 – Συνεργασία και εντάσσεται στη **Στρατηγική Επιλογή 2** «Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών», στον **Άξονα Παρέμβασης «β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ» και στην Κατηγορία Παρέμβασης «2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις»¹⁸, και από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτουν τα εξής,**

- Ο προϋπολογισμός των Δράσεων του Σχεδίου Δράσης για το σύνολο του ΕΠΑΑ ανήλθε σε **275.000 χιλ. €**, ενώ ο προϋπολογισμός της Πρόσκλησης ανήλθε σε **60.000,00 χιλ. €**. Το ποσοστό ενεργοποίησης ανέρχεται σε 21,82% το οποίο χαρακτηρίζεται ως χαμηλό.

¹⁸ Βλ. [METPO 16 - ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ \(minagric.gr\)](http://minagric.gr).

- Ο συνολικός αριθμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 290, ενώ ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **32.353,55 χιλ. €**, ήτοι το 91,11% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων.
- Το συνολικό ποσό συμβασιοποίησης των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε **32.353,55 χιλ. €**, ήτοι το 53,92% του προϋπολογισμού των Προσκλήσεων.

Διάγραμμα 21. ΕΠΑΛΘ: Κατανομή χρηματοδότησης (εκατ. €) και βαθμός εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3 (%).

2.2.1.4 Συσχέτιση της RIS3 σε: α) πιθανές περιπτώσεις προγραμμάτων εκτός του σχεδίου δράσεων που προκηρύχθηκαν και β) άλλα εθνικά ή διεθνή προγράμματα / πρωτοβουλίες

Στη συνέχεια παρουσιάζονται δράσεις εκτός του Σχεδίου Δράσης της RIS3 που προκηρύχθηκαν, καθώς και εμβληματικές πρωτοβουλίες και δράσεις που συνδέονται με την εφαρμογή της RIS3 (PLANET A.E, 2023, σσ. 127-191)¹⁹.

2.2.1.4.1 Δράσεις εκτός του Σχεδίου Δράσης της RIS3 που προκηρύχθηκαν

Υποστήριξη Δράσεων Στήριξης της Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας και Ωρίμανσης για την Αξιοποίηση της Ερευνητικής Δραστηριότητας και των Νέων Προϊόντων και Υπηρεσιών που αναπτύσσονται στα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης

Βασικός σκοπός της Δράσης είναι η υποστήριξη Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης και Συνεργατικών Σχημάτων για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικής ωρίμανσης, με στόχο την αξιοποίηση της ερευνητικής δραστηριότητας, των εφευρέσεων και των νέων προϊόντων και υπηρεσιών που αναπτύσσονται στον ακαδημαϊκό χώρο, ενισχύοντας τη σύνδεση με την αγορά εργασίας και τη βιομηχανία και την απασχολησιμότητα των αποφοίτων και των ερευνητών. Για το σκοπό αυτό, είναι καίρια η ανάπτυξη στον ακαδημαϊκό χώρο ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη καινοτομίας και τη μεταφορά τεχνογνωσίας, μέσω της καλλιέργειας γνώσεων και επιχειρηματικών δεξιοτήτων, κουλτούρας και αντίληψης σε φοιτητές, ερευνητές και όλο το ακαδημαϊκό προσωπικό. Οι δράσεις των Συνεργατικών Σχημάτων θα αναπτυχθούν σε τρεις άξονες:

¹⁹ Πηγή. 6^η Έκθεση Προόδου της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης – Έτος 2022 (2023), PLANET.

- Α' άξονας: Ανάπτυξη δράσεων στα ΑΕΙ. Οι δραστηριότητες του Α' άξονα θα τροφοδοτήσουν τις κίριες δραστηριότητες για την ανάπτυξη και αξιοποίηση της ερευνητικής δραστηριότητας και των νέων προϊόντων και υπηρεσιών των συμμετεχόντων ιδρυμάτων/φορέων.
- Β' άξονας: Οργάνωση και υποστήριξη των εργασιών του Συνεργατικού Σχήματος. Οι δραστηριότητες του άξονα αυτού θα προδιαγράψουν, θα τεκμηριώσουν και θα υποστηρίξουν την υλοποίηση της διαχείρισης (project management) και διακυβέρνησης (governance) της πρότασης στην οποία θα συμμετάσχει/θα υλοποιήσει κάθε ΑΕΙ.
- Γ' άξονας: Χρηματοοικονομική Διαχείριση και Υποδομές. Οι δραστηριότητες του άξονα αυτού θα προδιαγράψουν, θα τεκμηριώσουν και θα υποστηρίξουν την υλοποίηση της χρηματοοικονομικής διαχείρισης (financial management) και της διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων (χάραξη της στρατηγικής διαχείρισης των οικονομικών/επιλογή χρήσης-επένδυσης των διαθέσιμων πόρων, υποχρεώσεων, αποτύπωση των απαιτούμενων διαδικασιών).

Η Πρόσκληση της Δράσης δημοσιεύτηκε στις 21.07.2021²⁰ στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2014 - 2020, στον Άξονα Προτεραιότητας 07 του ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ: «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ», και συγκεκριμένα στο Θεματικό στόχο 10 – Επενδυτική Προτεραιότητα 10ν και στον Ειδικό Στόχο: 2 «: Επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και στη δια βίου μάθηση» με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων την 15.02.2022²¹. Η συνολική δημόσια δαπάνη της Δράσης ανέρχεται σε 15.000,00 χιλ. €, και εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS3 στη **Στρατηγική Επιλογή 2** «Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών», και στην **κατηγορία παρέμβασης 2.α** «Ενίσχυση επιχειρηματικών ομάδων στο στάδιο εκκόλαψης».

2.2.1.4.2 Δράσεις εθνικών ή διεθνών προγραμμάτων / πρωτοβουλίες

2.2.1.4.2.1 Εμβληματικές πρωτοβουλίες

Η εμβληματική δράση για την εκπόνηση επιδημιολογικής μελέτης του ιού SARS-CoV-2.

Από την αρχή της πανδημίας η ελληνική ερευνητική κοινότητα κινητοποιήθηκε και συμμετείχε ενεργά στην προσπάθεια αντιμετώπισης της νόσου COVID-19 που προκαλεί ο νέος κορονοϊός SARS-CoV-2.

Η αποτελεσματική διαχείριση της πανδημίας προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, αξιόπιστη μοριακή και ανοσολογική ταυτοποίηση και χαρακτηρισμό του ιού, καλή περιγραφή των επιδημιολογικών χαρακτηριστικών της νόσου, κατανόηση της παθοφυσιολογίας της λοίμωξης, αναγνώριση θεραπευτικών στόχων, ανάπτυξη εμβολίου και αποτελεσματικών αντιϊκών φαρμάκων.

Έτσι, υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, εκπονήθηκε στις 28.4.2020²² η Εμβληματική Ερευνητική Δράση «Επιδημιολογική μελέτη του SARS-CoV-2 στην Ελλάδα μέσω εκτεταμένων εξετάσεων ανίχνευσης ιού και αντισωμάτων, αλληλούχισης ιικών γονιδιωμάτων και γενετικής ανάλυσης ασθενών, για την αντιμετώπιση του ιού SARS-CoV-2». Στην υλοποίηση της Δράσης, συμμετέχουν έξι Ερευνητικά Κέντρα (Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών, ΕΚΕΤΑ-Ινστιτούτο Εφαρμοσμένων Βιοεπιστημών, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ, ΕΚΕΒΕ Α. Φλέμιγκ, ΙΤΕ, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος) και τέσσερα ΑΕΙ (Τμήματα Ιατρικής των ΕΚΠΑ, ΑΠΘ, Πανεπιστήμιο Κρήτης, και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων). Η Δράση χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με ύψος χρηματοδότησης 2,475 εκ €, και κατά το 2020 πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 990.000,00 €.

²⁰ Βλ. [edbm166_epixirimatikotita-AEI_ada.pdf \(empedu.gov.gr\)](#), Πρόσβαση 15.10.23.

²¹ Η αρχική καταληκτική ημερομηνία είχε οριστεί η 31.12.2021, η οποία παρατάθηκε μέχρι και τις 15.02.2022. Βλ. [edbm166_epixirimatikotita-AEI_ada.pdf \(empedu.gov.gr\)](#), Πρόσβαση 15.10.23.

²² Βλ. <http://www.gsrt.gr/>.

Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Νευροεκφυλιστικών Παθήσεων

Το «Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Νευροεκφυλιστικών Παθήσεων» αφορά σε πρωτοβουλία-εμβληματική δράση του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας του ΥΠΠΕΘ. Το εν λόγω Δίκτυο εστιάζει σε τομείς όπως: η νόσος Alzheimer, η νόσος Parkinson, η νόσος Huntington, η μετωποκροταφική άνοια, η νόσος Κινητικού Νευρώνα, η σκλήρυνση κατά πλάκας.

Οι έρευνες που θα λάβουν χώρα στο πλαίσιο του Δικτύου, περιλαμβάνουν τρεις (3) άξονες:

- **Άξονας 1: Πρώιμη – Προκλινική διάγνωση.** Εστίαση στην πρώιμη-προκλινική διάγνωση που θα επιτρέψει την έγκαιρη πρώιμη θεραπευτική παρέμβαση αλλά και την, σε δεύτερο χρόνο, πραγματοποίηση κλινικών μελετών σε ανθρώπους που βρίσκονται στα αρχικά-προκλινικά στάδια της ασθένειας και όχι μέσα στην κλινική φάση της νόσου ή ακόμη και στα τελικά στάδια, όπως πραγματοποιείται σήμερα, λόγω τις έλλειψης διαγνωστικών και προγνωστικών εργαλείων.
- **Άξονας 2: Δημιουργία αρχείου νευροεκφυλιστικών νόσων - τράπεζας βιολογικού υλικού ασθενών με νευροεκφυλιστικά νοσήματα.** Δημιουργία αρχείου νευροεκφυλιστικών νόσων συμπεριλαμβανομένης τράπεζας βιολογικού υλικού από διαγνωσμένους ασθενείς και μη (ομάδα ελέγχου) με πλήρες κλινικό ιστορικό αλλά και βιοχημικά και γενετικά δεδομένα.
- **Άξονας 3: Εξατομικευμένη Ιατρική.** Ο Άξονας αυτός περιλαμβάνει την ανάπτυξη μοντέλων που θα επιτρέψουν την εφαρμογή πρακτικών εξατομικευμένης ιατρικής.

Στις 28.06.2019 (αρ. πρωτ. 104920/28.06.2019) εκδόθηκε πρόσκληση²³ εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προς τους δυνητικούς δικαιούχους, προϋπολογισμού 2.100.400 €, προκειμένου να υποβληθούν τεχνικά δελτία για τη δράση «Δημιουργία του «Εθνικού Δικτύου Έρευνας Γενετικών Νευροεκφυλιστικών Παθήσεων» η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 1. (Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Καρδιαγγειακών Παθήσεων και Πρόληψης του Νεανικού Αιφνίδιου Θανάτου - Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Νευροεκφυλιστικών Παθήσεων στη βάση της Ιατρικής Ακριβείας) του έργου «Υποδομές Εθνικών Ερευνητικών Δικτύων στους τομείς της ιατρικής ακριβείας και της κλιματικής αλλαγής» με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300001 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ. Η προθεσμία υποβολής τεχνικών δελτίων ανήλθε σε 15 ημέρες.

Το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Νευροεκφυλιστικών Παθήσεων στη Βάση της Ιατρικής Ακριβείας ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 3 Ιουνίου 2020²⁴, και μέχρι στιγμής πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 77.386,66 €, εκ των οποίων 96,26% το έτος 2020, και 3,74% το έτος 2021. Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Καρδιαγγειακών Παθήσεων και Πρόληψης του Νεανικού Αιφνίδιου Θανάτου - GR INHERITED NETWORK

Το «Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Καρδιαγγειακών Παθήσεων και Πρόληψης του Νεανικού Αιφνίδιου Θανάτου - GR INHERITED NETWORK» αφορά σε πρωτοβουλία-εμβληματική δράση του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας του ΥΠΠΕΘ.

Το δίκτυο έχει στόχο να εξασφαλίσει ισονομία στο δικαίωμα του πληθυσμού για πρόληψη του αιφνίδιου θανάτου και αντιμετώπιση των κληρονομικών καρδιαγγειακών νοσημάτων. Η Εθνική Τράπεζα Πληροφοριών θα στηριχθεί στη συγκρότηση δύο εθνικών καταγραφών: **α)** για τα κληρονομικά νοσήματα της καρδιάς και **β)** για τον νεανικό αιφνίδιο θάνατο. Το Δίκτυο αυτό, πέρα από την άμεση στόχευση στον πυρήνα του νεανικού αιφνίδιου θανάτου σε κάθε χώρα χρησιμοποιώντας τις εξελίξεις στη γενετική και στην πολυπαραμετρική προσέγγιση των νοσημάτων, θα δημιουργήσει μια Εθνική Τράπεζα Πληροφοριών με κλινικογενετικές συσχετίσεις για τα νοσήματα αυτά που θα αποτελέσει την βάση για εξατομικευμένη προσέγγιση των καρδιολογικών νοσημάτων στο εγγύς μέλλον.

Στις 07.06.2019 (αρ. πρωτ. 92620/07.06.2019) εκδόθηκε πρόσκληση²⁵ εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προς τους δυνητικούς δικαιούχους, προϋπολογισμού 2.640.400 €, προκειμένου να υποβληθούν τεχνικά δελτία για τη δράση «Δημιουργία του “Εθνικού Δικτύου Έρευνας Γενετικών Καρδιαγγειακών Παθήσεων και

²³ Βλ. <http://www.gsrt.gr/>.

²⁴ Βλ. <http://www.gsrt.gr>.

²⁵ Βλ. <http://www.gsrt.gr>, Πρόσβαση 06.04.2021

Πρόληψης του Νεανικού Αιφνίδιου Θανάτου - GR INHERITED NETWORK”», η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 1, “Δημιουργία των 2 Δικτύων « Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Καρδιαγγειακών Παθήσεων και Πρόληψης του Νεανικού Αιφνίδιου Θανάτου - GR INHERITED NETWORK και Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Νευροεκφυλιστικών Παθήσεων στη βάση της ιατρικής ακριβείας»” του έργου «Υποδομές Εθνικών Ερευνητικών Δικτύων στους τομείς της Ιατρικής Ακριβείας και της Κλιματικής Αλλαγής» με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300001 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ. Η προθεσμία υποβολής τεχνικών δελτίων ανήλθε σε 15 ημέρες.

Το Δίκτυο ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιούλιο του 2019²⁶, έχει διάρκεια δύο ετών, συντονιστής του είναι το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό κέντρο και συμμετέχουν σε αυτό Δημόσια Νοσοκομεία και Ερευνητικά Κέντρα της χώρας. Στο πλαίσιο του έργου το Ινστιτούτο Πληροφορικής του ΙΤΕ σχεδιάζει και υλοποιεί τρία συστήματα: το Μητρώο Κληρονομικών Παθήσεων της Καρδιάς στο οποίο αποθηκεύονται τα κλινικά δεδομένα των ασθενών από τους γιατρούς του Δικτύου, το Μητρώο Νεανικού Αιφνίδιου Θανάτου στο οποίο οι ιατροδικαστές καταγράφουν τα αποτελέσματα της νεκροψίας/νεκροτομής, και τέλος το Αποθετήριο Γονιδιακών Δεδομένων στο οποίο αποθηκεύονται τα αποτελέσματα των γονιδιακών εξετάσεων των ασθενών, των θανόντων ή και των οικογενειών των θανόντων.

Το Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας του ΙΤΕ, συμμετέχει με την στοχευμένη γενετική ανάλυση κλινικών δειγμάτων των οικογενειών με κληρονομικά νοσήματα ή/και νεανικό αιφνίδιο θάνατο χρησιμοποιώντας την τεχνολογία αλληλούχισης νέας γενιάς.

Κβαντικές Τεχνολογίες στην Ελλάδα

Η δράση «Εθνικό Κβαντικές Τεχνολογίες στην Ελλάδα» αφορά σε πρωτοβουλία-εμβληματική δράση του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας του ΥΠΠΕΘ. Ο κύριος σκοπός της παρούσας εμβληματικής Δράσης είναι η ενίσχυση των ερευνητικών ομάδων σε Ελληνικά πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα που δραστηριοποιούνται στην κβαντική οπτική, την ατομική και μοριακή φυσική και άλλες συναφείς περιοχές με άμεση σχέση με τις κβαντικές τεχνολογίες, ώστε, μέσω της συνεργασίας μεταξύ τους να βελτιωθεί η θέση και η ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας στον αντίστοιχο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χώρο.

Η εμβληματική πρωτοβουλία για το αντικείμενο των Κβαντικών Τεχνολογιών θα στηριχθεί σε 4 πυλώνες:

- **ΠΥΛΩΝΑΣ 1: Κβαντική υπολογιστική.** Η κβαντική υπολογιστική είναι από τις πιο εκτεταμένες και απαιτητικές εφαρμογές της κβαντικής τεχνολογίας. Με βάση τα κβαντικά δυαδικά ψηφία που μπορούν να είναι σε κβαντική υπέρθεση και να εμφανίζουν κβαντική σύμπλεξη σε όλη τη συσκευή, ένας κβαντικός υπολογιστής λειτουργεί ως ένας μαζικός παράλληλος επεξεργαστής με δυνατότητα επεξεργασίας ενός εκθετικά μεγάλου αριθμού υπολογισμών, ταυτόχρονα.
- **ΠΥΛΩΝΑΣ 2: Κβαντικοί προσομοιωτές.** Οι κβαντικοί προσομοιωτές είναι ειδικού τύπου κβαντικοί υπολογιστές, σχεδιασμένοι να λύνουν δύσκολα ή και άλυτα μέχρι τώρα προβλήματα, όχι μόνο στη Φυσική, αλλά και στη Χημεία, στην Επιστήμη των Υλικών και στη Βιολογία. Αναμένεται να έχουν πολλαπλές εφαρμογές μεταξύ άλλων στο σχεδιασμό νέων προηγμένων υλικών, χημικών ενώσεων ακόμα και φαρμάκων με σημαντικές ιδιότητες.
- **ΠΥΛΩΝΑΣ 3: Κβαντική επικοινωνία.** Η κβαντική επικοινωνία περιλαμβάνει τη δημιουργία και τη χρήση κβαντικών καταστάσεων και δομών για πρωτόκολλα επικοινωνίας. Οι κύριες εφαρμογές της είναι η αποδεδειγμένα ασφαλής επικοινωνία, η μακροπρόθεσμη ασφαλής αποθήκευση δεδομένων, εφαρμογές που σχετίζονται με την κρυπτογράφηση, καθώς και στο μέλλον, ένας ασφαλής κβαντικός ιστός. Η κβαντική επικοινωνία είναι η πιο εφαρμοσμένη και ανεπτυγμένη πτυχή των κβαντικών τεχνολογιών με υπαρκτά προϊόντα διαθέσιμα τόσο από ακαδημαϊκά ιδρύματα όσο και από ιδιωτικές εταιρείες, παγκοσμίως.

²⁶ βλ. <https://www.forth.gr>, Πρόσβαση 06.04.2021

- **ΠΥΛΩΝΑΣ 4: Κβαντικός έλεγχος, κβαντικοί αισθητήρες και κβαντική μετρολογία.** Ο στόχος του κβαντικού ελέγχου είναι η σχεδίαση και εφαρμογή ελέγχου σε ένα κβαντικό σύστημα με την εφαρμογή εξωτερικών πεδίων, ώστε η δυναμική του συστήματος να πραγματοποιεί μια συγκεκριμένη διεργασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Σχετικές διεργασίες περιλαμβάνουν την προετοιμασία χρήσιμων κβαντικών καταστάσεων για κβαντική επεξεργασία πληροφορίας αλλά και κβαντική μετρολογία και κβαντικούς αισθητήρες. Η κβαντική μετρολογία και οι κβαντικοί αισθητήρες υπόσχονται σημαντικές βελτιώσεις στην ακρίβεια με την οποία μπορούν να εκτιμηθούν οι ιδιότητες ενός ευρέος φάσματος συστημάτων.

Στις 19.06.2019 (αρ. πρωτ. 98601/19.06.2019) εκδόθηκε πρόσκληση²⁷ εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προς τους δυνητικούς δικαιούχους, προϋπολογισμού 1.900.000 €, προκειμένου να υποβληθούν τεχνικά δελτία για τη δράση «Κβαντικές Τεχνολογίες στην Ελλάδα», η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 4 του έργου “Υποδομές Εθνικών Ερευνητικών Δικτύων στους τομείς της Ιατρικής Ακρίβειας, των Κβαντικών Τεχνολογιών και της Κλιματικής Αλλαγής” με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300001 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ. Η προθεσμία υποβολής τεχνικών δελτίων ανήλθε σε 15 ημέρες.

Στο πλαίσιο της ανωτέρω πρόσκλησης εκλήθησαν να συμμετάσχουν στο εθνικό δίκτυο φορείς από όλη την Ελλάδα, όπως το Πολυτεχνείο Κρήτης (ΠΚΡ), το Πανεπιστήμιο Πατρών (ΠΠ), το Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΠΚ), το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας / Ινστιτούτο Ηλεκτρονικής και Λέιζερ (ΙΗΔΛ), το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος (Δημόκριτος).

Εθνικό Δίκτυο Αγροδιατροφής, για την ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών παραδοσιακών προϊόντων (Ελιά, Αμπέλι, Μέλισσα)

«Οι δρόμοι της Ελιάς»

Στο πλαίσιο της ανάληψης Εμβληματικών Πρωτοβουλιών, από τον τομέα Έρευνας και Καινοτομίας του ΥΠΠΕΘ, για οριζόντιες ερευνητικές δράσεις σε αναδυόμενους επιστημονικούς τομείς με ισχυρή κοινωνική απήχηση, συστήθηκε στον τομέα της Αγροδιατροφής, Εθνικό Δίκτυο με την ονομασία «Οι δρόμοι της Ελιάς».

Πρόκειται για μια πρωτοποριακή δράση για τα ελληνικά δεδομένα που αφορά την ανάπτυξη και βελτιστοποίηση των προϊόντων ελιάς και ελαιόλαδου και των μεθόδων παραγωγής τους. Κεντρικός στόχος²⁸ της Εμβληματικής δράσης «Οι δρόμοι της Ελιάς» είναι η προώθηση της συνεργασίας του ανθρώπινου επιστημονικού δυναμικού και των υποδομών της χώρας, για την ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών των ελληνικών ποικιλιών και του ελαιόλαδου. Χρησιμοποιώντας γονιδιωματικές και προηγμένες διαγνωστικές τεχνολογίες, σκοπό έχει την ιχνηλάτηση, ανάδειξη, ταυτοποίηση, πιστοποίηση των ποικιλιών της ελιάς και τη βελτίωση των διαδικασιών παραγωγής βρώσιμης ελιάς και ελαιόλαδου. Με τον τρόπο αυτό, μοναδικά εθνικά προϊόντα, όπως η ελιά και το ελαιόλαδο, αποκτούν προστιθέμενη αξία και ένα στρατηγικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που θα συμβάλει στην ενίσχυση της εξωστρέφειας.

Η εμβληματική πρωτοβουλία υλοποιείται σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, ενώ στο εθνικό δίκτυο συμμετέχουν, με συμπληρωματική ερευνητική και αναλυτική δράση, ερευνητικοί φορείς από όλη την Ελλάδα, όπως ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός (ΕΛΓΟ) ΔΗΜΗΤΡΑ, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το πρώην ΤΕΙ Κρήτης (Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο), το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, το Πανεπιστήμιο Πατρών, ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ) και το Ερευνητικό Κέντρο Βιοϊατρικών Επιστημών «Αλέξανδρος Φλέμινγκ».

²⁷ Βλ. <http://www.gsrt.gr/>, Πρόσβαση 06.04.2021

²⁸ Βλ. <https://dromoielias.gr/>.

Το διετές πρόγραμμα «Οι δρόμοι της ελιάς» έχει τρία υποέργα, τα οποία ασχολούνται με τη γενετική της ελιάς (συντονιστής το ΕΛΓΟ Δήμητρα), τα προϊόντα της ελιάς (συντονιστής ο ΕΦΕΤ) και την φυτοπροστασία (συντονιστής το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθήνας).

Στις 19.02.2018 εκδόθηκε πρόσκληση²⁹ εκδήλωσης ενδιαφέροντος προϋπολογισμού 3.100.000 € για τη δράση με τίτλο: Δημιουργία εθνικών ερευνητικών δικτύων στην αλυσίδα αξίας της «Ελιάς», η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 1. (Δημιουργία εθνικών ερευνητικών δικτύων στις αλυσίδες αξίας της «Ελιάς», του «Αμπελιού», του «Μελιού» και της «Κτηνοτροφίας») του έργου με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300000 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ.

Στις 30.10.2018 εκδόθηκε απόφαση ένταξης (αρ. αποφ. 183295/Ι6, 30.10.2018) της δράσης «Δημιουργία εθνικού ερευνητικού δικτύου στην αλυσίδα αξίας της «Ελιάς», στο σκέλος του Υποέργου 1 με τίτλο: Δημιουργία εθνικών ερευνητικών δικτύων στις αλυσίδες αξίας της «Ελιάς», του «Αμπελιού», του «Μελιού» και της «Κτηνοτροφίας» του έργου με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300000 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ. Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 3.240.940,38 €.

Τη διαχείριση και την παρακολούθηση της δράσης πραγματοποίησε η ΓΓΕΚ.

Κατά τη διάρκεια του 2020³⁰, ως αποτέλεσμα της εμβληματικής δράσης, πραγματοποιήθηκαν δεκαοκτώ (18) δημοσιεύσεις επιστημονικών εργασιών και άρθρων σε περιοδικά του χώρου (Agronomy, Molecules) που αφορούν ενδεικτικά την ανίχνευση υιών σε καλλιεργούμενες στη Χώρα ποικιλίες χρησιμοποιώντας μια μέθοδο εκχύλισης RNA, τη φασματοσκοπική ανάλυση με λέιζερ, που υποβοηθείται από μηχανική εκμάθηση, για την ταξινόμηση ποικιλιών ή την ανίχνευση πολυμερών/ πλαστικών, τη μεταγονιδιωματική ανάλυση στην ελιά Καλαμών και ελιών Χαλκιδικής που έχουν υποστεί ζύμωση και κονσερβοποίηση και την ποικιλιακή και γεωγραφική διάκριση των ελληνικών μονοπαραλλακτικών εξαιρετικών παρθένων ελαιολάδων με βάση το σκουαλένιο.

«Οι Δρόμοι των Αμπελώνων»

Το ερευνητικό δίκτυο «Οι Δρόμοι των Αμπελώνων» αφορά σε πρωτοβουλία του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας του ΥΠΠΕΘ σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η πρωτοποριακή για τα ελληνικά δεδομένα δράση αποτελεί ένα σχέδιο ερευνητικής και τεχνολογικής καινοτομίας για την υποστήριξη της μοναδικότητας των ελληνικών οινικών προϊόντων και την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητάς τους. Η ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών των ελληνικών ποικιλιών οίνου θα επιτευχθεί με την συνεργασία του επιστημονικού δυναμικού και των υποδομών της χώρας.

Επιπλέον, επιδιώκεται η απόκτηση οινικής ταυτότητας των ελληνικών προϊόντων βάση της μοναδικότητας που προσφέρουν οι γεωγραφικές-περιβαλλοντικές συνθήκες της χώρας. Ο σχεδιασμός της δράσης περιλαμβάνει τη διαμόρφωση ενός στρατηγικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας και την ενίσχυση της εξωστρέφειας.

Πιο συγκεκριμένα στόχοι του έργου ήταν:

- η προστασία των φυτογενετικών πόρων
- η υποστήριξη κλωνικής επιλογής - παραγωγή πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού
- η βελτιστοποίηση των μεθόδων παραγωγής (αμπελουργικές και οινοποιητικές) - ενδυνάμωση της ταυτότητας των ελληνικών οίνων
- η ανάπτυξη ψηφιακής βιβλιοθήκης δεδομένων.

Επίσης, επιδιώχθηκε η απόκτηση οινικής ταυτότητας των ελληνικών ποικιλιών βάση της μοναδικότητας που προσφέρουν οι γεωγραφικές - περιβαλλοντικές συνθήκες της χώρας.

²⁹ βλ. <http://www.gsrt.gr/>.

³⁰ βλ. <https://dromoielias.gr>, Πρόσβαση 07.04.2021

Για το έργο συνεργάστηκαν πάνω από 200 Έλληνες ερευνητές από 12 Ιδρύματα, ενώ χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά ελληνικός εργαστηριακός εξοπλισμός και όλες οι αναλύσεις έγιναν στην χώρα μας.

Στο εθνικό δίκτυο συμμετέχουν, με συμπληρωματική ερευνητική και αναλυτική δράση, ερευνητικοί φορείς από όλη την Ελλάδα, όπως το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΓΠΑ), το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ), ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛΓΟ), το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ), το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (ΠΘ), το Πολυτεχνείο Κρήτης (ΠΟΚ), το πρώην Τεχνολογικό Ίδρυμα Κρήτης (ΤΕΙ Κρήτης) και νυν Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ) και το Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΠΑΚ).

Το διετές πρόγραμμα «Οι δρόμοι των Αμπελώνων» έχει τρία υποέργα, τα οποία σχετίζονται με τη γενετική της αμπέλου (συντονιστής το ΕΚΕΤΑ - ΙΝΕΒ), τον χημικό οργανοληπτικό χαρακτηρισμό ποικιλιών-βιοσυνθετικά μονοπάτια-οινοποίηση (συντονιστής το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθήνας) και την φυτοπροστασία-μικροβίωμα (συντονιστής το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθήνας).

Στις 20.02.2019 εκδόθηκε πρόσκληση³¹ εκδήλωσης ενδιαφέροντος (αρ. πρωτ. 26612/16/20.02.2019), προϋπολογισμού 2.500.000 € για τη δράση «Δημιουργία εθνικών ερευνητικών δικτύων στην αλυσίδα αξίας του «Αμπελιού», η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 1. (Δημιουργία εθνικών ερευνητικών δικτύων στις αλυσίδες αξίας της «Ελιάς», του «Αμπελιού», του «Μελιού» και της «Κτηνοτροφίας») του έργου με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300000 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ. Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 2.500.000 €.

Η διαχείριση και η παρακολούθηση της δράσης πραγματοποιήθηκε από τη ΓΓΕΚ.

«Δίκτυο Αλυσίδα του μελιού»

Το ερευνητικό δίκτυο αλυσίδα του μελιού αφορά σε πρωτοβουλία του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας του ΥΠΠΕΘ σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Στο εθνικό δίκτυο συμμετέχουν, με συμπληρωματική ερευνητική και αναλυτική δράση, ερευνητικοί φορείς από όλη την Ελλάδα, όπως το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΓΠΑ), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛΓΟ), το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το Πανεπιστήμιο Πατρών (ΠΠ), το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (ΠΘ), το πρώην Τεχνολογικό Ίδρυμα Κρήτης (ΤΕΙ Κρήτης) και νυν Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ), το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος» (ΕΚΕΦΕ «Δ»).

Το πρόγραμμα έχει τρία υποέργα, τα οποία θα ασχοληθούν με την ταυτοποίηση-ανάδειξη του ελληνικού μελιού (συντονιστής το πρώην ΤΕΙ Κρήτης), τη μελισσοπροστασία (συντονιστής το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθήνας) και την πρακτική μελισσοκομία (συντονιστής ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός ΔΗΜΗΤΡΑ).

Στις 02.04.2019 εκδόθηκε πρόσκληση³² εκδήλωσης ενδιαφέροντος (αρ. πρωτ. 50714/16/02.04.2019), προϋπολογισμού 1.400.000 € για τη δράση με τίτλο: Δημιουργία εθνικών ερευνητικών δικτύων στην αλυσίδα αξίας του «Μελιού», η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 1. (Δημιουργία εθνικών ερευνητικών δικτύων στις αλυσίδες αξίας της «Ελιάς», του «Αμπελιού», του «Μελιού» και της «Κτηνοτροφίας») του έργου με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300000 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ.

Στις 15.05.2019 εκδόθηκε απόφαση ένταξης (αρ. αποφ. 76207/16/15.05.2019) της παρούσας δράσης με συνολικό προϋπολογισμό 1.399.984 €. Συντονιστής του εθνικού ερευνητικού δικτύου της δράσης είναι

³¹ βλ. <http://www.gsrt.gr/>.

³² βλ. <http://www.gsrt.gr/>

το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Τη διαχείριση και την παρακολούθηση της δράσης πραγματοποίησε η ΓΓΕΚ.

Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή και τις επιπτώσεις της

Το «Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή και τις επιπτώσεις της» αφορά σε πρωτοβουλία-εμβληματική δράση του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας του ΥΠΠΕΘ. Η πρωτοβουλία προβλέπει τη δημιουργία διεπιστημονικής κοινοπραξίας που θα αποτελέσει το κύριο συμβουλευτικό όργανο για την Πολιτεία και τους πολίτες σε θέματα κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεων που σχετίζονται με αυτήν.

Πρωταρχικοί στόχοι της πρωτοβουλίας είναι:

- Η ενοποίηση, ο εναρμονισμός και η βελτιστοποίηση των υφιστάμενων κλιματικών υπηρεσιών και συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για έντονα φυσικά φαινόμενα και φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα.
- Η αξιοποίηση νέων ερευνητικών αποτελεσμάτων και μεθοδολογιών στην παραγωγή πρωτότυπων κλιματικών υπηρεσιών και καινοτόμων συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για φυσικές καταστροφές συνδεδεμένες με την κλιματική αλλαγή.
- Η δημιουργία ενιαίας εθνικής βάσης δεδομένων μέσω της συστηματικής συλλογής, ελέγχου και αρχειοθέτησης κλιματικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων, δεδομένων από δορυφορικά συστήματα παρατήρησης της γης, καθώς και δεδομένων μοντέλων και προϊόντων προστιθέμενης αξίας και η ελεύθερη, ανοιχτή και δωρεάν χρήση τους από την Ελληνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα.
- Η έγκυρη και έγκαιρη διάχυση πληροφοριών προς θεσμικούς φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την λήψη αποφάσεων, τον σχεδιασμό διατομεακών πολιτικών (με έμφαση στον τουρισμό, γεωργία, δάση/οικοσυστήματα, και πολιτική προστασία), την θωράκιση των πολιτών και εν γένει της κοινωνίας και εν γένει της κοινωνίας και των οικονομικών δραστηριοτήτων από τις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής.

Η εμβληματική πρωτοβουλία για την κλιματική αλλαγή θα στηριχθεί σε 3 πυλώνες:

- ΠΥΛΩΝΑΣ 1: Επιστήμη και Υψηλής ποιότητας δεδομένα σχετιζόμενα με την Κλιματική Αλλαγή
- ΠΥΛΩΝΑΣ 2: Κλιματική αλλαγή: επιπτώσεις – προσαρμογή – αντιμετώπιση – οικονομική Αποτίμηση
- ΠΥΛΩΝΑΣ 3: Εκτίμηση διακινδύνευσης (hazard) και κινδύνου (risk) από φυσικές καταστροφές

Στις 13.06.2019 (αρ. πρωτ. 96028/16.06.2019) εκδόθηκε πρόσκληση³³ εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προς τους δυνητικούς δικαιούχους, προϋπολογισμού 3.100.000 €, προκειμένου να υποβληθούν τεχνικά δελτία για τη δράση «Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή και τις επιπτώσεις της», η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 3 του έργου “Υποδομές Εθνικών Ερευνητικών Δικτύων στους τομείς της Ιατρικής Ακριβείας, των Κβαντικών Τεχνολογιών και της Κλιματικής Αλλαγής” με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300001 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ. Η προθεσμία υποβολής τεχνικών δελτίων ανήλθε σε 15 ημέρες.

Στο πλαίσιο της ανωτέρω πρόσκλησης εκλήθησαν να συμμετάσχουν στο εθνικό δίκτυο ερευνητικοί φορείς από όλη την Ελλάδα, όπως το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών ΙΕΠΒΑ & ΙΑΑΔΕΤ (ΕΑΑ, Συντονισμός), το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), η Ακαδημία Αθηνών, το Κέντρον Ερεύνης Φυσικής της Ατμοσφαιρας και Κλιματολογίας (ΚΕΦΑΚ), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ), το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών “Δημόκριτος” (ΕΚΕΦΕ-Δ), το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

³³ βλ. <http://www.gsrt.gr>, Πρόσβαση 07.04.2021.

(ΕΜΠ), το Πανεπιστήμιο Κρήτης – ΕΠΕΧΗΔΙ, Μουσείο Φυσ. Ιστορίας (ΠΚ), το Πολυτεχνείο Κρήτης (ΠολΚ), το Πανεπιστήμιο Αιγαίου (ΠΑΙΓ), το Πανεπιστήμιο Πατρών (ΠΠ), η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ), το Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ (ΑΘΗΝΑ) και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ).

Την Τετάρτη 12 Φεβρουαρίου 2020³⁴, πραγματοποιήθηκε, η εναρκτήρια συνάντηση της εμβληματικής δράσης «Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή και τις επιπτώσεις της».

Στη δράση συμμετέχουν το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, η Ακαδημία Αθηνών, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο και το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Εθνικό Κέντρο ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και το Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά, με συντονιστή φορέα το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.

Στα αποτελέσματα της δράσης κατά τις προηγούμενες περιόδους περιλαμβάνονται³⁵:

- Η μέτρηση των επιπτώσεων των περιοριστικών μέτρων κυκλοφορίας για την πρόληψη της εξάπλωσης του COVID-19 στα επίπεδα των αερίων του θερμοκηπίου στην Ελλάδα (περίοδος 23 Μαρτίου – τέλος Απριλίου 2020). Οι μετρήσεις πραγματοποιήθηκαν από τις ομάδες του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών και του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Η διάθεση ημερήσιων δεδομένων για την περίοδο 2010-2010 από 53 σταθμούς του δικτύου του μέσω της διαδραστικής εφαρμογής στη σελίδα www.meteo.gr/climate ή μέσω του Αποθετηρίου Δεδομένων του CLIMPACT.
- Επίσης, στα πλαίσια της δράσης διοργανώθηκε στις 23 Απριλίου 2020 στο Ε.Κ. «Αθηνά» μια ημερίδα με θέμα «Επιστήμη Δεδομένων για την κλιματική αλλαγή». Κεντρικός στόχος της ημερίδας ήταν να τεθούν τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός ενιαίου αποθετηρίου δεδομένων σχετικά με την κλιματική αλλαγή και να καθοριστούν τα επόμενα βήματα για την υλοποίησή του.
- Η μελέτη των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο γεωργικό τομέα με τη χρήση προσομοιώσεων υψηλής ανάλυσης από Περιοχικά Κλιματικά και η χάραξη στρατηγικών προσαρμογής στα νέα δεδομένα. Στις 30.10.2020³⁶, μάλιστα, διοργανώθηκε διαδικτυακό ε' αποστάσεως Φόρουμ διαλόγου με θέμα: «Μετριασμός των επιπτώσεων και Προσαρμογή της Ελληνικής Γεωργίας στην Κλιματική Αλλαγή» με σκοπό την ενημέρωση των ενδιαφερομένων για τη δράση του Εθνικού Δικτύου για την Κλιματική Αλλαγή σε σχέση με την Γεωργία και αφετέρου την έκθεση προβληματισμών και τη συζήτηση πιθανών προτάσεων σχετικά με την προσαρμογή και μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Ελληνική Γεωργία.

Στα αποτελέσματα της δράσης μέχρι και το 2022 περιλαμβάνονται:

- Δημοσίευση μελέτης της ομάδας του ΑΠΘ που συμμετέχει στο CLIMPACT, η οποία παρουσιάζει μια αξιολόγηση της εκτιμώμενης κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα στο κοντινό (2021–2050) και μακρινό (2071–2100) μέλλον, εστιάζοντας σε δείκτες θερμοκρασίας και βροχοπτώσεων που σχετίζονται με σημαντικές καλλιέργειες κατά τη διάρκεια κρίσιμων χρονικών περιόδων (Spatiotemporal Evolution of Seasonal Crop-Specific Climatic Indices under Climate Change in Greece Based on EURO-CORDEX RCM Simulations)³⁷.
- Δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό Water επιστημονικό άρθρο με τίτλο: "The effect of flood protection works on flood risk" στο πλαίσιο του CLIMPACT³⁸.
- Επιστημονική εκδήλωση παρουσίασης εργαλείων και υπηρεσιών πρόληψης και αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών και πλημμυρών από στελέχη του ΕΑΑ, στην Πυροσβεστική Ακαδημία, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των 125 νέων εξειδικευμένων στελεχών - Δόκιμων Αξιωματικών της Σχολής Επαγγελματικής Μετεκπαίδευσης Επιτελών Στελεχών ΠΣ.

Ειδικότερα, οι Δόκιμοι Αξιωματικοί ενημερώθηκαν για εργαλεία και υπηρεσίες που αναπτύσσονται από το ΕΑΑ, σχετικά με την πρόληψη και διαχείριση δασικών πυρκαγιών και πλημμυρών αλλά και για συστήματα

³⁴ Βλ. <http://www.gsrt.gr>, Πρόσβαση 06.04.2021.

³⁵ Βλ. <https://climpact.gr>, Πρόσβαση 06.04.2021.

³⁶ Βλ. <https://climpact.gr>, Πρόσβαση 06.04.2021.

³⁷ Sustainability 2022, 14(24), 17048 <https://doi.org/10.3390/su142417048>

³⁸ <https://www.mdpi.com/2073-4441/14/23/3936>

έγκαιρης προειδοποίησης που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του CLIMPACT - Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή.

- Δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό Water, επιστημονικό άρθρο με τίτλο " Optimizing the Performance of Coupled 1D/2D Hydrodynamic Models for Early Warning of Flash Floods"³⁹
- Συμμετοχή στην 86η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης με το πρόγραμμα CLIMPACT - Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή στο Περίπτερο 7 - stand 5 της ΓΓΕΚ, όπου και πραγματοποιήθηκε εκδήλωση παρουσίασης του CLIMPACT, του Εθνικού Δικτύου για την κλιματική αλλαγή, η οποία μεταδόθηκε και διαδικτυακά
- Δημοσίευση επιστημονικού άρθρου στο περιοδικό Urban Water Journal με τίτλο " How would an extreme flood have behaved if flood protection works were built? the case of the disastrous flash flood of November 2017 in Mandra, Attica, Greece "
- Ημερίδα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της 1ης φάσης δικτύου CLIMPACT στις 8 Ιουλίου 2022, στο Αμφιθέατρο "Λεωνίδα Ζέρβας" του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, (Ωρα έναρξης 09.30 π.μ.) και μεταδόθηκε ζωντανά από το κανάλι του ΕΑΑ στο YouTube.

Στην εκδήλωση παρουσιάστηκαν τα ερευνητικά αποτελέσματα των επιστημονικών ομάδων που συμμετέχουν στο δίκτυο CLIMPACT, σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την Κλιματική Αλλαγή στην περιοχή μας, τις επιπτώσεις της ΚΑ σε κρίσιμους τομείς της ελληνικής οικονομίας, και την παραγωγή εργαλείων έγκαιρης προειδοποίησης από καταστροφές σχετιζόμενες με την Κλιματική Αλλαγή.

Μετά την παρουσίαση των δράσεων του έργου ακολούθησε συζήτηση σε 2 στρογγυλά τραπέζια για τις κοινωνικές επιπτώσεις από την Κλιματική Αλλαγή καθώς και για την απαιτούμενη χάραξη πολιτικής.

- Πείραμα του ΕΛΚΕΘΕ για τη μελέτη της ατμόσφαιρας και της θαλάσσιας κολώνας στην περιοχή των Αντικυθήρων. Με τη βοήθεια ρευματογράφων, αισθητήρων και συστοιχιών ιζηματοπαγίδων, τα οποία ποντίστηκαν στο στενό των Αντικυθήρων και στο Κρητικό πέλαγος, συλλέγονται στοιχεία εδώ και τουλάχιστον ένα χρόνο που αφορούν την θαλάσσια περιοχή της Κρήτης και των Αντικυθήρων.
- Η Σχολή Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ συμμετείχε εκ μέρους του δικτύου CLIMPACT στην Έκθεση IFAT (World's Leading Trade Fair for Water, Sewage, Waste and Raw Materials Management) στο Μόναχο (30 Μαΐου – 3 Ιουνίου 2022).

Στις εκδηλώσεις της IFAT περιλαμβάνεται το workshop «Floods and Droughts in Europe» που πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουνίου στο πλαίσιο του προγράμματος TRITON (Common Teaching and Research on WaTerResources Management for Climate Change AdapTatiON) μεταξύ του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ) και του Πολυτεχνείου Μονάχου (TUM). Στο workshop πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις από Καθηγητές του ΕΜΠ και του TUM. Το ΕΜΠ εκπροσωπήθηκε με εργασίες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του CLIMPACT από τους Καθηγητές Αναστάσιο Στάμου (Methodology for the design of Flood Early Warning Systems in Climate Change Conditions– Application in the town of Mandra, Attica, Greece) και Ευάγγελο Μπαλτά (Rainfall runoff estimation and forecasting using novel technologies in Greece).

- Διοργανώθηκε το 5ο forum του CLIMPACT - Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή, με θέμα: "Κλιματική Αλλαγή και Ατμοσφαιρική Ρύπανση". Το φόρουμ διεξήχθη την Παρασκευή 3 Ιουνίου 2022, στα Κύθηρα. (Συνεδριακό Κέντρο Φρατσίων) και μεταδόθηκε ζωντανά από το κανάλι του ΕΑΑ στο youtube.
- Δημοσιεύτηκε άρθρο της Δρ. Κατερίνας Παπαγιαννάκη, Ερευνήτριας του ΙΕΠΒΑ/ΕΑΑ, στο Global Water Forum, σχετικά με την ανάπτυξη της βάσης δεδομένων FFEM-DB (Flood fatalities for territories in the Euro-Mediterranean region), με αφορμή τη σχετική δημοσίευση της Ερευνήτριας στο Scientific Data του Nature⁴⁰.
- Διοργανώθηκε το 4ο φόρουμ του Εθνικού Δικτύου για την Κλιματική Αλλαγή – CLIMPACT από το Ινστιτούτο Ωκεανογραφίας του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΙΩ – ΕΛΚΕΘΕ), την Πέμπτη 31 Μαρτίου 2022 στο Αμφιθέατρο του Υδροβιολογικού Σταθμού της Ρόδου, με θέμα «ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ».

³⁹ <https://www.mdpi.com/2073-4441/14/15/2356>

⁴⁰ Διαθέσιμο: <https://globalwaterforum.org/>

Σκοπός της εν λόγω εκδήλωσης ήταν η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων στην Ελλάδα σε θέματα που αφορούν στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεών της στα οικοσυστήματα των ελληνικών θαλασσών.

- Εντάχθηκαν 5 νέα μέλη στο δίκτυο CLIMPACT κατόπιν της θετικής αξιολόγησης των αιτήσεών τους από την Επιστημονική Επιτροπή του δικτύου: Το Πανεπιστήμιο Πατρών University of Patras, το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου και ο Σύνδεσμος Μελετητών Υδραυλικών Έργων και Διαχείρισης Υδατικών Πόρων
- Το CLIMPACT - Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή ήταν υποψήφιο για το βραβείο Earthshot Prize 2022, το πιο διάσημο βραβείο «πράσινων» λύσεων στον κόσμο.

Πραγματοποιήθηκε δημοσίευση στο επιστημονικό περιοδικό Environmental Research Letters, με τίτλο “Climate change penalty and benefit on surface ozone: a global perspective based on CMIP6 earth system models”. Στο άρθρο συμμετείχαν 3 μέλη της ομάδας του CLIMPACT από ΑΠΘ (Π. Ζάνης, Δ. Ακριτίδης, Α.Κ Γεωργούλιας)⁴¹.

- Δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό Atmospheric Research, άρθρο με τίτλο “Climate change projections for Greece in the 21st century from high-resolution EURO-CORDEX RCM simulations”, στο πλαίσιο του CLIMPACT⁴².

Δράση στην Αγροδιατροφή των νήσων της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Στις 21.06.2019 (αρ. πρωτ. 100507/21.06.2019) εκδόθηκε πρόσκληση⁴³ εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προς τους δυνητικούς δικαιούχους, προϋπολογισμού 850.000 €, προκειμένου να υποβληθούν τεχνικά δελτία για τη δράση «Δράση στην Αγροδιατροφή των νήσων της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου», η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 2, ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Β «Πιλοτική εφαρμογή νέων προτύπων αγροτικής παραγωγής» του έργου “Εμβληματική Ερευνητική Δράση Εθνικής εμβέλειας για την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στον τομέα της Αγροδιατροφής, με εξειδίκευση στην γονιδιωματική τεχνολογία και πιλοτική εφαρμογή στις αλυσίδες αξίας της «Ελιάς», του «Αμπελιού», του «Μελιού» και της «Κτηνοτροφίας» ” με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300000 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ. Η προθεσμία υποβολής τεχνικών δελτίων ανήλθε σε 15 ημέρες.

Δυνητικοί τελικοί δικαιούχοι της δράσης ήταν το Πανεπιστήμιο Αιγαίου (ΠΑ), το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ), το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας.

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω της συνεργασίας τριών ιδρυμάτων τα οποία θα αξιοποιούν νέες τεχνολογίες και καινοτομικές τεχνικές στο τρίπτυχο «Έρευνα – Καινοτομία - Εκπαίδευση» με στόχο την πιλοτική εφαρμογή νέων προτύπων αγροτικής παραγωγής. Για το ανωτέρω τρίπτυχο ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

Α. Έρευνα και Καινοτομία

1. Ίδρυση και λειτουργία Δικτύου φορέων που θα υλοποιούν δράσεις έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της Αγροδιατροφής
2. Ίδρυση και πιλοτική λειτουργία Τοπικής Μονάδας Αγροτικής Παραγωγής
3. Λειτουργία Παρατηρητηρίου Έρευνας και Τεχνολογίας και Θεματικών Συστάδων Αγροτικών Επιχειρήσεων με επίκεντρο αλυσίδες αξίας τοπικών αγροτικών προϊόντων (π.χ. ελιά-λάδι, σπυροκηπευτικά, κτηνοτροφία-κτηνοτροφικά προϊόντα)
4. Δημιουργία επιδεικτικών αγροκτημάτων και πιλοτικών καλλιεργειών

Β. Εκπαίδευση και Κατάρτιση

1. Διασύνδεση με διετή προγράμματα σπουδών Πανεπιστημιακού επιπέδου

⁴¹ Διαθέσιμο: <https://iopscience.iop.org/article/>

⁴² Διαθέσιμο: <https://www.sciencedirect.com>

⁴³ βλ. <http://www.gsrt.gr>, Πρόσβαση 07.04.2021.

2. Υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε αγροτικά/κτηνοτροφικά και περιβαλλοντικά θέματα
3. Αξιοποίηση των υπαρχόντων υποδομών για φιλοξενία θερινών σχολείων, σεμιναρίων, ημερίδων κλπ. τοπικού, εθνικού και διεθνή χαρακτήρα
4. Δημιουργία χώρων για γεωργικές εκθέσεις και εκθετηρίου τοπικών προϊόντων από τοπικούς παραγωγούς

Η διάρκεια υλοποίησης της Δράσης είναι δύο έτη. Τη διαχείριση και την παρακολούθηση της δράσης πραγματοποίησε η ΓΓΕΚ.

Δράση για την Έρευνα στον Αγροδιατροφικό Τομέα της Κρήτης

Στις 13.09.2018 (αρ. πρωτ. 193673/13.09.2018) εκδόθηκε πρόσκληση⁴⁴ εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προς τους δυνητικούς δικαιούχους, προϋπολογισμού 850.000 €, προκειμένου να υποβληθούν τεχνικά δελτία για τη δράση «Δράση για την Έρευνα στον Αγροδιατροφικό Τομέα της Κρήτης», η οποία εντάσσεται στο Υποέργο 2, ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Β «Πιλοτική εφαρμογή νέων προτύπων αγροτικής παραγωγής» του έργου “Εμβληματική Ερευνητική Δράσης Εθνικής εμβέλειας για την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στον τομέα της Αγροδιατροφής” με κωδ. αριθ. 2018ΣΕ01300000 του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ της ΓΓΕΚ. Η προθεσμία υποβολής τεχνικών δελτίων ήταν η 15^η.12.2018.

Δυνητικοί τελικοί δικαιούχοι της δράσης ήταν ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός (ΕΛΓΟ) ΔΗΜΗΤΡΑ, το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), το πρώην Τεχνολογικό Ίδρυμα (ΤΕΙ) Κρήτης νυν Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ) και το Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Στόχος της δράσης είναι η πιλοτική εφαρμογή νέων προτύπων αγροτικής παραγωγής στο πλαίσιο «Έρευνα-Καινοτομία-Εκπαίδευση», τα οποία θα αξιοποιούν νέες τεχνολογίες και καινοτομικές τεχνικές στη περιοχή της Κρήτης, οι οποίες διαθέτουν σημαντικές αναξιοποίητες υποδομές (κτήρια, εργαστήρια, εκτάσεις καλλιεργήσιμων γαιών). Η υλοποίηση ενός σπονδυλωτού ερευνητικού και αναπτυξιακού έργου, σε κύρια αντικείμενα του αγροδιατροφικού τομέα, όπως αυτός έχει αναπτυχθεί και συνεχίζει να αναπτύσσεται στην Κρήτη, με έμφαση σε δράσεις επιδεικτικού – και άμεσα αφομοιώσιμου στην παραγωγή – χαρακτήρα και με ταυτόχρονη αξιοποίηση υπαρχουσών δομών σε τέσσερα διαφορετικά σημεία της Κρήτης από τέσσερα συνεργαζόμενα Ιδρύματα. Οι δομές αυτές θα αποτελέσουν ένα νέο υπόδειγμα αγροτικής έρευνας και θα συμβάλλουν στην α) κινητοποίηση, ενεργοποίηση και διασύνδεση ομάδων παραγωγών, της Ακαδημαϊκής και Ερευνητικής Κοινότητας και δημοσίων φορέων, β) δημιουργία τοπικής δεξαμενής σκέψης (Regional Think tank), η οποία θα αναδείξει δυνατά και αδύνατα σημεία, τομείς προτεραιότητας, επενδυτικές ευκαιρίες, τεχνολογικές προκλήσεις και καινοτόμες στρατηγικές, γ) εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία και δ) στην αξιοποίηση των υπαρχόντων γεωργικών εκτάσεων για καινοτόμες δράσεις νέων αγροτών.

Η διάρκεια υλοποίησης της Δράσης είναι δύο έτη. Τη διαχείριση και την παρακολούθηση της δράσης πραγματοποιεί η ΓΓΕΚ, και κατά το έτος 2020 πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους 1.811.360,00 €.

Το συντονισμό του έργου⁴⁵ έχει το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, ενώ συμμετέχουν ακόμα το Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΠΚ), το Ίδρυμα Τεχνολογίας Έρευνας (ΙΤΕ) και ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός Δήμητρα (ΕΛΓΟ Δήμητρα), ενώ τα σημεία αναφοράς είναι το Αγρόκτημα του ΕΛΜΕΠΑ στο Ηράκλειο, η Γεωργική Σχολή στον Αμπελούζο (Νομός Ηρακλείου), ο Σταθμός Κτηνοτροφικής Έρευνας στους Ασωμάτων (Νομός Ρεθύμνου) και η περιοχή της Ιεράπετρας (Νομός Λασιθίου).

Οι στόχοι του έργου διαμορφώθηκαν ως εξής:

- Να φέρει πιο κοντά τα τέσσερα συνεργαζόμενα Ιδρύματα, δημιουργώντας έτσι ένα ισχυρό πλέγμα συνεργασίας με στόχο την ανάπτυξη κοινής ερευνητικής δραστηριότητας στον αγροδιατροφικό τομέα.

⁴⁴ Βλ. <http://www.gsrt.gr>, Πρόσβαση 07.04.2021.

⁴⁵ Βλ. <https://agro4crete.hmu.gr/>, Πρόσβαση 07.04.2021.

- Να αξιοποιήσει τη συσσωρευμένη γνώση, την έρευνα και την καινοτομία που αναπτύσσεται στα Ιδρύματα, προς όφελος της Περιφερειακής ανάπτυξης και της οικονομίας.
- Να αξιοποιήσει τις δομές των τεσσάρων σημείων αναφοράς, ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν ως χώροι μετάδοσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, αλλά και εκπαίδευσης των παραγωγών σε νέες μεθόδους και τεχνολογίες.
- Να συνεισφέρει στην πρόσληψη και τον επαναπατρισμό νέων ερευνητών, και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας με ανθρώπους υψηλών δυνατοτήτων και γνώσεων.

Δημιουργία Κέντρου Καινοτομίας στην Αθήνα με Σ.Δ.Ι.Τ

Στις 21.12.2020 (Αρχική Δημοσίευση)⁴⁶ εγκρίθηκε η διενέργεια δημόσιου διεθνούς διαγωνισμού με τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου για την ανάθεση Σύμβασης Σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα του έργου «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΜΕ Σ.Δ.Ι.Τ.» σύμφωνα με της διατάξεις των ν. 4413/2016 (Α' 148) και 3389/2005 (Α' 232). Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των φακέλων εκδήλωσης ενδιαφέροντος παρατάθηκε έως τις 19.04.2021⁴⁷.

Το κόστος του έργου είχε εκτιμηθεί κοντά στα 100 εκατ. ευρώ € με μηδενική επιβάρυνση για το Ελληνικό Δημόσιο και η διάρκεια της σύμβασης είχε οριστεί σε 45 χρόνια. Στο πρώτο στάδιο εκδήλωσαν ενδιαφέρον τέσσερα σχήματα.

Όμως, ο διαγωνισμός ματαιώθηκε λόγω μεταβολής των οικονομικών και τεχνικών παραμέτρων που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης του έργου, ενόσω η διαγωνιστική διαδικασία βρισκόταν στο στάδιο εξέτασης των μη δεσμευτικών προσφορών.

Στις 27/01/2023 επαναπροκηρύχθηκε ανοικτός δημόσιος διεθνής διαγωνισμός για την επιλογή Ιδιωτικού Φορέα Σύμπραξης για την εκτέλεση του έργου «Δημιουργία Κέντρου Καινοτομίας στην Αθήνα με Σ.Δ.Ι.Τ.» (Αρ. Προκήρυξης: 2023/S 020-053407)⁴⁸, με τη δυνατότητα αξιοποίησης πόρων και από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ο νέος ανοικτός διαγωνισμός προβλέπει ένα μόνο στάδιο, την κατευθείαν κατάθεση οικονομικών προσφορών χωρίς αρχική εκδήλωση ενδιαφέροντος με καταληκτική ημερομηνία υποβολής των Φακέλων Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος την 28^η Μαρτίου 2023.

Το κόστος κατασκευής του Κέντρου Καινοτομίας με βάση το μέγιστο σενάριο δόμησης (41.000 τ.μ.), έχει υπολογιστεί στα 91 εκ. (προ ΦΠΑ) ενώ το κόστος επένδυσης στα 129 εκ. ευρώ. Η μέγιστη χρηματοδοτική συμβολή Δημοσίου, έχει καθοριστεί στα 18,750 εκ. ευρώ. Η διάρκεια της Σύμβασης Σύμπραξης έχει οριστεί σε 43 έτη (συν δύο χρόνια κατασκευής).

Το Κέντρο Καινοτομίας θα είναι η πρώτη «Πολιτεία Καινοτομίας» της χώρας, και θα δημιουργηθεί στο χώρο της παλιάς βιομηχανίας ΧΡΩΠΕΙ, στην οδό Πειραιώς, σε έκταση 18 στρεμμάτων.

Η επιλογή των παλαιών εγκαταστάσεων της ΧΡΩΠΕΙ προκρίθηκε ως η καταλληλότερη κατόπιν εντατικών ενεργειών και ελέγχων που πραγματοποίησε η ΓΓΕΚ σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων σε πιθανούς χώρους στους οποίους θα μπορούσε να στεγαστεί η «Πολιτεία Καινοτομίας», καθώς εξασφαλίζει εύκολη πρόσβαση όχι μόνο από το κέντρο του Πειραιά αλλά και από το κέντρο της Αθήνας.

Στα κτίρια του Κέντρου Καινοτομίας υπολογίζεται να αναπτυχθούν 35.900 τ.μ., όπου στις ανακαινισμένες εγκαταστάσεις υπολογίζεται πως θα απασχολούνται περισσότεροι από 2.400 εργαζόμενοι καθώς θα φιλοξενηθούν τμήματα R&D μεγάλων επιχειρήσεων, Start Ups, Spin Offs, Incubators, Accelerators και Ερευνητικά Κέντρα. Το έργο πρόκειται να πραγματοποιηθεί εξ ολοκλήρου μέσω ανταγωνιστικής

⁴⁶ Βλ. <http://www.gsrt.gr>, Πρόσβαση 21.05.21.

⁴⁷ Βλ. <http://www.gsrt.gr>, Πρόσβαση 15.05.2022.

⁴⁸ Βλ. <https://gsri.gov.gr>, Πρόσβαση 17.03.2023.

διαδικασίας με μορφή Σύμπραξης Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ). Αυτό σημαίνει πως ο Ιδιωτικός Φορέας Σύμπραξης που θα προκύψει θα αναλάβει εξ ολοκλήρου την χρηματοδότηση του έργου. Δεν προβλέπεται συμμετοχή του Δημοσίου στη χρηματοδότηση, ενώ στην προκήρυξη αναφέρεται η πρόθεση χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης. Η διάρκεια της Σύμβασης Σύμπραξης ορίζεται σε τριάντα (45) έτη κατ' ελάχιστο με δυνατότητα παράτασης⁴⁹.

Ο σχεδιασμός του υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, περιλαμβάνει τμήματα Έρευνας & Ανάπτυξης (R&D) εταιρειών και βιομηχανιών, ακαδημαϊκά ιδρύματα, νεοφυείς επιχειρήσεις (startups) και startup incubator/accelerators, με στόχο την ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών μέσα από συνεργασίες με την επιχειρηματική κοινότητα⁵⁰.

Σκοπός του Έργου⁵¹ είναι η δημιουργία ενός Κέντρου Καινοτομίας στην Αθήνα, στα πρότυπα που έχουν ήδη υιοθετηθεί επιτυχημένα σε πολλά διεθνή επιχειρηματικά κέντρα. Το Κέντρο Καινοτομίας θα αποτελέσει βασικό πυλώνα ανάπτυξης του οικοσυστήματος της περιοχής, καθώς μέσω ενός δυναμικού και καινοτόμου συνδυασμού πολιτικών, ποιοτικού χώρου και κατάλληλα διαμορφωμένων εγκαταστάσεων, προγραμμάτων, και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, σκοπεύει:

- Στη φιλοξενία σημαντικού αριθμού Νεοφυών Επιχειρήσεων, Τεχνοβλαστών, καινοτόμων εταιρειών, ερευνητικών ιδρυμάτων και φορέων Καινοτομίας.
- Στη διαχείριση της ροής της γνώσης και της τεχνολογίας μεταξύ ερευνητικών φορέων, πανεπιστημίων και εταιρειών.
- Στη διευκόλυνση της επικοινωνίας και διασύνδεσης μεταξύ εταιρειών, επιχειρηματιών και επιστημόνων.
- Στη δημιουργία περιβάλλοντος που ενισχύει την κουλτούρα της Καινοτομίας, της συνεργασίας, της δημιουργικότητας και της ποιότητας.
- Στη δημιουργία χώρων για τη διοργάνωση σημαντικών εκδηλώσεων για την Καινοτομία, καθώς και στην προσφορά υπηρεσιών εστίασης και ψυχαγωγίας.
- Στη διευκόλυνση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων μέσω μηχανισμών επώασης και επιτάχυνσης, της δημιουργίας Τεχνοβλαστών και της επιτάχυνσης της ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Στη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων και των Τεχνοβλαστών, σε φορείς και εργαλεία χρηματοδότησης.
- Στο σχεδιασμό και στην προώθηση προγραμμάτων ενίσχυσης της Καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας σε συνεργασία με φορείς της αγοράς.
- Στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων έρευνας και Καινοτομίας στο χώρο του φαρμάκου.
- Στη διασύνδεση και δραστηριοποίηση τόσο στο ευρωπαϊκό δίκτυο κέντρων και φορέων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας (EU|BIC) όσο και στο παγκόσμιο δίκτυο κέντρων καινοτομίας (IASP) που συγκεντρώνουν χιλιάδες καινοτόμες εταιρείες και ερευνητικά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο, διευκολύνοντας τη διεθνοποίηση των εταιρειών που φιλοξενούνται.

Για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, το Κέντρο Καινοτομίας θα καλλιεργεί την συνεργασία και θα διαχειρίζεται τη ροή των γνώσεων και της τεχνολογίας μεταξύ των πανεπιστημίων, ιδρυμάτων έρευνας και ανάπτυξης, εταιρειών και αγορών. Επίσης, θα διευκολύνει τη δημιουργία και την ανάπτυξη εταιρειών που βασίζονται στην καινοτομία μέσω διαδικασιών επώασης και επιτάχυνσης και θα παρέχει υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας μαζί με υψηλής ποιότητας φιλοξενία και υποδομές.

⁴⁹ Βλ. <https://gsri.gov.gr/> Πρόσβαση 15.05.22.

⁵⁰ Βλ. <https://ypodomes.com> Πρόσβαση 21.05.21.

⁵¹ Βλ. <http://www.gsrt.gr/> Πρόσβαση 21.05.21.

Εμβληματικές δράσεις σε διαθεματικές επιστημονικές περιοχές με ειδικό ενδιαφέρον για την σύνδεση με τον παραγωγικό ιστό

Στις 20.09.2022, εκδόθηκε η με αρ. πρωτ. 90237/20.09.2022 (ΑΔΑ: 610Β46ΜΤΛΡ-9Ι9)⁵² απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας για την προκήρυξη της Δράσης «Εμβληματικές δράσεις σε διαθεματικές επιστημονικές περιοχές με ειδικό ενδιαφέρον για την σύνδεση με τον παραγωγικό ιστό», με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 2^α Δεκεμβρίου 2022. Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της Πρόσκλησης, ανέρχεται σε 39.322.800€.

Στόχος της Δράσης ήταν ενίσχυση συνεργατικών ερευνητικών έργων διαθεματικού χαρακτήρα, υψηλής επιστημονικής και τεχνολογικής ποιότητας, με σκοπό την ενσωμάτωση της έρευνας και της καινοτομίας στον παραγωγικό ιστό της χώρας και την ανάσχεση του «brain drain».

Ειδικότερα οι στόχοι της δράσης περιλαμβάνουν:

- Την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών ομάδων, αλλά και την συνεργασία μεταξύ των ερευνητικών Φορέων.
- Την επικέντρωση των προσπαθειών και των διαθέσιμων πόρων σε ερευνητικά θεματικά πεδία, μείζονος ενδιαφέροντος για την κοινωνία και την οικονομία, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- Την αξιοποίηση των υψηλών προσόντων του ερευνητικού δυναμικού για την ανάπτυξη, την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ανακοπή της μετανάστευσης ποιοτικού επιστημονικού δυναμικού.
- Την μεταφορά και η διάχυση καινοτόμων τεχνολογιών προς τους παραγωγικούς φορείς της χώρας με σκοπό την ανάπτυξη/βελτίωση προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, με την αξιοποίηση των προϊόντων της έρευνας.
- Την ανάπτυξη νέων γνώσεων-συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντολογικών αναγκών.

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύονται έργα, των οποίων τα όρια του συνολικού προϋπολογισμού ανά υποβαλλόμενη αίτηση χρηματοδότησης και ανά διαθεματική επιστημονική περιοχή παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 19 Στοιχεία προϋπολογισμού για τις Εμβληματικές δράσεις ανά διαθεματικές επιστημονικές περιοχές

A/A	Διαθεματική Επιστημονική Περιοχή	Συνολικός προϋπολογισμός ανά υποβαλλόμενη αίτηση χρηματοδότησης (€)
1	1. Agriculture and Food Industry/ Καινοτόμος φυτοπροστασία και περιβάλλον	4.915.000
2	2. Health and Pharmaceuticals/ Ανάδειξη, επιβεβαίωση και αξιοποίηση της γενετικής βάσης μη-μεταδοτικών πολυπαραγοντικών νοσημάτων για την ανάπτυξη νέων θεραπευτικών προσεγγίσεων και αξιόπιστων βιοδεικτών	4.915.000
3	3. Health and Pharmaceuticals/ Ανάπτυξη βιολογικών μοντέλων πρόβλεψης κινδύνου (systems medicine approach) επιπλοκών από λοιμώδη νοσήματα σε εξατομικευμένο επίπεδο στον «υγιή» πληθυσμό	4.915.000
4	4.1. ICT & Health/ Ενοποίηση και ανάλυση μεγάλων δεδομένων για την ιατρική ακριβείας	2.458.000

⁵² <https://gsri.gov.gr>

A/A	Διαθεματική Επιστημονική Περιοχή	Συνολικός προϋπολογισμός ανά υποβαλλόμενη αίτηση χρηματοδότησης (€)
5	4.2. ICT & Health / Ψηφιακοί βιοδείκτες πρόληψης, έγκαιρης διάγνωσης και πρόγνωσης χρόνιων νοσημάτων	2.458.000
6	5.1. ICT – Industry 4.0/ Βελτιστοποίηση διαδικασιών παραγωγής με Cyber-Physical Systems	2.458.000
7	5.2. ICT – Industry 4.0/ Πλατφόρμα διαχείρισης έξυπνης πόλης	2.458.000
8	6.1. Energy – Climate/ Πράσινα Νησιά	2.458.000
9	6.2. Energy – Climate/ Πράσινη Ναυτιλία	2.458.000
10	7.1. Advanced Materials for Energy/ Υλικά για φωτοβολταϊκές κυψέλες	2.457.400
11	7.2. Advanced Materials for Energy/ Υλικά για μετατροπή, αποθήκευση εξοικονόμηση ενέργειας ή εφαρμογές αντιρρύπανσης	2.457.400
12	8. Social impact of green and digital transformation	4.915.000

Πηγή. ΓΓΕΚ, και *ιδία επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 13.5.23)*.

Επιλέξιμοι δικαιούχοι για υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης είναι οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων. Σημειώνεται ότι η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται από σύμπραξη τεσσάρων (4) τουλάχιστον Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων.

Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης ολοκληρώθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 2022. Συνολικά υποβλήθηκαν είκοσι (20) αιτήσεις χρηματοδότησης με συνολικό αιτούμενο προϋπολογισμό 67,5 εκ. ευρώ⁵³.

2.2.1.4.2.2 Δράσεις ΕΛΙΔΕΚ

2.2.1.4.2.2.1 Δράση υποτροφιών για υποψήφιους διδάκτορες

1^η Προκήρυξη

Η 1^η προκήρυξη⁵⁴ του ΕΛΙΔΕΚ για υποψήφιους διδάκτορες δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2016 και αποσκοπεί στη χρηματοδότηση Υποψηφίων Διδασκόντων για την εκπόνηση της Διδακτορικής τους διατριβής σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) ή/και σε Ερευνητικά Κέντρα συνεργαζόμενα με ΑΕΙ, στην Ελλάδα. Αίτηση για χρηματοδότηση είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν και υποψήφιοι διδάκτορες οι οποίοι εκπονούν ήδη τη διδακτορική διατριβή τους σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

Το μηνιαίο ύψος της υποτροφίας του υποψήφιου διδάκτορα ανέρχεται σε 900 €, ενώ η διάρκεια της χρηματοδότησης είναι έως 3 έτη. Η συνολική δημόσια δαπάνη της Πρόκλησης ανήλθε στα 8.500.000 € και χρηματοδοτείται σύμφωνα με την υπογραφείσα δανειακή σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία εγκρίθηκαν συνολικά 582 έργα συνολικού προϋπολογισμού 11,74 εκ. €, δηλαδή κατά 38% περισσότερο του προϋπολογισμού της Πρόσκλησης. Οι αιτήσεις κατατάχθηκαν κατ' επιλογή του υποβάλλοντος την αίτηση σε μια ή περισσότερες από τις τέσσερις (4) ευρείες επιστημονικές περιοχές. Τα στοιχεία προϋπολογισμού των εγκεκριμένων έργων παρουσιάζονται στην πίνακα που ακολουθεί:

⁵³ <https://gsri.gov.gr>

⁵⁴ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 07.04.2021.

Πίνακας 20. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Αριθμός Υποτροφιών	Προϋπολογισμός ανά Επιστημονική Περιοχή (με πρόβλεψη 5μηνιαίας παράτασης)
A.	Φυσικές Επιστήμες	147	2.969.100,00 €
B.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	130	2.694.474,00 €
Γ.	Επιστήμες Ζωής	140	2.669.670,00 €
Δ.	Κοινωνικές Επιστήμες, Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες	165	3.407.430,00 €
ΣΥΝΟΛΟ		582	11.740.674,00 €

Πηγή. ΓΓΕΚ, και ίδια επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 3.4.22).

Κατά τη διάρκεια του 2021 πραγματοποιήθηκαν οι εξής πληρωμές:

Πίνακας 21. Στοιχεία πληρωμών στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες κατά την περίοδο 01.01.2021- 31.12.2021

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Πληρωμές έτους 2021 ανά Επιστημονική Περιοχή
A.	Φυσικές Επιστήμες	14.760,00 €
B.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	- €
Γ.	Επιστήμες Ζωής	6.660,00 €
Δ.	Κοινωνικές Επιστήμες, Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες	12.780,00 €
ΣΥΝΟΛΟ		34.200,00 €

Πηγή. ΓΓΕΚ, και ίδια επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 3.4.22).

2^η προκήρυξη

Η 2^η προκήρυξη⁵⁵ του ΕΛΙΔΕΚ για υποψήφιους διδάκτορες δημοσιεύθηκε τον 27.04.2018 και αποσκοπεί στη χρηματοδότηση Υποψηφίων Διδασκόντων για την εκπόνηση της Διδακτορικής τους διατριβής σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) και σε Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ) στην Ελλάδα. Αίτηση για χρηματοδότηση είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν και υποψήφιοι διδάκτορες οι οποίοι εκπονούν ήδη τη διδακτορική διατριβή τους σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

Το μηνιαίο ύψος της υποτροφίας του υποψήφιου διδάκτορα ανέρχεται σε 900 €, ενώ η διάρκεια της χρηματοδότησης (υπό μορφή υποτροφίας) είναι από 12 έως 36 μήνες. Η συνολική δημόσια δαπάνη της Πρόκλησης ανήλθε στα 10.000.000 €.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία εγκρίθηκαν συνολικά 361 έργα συνολικού προϋπολογισμού 9,56 εκατ. €. δηλαδή κατά 4,4% λιγότερο του προϋπολογισμού της προκήρυξης. Τα στοιχεία προϋπολογισμού των εγκεκριμένων έργων παρουσιάζονται στην πίνακα που ακολουθεί:

⁵⁵ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 07.04.2021.

Πίνακας 22. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Αριθμός Ερευνητικών Έργων	Προϋπολογισμός ανά Επιστημονική Περιοχή
A.	Φυσικές Επιστήμες	58	1.606.500,00 €
B.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	64	1.755.000,00 €
Γ.	Επιστήμες Ζωής (Ιατρικής και επιστημών υγείας)	64	1.675.800,00 €
Δ.	Γεωπονικές Επιστήμες & Τρόφιμα	18	450.000,00 €
Ε.	Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	23	592.200,00 €
ΣΤ.	Κοινωνικές Επιστήμες	64	1.700.100,00 €
Ζ.	Ανθρωπιστικές Επιστήμες (και Τέχνες)	54	1.323.900,00 €
Η.	Περιβάλλον και Ενέργεια	11	311.400,00 €
Θ.	Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	5	148.500,00 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		361	9.563.400,00 €

Πηγή. ΓΓΕΚ, και *ιδία επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 3.4.22).*

Κατά τη διάρκεια του 2021 πραγματοποιήθηκαν οι εξής πληρωμές:

Πίνακας 23. Στοιχεία πληρωμών στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες κατά την περίοδο 01.01.2021- 31.12.2021.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Πληρωμές έτους 2021 ανά Επιστημονική Περιοχή
A.	Φυσικές Επιστήμες	301.230,00 €
B.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	322.560,00 €
Γ.	Επιστήμες Ζωής (Ιατρικής και επιστημών υγείας)	300.780,00 €
Δ.	Γεωπονικές Επιστήμες & Τρόφιμα	111.240,00 €
Ε.	Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	165.321,00 €
ΣΤ.	Κοινωνικές Επιστήμες	308.340,00 €
Ζ.	Ανθρωπιστικές Επιστήμες (και Τέχνες)	291.780,00 €
Η.	Περιβάλλον και Ενέργεια	57.240,00 €
ΣΥΝΟΛΟ		1.894.491,00 €

Πηγή. ΓΓΕΚ, και *ιδία επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 3.4.22).*

3^η προκήρυξη

Η 3^η προκήρυξη ⁵⁶ του ΕΛΙΔΕΚ για υποψήφιους διδάκτορες δημοσιεύθηκε στις 24.09.2020 (τροποποιήθηκε στις 27.10.2020) και αποσκοπεί στη χρηματοδότηση Υποψηφίων Διδασκόντων για την εκπόνηση της Διδακτορικής τους διατριβής σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) ή σε Ανώτατα

⁵⁶ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 07.04.2021.

Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ) στην Ελλάδα, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 27.11.2020.

Αίτηση για χρηματοδότηση είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν οι υποψήφιοι διδάκτορες οι οποίοι εκπονούν τη διδακτορική διατριβή στην Ελλάδα. Το μηνιαίο ύψος της υποτροφίας του υποψήφιου διδάκτορα ανέρχεται σε 900 €, ενώ η διάρκεια της χρηματοδότησης (υπό μορφή υποτροφίας) είναι από 12 έως 36 μήνες. Η συνολική δημόσια δαπάνη της Πρόκλησης ανήλθε στα 8.000.000 €.

Κάθε αίτηση υποβάλλεται σε ένα Επιστημονικό πεδίο/υποπεδίο μίας από τις ακόλουθες ευρείες Επιστημονικές Περιοχές: ΕΠ.1. Φυσικές Επιστήμες, ΕΠ.2. Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας, ΕΠ.3. Επιστήμες Ζωής (Ιατρική και Επιστήμες Υγείας), ΕΠ.4. Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα ΕΠ.5. Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας, ΕΠ.6. Κοινωνικές Επιστήμες, ΕΠ.7. Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες, ΕΠ.8. Περιβάλλον και Ενέργεια, ΕΠ.9. Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας.

Υποβλήθηκαν 1453 αιτήσεις εκ των οποίων οι περισσότερες στην επιστημονική περιοχή Επιστήμες Ζωής (Ιατρική & Επιστήμες Υγείας) (18,4%). Ακολουθούν οι αιτήσεις στις επιστημονικές περιοχές Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίας και Κοινωνικές Επιστήμες με ποσοστό 17,6% και 15,9% αντίστοιχα.

Πίνακας 24. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 3ης Προκήρυξης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες

3η Προκήρυξη Υποτροφιών ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για Υποψήφιους/ες Διδάκτορες					
Επιστημονική Περιοχή	Υποβολές Αιτήσεων	Υποτροφίες	Αποφάσεις Χορήγησης Υποτροφίας ΣΥΝΟΛΙΚΑ (€)	Αποφάσεις Χορήγησης Υποτροφίας έτους 2021 (€)	Καταβολές έτους 2021 (€)
ΕΠ1. Φυσικές Επιστήμες	228	50	Ο Κατάλογος με τις προς Χρηματοδότηση Αιτήσεις εκδόθηκε την 24η Ιανουαρίου 2022. Οι Αποφάσεις Χορήγησης Υποτροφίας και οι Καταβολές λαμβάνουν χώρα το 2022.		
ΕΠ2. Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίας	256	54			
ΕΠ3. Επιστήμες Ζωής (Ιατρική & Επιστήμες Υγείας)	268	58			
ΕΠ4. Γεωπονικές Επιστήμες - Τρόφιμα	99	21			
ΕΠ5. Μαθηματικά και Επιστήμες Πληροφορίας	102	22			
ΕΠ6. Κοινωνικές Επιστήμες	231	49			
ΕΠ7. Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες	184	40			
ΕΠ8. Περιβάλλον & Ενέργεια	61	12			
ΕΠ9. Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	24	4			
Σύνολα	1453	310	- €	- €	- €

Πηγή. ΓΓΕΚ, και ίδια επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 3.4.22).

4^η προκήρυξη

Η 4^η προκήρυξη⁵⁷ του ΕΛΙΔΕΚ για υποψήφιους διδάκτορες δημοσιεύθηκε στις 22.12.2021 και αποσκοπεί στη χρηματοδότηση Υποψηφίων Διδασκόντων για την εκπόνηση της Διδακτορικής τους διατριβής σε

⁵⁷ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 17.03.2023.

Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) ή σε Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ) στην Ελλάδα, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 01.03.2022.

Αίτηση για χρηματοδότηση είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν οι υποψήφιοι διδάκτορες οι οποίοι εκπονούν τη διδακτορική διατριβή στην Ελλάδα. Το μηνιαίο ύψος της υποτροφίας του υποψήφιου διδάκτορα ανέρχεται σε 900 €, ενώ η διάρκεια της χρηματοδότησης (υπό μορφή υποτροφίας) είναι από 20 έως 36 μήνες. Η συνολική δημόσια δαπάνη της Πρόκλησης ανήλθε στα 5.000.000 €.

Κάθε αίτηση υποβάλλεται σε ένα Επιστημονικό πεδίο/υποπεδίο μίας από τις ακόλουθες ευρείες Επιστημονικές Περιοχές: ΕΠ.1. Φυσικές Επιστήμες, ΕΠ.2. Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας, ΕΠ.3. Επιστήμες Ζωής (Ιατρική και Επιστήμες Υγείας), ΕΠ.4. Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα, ΕΠ.5. Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας, ΕΠ.6. Κοινωνικές Επιστήμες, ΕΠ.7. Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες, ΕΠ.8. Περιβάλλον και Ενέργεια, ΕΠ.9. Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας.

Υποβλήθηκαν 1159 αιτήσεις και εγκρίθηκαν 184 (16% αυτών) εκ των οποίων οι περισσότερες στην επιστημονική περιοχή Κοινωνικές Επιστήμες (20 %). Ακολουθούν οι αιτήσεις στις επιστημονικές περιοχές Επιστήμες Ζωής (Ιατρική & Επιστήμες Υγείας) και Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες με 18% και 17% αντίστοιχα.

Πίνακας 25. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 4ης Προκήρυξης του ΕΛΙΔΕΚ για τη χρηματοδότηση υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες.

4η Προκήρυξη Υποτροφιών ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για Υποψήφιους/ες Διδάκτορες					
Επιστημονική Περιοχή	Υποβολές Αιτήσεων	Υποτροφίες	Αποφάσεις Χορήγησης Υποτροφίας ΣΥΝΟΛΙΚΑ (€)	Αποφάσεις Χορήγησης Υποτροφίας έτους 2021 (€)	Καταβολές έτους 2021 (€)
ΕΠ1. Φυσικές Επιστήμες	228	20	579.600,00 €	Ο Κατάλογος με τις προς Χρηματοδότηση Αιτήσεις εκδόθηκε την 22η Δεκεμβρίου 2022. Οι Αποφάσεις Χορήγησης Υποτροφίας και οι Καταβολές λαμβάνουν χώρα το 2023.	
ΕΠ2. Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίας	256	27	726.300 €		
ΕΠ3. Επιστήμες Ζωής (Ιατρική & Επιστήμες Υγείας)	268	33	952.200,00 €		
ΕΠ4. Γεωπονικές Επιστήμες - Τρόφιμα	99	16	440.100,00 €		
ΕΠ5. Μαθηματικά και Επιστήμες Πληροφορίας	102	10	522.900,00 €		
ΕΠ6. Κοινωνικές Επιστήμες	231	37	909.900,00 €		
ΕΠ7. Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες	184	32	837.300,00 €		
ΕΠ8. Περιβάλλον & Ενέργεια	61	7	201.600,00 €		
ΕΠ9. Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	24	2	61.200,00 €		
Σύνολα	1159	184	5.231.100,00 €	- €	- €

Πηγή: <https://www.elidek.gr/>, ΓΤΕΚ, και ίδια επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 17.3.23).

2.2.1.4.2.2 Δράση ερευνητικών έργων για την ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/τριών

1^η Προκήρυξη

Η προκήρυξη⁵⁸ δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2017 με συνολικό προϋπολογισμό (δημόσιας δαπάνης) ύψους 9 εκατ. €. Αφορά στην υποστήριξη της υλοποίησης επιλεγμένων ερευνητικών έργων υψηλής επιστημονικής ποιότητας στα οποία επιστημονικοί υπεύθυνοι είναι Μεταδιδάκτορες Ερευνητές (ΜΕ). Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται η δυνατότητα στους ΜΕ να διαμορφώσουν την δική τους ερευνητική ομάδα και να κατευθύνουν την υλοποίηση του έργου που θα αναλάβουν, ως επιστημονικοί Υπεύθυνοι. Τα ερευνητικά έργα των ΜΕ υλοποιούνται σε Πανεπιστήμια, ΤΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα της χώρας, εμπλουτίζοντας τις ερευνητικές δραστηριότητες που διεξάγονται σε αυτά.

Η διάρκεια των ερευνητικών έργων (υποτροφίες) είναι από 24 έως 36 μήνες, ενώ το ανώτατο όριο χρηματοδότησης για κάθε ερευνητικό έργο είναι τα 200.000€ (που αυξάνεται έως τα 450.000€ όταν πρόκειται για συνεργασία μεταξύ 3 ΜΕ). Κάθε έργο υλοποιείται σε Φορέα Υποδοχής ο οποίος είναι Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμιο ή ΤΕΙ) ή Ερευνητικό Κέντρο της χώρας και θα επιλέγεται από τον ΜΕ.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία αρχικά εγκρίθηκαν συνολικά 190 έργα (ερευνητικά σχέδια) συνολικού προϋπολογισμού 34,18 εκ. €. δηλαδή κατά πολύ περισσότερο τον αρχικό προϋπολογισμό της Πρόσκλησης. Τα έργα έπρεπε να εμπίπτουν σε 8 (οχτώ) ευρείες επιστημονικές περιοχές. Από την επικαιροποίηση του 2022 τα εγκεκριμένα έργα είναι 189 και ο Π/Υ ανέρχεται σε 33,87 εκ. €.

Πίνακας 26. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/τριών.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Αριθμός Ερευνητικών Έργων	Προϋπολογισμός ανά Επιστημονική Περιοχή
Α.	Φυσικές Επιστήμες	22	5.070.846,54 €
Β.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	37	5.883.980,50 €
Γ.	Επιστήμες Ζωής (Ιατρικής και επιστημών υγείας)	13	8.235.000,00 €
Δ.	Γεωπονικές Επιστήμες	12	3.059.648,89 €
Ε.	Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	28	2.163.162,02 €
ΣΤ.	Κοινωνικές Επιστήμες	16	4.761.489,00 €
Ζ.	Ανθρωπιστικές Επιστήμες (και Τέχνες)	15	2.682.534,43 €
Η.	Περιβάλλον και Ενέργεια	13	2.010.000,00 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		189	33.866.661,38 €

Πηγή: ΕΛΙΔΕΚ <https://www.elidek.gr>. Πρόσβαση 03.04.2022.

Τα στοιχεία προϋπολογισμού των εγκεκριμένων έργων και των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος 2020 και 2021 παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες :

Πίνακας 27. Στοιχεία πληρωμών στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/τριών κατά την περίοδο 01.01.2020 – 31.12.2020 και 01.01.2021 – 31.12.2021.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Πληρωμές έτους 2020 ανά Επιστημονική Περιοχή	Πληρωμές έτους 2021 ανά Επιστημονική Περιοχή
Α.	Φυσικές Επιστήμες	1.468.378,59 €	379.964,00 €

⁵⁸ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 06.04.2021.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Πληρωμές έτους 2020 ανά Επιστημονική Περιοχή	Πληρωμές έτους 20201 ανά Επιστημονική Περιοχή
Β.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	2.061.800,65 €	76.284,10 €
Γ.	Επιστήμες Ζωής (Ιατρικής και επιστημών υγείας)	2.599.000,00 €	725.642,65 €
Δ.	Γεωπονικές Επιστήμες	984.000,00 €	239.859,56 €
Ε.	Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	827.264,80 €	38.000,00 €
ΣΤ.	Κοινωνικές Επιστήμες	1.732.000,00 €	173.936,51 €
Ζ.	Ανθρωπιστικές Επιστήμες (και Τέχνες)	947.213,77 €	68.000,00 €
Η.	Περιβάλλον και Ενέργεια	568.000,00 €	236.000,00 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		11.187.657,81 €	1.937.686,82 €

Πηγή: ΓΓΕΚ, και *ιδία επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 03.04.22).*

2^η Προκήρυξη

Η προκήρυξη⁵⁹ δημοσιεύθηκε το Νοέμβριο του 2018 (η οποία τροποποιήθηκε τον Ιανουάριο και τον Αύγουστο του 2019) με συνολικό προϋπολογισμό (δημόσιας δαπάνης) ύψους 16.580.000 €. Αφορά στην υποστήριξη της υλοποίησης επιλεγμένων ερευνητικών έργων υψηλής επιστημονικής ποιότητας στα οποία επιστημονικοί υπεύθυνοι είναι Μεταδιδάκτορες Ερευνητές (ΜΕ). Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται η δυνατότητα στους ΜΕ να διαμορφώσουν την δική τους ερευνητική ομάδα και να κατευθύνουν την υλοποίηση του έργου που θα αναλάβουν, ως επιστημονικοί Υπεύθυνοι. Τα ερευνητικά έργα των ΜΕ μπορούν να υλοποιούνται σε Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμιο ή Τ.Ε.Ι.) ή Ερευνητικό Κέντρο-Ινστιτούτο (Ε.Κ.-Ι.) ή Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (Ε.Π.Ι.) ή Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Σ.Ε.Ι.).

Η διάρκεια των ερευνητικών έργων (υποτροφίες) είναι από 24 έως 36 μήνες, Κάθε έργο υλοποιείται σε Φορέα Υποδοχής ο οποίος μπορεί να είναι Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμιο ή Τ.Ε.Ι.) ή Ερευνητικό Κέντρο-Ινστιτούτο (Ε.Κ.-Ι.) ή Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (Ε.Π.Ι.) ή Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Σ.Ε.Ι.). Το ανώτατο όριο χρηματοδότησης κάθε ερευνητικού Έργου για τις επιστημονικές περιοχές α) Φυσικές Επιστήμες, β) Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας, γ) Επιστήμες Ζωής (Ιατρική και Επιστήμες Υγείας), δ) Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα, ε) Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας, στ) Περιβάλλον και Ενέργεια, ανέρχεται σε 200.000 €, ενώ για τις επιστημονικές περιοχές α) Κοινωνικές Επιστήμες, β) Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες και γ) Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας ανέρχεται σε 150.000 €.

Τα οριστικά αποτελέσματα της αξιολόγησης των προτάσεων παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 28. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/τριών.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Αριθμός Ερευνητικών Έργων	Προϋπολογισμός ανά Επιστημονική Περιοχή
Α.	Φυσικές Επιστήμες	13	2.108.752,00 €
Β.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	13	2.538.164,00 €
Γ.	Επιστήμες Ζωής (Ιατρικής και επιστημών υγείας)	21	3.597.589,00 €
Δ.	Γεωπονικές Επιστήμες & Τρόφιμα	8	1.358.910,00 €
Ε.	Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	9	1.098.000,00 €

⁵⁹ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 06.04.2021.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Αριθμός Ερευνητικών Έργων	Προϋπολογισμός ανά Επιστημονική Περιοχή
ΣΤ.	Κοινωνικές Επιστήμες	16	2.125.469,00 €
Ζ.	Ανθρωπιστικές Επιστήμες (και Τέχνες)	15	1.911.599,00 €
Η.	Περιβάλλον και Ενέργεια	6	1.118.493,00 €
Θ.	Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	3	313.633,00 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		104	16.285.809,00 €

Πηγή. ΕΛΙΔΕΚ, <https://www.elidek.gr/>. Πρόσβαση 03.04.2022.

Αναφορικά με τις πληρωμές της 2ης προκήρυξης τόσο στο πλαίσιο των αποφάσεων χορήγησης χρηματοδότησης όσο και των καταβολών που έλαβαν χώρα το έτος 2021, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 29. Στοιχεία πληρωμών στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/τριών κατά την περίοδο 01.01.2021-30.12.2021.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Αποφάσεις Χορήγησης Χρηματοδότησης έτους 2021 (€)	Καταβολές έτους 2021 (€)
Α.	Φυσικές Επιστήμες	810.375,00 €	392.243,43 €
Β.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	961.168,00 €	459.083,40 €
Γ.	Επιστήμες Ζωής (Ιατρικής και επιστημών υγείας)	719.606,00 €	755.770,80 €
Δ.	Γεωπονικές Επιστήμες & Τρόφιμα	340.000,00 €	306.000,00 €
Ε.	Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	507.056,00 €	304.233,60 €
ΣΤ.	Κοινωνικές Επιστήμες	419.304,00 €	86.040,00 €
Ζ.	Ανθρωπιστικές Επιστήμες (και Τέχνες)	N/A	162.000,00 €
Η.	Περιβάλλον και Ενέργεια	1.118.493,00 €	671.095,80 €
Θ.	Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	N/A	- €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		4.876.002,00 €	3.136.467,03 €

Πηγή. ΕΛΙΔΕΚ, <https://www.elidek.gr/>. Πρόσβαση 03.04.2022.

3^η Προκήρυξη

Η προκήρυξη⁶⁰ δημοσιεύθηκε στις 28 Δεκεμβρίου του 2020 (η οποία τροποποιήθηκε στις 12 Ιανουαρίου του 2021) με συνολικό προϋπολογισμό (δημόσιας δαπάνης) ύψους 8.000.000 €. Αφορά στην υποστήριξη της υλοποίησης επιλεγμένων ερευνητικών έργων υψηλής επιστημονικής ποιότητας στα οποία επιστημονικοί υπεύθυνοι είναι Μεταδιδάκτορες Ερευνητές (ΜΕ). Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται η δυνατότητα στους ΜΕ να διαμορφώσουν την δική τους ερευνητική ομάδα και να κατευθύνουν την υλοποίηση του έργου που θα αναλάβουν, ως επιστημονικοί Υπεύθυνοι.

Τα ερευνητικά έργα των ΜΕ μπορούν να υλοποιούνται σε Φορέα Υποδοχής, ο οποίος μπορεί να είναι Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (συμπεριλαμβανομένων των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών

⁶⁰ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 06.04.2021.

Ιδρυμάτων) που εδρεύει στην Ελλάδα, ερευνητικός ή τεχνολογικός φορέας του άρθρου 13α του Ν. (Α' 258), Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο των Ν. 2083/1992 και 3685/2008 και το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ).

Η διάρκεια των ερευνητικών έργων (υποτροφίες) είναι από 12 έως 24 μήνες, Κάθε έργο υλοποιείται σε Φορέα Υποδοχής ο οποίος μπορεί να είναι Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμιο ή Τ.Ε.Ι.) ή Ερευνητικό Κέντρο-Ινστιτούτο (Ε.Κ.-Ι.) ή Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (Ε.Π.Ι.) ή Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Σ.Ε.Ι.). Το ανώτατο όριο χρηματοδότησης κάθε ερευνητικού Έργου για τις επιστημονικές περιοχές α) Φυσικές Επιστήμες, β) Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας, γ) Επιστήμες Ζωής (Ιατρική και Επιστήμες Υγείας), δ) Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα, ε) Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας, στ) Περιβάλλον και Ενέργεια, ανέρχεται σε 120.000 €, ενώ για τις επιστημονικές περιοχές α) Κοινωνικές Επιστήμες, β) Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες και γ) Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας ανέρχεται σε 100.000 €.

Υποβλήθηκαν συνολικά 887 προτάσεις, ενώ εγκρίθηκαν 78 εξ' αυτών με προϋπολογισμό αξίας 8.727.907,00 €. Τα αναλυτικά αποτελέσματα των υποβολών προτάσεων, των εγκρίσεων και του προϋπολογισμού αυτών παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 30. Στοιχεία υποβολών έργων στο πλαίσιο της 3ης Προκήρυξης της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/τριών.

Επιστημονική Περιοχή	Υποβολές Προτάσεων	Εγκρίσεις	Προϋπολογισμός Χρηματοδότησης Προτάσεων
ΕΠ1. Φυσικές Επιστήμες	131	10	1.174.444,00 €
ΕΠ2. Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίας	128	11	1.146.921,00 €
ΕΠ3. Επιστήμες Ζωής (Ιατρική & Επιστήμες Υγείας)	205	15	1.799.985,00 €
ΕΠ4. Γεωπονικές Επιστήμες - Τρόφιμα	84	7	765.405,00 €
ΕΠ5. Μαθηματικά και Επιστήμες Πληροφορίας	47	4	1.213.996,00 €
ΕΠ6. Κοινωνικές Επιστήμες	113	11	994.997,00 €
ΕΠ7. Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες	107	13	964.448,00 €
ΕΠ8. Περιβάλλον & Ενέργεια	63	6	568.351,00 €
ΕΠ9. Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	9	1	99.360,00 €
Σύνολα	887	78	8.727.907,00 €

Πηγή. ΕΛΙΔΕΚ, <https://www.elidek.gr/>. Πρόσβαση 17.03.2023.

2.2.1.4.2.2.3 Δράση ερευνητικών έργων για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών

1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Η προκήρυξη⁶¹ δημοσιεύθηκε στις 01 Δεκεμβρίου 2017, με συνολικό προϋπολογισμό (δημόσιας δαπάνης) ύψους 65.000.000 €. Διττός στόχος της προκήρυξης είναι αφενός η υποστήριξη της υλοποίησης επιλεγμένων ερευνητικών έργων υψηλής επιστημονικής ποιότητας και αφετέρου η προμήθεια επιστημονικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας και στρατηγικής σημασίας, στο πλαίσιο της προσπάθειας για την στήριξη της ερευνητικής δραστηριότητας της Ελλάδας.

⁶¹ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 05.04.2021.

Τα ερευνητικά έργα της προκήρυξης θα υλοποιηθούν σε Πανεπιστήμια, ΤΕΙ, Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (ΕΠΙ) και Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα της Χώρας που καλούνται Φορείς Υποδοχής (ΦΥ), εμπλουτίζοντας τις ερευνητικές δραστηριότητες που διεξάγονται σε αυτά και ενδυναμώνοντας ή επεκτείνοντας τις υφιστάμενες ερευνητικές τους δομές. Η δράση αυτή έρχεται σε συνέχεια και συμπληρωματικά των προκηρύξεων του ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση υποψήφιων διδακτόρων και μεταδιδακτορικών ερευνητών/τριών στο πλαίσιο της έμπρακτης υποστήριξης της έρευνας που διεξάγεται στη Χώρα. Επιπλέον, η δράση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο αξιοποίησης του επιστημονικού δυναμικού της Χώρας στοχεύοντας και στην παραμονή των νέων επιστημόνων αλλά και την προσέλκυση των αντίστοιχων που εργάζονται στο εξωτερικό.

Η διάρκεια των ερευνητικών έργων είναι μεταξύ 24 και 36 μηνών.

Κάθε Πρόταση μπορούσε να υποβληθεί σε μια από τις ακόλουθες ευρείες Επιστημονικές Περιοχές, με τα εξής ανώτατα όρια χρηματοδότησης: α) Φυσικές Επιστήμες, β) Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας, γ) Επιστήμες Ζωής (Ιατρική και Επιστήμες Υγείας), δ) Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα, ε) Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας, στ) Κοινωνικές Επιστήμες, ζ) Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες, η) Περιβάλλον και Ενέργεια και θ) Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας. Τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα⁶² παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα,

Πίνακας 31. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης Ερευνητικών Έργων ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας.

Ε.Π.	Επιστημονικές Περιοχές	Υποβολές Προτάσεων	Χρηματοδοτούμενα Έργα	Αποφάσεις Χορήγησης Χρηματοδότησης ΣΥΝΟΛΙΚΑ (€)
A.	Φυσικές Επιστήμες	416	30	7.674.882,83 €
B.	Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες	648	51	14.931.172,58 €
Γ.	Επιστήμες Ζωής (Ιατρικής και επιστημών υγείας)	686	56	16.102.139,84 €
Δ.	Γεωπονικές Επιστήμες & Τρόφιμα	238	21	4.830.050,00 €
E.	Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	237	23	4.467.462,97 €
ΣΤ.	Κοινωνικές Επιστήμες	434	51	7.377.312,00 €
Z.	Ανθρωπιστικές Επιστήμες (και Τέχνες)	255	23	4.933.802,40 €
H.	Περιβάλλον και Ενέργεια	191	16	3.417.718,42 €
Θ.	Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	74	7	1.108.651,99 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		3179	278	64.843.193,03 €

Πηγή. ΕΛΙΔΕΚ, <https://www.elidek.gr/>. Πρόσβαση 03.04.2022.

2η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών

Η προκήρυξη⁶³ δημοσιεύθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 2020, με συνολικό προϋπολογισμό (δημόσιας δαπάνης) ύψους 24.500.000 €. Αφορούσε στην υποστήριξη της υλοποίησης επιλεγμένων ερευνητικών έργων υψηλής επιστημονικής ποιότητας και αριστείας.

Υποψήφιοι δικαιούχοι είναι τα μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ και ΑΣΕΙ καθώς και ερευνητές των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων της χώρας. Τα προτεινόμενα έργα μπορούν να υλοποιούνται σε Φορέα Υποδοχής, ο

⁶² ό. π.

⁶³ βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 05.04.2021.

ο οποίος μπορεί να είναι ο οποίος μπορεί να είναι Α.Ε.Ι. ή Ερευνητικό Κέντρο-Ινστιτούτο (Ε.Κ.-Ι.) ή Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (Ε.Π.Ι.) ή Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Σ.Ε.Ι.).

Η διάρκεια των ερευνητικών έργων είναι μεταξύ 24 και 36 μηνών.

Κάθε Πρόταση μπορούσε να υποβληθεί σε μια από τις ακόλουθες ευρείες Επιστημονικές Περιοχές, με τα εξής ανώτατα όρια χρηματοδότησης: α) Φυσικές Επιστήμες, β) Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας, γ) Επιστήμες Ζωής (Ιατρική και Επιστήμες Υγείας), δ) Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα, ε) Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας, στ) Περιβάλλον και Ενέργεια, ανέρχεται σε 200.000 €, ενώ για τις επιστημονικές περιοχές α) Κοινωνικές Επιστήμες, β) Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες και γ) Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας ανέρχεται σε 150.000 €.

Οι οριστικοί κατάλογοι των προς χρηματοδότηση προτάσεων ανακοινώθηκαν στις 14.2.2022.

Πίνακας 32. Στοιχεία προϋπολογισμού εγκεκριμένων έργων στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης Ερευνητικών Έργων ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών.

Επιστημονική Περιοχή	Υποβολές Προτάσεων	Χρηματοδοτούμενα Έργα	Αποφάσεις Χορήγησης Χρηματοδότησης ΣΥΝΟΛΙΚΑ (€)	Αποφάσεις Χορήγησης Χρηματοδότησης έτους 2021 (€)	Αποφάσεις Χορήγησης Χρηματοδότησης έτους 2022 (€)
ΕΠ1. Φυσικές Επιστήμες	283	20	3.824.736,00 €	Έκδοση Αποφάσεων Χορήγησης Χρηματοδότησης εντός 2022.	3.824.736,00 €
ΕΠ2. Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίας	375	28	5.086.050,00 €	4.180.304,00 €	905.746,00 €
ΕΠ3. Επιστήμες Ζωής (Ιατρική & Επιστήμες Υγείας)	469	32	6.393.844,00 €	Έκδοση Αποφάσεων Χορήγησης Χρηματοδότησης εντός 2022.	6.393.844,00 €
ΕΠ4. Γεωπονικές Επιστήμες - Τρόφιμα	197	15	2.736.072,00 €	2.552.090,00 €	183.982,00 €
ΕΠ5. Μαθηματικά και Επιστήμες Πληροφορίας	161	13	2.103.849,00 €	Έκδοση Αποφάσεων Χορήγησης Χρηματοδότησης εντός 2022.	2.103.849,00 €
ΕΠ6. Κοινωνικές Επιστήμες	223	23	2.977.960,00 €	Έκδοση Αποφάσεων Χορήγησης Χρηματοδότησης εντός 2022.	2.977.960,00 €
ΕΠ7. Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες	128	14	1.676.182,00 €	1.676.182,00 €	-
ΕΠ8. Περιβάλλον & Ενέργεια	146	11	1.969.606,00 €	Έκδοση Αποφάσεων Χορήγησης Χρηματοδότησης εντός 2022.	1.969.606,00 €
ΕΠ9. Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	48	5	723.507,00 €	Έκδοση Αποφάσεων Χορήγησης Χρηματοδότησης εντός 2022.	723.507,00 €
Σύνολα	2030	161	27.491.806,00 €	8.408.576,00 €	19.083.230,00 €

Πηγή: ΕΛΙΔΕΚ, <https://www.elidek.gr/>. Πρόσβαση 03.04.2022.

2.2.1.4.2.2.4 Δράση «Επιστήμη και Κοινωνία» «Κόμβοι Έρευνας, Καινοτομίας και Διάχυσης»

3η Προκήρυξη Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία»: «Κόμβοι Έρευνας, Καινοτομίας και Διάχυσης»

Στις 10.2019 δημοσιεύθηκε η 3^η Προκήρυξη⁶⁴ της Εμβληματικής Δράσης του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. «Επιστήμη και Κοινωνία» με τίτλο «Κόμβοι Έρευνας, Καινοτομίας & Διάχυσης» (2^η τροποποίηση προκήρυξης 19540/27.11.2019) με προϋπολογισμό ύψους 3.000.000 €. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων ήταν η 13.01.2020. Το ανώτατο όριο της χρηματοδότησης για κάθε Έργο ανέρχεται στο ύψος των 100.000€ και η διάρκεια του προτεινόμενου έργου δύναται να κυμαίνεται μεταξύ 12 και 24 μηνών. Η εν λόγω Προκήρυξη περιλαμβάνει τις ακόλουθες 3 Θεματικές:

Θεματική 1: Κόμβοι Έρευνας & Καινοτομίας στην Εκπαίδευση. Στόχος είναι η καλλιέργεια νοοτροπίας μετασχηματισμού της ερευνητικής γνώσης σε καινοτομία και η διάχυσή τους σε νέους και συγκεκριμένα σε μαθητές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε νέους επιστήμονες (π.χ. φοιτητές).

Θεματική 2: Κόμβοι Διάχυσης Έρευνας. Στόχος είναι η διάδοση και προβολή του ερευνητικού έργου που έχει παραχθεί ή είναι σε εξέλιξη από Φορείς έρευνας της χώρας στην ευρύτερη κοινωνία ή σε νέους επιστήμονες ή/και σε απομακρυσμένες γεωγραφικές περιοχές μέσα από καινοτόμες, πρωτότυπες προσεγγίσεις.

Θεματική 3: Κόμβοι Κυκλικής & Κοινωνικής Οικονομίας. Στόχος είναι η διάχυση/προβολή ερευνητικών έργων/δράσεων σχετικών είτε με την κυκλική είτε με την κοινωνική οικονομία στην ευρύτερη κοινωνία σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες (π.χ. σε μαθητές σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σε νέους επιστήμονες, σε ευάλωτες/ευπαθείς κοινωνικά ομάδες) ή/και σε απομακρυσμένες γεωγραφικές περιοχές μέσα από καινοτόμες, πρωτότυπες προσεγγίσεις.

Ως Φορείς Υποδοχής των προτεινόμενων έργων ορίζονται τα Α.Ε.Ι., τα Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα (Ε.Κ.-Ι.), τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.), τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.). Στο πλαίσιο υλοποίησης των προτεινόμενων έργων είναι δυνατή η συνεργασία με Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα και κάθε είδους και μορφής Φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα της ημεδαπής ή/και της αλλοδαπής.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία⁶⁵ (Μάρτιος 2021) η πορεία της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων ανά Θεματικών ενότητων έχει ως εξής:

- **Θεματική 1: Κόμβοι Έρευνας & Καινοτομίας στην Εκπαίδευση.** Στις 24.02.2021 ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα και οι προσωρινοί πίνακες κατάταξης. Κατατέθηκαν 336 προτάσεις, ενώ ανακοινώθηκε η χρηματοδότηση 19 προτάσεων στην εν λόγω Θεματική.
- **Θεματική 2: Κόμβοι Διάχυσης Έρευνας.** Στις 24.02.2021 ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα και οι οριστικοί πίνακες κατάταξης. Κατατέθηκαν 186 προτάσεις, ενώ ανακοινώθηκε η χρηματοδότηση 10 προτάσεων στην εν λόγω Θεματική.
- **Θεματική 3: Κόμβοι Κυκλικής & Κοινωνικής Οικονομίας.** Την 1.02.2021 ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα και οι οριστικοί πίνακες κατάταξης. Κατατέθηκαν 186 προτάσεις, ενώ ανακοινώθηκε η χρηματοδότηση 3 προτάσεων στην εν λόγω Θεματική.

⁶⁴ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 06.04.2021.

⁶⁵ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 06.04.2021.

Πίνακας 33. Στοιχεία προτάσεων προϋπολογισμού και εγκεκριμένων έργων της Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία» «Κόμβοι Έρευνας, Καινοτομίας και Διάχυσης».

Θεματική Περιοχή	Υποβολές Προτάσεων	Χρηματοδοτούμενες προτάσεις	Αποφάσεις Χορήγησης Χρηματοδότησης ΣΥΝΟΛΙΚΑ (€)
Θεματική 1: Κόμβοι Έρευνας & Καινοτομίας στην Εκπαίδευση	336	19	1.732.758,00 €
Θεματική 2: Κόμβοι Διάχυσης Έρευνας	186	10	953.775,00 €
Θεματική 3: Κόμβοι Κυκλικής & Κοινωνικής Οικονομίας	186	3	298.634,00 €
Σύνολα	2030	161	2.985.167,00 €

Πηγή: ΕΛΙΔΕΚ, <https://www.elidek.gr/>. Πρόσβαση 17.03.2023.

4η Προκήρυξη Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία» – Εμβληματική Δράση – «Παρεμβάσεις προς αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19»

Στις 05.05.2020 δημοσιεύθηκε η 4η Προκήρυξη⁶⁶ της Εμβληματικής Δράσης του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. «Επιστήμη και Κοινωνία» με «Παρεμβάσεις προς αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19» με προϋπολογισμό ύψους 1,500,000.00 €, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων την 15^η.06.2020.

Η Δράση αφορά ανάπτυξη εφαρμογών τεχνολογίας που σχετίζονται με την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και των επιπτώσεών της (πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία, αντιμετώπιση κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων κ.ά.). Τα χρηματοδοτούμενα έργα θα πρέπει να έχουν άμεσα αποτελέσματα τα οποία να μπορούν να αξιοποιηθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Υποψήφιοι δικαιούχοι ήταν τα μέλη ΔΕΠ, Ερευνητές Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων και οι Ομότιμους Καθηγητές. Τα προτεινόμενα έργα πρέπει να υλοποιούνται σε Φορέα Υποδοχής, ο οποίος μπορεί να είναι ο οποίος μπορεί να είναι Α.Ε.Ι. ή Ερευνητικό Κέντρο-Ινστιτούτο (Ε.Κ.-Ι.) ή Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (Ε.Π.Ι.) ή Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Σ.Ε.Ι.).

Το ανώτατο όριο της χρηματοδότησης για κάθε Ερευνητικό Έργο ανέρχεται στο ύψος των 100.000 € και για συνεργατικά έργα δύο ή περισσότερων δικαιούχων στις 150.000 €. Η διάρκεια του προτεινόμενου έργου δύναται να κυμαίνεται μεταξύ 12 και 15 μηνών.

Η εν λόγω Προκήρυξη περιλαμβάνει τους παρακάτω τέσσερις (4) θεματικούς τομείς:

1. Οικονομία: Μελέτη επιμέρους πεδίων της οικονομίας και πτυχών της οικονομικής πολιτικής
2. Παραγωγή: Τεχνολογίες για την ανάπτυξη της παραγωγής στον αγροδιατροφικό τομέα.
3. Κοινωνία: Οι συνέπειες των μέτρων περιορισμού στα άτομα και στις κοινωνικές ομάδες, στους θεσμούς και στη διασφάλιση της Δημοκρατίας και της ιδιωτικής ζωής καθώς και στην κοινωνική συνοχή.
4. Ιατρική Τεχνολογία: Ανάπτυξη οικονομικά εκμεταλλεύσιμων ιατρικών/ιατροτεχνολογικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Τα αποτελέσματα των προς χρηματοδότηση προτάσεων για τους τέσσερις Τομείς Έρευνας έχουν ως εξής:

⁶⁶ Βλ. <https://www.elidek.gr/>, Πρόσβαση 06.04.2021

- **Θεματικός Τομέας 1: Οικονομία:** 6 προτάσεις προς χρηματοδότηση
- **Θεματικός Τομέας 2: Παραγωγή:** 1 πρόταση προς χρηματοδότηση
- **Θεματικός Τομέας 3: Κοινωνία:** 6 προτάσεις προς χρηματοδότηση
- **Θεματικός Τομέας 4: Ιατρική Τεχνολογία:** 4 προτάσεις προς χρηματοδότηση

Εμβληματική Δράση: «Το αναδυόμενο τοπίο ψηφιακής εργασίας στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών υποδομών DARIAH και CLARIN»

Στις 9/4/2021 προκηρύχθηκε η δράση «Το αναδυόμενο τοπίο ψηφιακής εργασίας στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών υποδομών DARIAH και CLARIN» (Α.Π. 35726/09.04.2021⁶⁷) με τον συνολικό προϋπολογισμό να ανέρχεται στα 365.000,00€. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων ήταν η 19.05.2021.

Στόχος της παρούσας Δράσης είναι η στοχευμένη υποστήριξη της εμπέδωσης των ψηφιακών τρόπων εργασίας και της διεύθυνσης αυτών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες στην Ελλάδα και την Ευρώπη και ειδικότερα η χρηματοδότηση ερευνητικών έργων με αντικείμενο την ανάλυση των τρεχουσών τάσεων και δυνατοτήτων ψηφιακής εργασίας στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες στην Ελλάδα σε συντονισμό με τα ανάλογα δρώμενα στις ευρωπαϊκές υποδομές DARIAH και CLARIN, αξιοποιώντας υπηρεσίες της Εθνικής Υποδομής για τις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες και για τη Γλωσσική Έρευνα και Καινοτομία και τις συνέργειες αυτής με τις ευρωπαϊκές υποδομές DARIAH και CLARIN.

2.2.1.4.2.3 Χρηματοδότηση της Βασικής Έρευνας (Οριζόντια υποστήριξη όλων των Επιστημών), Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0)

Στις 25.08.2022 προκηρύχθηκε η δράση «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ» (Οριζόντια υποστήριξη όλων των Επιστημών) ID 16618 – Υποέργο 1 (MIS: 5163923) , με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων την 12.10.2022⁶⁸. Στόχος της παρούσας Δράσης είναι η χρηματοδότηση πρωτότυπων ερευνητικών έργων υψηλής επιστημονικής ποιότητας και αριστείας στο πλαίσιο των δύο παρακάτω διακριτών Υποδράσεων.

Η δράση απευθύνεται ειδικά σε:

- Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)
- Ερευνητικά Κέντρα–Ινστιτούτα (Ε.Κ.-Ι)
- Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.)
- Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.)
- στο Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ).

Ο συνολικός προϋπολογισμός της παρούσας Δράσης ανέρχεται στο ποσό των 58.226.253,03 € και κατανέμεται στις ως άνω δύο Υποδράσεις ως ακολούθως: ο προϋπολογισμός της Υποδράσης 1 ανέρχεται σε 14.477.475,03 € και της Υποδράσης 2 σε 43.748.778,00 €.

Υποδράση 1: Χρηματοδότηση Νέων Ερευνητών/τριών

Στόχος της Υποδράσης 1 είναι η χρηματοδότηση έργων με Επιστημονικούς/ές Υπεύθυνους/ες (ΕΥ) Επιστήμονες νεοδιορισμένους/ες ή υπό διορισμό σε μη μόνιμη θέση (επί θητεία) Μέλους ΔΕΠ, Ερευνητή/τριας και Ειδικού Λειτουργικού Επιστήμονα (ΕΛΕ) σε Ακαδημαϊκό ή Ερευνητικό Φορέα της χώρας. Μέσω της Υποδράσης αυτής θα δοθεί η δυνατότητα στους δικαιούχους να χρηματοδοτήσουν και να υλοποιήσουν τις ερευνητικές τους ιδέες σε όλο το εύρος των επιστημών, χωρίς θεματικούς και

⁶⁷ [ΕΛΙΔΕΚ](#) Πρόσβαση 30.4.2022

⁶⁸ βλ. [ΕΛΙΔΕΚ, Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας \(elidek.gr\)](#). Πρόσβαση 15/05/2023.

γεωγραφικούς περιορισμούς, εντάσσοντας στην ομάδα τους, ενδεικτικά, υποψήφιους/ες διδάκτορες ή/και μεταδιδακτορικούς/ές ερευνητές/τριες.

Κάθε Πρόταση στο πλαίσιο της Υποδράσης 1 δύναται να υποβληθεί σε ένα (1) επιστημονικό πεδίο/υποπεδίο μίας (1) από τις ακόλουθες ευρείες Επιστημονικές Περιοχές (ΕΠ):

- ΕΠ.1. Φυσικές Επιστήμες
- ΕΠ.2. Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας
- ΕΠ.3. Επιστήμες Ζωής
- ΕΠ.4. Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα
- ΕΠ.5. Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας
- ΕΠ.6. Κοινωνικές Επιστήμες
- ΕΠ.7. Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες
- ΕΠ.8. Περιβάλλον και Ενέργεια
- ΕΠ.9. Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας

Ο προϋπολογισμός της Υποδράσης 1 ανέρχεται σε 14.477.475,03 € και κατανέμεται ως εξής:

Πίνακας 34. Κατανομή Προϋπολογισμού της δράσης «Χρηματοδότηση της Βασικής Έρευνας (Οριζόντια υποστήριξη όλων των Επιστημών), Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0)» Υποδράση 1

Επιστημονική Περιοχή	Ανώτατο όριο χρηματοδότησης έργων	Διαθέσιμος Προϋπολογισμός
ΕΠ.1. Φυσικές Επιστήμες	200.000,00 €	2.123.431,00 €
ΕΠ.2. Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας	190.000,00 €	3.418.134,00 €
ΕΠ.3. Επιστήμες Ζωής	207.000,00 €	2.441.946,00 €
ΕΠ.4. Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα	170.000,00 €	1.353.687,03 €
ΕΠ.5. Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	170.000,00 €	1.128.073,00 €
ΕΠ.6. Κοινωνικές Επιστήμες	140.000,00 €	1.761.662,00 €
ΕΠ.7. Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες	170.000,00 €	979.924,00 €
ΕΠ.8. Περιβάλλον και Ενέργεια	165.000,00 €	924.577,00 €
ΕΠ.9. Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	160.000,00 €	346.041,00 €
Σύνολο		14.477.475,03 €

Πηγή: ΕΛΙΔΕΚ, <https://www.elidek.gr/>. Πρόσβαση 17.03.2023.

Υποδράση 2: Χρηματοδότηση Έργων σε Τομείς Αιχμής

Στόχος της Υποδράσης 2 είναι η χρηματοδότηση έργων βασικής έρευνας, με έμφαση στη διεπιστημονικότητα, σε τομείς αιχμής που εμπίπτουν σε πέντε (5) Θεματικές Περιοχές. Είναι δυνατή η χρηματοδότηση και έργων που θα υλοποιηθούν από περισσότερα του ενός εργαστήρια ή ερευνητικές ομάδες του ίδιου ή διαφορετικών δικαιούχων φορέων της χώρας.

Φορείς Υποδοχής (ΦΥ) των Ερευνητικών Έργων δύναται να είναι τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά

Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), τα Ερευνητικά Κέντρα–Ινστιτούτα (Ε.Κ.-Ι.), τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά

Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.), τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.) της χώρας και το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ).

Κάθε Πρόταση στο πλαίσιο της Υποδράσης 2 δύναται να υποβληθεί σε μία (1) από τις ακόλουθες Θεματικές Περιοχές (ΘΠ):

- ΘΠ1. Φυσικές Επιστήμες, Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας, Περιβάλλον και Ενέργεια
- ΘΠ2. Επιστήμες Ζωής
- ΘΠ3. Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα
- ΘΠ4. Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας
- ΘΠ5. Κοινωνικές Επιστήμες, Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες, Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας

Ο προϋπολογισμός της Υποδράσης 2 ανέρχεται σε 43.748.778,00 € και κατανέμεται ως εξής:

Πίνακας 35. Κατανομή Προϋπολογισμού της δράσης «Χρηματοδότηση της Βασικής Έρευνας (Οριζόντια υποστήριξη όλων των Επιστημών), Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0)» Υποδράση 2.

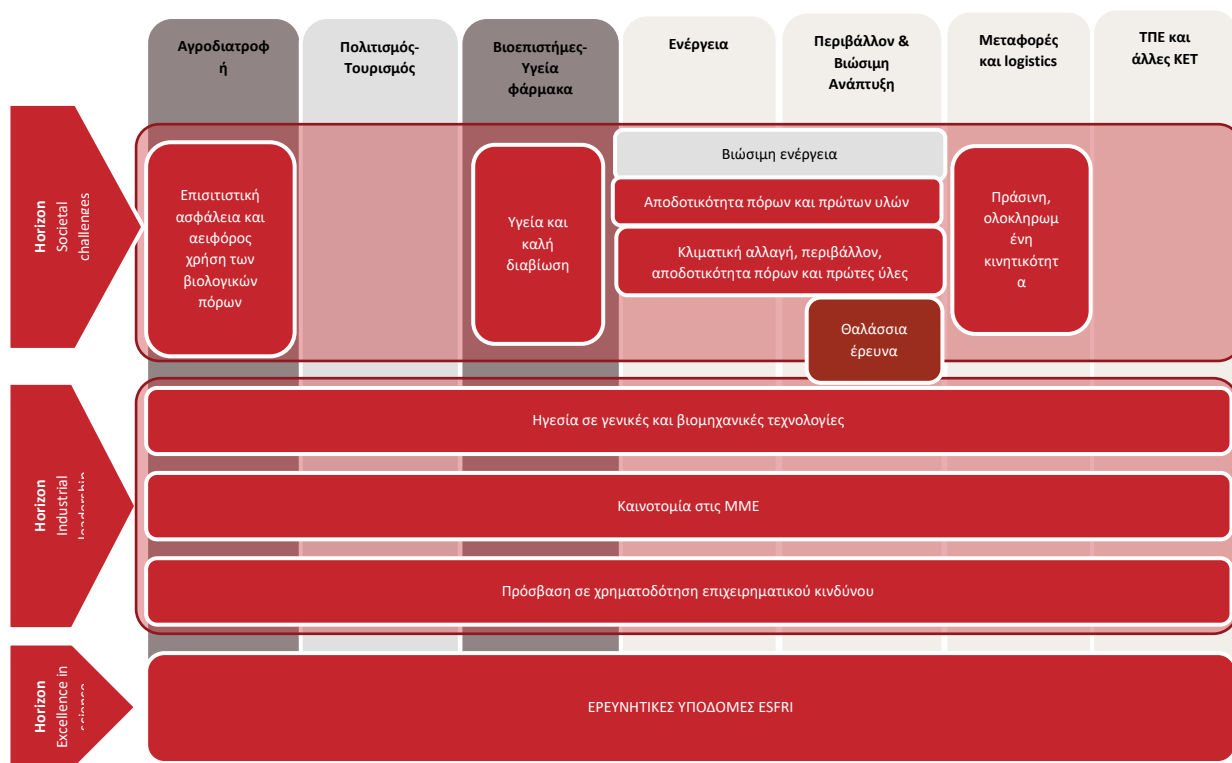
Θεματική Περιοχή	Επιστημονικό Πεδίο	Ανώτατο όριο χρηματοδότησης ανά έργο	Διαθέσιμος Προϋπολογισμός
ΘΠ1. Φυσικές Επιστήμες, Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας, Περιβάλλον και Ενέργεια	-	400.000,00 €	15.087.667,00 €
ΘΠ2. Επιστήμες Ζωής	-	400.000,00 €	9.767.783,00 €
ΘΠ3. Γεωπονικές Επιστήμες – Τρόφιμα	-	170.000,00 €	3.158.604,00 €
ΘΠ4. Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας	-	170.000,00 €	3.384.218,00 €
ΘΠ5. Κοινωνικές Επιστήμες, Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες, Διοίκηση και Οικονομία της Καινοτομίας	5.1	140.000,00 €	2.947.714,00 €
	5.2	140.000,00 €	1.379.714,00 €
	5.3	300.000,00 €	5.271.882,00 €
	5.4	160.000,00 €	987.714,00 €
	5.5	300.000,00 €	1.763.482,00 €
		Σύνολο	43.748.778,00 €

Πηγή: ΕΛΙΑΔΕΚ, <https://www.elidek.gr/>. Πρόσβαση 17.03.2023.

2.2.1.4.2.4 Το πρόγραμμα Horizon 2020

Παρότι η εθνική RIS3 έχει διαμορφωθεί από το 2015, η χρηματοδότηση των έργων που την αφορούν ξεκίνησε πρακτικά στο τέλος του 2018 με την καταβολή των προκαταβολών των έργων που εντάχθηκαν στην Δράση του ΕΔΚ. Κατά συνέπεια, το πρόγραμμα Η2020 και οι θεματικές ενότητες που προκρίνει έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων των ερευνητικών φορέων της χώρας.

Διάγραμμα 22. Θεματικές Συνέργειες Έξυπνης εξειδίκευσης με Horizon 2020

Πηγή. European Commission, Horizon Dashboard <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/>. Πρόσβαση 20.07.2020

Το 2021 υπογράφηκαν 212 επιχορηγήσεις για έργα με ελληνικές συμμετοχές στα προγράμματα Η2020 συνολικού προϋπολογισμού – για τις ελληνικές συμμετοχές – 178 εκ. € εκ των οποίων 164 εκ. € συνιστούν ευρωπαϊκή συμμετοχή.

Εγκρίθηκαν 467 ελληνικές συμμετοχές στα Έργα από 199 διαφορετικούς φορείς.

Πίνακας 36. Στατιστική απεικόνιση της Ελληνικής Συμμετοχής στα προγράμματα Η2020.

Έτος	Υπογεγραμμένες επιχορηγήσεις	Συμμετοχή ΕΕ (τιμές σε Μ €)	Συνολικό κόστος (τιμές σε Μ €)	Συμμετοχές	Μοναδικοί Συμμετέχοντες	Μέσος αριθμός συμμετεχόντων ανά έργο	Μέση συνεισφορά ΕΕ ανά έργο (τιμές σε Κ €)	Μέσο συνολικό κόστος ανά έργο (τιμές σε Κ €)
2021	212	164	178	467	199	2,2	773,6	839,6
	0,59% *	0,24%	0,21%	0,26%	0,48%			
2020	521	340,6	371,7	1043	353	2	648,7	713,5
	1,56%	0,54%	0,48%	0,64%	0,90%			
2019	439	286,3	309	899	337	2	650,2	703,9
	1,26%	0,45%	0,39%	0,55%	0,86%			
2018	393	234,8	254,1	725	284	1,84	592,7	646,5
	1,12%	0,37%	0,32%	0,44%	0,72%			
2017	392	221,4	240,3	727	291	1,85	562,7	613,1

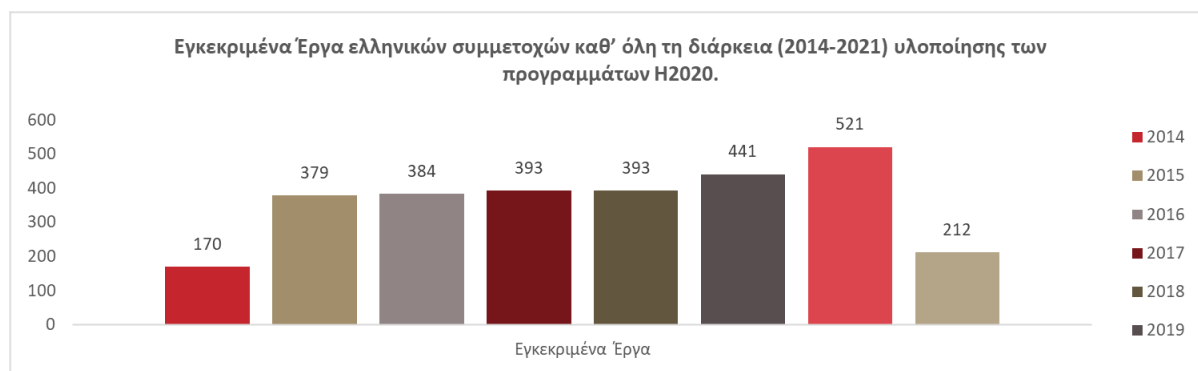
Έτος	Υπογεγραμμένες επιχορηγήσεις	Συμμετοχή ΕΕ (τιμές σε Μ €)	Συνολικό κόστος (τιμές σε Μ €)	Συμμετοχές	Μοναδικοί Συμμετέχοντες	Μέσος αριθμός συμμετεχόντων ανά έργο	Μέση συνεισφορά ΕΕ ανά έργο (τιμές σε Κ €)	Μέσο συνολικό κόστος ανά έργο (τιμές σε Κ €)
	1,12%	0,35%	0,30%	0,44%	0,74%			
2016	384	186,4	199,2	652	253	1,7	482,5	518,9
	1,10%	0,29%	0,25%	0,40%	0,64%			
2015	379	176,3	186,7	611	226	1,61	464	492,7
	1,08%	0,28%	0,24%	0,37%	0,58%			
2014	169	83,33	95,55	291	124	1,72	491,6	565,4
	0,48%	0,13%	0,12%	0,18%	0,32%			

* Επί του συνόλου του προγράμματος H2020, ανά έτος.

Πηγή. European Commission, Horizon Dashboard <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/>. Πρόσβαση 20.03.2022

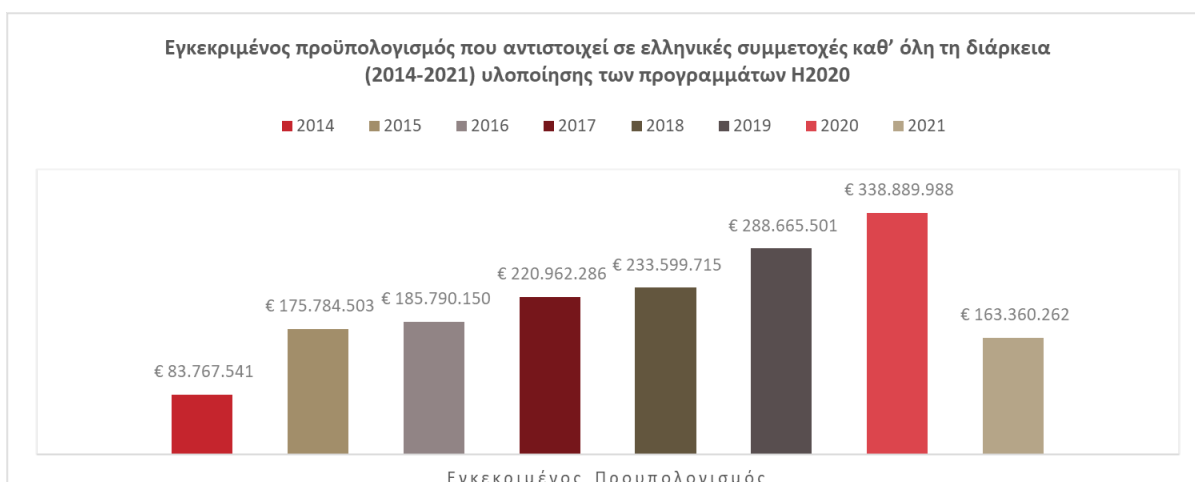
Όλα τα δεδομένα σχετικά με το πρόγραμμα H2020, αντλήθηκαν από την ανοιχτή πλατφόρμα δεδομένων του προγράμματος, προσβάσιμη στην διεύθυνση: <https://webgate.ec.europa.eu>. Για την περίοδο 2014 – 2022, στα προγράμματα H2020 έχουμε συνολικά 2.893 έργα με ελληνικές συμμετοχές ενώ ο συνολικός αριθμός των ελληνικών συμμετοχών ανέρχεται σε 5.457. Η συνολική ενίσχυση (Ευρωπαϊκή συμμετοχή) φθάνει τα € 1,7 δις.

Διάγραμμα 23. Σύγκριση πλήθους εγκεκριμένων Έργων με ελληνικές συμμετοχές καθ’ όλη τη διάρκεια (2014-2021) υλοποίησης των προγραμμάτων H2020.

Πηγή. European Commission, Horizon Dashboard <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/>. Πρόσβαση 21.04.2022

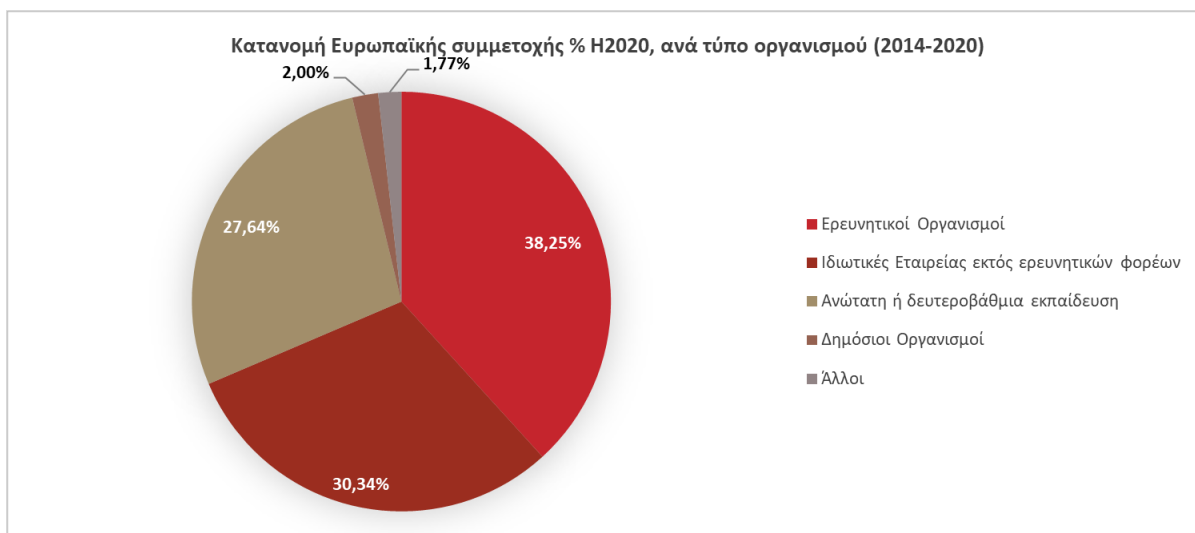
Διάγραμμα 24. Σύγκριση εγκεκριμένου προϋπολογισμού που αντιστοιχεί σε ελληνικές συμμετοχές καθ' όλη τη διάρκεια (2014-2021) υλοποίησης των προγραμμάτων Η2020 (Π/Υ ανά έτος σε €).

Πηγή. European Commission, Horizon Dashboard <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/>. Πρόσβαση 21.04.2022

Το πρόγραμμα Η2020 προσελκύει συμμετέχοντες υψηλού επιπέδου από τους τομείς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας και του ιδιωτικού τομέα, εξειδικευμένους σε ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων. Οι κυριότεροι δικαιούχοι του προγράμματος Η2020 για την περίοδο 2014 – 2020 είναι οι οργανισμοί τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας, οι οποίοι μαζί έλαβαν το 65,9% της χρηματοδότησης της Ελλάδας, ενώ ο ιδιωτικός τομέας έλαβε το 30,3%.

Διάγραμμα 25. Κατανομή Ευρωπαϊκής συμμετοχής % Η2020, ανά τύπο οργανισμού των ελληνικών φορέων στο σύνολο του Η2020, κατά την περίοδο 2014-2020.

Πηγή. European Commission, Horizon Dashboard <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/>. Πρόσβαση 20.04.2022

Πίνακας 37. Προϋπολογισμός ελληνικών φορέων στο σύνολο του Η2020, ανά κατηγορία φορέα, κατά την περίοδο 2014-2020.

Τύπος οργανισμού	2014-2021	
	Η2020 Συμμετέχοντες	Η2020 Συμμετοχή ΕΕ (EUR)
Ερευνητικοί οργανισμοί	1,633	€ 651,222,972.13
Ιδιωτικές Εταιρείες (εκτός φορέων εκπαίδευσης)	1,939	€ 501,691,334.16
Ανώτατη ή δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	1,362	€ 467,784,553.06
Δημόσιοι φορείς (εκτός φορέων έρευνας και εκπαίδευσης)	277	€ 36,387,505.76
Άλλοι	246	€ 33,733,581.61
Σύνολο	5,457	€ 1,690,819,946.72

Πηγή. European Commission, Horizon Dashboard <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/>. Πρόσβαση 07.05.2022.

Από την εξέταση των έργων με ελληνικές συμμετοχές στα προγράμματα Η2020 «Αντιμετώπιση Κοινωνικών προκλήσεων - Societal Challenges», «Βιομηχανική υπεροχή - Industrial leadership» και «Επιστημονική Αριστεία» για το έτος 2021 (εξαιρέθηκαν από τη μελέτη τα έργα Coordination and Support Actions (CSA) και Marie Skłodowska Curie Individual Fellowships (IF) και Innovative Training Networks (ITN)) διαπιστώνεται ότι οι ελληνικές συμμετοχές στην πλειονότητά τους βρίσκονται σε ερευνητικούς τομείς / ειδικούς στόχους που σχετίζονται με την εθνική RIS3.

Τα 161 έργα εμπίπτουν στο τομέα της RIS3 «Περιβάλλον» (Climate action, environment, resource efficiency and raw materials), 166 στον ευρύτερο τομέα «Υγεία και Φάρμακα» (Health, demographic change and wellbeing), 283 στον τομέα «Ενέργεια», 206 στον τομέα «Αγροδιατροφή», 58 στον τομέα «Υλικά και Κατασκευές», και 196 στον τομέα «Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα».

Πίνακας 38. Αριθμός εγκεκριμένων Έργων την περίοδο 2014-2021 ανά θεματική προτεραιότητα εξαιρουμένων των CSA, IF, ITF.

Θεματική Προτεραιότητα Συνδυαστικά	Η2020 Εγκεκριμένα Έργα με ελληνικές συμμετοχές (2014-2021)
SECURITY - Secure societies - Protecting freedom and security of Europe and its citizens	176
ENV - Climate action, environment, resource efficiency and raw materials	161
FOOD - Food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland water research	206
HEALTH - Health, demographic change and wellbeing	166
INFRA - Research infrastructures	163
ENERGY - Secure, clean and efficient energy	283
TPT - Smart, green and integrated transport	196
MSCA - Marie Skłodowska-Curie actions	351
LEIT-ICT - Information and Communication Technologies	477
FET - Future and Emerging Technologies	85
ERC - European Research Council	42
LEIT-ADVMANU - Advanced manufacturing and processing	113

Θεματική Προτεραιότητα Συνδυαστικά	H2020 Εγκεκριμένα Έργα με ελληνικές συμμετοχές (2014-2021)
SWAFS-CROSST - Science with and for Society - Cross-theme	14
SOCIETY - Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective Societies	126
LEIT-SPACE - Space	74
LEIT-ADVMAT - Advanced materials	58
LEIT - Leadership in enabling and industrial technologies (LEIT)	1
SCIENCE - Encourage citizens to engage in science	9
INNOSUPSME - Innovation in SMEs	54
CAREER - Make scientific and technological careers attractive for young people	14

Πηγή. European Commission, Horizon Dashboard <https://webgate.ec.europa.eu/>. Πρόσβαση 22.04.2022.

Το πρόγραμμα Επιστημονικής Αριστείας αναφέρεται κυρίως σε πρωτοποριακή έρευνα στην Ευρώπη και έχει στόχο να υποστηρίξει την έρευνα αιχμής σε όλα τα επιστημονικά πεδία, με μοναδικό κριτήριο αξιολόγησης την αριστεία, επομένως πολλά από τα θέματα που καλύπτει δεν εμπίπτουν άμεσα στις προτεραιότητες της RIS3.

2.2.1.4.2.5 Πρόγραμμα LIFE

Το πρόγραμμα LIFE αποτελεί το κύριο χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον, συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη και στην επίτευξη των σκοπών και των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και στηρίζει την εφαρμογή του 7ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον καθώς και άλλες στρατηγικές και σχέδια της ΕΕ για το περιβάλλον και το κλίμα. Μέσω του προγράμματος LIFE χρηματοδοτούνται μέτρα και έργα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τα κράτη-μέλη.

Το πρόγραμμα LIFE δημοσιεύει ετήσιες προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων, υπογραμμίζοντας τη δέσμευσή του να στηρίζει έργα που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Οι στόχοι του προγράμματος LIFE συντίθενται στα κάτωθι:

- Να συμβάλλει προς μια αποδοτική, φιλική προς το κλίμα, χαμηλών εκπομπών άνθρακα οικονομία, καθώς και στην προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, διατηρώντας και βελτιώνοντας τη βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα και ειδικότερα το δίκτυο Natura 2000
- Να προωθήσει την εφαρμογή και ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων στις πολιτικές και πρακτικές των κρατών – μελών
- Να βελτιώσει την περιβαλλοντική και κλιματική διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα
- Να υποστηρίξει την εφαρμογή του 7ου Προγράμματος Περιβαλλοντικής Δράσης

Στο πρόγραμμα LIFE για τη νέα περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020, καθιερώνονται δύο υποπρογράμματα, το πρώτο για το Περιβάλλον και το δεύτερο για την Κλιματική Δράση.

Το πρόγραμμα LIFE εκτός από τα «παραδοσιακά έργα», όπως έργα πιλοτικά (καινοτόμα), επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, έργα πληροφόρησης ευαισθητοποίησης και διάδοσης, περιλαμβάνει επίσης μια νέα κατηγορία έργων, τα ολοκληρωμένα έργα, καθώς και στρατηγικές και έργα για το περιβάλλον ή το κλίμα, τα οποία λειτουργούν σε εκτεταμένη εδαφική κλίμακα και που χρηματοδοτούνται από κοινού με τουλάχιστον μία ακόμη χρηματοδοτική πηγή. Επίσης, περιλαμβάνει έργα τεχνικής βοήθειας, έργα οικοδόμησης δυναμικού και προπαρασκευαστικά έργα.

Από το 2020 το Πρόγραμμα έχει ολοκληρωθεί σε επίπεδο προσκλήσεων. Δεν υπάρχουν νέες προσκλήσεις⁶⁹ και εγκρίσεις νέων έργων. Αναμένεται ο νέος κύκλος για την περίοδο 2021-2027. Η Επιτροπή έχει προτείνει την αύξηση της χρηματοδότησης του προγράμματος LIFE κατά σχεδόν 60 % στον επόμενο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027.

Συνολικά για την περίοδο 2014-2020 εντοπίζονται⁷⁰ συνολικά 71 έργα με ελληνικές συμμετοχές, εκ των οποίων 36 έργα έχουν Έλληνα συντονιστή φορέα. Τα έργα αυτά αριθμούν συμμετοχές 147 διαφορετικών φορέων από την Ελλάδα, και ο συνολικός τους προϋπολογισμός ανέρχεται στα 44,57 εκ € .

Το σύνολο των έργων αφορούσε στη θεματική προτεραιότητα του προγράμματος LIFE Περιβάλλον (Σε σχέση με την RIS3, το πρόγραμμα LIFE εμπίπτει εξολοκλήρου στον τομέα «Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη»).

Πίνακας 39. Ελληνικές συμμετοχές που εγκρίθηκαν στην 01/2019 πρόσκληση του Προγράμματος LIFE.

Συμμετέχων	Πόλη	Ακρωνύμιο Έργου	Τίτλος Έργου	Ρόλος	Προϋπολογισμός Έργου	Αιτούμενη χορηγία
CALLISTO Wildlife and Nature Conservation Society;	THESSALONIKI;	LIFE ARCPROM	Improving human-bear coexistence in 4 National Parks of South Europe	Coordinating	2,786,497.00 €	659,029.00 €
FUTURE INTELLIGENCE EREVNA TILEPIKINONIAKON KE PLIROFORIAKON SYSTIMATON EPE GREECE;	Athens	LIFE INTEXT	Innovative hybrid INTensive – EXTensive resource recovery from wastewater in small communities	Associated	2,926,547.00 €	124,080.00 €
Green Fund	Kifisia-Athens	LIFE PROWHIBIT	PREvent Of Waste crime by Intelligence Based InspectIons	Associated	1,358,570.00 €	73,780.00 €
MANAGEMENT BODY OF RODOPI MOUNTAIN-RANGE NATIONAL PARK	PARANESTI	LIFE ARCPROM	Improving human-bear coexistence in 4 National Parks of South Europe	Associated	2,786,497.00 €	165,271.00 €
Management Agency of Northern Pindos National Park	Municipality of Zagori	LIFE ARCPROM	Improving human-bear coexistence in 4 National Parks of South Europe	Associated	2,786,497.00 €	178,703.00 €
Management Body of Prespa National Park	Prespa	LIFE ARCPROM	Improving human-bear coexistence in 4 National Parks of South Europe	Associated	2,786,497.00 €	188,846.00 €
Ministry of Environment and Energy	Athens	LIFE PROWHIBIT	PREvent Of Waste crime by Intelligence Based InspectIons	Coordinating	1,358,570.00 €	597,480.00 €
NEVIS – NOVEL ENVIRONMENTAL SOLUTIONS S.A.	PAPAGOS-XOLARGOS	LIFE BRINE-MINING	Demonstration of an advanced technique for eliminating coal mine wastewater	Associated	6,383,847.00 €	183,300.00 €

⁶⁹ Με αναζήτηση στην βάση δεδομένων δεν υπάρχουν προσκλήσεις κατά το 2020. Πηγή: <https://life.easme-web.eu/#> Πρόσβαση 07.04.2021

⁷⁰ Βλ. <https://life.easme-web.eu/#> . Πρόσβαση 07.04.2021

Συμμετέχων	Πόλη	Ακρωνύμιο Έργου	Τίτλος Έργου	Ρόλος	Προϋπολογισμός Έργου	Αιτούμενη χορηγία
			(brines combined with resource recovery			
National Technical University of Athens	Athens	LIFE BIOGASNET	SUSTAINABLE BIOGAS PURIFICATION SYSTEM IN LANDFILLS AND MUNICIPAL SOLID WASTES TREATMENT PLANTS	Associated	2,254,468.00 €	251,857.00 €
National Technical University of Athens	Athens	LIFE BRINE-MINING	Demonstration of an advanced technique for eliminating coal mine wastewater (brines combined with resource recovery	Coordinating	6,383,847.00 €	520,760.00 €
THERMOSSOL STEAMBOILERS SA	ACHARNES / ATHENS	LIFE BRINE-MINING	Demonstration of an advanced technique for eliminating coal mine wastewater (brines combined with resource recovery	Associated	6,383,847.00 €	659,116.00 €
UNIVERSITY OF THESSALY (PANEPISTIMIO THESSALIAS)	VOLOS	LIFE ARCPROM	Improving human-bear coexistence in 4 National Parks of South Europe	Associated	2,786,497.00 €	435,672.00 €
UNIVERSITY OF WESTERN MACEDONIA (PANEPISTIMIO DYTIKIS MAKEDONIAS)	KOZANI	LIFE ARCPROM	Improving human-bear coexistence in 4 National Parks of South Europe	Associated	2,786,497.00 €	69,502.00 €
University of the Aegean – Research Unit	Mytilini	LIFE 4 POLLINATORS	Involving people to protect wild bees and other pollinators in the Mediterranean	Associated	2,485,965.00 €	142,799.00 €

Πηγή. LIFE programme 2014-2020 data hub <https://life.easme-web.eu>. Πρόσβαση 07.04.2021.

2.2.1.4.2.6 Πρόγραμμα URBACT

Το URBACT δίνει στις πόλεις της Ευρώπης κεντρικό και σημαίνοντα ρόλο. Διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ τους για την εύρεση αποτελεσματικών και βιώσιμων λύσεων σε αστικές προκλήσεις, ενθαρρύνει την ανταλλαγή καλών πρακτικών, επιδιώκει την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων των πόλεων σε ζητήματα βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, και όλα αυτά μέσα από μια διαδικασία δικτύωσης. Για να το επιτύχει αυτό χρηματοδοτεί δίκτυα πόλεων:

- Δίκτυα Σχεδιασμού Δράσεων
- Δίκτυα Υλοποίησης Δράσεων
- Δίκτυα Μεταφοράς Καλών Πρακτικών

Η ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη (αστικός σχεδιασμός, ενεργειακή αναβάθμιση, αστική κινητικότητα και ανάπλαση, ανοικτοί χώροι), η οικονομία (κυκλική οικονομία, ταυτότητα πόλης, πολιτισμός,

απασχόληση και τοπική οικονομική ανάπτυξη, έρευνα και καινοτομία), το περιβάλλον (εγκαταλειμμένοι χώροι, χαμηλές εκπομπές CO₂, πρόληψη κινδύνων, διαχείριση απορριμμάτων), η ανάπτυξη δεξιοτήτων (χρηματοδοτικές τεχνικές και εργαλεία, συμμετοχικότητα, κοινωνική καινοτομία) και η κοινωνική ένταξη (τρίτη ηλικία, πολιτισμός – εκπαίδευση – απασχόληση, υγεία, ένταξη μεταναστών, μειονεκτούσες γειτονιές), είναι ζητήματα για τα οποία το URBACT ενθαρρύνει την ανάπτυξη δικτύων πόλεων.

Συνολικά για την περίοδο 2014-2019, οι ελληνικές συμμετοχές στο URBACT III σε 20 εγκεκριμένα έργα, ανήλθαν στις 23, με συνολικό προϋπολογισμό 1.369.458,00 €. Μόνο σε ένα έργο είναι επικεφαλής Έλληνας εταίρος.

Η προσέγγιση της RIS3 που αφορά στην αποστολή και αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων είναι ανοικτή σε όλους τους παράγοντες έρευνας και καινοτομίας, όπως οι πόλεις και οι περιφέρειες, οι οποίες θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως «εργαστήρια καινοτομίας της αλλαγής» για την εφαρμογή νέων ιδεών και εννοιών. Από εκεί προκύπτει και η σύνδεση της RIS3 με το συγκεκριμένο Πρόγραμμα. Το 46% των εγκεκριμένων έργων συνδέεται άμεσα με τους τομείς της RIS3. Αναλυτικότερα, 2 εγκεκριμένα έργα αναφέρονται στον τομέα των αστικών μεταφορών, και από ένα (1) στην Αγροδιατροφή, στον τομέα του πολιτισμού, στην ενέργεια, στις ΤΠΕ. Τέλος, το θέμα της «Κυκλικής Οικονομίας» είναι το πιο αντιπροσωπευτικό στα έργα του URBACT το 2019, ενώ υπάρχουν και 2 έργα με τη συγκεκριμένη θεματική κάλυψη με Ελληνικές συμμετοχές.

Πίνακας 40. URBACT - Λίστα εγκεκριμένων Ελλήνων δικαιούχων, Ιούλιος 2020.

ΤΥΠΟΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΑΚΡΟΝΥΜΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΕΡΑΤΩΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΤΠΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ
APN	Pyli	AGRI-URBAN	9/15/2015	05/03/2018	49,169.10 €
APN	Patras Municipal Enterprise for Planning & Development – ADEP SA	ARRIVAL CITIES	09/09/2015	05/03/2018	39,437.89 €
APN	Thessaloniki	ARRIVAL CITIES	09/09/2015	05/03/2018	46,492.37 €
APN	Ag. Anargyroi & Kamatero	CityMobilNet	9/15/2015	05/03/2018	51,372.16 €
APN	Serres	MAPS	9/15/2015	05/03/2018	56,969.81 €
APN	Athens Development and Destination Management Agency	REFILL	9/15/2015	05/03/2018	38,759.00 €
APN	Athens 'Until the end of Phase 1'	REFILL	9/15/2015	05/03/2018	6,335.00 €
APN	Ioannina	RESILIENT EUROPE	9/15/2015	05/03/2018	31,875.00 €
APN	Ioannina	RESILIENT EUROPE	9/15/2015	05/03/2018	38,675.00 €
APN call 2	E-Trikala	Digiplace	09/02/2019	08/07/2022	64,108.46 €
APN call 2	Larissa	FOOD CORRIDORS	09/02/2019	08/07/2022	68,637.50 €
APN call 2	Municipality of Trikala	Genderedlandscape	09/02/2019	08/07/2022	72,675.00 €
APN call 2	FARKADONA	HEALTHY CITIES	09/02/2019	08/07/2022	48,501.00 €
APN call 2	Dodoni	IoTXchange	09/02/2019	08/07/2022	53,792.08 €
APN call 2	Municipality of Heraklion	KAIRÓS	09/02/2019	08/07/2022	74,584.51 €
APN call 2	City of Patras	Resourceful cities	09/02/2019	08/07/2022	50,756.05 €
APN call 2	MAJOR DEVELOPMENT AGENCY THESSALONIKI S.A.	RiConnect	09/02/2019	08/07/2022	71,768.45 €

ΤΥΠΟΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΑΚΡΟΝΥΜΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΕΡΑΤΩΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΤΠΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ
APN call 2	Thessaloniki	ROOF	09/02/2019	08/07/2022	49,048.26 €
APN call 2	Haidari	SIBdev	09/02/2019	08/07/2022	6,401.84 €
APN call 2	Serres	Space4People	09/02/2019	08/07/2022	54,257.63 €
APN call 2	MUNICIPALITY OF IGOUMENITSA	Thriving Streets	09/02/2019	08/07/2022	50,357.40 €
APN call 2	Municipality of Elefsina	Urb-En Pact	09/02/2019	08/07/2022	44,217.93 €
APN call 2	Municipality of Pella	UrbSecurity	09/02/2019	08/07/2022	55,539.00 €
APN call 2	Municipality of Kavala	URGE	09/02/2019	08/07/2022	51,744.80 €
IN	Dodoni	INT-HERIT	10/10/2016	06/02/2019	56,185.00 €
IN	AMPELOKIPI - MENEMENI	Stay Tuned!	10/10/2016	06/02/2019	52,759.50 €
IN	Trikala	URBinclusion	10/10/2016	06/02/2019	49,616.68 €
TN	Nea Propontida	BeePathNet	04/04/2018	06/04/2021	59,500.00 €
TN	Trikala	BioCanteens	04/04/2018	06/04/2021	42,500.00 €
TN	Piraeus (LP)	BLUACT	04/04/2018	06/04/2021	17,450.20 €
TN	Dimos Kavala	Making Spend Matter	04/04/2018	06/04/2021	42,940.91 €
TN	Igoumenitsa	Re-growCity	04/04/2018	06/04/2021	55,952.72 €
TN	Common Benefit Enterprise of Thessaloniki	RU:RBAN	04/04/2018	06/04/2021	55,403.00 €
TN	Ioannina	RUMOURLESS CITIES	04/04/2018	06/04/2021	61,787.75 €
TN	Piraeus	Tech Revolution	04/04/2018	06/04/2021	44,604.00 €
TN	Larissa	The Playful Paradigm	04/04/2018	06/04/2021	39,627.00 €
TN	Dimos Pavlou Mela	Tropa Verde	04/04/2018	06/04/2021	67,634.50 €

2.2.1.4.2.7 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0

Το «Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0» εγκρίθηκε στις 13 Ιουλίου 2021 από το Συμβούλιο Οικονομικών Δημοσιονομικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ecofin). Το «Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0» συνδέεται με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Περιλαμβάνει 106 επενδύσεις και 68 μεταρρυθμίσεις, καταναμημένες σε 4 πυλώνες και συγκεντρώνει 31,16 δισ. €, εκ των οποίων οι ευρωπαϊκοί πόροι ανέρχονται σε 30,5 δισ. € (18,43 δισ. € ενισχύσεις και 12,73 δισ. € δάνεια) για να κινητοποιήσει 60 δισ. € συνολικές επενδύσεις στη χώρα, τα επόμενα πέντε χρόνια⁷¹. Φιλοδοξεί να οδηγήσει τη χώρα -οικονομία, κοινωνία και θεσμούς- σε μια νέα εποχή. Ειδικότερα, επιδιώκει να πυροδοτήσει μια θεμελιώδη αλλαγή οικονομικού υποδείγματος προς ένα πιο εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο παραγωγικό μοντέλο, με πιο αποτελεσματικό και ψηφιοποιημένο κράτος, λιγότερο γραφειοκρατικό, με δραστικά μειωμένη παραοικονομία, με φορολογικό σύστημα φιλικό προς την ανάπτυξη και με ένα ποιοτικό και αποτελεσματικό δίκτυο

⁷¹ Βλ. [Το πλήρες Σχέδιο «Ελλάδα 2.0» \(greece20.gov.gr\)](https://greece20.gov.gr). Πρόσβαση 15.05.2022.

κοινωνικής προστασίας, προσβάσιμο σε όλους⁷². Οι 4 πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 είναι: (1) Πράσινο, (2) Ψηφιακά, (3) Απασχόληση, δεξιότητες και κοινωνική συνοχή (υγεία, παιδεία, κοινωνική προστασία), και (4) Ιδιωτικές επενδύσεις και οικονομικός και θεσμικός μετασχηματισμός.

Το Σχέδιο προβλέπει τη δημιουργία, αποκλειστικά και μόνο από τις δικές του δράσεις, 180.000-200.000 νέων μόνιμων θέσεων εργασίας μέχρι το 2026 και μια μόνιμη αύξηση στο ύψος του πραγματικού ΑΕΠ κατά 6,9%. Η αύξηση είναι μόνιμη καθώς προέρχεται κυρίως από την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων, που θα χρηματοδοτηθούν από τον φάκελο των δανείων και την πραγματοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, που βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα της χώρας και δημιουργούν νέα παραγωγή, θέσεις εργασίας και εξαγωγές μετά την ολοκλήρωσή τους. Μετά τη λήξη της διάρκειας του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0, τα κέρδη αυτά δεν θα μειωθούν αλλά, αντίθετα, θα συνεχίσουν να αυξάνονται, μέσω της βελτίωσης του ανθρώπινου κεφαλαίου και της ευεργετικής για τις επενδύσεις και την παραγωγικότητα επίδρασης της ψηφιοποίησης και της βελτίωσης της δημόσιας διοίκησης⁷³.

Στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS3 το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας χρηματοδοτεί δύο Δράσεις, τη Δράση «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» και τη Δράση «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ – HORIZON 2020», οι οποίες αναλύονται περαιτέρω στις επόμενες δύο παραγράφους.

Δράση «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» - Ελλάδα 2.0⁷⁴

Η Δράση στοχεύει στη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα, με τελικό στόχο τη μετάβαση στην ποιότητα, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Οι βασικές στρατηγικές προτεραιότητες στις οποίες συμβάλλει η Δράση είναι οι εξής:

- Παροχή κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις
- Προώθηση προγραμμάτων E & A σε τεχνολογίες αιχμής
- Απασχόληση επιστημονικού δυναμικού υψηλών προσόντων και εξειδίκευσης (Brain Gain)

Ως Φορέας Υλοποίησης της Δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» (ID 16971), που χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ορίστηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ). Στις 16.12.2021 δημοσιεύτηκε από το «Ελλάδα 2.0» η Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη χρηματοδότηση της Δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» (ID 16971) στο πλαίσιο του Πυλώνα 4. Ιδιωτικές Επενδύσεις και Μετασχηματισμός της Οικονομίας, Άξονας 4.5 Προώθηση της Έρευνας και της Καινοτομίας, Δράση: «Ερευνώ - Δημιουργώ - Καινοτομώ» (ID 16971).

Η Δράση απευθυνόταν στους δυνητικούς δικαιούχους 36 έργων της Δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ», Β΄ κύκλος, Παρέμβαση II «Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς», ΕΣΠΑ 2014-2020⁷⁵. Τα έργα αυτά είχαν αξιολογηθεί με πολύ υψηλή βαθμολογία σύμφωνα με τα κριτήρια της Δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» (Β΄ κύκλος, ΕΣΠΑ 2014-2020), και θεωρούνταν άριστες προτάσεις στους τομείς της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020 (RIS3), αλλά δεν είχαν χρηματοδοτηθεί λόγω εξάντλησης των πόρων. Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης ανήλθε σε 27.826.432,17 € και η Δημόσια Δαπάνη (Προϋπολογισμός

⁷² Βλ. https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf. Πρόσβαση 15.05.2022.

⁷³ Βλ. https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf, και [Στόχοι – Στρατηγική – Οφέλη - Ελλάδα 2.0 \(greece20.gov.gr\)](#). Πρόσβαση 15.05.2022.

⁷⁴ Βλ. <https://gsri.gov.gr/wp-content/uploads/2021/12/ΕΔΚ>. Πρόσβαση 15.05.2022.

⁷⁵ Βλ. Παράρτημα Α της Πρόσκλησης, <https://gsri.gov.gr/wp-content/uploads/2021/12/ΕΔΚ>. Πρόσβαση 15.05.2022.

Ταμείου Ανάκαμψης) σε 24.718.649,21 €, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων, κατόπιν παράτασης, την 09.02.2022⁷⁶.

Δράση «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ - HORIZON 2020» - Ελλάδα 2.0⁷⁷

Ο βασικός στόχος της Δράσης είναι να ενισχύσει καινοτόμες ΜΜΕ που εμφανίζουν δυνατότητα δραστηριοποίησης στην ευρωπαϊκή ή/ και την παγκόσμια αγορά και έχουν αναδειχθεί από το εξαιρετικά ανταγωνιστικό και απαιτητικό σύστημα αξιολόγησης των SMEs Instrument & EIC Accelerator (pilot) του «Ορίζοντα 2020». Η επιχορήγηση στοχεύει στη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα με τελικό στόχο τη μετάβαση στην ποιότητα, στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την δραστηριοποίηση ΜΜΕ στην παγκόσμια αγορά και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Με την χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αίρονται οι περιορισμοί «περιφερειακότητας» που ορίζονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Οι βασικές στρατηγικές προτεραιότητες, στις οποίες συμβάλλει η Δράση, είναι οι εξής:

- Παροχή κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις
- Προώθηση προγραμμάτων E & A σε τεχνολογίες αιχμής σε επιχειρήσεις
- Απασχόληση επιστημονικού δυναμικού υψηλών προσόντων και εξειδίκευσης (Brain Gain)

Ως Φορέας Υλοποίησης της Δράσης «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ – HORIZON 2020» (ID 16622) που χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ορίστηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ). Στις 05.04.2022 δημοσιεύτηκε η Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για χρηματοδότηση από το «Ελλάδα 2.0» στη Δράση «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ – HORIZON 2020» (ID 16622) στο πλαίσιο του Πυλώνα 4. Ιδιωτικές Επενδύσεις και Μετασχηματισμός της Οικονομίας, Άξονας 4.5 Προώθηση της Έρευνας και της Καινοτομίας, Δράση: «HORIZON 2020 «Σφραγίδα Αριστείας» ID 16622 [Project title: HORIZON 2020 Seal of Excellence].

Η Δράση απευθύνεται στους δυνητικούς δικαιούχους 13 προτάσεων ερευνητικών έργων στις οποίες απονεμήθηκε Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) από το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) Ορίζοντα 2020 (HORIZON 2020) έως το 1ο τρίμηνο του 2021 (Q1 2021) και οι οποίες, ενώ είναι επιλέξιμες για επιχορήγηση μέσω του προγράμματος HORIZON 2020 δεν χρηματοδοτήθηκαν λόγω δημοσιονομικών περιορισμών⁷⁸. Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης ανέρχεται σε 26.022.363,25 € και η Δημόσια Δαπάνη (Προϋπολογισμός Ταμείου Ανάκαμψης) ανέρχεται σε 18.215.653,38 € με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων, κατόπιν παράτασης, την 18.05.2022⁷⁹.

Εμβληματικές δράσεις σε διαθεματικές επιστημονικές περιοχές με ειδικό ενδιαφέρον για την σύνδεση με τον παραγωγικό ιστό.

Στις 20.09.2022, εκδόθηκε η με αρ. πρωτ. 90237/20.09.2022 (ΑΔΑ: 610Β46ΜΤΛΡ-9Ι9)⁸⁰ απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Καινοτομίας για την προκήρυξη της Δράσης «Εμβληματικές δράσεις σε διαθεματικές επιστημονικές περιοχές με ειδικό ενδιαφέρον για την σύνδεση με τον παραγωγικό ιστό», με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 2^α Δεκεμβρίου 2022. Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της Πρόσκλησης, ανέρχεται σε 39.322.800€.

⁷⁶ Βλ. [ΨΕΒ346ΜΤΛΡ-ΧΥΘ ΠΑΡΑΤΑΣΗ-ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ.pdf \(gsri.gov.gr\)](#). Πρόσβαση 15.05.2022.

⁷⁷ Βλ. [99ΧΤ46ΜΤΛΡ-ΤΜΑ 16622 ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ.pdf \(gsri.gov.gr\)](#). Πρόσβαση 15.05.2022.

⁷⁸ Βλ Παράρτημα Α της Πρόσκλησης, [99ΧΤ46ΜΤΛΡ-ΤΜΑ 16622 ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ.pdf \(gsri.gov.gr\)](#). Πρόσβαση 15.05.2022.

⁷⁹ Βλ. [ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ Υποβολής Προτάσεων για χρηματοδότηση από το Ελλάδα 2.0 στη Δράση «ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ – HORIZON 2020» \(ID 16622\) με κωδικό ΟΠΣ ΤΑ 5150150 – Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας \(ΓΓΕΚ\): Επίσημος διαδικτυακός τόπος \(gsri.gov.gr\)](#). Πρόσβαση 15.05.2022.

⁸⁰ <https://gsri.gov.gr>

Στόχος της Δράσης ήταν ενίσχυση συνεργατικών ερευνητικών έργων διαθεματικού χαρακτήρα, υψηλής επιστημονικής και τεχνολογικής ποιότητας, με σκοπό την ενσωμάτωση της έρευνας και της καινοτομίας στον παραγωγικό ιστό της χώρας και την ανάσχεση του «brain drain».

Ειδικότερα οι στόχοι της δράσης περιλαμβάνουν:

- Την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών ομάδων, αλλά και την συνεργασία μεταξύ των ερευνητικών Φορέων.
- Την επικέντρωση των προσπαθειών και των διαθέσιμων πόρων σε ερευνητικά θεματικά πεδία, μείζονος ενδιαφέροντος για την κοινωνία και την οικονομία, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- Την αξιοποίηση των υψηλών προσόντων του ερευνητικού δυναμικού για την ανάπτυξη, την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ανακοπή της μετανάστευσης ποιοτικού επιστημονικού δυναμικού.
- Την μεταφορά και η διάχυση καινοτόμων τεχνολογιών προς τους παραγωγικούς φορείς της χώρας με σκοπό την ανάπτυξη/βελτίωση προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, με την αξιοποίηση των προϊόντων της έρευνας.
- Την ανάπτυξη νέων γνώσεων-συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντολογικών αναγκών.

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύονται έργα, των οποίων τα όρια του συνολικού προϋπολογισμού ανά υποβαλλόμενη αίτηση χρηματοδότησης και ανά διαθεματική επιστημονική περιοχή παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 41. Στοιχεία προϋπολογισμού για τις Εμβληματικές δράσεις ανά διαθεματικές επιστημονικές περιοχές

A/A	Διαθεματική Επιστημονική Περιοχή	Συνολικός προϋπολογισμός ανά υποβαλλόμενη αίτηση χρηματοδότησης (€)
1	1. Agriculture and Food Industry/ Καινοτόμος φυτοπροστασία και περιβάλλον	4.915.000
2	2. Health and Pharmaceuticals/ Ανάδειξη, επιβεβαίωση και αξιοποίηση της γενετικής βάσης μη-μεταδοτικών πολυπαραγοντικών νοσημάτων για την ανάπτυξη νέων θεραπευτικών προσεγγίσεων και αξιόπιστων βιοδεικτών	4.915.000
3	3. Health and Pharmaceuticals/ Ανάπτυξη βιολογικών μοντέλων πρόβλεψης κινδύνου (systems medicine approach) επιπλοκών από λοιμώδη νοσήματα σε εξατομικευμένο επίπεδο στον «υγιή» πληθυσμό	4.915.000
4	4.1. ICT & Health/ Ενοποίηση και ανάλυση μεγάλων δεδομένων για την ιατρική ακριβείας	2.458.000
5	4.2. ICT & Health / Ψηφιακοί βιοδείκτες πρόληψης, έγκαιρης διάγνωσης και πρόγνωσης χρόνιων νοσημάτων	2.458.000
6	5.1. ICT – Industry 4.0/ Βελτιστοποίηση διαδικασιών παραγωγής με Cyber-Physical Systems	2.458.000
7	5.2. ICT – Industry 4.0/ Πλατφόρμα διαχείρισης έξυπνης πόλης	2.458.000
8	6.1. Energy – Climate/ Πράσινα Νησιά	2.458.000
9	6.2. Energy – Climate/ Πράσινη Ναυτιλία	2.458.000

A/A	Διαθεματική Επιστημονική Περιοχή	Συνολικός προϋπολογισμός ανά υποβαλλόμενη αίτηση χρηματοδότησης (€)
10	7.1. Advanced Materials for Energy/ Υλικά για φωτοβολταϊκές κυψέλες	2.457.400
11	7.2. Advanced Materials for Energy/ Υλικά για μετατροπή, αποθήκευση εξοικονόμηση ενέργειας ή εφαρμογές αντιρρύπανσης	2.457.400
12	8. Social impact of green and digital transformation	4.915.000

Πηγή: ΓΓΕΚ, και ίδια επεξεργασία (Τελευταία ενημέρωση 13.5.23).

Επιλέξιμοι δικαιούχοι για υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης είναι οι Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων. Σημειώνεται ότι η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται από σύμπραξη τεσσάρων (4) τουλάχιστον Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων.

Μεταρρύθμιση του Συστήματος Clawback & Συμψηφισμός του με Ερευνητικές & Επενδυτικές Δαπάνες.

Στις 10.02.2022, προκηρύχθηκε η δράση «Μεταρρύθμιση του Συστήματος Clawback & Συμψηφισμός του με Ερευνητικές & Επενδυτικές Δαπάνες» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5150266), με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 28η Απριλίου 2022. Στόχος της Δράσης ήταν η μεταρρύθμιση του συστήματος clawback για τον μεσοπρόθεσμο δραστικό περιορισμό του και ο ταυτόχρονος συμψηφισμός επιστροφών clawback με δαπάνες κλινικών μελετών, δαπάνες για Έρευνα & Ανάπτυξη ή επενδυτικές δαπάνες των υπόχρεων για την επιστροφή εταιριών, για την περίοδο 2021-2023, καθώς και πολιτικές για τον εξορθολογισμό της φαρμακευτικής δαπάνης.

Δικαιούχοι της δράσης ήταν οι Φαρμακευτικές επιχειρήσεις που υποχρεούται σε καταβολή ποσού αυτόματης επιστροφής (clawback) της φαρμακευτικής δαπάνης του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και της νοσοκομειακής φαρμακευτικής δαπάνης. Ο προϋπολογισμός της Δημοσίας Δαπάνης της Δράσης ανήλθε σε 250.000.000 € και χρηματοδοτήθηκε από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Τη διαχείριση και την παρακολούθηση της δράσης πραγματοποιεί η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας και συγκεκριμένα η Διεύθυνση Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας.

2.2.1.4.2.7.1 Δημιουργία – Επέκταση- Αναβάθμιση των Υποδομών των Ερευνητικών Κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ (α').

Δημιουργία – Επέκταση- Αναβάθμιση των Υποδομών των Ερευνητικών Κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ (α').

Στις **31.03.2022**, δημοσιεύτηκε η Πρόσκληση υποβολής προτάσεων έργων υποδομών τεσσάρων (4) Τεχνολογικών Φορέων, Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ (MIS) 5161770 – ΑΑ Δράσης: 5344, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων την 31^η.05.2022⁸¹.

Με την ως άνω πρόσκληση καλούνται οι εξής Τεχνολογικοί Φορείς:

- ΝΟΗΣΙΣ-Κέντρο Επιστήμης Θεσσαλονίκης & Μουσείο Τεχνολογίας
- Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε)
- Επιστημονικό Πάρκο Πατρών (Ε.Π.Π)
- «Πάρκο Υψηλής Τεχνολογίας και Έρευνας» στην Περιφέρεια Ηπείρου στα Ιωάννινα,

να εκδηλώσουν τη βούλησή τους για χρηματοδότηση της πρότασης από το Ελλάδα 2.0 (Ταμείο Ανάκαμψης) και να υποβάλουν συμπληρωμένο Τεχνικό Δελτίο Έργου (ΤΔΕ), το οποίο θα συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την αξιολόγηση και έγκριση της χρηματοδότησης. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι η διασφάλιση της συμβατότητας των έργων που θα υλοποιηθούν με το Ελληνικό

⁸¹ <https://gsri.gov.gr>

Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ), όπως αυτό έχει εγκριθεί από το Συμβούλιο της ΕΕ, και ιδίως ως προς την επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων και των οροσήμων του. Τα έργα που θα υλοποιηθούν οι 4 τεχνολογικοί φορείς είναι συνοπτικά και ενδεικτικά τα ακόλουθα:

ΝΟΗΣΙΣ – Κέντρο Επιστημών Θεσσαλονίκης & Μουσείο Τεχνολογίας:

- Κατασκευή ενός υπαίθριου θεματικού πάρκου «ενέργεια-περιβάλλον-άνθρωπος» στο Επιστημονικό Κέντρο NOESIS
- Κατασκευή ενός «επιστημονικού εργαστηρίου» με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα σε μικρά παιδιά και ενήλικες
- Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών οπτικοακουστικού εξοπλισμού και πληροφορικής για τη διασφάλιση των αναγκών εκπαίδευσης και παρουσίασης του επιστημονικού κέντρου NOESIS (ψηφιακό πλανητάριο, κοσμοθέατρο, προσομοιωτής κίνησης)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ:

- Ενίσχυση και περαιτέρω ανάπτυξη των κρίσιμων εθνικών υποδομών όσον αφορά αφενός την ασφαλή διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και αφετέρου την αποτελεσματική απόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης εξαιτίας ραδιολογικού ή πυρηνικού παράγοντα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΠΑΤΡΩΝ (PSP):

- Επέκταση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων ώστε οι χρήσιμοι χώροι του Επιστημονικού Πάρκου Πάτρας για startups θα αυξηθούν από 2.500 σε 5.000 τ.μ., που θα αυξήσει τον αριθμό των εταιρειών φιλοξενίας σε 70 από 22 σήμερα και τον αριθμό των δραστηριοτήτων υποστήριξης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

ΠΑΡΚΟ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΈΡΕΥΝΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ:

- Δημιουργία «Πάρκου Υψηλής Τεχνολογίας και Έρευνας» με ισχυρούς δεσμούς με το Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και τα Ερευνητικά Ιδρύματα της Ευρώπης. Το έργο στοχεύει στην εφαρμογή της έρευνας στον κλάδο και στη δημιουργία νέων εταιρειών όπου θα απασχοληθούν πτυχιούχοι ή ερευνητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και συγκεκριμένα του Τμήματος Πληροφορικής. Επίσης, το Τεχνολογικό και Ερευνητικό Πάρκο θα υποστηρίξει την εξειδικευμένη γνώση που παράγεται στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών.

Ο Συνολικός Προϋπολογισμός ανέρχεται σε 38.375.189,86€ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), ενώ ο Προϋπολογισμός Ταμείου Ανάκαμψης ανέρχεται σε 31.195.278,85€ και κατανέμεται ως εξής:

Πίνακας 42. Δημιουργία – Επέκταση- Αναβάθμιση των Υποδομών των Ερευνητικών Κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΡΧΙΚΟΣ Π/Υ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ	ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ (ΓΙΑ ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ)	ΤΕΛΙΚΟΣ Π/Υ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ	ΑΡΧΙΚΟΣ Π/Υ ΜΕ ΦΠΑ	ΤΕΛΙΚΟΣ Π/Υ ΜΕ ΦΠΑ
1	ΝΟΗΣΙΣ	5.087.300,00	128.295,28	4.959.004,72	6.308.252,00	6.179.956,72
2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	4.620.500,00	46.205,00	4.574.295,00	5.729.420,00	5.683.215,00
3	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΠΑΤΡΩΝ	1.904.910,00	19.049,10	1.885.860,90	1.960.738,00	1.941.688,90
4	ΠΑΡΚΟ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	19.975.876,00	199.758,76	19.776.118,23	24.770.088,00	24.570.329,24
	Σύνολα	31.588.586,00 €	393.308,14€	31.195.278,85€	38.768.498,00 €	38.375.189,86 €

Δημιουργία – Επέκταση- Αναβάθμιση των Υποδομών των Ερευνητικών Κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ (β').

Στις **31.05.2022**, εκδόθηκε η Πρόσκληση υποβολής προτάσεων έργων υποδομών Εννέα (9) ερευνητικών Κέντρων, και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ (MIS) 5161770 – ΑΑ Δράσης: 5344) με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων την 31^η Μαΐου 2022⁸².

Η Δράση απευθυνόταν ειδικά στα εξής ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ:

- Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας - ΙΤΕ
- «Αθηνά» - Ερευνητικό Κέντρο Καινοτομίας στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας, των Επικοινωνιών και της Γνώσης- ΕΚ ΑΘΗΝΑ
- Ερευνητικό Κέντρο Βιοϊατρικών Επιστημών "Αλέξανδρος Φλέμιγκ" -ΕΚΕΒΕ ΑΛ ΦΛΕΜΙΓΚ • Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης / ΕΚΕΤΑ
- Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών - ΕΙΕ
- Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημία Αθηνών
- Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ - ΕΙ ΠΑΣΤΕΡ
- Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών - ΕΑΑ
- Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών – ΕΛΚΕΘΕ
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών – ΕΚΚΕ

Τα έργα που θα υλοποιήσουν τα ερευνητικά ιδρύματα είναι τα ακόλουθα (ενδεικτικά):

1. Έργο ιδρύματος Τεχνολογίας & Έρευνας με τίτλο «Κέντρο Καινοτομίας και Προχωρημένης Εκπαίδευσης». Περιλαμβάνει τα εξής:

- Δημιουργία ενός Κόμβου Καινοτομίας και Προχωρημένης Εκπαίδευσης στο Ηράκλειο
- Δημιουργία ενός Κέντρου Έρευνας και Καινοτομίας Αειφόρου Ενεργειακής Μετάβασης στην Πολυτεχνειούπολη Χανίων,
- Δημιουργία Υποδομής Έρευνας και Καινοτομίας του ΙΤΕ, με την κατασκευή ενός κτηρίου 4.921,65 m² στην Πανεπιστημιούπολη Ιωαννίνων.
- Δημιουργία Καινοτόμου Εγκατάστασης Πράσινης Ενεργειακής Μετάβασης, με την κατασκευή ενός κτηρίου 1.250,00 m² στην Πάτρα.
- Επέκταση των κτιριακών υποδομών του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών του ΙΤΕ
- Κατασκευή ενός κτηρίου 360,00 m² στο Αστεροσκοπείο του Σκίνακα στο Ρέθυμνο.

2. Κατασκευή/Ανακατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων για το Ερευνητικό Κέντρο «Αθηνά»

Αντικείμενο του έργου είναι η κατασκευή νέων κτιριακών υποδομών, η αναβάθμιση/αναδιαμόρφωση και αποκατάσταση υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και η προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού (εργαστηριακού, ΤΠΕ και γραφείων), προκειμένου να επιλυθούν αποτελεσματικά τα αυξημένα και χρονίζοντα προβλήματα στέγασης και λειτουργικότητας που αντιμετωπίζει το Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά (ΕΚ Αθηνά) και στις τρεις πόλεις (Αθήνα, Πάτρα, Ξάνθη) όπου αυτό δραστηριοποιείται.

⁸² <https://gsri.gov.gr>

3. Ε.ΚΕ.Β.Ε. “Αλέξανδρος Φλέμιγκ”:

Το έργο αφορά στην αναβάθμιση του υφιστάμενου κτιρίου και υποδομών του Ε.ΚΕ.Β.Ε. “Αλέξανδρος Φλέμιγκ”, στη διαμόρφωση νέων εργαστηριακών χώρων στο εσωτερικό του κτιρίου και ανανέωση απαρχαιωμένου επιστημονικού εξοπλισμού και την επέκταση των υποδομών μας με σύγχρονα όργανα για την παροχή νέων υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας.

4. ΕΚΕΤΑ 2.0:

Το έργο ΕΚΕΤΑ 2.0 περιλαμβάνει την κατασκευή νέων κτιρίων υψηλής ενεργειακής απόδοσης και κάθετων ερευνητικών υποδομών αιχμής, την αναβάθμιση υφιστάμενων κτιρίων καθώς και τον εξοπλισμό τους με σύγχρονο επιστημονικό εξοπλισμό.

5. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών:

Δημιουργία Κέντρου Αριστείας για την ανάπτυξη προηγμένων οργανικών υλικών και καινοτόμων προσεγγίσεων για τη διάγνωση και θεραπεία (θεραγωγιστική) του καρκίνου και βιοηλεκτρονικές εφαρμογές.

6. Ίδρυμα Βιοϊατρικών Ερευνών Ακαδημία Αθηνών – BRFAA :

Σκοπός και αντικείμενο του ΕΡΓΟΥ είναι η δημιουργία:

- α. Μονάδας Εργαστηρίου Βιοασφάλειας 3 PLUS (BSL3+), θα αποτελεί μια Εθνική Υποδομή για την ασφαλή και αποτελεσματική διάγνωση την επιδημιολογική επιτήρηση και έρευνα επικίνδυνων λοιμωδών νοσημάτων. Το έργο θα περιλαμβάνει την κατασκευή πενταόροφου κτιρίου 1150 m², και τον εξοπλισμό τού Εργαστηρίου Βιοασφάλειας 3+ (BSL3+), και
- β. Μονάδας Ραδιογενωμικής : Θα κατασκευαστεί υπόγειο κτίριο δυο ορόφων 870 m² και θα εξοπλιστεί με απεικονιστικό σύστημα PET-MRI και σύστημα παραγωγής ραδιοϊσοτόπων-Κύκλωτρο.

7. Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

Το έργο του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών αποτελείται από δύο ανεξάρτητα υποέργα :

Το υποέργο 1 με ακρωνύμιο NOA – AEGIS αφορά στην ανάπτυξη της «Υποδομής για την ασφάλεια, την προστασία και την ανθεκτικότητα σε κινδύνους καταστροφών», μια ολοκληρωμένη νέα κεντρική υποδομή του ΕΑΑ που θα διασυνδέει και τα 3 Ινστιτούτα του για εφαρμοσμένη έρευνα, ανάπτυξη υπηρεσιών και καινοτόμων εργαλείων σχετικών με την Ασφάλεια, την Προστασία και την Κοινωνική Ανθεκτικότητα σε Φυσικές, Ανθρωπογενείς και Τεχνολογικές καταστροφές.

Το υποέργο 2 με ακρωνύμιο PANGEA αφορά στη νέα, Εθνικής σημασίας και Πανερωπαϊκής εμβέλειας, υποδομή του ΕΑΑ το «Παρατηρητήριο Γεωεπιστημών και Κλιματικής Αλλαγής – ΠΑΓΓΑΙΑ» στα Αντικύθηρα (The Pan-hellenic Geophysical observatory of Antikythera – PANGEA). Το PANGEA θα λειτουργεί ως Εθνικός Κόμβος για τη συνεχή παρακολούθηση των κλιματικών μεταβλητών, μεταδίδοντας πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο στο Ελληνικό Δημόσιο, τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα

8. Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών – ΕΛΚΕΘΕ:

Περιλαμβάνει την κατασκευή νέων κτιρίων στην Ανάβυσσο και στην Κρήτη, καθώς και την προμήθεια ερευνητικών υποδομών και σύγχρονου επιστημονικού εξοπλισμού.

9. Ελληνικό Ινστιτούτο ΠΑΣΤΕΡ – Pathogen Research Centre HPI- PRC:

Το έργο θα περιλαμβάνει την κατασκευή δύο νέων υπερσύγχρονων «πράσινων» κτιρίων, ειδικού αρχιτεκτονικού σχεδιασμού (κτίριο LAB, κτίριο HUB), που θα εξασφαλίζουν Ενεργειακή Ασφάλεια, με Πιστοποίηση των εγκαταστάσεων ως “Net Zero Energy and Carbon Emission”, συνολικού εμβαδού 3.000 τ.μ., οργανωμένων σε πέντε επίπεδα – ορόφους το κάθε ένα.

10. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών:

Κύριος σκοπός αυτού του υποέργου είναι η απόκτηση ιδιόκτητου κτηρίου και η αναβάθμιση Ερευνητικών Υποδομών με στόχο τη σύνδεση της Κοινωνικής Έρευνας με την Κοινωνική Πολιτική.

Ο συνολικός Προϋπολογισμός της Δράσης ανέρχεται σε 346.057.888,70 €, με συνολική Δημόσια Δαπάνη 172.073.501,70€.

Δημιουργία – Επέκταση- Αναβάθμιση των Υποδομών των Ερευνητικών Κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ (γ').

Στις **17.12.2022**, δημοσιεύτηκε η Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για χρηματοδότηση από το Ελλάδα 2.0 στη Δράση «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» (ID 16971) με κωδικό ΟΠΣ ΤΑ 5149205, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων την 09^η.02.2022⁸³.

Η Δράση απευθυνόταν στους δυνητικούς δικαιούχους 36 έργων της Δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» (ΕΔΚ), Β' κύκλος, Παρέμβαση II «Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς», ΕΣΠΑ 2014-2020, του Παραρτήματος Α' της ανωτέρω απόφασης, που δεν χρηματοδοτήθηκαν λόγω εξάντλησης των πόρων, οι οποίες αξιολογήθηκαν με πολύ υψηλή βαθμολογία και θεωρούνται άριστες προτάσεις στους τομείς της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020 (RIS3). Ο Συνολικός Προϋπολογισμός της Δράσης είναι 27.826.432,17€, ενώ η Δημόσια Δαπάνη είναι 24.718.649,21€. Σύμφωνα με την 5^η Τροποποίηση της Εγκριτικής Απόφασης χορήγησης ενισχύσεων (7.11.2022)⁸⁴, εντάχθηκαν τελικώς και τα 36 ερευνητικά έργα, των οποίων η Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη ανέρχεται σε 24.670.814,76€. Το σύνολο της Δημόσιας Δαπάνης καλύπτεται από το Ταμείο Ανάκαμψης. Η Δράση εντάσσεται στον Πυλώνα Ανάκαμψης (Pillar) 4 (Ιδιωτικές Επενδύσεις και Θεσμικός Μετασχηματισμός) και στον Άξονα (Component) 4.5 (Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας).

⁸³ Βλ. <https://gsri.gov.gr>.

⁸⁴ <https://gsri.gov.gr>

2.2.2 Διερεύνηση αιτιών μη υλοποίησης προγραμμάτων που προβλέφθηκαν στο σχέδιο δράσης της RIS3 - έλεγχος εναλλακτικών ενεργειών. Διερεύνηση κάλυψης των αντίστοιχων στρατηγικών / παρεμβάσεων

Τα προγράμματα/δράσεις που προβλέφθηκαν στο Σχέδιο Δράσης της RIS3 δεν ενεργοποιήθηκαν όλα σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό. Υπήρξαν μεταβολές οι οποίες οφείλονται σε:

- **Αλλαγή πολιτικής:** Νέα ηγεσία επέφερε και περιορισμένης κλίμακας αλλαγή στις προτεραιότητες που άπτονται όμως αποκλειστικά με τον τρόπο υλοποίησης για την επίτευξη των στόχων της ΕΣΕΕ 2014-2020 (δράσεις).
- **Μεταβολές στην αγορά και στις ανάγκες των επιχειρήσεων:** Η καθυστερημένη ενεργοποίηση της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης υπαγόρευσε μεταβολές καθώς κάποιες αρχικές δράσεις αναγνωρίστηκαν ως λιγότερο αναγκαίες και τροποποιήθηκαν ή αντικαταστάθηκαν από άλλες.
- **Βελτίωση των οικονομικών συνθηκών:** Η αλλαγή στη δυναμική της εγχώριας αγοράς και των αναγκών υπαγόρευσε προσαρμογές στο σχεδιασμό των δράσεων, υπό την οπτική της αυξημένης ζήτησης και από την πλευρά των επιχειρήσεων.
- **Αναδυόμενες προκλήσεις:** Οι νέες προκλήσεις, όπως η πανδημία COVID-19, απαίτησαν επανεκτίμηση των δράσεων για την επίτευξη των στόχων της ΕΣΕΕ για την αντιμετώπιση άμεσων και μακροπρόθεσμων αναγκών, και στη βάση αναδιάρθρωσης των πόρων για υποστήριξη των επιχειρήσεων.

Στο Σχέδιο Δράσης, με βάση και την ουσιαστική έναρξη της υλοποίησής του, υπήρξε ευέλικτο και προσαρμόσιμο σε περιορισμένο βαθμό ώστε να ανταποκρίνεται στις εξελισσόμενες οικονομικές δυναμικές. Ταυτόχρονα σχεδόν ο διπλασιασμός των πόρων που διέθεσε τη ΕΣΕΕ υποστήριξε την ανάγκη για την προσαρμογή αυτή.

Οι μεταβολές αυτές (εναλλακτικές Δράσεις / Ενέργειες) αποτυπώνονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 43 Μη ενεργοποιημένες Δράσεις του Σχεδίου Δράσεις της RIS3 και εναλλακτικές Δράσεις / Ενέργειες

Στρατηγική Επιλογή	Άξονας Παρέμβασης	Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Ταμείο	Επιχ. Πρόγραμμα Σχεδίου Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ/τα	Σχετικές Δράσεις / Ενέργειες
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ETAK	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ETAK και νησίδων αριστείας	1.β.4	Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογήθηκαν θετικά στα ERC Grant Schemes, αλλά δεν χρηματοδοτήθηκαν	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	3	1a	Σχετική Δράση αφορά την Δράση του ΕΛΙΔΕΚ: «Επιστήμη και Κοινωνία», 2η Προκήρυξη: «Αιέν Αριστεύειν – Θεόδωρος Παπάζογλου»
	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ETAK	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ETAK και νησίδων αριστείας	1.β.9	Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Έρευνας ΑΕΙ (ΚΡΗΠΙΣ ΑΕΙ)					Δεν έχει υλοποιηθεί σχετική Δράση ενέργεια.
	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.1	Διαμόρφωση & λειτουργία ψηφιακής πλατφόρμας έρευνας και καινοτομίας*	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		2b	Η πλατφόρμα δεν έχει υλοποιηθεί αλλά έχει ενταχθεί ως έργο στην Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού με τίτλο «Βάση δεδομένων καταγραφής και ψηφιακό αποθετήριο ερευνητικών έργων - Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων μέσω της ελεύθερης πρόσβασης στο πληροφοριακό σύστημα (Π.Σ) της ΓΓΕΤ - Ανοιχτή πλατφόρμα διασύνδεσης ζήτησης και προσφοράς υπηρεσιών ETAK». Πηγή: Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025 (digitalstrategy.gov.gr)
2. Επένδυση στην Έρευνα και Καινοτομία	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	2.γ Υποδομές και μηχανισμοί στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας	2.γ.1	Ενίσχυση της ανάπτυξης ψηφιακών πλατφορμών επιχειρηματικών συναλλαγών και συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών και μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων του δημοσίου	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		2b	Σχετική Δράση αποτελεί η Πλατφόρμα ELivate Greece – Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων. Πηγή: Elevate Greece - Επίσημη ψηφιακή πύλη για τις νεοφυείς επιχειρήσεις
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ETAK με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.2	Ταμείο Αξιοποίησης Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Patent Pool Fund)	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	1	1b	Σχετική ενέργεια αποτελεί η Ελληνική Ακαδημία Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Ο Νόμος 4512/2018: προβλέπει τη δημιουργία δεξαμενής εξειδικευμένων πιστοποιημένων συμβούλων ευρεσιτεχνίας (patent attorneys) καθώς και την εκπαίδευση και τη συνεργασία με διεθνή σώματα πιστοποίησης των εξεταστών των αιτήσεων κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Προς αυτήν την κατεύθυνση δημιουργήθηκε τον Απρίλιο του 2019 (με το Προεδρικό Διάταγμα 31/2019) η Ελληνική Ακαδημία Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (EABI - αποτελεί αυτοτελής υπηρεσία του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (OBI)). Πηγή. dianeosis, (2021), Η Ελλάδα που Μαθαίνει, Έρευνά, Καινοτομεί και Επιχειρεί, σελ. 198. https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2021/02/RD_study_final.pdf
	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.3	Μητρώο συμβούλων σε ζητήματα διαχείρισης πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας	ΕΚΤ				
	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ETAK	3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	3.β.2	Ανάπτυξη και εφαρμογή “πρωτοκόλλων” ή σημάτων	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		3c	Προκηρύχθηκε σχετική Δράση: Ανάπτυξη, Προώθηση και Αξιοποίηση της Ενιαίας Ταυτότητας / Σήματος Ποιότητας Προϊόντων και Υπηρεσιών του Αγροδιατροφικού Τομέα, αλλά στη συνέχεια εφαρμογής του Προγράμματος απορρίφθηκε.
	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ETAK	3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	3.β.1	Καινοτόμες προ-εμπορευματικές δημόσιες προμήθειες (pre-commercial procurements - PCPs) ΘΣ 2,4,5,6,7	ΕΚΤ	ΜΔΤ / ΕΠΑΝΕΚ		3a	Σχετικές Δράσεις αποτελούν το Πρόγραμμα TH2ORAX - Trellis Holistic & Hybrid Operational Ruggedized Autonomous Exemplary system και την Προκήρυξη ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΜΕ Σ.Δ.Ι.Τ (ΧΡΩΠΕΙ). Πηγή. «THORAX – Εξελίξιμο Ολιστικό Υβριδικό Επιχειρησιακό Αυτόνομο Σύστημα» – Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ): Επίσημος διαδικτυακός τόπος (gsri.gov.gr), και Πολιτεία Καινοτομίας (ΧΡΩΠΕΙ) – Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ): Επίσημος διαδικτυακός τόπος (gsri.gov.gr)
	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	3.δ.2	Ενίσχυση συμμετοχής σε διεθνείς επιστημονικές διοργανώσεις, διαγωνισμούς κ.λπ.	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		1b	Σχετικές Δράσεις αφορούν εθνικές και ευρωπαϊκές δράσεις που έλαβαν χώρα όπως η Ευρωπαϊκή βραδιά του ερευνητή (ΓΓΕΚ: Ανακινώσεις (gsrt.gr))

2.2.3 Αποτύπωση εξέλιξης και αποτελεσμάτων δεικτών – προτάσεις

Όπως έχει ήδη διατυπωθεί το Σχέδιο Δράσης της εθνικής RIS3 δεν υποστηρίζεται από μια σαφώς διατυπωμένη λογική παρέμβασης με συνεκτική συσχέτιση αναγκών>στόχων>δεικτών.

Ειδικότερα η ΕΣΕΕ υιοθέτησε ένα κατάλογο εξήντα (60) δεικτών, που αποτελούσε πρακτικά το άθροισμα των δεικτών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 (τομεακών αλλά και περιφερειακών) που ήταν διαθέσιμοι κατά την περίοδο εκπόνησης της στρατηγικής. Οι εν λόγω δείκτες (κυρίως εκρών αλλά και αποτελεσμάτων) συνδέθηκαν ονομαστικά με τις Κατηγορίες Παρέμβασης της στρατηγικής και τις επενδυτικές προτεραιότητες των Κανονισμών για την πολιτική συνοχής της ΠΠ 2014-2020, χωρίς να αναγνωρίζεται και να τεκμηριώνεται η αιτιώδης σχέση τους με τις ανάγκες και τους στόχους που η στρατηγική κλήθηκε να καλύψει και υπηρετήσει. Με τον ίδια λογική ανά Κατηγορία Παρέμβασης της Στρατηγικής απαριθμούνται ως μη δεσμευτικοί οι επιμέρους δείκτες του Innovation Union Scoreboard (IUS).

Παράλληλα διαπιστώνεται έλλειψη ποσοτικοποιημένης στοχοθεσίας (τιμές εκκίνησης/ βάσης και στόχου), με αποτέλεσμα να μην αναγνωρίζονται και στοχοθετούνται δείκτες εκροής και αποτελέσματος που καταγράφουν την επιδιωκόμενη αλλαγή και σχετίζονται άμεσα με διατυπωμένους στρατηγικούς ή/και ειδικούς στόχους.

Οι εν λόγω δείκτες συνολικά δεν συντίθενται σε ένα συγκροτημένο σύστημα δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης της ΕΣΕΕ και του Σχεδίου Δράσης της, ικανού όχι μόνο να αποτυπώνει την πρόοδο υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου των επιμέρους Δράσεων, αλλά να υποστηρίζει παράλληλα τη λήψη αποφάσεων στρατηγικού χαρακτήρα για τις πολιτικές έρευνας και καινοτομίας της χώρας.

Στην παρούσα ενότητα γίνεται αποτύπωση της εξέλιξης των παραπάνω Δεικτών (όσων υιοθετήθηκαν τελικά στις επιμέρους Προσκήσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της ΠΠ 2014-2020) με βάση τα ευρήματα της πορείας υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης και ειδικότερα της προόδου επίτευξης της τιμής στόχου.

Πορεία υλοποίησης Δεικτών Αποτελεσμάτων της RIS3

Από τον κατάλογο των δεκαοκτώ (18) δεικτών αποτελεσμάτων της εθνικής RIS3, μέσω των Ετήσιων Εκθέσεων του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 παρακολουθείται η πορεία υλοποίησης δέκα (10) δεικτών αποτελεσμάτων που παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί.

Λόγω της φύσης τους και της μεθοδολογίας μέτρησής τους οι εν λόγω δείκτες προσφέρονται για την αποτύπωση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων τόσο της εθνικής όσο και των περιφερειακών RIS3, ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής τους (συγχρηματοδοτούμενες από την ΕΕ ή μη παρεμβάσεις).

Ελλείπει ποσοτικοποιημένων στόχων ως τιμή στόχος και τιμή επίτευξης των δεικτών έχουν ληφθεί υπόψη η σχετική στοχοθεσία του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020, που μέσω αυτού έχει αποτυπωθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα στο σύνολο της χώρας για την ΠΠ 2014-2020.

Στις περιπτώσεις όπου αυτό προσφέρεται έχει αθροισθεί η τιμή στόχος και η τιμή επίτευξης στο επίπεδο της χώρας (αφορά κυρίως σε δείκτες που εκφράζονται σε απόλυτους αριθμούς, όπως η ΑΠΑ και οι εξαγωγές των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας), ενώ στις λοιπές περιπτώσεις οι τιμές αποτυπώνονται στο επίπεδο των Κατηγοριών ή/και μεμονωμένων Περιφερειών.

Πίνακας 44. Δείκτες αποτελεσμάτων της εθνικής RIS3*

Δείκτης	Τίτλος	Μονάδα μέτρησης	Περιφέρειες	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου	Πηγή/ Έτη αναφοράς
T4201		%	ΛΑΠ	0,24	0,36	150,0%	

Δείκτης	Τίτλος	Μονάδα μέτρησης	Περιφέρειες	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου	Πηγή/Έτη αναφοράς
	Δαπάνη ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ		MET πλην Στ. Ελλάδας	0,12	0,21	175,0%	Στοιχεία ΕΚΤ 2020 Σε επίπεδο χώρας ο δείκτης το 2020 ανήλθε στο 0,70% και το 2021 στο 0,69%
			Αττική	0,6	0,96	160,0%	
			Στ. Ελλάδα	0,51	0,68	133,3%	
			Ν. Αιγαίο	0,01	0,01	100,0%	
T4223	Αριθμός πατεντών (PCT patents)	αριθμός	όλες	99	52	52,5%	Στοιχεία OBI 2022
T4207	Ποσοστό καινοτόμων ΜΜΕ επί του συνόλου	%	ΛΑΠ	53,6	75,8	141,4%	Στοιχεία ΕΚΤ τριετίας 2018-2020 (μ.ο. σε επίπεδο χώρας 72,14%)
			MET πλην Στ. Ελλάδας	57,4	69,3	120,7%	
			Αττική	59	72,2	122,4%	
			Στ. Ελλάδα	60,6	68,3	112,7%	
			Ν. Αιγαίο	53,1	59,9	112,8%	
T4212	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας	εκ. €	όλες	119.633,48	139.414,84	116,5%	ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία Q1/2023)
T4214	Εξαγωγές ελληνικών επιχειρήσεων στους 9 στρατηγικούς τομείς της χώρας	εκ. €	όλες	23.682,00	35.666,10	150,6%	ΕΛΣΤΑΤ 2022
T4215	Μερίδιο των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη Τελική Κατανάλωση Ενέργειας	%	όλες	20,00	21,93	109,7%	Eurostat shares 2021
T4224	Μέσος όρος αναφορών ανά δημοσίευση Ελλήνων ερευνητών (Δείκτης απήχησης)	αριθμός	ΛΑΠ	5,65	8,89	157,3%	Στοιχεία ΕΚΤ 2020 5ετίας 2016-2020 (μ.ο. του δείκτη σε επίπεδο χώρας 8,84) Τα στοιχεία Ν. Αιγαίου αφορούν στην 5ετία 2015-2019
		αριθμός	MET πλην Στ. Ελλάδας	6,60	7,39	112,0%	
		αριθμός	Αττική	6,62	9,89	149,4%	
		αριθμός	Ν. Αιγαίο	3,40	9,57	281,5%	
T4226	Ποσοστό κάλυψης ευρυζωνικών συνδέσεων	%	όλες	100,00	91,66	91,7%	European Digital Scoreboard 2021

Δείκτης	Τίτλος	Μονάδα μέτρησης	Περιφέρειες	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου	Πηγή/Έτη αναφοράς
	επόμενη γενιάς						
T4228	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	ktoe / έτος	όλες	902,00	894,75	99,2%	ΥΠΕΝ 2021
T4231	Αριθμός επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία	αριθμός επισκεπτών σε εκ.	όλες	15,97	15,60	97,7%	ΕΛΣΤΑΤ 2022

* επεξεργασία και συμπλήρωση στοιχείων Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης 2022 του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020

Ειδικότερα η πορεία υλοποίησης των δεικτών αποτελεσμάτων της εθνικής RIS3 έχει ως ακολούθως:

T4201 Δαπάνη ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ

Ο δείκτης παρουσιάζει τις δαπάνες Ε&Α στον τομέα των επιχειρήσεων για το σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ της χώρας και ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ κάθε Περιφέρειας.

Με βάση τα στοιχεία του 2020 στο σύνολο των Κατηγοριών Περιφερειών της χώρας παρατηρείται επίτευξη της τιμής στόχου, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΚΤ σε επίπεδο χώρας το 2021 παρατηρείται μικρή υποχώρηση (0,69% έναντι 070% το 2020).

T4223 Αριθμός πατεντών (PCT patents)

Ο δείκτης αφορά στον αριθμό των αιτήσεων PCT που έχουν υποβληθεί στην συγκεκριμένη περίοδο αναφοράς με χώρα προέλευσης εφευρέτη την Ελλάδα (ή εφόσον πρόκειται για περιφερειακή κατανομή, την περιφέρεια της χώρας).

Η τιμή υλοποίησης του δείκτη παρουσιάζει ανά έτος διακυμάνσεις χωρίς να προσεγγίζει την τιμή στόχο για το 2023, ενώ κατά το έτος 2022 υπολείπεται σημαντικά του στόχου (52,5% της τιμής στόχου του 2023).

T4207 Ποσοστό καινοτόμων ΜΜΕ επί του συνόλου

Ο δείκτης παρουσιάζει τις καινοτόμες μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) ως ποσοστό (%) του συνόλου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ) της Χώρας και ως ποσοστό (%) του συνόλου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ) κάθε Περιφέρειας.

Παρατηρείται συνεχής αύξηση του ποσοστού των ΜΜΕ που καινοτομούν με αποτέλεσμα το 2022 η τιμή επίτευξης του του δείκτη να υπερκαλύπτει την τιμή στόχο στο σύνολο των Κατηγοριών Περιφερειών της χώρας.

T4212 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας

T4214 Εξαγωγές ελληνικών επιχειρήσεων στους 9 στρατηγικούς τομείς της χώρας

Το ύψος της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας και των εξαγωγών των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας το 2022 είναι υψηλότερο της τιμής στόχου του 2023, με καλύτερη επίδοση να εντοπίζεται στον τομέα των εξαγωγών.

T4215 Μεριδίδια των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη Τελική Κατανάλωση Ενέργειας

Ο δείκτης μετρά τη συμβολή των ΑΠΕ (ποσοστό, %) στην Ακαθάριστη Τελική Κατανάλωση Ενέργειας.

Με την επιφύλαξη ως προ την ορθότητα της μεθόδου μέτρησης η τιμή επίτευξης του δείκτη το 2021 υπερκαλύπτει την τιμή στόχο του 2023.

T4224 Μέσος όρος αναφορών ανά δημοσίευση Ελλήνων ερευνητών (Δείκτης απήχησης)

Ο δείκτης «Μέσος όρος αναφορών ανά δημοσίευση» υποδηλώνει την απήχηση των δημοσιεύσεων στη διεθνή επιστημονική κοινότητα μέσω των αναφορών που λαμβάνουν από άλλες επιστημονικές δημοσιεύσεις και υπολογίζεται για επικαλυπτόμενα χρονικά διαστήματα πέντε ετών.

Η τιμή επίτευξης του δείκτη την περίοδο 2016-2020 υπερκαλύπτει την τιμή στόχο του 2023 (μ.ο. του δείκτη σε επίπεδο χώρας 8,84).

T4226 Ποσοστό κάλυψης ευρυζωνικών συνδέσεων επόμενης γενιάς

Ο δείκτης ορίζεται ως το ποσοστό των νοικοκυριών που κατοικούν εντός περιοχών όπου προσφέρονται υπηρεσίες Πρόσβασης Επόμενης Γενιάς (FTTH, FTTB, Cable Docsis 3.0, VDSL και άλλες ευρυζωνικές υπηρεσίες υπερ-υψηλής ταχύτητας τουλάχιστον 30 Mbps download).

Παρατηρείται συνεχής βελτίωση της τιμής επίτευξης του δείκτη (91,7% το 2021 έναντι 34% του 2014), με εκτιμώμενη ως εφικτή την προσέγγιση ή/και επίτευξη της τελικής τιμής στόχου (100%).

T4228 Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας

Ο δείκτης έχει υιοθετηθεί για τη μέτρηση της εξοικονόμησης της τελικής ενέργειας η οποία θα προκύψει από τις δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε ετήσια βάση από τις δράσεις των ΕΠ 4b και ΕΠ 4c.

Επόμενα ο δείκτης δεν προσφέρεται κατά την εκτίμηση του αξιολογητή ως δείκτης μέτρησης των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων της RIS3.

T4231 Αριθμός επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία

Αποτελεί γενικό δείκτη που αποτυπώνει αποτελέσματα ποικίλων παρεμβάσεων, μεταξύ των οποίων και εκείνων του τομέα της έρευνας και καινοτομίας, που επηρεάζεται όμως και από εξωγενείς παράγοντες όπως το ευρύτερο γεωπολιτικό περιβάλλον, οι περιορισμοί στις τουριστικές ροές (π.χ. πανδημία COVID19 κοκ.). Η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχονταν το 2022 στο 97,7% της τελικής τιμής στόχου.

Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκροών των RIS3

Από τον κατάλογο των σαράντα ενός (41) δεικτών εκροών της εθνικής RIS3, μόνο δεκατρείς (13) δείκτες αξιοποιούνται για την παρακολούθηση των παρεμβάσεων έρευνας και καινοτομίας μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) του ΕΣΠΑ 2014-2020. Μια σειρά δεικτών του αρχικού καταλόγου των δεικτών της εθνικής RIS3 κατά τη διαδικασία αναθεώρησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της ΠΠ 2014-2020 έχουν αποσυρθεί ενώ άλλοι έχουν προσαρμοσθεί και ομογενοποιηθεί.

Από την επεξεργασία των δεδομένων των δεικτών εκροών των τομειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, όπως αυτά αποτυπώνονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΣΠΑ 2014-2020 που σχετίζονται με την παρακολούθηση των παρεμβάσεων έρευνας και καινοτομίας⁸⁵ προκύπτουν τα ακόλουθα:

- στο σύστημα των δεικτών παρακολούθησης των παρεμβάσεων έρευνας και τεχνολογίας έχουν ενσωματωθεί δεκατρείς (13) νέοι δείκτες εκροών, εκ των οποίων τέσσερις δεν περιλαμβάνονται στους επιχειρησιακούς δείκτες των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων,
- παρατηρείται χαμηλή ενσωμάτωση/ ενημέρωση των τιμών υλοποίησης των δεικτών εκροών, απόρροια κυρίως του γεγονότος ότι μια σειρά δράσεων είναι σε εξέλιξη και δεν έχουν ολοκληρωθεί (κατά κανόνα οι τιμές των δεικτών εκροών ενημερώνονται υπό την προϋπόθεση ολοκλήρωσης των σχετικών δράσεων). Στις εν λόγω Δράσεις περιλαμβάνεται και η εμβληματική

⁸⁵ Δεν είναι διαθέσιμα στοιχεία εκροών των παρεμβάσεων του ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020

δράση ΕΔΚ, το σύνολο των παρεμβάσεων του ΕΠΜΔΤ και ΕΠΑΛΘ 2014-2020, τα προγράμματα “Ψηφιακό Άλμα” και “Ψηφιακό Βήμα” κοκ.,

- δεν είναι διαθέσιμα τα στοιχεία από την υλοποίηση του συνόλου των δράσεων που χρηματοδοτούνται μέσω των χρηματοδοτικών εργαλείων,
- η τιμή στόχος των επιχειρησιακών δεικτών εκρών των Προγραμμάτων στοχοθετούνται στο επίπεδο των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και επόμενα δεν είναι εφικτή η αποτίμηση των αποτελεσμάτων στο επίπεδο των επιμέρους δράσεων που τροφοδοτούν την εθνική RIS3

Για τους παραπάνω λόγους η πορεία υλοποίησης των παρεμβάσεων Ε&Κ αποτυπώνεται με βάση τη στοχοθεσία των δράσεων/ έργων που έχουν ενταχθεί στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Ειδικότερα η πορεία υλοποίησης και επίτευξης των δεικτών εκρών των ενταγμένων έργων, ανά Άξονα και Κατηγορία Παρέμβασης της εθνικής RIS3 αποτυπώνεται στους Πίνακες που ακολουθούν.

Πίνακας 45. Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκρών ενταγμένων έργων του ΕΣΠΑ που εξυπηρετούν τον Άξονα 1: Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building) της εθνικής RIS3*

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου
Κατηγορία Παρέμβασης: 1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης				
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	11	11	100%
CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	11	11	100%
CO05	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	11	11	100%
CO1.1	Αριθμός έργων για την καινοτομία, τις συμβουλευτικές υπηρεσίες και τις εταιρικές σχέσεις με επιστήμονες	14	0	0%
CO1.4	Αριθμός έργων για τα μέτρα διατήρησης, τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον και την προσαρμογή της αλιείας στην προστασία των ειδών	4	0	0%
CO2.1	Αριθμός έργων για την καινοτομία, τις συμβουλευτικές υπηρεσίες	33	0	0%
CO24	Αριθμός νέων ερευνητών σε φορείς που λαμβάνουν ενίσχυση	3.358	1.550	46%
CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών κέντρων	3.718	1.723	46%
CO27	Ιδιωτικές επενδύσεις που συνδυάζονται με δημόσια στήριξη στον τομέα της καινοτομίας ή σε έργα έρευνας και ανάπτυξης	8.070.440	148.118	2%
SO033	Ερευνητικές Υποδομές που ενισχύονται	72	18	26%
Κατηγορία Παρέμβασης: 2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών				
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	273	0	0%
CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	263	0	0%
CO05	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	53	0	0%
CO24	Αριθμός νέων ερευνητών σε φορείς που λαμβάνουν ενίσχυση	227	0	0%
CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	101	0	0%

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου
CO27	Ιδιωτικές επενδύσεις που συνδυάζονται με δημόσια στήριξη στον τομέα της καινοτομίας ή σε έργα έρευνας και ανάπτυξης	13.730.857	0	0%
T4218	Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων	1.099	1.075	98%
T4219	Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται επιπρόσθετα του επιχειρηματία	927	736	79%
Κατηγορία Παρέμβασης: 3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου				
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	200	402	201%
CO03	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων	200	402	201%
CO07	Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη επιχειρήσεων (μη επιχορηγήσεις)	165.000.000	408.852.287	248%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ – επεξεργασία συμβούλου

Στην Κατηγορία Παρέμβασης 1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης αποτυπώνεται η πορεία επίτευξης των δεικτών των έργων ενίσχυσης ερευνητικών υποδομών, της περιφερειακής αριστείας, των κέντρων ικανοτήτων και των έργων ενίσχυσης της καινοτομίας στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια. Συνολικά χαμηλή είναι η πρόοδος επίτευξης των δεικτών των ενταγμένων έργων λόγω της μη ολοκλήρωσής του.

Στην Κατηγορία Παρέμβασης 2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών ικανοποιητική είναι η πρόοδος επίτευξης των δεικτών της Δράσης «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα» ως προς το πλήθος των υποστηριζόμενων σχεδίων (98% επίτευξη) και σχετικά ικανοποιητική ως προς τις δημιουργούμενες θέσεις εργασίας (79%). Οι λοιποί δείκτες που αφορούν στις δράσεις των συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας παρουσιάζουν μηδενική πρόοδο.

Στην Κατηγορία Παρέμβασης 3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου αποτυπώνεται η πορεία επίτευξης των δεικτών των ενισχύσεων στο πλαίσιο της Πρόσκλησης για τη σύσταση του Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών, όπου παρατηρείται υπερκάλυψη της τιμής στόχου των ενταγμένων έργων.

Πίνακας 46. Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκρών ενταγμένων έργων του ΕΣΠΑ που εξυπηρετούν τον Άξονα 2: Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ της εθνικής RIS3*

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου
Κατηγορία Παρέμβασης: 1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας				
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	120	0	0,0%
CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	120	0	0,0%
CO24	Αριθμός νέων ερευνητών σε φορείς που λαμβάνουν ενίσχυση	1.690	807	47,7%
CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών κέντρων	1.121	972	86,8%
CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	120	0	0,0%
T4958	Αριθμός ωφελουμένων από δράσεις ενίσχυσης της έρευνας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	4.172	4.262	102,2%

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου
T4959	Αριθμός ωφελουμένων γυναικών από δράσεις ενίσχυσης της έρευνας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	1.825	2.254	123,5%
Κατηγορία Παρέμβασης: 2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις				
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	15.893	4.656	29,3%
CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	15.894	4.656	29,3%
CO05	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	1.614	512	31,7%
CO08	Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση	38.001	15.308	40,3%
CO24	Αριθμός νέων ερευνητών σε φορείς που λαμβάνουν ενίσχυση	7.086	41	0,6%
CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	1.479	0	0,0%
CO29	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση για να εισάγουν νέα προϊόντα στην εταιρεία	3.676	1.418	38,6%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ – επεξεργασία συμβούλου

Στην Κατηγορία Παρέμβασης 1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας αποτυπώνεται η πορεία επίτευξης των δεικτών των έργων:

- των Ειδικών Δράσεων για τις υδατοκαλλιέργειες, τα βιομηχανικά υλικά και τον πολιτισμό, στις οποίες εντοπίζεται μηδενική πρόοδος επίτευξης της τιμής στόχου των δεικτών (CO01, CO02, CO24 και CO26),
- ενίσχυσης των στρατηγικών επιλογών των εποπτευομένων από τη ΓΓΕΤ Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων, μέσω της ενίσχυσης της βασικής έρευνας, της βιομηχανικής/εφαρμοσμένης έρευνας και της πειραματικής ανάπτυξης, όπου εντοπίζεται ικανοποιητική πρόοδος επίτευξης των δεικτών CO24 και CO25 (ενισχυόμενοι ερευνητές και ερευνητές που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών κέντρων),
- ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους, ενίσχυση μεταδιδακτόρων ερευνητών/ ερευνητριών κοκ.), όπου παρατηρείται υπερκάλυψη της τιμής στόχου των ενταγμένων έργων.

Στην Κατηγορία Παρέμβασης 2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις αποτυπώνεται η πορεία επίτευξης των δεικτών της Ενιαίας δράσης κρατικών ενισχύσεων ΕΤΑΚ (Ερευνώ – Δημιουργώ - Καινοτομώ) και των λοιπών δράσεων ενίσχυσης και στήριξης του εκσυγχρονισμού των

Πίνακας 47. Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκροών ενταγμένων έργων του ΕΣΠΑ που εξυπηρετούν τον Άξονα 4: Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης της εθνικής RIS3*

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου
Δράση: 1.γ.2 Γραφεία αξιοποίησης τεχνολογίας				
06202	Αριθμός Γραφείων Μεταφοράς Τεχνολογίας	17	11	64,7%
06203	Αριθμός Καταγραφών Εφευρέσεων	662	193	29,2%

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου
05806	Αριθμός Αρχικών Αιτήσεων για έκδοση Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας	154	57	37,0%
06709	Αριθμός Τεχνοβλαστών (spin-off)	70	17	24,3%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ – επεξεργασία συμβούλου

Στην Κατηγορία Παρέμβασης 1.γ και ειδικότερα στις παρεμβάσεις ενίσχυσης των Γραφείων αξιοποίησης τεχνολογίας γίνεται χρήση μη επιχειρησιακών δεικτών, με την πρόοδο επίτευξης της τιμής στόχου των ενταγμένων έργων να παραμένει σε χαμηλά επίπεδα.

Πίνακας 48. Πορεία υλοποίησης Δεικτών Εκροών ενταγμένων έργων του ΕΣΠΑ που εξυπηρετούν τον Άξονα 4: Εξωστρέφεια και δικτύωση της εθνικής RIS3*

Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Τιμή Στόχος	Τιμή επίτευξης	% επίτευξης στόχου
Κατηγορία Παρέμβασης: 1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ				
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	108	12	11,1%
CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	108	11	10,2%
CO05	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	21	3	14,3%
CO24	Αριθμός νέων ερευνητών σε φορείς που λαμβάνουν ενίσχυση	844,99	50,63	6,0%
CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	110	12	10,9%
T4204	Αριθμός κοινών έργων Ε&Κ με φορείς άλλων χωρών (με ή χωρίς συντονισμό με την Ε.Ε)	195	18	9,2%
Κατηγορία Παρέμβασης: 2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια				
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	936	112	12,0%
CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	936	112	12,0%
CO06	Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη επιχειρήσεων (επιχορηγήσεις)	2.500.000	0	0,0%
Κατηγορία Παρέμβασης: 3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας				
CO30	Πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας	1,05	0	0,0%

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ – επεξεργασία συμβούλου

Στην Κατηγορία Παρέμβασης 1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ αποτυπώνεται η πορεία επίτευξης των δεικτών των έργων ενίσχυσης της συμμετοχής σε διακρατικά/διευρωπαϊκά δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες και των δράσεων διμερών και διακρατικών συνεργασιών με την πρόοδο επίτευξης της τιμής στόχου των δεικτών εκροών να παραμένει σε χαμηλά επίπεδα.

Όμοια εικόνα παρατηρείται και στα έργα επιχειρηματικής εξωστρέφειας (Ενίσχυση Αλυσίδων Προστιθέμενης Αξίας – Συνεργατικοί Συνεταιρισμοί – Δικτυώσεις και Υποστήριξη Διεθνούς Προβολής ΜΜΕ με Εξωστρεφή Προσανατολισμό), όπου ομοίως καταγράφεται εξαιρετικά χαμηλή πρόοδος στην επίτευξη της τιμής στόχου των δεικτών.

Στην Κατηγορία Παρέμβασης 3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας παρατηρείται μηδενική πρόοδος επίτευξης της τιμής στόχου του Δείκτη CO30 του έργου “Υποστήριξη των πολιτικών και κάλυψη μελλοντικών αναγκών - Πράσινο Νησί”.

Συμπεράσματα

- Η ΕΣΣΕ και το Σχέδιο Δράσης της κατά την ΠΠ περίοδο 2014-2020 δεν υποστηρίζεται από μια σαφώς διατυπωμένη λογική παρέμβασης με συνεκτική συσχέτιση αναγκών>στόχων>δεικτών,
- Δεν δομήθηκε συγκροτημένο Σύστημα Δεικτών παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης της στρατηγικής, ενώ χαρακτηριστική είναι η απουσία μετρήσιμων στόχων και δεικτών αποτελεσμάτων.
- Συνολικά οι δείκτες που υιοθετήθηκαν δεν ήταν Strategy Specific και συνολικά SMART (Specific, Measurable, Applicable, Relevant, Time-Bound). Ο κατάλογος των δεικτών που απαριθμούνται στην εθνική RIS3, που αποτελούσε πρακτικά το άθροισμα των δεικτών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 (τομεακών αλλά και περιφερειακών), συνδέθηκε τυπικά (ονομαστικά) με τις Κατηγορίες Παρέμβασης της στρατηγικής και τις επενδυτικές προτεραιότητες των Κανονισμών για την πολιτική συνοχής της ΠΠ 2014-2020, χωρίς να αναγνωρίζεται και να τεκμηριώνεται η αιτιώδης σχέση τους με τις ανάγκες και τους στόχους που η στρατηγική κλήθηκε να καλύψει και υπηρετήσει,
- Σκόπιμη κρίνεται η υιοθέτηση στην Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 ενός δομημένου συστήματος ιεραρχημένων στόχων, που σε γενικές γραμμές θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - περιορισμένο αριθμό βασικών δεικτών πλαισίου (core indicators) που θα αποτυπώνουν την επιθυμητή συνολική εικόνα οικονομικού μετασχηματισμού της χώρας, βασισμένου στην έξυπνη και καινοτόμα εξειδίκευση,
 - περιορισμένο αριθμό ποσοτικοποιημένων δεικτών αποτελεσμάτων που θα αποτυπώνουν την επιθυμητή επιμέρους εικόνα στους επιμέρους στρατηγικούς στόχους της RIS3 (Παραγωγή, Αξιοποίηση και Διάχυση νέας γνώσης / Καινοτομία & Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων / Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση / Συμμετοχή σε Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας),
 - υιοθέτηση καταλόγου δεικτών εκροών έργων και παρεμβάσεων προς χρήση από τα εργαλεία χρηματοδότησης της στρατηγικής,
 - περιγραφή του τρόπου και του μηχανισμού ενημέρωσης των παραπάνω δεικτών (εξαιρετικά χρήσιμη η συνέχιση παρακολούθησης των δεικτών από το ΕΚΤ),
 - χρηματοδότηση του μηχανισμού παρακολούθησης της στρατηγικής, περιλαμβανομένων των εργαλείων και μέσων μέτρησης και παρακολούθησης των δεικτών.

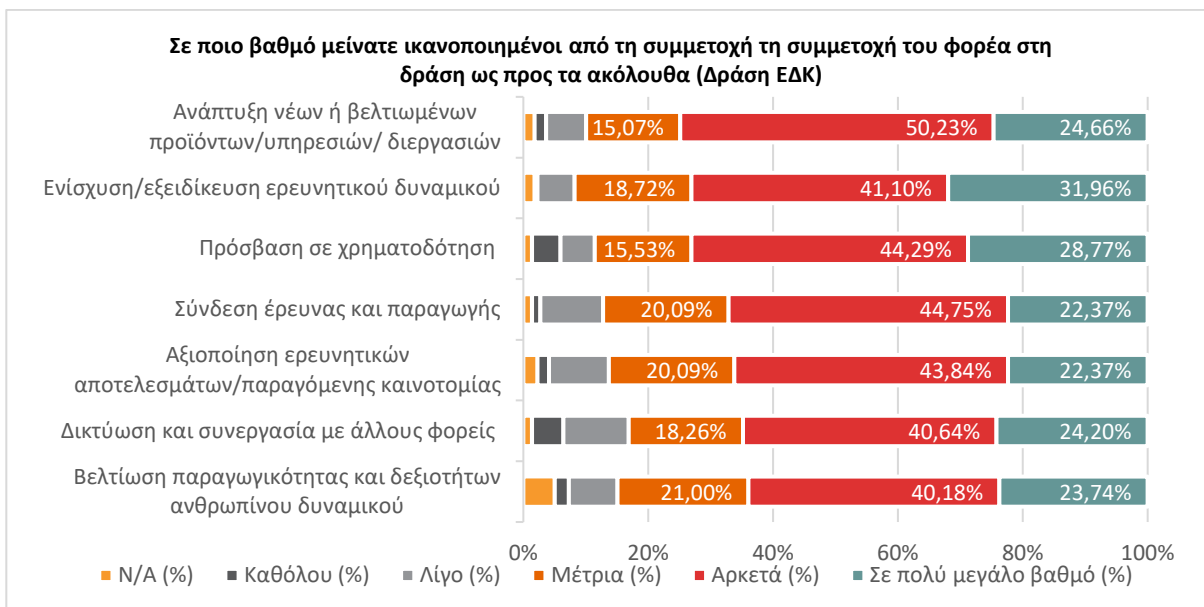
2.2.4 Ορθότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης κατά την υλοποίηση των δράσεων – προτάσεις για διορθωτικές παρεμβάσεις

Η ορθότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης κατά την υλοποίηση των δράσεων αποτιμάται βάσει και των Ερευνών Πεδίου που υλοποίησε ο Σύμβουλος Αξιολόγησης (βλ. Παράρτημα II, και Παράρτημα III) που στόχευαν τόσο σε Δικαιούχους των Δράσεων όσο και στους Αρμόδιους Φορείς για το σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση των Δράσεων.

Η ανταπόκριση στις ανάγκες των ωφελουμένων ήταν πολύ αποτελεσματική καθώς όλοι οι Δικαιούχοι έμειναν ικανοποιημένοι (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) σε ποσοστό μεγαλύτερο του 64% για τη Δράση ΕΔΚ. Συγκεκριμένα, η *Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών*, η *Ενίσχυση/εξειδίκευση ερευνητικού δυναμικού*, η *Πρόσβαση σε χρηματοδότηση*, η *Σύνδεση Έρευνας και παραγωγής*, συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά (75%, 73%, 73%, 67% αντίστοιχα). Όσον αφορά τη Δράση Νεοφυής Επιχειρηματικότητα η ανταπόκριση στις ανάγκες των ωφελουμένων ήταν λιγότερο

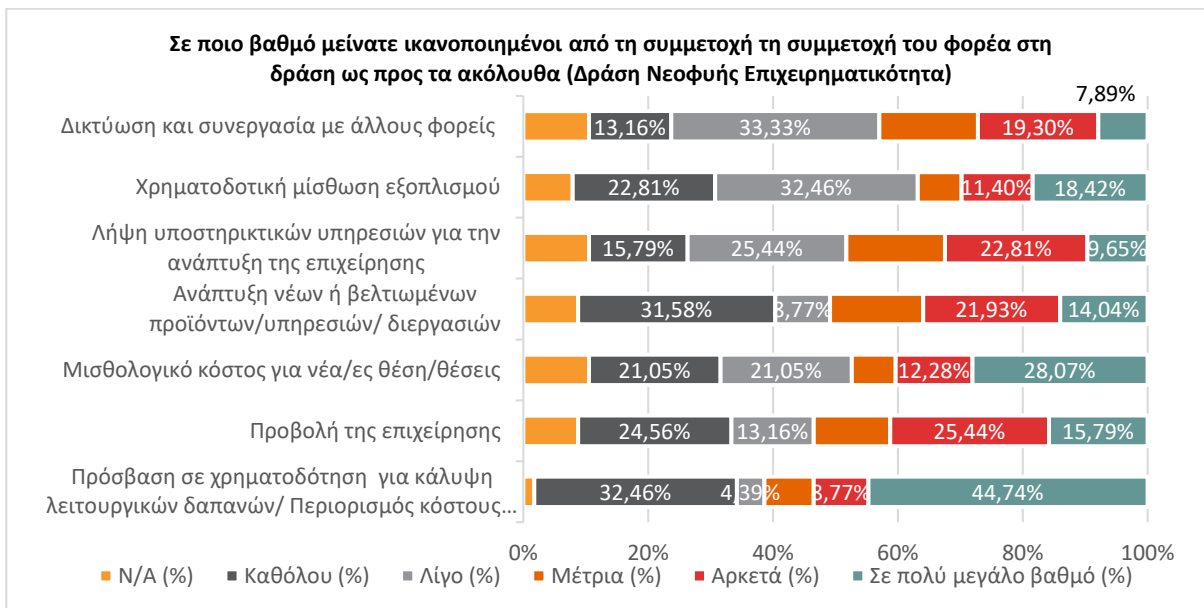
αποτελεσματική γενικά (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) με υψηλότερα ποσοστά όσον αφορά την Πρόσβαση σε χρηματοδότηση (53%), την Προβολή της Επιχείρησης (41%), και το Μισθολογικό κόστος για νέα/ες θέση/θέσεις (40%), ενώ όσον αφορά τη Δράση Ενίσχυση Υποδομών Ε&Α, η ανταπόκριση στις ανάγκες των ωφελουμένων ήταν αρκετά αποτελεσματική καθώς όλοι οι Δικαιούχοι έμειναν ικανοποιημένοι (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) σε ποσοστό μεγαλύτερο του 42%. Συγκεκριμένα, η Προώθηση ερευνητικής αριστείας, η Πρόσβαση σε χρηματοδότηση, η Ενίσχυση για τη δημιουργία νέων γνώσεων/ κατευθύνσεων, και η Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά (74%, 68%, 68%, 63%). Επομένως ο βαθμός αποτελεσματικότητας των Δράσεων, βάσει των απαντήσεων των ωφελουμένων, είναι υψηλός.

Διάγραμμα 26 Βαθμός ικανοποίησης Δικαιούχων της Δράσης ΕΔΚ.

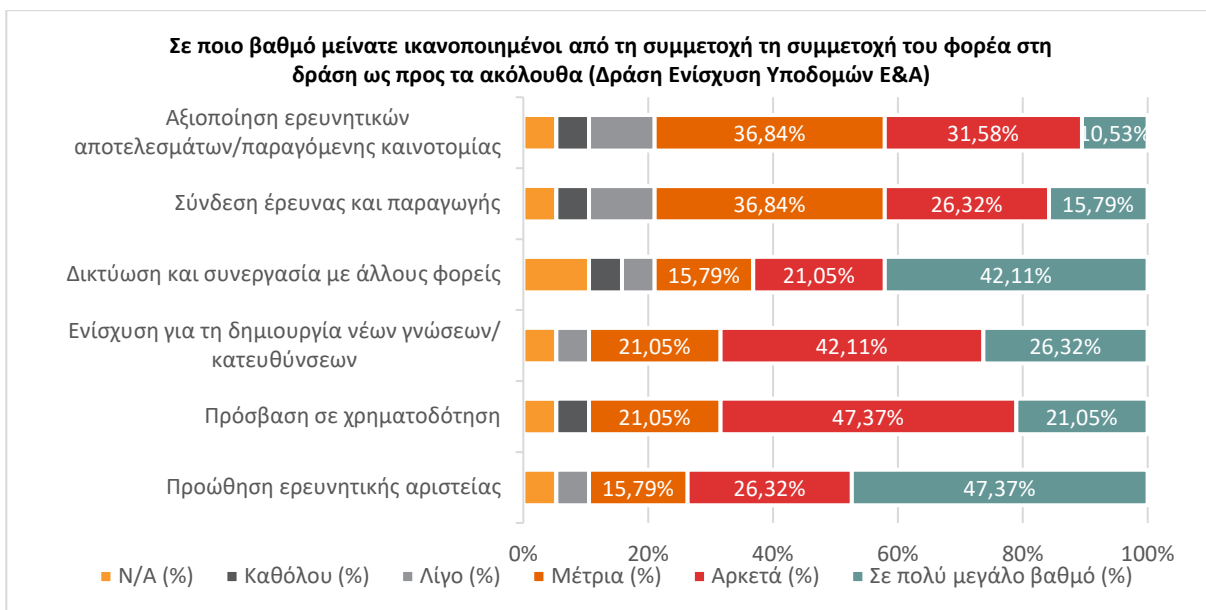

Πηγή: Έρευνα Πεδίου με ερωτηματολόγια.

Διάγραμμα 27 Βαθμός ικανοποίησης Δικαιούχων της Δράσης Νεοφυής Επιχειρηματικότητα

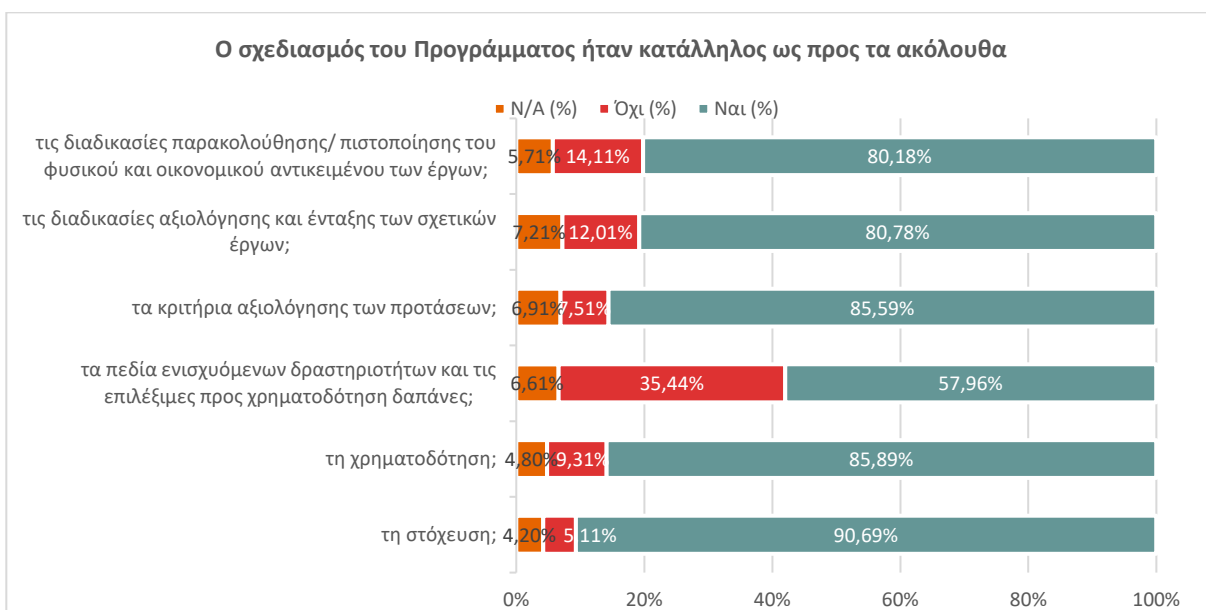

Διάγραμμα 28 Βαθμός ικανοποίησης Δικαιούχων της Δράσης Ενίσχυση Υποδομών Ε&Α.

Όσον αφορά την ορθότητα του σχεδιασμού των Δράσεων, οι ωφελούμενοι θεωρούν ότι ο σχεδιασμός των Δράσεων ήταν κατάλληλος ως προς τη στόχευση (σε ποσοστό 91%), ως προς τη χρηματοδότηση (σε ποσοστό 86%), ως προς τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων (σε ποσοστό 86%), ως προς τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων (σε ποσοστό 81%), και ως προς τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων (80%), ενώ το χαμηλότερο ποσοστό αποδοχής ως προς το σχεδιασμό αντιστοιχεί στα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες (σε ποσοστό 58%). Συγκεκριμένα για τα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες στη Δράση ΕΔΚ η αποδοχή ήταν θετική σε ποσοστό 83%, ενώ στη Δράση Νεοφυής Επιχειρηματικότητα η αποδοχή ήταν αρνητική σε ποσοστό 89%.

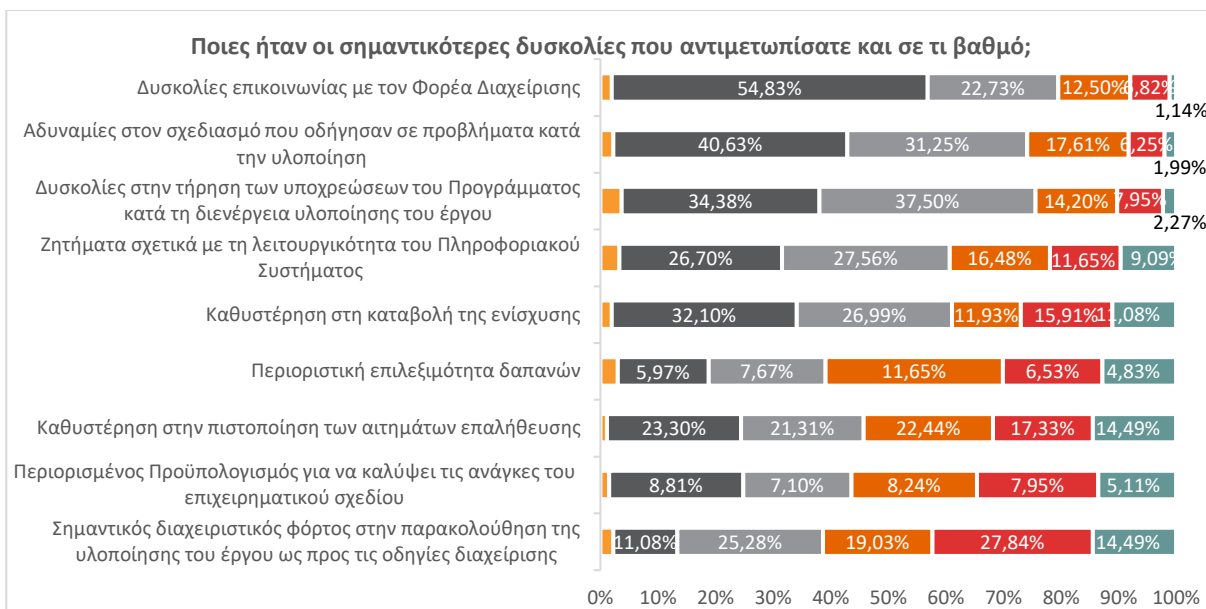
Διάγραμμα 29 Καταλληλότητα σχεδιασμού Δράσεων

Συνδυάζοντας τις δύο παραπάνω ερωτήσεις παρατηρούμε ότι η αποδοτικότητα όσον αφορά την επάρκεια χρηματοδότησης φαίνεται να είναι υψηλή καθώς τόσο από το σχεδιασμό των Δράσεων ως προς τη χρηματοδότηση όσο και από την ικανοποίηση των ωφελουμένων από την πρόσβαση σε χρηματοδότηση οι ωφελούμενοι απάντησαν αντίστοιχα θετικά (86%) και έμεινα ικανοποιημένοι (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) σε ποσοστό 66%. Ωστόσο, η αποδοτικότητα των Δράσεων όσον αφορά τη διαχείριση είναι λιγότερο υψηλή, διότι ενώ ο σχεδιασμός των Δράσεων ήταν κατάλληλος όσον αφορά το σύστημα διαχείρισης (σε ποσοστό 82%) (τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων, τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων), οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι ωφελούμενοι (Διάγραμμα 30) είναι ο Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 42%), η Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 31,8%), η Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 27%), και Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 22%). Επίσης, ο Περιορισμένος Π/Υ για να καλύψει τις ανάγκες του επιχειρηματικού σχεδίου (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 35%)⁸⁶ και η Περιοριστική επιλεξιμότητα δαπανών (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 30%)⁸⁷.

Ωστόσο, οι δυσκολίες που ανέφεραν οι Δικαιούχοι με το χαμηλότερο ποσοστό (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) είναι οι Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων του Προγράμματος κατά τη διενέργεια υλοποίησης του έργου (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 10%), Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 8%), και Δυσκολίες επικοινωνίας με τον Φορέα Διαχείρισης (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 8%).

Διάγραμμα 30 Σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Δικαιούχοι βάσει των Ερευνών Πεδίου.

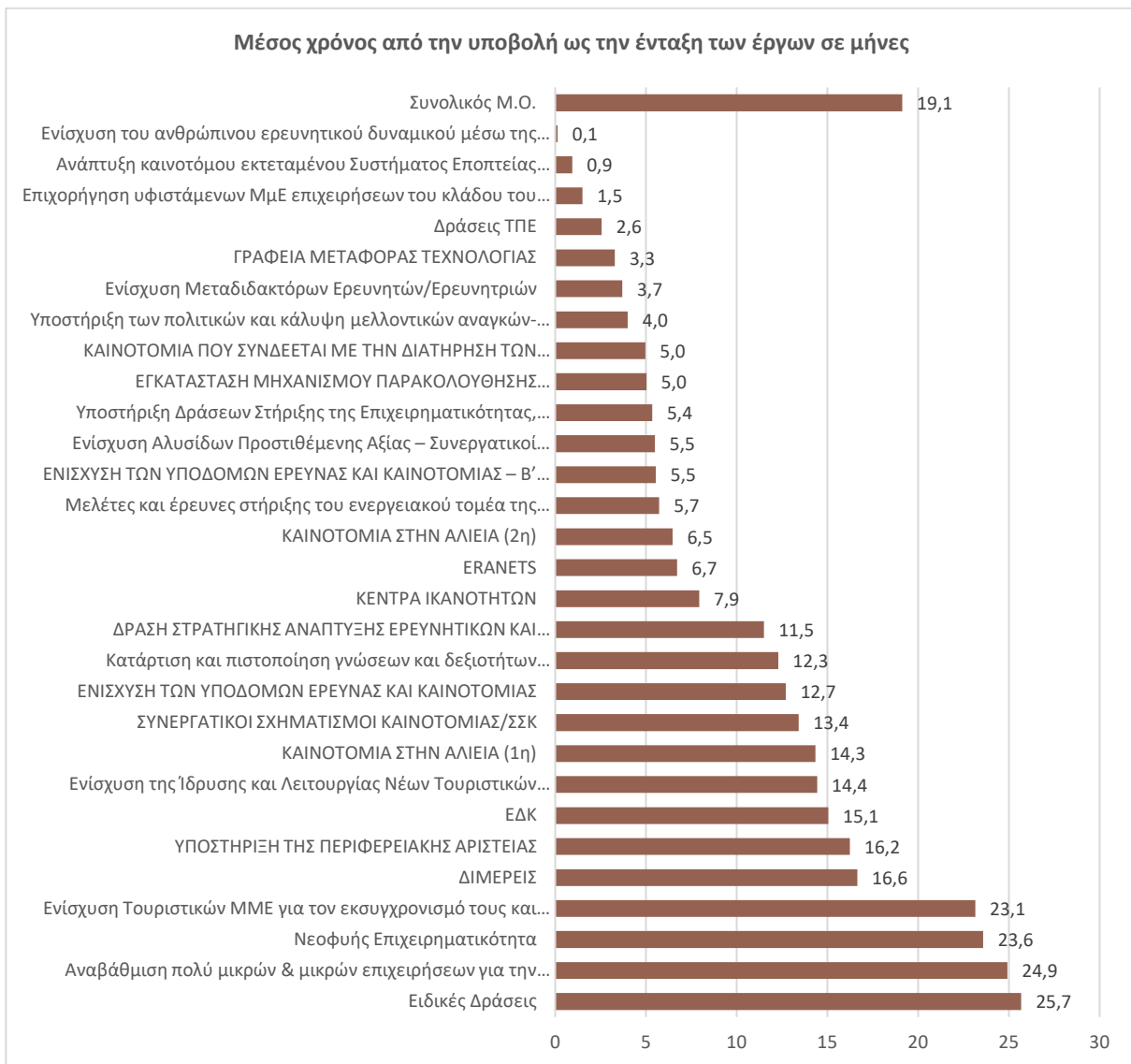
Σημαντικός παράγοντας που επηρέασε τη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του συστήματος διαχείρισης αποτέλεσαν και οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στην εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της ΕΣΕΕ 2014-2020. Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις με στελέχη της ΓΓΕΚ, η ΕΣΕΕ 2014-2020 καθυστέρησε ως προς την εφαρμογή της παρότι είχε εξ' αρχής διαμορφωμένο Σχέδιο Δράσης. Ειδικότερα, υπήρξαν καθυστερήσεις στην έκδοση των Προσκλήσεων, και στην αξιολόγηση των προτάσεων, γεγονός που

⁸⁶ Αφορά τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο μόνο των Δράσεων Νεοφυής Επιχειρηματικότητα, και Ενίσχυση Υποδομών Ε&Α.

⁸⁷ Ο.π.

δημιούργησε πιεστικά χρονοδιαγράμματα στην υλοποίηση των δράσεων, ενώ ιδίως για το ΕΔΚ οι καθυστερήσεις αυτές στην έκδοση των σχετικών Προσκλήσεων οδήγησαν σε ένα πιεστικό Β΄ Κύκλο. Οι καθυστερήσεις οφείλονταν και στο γεγονός ότι η δράση ΕΔΚ υλοποιήθηκε για πρώτη φορά και χρειάστηκε να προετοιμαστεί το έδαφος για την υλοποίησή της. Ο συνολικός μέσος όρος κατά την αξιολόγηση των προτάσεων μέχρι την ένταξη ήταν 19 μήνες αλλά έφτασε έως και 26 μήνες στη Δράση *Ειδικές Δράσεις*. Οι χρόνοι αυτοί είναι υπερβολικά μεγάλοι και αντίθετοι με τις συνήθειες πρακτικές άλλων χωρών. Καλές πρακτικές απαιτούν η διαδικασία αξιολόγησης να διαρκεί 1 έως 2 μήνες, ιδιαίτερα σε Δράσεις που αφορούν στις επιχειρήσεις.

Διάγραμμα 31 Μέσος χρόνος μεταξύ της ημερομηνίας λήξης υποβολής προτάσεων μέχρι και την ημερομηνία ένταξης έργων⁸⁸.

Ορισμένες από τις προτάσεις που μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης κατά την υλοποίηση των δράσεων, και οι οποίες τονίστηκαν τόσο από τους ωφελούμενους όσο και από τους φορείς διαχείρισης, είναι οι εξής:

- Ενοποίηση κανονισμών για τον ενιαίο χώρο έρευνας καινοτομίας μεταξύ Ε.Ε. και Ελλάδος. Υπάρχουν σημαντικά διαχειριστικά προβλήματα λόγω του ασφυκτικού νομοθετικού πλαισίου του

⁸⁸ Ορισμένες Δράσεις που ήταν με σειρά προτεραιότητας και μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων δεν περιλαμβάνονται στο Διάγραμμα, καθώς εμφανίζουν αρνητικούς χρόνους από τη λήξη της ημερομηνίας υποβολής ως την ένταξη.

ΕΣΠΑ τα οποία λειτουργούν αποτρεπτικά στην ανάπτυξη και διοίκηση της καινοτομίας στις επιχειρήσεις,

- Η συχνότητα των προσκλήσεων κρίνεται ανεπαρκής καθώς δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες των επιχειρήσεων για σταθερό και προβλέψιμο περιβάλλον και απέχει από τις καλές πρακτικές των συχνών, προ-ανακοινωμένων (π.χ. Ορίζοντα Ευρώπη) προκλήσεων. Επομένως προτείνεται η υιοθέτηση ενός σταθερού προγράμματος συχνών προκηρύξεων. Η συχνότητα των προσκλήσεων θα μειώσει τον αριθμό των προτάσεων ανά προκήρυξη, θα εξομαλύνει το διαχειριστικό φόρτο και θα μειώσει τις καθυστερήσεις στην αξιολόγηση που χαρακτηρίζονται υψηλές.
- Οι επιτροπές αξιολόγησης θα πρέπει να συνδυάζουν την επιστημονική με την τεχνολογική και επιχειρηματική γνώση των σχετικών περιοχών, ιδίως για δράσεις που προσβλέπουν στην παραγωγή αποτελεσμάτων που είναι αξιοποιήσιμα από τη βιομηχανία. Σημαντικό ρόλο στην σωστή επιλογή των έργων αποτελούν τόσο τα κριτήρια αξιολόγησης όσο και η κατάλληλη σύνθεση των επιτροπών αξιολόγησης. Στην περίπτωση των Δράσεων που προσβλέπουν στην παραγωγή αποτελεσμάτων που είναι αξιοποιήσιμα από τη βιομηχανία, οι επιτροπές θα πρέπει να συνδυάζουν την επιστημονική με την τεχνολογική και επιχειρηματική γνώση των σχετικών περιοχών, για να μπορούν να αξιολογήσουν τις δυνατότητες εμπορικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων των έργων ή τη στρατηγική σημασία τους για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Σε άλλες χώρες με βιομηχανική παράδοση όπως η Αυστρία, η έμφαση στην αξιολόγηση, και επομένως και η σύνθεση των επιτροπών, δίνεται περισσότερο στην επιχειρηματική διάσταση του έργου και στην προοπτική να δημιουργηθεί σημαντική καινοτομία και λιγότερο στην ερευνητική ποιότητα. Η σχετική απροθυμία στην προσέλευση εμπειρογνομόνων με επιχειρηματική εμπειρία για να στελεχώσουν τις επιτροπές αξιολόγησης, οφείλεται εν μέρει και στη χαμηλή αποζημίωση για το χρόνο ενασχόλησης. Αντίθετα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ημερήσια αποζημίωση η οποία ανέρχεται σε € 450. Η πρακτική αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλά και άλλων χωρών έχει δημιουργήσει μια πραγματικότητα η οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν των αρμόδιων φορέων, ώστε να προσαρμοστούν ανάλογα οι προσφερόμενοι όροι στους υποψήφιους εμπειρογνώμονες.
- Επίσης, ο έλεγχος στην υλοποίησή εκτιμάται ότι δεν πρέπει να είναι κυρίως διαχειριστικός / λογιστικός αλλά να παρακολουθείται και το φυσικό αντικείμενο με συνεχή καθοδήγηση και αξιολόγηση ώστε να καταγράφονται και τα ουσιαστικά αποτελέσματα των Πράξεων.
- Σημαντική είναι η ανάγκη βελτίωσης του ΠΣΚΕ τόσο ως εργαλείο για την εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων και αναπροσαρμογής της Στρατηγικής αλλά και ως εργαλείο παρακολούθησης των επιμέρους έργων, ενώ παραμένει και εδώ η πρόταση υιοθέτησης ενός σταθερού προγράμματος συχνών προκηρύξεων.
- Προτείνεται συγχρονισμός δράσεων αλλά και ανάπτυξη εργαλείων χρηματοδότησης δράσεων καινοτομίας (το Πρόγραμμα ήδη κινείται προς αυτή την κατεύθυνση με τη σύσταση Ταμείων). Κρίνεται επίσης σημαντική:
 - η συνεχής κινητοποίηση των επιχειρήσεων για συμμετοχή τους στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων/διαδικασιών/υπηρεσιών προερχόμενων από εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη και η υποστήριξη της ανάπτυξης μιας τέτοιας κουλτούρας,
 - η συστηματοποίηση και η χρονική κατανομή των Προσκλήσεων, υποστηριζόμενων από μια περισσότερο ξεκάθαρη προσέγγιση με την επιχείρηση στο επίκεντρο και στην παραγωγή «προϊόντος» . Αυτό κρίνεται δύσκολο, λόγω ελλιπούς διαθεσιμότητας ανθρώπινων πόρων, των υφιστάμενων οικονομικών προβλέψεων του Προγράμματος, αλλά και των μειωμένων πόρων που διατίθενται από άλλες πηγές χρηματοδότησης, κυρίως εθνικούς πόρους,
 - η αξιολόγηση των σημαντικών δράσεων για την τροφοδότηση του σχεδιασμού των νέων Προσκλήσεων (σημειώθηκε η υφιστάμενη καθυστέρηση στην αξιολόγηση σε σχέση με τις απαιτήσεις σχεδιασμού και επικαιροποίησης των δράσεων),

2.3 Εκτίμηση αντικτύπου του Σχεδίου Δράσης της RIS3 στο σύστημα ΕΤΑΚ και την ανάπτυξη της χώρας - Συμπεράσματα και προτάσεις

2.3.1 Αναμενόμενες επιπτώσεις (impact assessment) του σχεδίου δράσης της RIS3 στο εθνικό σύστημα ΕΤΑΚ αλλά και στην ανάπτυξη και την οικονομία της χώρας

Σύμφωνα με την ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: ‘...οι στρατηγικές RIS3 προσφέρουν προστιθέμενη αξία στην τοπική και την περιφερειακή αυτοδιοίκηση διότι οδηγούν σε διατομεακά και διαπεριφερειακά κοινά έργα και επενδύσεις, με ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο στη βιομηχανική ανανέωση’

Σύμφωνα με το ΕΚΤ: ‘Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) αποτελούν την κινητήριου δύναμη της οικονομίας, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμβάλουν σημαντικά στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στην παραγωγή προστιθέμενης αξίας και έχουν σημαντική συνεισφορά στο ΑΕΠ. Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της απασχόλησης, της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας, ενώ εξασφαλίζουν την κοινωνική σταθερότητα’

Σύμφωνα με τον ΣΕΒ: ‘...η ενίσχυση της οικονομίας, η δημιουργία υψηλών ρυθμών ανάπτυξης και σταθερών θέσεων εργασίας ..., περνάει μέσα από την παραγωγή εμπορεύσιμων προϊόντων, τη δυναμική ενθάρρυνση δραστηριοτήτων που δημιουργούν προστιθέμενη αξία, τις εξαγωγές, την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία’.

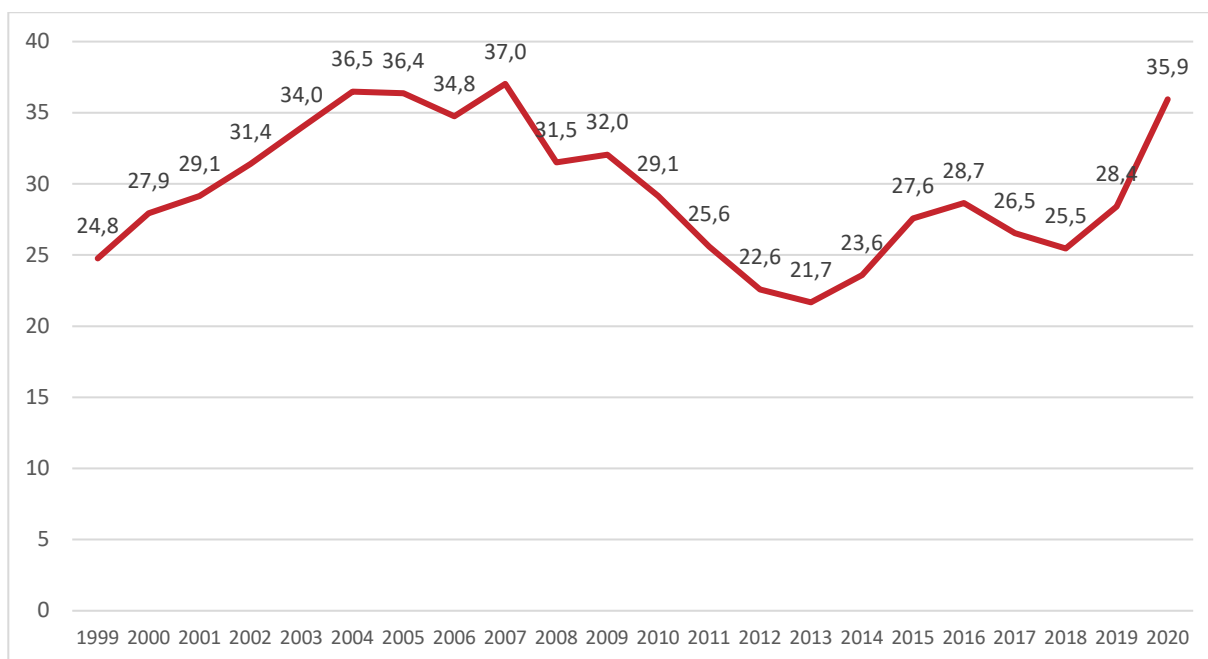
2.3.1.1 Επιπτώσεις με βάση των δεικτών

Η ΕΣΕΕ 2014-2020, κατά την συγγραφή της, βασίστηκε σε στοιχεία για την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας καθώς και σε στοιχεία για το σύστημα έρευνας και καινοτομίας της χώρας. Τα επίκαιρα στοιχεία, τόσο για την κοινωνικοοικονομική κατάσταση όσο και για την περιγραφή του συστήματος έρευνας και καινοτομίας, και κυρίως το δεύτερο, αναζητήθηκαν για να συγκριθούν με τις τιμές που καταγράφονται στην ΕΣΕΕ.

Ο πίνακας 2.3 της ΕΣΕΕ, παρουσιάζεται πιο κάτω, σε μορφή γραφήματος, καλύπτοντας την ίδια περίοδο από το 1999 μέχρι το 2012, αλλά επεκτείνεται με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας⁸⁹.

⁸⁹ https://data.worldbank.org/indicator/TX.MNF.TECH.ZS.UN?locations=GR&name_desc=false

Διάγραμμα 32. Εξαγωγές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας ως % των εξαγωγών 1999 - 2020

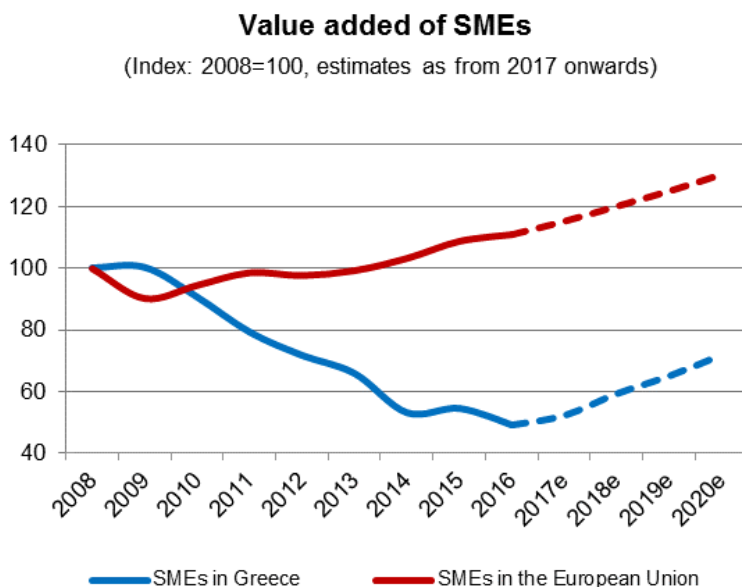
Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, *loc. cit.*

Το γράφημα αποτυπώνει την αύξηση στις εξαγωγές αγαθών υψηλής τεχνολογίας τα χρόνια μετά την συγγραφή της ΕΣΕΕ και καταγράφει μία ιδιαίτερη αύξηση μετά την έναρξη της υλοποίησης της Στρατηγικής. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η αύξηση δεν έχει ως μοναδική αιτία την υλοποίηση της ΕΣΕΕ. Την ίδια περίοδο (από το 2013) η Ελλάδα έδωσε φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογία. Ως αποτέλεσμα, οι επενδύσεις για E&A παρουσιάζουν επιταχυνόμενη αύξηση (1,5% του ΑΕΠ το 2020 έναντι 0,6% το 2010), κάτι το οποίο συνεισφέρει σε παραγωγή και εξαγωγή αγαθών υψηλής τεχνολογίας.

Το Σχήμα 2.6 της ΕΣΕΕ παρουσιάζει την προστιθέμενη αξία των ΜΜΕ στην Ελλάδα σε σύγκριση με την ΕΕ, με στοιχεία από το SBA Fact Sheet 2014. Το πλέον πρόσφατα δημοσιευμένο αντίστοιχο είναι του 2019⁹⁰ με δεδομένα μέχρι το 2016 (και προβλέψεις για το 2017 και μετά).

⁹⁰ Το Fact sheet του 2014 βρίσκεται στον σύνδεσμο: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/13/translations/en/renditions/native#:~:text=Greek%20SMEs%20represent%2063.5%25%20of,showing%20a%20fall%20of%2011.9%25.>

Διάγραμμα 33. Προστιθέμενη αξία των ΜΜΕ στην Ελλάδα σε σύγκριση με την ΕΕ

Το SBA factsheet του 2022⁹¹ προβλέπει, με βάση στοιχεία από την αρχή του 2022, ότι η προστιθέμενη αξία των ΜΜΕ στην Ελλάδα αναμενόταν να συνεχίσει την δυναμική της άνοδο, σημειώνοντας ρυθμό ανόδου της τάξης του 9.2%, χωρίς όμως να λαμβάνονται υπόψη στην πρόβλεψη οι συνέπειες της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Το Σχήμα 2.9 της ΕΣΕΕ παρουσιάζει την καινοτομία των Κρατών Μελών της Ε.Ε – Σύνθετος Δείκτης Καινοτομίας με πηγή το Innovation Union Scoreboard του 2014. Η Ελλάδα εμφανιζόταν στην 19^η θέση και αναφέρεται ότι ανήκει η Ελλάδα στις χώρες με μέτριες επιδόσεις στην καινοτομία (Moderate Innovator). Στο αντίστοιχο European Innovation Scoreboard του 2023⁹², η Ελλάδα παραμένει στις χώρες με μέτριες επιδόσεις στην καινοτομία και έχει πέσει στην εικοστή θέση. Η πτώση στην κατάταξη κρύβει όμως μία βελτίωση κατά 22.2 μονάδες από το 2016, σύμφωνα με την αναφορά της ΕΙΣ για την Ελλάδα για το 2023⁹³. Η βελτίωση αυτή αποτελεί την μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή στον Συνολικό Δείκτη Καινοτομίας μεταξύ 2015 – 2022 ανάμεσα στα 27 Κράτη-Μέλη της ΕΕ. Σύμφωνα με το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων⁹⁴, στην ταχεία αυτή βελτίωση της Ελλάδας στον χώρο Έρευνας και Καινοτομίας τα τελευταία χρόνια, έχουν συμβάλει μεταξύ άλλων, μεγάλος αριθμός δράσεων της ΕΣΕΕ.

Τα σημεία βελτίωσης που αναφέρονται σε σύγκριση με το 2016 είναι η καινοτομία προϊόντων, η καινοτομία επιχειρηματικών διαδικασιών και οι (συν)δημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Έχει ενδιαφέρον ότι, η υστέρηση της Ελλάδας σε καινοτομία προϊόντος αναφέρεται στην SWOT ως αδυναμία, ενώ η υιοθέτηση οργανωτικών καινοτομιών, που καταγράφεται ως ισχυρό σημείο της SWOT, εξακολουθεί και παραμένει ισχυρό. Οι (συν)δημοσιεύσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα το 2014 ήταν στο -55 ενώ τώρα είναι στο +146.9. Όλη η ενότητα χρηματοδότησης (άλλο σημείο που αναφέρεται στις αδυναμίες του SWOT, και που υποστηρίχθηκε με συγκεκριμένες δράσεις του Σχεδίου Δράσεων) δείχνει σημαντική μεταβολή όπως παρουσιάζεται στο γράφημα που ακολουθεί.

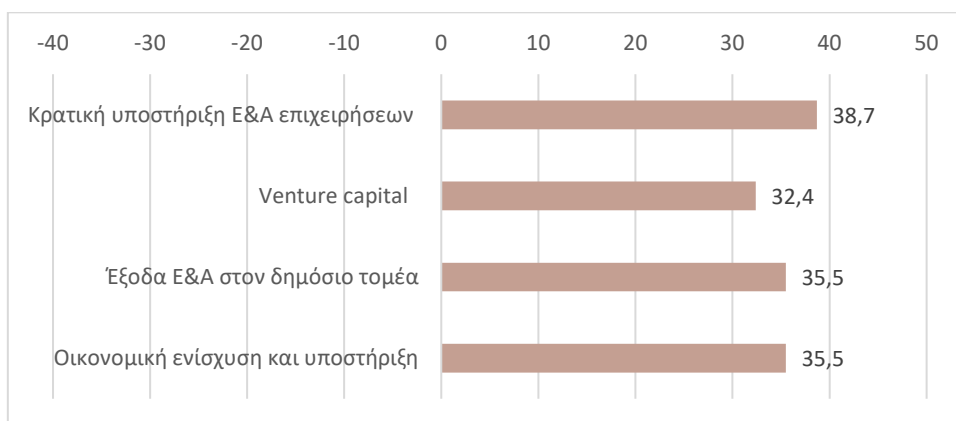
Διάγραμμα 34. Μεταβολή δεικτών ΕΙΣ χρηματοδότησης από το 2016-2023

⁹¹ <https://www.ggb.gr/sites/default/files/basic-page-files/Greece%20-%20SME%20Fact%20Sheet%202022.pdf>

⁹² <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/statistics/performance-indicators/european-innovation-scoreboard/eis>

⁹³ https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2023/ec_rtd_eis-country-profile-el.pdf

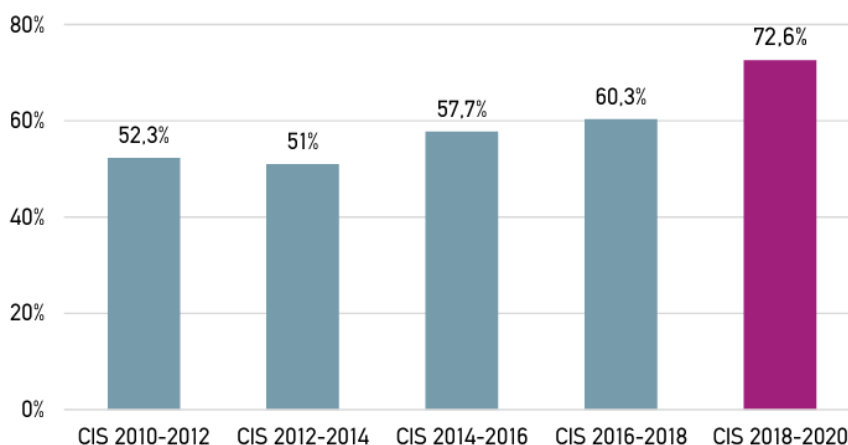
⁹⁴ <https://www.mindev.gov.gr/1%CE%B7-%CE%B7-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B2%CE%B5%CE%BB%CF%84%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B4%CE%B5%CE%AF%CE%BA%CF%84%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9/>

Πηγή: αναφορά της EIS για την Ελλάδα για το 2023

Η παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης της ΕΣΕΕ παρουσιάζει στοιχεία για τις καινοτόμες επιχειρήσεις της Ελλάδας την τριετία 2010-2012, όπου καταγράφεται ως καινοτόμο ποσοστό 52,3% των επιχειρήσεων. Στο γράφημα που ακολουθεί, διατυπώνεται η εξέλιξη του δείκτη μέχρι και το 2020 καταγράφοντας την άνοδο των καινοτόμων ως ποσοστό επί του συνόλου των επιχειρήσεων.

Διάγραμμα 35. Ποσοστό (%) καινοτόμων επιχειρήσεων

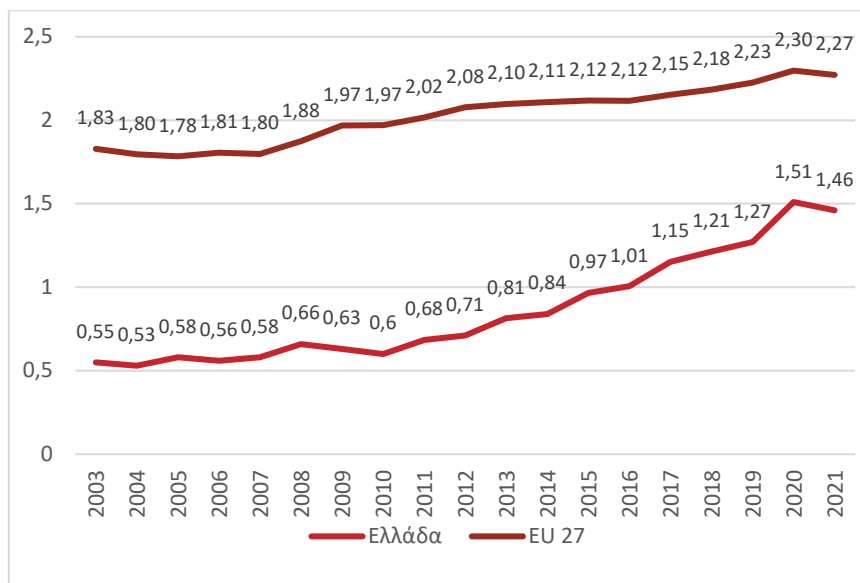

Πηγή: Βασικοί δείκτες για την καινοτομία στις ελληνικές επιχειρήσεις 2018-2020, ΕΚΤ⁹⁵

Το Σχήμα 2.16 της ΕΣΕΕ αποτυπώνει την ακαθάριστη εγχώρια δαπάνη για ΕΤΑΚ (ΑΕΔΕΤΑ) ως % του ΑΕΠ. Ο δείκτης έντασης δαπανών Ε.ΤΑ.Κ (σύνολο δαπανών Ε.ΤΑ.Κ ως % επί του ΑΕΠ), το διάστημα πριν την συγγραφή της ΕΣΕΕ 2014-2020 (2013) διαμορφωνόταν στο 0,80% από 0,67% το 2011 και 0,58% το 2007, αυξημένος κυρίως λόγω της τότε μείωσης του ΑΕΠ της χώρας. Η επίδοση αυτή, ωστόσο, υστερούσε σημαντικά σε σχέση με το μέσο όρο της Ε.Ε.27 που ανερχόταν τότε στο 2,02%.

⁹⁵ https://metrics.ekt.gr/sites/metrics-ekt/files/ekdoseis-pdf/2022/CISstatistics_2018-2020_el.pdf

Διάγραμμα 36. Ακαθάριστη εγχώρια δαπάνη για ΕΤΑΚ (ΑΕΔΕΤΑ) ως % του ΑΕΠ

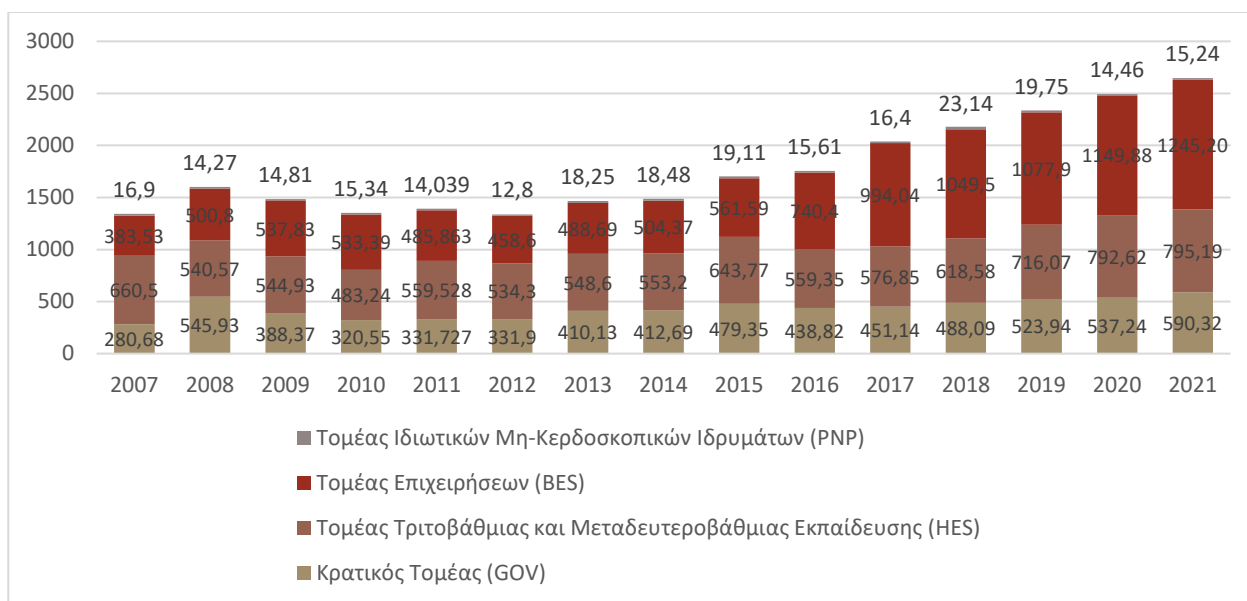

Πηγή: ΕΚΤ⁹⁶, κωδικός στοιχείων: Δ1 και EUROSTAT⁹⁷, GERD

Στο διάγραμμα φαίνεται η μεγάλη μεταβολή της ακαθάριστης εγχώριας δαπάνης για ΕΤΑΚ (ΑΕΔΕΤΑ) ως % του ΑΕΠ από το 2013 και μετά, με ρυθμό μεταβολής υψηλότερο του αντίστοιχου ρυθμού μεταβολής, για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι δαπάνες Ε&Κ της χώρας το ίδιο διάστημα παρουσιάζονται στους τέσσερις τομείς εκτέλεσης της Ε&Κ στο γράφημα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 37. Δαπάνες Ε&Κ (σε εκ. €) στους τέσσερις τομείς εκτέλεσης της Ε&Κ για τα έτη 2007-2021

Πηγή: ΕΚΤ⁹⁸

⁹⁶ <https://metrics.ekt.gr/research-development/datatables>, κωδικός στοιχείων: Δ1

⁹⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/RD_E_GERDTOT__custom_8078863/default/line?lang=en

⁹⁸ <https://metrics.ekt.gr/datatables/175>

Οι δαπάνες Ε&Κ του τομέα επιχειρήσεων δείχνει να υπερδιπλασιάζεται, το διάστημα από το 2013 μέχρι το 2021 ενώ το ίδιο διάστημα σημαντικές είναι και οι αυξήσεις στις δαπάνες τόσο του κρατικού τομέα όσο και του τομέα Τριτοβάθμιας και Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Αυτό υποδηλώνει και την αλλαγή στην προσέγγιση και την νοοτροπία του τομέα επιχειρήσεων σχετικά με την παραγωγική επένδυση σε καινοτομία, κατά το διάστημα που υλοποιήθηκε η ΕΣΕΕ 2014-2020.

2.3.1.2 Αποτελέσματα και επιπτώσεις της υλοποίησης ΕΣΕΕ 2014-2020, όπως διατυπώνονται από την έρευνα πεδίου

Τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις της υλοποίησης των δράσεων ΕΣΕΕ 2014-2020, διατυπώνονται στην έρευνα πεδίου που διενεργήθηκε στις δράσεις:

- Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ (Επιχειρήσεις και Ακαδημαϊκοί Φορείς)
- Νεοφυής Επιχειρηματικότητα (Επιχειρήσεις)
- Ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών (Ερευνητικά Κέντρα)

[Τα σχετικά ερωτηματολόγια και οι οδηγοί συνεντεύξεων και ομάδων εστίασης παρατίθενται στο Παράρτημα II ΠΒ1_Αποτελέσματα – Συμπεράσματα Έρευνας Πεδίου & Παράρτημα III Π-Β2_Έκθεση Συνεντεύξεων και Ομάδων Εστίασης].

2.3.1.2.1.1 Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»

Ο αρχικός σχεδιασμός της έρευνας πεδίου για τη Δράση περιλάμβανε τη διενέργεια πρωτογενούς έρευνας (με χρήση ερωτηματολογίου) βάσει στρωματοποιημένης δειγματοληψίας με μέγεθος τυπικού σφάλματος 5%, σε επίπεδο εμπιστοσύνης 95% για το σύνολο του δείγματος, καθώς και με ταυτόχρονη διασφάλιση σφάλματος δειγματοληψίας όχι πάνω από 10% μέσα σε κάθε στρώμα (stratum). Το κριτήριο στρωματοποίησης αποτελεί το είδος του Δικαιούχου, ήτοι Επιχείρηση και Ερευνητικός Οργανισμός. Με βάση τις παραπάνω παραδοχές λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού αναφοράς (3.453 δικαιούχοι επιχειρήσεις/οργανισμοί) ο επιθυμητός πληθυσμός του δείγματος της έρευνας διαμορφώνεται στους 346 φορείς (201 επιχειρήσεις και 145 ερευνητικοί οργανισμοί). Κατόπιν υπόδειξης της ΓΓΕΚ, και λαμβάνοντας υπόψιν τους χρονικούς περιορισμούς τόσο του Έργου, όσο και της περιόδου κατά την οποία θα υλοποιούνταν η έρευνα (θερινή περίοδος) αποφασίστηκε η διενέργεια της έρευνας στους Δικαιούχους Συντονιστές των Πράξεων. Επομένως, βάσει των νέων δεδομένων το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού αναφοράς διαμορφώνεται σε 1.119 επιχειρήσεις και ερευνητικούς οργανισμούς, ενώ ο επιθυμητός πληθυσμός του δείγματος διαμορφώνεται σε 286 φορείς (174 επιχειρήσεις και 112 ερευνητικοί οργανισμοί). Ο συνολικός αριθμός των απαντήσεων βάσει του αριθμού των έργων ανέρχεται σε 273 με ένα ποσοστό απόκρισης 95%.

Η διαφορά των 13 ερωτηματολογίων ορίζει ένα ποσοστό σφάλματος που σε αυτήν την περίπτωση κυμαίνεται μεταξύ 5% και 6%, και το οποίο με βάση τα ομοιογενή χαρακτηριστικά των δύο στρωμάτων του δείγματος, δεν θέτει σε αμφισβήτηση το αξιόπιστο της δειγματοληψίας.

Πίνακας 49 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ

Δράση	Αρχικός Πληθυσμός	Αρχικό Δείγμα	Τελικός Πληθυσμός (Συντονιστές)	Τελικό Δείγμα (Συντονιστές)	Αριθμός Μοναδικών Απαντήσεων	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό Απόκρισης
Ερευνώ-Δημιουργώ-	2.008	201	680	174	111	146	0.84

Δράση	Αρχικός Πληθυσμός	Αρχικό Δείγμα	Τελικός Πληθυσμός (Συντονιστές)	Τελικό Δείγμα (Συντονιστές)	Αριθμός Μοναδικών Απαντήσεων	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό Απόκρισης
Καινοτομώ (Επιχειρήσεις)*							
Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ (Ερευνητικοί Οργανισμοί)	1.445	145	439	112	108	129	1.15
Σύνολο	3.453	346	1.119	286	220	275	0.96

* Δύο επιχειρήσεις δεν ταυτοποιήθηκαν με έργα καθώς στάθηκε αδύνατη η ταυτοποίησή τους βάσει του email.

2.3.1.2.1.2 Δράση «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα»

Ο σχεδιασμός της έρευνας πεδίου για τη Δράση περιλάμβανε τη διενέργεια έρευνας βάσει τυχαίας δειγματοληψίας με μέγεθος τυπικού σφάλματος 10% και επίπεδο εμπιστοσύνης 95% για το σύνολο του δείγματος. Με βάση τις παραπάνω παραδοχές και λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού αναφοράς (1.099 δικαιούχοι) ο επιθυμητός πληθυσμός του δείγματος της έρευνας διαμορφώνεται στις 90 περίπου επιχειρήσεις.

Η πορεία υλοποίησης της έρευνας απεικονίζεται στον κάτωθι πίνακα όπου οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια της Δράσης ανήλθαν σε 114 υπερκαλύπτοντας τον επιθυμητό πληθυσμό του δείγματος.

Πίνακας 50 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Νεοφυής Επιχειρηματικότητα

Δράση	Πληθυσμός	Δείγμα	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό Απόκρισης
Νεοφυής Επιχειρηματικότητα	1.099	90	114	1.27

2.3.1.2.1.3 Δράση «Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας»

Ο σχεδιασμός της έρευνας πεδίου για τη Δράση περιλάμβανε τη διενέργεια έρευνας με ερωτηματολόγια στο σύνολο των 28 Δικαιούχων του Α΄ και Β΄ Κύκλου (απογραφική). Η πορεία υλοποίησης της έρευνας απεικονίζεται στον κάτωθι πίνακα όπου οι μοναδικές απαντήσεις στα ερωτηματολόγια της Δράσης ανήλθαν σε 19, οι οποίες αντιστοιχούν σε 18 έργα.

Πίνακας 51 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας

Δράση	Πληθυσμός	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων βάσει έργων	Ποσοστό Απόκρισης
Νεοφυής Επιχειρηματικότητα	28	19	18	0.64

2.3.1.2.2 Αποτελέσματα έρευνας του «Ερευνώ Δημιουργώ Καινοτομώ»

Το ΕΔΚ είναι ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία υλοποίησης της RIS 2014-2020 αλλά και παράλληλα ένα σημαντικό εργαλείο ενίσχυσης των επιχειρήσεων στην προσπάθεια τους να γίνουν πιο ανταγωνιστικές με την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων με την συνεργασία με ΑΕΙ/ ΕΚ. Το ΕΔΚ έδωσε τη δυνατότητα σε επιχειρήσεις να ενισχυθούν σε τομείς που άπτονται του κύριου ενδιαφέροντος/δραστηριότητάς τους για περαιτέρω εμπορική αξιοποίηση προϊόντων εφαρμοσμένης έρευνας.

Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων των επιχειρήσεων και των ακαδημαϊκών-Ερευνητικών Φορέων.

2.3.1.2.2.1 Επιχειρήσεις

Ερώτηση 11. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;

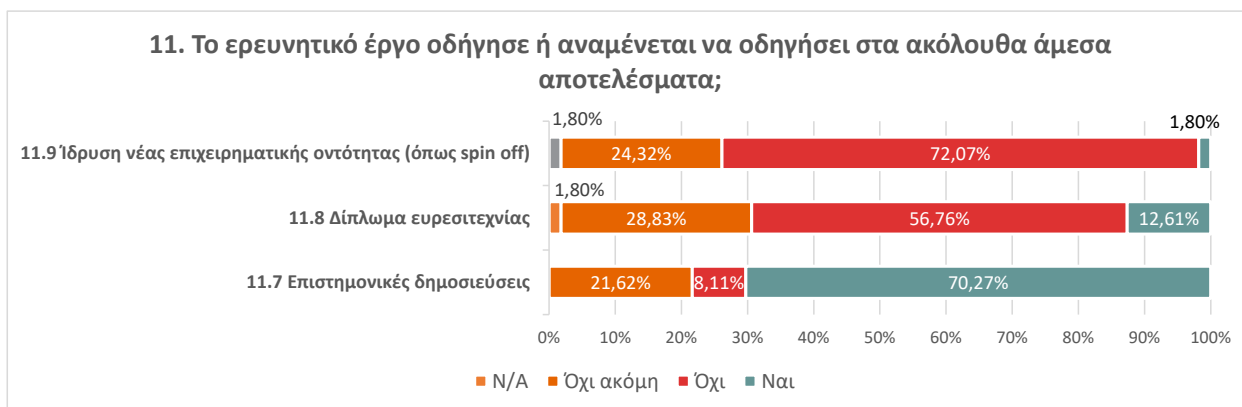
Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις			Σύνολο
	Ναι	Όχι	N/A	
11.1 Ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος ή υπηρεσίας	100	11	0	111
11.2 Δημιουργία νέας τεχνολογίας/τεχνογνωσίας	87	21	3	111
11.5 Δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών - αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού	64	40	7	111
11.6 Περαιτέρω συνεργασίες με τους εταίρους του ερευνητικού σχήματος/άλλους	84	25	2	111
11.10 Ενίσχυση τεχνογνωσίας / δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της επιχείρησης	102	7	2	111
11.11 Υλοποίηση νέων επενδύσεων σε παραγωγικές διεργασίες	50	57	4	111
11.12 Συμμετοχή σε επιχειρηματικά ή ερευνητικά δίκτυα	48	59	4	111

Από τις απαντήσεις της ερώτησης 11, τα έργα οδήγησαν ή αναμένονται να οδηγήσουν σε πληθώρα άμεσων αποτελεσμάτων τα οποία υποστηρίζουν τους στόχους της Στρατηγικής. Η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων αναφέρουν ότι υπήρξε ενίσχυση τεχνογνωσίας / δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της επιχείρησης (92%), ενώ το 90% των ερωτηθέντων αναφέρουν ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος ή υπηρεσίας. Η ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών αναφέρονται από το European Innovation Scoreboard ως σημεία με τις μεγαλύτερες βελτιώσεις το

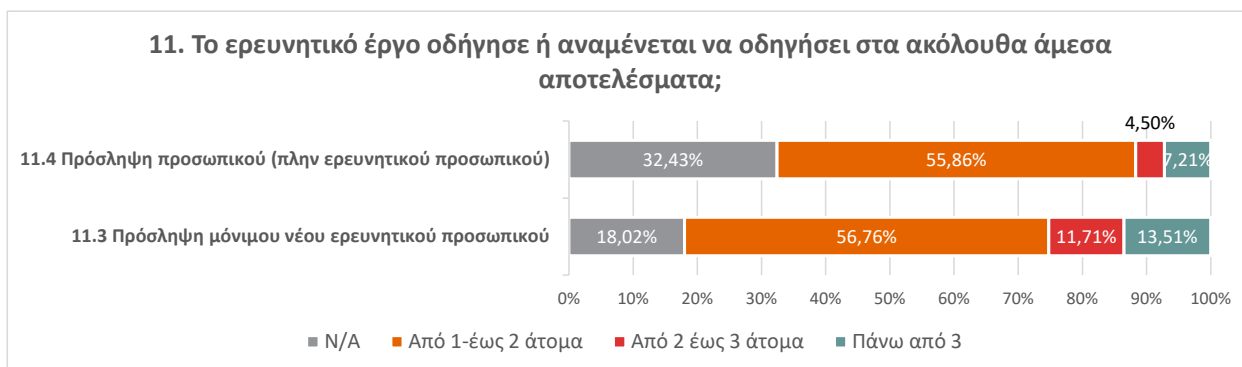
διάστημα 2016-2022. Η συμβολή της ΕΣΕΕ σε αυτή τη βελτίωση του δείκτη τεκμηριώνεται με την απάντηση αυτή. Από τις επιχειρήσεις που ανέπτυξαν νέο προϊόν ή υπηρεσίες, στο 71% των περιπτώσεων αυτό έχει ήδη αξιοποιηθεί εσωτερικά ή εμπορικά από την επιχείρηση, ή βελτιώθηκε με την αύξηση του βαθμού τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL).

Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις				Σύνολο
	Ναι	Όχι	Όχι ακόμη	N/A	
11.7 Επιστημονικές δημοσιεύσεις	78	9	24	0	111
11.8 Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	14	63	32	2	111
11.9 Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας (όπως spin off)	2	80	27	2	111

Από τις απαντήσεις των επιχειρήσεων, διαπιστώνεται πως τα έργα θα οδηγήσουν κατά 91,89% σε επιστημονικές δημοσιεύσεις – 70,27% έχουν ήδη δημοσιεύσει και αναμένονται ένα πρόσθετο ποσοστό 21,62% των έργων να οδηγήσουν μελλοντικά σε δημοσιεύσεις. Τα έργα εμφανίζουν μικρότερα ποσοστά όσον αφορά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (41,44% εκ των οποίων το 12,61% έχει ήδη κατατεθεί), ενώ τα ποσοστά ίδρυσης νέας επιχειρηματικής οντότητας (spin off) είναι επίσης μικρά. Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας καταγράφονται ως σημαντικό αποτέλεσμα ιδίως επειδή οι δείκτες της Ελλάδας σε αυτόν τον τομέα, πριν την υλοποίηση της ΕΣΕΕ 2014-2020, ήταν από τους χαμηλότερους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

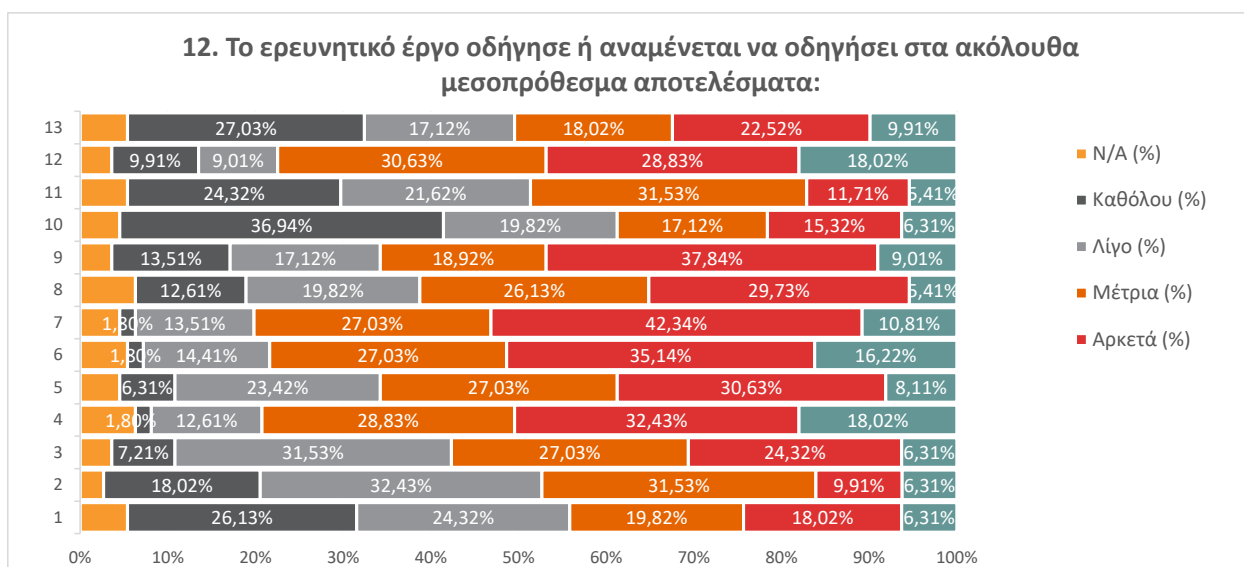
Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις				Σύνολο
	Από 1 έως 2 άτομα	Από 2 έως 3 άτομα	Πάνω από 3	N/A	
11.3 Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού	63	13	15	20	111
11.4 Πρόσληψη προσωπικού (πλην ερευνητικού προσωπικού)	62	5	8	36	111

Σημαντική διαπίστωση για τη διατήρηση του επιστημονικού προσωπικού στην Ελλάδα (αντιμέτωπη του φαινομένου brain drain) είναι το ότι το 81,91% των έργων είχε ως αποτέλεσμα την πρόσληψη μονίμου νέου ερευνητικού προσωπικού, με το 13,51% να προσλαμβάνει περισσότερους από 3 νέους ερευνητές. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι περισσότερα έργα είχαν ως αντίκτυπο την πρόσληψη ερευνητικού προσωπικού ως προς το μη-ερευνητικό προσωπικό.

Ερώτηση 12. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	N/A	1	2	3	4	5
1. Αύξηση παραγωγικότητας - Εξοικονόμηση κόστους παραγωγής	6	29	27	22	20	7
2. Αύξηση εσόδων	3	20	36	35	11	7
3. Αύξηση προσωπικού	4	8	35	30	27	7
4. Ενίσχυση δραστηριοτήτων E&A	7	2	14	32	36	20
5. Αύξηση των δαπανών E&A κατόπιν ολοκλήρωσης της δράσης	5	7	26	30	34	9
6. Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη)	6	2	16	30	39	18
7. Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής	5	2	15	30	47	12
8. Αύξηση μεριδίου αγοράς	7	14	22	29	33	6
9. Είσοδος σε νέα αγορά	4	15	19	21	42	10
10. Αύξηση εξαγωγών	5	41	22	19	17	7
11. Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα	6	27	24	35	13	6
12. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας	4	11	10	34	32	20
13. Προώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης	6	30	19	20	25	11

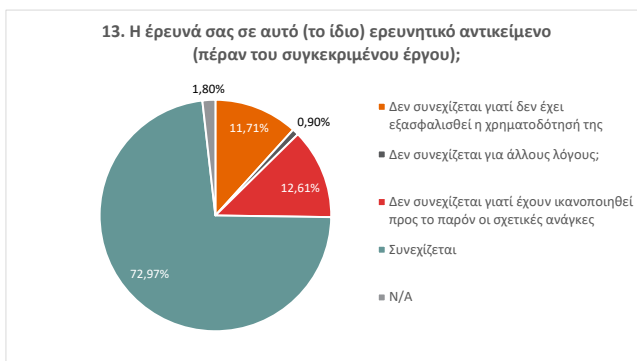
Από τις απαντήσεις της ερώτησης 12, φαίνονται τα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα της συμμετοχής στο πρόγραμμα, για τις επιχειρήσεις. Τα πιο συνήθη αποτελέσματα που καταγράφονται από τις επιχειρήσεις αφορούν την *Ενίσχυση δραστηριοτήτων E&A, Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη) και την Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής* – όπου και στα τρία αποτελέσματα καταγράφεται συμβολή των έργων από λίγο έως αρκετά, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 78%. Το επόμενο αποτέλεσμα, που καταγράφεται από το 77,48% των επιχειρήσεων είναι η *Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας*. Αξίζει να σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο αποτέλεσμα θεωρείται από τις επιχειρήσεις ότι το έργο συνέβαλε αρκετά στο αποτέλεσμα – το οποίο είναι αυτό που συγκεντρώνει τις περισσότερες απαντήσεις «αρκετά». Παρά τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή δεν ακολουθείται απαραίτητα από

παράλληλη αύξηση εξαγωγών. Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό αρνητικών απαντήσεων – «καθόλου».

Για ένα μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων (72,97%) η έρευνα συνεχίζεται, ενώ για μία στις οκτώ περίπου (12,61%) η έρευνα δεν συνεχίζεται γιατί έχουν ικανοποιηθεί προς το παρόν οι σχετικές ανάγκες, όπως φαίνεται από την απάντηση της 13^{ης} ερώτησης.

Ερώτηση 13. Η έρευνά σας σε αυτό (το ίδιο) ερευνητικό αντικείμενο (πέραν του συγκεκριμένου έργου);

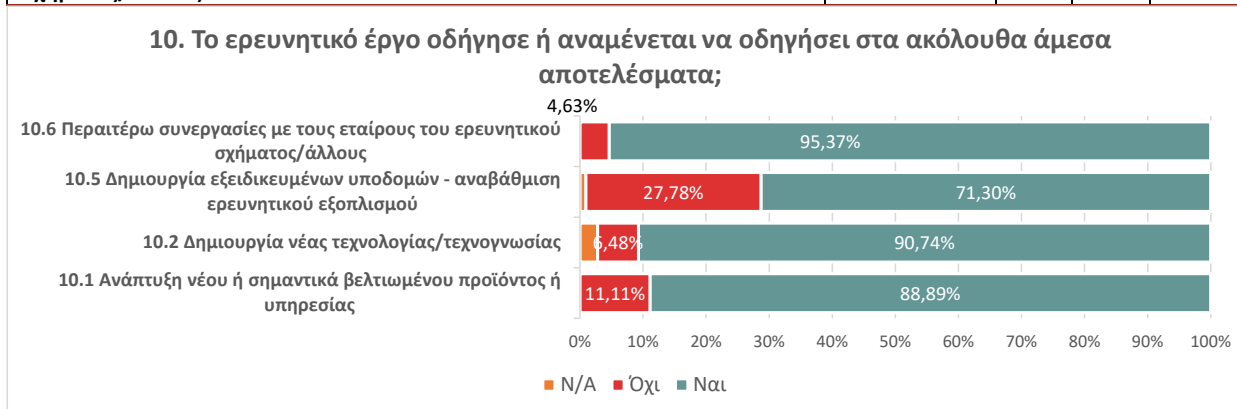
Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Δεν συνεχίζεται γιατί δεν έχει εξασφαλισθεί η χρηματοδότησή της	13	11,71%
Δεν συνεχίζεται για άλλους λόγους	1	0,90%
Δεν συνεχίζεται γιατί έχουν ικανοποιηθεί προς το παρόν οι σχετικές ανάγκες	14	12,61%
Συνεχίζεται	81	72,97%
N/A	2	1,80%
Σύνολο	111	

2.3.1.2.2.2 Ακαδημαϊκοί-Ερευνητικοί Φορείς

Ερώτηση 10. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;

Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις			Σύνολο
	Ναι	Όχι	N/A	
10.1 Ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος ή υπηρεσίας	96	12	0	108
10.2 Δημιουργία νέας τεχνολογίας/τεχνογνωσίας	98	7	3	108
10.5 Δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών - αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού	77	30	1	108
10.6 Περαιτέρω συνεργασίες με τους εταίρους του ερευνητικού σχήματος/άλλους	103	5	0	108

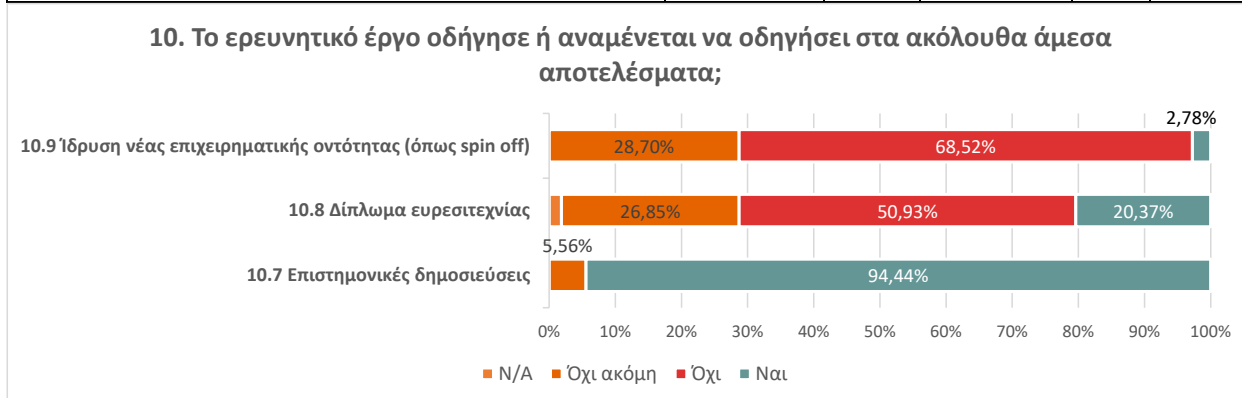

Σύμφωνα με τη συντριπτική πλειοψηφία των απαντήσεων των ακαδημαϊκών-ερευνητικών φορέων, το ΕΔΚ έδωσε τη δυνατότητα ανάπτυξης περαιτέρω συνεργασιών (κατά 95,37%). Αμέσως μετά καταγράφεται το μεγάλο ποσοστό που δηλώνει ότι η πράξη θα έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη νέου προϊόντος ή υπηρεσίας (88,89%), αλλά και τη δημιουργία νέας γνώσης, στην μορφή νέας τεχνολογίας / τεχνογνωσίας (90,74%). Η δημιουργία υποδομών ή αναβάθμιση εξοπλισμού καταγράφεται σε ποσοστό 71.30%, ως αποτέλεσμα του έργου. Από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αναπτύχθηκαν, μόνο το

27,08% δεν αξιοποιήθηκε από τα μέλη του εταιρικού σχήματος. Τα υπόλοιπα έχουν αξιοποιηθεί με κάποιον τρόπο, και το 12,50% επιβεβαιώνει ότι τα προϊόντα / υπηρεσίες έχουν ήδη αξιοποιηθεί εμπορικά. Παράλληλα, δύο από τους φορείς που αναφέρουν συγκεκριμένα στοιχεία για τα προϊόντα ή τις διαδικασίες που αναπτύχθηκαν, αναφέρουν βελτιώσεις σε διαδικασίες παραγωγής οι οποίες μειώνουν και το κόστος ή / και τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της παραγωγής.

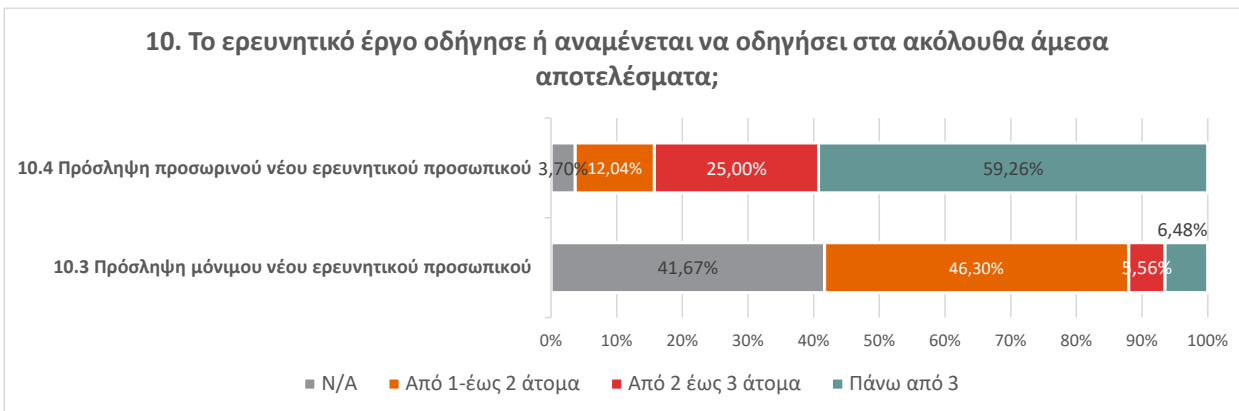
Όλα τα αποτελέσματα που καταγράφονται έχουν εντοπισθεί είτε ως αδύναμα σημεία κατά την συγγραφή της ΕΣΕΕ και η δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης αναφέρεται και στις τρεις Στρατηγικές Επιλογές της Στρατηγικής. Ο αντίκτυπος στους ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς ικανοποιεί τις επιλογές της στρατηγικής.

Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις				Σύνολο
	Ναι	Όχι	Όχι ακόμη	N/A	
10.7 Επιστημονικές δημοσιεύσεις	102	0	6		108
10.8 Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	22	55	29	2	108
10.9 Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας (όπως spin off)	3	74	31	0	108

Από τις απαντήσεις των ακαδημαϊκών και ερευνητικών φορέων, διαπιστώνεται πως όλα τα έργα που υλοποίησαν θα έχουν επιστημονικές δημοσιεύσεις ως αποτέλεσμα – το 94,44% έχουν ήδη δημοσιεύσει και αναμένονται δημοσιεύσεις από το υπόλοιπο 5,56% των έργων. Τα έργα εκτιμούν ότι θα έχουν σε μικρότερα ποσοστά αποτελέσματα όσον αφορά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (49,27% εκ των οποίων το 20,37% έχει ήδη κατατεθεί). Και τα δύο ποσοστά είναι αυξημένα σε σύγκριση με τις απαντήσεις των επιχειρήσεων στην ίδια ερώτηση. Τα ποσοστά ίδρυσης νέας επιχειρηματικής οντότητας (spin off) είναι και για τους ακαδημαϊκούς-ερευνητικούς φορείς μικρά, αλλά αυξημένα και πάλι σε σχέση με τις αντίστοιχες απαντήσεις των επιχειρήσεων. Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας αποτελούν σημαντικό αποτέλεσμα για την εμπειρική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας καθώς οι δείκτες της Ελλάδας σε αυτόν τον τομέα ήταν από τους χαμηλότερους της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν την υλοποίηση της ΕΣΕΕ 2014-2020.

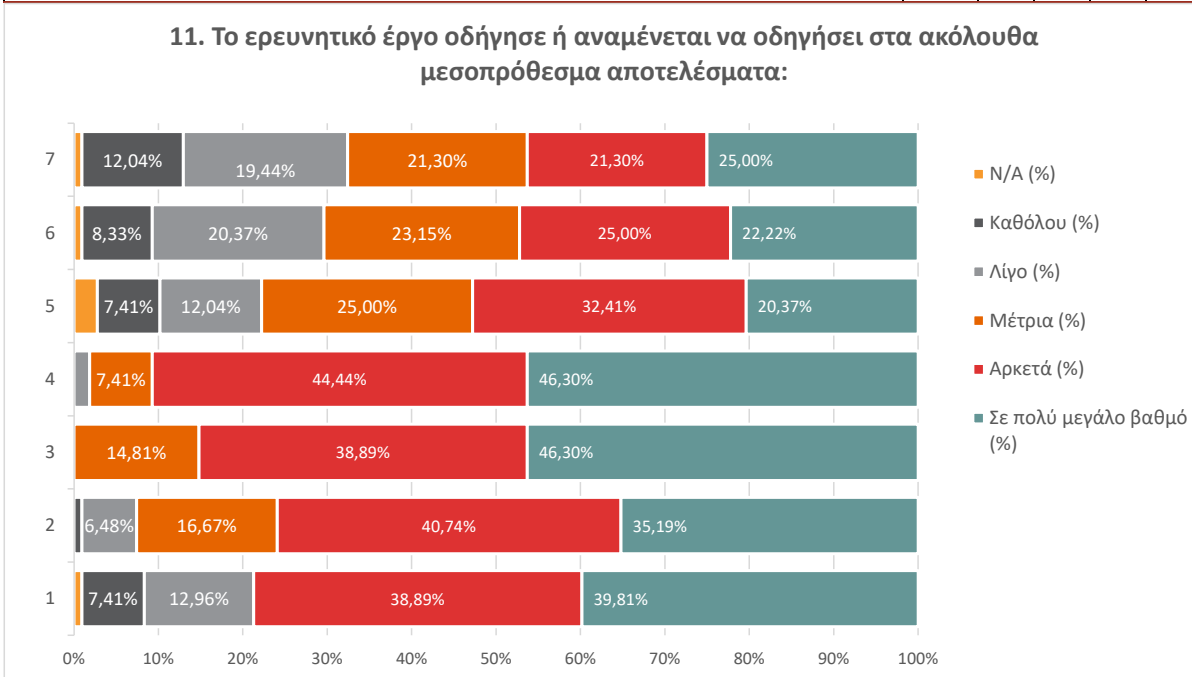
Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις				Σύνολο
	Από 1-έως 2 άτομα	Από 2 έως 3 άτομα	Πάνω από 3	N/A	
10.3 Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού	50	6	7	45	108
10.4 Πρόσληψη προσωρινού νέου ερευνητικού προσωπικού	13	27	64	4	108

Οι απαντήσεις των ακαδημαϊκών-ερευνητικών φορέων στις ερωτήσεις περί προσλήψεων μόνιμων ερευνητών είναι λιγότερο δυναμικές από τις αντίστοιχες απαντήσεις των επιχειρήσεων – κάτι αναμενόμενο λόγω των διαφορετικών καθεστώτων πρόσληψης. Ενώ για τις επιχειρήσεις τα έργα είχαν αποτέλεσμα τις προσλήψεις ερευνητικού προσωπικού κατά 81,91% οι ακαδημαϊκοί-ερευνητικοί φορείς προσέλαβαν ή θα προσλάβουν μόνιμο ερευνητικό προσωπικό μόνο κατά 59,33%. Τα έργα όμως είχαν ως αποτέλεσμα πρόσληψη προσωρινού ερευνητικού προσωπικού κατά 96,3%, με το 59,26% των έργων να αναφέρουν ότι προσέλαβαν πάνω από 3 ερευνητές σε προσωρινές θέσεις.

Ερώτηση 11. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό):

	N/A	1	2	3	4	5
1. Ενίσχυση έρευνας με διεπιστημονική προσέγγιση	1	42	8	14	0	43
2. Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής	0	44	1	7	18	38
3. Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη)	0	42	0	0	16	50
4. Ενίσχυση της εξειδίκευσης των ανθρώπινων πόρων (γνώσεων και δεξιοτήτων)	0	48	0	2	8	50
5. Αύξηση προσωπικού	3	35	8	13	27	22
6. Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα	1	27	9	22	25	24
7. Προώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης	1	23	13	21	23	27

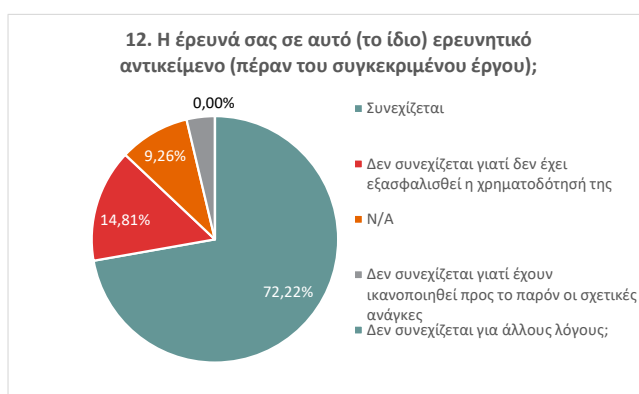

Από τις απαντήσεις της ερώτησης 11, εκτιμώνται τα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα της συμμετοχής στο πρόγραμμα, για τους φορείς. Τα πιο συνήθη αποτελέσματα που καταγράφονται από τους φορείς αφορούν την ενίσχυση της έρευνας σε μέτριο, ή μεγάλο / πολύ μεγάλο βαθμό (κατά 100%), την ενίσχυση της εξειδίκευσης των ανθρώπινων πόρων (γνώσεων και δεξιοτήτων), επίσης σε μέτριο, ή μεγάλο / πολύ μεγάλο βαθμό (κατά 98,15%), ενώ η σύνδεση έρευνας και παραγωγής αναφέρεται ως αποτέλεσμα του έργου από το 92,6% των φορέων. Για τα αποτελέσματα Αύξηση προσωπικού, Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα, και Προώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης, τα αποτελέσματα ήταν λιγότερο υψηλά, με τις απαντήσεις «μέτρια», «αρκετά», και «σε πολύ μεγάλο βαθμό» να συγκεντρώνουν μεταξύ 77,78% και 67,6%. Τέλος, σε 12,04% των έργων, η πράσινη ανάπτυξη δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των μεσοπρόθεσμων αποτελεσμάτων.

Για ένα μεγάλο ποσοστό των φορέων (72,22%) η έρευνα συνεχίζεται – αντικατοπτρίζοντας το ποσοστό των επιχειρήσεων με συνεχιζόμενη έρευνα. Σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις, για τους φορείς η έρευνα έχει ικανοποιηθεί προς το παρόν οι σχετικές ανάγκες σε μόνο το 3,70% των έργων, όπως φαίνεται από την απάντηση της 12^{ης} ερώτησης.

Ερώτηση 12 Η έρευνά σας σε αυτό (το ίδιο) ερευνητικό αντικείμενο (πέραν του συγκεκριμένου έργου);

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Συνεχίζεται	78	72,22%
Δεν συνεχίζεται γιατί δεν έχει εξασφαλισθεί η χρηματοδότησή της	16	14,81%
N/A	10	9,26%
Δεν συνεχίζεται γιατί έχουν ικανοποιηθεί προς το παρόν οι σχετικές ανάγκες	4	3,70%
Δεν συνεχίζεται για άλλους λόγους;	0	0,00%
Σύνολο	108	

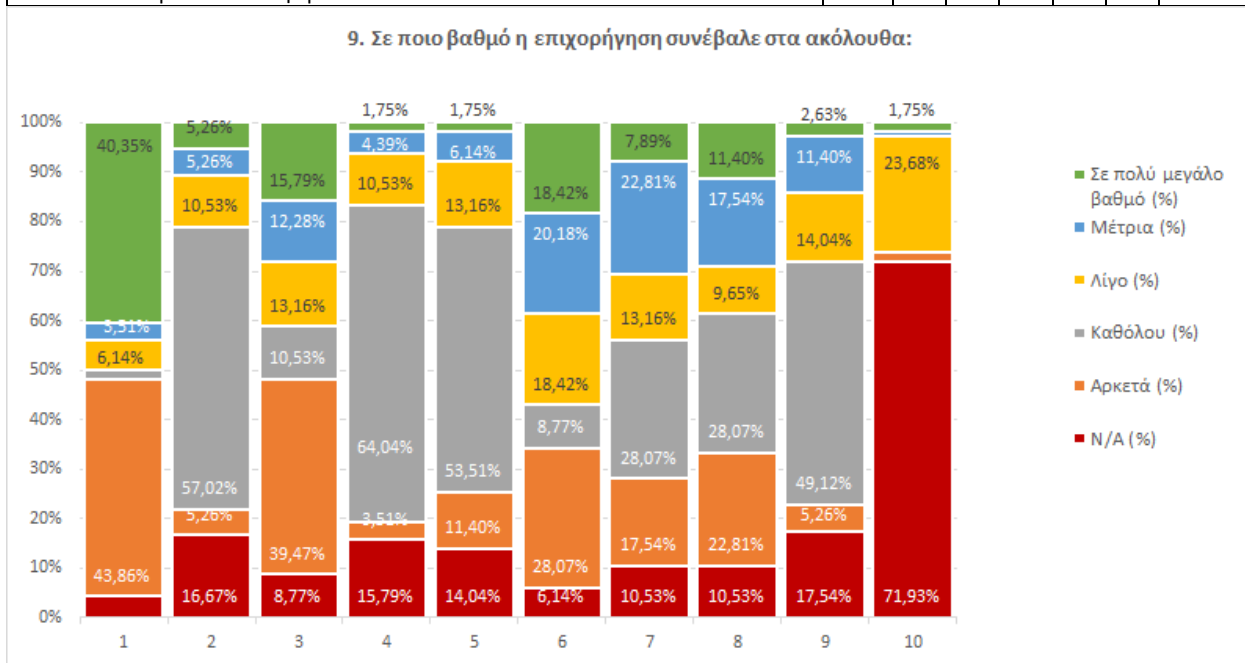
2.3.1.2.3 Αποτελέσματα έρευνας του «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα»

Η **Νεοφυής Επιχειρηματικότητα** είναι ένα από τα βασικά εργαλεία της RIS 2014-2020 για την ενίσχυση (α) ανέργων και (β) φυσικών προσώπων, που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα ή και συνεργασίες/ενώσεις αυτών, προκειμένου να ιδρύσουν νέα επιχείρηση. Τα βασικά συμπεράσματα από την έρευνα πεδίου στους ωφελούμενους κατέδειξε ότι οι βασικοί στόχοι της δράσης επιτευχθήκαν συνολικά. Παρουσιάζονται πιο κάτω οι απαντήσεις στην ερώτηση 9, η οποία επιτρέπει την ανάλυση πτυχών αντίκτυπου. Η ερώτηση εξετάζει τον τρόπο που επωφελήθηκαν οι νεοφυείς επιχειρήσεις που στηρίχθηκαν.

Ερώτηση 9. Σε ποιο βαθμό η επιχορήγηση συνέβαλε; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	Απαντήσεις					Σύνολο	
	N/A	1	2	3	4		5
1. στην ανάπτυξη και την επέκταση της νεοφυούς επιχείρησης	5	50	2	7	4	46	114
2. στη λήψη υποστήριξης για την ανάπτυξή της από θερμοκοιτίδα	19	6	65	12	6	6	114
3. στην ανάπτυξη και την εμπορική αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών από την νεοφυή επιχείρηση	10	45	12	15	14	18	114
4. στην υποβολή κατοχύρωσης ή ανανέωσης για αναγνωρισμένο τίτλο βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας	18	4	73	12	5	2	114
5. στην προσέλκυση πρόσθετων ιδιωτικών επενδύσεων ή επιχειρηματικών κεφαλαίων	16	13	61	15	7	2	114
6. στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να ανταγωνίζεται στην αγορά και να διαφοροποιείται από τους ανταγωνιστές της	7	32	10	21	23	21	114

	Απαντήσεις						Σύνολο
	N/A	1	2	3	4	5	
7. στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να συμμετέχει σε δίκτυα και να προχωρά σε συνεργασίες	12	20	32	15	26	9	114
8. στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης για προβολή, δικτύωση και συμμετοχή σε εκθέσεις	12	26	32	11	20	13	114
9. στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να συμμετέχει σε αλυσίδες αξίας	20	6	56	16	13	3	114
10. Άλλο: Παρακαλώ αναφέρετε	82	2	0	27	1	2	114

Το πιο σημαντικό αποτέλεσμα για τις νεοφυείς επιχειρήσεις ήταν η *ανάπτυξη και επέκταση της νεοφυούς επιχείρησης*, με το 40,35% των 114 επιχειρήσεων να δηλώνουν ότι η επιχορήγηση βοήθησε πάρα πολύ στον τομέα αυτόν. Παραδόξως η απάντηση «καθόλου» καταγράφεται από σχεδόν ισάριθμες επιχειρήσεις (43,86%) στην ίδια ερώτηση. Η απάντηση με την δεύτερη μεγαλύτερη ανταπόκριση επιδεικνύει πως η στήριξη του προγράμματος ήταν καθοριστική για την πορεία των νεοφυών επιχειρήσεων – το 57,02% απάντησε πως η επιχορήγηση βοήθησε σε μέτριο ή μεγάλο (ή πολύ μεγάλο) βαθμό στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να ανταγωνίζεται στην αγορά και να διαφοροποιείται από τους ανταγωνιστές της.

Στις ερωτήσεις που είναι πιο εξειδικευμένες προς την έρευνα και καινοτομία οι απαντήσεις δεν ήταν τόσο θετικές – η επιχορήγηση συνέβαλε σε μέτριο ή μεγάλο (ή πολύ μεγάλο) βαθμό σε μικρότερο αριθμό έργων στην: ανάπτυξη και την εμπορική αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών από την νεοφυή επιχείρηση (41%), υποβολή κατοχύρωσης ή ανανέωσης για αναγνωρισμένο τίτλο βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας (16,67%). Και στην εξασφάλιση χρηματοδότησης ή υποστήριξη από θερμοκοιτίδες, τα ποσοστά των θετικών απαντήσεων είναι πάλι μικρά: λήψη υποστήριξης για την ανάπτυξή της από θερμοκοιτίδα, ή προσέλκυση πρόσθετων ιδιωτικών επενδύσεων ή επιχειρηματικών κεφαλαίων (21% και στις δύο ερωτήσεις).

Από τα στοιχεία αυτά, θα μπορούσε να υποστηριχθεί η άποψη ότι περισσότερο λειτούργησε το πρόγραμμα ως γενικό πρόγραμμα υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων, και λιγότερο ως πρόγραμμα για καινοτόμες νέες επιχειρήσεις.

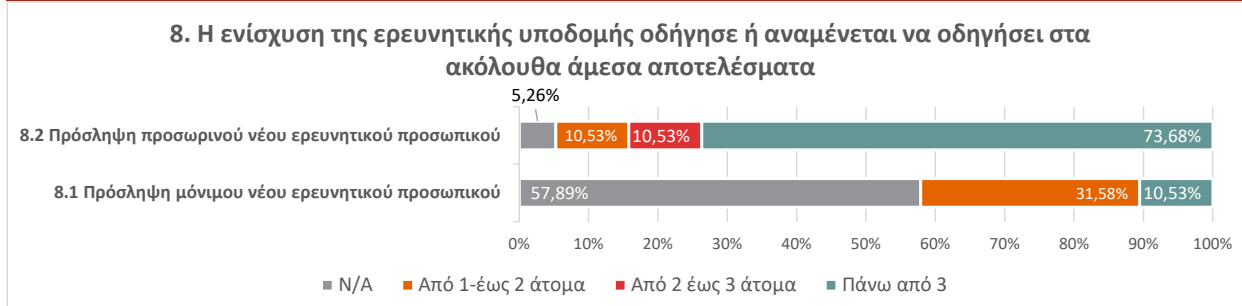
2.3.1.2.4 Αποτελέσματα έρευνας του «Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας»

Τέλος εξετάστηκαν τα αποτελέσματα του προγράμματος «Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας», όπως αυτά καταγράφονται από τα ερωτηματολόγια.

Ερώτηση 8. Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα:

8.1 Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού

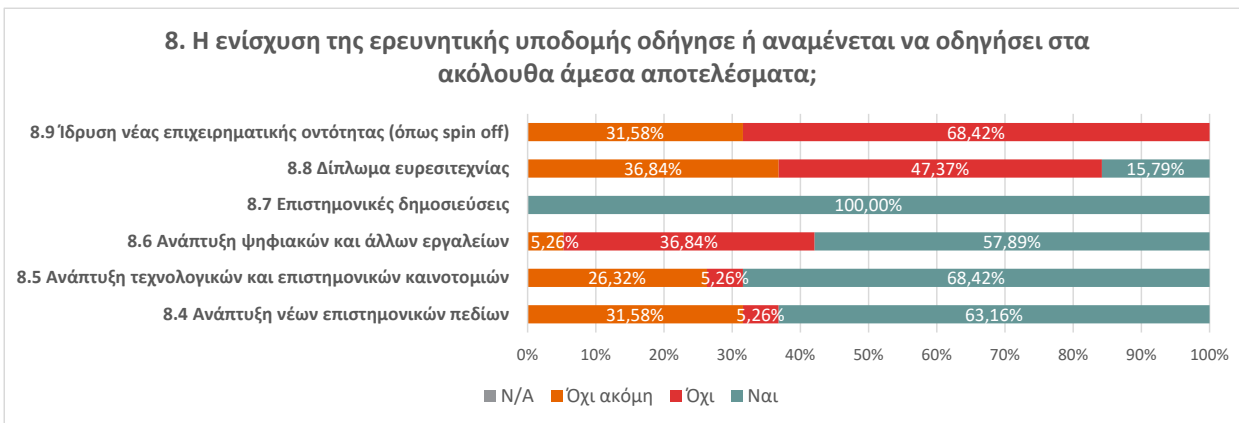
Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα:	Απαντήσεις				Σύνολο
	Από 1-έως 2 άτομα	Από 2 έως 3 άτομα	Πάνω από 3	N/A	
8.1 Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού	6	0	2	11	19
8.2 Πρόσληψη προσωρινού νέου ερευνητικού προσωπικού	2	2	14	1	19

Από τις ερευνητικές υποδομές που απάντησαν στα ερωτηματολόγια (19 στο σύνολο), το 42,11% δήλωσε ότι τα έργα τους στάθηκαν ως αφορμή για την πρόσληψη νέου μόνιμου προσωπικού. Όπως και με την αντίστοιχη ερώτηση των φορέων στο ΕΔΚ, πολλοί περισσότεροι φορείς προσέλαβαν προσωρινό προσωπικό για το έργο τους. Το 5,26% δεν δήλωσε προσλήψεις, ενώ το 73,68% κατέγραψε προσλήψεις περισσότερων από τριών ως προσωρινό ερευνητικό προσωπικό.

Το σύνολο των φορέων που απάντησαν δήλωσαν πως το έργο επέτρεψε την δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών ή την αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού. Το έργο τους επίσης έφερε την ευκαιρία να αναπτυχθεί κάποιο νέο επιστημονικό πεδίο, με το 94,74% να δηλώνει ότι ήδη είχαν αναπτυχθεί νέα επιστημονικά πεδία, ή ότι θα αναπτυχθούν νέα επιστημονικά πεδία. Τα ίδια ποσοστά απαντήθηκαν στην ερώτηση περί ανάπτυξης τεχνολογικών και επιστημονικών καινοτομιών. Λιγότεροι φορείς επωφελήθηκαν από το έργο τους για την ανάπτυξη ψηφιακών και άλλων εργαλείων, με το 36,84% να δηλώνει ότι δεν θα αναπτύξει τέτοιου είδους εργαλεία. Ενώ το σύνολο των φορέων δηλώνουν ότι το έργο θα καταλήξει σε επιστημονικές δημοσιεύσεις, διπλώματα ευρεσιτεχνίας αναμένονται να αναπτυχθούν χάριν στο 63,16% των έργων. Το ποσοστό είναι πολύ μεγαλύτερο από τα αντίστοιχα του ΕΔΚ και στις επιχειρήσεις, και στους ακαδημαϊκούς-ερευνητικούς φορείς. Τέλος, ενώ δεν έχει ιδρυθεί ακόμα κάποια νέα επιχειρηματική οντότητα (όπως spin off), το 68,42% των έργων απαντάει πως ενδέχεται να υπάρξει τέτοια επιχειρηματική οντότητα – πάλι ποσοστό πολύ υψηλότερο από αυτό της αντίστοιχης ερώτησης για το ΕΔΚ.

Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα:	Απαντήσεις				Σύνολο
	Ναι	Όχι	Όχι ακόμη	N/A	
8.4 Ανάπτυξη νέων επιστημονικών πεδίων	12	1	6	0	19
8.5 Ανάπτυξη τεχνολογικών και επιστημονικών καινοτομιών	13	1	5	0	19
8.6 Ανάπτυξη ψηφιακών και άλλων εργαλείων	11	7	1	0	19
8.7 Επιστημονικές δημοσιεύσεις	19	0	0	0	19
8.8 Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	3	9	7	0	19
8.9 Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας (όπως spin off)	0	13	6	0	19

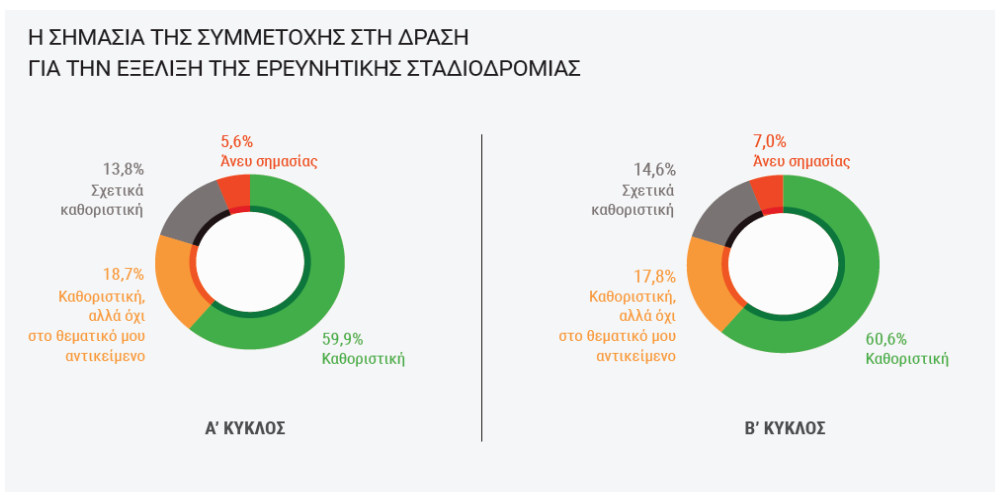

Όσον αφορά τα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα των έργων: όλα τα ερωτηματολόγια ανέφεραν ότι θα υπάρξει ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας με το 94,74% να απαντά πως θα ενισχυθούν είτε αρκετά είτε σε πολύ μεγάλο βαθμό. Η ενδυνάμωση της συνεργασίας με τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, καθώς και η αύξηση της πρόσβασης της ερευνητικής υποδομής σε ένα ευρύ φάσμα χρηστών, καταγράφεται είτε ως μέτρια, είτε αρκετά, είτε σε πολύ μεγάλο βαθμό στο 94,74% των απαντήσεων. Το ίδιο ισχύει για αποτελέσματα όπως η αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/ παραγόμενης καινοτομίας και η βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα. Μόνο για την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης υπάρχει ένα ποσοστό που απαντάει πως είτε δεν υπάρχει, είτε θα είναι μικρή (36,84%).

2.3.1.3 Επιπτώσεις της υλοποίησης ΕΣΕΕ, όπως καταγράφονται σε μελέτες και έρευνες τρίτων

Πέραν της έρευνας πεδίου, η ομάδα αξιολόγησης πραγματοποίησε και βιβλιογραφική έρευνα σε αναφορές του ΕΚΤ που αφορούν την εκτίμηση δράσεων της ΕΣΕΕ για την ενίσχυση του ερευνητικού δυναμικού και των μεταδιδασκτόρων⁹⁹. Εξετάστηκαν τα αποτελέσματα αποτίμησης της δράσης «Υποστήριξη Ερευνητών με έμφαση στους Νέους Ερευνητές», «Ενίσχυση του Ανθρώπινου Ερευνητικού Δυναμικού μέσω της Υλοποίησης Μεταδιδασκορικής Έρευνας» και της δράσης «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε νέους επιστήμονες κατόχους διδακτορικού».

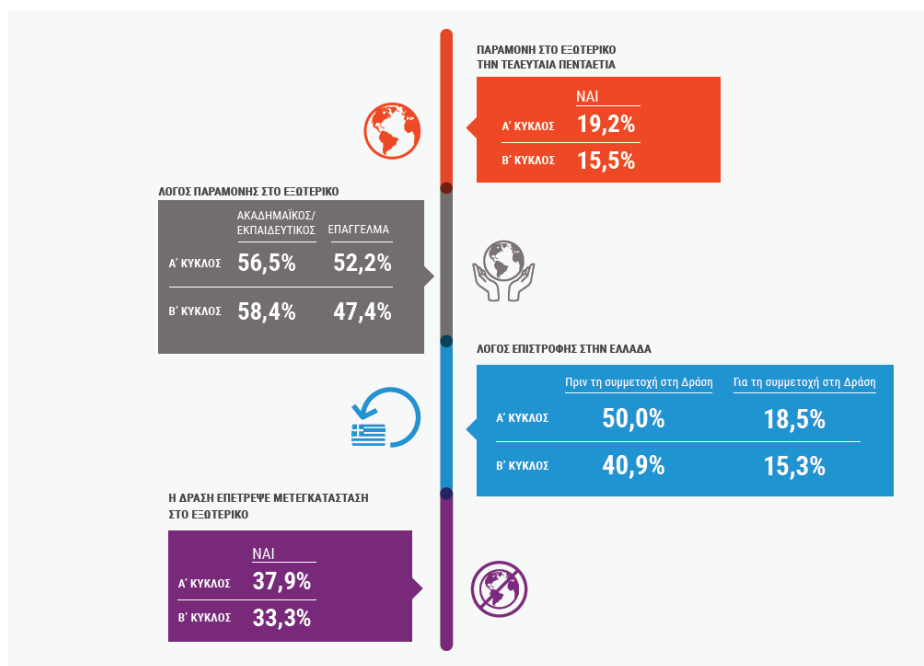
Για την πρώτη δράση, αναγνωρίζεται η σημασία της για την ακαδημαϊκή σταδιοδρομία των ερευνητών.

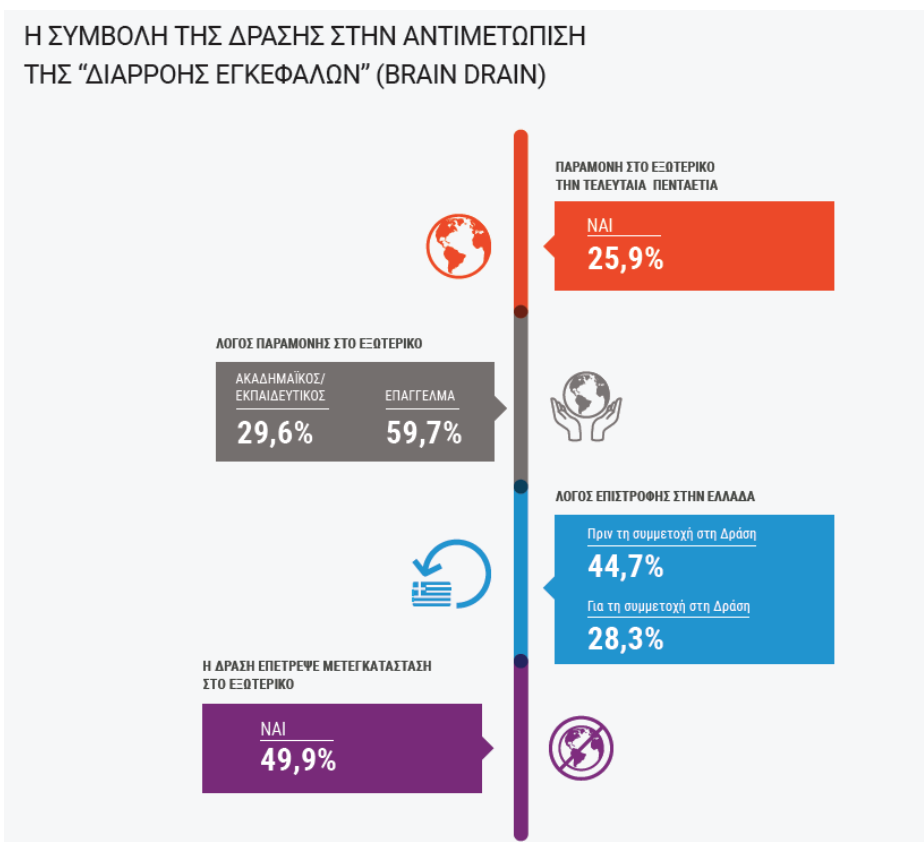
Παράλληλα αναγνωρίζεται η συμβολή της δράσης στην αντιμετώπιση του φαινομένου του «brain drain».

⁹⁹ <https://www.ekt.gr/el/publications/2>

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ “ΔΙΑΡΡΟΗΣ ΕΓΚΕΦΑΛΩΝ” (BRAIN DRAIN)

Ανάλογα αποτελέσματα καταγράφονται για την δράση της Υλοποίησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας:

Σημειώνεται ότι η δράση απόκτησης ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας είχε ακόμα μεγαλύτερο αντίκτυπο στην αντιμετώπιση του φαινομένου, όπως καταγράφεται στην αναφορά.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ “ΔΙΑΡΡΟΗΣ ΕΓΚΕΦΑΛΩΝ” (BRAIN DRAIN)

	Α΄ κύκλος	Β΄ κύκλος	Γ΄ κύκλος	Δ΄ κύκλος	Ε΄ κύκλος
Νέοι επιστήμονες που απέρριψαν την επιλογή της μετανάστευσης	48,9%	38,3%	45,5%	49,0%	44,4%
Νέοι επιστήμονες που διέμεναν σε χώρα εκτός Ελλάδας (τα τελευταία 5 χρόνια, εκτός τουρισμού)	-	18,5%	14,6%	15,1%	13,2%

2.3.1.4 Συμπεράσματα

Ο αντίκτυπος, τελικά, από την εφαρμογή της ΕΣΕΕ και των Δράσεων της συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Σημαντική παραγωγική επένδυση σε τομείς έντασης γνώσης
- Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών των καινοτόμων ΜΜΕ
- Ανάπτυξη «εγκάρσιων» συνεργατικών και δημιουργικών δεξιοτήτων
- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας και του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των καινοτόμων επιχειρήσεων
- Δυνατότητα γρήγορης αντίδρασης, προσαρμογής σε αλλαγές και διαχείρισης των προκλήσεων
- Ενίσχυση της ικανότητας αξιοποίησης ευκαιριών
- Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των ΜμΕ
- Ανάπτυξη οικοσυστήματος συνεργατικής καινοτομίας

Σημειώνεται ότι τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται και από την έρευνα της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας για τις επιδόσεις των βιομηχανικών ΜμΕ που κατά την προηγούμενη 5ετία (2014-2019)¹⁰⁰ υλοποίησαν δράσεις καινοτομίας, η διαφορά συγκριτικά με τις μη καινοτόμες ΜμΕ είναι εμφανής τόσο όσον αφορά τις τρέχουσες επιδόσεις τους όσο και τις μελλοντικές προοπτικές. Ειδικότερα, οι καινοτόμες ΜμΕ πέτυχαν σημαντική αύξηση πωλήσεων κατά την προηγούμενη πενταετία (11,2%) – υπερτερώντας συντριπτικά έναντι των μη καινοτόμων ΜμΕ του τομέα (οι οποίες έμειναν κατά μέσο όρο στάσιμες σε όρους πωλήσεων). Η θετική πορεία των πωλήσεων συμβάλει στην ενισχυμένη αισιοδοξία των καινοτόμων ΜμΕ, όπως αυτή αποτυπώνεται:

- στο δείκτη εμπιστοσύνης (35 μονάδες για τις καινοτόμες, έναντι 19 μονάδων για τις μη καινοτόμες),
- στη δυναμικότερη στρατηγική στο μέλλον (με το 69% των καινοτόμων να δηλώνει ότι η περαιτέρω ανάπτυξη είναι ο στρατηγικός στόχος της εταιρείας, έναντι μόλις 49% για τις μη καινοτόμες), και
- στη σημαντική βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης (με το 36% των καινοτόμων να εκτιμά αύξηση της απασχόλησης έναντι μόλις 25% για τις μη καινοτόμες).

Τα ανωτέρω αποτελούν επιβράβευση των ΜμΕ αυτών για την επιμονή τους στην υλοποίηση της καινοτομικής τους στρατηγικής, παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες που ανέκυψαν λόγω της οικονομικής κρίσης, με το ½ μάλιστα αυτών να προβαίνει σε ενίσχυση της προσπάθειας αυτής

¹⁰⁰ <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/mikromesaies-epicheiriseis--kainotomia>

Τέλος, στις αναμενόμενες επιπτώσεις (αντίκτυπος) θα πρέπει να συνεκτιμηθεί και η οικονομική διάσταση. Το πολλαπλασιαστικό οικονομικό αποτέλεσμα με βάση την παραγωγική επένδυση που έχει υλοποιηθεί με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της ΕΣΕΕ 2014-2020, εξετάζεται σε επίπεδο συνολικού χαρτοφυλακίου καθώς ορισμένα έργα αναμένεται να έχουν μεγαλύτερο και άλλα μικρότερο πολλαπλασιαστικό οικονομικό αποτέλεσμα. Η ποσοτικοποίηση αυτή βασίζεται στην εφαρμογή οικονομικού πολλαπλασιαστή για τις παραγωγικές επενδύσεις, σε σχέση με τη δημιουργία εισοδήματος και απασχόλησης, ο οποίος υπολογίζεται με βάση το ποσοστό που δηλώνει την οριακή ροπή προς την κατανάλωση. Για τον υπολογισμό του οικονομικού πολλαπλασιαστή για την Ελλάδα (2020) η μέση τιμή του ποσοστού της οριακής ροπής προς την κατανάλωση έχει υπολογιστεί σε 56,8%¹⁰¹. Κατά συνέπεια, η τιμή του πολλαπλασιαστή είναι $1-(1-0,568)=2,31$.

Με βάση το Σχέδιο Δράσης της ΕΣΕΕ και τα οικονομικά στοιχεία υλοποίησης, το σύνολο των παραγωγικών επενδύσεων στις ΜΜΕ (δημόσια και ιδιωτική δαπάνη) ήταν της τάξης των **4.010.414.623¹⁰² €**. Με την εφαρμογή του οικονομικού πολλαπλασιαστή προκύπτει μια δημιουργία εισοδήματος γύρω από τις υλοποιηθείσες επενδύσεις της τάξης των **9.264.057.780 €, ποσό σημαντικό για την ελληνική οικονομία**. Εάν οι οριζόντιοι χαρακτήρα δράσεις δεν συνυπολογιστούν, τότε το σύνολο των παραγωγικών επενδύσεων στις ΜΜΕ (δημόσια και ιδιωτική δαπάνη) ανέρχεται στα 2.595.655.554 €. Με την εφαρμογή του οικονομικού πολλαπλασιαστή προκύπτει μια δημιουργία επίσης σημαντικού εισοδήματος γύρω από τις υλοποιηθείσες επενδύσεις της τάξης των 5.995.964.329,74 €.

¹⁰¹ Helicopter money in Europe: New evidence on the marginal propensity to consume across European households Katharina Drescher a, Pirmin Fessler b, Peter Lindner, ELSVIER Economics Letters Volume 195, October 2020, 109416, , Ανάκτηση: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165176520302603>

¹⁰² Περιλαμβάνονται και τα Προγράμματα οριζόντιας υποστήριξης της RIS

3. Βιβλιογραφία

Direction Business Network. (2017). *Οι Ισχυροί της Ελληνικής Οικονομίας*.

European Commission . (2012). *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisations (RIS3)*. Ανάκτηση από https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/smart_specialisation/smart_ris3_2012.pdf

European Commission. (2011). *Investing in Europe's future : fifth report on economic, social and territorial cohesion*. Directorate-General for Regional and Urban Policy. Breska, E. (editor), Publications Office. doi:<https://data.europa.eu/doi/10.2776/29620>

EUROPEAN COMMISSION. (2019). *Assessment of support to the development and implementation of smart specialisation strategies provided by the European Commission from 2010 to 2017*.

European Commission. (2019). *Horizon Europe. THE NEXT EU RESEARCH & INNOVATION INVESTMENT PROGRAMME (2021 – 2027). Based on the Commission Proposal for Horizon Europe, the common understanding between co-legislators and the Partial General Approach*.

European Union. (2019). *Assessment of support to the development and implementation of smart specialisation strategies provided by the European Commission from 2010 to 2017”, Call for Tenders N° 2018CE16BAT078 . Draft Final Report*.

Found.ation. (2021). *Startups in Greece 2020/2021*. Athens: Found.ation.

Found.ation, V. &. (2022). *START UPS in Greece Venture Financing Report 2021/2022*. Athens.

Gerussi, E. (2020, January 30). Good governance, industrial transition and international collaboration. Ανάκτηση από https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/documents/20182/387841/Gerussi_JRC_Gov._Ind._Transition_Int._Collaboration_Zagreb_30-01-2020.pdf/467a0f1a-e6f6-4845-a995-5f3a14bc5f85

Grant Thornton. (2021). *Μελέτη επίδρασης του Covid-19 στις ελληνικές επιχειρήσεις & στην ελληνική οικονομία*. Αθήνα: Grant Thornton. Ανάκτηση από <https://www.grant-thornton.gr/insights/article/survey-coronavirus-greek-economy-gr/>

Marathon VC. (2022, May 3). GREEK-FOUNDED STARTUPS: INVESTMENTS AND EXITS, 2021.

Marinelli, E., Bertamino, F., & Fernandez , A. (2019). *Layers, levels and coordination challenges: comparing S3 governance in Puglia and Extremadura*. Joint Research Centre. Luxembourg: Publications Office of the European Union. doi:10.2760/0807

Maroulis, N. (2010). *ERAWATCH Research Inventory Report for: Greece*. JRC Scientific and Technical. Ανάκτηση από http://www.gsrt.gr/News/Files/New512/%CE%92.1.%20Research%20inventory%20report%20ERAWATCH_GR.pdf

Martí, E. F., Marinelli, E., Plaud, S., Quinquilla, A., & Massucci, F. (2020). *Open Data, Open Science & Open Innovation for Smart Specialisation monitoring: Lessons from the project “S3 Targeted Support in Lagging Regions”*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. doi:10.2760/55098, JRC119687

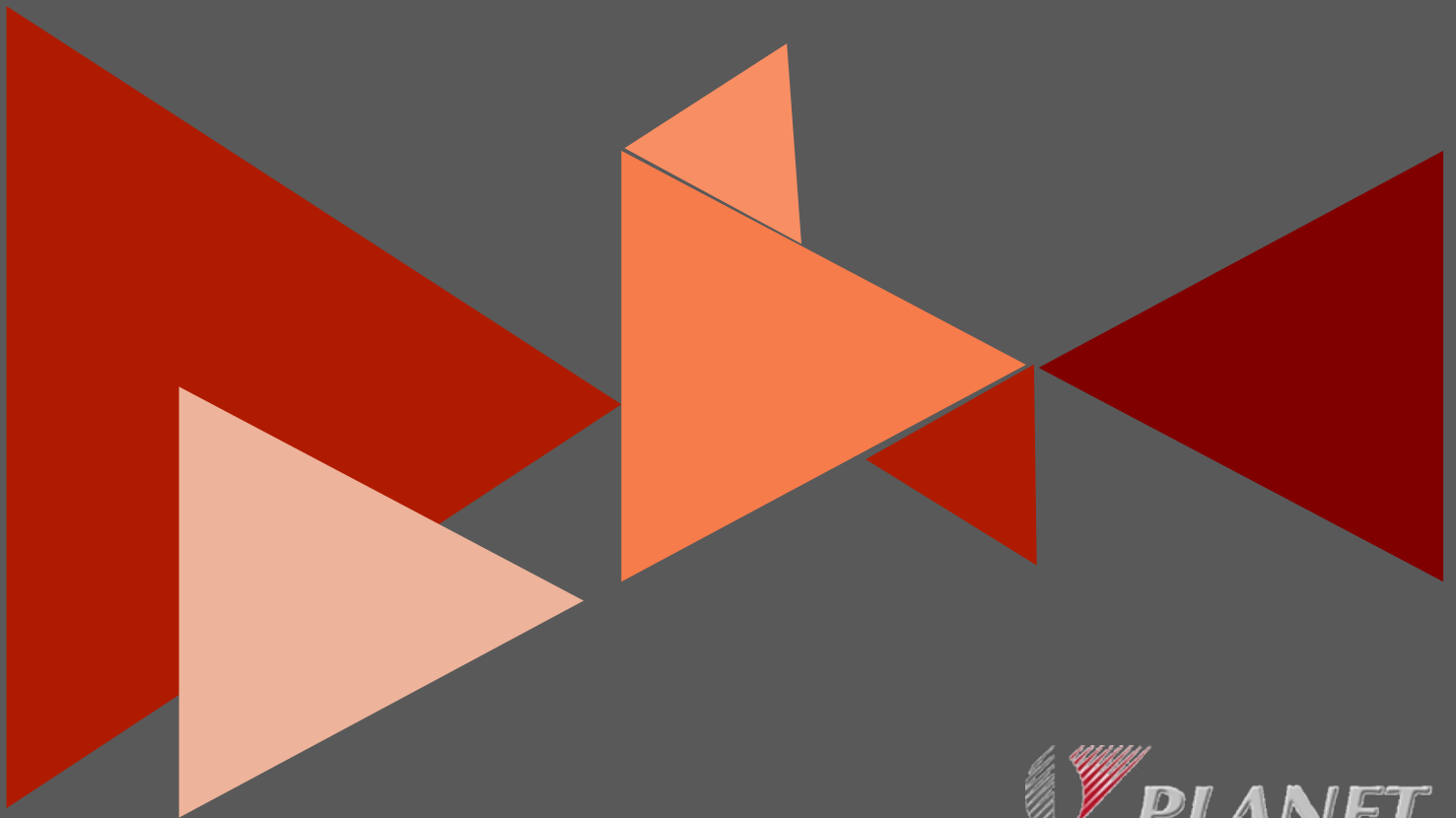
Metaxas, M. (2017). *Summary Report on RIS3 implementation status in Greece*.

Nioras, A. (2011). *TrendChart Mini Country Report/Greece*. Thematic Report 2011 under Specific Contract for the Integration of INNO Policy TrendChart with ERAWATCH (2011-2012).

- Pateli, A., Mikalef, P., & Mylonas, P. (2016). Closing the innovation gap in the Adriatic Region: Greece. Στο C. Cozza, G. Harirchi, & A. Markovic Cunko, Pacinno. *Innovation in the Adriatic Region* (σσ. 81-100). EUT Edizioni Università di Trieste. Ανάκτηση από <https://www.openstarts.units.it/handle/10077/17447>
- Pinna, F. (2015). EDP in the real world. Lessons learnt in Centre-Va de Loire Region (France). *Paper presented at the 13th European Week of Regions and Cities, Open Days*. Brussels, 12-15 October 2015.
- PLANET A.E. (2023). *6η Έκθεση Προόδου της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης - Έτος 2022*. Αθήνα: PLANET A.E.
- VVA. (05.11.2019). Megatrends in the agri-food sector : global overview and possible policy response from an EU perspective. Ανάκτηση από https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/188455/Pt7%20_Megatrends_PPT_EN-original.pdf
- World Bank. (2020). *Agriculture and Food Outlook*. Ανάκτηση από <https://www.worldbank.org/en/topic/agriculture/overview#1>
- Zimble, E. (2022). *Small and medium-sized enterprise telecoms usage and requirements: business survey 2022*. London: Analysys Mason.
- ΓΓΕΚ. (2015). *Εθνική Στρατηγική ΕΤΑΚ για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020*. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.
- ΓΓΕΚ. (2020). *ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΥΣΗ*. Ανάκτηση από http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles15/Final_Study_InnoBarriers_September_2020.pdf
- Εθν. Πρόγρ. Μεταρρυθμίσεων. (2020). *Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2020*. Ελληνική Δημοκρατία. Ανάκτηση από https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2020-european-semester-national-reform-programme-greece_el.pdf
- ΕΚΤ. (2020). *Βασικοί Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης για δαπάνες και προσωπικό το 2019 στην Ελλάδα – Προκαταρκτικά στοιχεία*. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Ηλεκτρονικού Περιεχομένου. Ανάκτηση από <https://metrics.ekt.gr/publications/438>
- ΕΛΙΑΔΕΚ. (2021). *Επιχειρησιακός Προγραμματισμός Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας*. Αθήνα: Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας. Ανάκτηση από <http://www.gsrt.gr/News/Files/New122622/%CE%95%CE%A0%CE%99-2021.pdf>
- ΕΥΣΣΑ. (2019). *1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού*.
- ΙΝΕΓΣΕΕ. (2021). *Οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 σε όρους μεταβολής του κύκλου εργασιών στην ελληνική οικονομία*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εργασίας / ΓΣΕΕ. Ανάκτηση από https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/03/ENHMERWSH_MARTIOS_2021.pdf
- Πεπελάση, Ι. Σ. (2022). *Χαρτογράφηση Ελληνικού Οικοσυστήματος Νεοφυών Επιχειρήσεων*. Αθήνα: Διανέοσις.
- ΣΕΘ . (2019). *Ελληνική Υδατοκαλλιέργεια*.
- Τσακανίκας, Α., Μαραγκού, Γ., & Πολυκρέτη, Μ. (2008). *Κλαδική Μελέτη 219: Καινοτομία των Ελληνικών Επιχειρήσεων και Κλάδοι Υψηλής Τεχνολογίας*. Αθήνα: Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, Τμ. Μικροοικονομικής Ανάλυσης και Πολιτικής, Μονάδα Κλαδικών Μελετών.

ΥΠΟΟΙΚ. (2007). ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007 - 2013. Αθήνα: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ. Ανάκτηση από http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles999/Eggrafo_ESPA_el.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

4.1 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Σχέδιο Δράσης της RIS3

Πίνακας 52. Σχέδιο Δράσης της RIS3 (χιλ. €)

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3													Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3) (εκατ. €)		
Στρατηγική Επιλογή	Άξονας Παρέμβασης	Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Ταμείο	Επιχ. Πρόγραμμα Σχεδίου Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική ή προτερ/τα	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΕΠΑΑ	ΕΠΘΑΑ [Γ]	ΜΔΤ [Δ]	Σύνολο Π/Υ [Ε]	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	1.α.1	Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών σύμφωνα με τον Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών	ΕΤΠΑ/ΕΓΤΑΑ	ΕΠΑΝΕΚ	3	1a	143.000	0	0	0	0	143.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	1.α.2	Εξειδικευμένα δίκτυα κέντρων ικανότητας (competence centers)	ΕΤΠΑ/ΕΓΤΑΑ	ΕΠΑΝΕΚ	3	1b	130.000	0	30.000	9.000	0	169.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	1.α.3	Ανάπτυξη επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, διαχείρισης καινοτομίας και τεχνολογίας, εξαγωγών κ.ο.κ	ΕΚΤ	ΕΠΑΝΕΚ	8	8v	2.000	0	0	0	0	2.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.1	Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας	ΕΚΤ/ΠΑΝ	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ	6	10ii	0	20.025	0	0	0	20.025	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.2	Υποστήριξη της ερευνητικής διάστασης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	ΕΚΤ/ΠΑΝ	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ	3	1a	0	40.000	0	0	0	40.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.3	Ενίσχυση μεταδιδακτόρων ερευνητών/τριών	ΕΚΤ/ΠΑΝ	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ	6	10.2.i	0	20.025	0	0	0	20.025	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.4	Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογήθηκαν θετικά στα ERC Grant Schemes, αλλά δεν χρηματοδοτήθηκαν	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	3	1a	10.000	0	0	0	0	10.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.5	Συnergατικές Πρωτοβουλίες ΕΤΑΚ	ΕΤΠΑ/ΕΚΤ	ΕΠΑΝΕΚ	1	1b	180.000	0	60.000	15.000	0	255.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.6	Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών που προτείνονται από επιχειρήσεις, κλπ. (customer- driven)	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	1	1b	30.000	0	0	0	0	30.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.7	Ενίσχυση για την πραγματοποίηση δοκιμών προϊόντων και υπηρεσιών	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	1	3c	30.000	0	0	0	0	30.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.8	Στρατηγικά Σχέδια Ερευνητικών Φορέων (ΚΡΗΠΙΣ ΕΚ)	ΕΤΠΑ/ΕΓΤΑΑ/ΕΤΘΑ	ΕΠΑΝΕΚ/ΕΠΘΑΑ/ΕΠΑΑ	3	1a	40.000	0	0	0	0	40.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.9	Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Έρευνας ΑΕΙ (ΚΡΗΠΙΣ ΑΕΙ)					72.000.	0	72.000	0	0	0	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ. Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.1	Διαμόρφωση & λειτουργία ψηφιακής πλατφόρμας έρευνας και καινοτομίας*	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		2b	1.000	0	0	0	0	1.000	

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3													Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3) (εκατ. €)		
Στρατηγική Επιλογή	Άξονας Παρέμβασης	Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Ταμείο	Επιχ. Πρόγραμμα Σχεδίου Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδύτικ ή προτερ/τα	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΕΠΑΑ	ΕΠΘΑΑ [Γ]	ΜΔΤ [Δ]	Σύνολο Π/Υ [Ε]	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.2	Γραφεία αξιοποίησης τεχνολογίας	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	3	1b	6.900	0	0	0	0	6.900	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.3	Ενίσχυση και διεύρυνση της δραστηριότητας και του ρόλου των Μονάδων Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (ΜΟΚΕ)	ΕΚΤ	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ	7	10iv	0	12.900	0	0	0	12.900	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.4	Εκσυγχρονισμός των εσωτερικών δικτυακών υποδομών όλων των ΑΕΙ και των ΕΚ της χώρας	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	3	2a	15.000	0	0	0	0	15.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.5	Ένταξη Νοσοκομειακών Μονάδων στο εθνικό ακαδημαϊκό δίκτυο ΕΔΕΤ για την υποστήριξη ερευνητικών και κλινικών δραστηριοτήτων στην ιατρική και στη βιολογία, σε νεφούπολογιστικό περιβάλλον (Cloud Computing) - επέκταση στις υπόλοιπες 5 περιφέρειες της χώρας	ΕΤΠΑ	ΜΔΤ	4,5,6	2c	0	0	0	0	14.694	14.694	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	1.δ.2	Δράσεις διμερών και διακρατικών συνεργασιών	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	1	1b	50.000	0	0	0	0	50.000	
1. Επένδυση στη δημιουργία και διάχυση της Νέας Γνώσης	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	1δ.1	Ενίσχυση συμμετοχής σε διακρατικά/διευρωπαϊκά δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες - ERANETS- FETS	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	3	1b	50.000	0	0	0	0	50.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.1	Ενίσχυση επιχειρηματικών ομάδων στο στάδιο εκκόλαψης	ΕΚΤ/ΠΑΝ	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ/ΕΠΑΝΕΚ	2	3a	300.000	0	45.000	0	0	345.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.2	Ενίσχυση της ίδρυσης και ανάπτυξης νεοφυών επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ/ΕΚΤ	ΕΠΑΝΕΚ	2	3a	500.000	0	40.000	0	0	540.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.3	Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων (proof-of-concept)	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	1	1b	59.500	0	0	0	0	59.500	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.4	Ανάπτυξη τεχνοβλαστών (Spin off/out)	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	1	1b	100.000	0	0	0	0	100.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.5	Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση καινοτομικών συνεργατικών σχηματισμών	ΕΤΠΑ/ΕΓΤΑΑ	ΕΠΑΝΕΚ/ΕΠΑΑ	1	3c	200.000	0	100.000	0	0	300.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.1	Ενιαία δράση κρατικών ενισχύσεων ΕΤΑΚ: ΕΡΕΥΝΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ	ΕΤΠΑ/ΕΚΤ	ΕΠΑΝΕΚ	2	1b	432.700	0	0	0	0	432.700	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και	2.β.2	Ενίσχυση ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ	1	2b	92.000	0	0	0	0	92.000	

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3													Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3) (εκατ. €)		
Στρατηγική Επιλογή	Άξονας Παρέμβασης	Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Ταμείο	Επιχ. Πρόγραμμα Σχεδίου Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδύτικ ή προτερ/τα	ΕΠΑνεΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΕΠΑΑ	ΕΠΘΑΑ [Γ]	ΜΔΤ [Δ]	Σύνολο Π/Υ [Ε]	
νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών		καινοτομίας στις επιχειρήσεις													
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.3	Ανάπτυξη εφαρμογών e-επιχειρείν από μεμονωμένες επιχειρήσεις ή ομάδες επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ	1	2b	50.000	0	0	0	0	50.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.4	Ενίσχυση επενδύσεων σε υφιστάμενες επιχειρήσεις για την εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά και για την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων παραγωγής	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ		3c	125.000	0	0	0	0	125.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.5	Στήριξη των επιχειρήσεων για τη δημιουργία και την επέκταση προηγμένων ικανοτήτων, για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών σε νέους τομείς	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ		3c	150.000	0	0	0	0	150.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.6	Χρηματοδότηση προτάσεων που πέρασαν το όριο βαθμολογίας του SME Instrument της Ε.Ε. αλλά δε χρηματοδοτήθηκαν	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ	1	3b	100.000	0	0	0	0	100.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	2.γ Υποδομές και μηχανισμοί στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας	2.γ.1	Ενίσχυση της ανάπτυξης ψηφιακών πλατφορμών επιχειρηματικών συναλλαγών και συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών και μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων του δημοσίου	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ		2b	3.000	0	0	0	0	3.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	2.δ.1	Προετοιμασία, εφαρμογή και αξιολόγηση τομεακών ή κλαδικών σχεδίων εξωστρέφειας*	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ		3d	20.000	0	0	0	0	20.000	
2. Ενίσχυση της ικανότητας ΕΤΑΚ των επιχειρήσεων και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	2.δ.2	Εξειδικευμένες μελέτες για στόχευση αγορών (market analysis), προϊόντων και συγκριτικής ανάλυσης του ανταγωνισμού*	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ		3d	6.000	0	0	0	0	6.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.1	Ίδρυση και ενίσχυση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ		3a	100.000	0	0	0	0	100.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.2	Ταμείο Αξιοποίησης Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Patent Pool Fund)	ΕΤΠΑ	ΕΠΑνεΚ	1	1b	40.000	0	0	0	0	40.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την	α. Ανάπτυξη δυναμικού (capacity building)	3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.3	Μητρώο συμβούλων σε ζητήματα διαχείρισης πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας	ΕΚΤ				2.000	0	0	0	0	2.000	

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3													Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3) (εκατ. €)		
Στρατηγική Επιλογή	Άξονας Παρέμβασης	Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	Περιγραφή Δράσης	Ταμείο	Επιχ. Πρόγραμμα Σχεδίου Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδύτικ ή προτερ/τα	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΕΠΑΑ	ΕΠΘΑΑ [Γ]	ΜΔΤ [Δ]	Σύνολο Π/Υ [Ε]	
αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων															
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	3.β.1	Καινοτόμες προ-εμπορευματικές δημόσιες προμήθειες (pre-commercial procurements - PCPs) ΘΣ 2,4,5,6,7	ΕΚΤ	ΜΔΤ/ΕΠΑΝΕΚ		3a	40.000	0	0	0	0	40.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ	3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	3.β.2	Ανάπτυξη και εφαρμογή "πρωτοκόλλων" ή σημάτων	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		3c	1.000	0	0	0	0	1.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης	3.γ.1	Μηχανισμός Επιχειρηματικής ανακάλυψης	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		1b	3.000	0	0	0	0	3.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	γ. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης	3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης	3.γ.2	Εγκατάσταση Μηχανισμού Παρακολούθησης (monitoring mechanism) της υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής RIS3	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		1b	2.000	0	0	0	0	2.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	3.δ.1	Ανάπτυξη έργων επίδειξης και πιλοτικών έργων - εφαρμογής αποτελεσμάτων έρευνας	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		1b	20.000	0	0	0	0	20.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	3.δ.2	Ενίσχυση συμμετοχής σε διεθνείς επιστημονικές διοργανώσεις, διαγωνισμούς κ.λπ.	ΕΤΠΑ	ΕΠΑΝΕΚ		1b	30.000	0	0	0	0	30.000	
3. Ανάπτυξη καινοτομικής νοοτροπίας και θεσμών - ενίσχυση διασυνδέσεων ΕΤΑΚ με την κοινωνία για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων	δ. Εξωστρέφεια και δικτύωση	3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	3.δ.3	Προβολή κοινωνικού έργου ΕΤΑΚ					4.800,00	4.800	0	0	0	0	
								Σύνολο	3.140.900	92.950	275.000	24.000	14.694	3.547.544	

Πίνακας 53. Αντιστοίχιση Δράσεων με τις Κατηγορίες Παρέμβασης του Σχεδίου Δράσης της RIS3

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3					
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ/τα	Δράση RIS3	Κωδικός Πρόσκλησης Δράσης RIS3	Αριθμός Προσκλήσεων	Επιχειρ. Πρόγραμμα Δράσης RIS3	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΤΘΑ
1.α.1	3	1a	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ	1695/039 2525/088 3525/111	3	ΕΠΑνεΚ	03, 03Σ	1a
1.α.2	3	1b	ΚΕΝΤΡΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ	4397/029ΚΕ	1	ΕΠΑνεΚ	01, 01Σ	1b
1.α.3	8	8v	Κατάρτιση και πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα Αναβάθμιση δεξιοτήτων επαγγελματιών ομάδων υψηλής εξειδίκευσης του Τομέα Υγείας (Ανακλήθηκε και εντάχθηκε στο Εθνικό Σκέλος ΠΔΕ)	1511/024 1949/054	2	ΕΠΑνεΚ	02, 02Σ	8v
1.β.1	6	10ii	Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας/Υποδράση 2 Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψήφιους διδάκτορες των ΑΕΙ της Ελλάδας	1218/ΕΔΒΜ10 4814/ΕΔΒΜ152	2	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ	6, 8, 9	10ii
1.β.2	3	1a	Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές (Α και Β Κύκλος)	1901/ΕΔΒΜ34 3784/ΕΔΒΜ103	3	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ ΕΠΑνεΚ	6, 8	10ii
1.β.3	6	10.2.i	Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/Ερευνητριών	1219/ΕΔΒΜ11 3254/ΕΔΒΜ91	2	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ	6, 8, 9	10ii
1.β.4	3	1a	Σχετική Δράση αφορά την Δράση του ΕΛΙΔΕΚ: «Επιστήμη και Κοινωνία», 2η Προκήρυξη: «Αιέν Αριστέυειν – Θεόδωρος Παπάζογλου»					
1.β.5	1	1b	Ειδικές Δράσεις ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ	2335/011ΚΕ	1	ΕΠΑνεΚ	01, 01Σ	1b
1.β.6	1	1b	Στήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων Εθνικού Μητρώου Elevate Greece για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19	4734/139/35ΚΕ	1	ΕΠΑνεΚ	01, 01Σ	1b
1.β.7	1	3c	Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός	1390/ΚΕ04 2953/018ΚΕ	2	ΕΠΑνεΚ	01, 01Σ	3c
1.β.8	3	1a	ΔΡΑΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ	1617/031		ΕΠΑνεΚ	03, 03Σ	1a
1.β.9								
1.γ.1		2b						
1.γ.2	3	1b	ΑΞΟΝΑΣ Α: Ωρίμανση του Οικοσυστήματος Μεταφοράς Τεχνολογίας στην Ελλάδα ΑΞΟΝΑΣ Β: Χρηματοδότηση Λειτουργίας Δομών & Δράσεων Μεταφοράς Τεχνολογίας	4788/142 4796/143	2	ΕΠΑνεΚ	01	1b
1.γ.3	7	10iv	Σχετική Δράση αφορά τα Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας: ΑΞΟΝΑΣ Α: Ωρίμανση του Οικοσυστήματος Μεταφοράς Τεχνολογίας στην Ελλάδα.					
1.γ.4	3	2a	Εκσυγχρονισμός των δικτυακών υποδομών του συνόλου των φορέων της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας της χώρας	1733/041 Κωδικός Πρόσκλησης ΜΔΤ 09_ΜΔΤ και Α/Α ΟΠΣ ΕΣΠΑ: 6632/03.01.2023	1	ΕΠΑνεΚ	03, 03Σ 4, 5 και 6 του ΜΔΤ	2a
1.γ.5	4,5,6	2c	ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΝΕΦΟΥΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΚΛΙΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΡΑΤΑΣΗ	3295/101 Κωδικός Πρόσκλησης ΜΔΤ 09_ΜΔΤ και Α/Α ΟΠΣ ΕΣΠΑ: 6632/03.01.2023	1	ΕΠΑνεΚ (απειντάχθηκε από το ΕΠΑνεΚ και εντάχθηκε στο ΜΔΤ στις 03.01.2023 με MIS 5202511)	03, 03Σ 4, 5 και 6 του ΜΔΤ	2a 2c
1.δ.2	1	1b	ΔΙΜΕΡΕΙΣ (5 Προσκλήσεις)	1806/006ΚΕ 2627/014ΚΕ 1955/007ΚΕ 2001/008ΚΕ 3479/020ΚΕ	5	ΕΠΑνεΚ	01, 01Σ	1b

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3						
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ/τα	Δράση RIS3	Κωδικός Πρόσκλησης Δράσης RIS3	Αριθμός Προσκλήσεων	Επιχειρ. Πρόγραμμα Δράσης RIS3	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΤΘΑ	
16.1	3	1b	ERANETS (6 προσκλήσεις)	1925/005KE 2810/015KE 4072/027KE 4888/037KE 3645/023KE 4351/030KE	6	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	1b	
2.α.1	2	3a	Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Innovation Window, πεδίο παρέμβασης 067) Υποστήριξη Δράσεων Στήριξης της Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας και Ωρίμανσης για την Αξιοποίηση της Ερευνητικής Δραστηριότητας και των Νέων Προϊόντων και Υπηρεσιών που αναπτύσσονται στα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης	1929/052 ΕΔΒΜ166	2	ΕΠΑΝΕΚ/ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ	01, 01Σ 7	1b,3a,3c 10iv	
2.α.2	2	3a	Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Early Stage Window, πεδίο παρέμβασης 062) Στήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων Εθνικού Μητρώου «Elevate Greece» για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 Νεοφυής Επιχειρηματικότητα Ανάπτυξη επιχειρήσεων με αξιοποίηση διαστημικών προϊόντων και υπηρεσιών μέσω της διαχείρισης και λειτουργίας του Κέντρου Επιχειρηματικής Επώασης ΚΕΕ της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος στην Ελλάδα με διακριτικό τίτλο ESA BIC Greece Διαχειριστής του ΚΕΕ	1929/052 4734/139/35KE 1337/001KE 3536/117	4	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ 01, 01Σ 02, 02Σ 01, 01Σ	1b,3a,3c 1b 8iii 3a	
2.α.3	1	1b	Σχετικές Δράσεις αφορούν τη Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Early Stage Window, πεδίο παρέμβασης 062) και τη Δράση ΕΔΚ.						
2.α.4	1	1b	Σχετικές Δράσεις αφορούν τη Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Early Stage Window, πεδίο παρέμβασης 062) και τη Δράση ΕΔΚ.						
2.α.5	1	3c	ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣΣΣΚ 1η Πρόσκληση Φορέας Αρωγός ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΣΚ 2η Πρόσκληση Επιχειρήσεις	3875/026KE 4620/032KE	2	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	1b	
2.β.1	2	1b	ΕΡΕΥΝΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ	2076/009KE	1	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	1b	
2.β.2	1	2b	Ψηφιακό Άλμα Ανάπτυξη καινοτόμου εκτεταμένου συστήματος Εποπτείας Φάσματος για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω του τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών Ψηφιακό Βήμα	2926/017KE 2438/079 2925/016	2	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	2b	
2.β.3	1	2b	«e-Λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος (Α, Β Κύκλος)	034KE 044KE	2	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	2b	
2.β.4		3c	Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητα Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών	1390/ΚΕ04 2953/018KE 012KE 003KE	5	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	3c	
2.β.5		3c	Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητα Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων	1390/ΚΕ04 2953/018KE 3428/019KE	3	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	3c	
2.β.6	1	3b	ΕΡΕΥΝΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ	2076/009KE Παρέμβαση IV: "Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις" του Β κύκλου του ΕΔΚ	1	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	1b	

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3					
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ/τα	Δράση RIS3	Κωδικός Πρόσκλησης Δράσης RIS3	Αριθμός Προσλήσεων	Επιχειρ. Πρόγραμμα Δράσης RIS3	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ / ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΤΘΑ
2.γ.1		2b						
2.δ.1		3d	Επιχειρούμε Έξω Ενίσχυση Αλυσιδών Προστιθέμενης Αξίας – Συνεργατικοί Σχηματισμοί - Δικτυώσεις Ανάπτυξη, Προώθηση και Αξιοποίηση της Ενιαίας Ταυτότητας / Σήματος Ποιότητας Προϊόντων και Υπηρεσιών του Αγροδιατροφικού Τομέα	2624/013ΚΕ 4900/043ΚΕ 2311/076	3	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	3d
2.δ.2		3d	Μελέτες και έρευνες στήριξης του ενεργειακού τομέα της βιομηχανίας και της επιχειρηματικότητας	1724/040	1	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	3a
3.α.1		3a	Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II Σύσταση Ταμείου Εγγυοδοσίας	1929/052 1889/046 4208/126	1	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	1b,3a,3c
3.α.2	1	1b						
3.α.3								
3.β.1		3a	Σχετικές Δράσεις αφορούν το Πρόγραμμα TH2ORAX - Trellis Holistic & Hybrid Operational Ruggedized Autonomous eXemplary system και την Προκήρυξη ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΜΕ Σ.Δ.Ι.Τ (ΧΡΩΠΕΙ)					
3.β.2		3c	Ανάπτυξη, Προώθηση και Αξιοποίηση της Ενιαίας Ταυτότητας / Σήματος Ποιότητας Προϊόντων και Υπηρεσιών του Αγροδιατροφικού Τομέα	2311/076	1	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	3d
3.γ.1		1b						
3.γ.2		1b	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ MONITORING MECHANISM ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ RIS3 ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΩΝ	2049/059	1	ΕΠΑΝΕΚ	01, 01Σ	1b
3.δ.1		1b	Υποστήριξη των πολιτικών και κάλυψη μελλοντικών αναγκών-Πράσινο Νησί	1612/030	1	ΕΠΑΝΕΚ	01	1b
3.δ.2		1b						
3.δ.3			Δημοσιότητα ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ	1086/002	1	ΕΠΑΝΕΚ	04, 04Σ, 05, 05Σ	

Πίνακας 54. Ενεργοποίηση του Σχεδίου Δράσης της RIS3 βάσει των Δράσεων RIS3 των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (χιλ. €)

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση					
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ./τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΔΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΕΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΔΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)
1.α.1	3	1a	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ (Σχετική Δράση αφορά και την Δράση ΕΛΙΔΕΚ: 1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας)		03, 03Σ	1a	143.000	0	0	143.000	183.521	0	0	141.360	179.057,91	179.057,91	0,00	168.415,60	115.906,35	0,00
1.α.2	3	1b	ΚΕΝΤΡΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ		01, 01Σ	1b	130.000	0	0	130.000	30.000	0	0	30.000	19.446,07	11.375,63	8.070,44	11.375,63	100,00	63,45
1.α.3	8	8v	Κατάρτιση και πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα Αναβάθμιση δεξιοτήτων επαγγελματιών ομάδων υψηλής εξειδίκευσης του Τομέα Υγείας (Ανακλήθηκε και εντάχθηκε στο Εθνικό Σκέλος ΠΔΕ)		02, 02Σ	8v	2.000	0	0	2.000	30.000	0	0	30.000	58.525,07	57.999,48	525,59	55.656,44	41.087,54	340,94
1.β.1	6	10ii	Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας Υποδράση 2 Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψήφιους διδάκτορες των ΑΕΙ της Ελλάδας (Σχετικές Δράσεις		6, 8, 9	10ii	0	20.025	0	20.025	0	35.262	0	35.262	35.262,05	35.262,05	0,00	35.262,05	29.050,28	0,00

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση						
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ./τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΔΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΕΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΔΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)	
			αφορούν και τις 4 Δράσεις ΕΛΙΔΕΚ για την υλοποίηση διδακτορικής έρευνας)																		
1.β.2	3	1a	Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές (Α και Β Κύκλος)		6, 8	10ii	0	40.000	0	40.000	0	39.136	0	39.136	38.627,80	38.627,80	0,00	38.447,94	36.317,92	0,00	
1.β.3	6	10.2.i	Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/Ερευνητριών (Σχετικές Δράσεις αφορούν και τις 3 Δράσεις ΕΛΙΔΕΚ για την υλοποίηση μεταδιδακτορικής έρευνας)		6, 8, 9	10ii	0	20.025	0	20.025	0	33.480	0	33.480	23.614,64	23.614,64	0,00	23.614,64	21.679,71	0,00	
1.β.4	3	1a	Σχετική Δράση αφορά την Δράση του ΕΛΙΔΕΚ: «Επιστήμη και Κοινωνία», 2η Προκήρυξη: «Αιέν Αριστέειν – Θεόδωρος Παπάζογλου»				10.000	0	0	10.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1.β.5	1	1b	Ειδικές Δράσεις ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ		01, 01Σ	1b	180.000	0	0	180.000	38.681	0	0	38.681	39.733,53	35.764,12	3.969,41	24.038,81	5.400,68	451,67	
1.β.6	1	1b	Στήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων Εθνικού Μητρώου Elevate Greece για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19		01, 01Σ	1b	30.000	0	0	30.000	60.000	0	0	60.000	60.000,00	60.000,00	0,00	40.347,82	40.303,36	0,00	
1.β.7	1	3c	Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός	Ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης και των Προσκήψεων περιλαμβάνεται στην 2.β.5	01, 01Σ	3c	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1.β.8	3	1a	ΔΡΑΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ		03, 03Σ	1a	40.000	0	0	40.000	31.860	0	0	31.860	30.469,53	30.469,53	0,00	29.954,47	27.053,55	0,00	

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση					
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ./τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΔΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΕΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΔΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)
			ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ																	
1.β.9							72.000	0	0	72.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.γ.1		2b					1.000	0	0	1.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.γ.2	3	1b	ΑΞΟΝΑΣ Α: Ορίμανση του Οικοσυστήματος Μεταφοράς Τεχνολογίας στην Ελλάδα ΑΞΟΝΑΣ Β: Χρηματοδότηση Λειτουργίας Δομών & Δράσεων Μεταφοράς Τεχνολογίας	Στο Παράρτημα Ι της Εθνικής RIS3 αναφέρεται ως ΕΠ το ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ, ενώ στο Σχέδιο Δράσης του κειμένου της Εθνικής RIS3 αναφέρεται ως ΕΠ το ΕΠΑΝΕΚ	01	1b	6.900	0	0	6.900	15.000	0	0	15.000	8.205,10	8.205,10	0,00	7.429,25	1.746,07	0,00
1.γ.3	7	10iv	Σχετική Δράση αφορά τα Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας: ΑΞΟΝΑΣ Α: Ορίμανση του Οικοσυστήματος Μεταφοράς Τεχνολογίας στην Ελλάδα της Παρέμβασης 1.γ.2	Περιλαμβάνεται στην 1.γ.2			0	12.900	0	12.900	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.γ.4	3	2a	Εκσυγχρονισμός των δικτυακών υποδομών του συνόλου των φορέων της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας της χώρας - Περιλαμβάνεται στην 2.β.5	Ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης και των Προσλήσεων περιλαμβάνεται στην 1.γ.5	03, 03Σ 4, 5 και 6 του ΜΔΤ	2a	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.γ.5	4,5,6	2c	ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΝΕΦΟΥΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΚΛΙΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ		03, 03Σ 4, 5 και 6 του ΜΔΤ	2a 2c	0	0	29.694,09	29.694,09	0	0	53.817	53.817	39.948,56	39.948,56	0,00	39.352,50	16.824,34	0,00

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση						
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ/τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΔΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΕΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΔΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)	
			ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΡΑΤΑΣΗ																		
1.6.2	1	1b	ΔΙΜΕΡΕΙΣ (5 Προσκήσεις)		01, 01Σ	1b	50.000	0	0	50.000	28.505	0	0	32.500	25.593,40	24.265,30	1.328,10	17.251,60	1.495,48	104,43	
16.1	3	1b	ERANETS (6 προσκήσεις)		01, 01Σ	1b	50.000	0	0	50.000	32.500	0	0	28.505	23.321,57	21.002,19	2.319,37	15.337,86	4.807,86	742,01	
2.α.1	2	3a	Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Innovation Window, πεδίο παρέμβασης 067) - Περιλαμβάνεται στην 3.α.1 Υποστήριξη Δράσεων Στήριξης της Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας και Ορίμανσης για την Αξιοποίηση της Ερευνητικής Δραστηριότητας και των Νέων Προϊόντων και Υπηρεσιών που αναπτύσσονται στα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης	Ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης και της Πρόσκλησης της Σύστασης Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Innovation Window, πεδίο παρέμβασης 067) περιλαμβάνεται στην 3.α.1. Δεν προβλέφθηκε Π/Υ από το ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ στο Σχέδιο Δράσης.	01, 01Σ 7	1b,3a,3c 10iv	0	0	0	0	0	15.000	0	15.000	12.558,59	12.558,59	0,00	10.929,18	1.226,65	0,00	
2.α.2	2	3a	Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Early Stage Window, πεδίο παρέμβασης 062) - Περιλαμβάνεται στην 3.α.1 Στήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων Εθνικού Μητρώου «Elevate Greece» για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 - Περιλαμβάνεται στην 1.β.6 Νεοφυής Επιχειρηματικότητα Ανάπτυξη επιχειρήσεων με αξιοποίηση διαστημικών προϊόντων	Ο Π/Υ της Πρόσκλησης της Σύστασης Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Innovation Window, πεδίο παρέμβασης 062) περιλαμβάνεται στην 3.α.1. Ο Π/Υ της Πρόσκλησης της Στήριξης Νεοφυών Επιχειρήσεων Εθνικού Μητρώου «Elevate Greece» για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19	01, 01Σ 01, 01Σ 02, 02Σ 01, 01Σ	1b,3a,3c 1b 8iii 3a	500.000	0	0	500.000	117.103	0	0	117.103	62.592,80	62.592,80	0,00	62.592,80	43.582,93	0,00	

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση						
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ./τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΔΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΕΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΔΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)	
			και υπηρεσιών μέσω της διαχείρισης και λειτουργίας του Κέντρου Επιχειρηματικής Επώασης ΚΕΕ της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος στην Ελλάδα με διακριτικό τίτλο ESA BIC Greece Διαχειριστής του ΚΕΕ	περιλαμβάνεται στην 1.β.6.																	
2.α.3	1	1b	Σχετικές Δράσεις αφορούν τη Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Early Stage Window, πεδίο παρέμβασης 062) και τη Δράση ΕΔΚ.	Ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης και της Πρόσκλησης της Σύστασης Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Innovation Window, πεδίο παρέμβασης 062) περιλαμβάνεται στην 3.α.1.			0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.α.4	1	1b	Σχετικές Δράσεις αφορούν τη Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Early Stage Window, πεδίο παρέμβασης 062) και τη Δράση ΕΔΚ.	Ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης και της Πρόσκλησης της Σύστασης Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Innovation Window, πεδίο παρέμβασης 062) περιλαμβάνεται στην 3.α.1.			0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.α.5	1	3c	ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣΣΣΚ 1η Πρόσκληση Φορέας Αρωγός ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΣΚ 2η Πρόσκληση Επιχειρήσεις		01, 01Σ	1b	200.000	0	0	200.000	39.980	0	0	39.980	54.247,14	40.374,85	13.872,29	11.108,60	1.842,13	836,98	
2.β.1	2	1b	ΕΡΕΥΝΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ	Η Παρέμβαση IV του ΕΔΚ περιλαμβάνεται στην 2.β.6	01, 01Σ	1b	432.700	0	0	432.700	522.536	0	0	542.536	691.560,65	588.823,94	102.736,71	529.031,62	183.256,48	35.257,14	

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση					
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ/τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΑΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΕΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΑΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)
2.β.2	1	2b	Ψηφιακό Άλμα Ανάπτυξη καινοτόμου εκτεταμένου Συστήματος Εποπτείας Φάσματος για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω του τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών Ψηφιακό Βήμα	Στοιχεία από Anartyxi.gov.gr	01, 01Σ	2b	92.000	0	0	92.000	168.500	0	0	168.500	249.830,26	140.922,51	108.907,75	113.445,10	36.967,82	34.152,23
2.β.3	1	2b	«e-Λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος (Α, Β Κύκλος)	Στοιχεία από Anartyxi.gov.gr για την Πράξη με MIS: 5077045	01, 01Σ	2b	50.000	0	0	50.000	88.000	0	0	88.000	51.051,19	51.051,19	0,00	51.051,19	26.630,21	0,00
2.β.4		3c	Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητα Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών	Ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης και των Προσκήσεων περιλαμβάνονται στην 2.β.5	01, 01Σ	3c	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.β.5		3c	Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των		01, 01Σ	3c	305.000	0	0	305.000	1.360.000,00	0,00	0,00	1.360.000,00	3.020.889,24	1.513.398,99	1.507.490,24	1.513.398,99	816.804,11	819.219,08

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση						
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ/τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΔΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΕΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΔΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)	
			ικανότητων τους στις νέες αγορές Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητα Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων																		
2.β.6	1	3b	ΕΡΕΥΝΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ		01, 01Σ	1b	100.000	0	0	100.000	20.000	0	0	20.000	19.942,61	11.736,13	8.206,49	11.736,94	3.921,37	2.551,62	
2.γ.1		2b					3.000	0	0	3.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.δ.1		3d	Επιχειρούμε Έξω Ενίσχυση Αλυσιδών Προστιθέμενης Αξίας – Συνεργατικοί Σχηματισμοί - Δικτυώσεις Ανάπτυξη, Προώθηση και Αξιοποίηση της Ενιαίας Ταυτότητας / Σήματος Ποιότητας Προϊόντων και Υπηρεσιών του Αγροδιατροφικού Τομέα με Κωδικό ΟΠΣ 5010535 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία 2014-2020	Απόρριψη της Πράξης «Ανάπτυξη, Προώθηση και Αξιοποίηση της Ενιαίας Ταυτότητας / Σήματος Ποιότητας Προϊόντων και Υπηρεσιών του Αγροδιατροφικού Τομέα» με Κωδικό ΟΠΣ 5010535 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία 2014-2020	01, 01Σ	3d	20.000	0	0	20.000	85.000	0	0	85.000	84.473,23	42.314,92	42.158,31	42.314,92	13.007,57	12.912,84	
2.δ.2		3d	Μελέτες και έρευνες στήριξης του ενεργειακού τομέα της βιομηχανίας και της επιχειρηματικότητας	Στοιχεία από Anartyki.gov.gr για την Πράξη με MIS: 5003300	01, 01Σ	3a	6.000	0	0	6.000	5.314	0	0	5.314	5.313,50	5.313,50	0,00	5.313,50	4.192,73	0,00	
3.α.1		3a	Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών Σύσταση Ταμείου Επιχειρηματικότητας II Σύσταση Ταμείου Εγγυοδοσίας		01, 01Σ	1b,3a,3c	559.500	0	0	559.500	700.000	0	0	700.000	1.180.000,00	1.180.000,00	0,00	1.180.000,00	1.145.000,00	0,00	
3.α.2	1	1b					40.000	0	0	40.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.α.3							2.000	0	0	2.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.β.1		3a	Σχετικές Δράσεις αφορούν το Πρόγραμμα				40.000	0	0	40.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση						
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ/τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑνεΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΔΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑνεΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΔΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)	
			TH2ORAX - Trellis Holistic & Hybrid Operational Ruggedized Autonomous eXemplary system και την Προκήρυξη ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΜΕ Σ.Δ.Ι.Τ (ΧΡΩΠΕΙ)																		
3.β.2		3c	Ανάπτυξη, Προώθηση και Αξιοποίηση της Ενιαίας Ταυτότητας / Σήματος Ποιότητας Προϊόντων και Υπηρεσιών του Αγροδιατροφικού Τομέα	Απόρριψη της Πράξης «Ανάπτυξη, Προώθηση και Αξιοποίηση της Ενιαίας Ταυτότητας / Σήματος Ποιότητας Προϊόντων και Υπηρεσιών του Αγροδιατροφικού Τομέα» με Κωδικό ΟΠΣ 5010535 στο ΕΠΑνεΚ	01, 01Σ	3d	1.000	0	0	1.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.γ.1		1b		Ο Π/Υ του Σχεδίου Δράσης περιλαμβάνεται στην 3.γ.2			0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.γ.2		1b	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ MONITORING MECHANISM ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ RIS3 ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΩΝ		01, 01Σ	1b	5.000	0	0	5.000	4.425	0	0	4.425	4.424,41	4.424,41	0,00	3.950,36	2.745,24	0,00	0,00
3.δ.1		1b	Υποστήριξη των πολιτικών και κάλυψη μελλοντικών αναγκών- Πράσινο Νησί		01	1b	20.000	0	0	20.000	5.833	0	0	5.833	8.477,26	8.477,26	0,00	5.175,39	800,33	0,00	0,00
3.δ.2		1b					30.000	0	0	30.000	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.δ.3			Δημοσιότητα ΕΥΔ ΕΠΑνεΚ	Στοιχεία από Anartyxi.gov.gr για την Πράξη με MIS: 5000299	04, 04Σ, 05, 05Σ		4.800	0	0	4.800	3.000	0	0	3.000	1.400,00	1.400,00	0,00	992,32	949,84	0,00	0,00

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ της RIS3			ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ της RIS3				Π/Υ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ (Παράρτημα 1 Εθνικής RIS3)				Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠ				Ενεργοποίηση					
Κωδ. Δράσης	Άξονας Προτερ.	Επενδυτική προτερ./τα	Δράση RIS3	Επεξηγηματικά Σχόλια επί των υπολογισμών μέτρησης	Άξονας Προτερ. ΕΠ Πρόσκλησης Δράσης RIS3	ΚΩΔ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΑΝΕΚ [Α]	ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [Β]	ΜΑΤ [Γ]	Σύνολο Π/Υ [Δ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΕΚ [Ε]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ [ΣΤ]	Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΜΑΤ [Ζ]	Σύνολο Π/Υ ΕΠ [Η]	Συνολικός Π/Υ Επένδυσης [Κ]	Προϋπολογισμός ΔΔ/Επιχορήγηση [Λ]	Ιδιωτική Συμμετοχή [Μ]	Ύψος συμβάσεων [Ν]	Ύψος Πληρωμών [Ξ]	Ύψος Πληρωμών (Ιδιωτ. Συμμ.)
							3.125.900,00	92.950,00	29.694,09	3.248.544,09	3.569.756,85	122.878,43	53.817,07	3.746.452,35	6.028.566,11	4.228.981,39	1.799.584,71	4.047.525,52	2.622.700,57	906.632,39

Πηγή: ΓΤΕΚ – ΕΥΔΕ/ΕΚ, anaptychi.gov.gr και ίδια επεξεργασία

Πίνακας 55 Ποσοτικοί δείκτες βαθμού εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης της RIS3.

Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	ΕΠΑΝΕΚ						ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ						ΜΑΤ						
		% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [Ε/Α]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Ε]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Ε]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/Ε]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [ΣΤ/Β]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Β]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Β]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/ΣΤ]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [Ζ/Γ]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Ζ]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Ζ]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	
1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	1.α.1	128,34%	97,57%	91,77%	94,06%	63,16%	68,82%													
1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	1.α.2	23,08%	37,92%	37,92%	100,00%	0,33%	0,88%													
1.α. Ανάπτυξη δυναμικού ΕΤΑΚ στους τομείς εξειδίκευσης	1.α.3	1500,00%	193,33%	185,52%	95,96%	136,96%	73,82%													
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.1							176,09%	100,00%	100,00%	82,38%	82,38%	82,38%							
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.2							97,84%	98,70%	98,24%	92,80%	94,02%	94,46%							
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.3							167,19%	70,53%	70,53%	64,75%	91,81%	91,81%							
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.4																			
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.5	21,49%	92,46%	62,15%	67,21%	13,96%	22,47%													
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.6	200,00%	100,00%	67,25%	67,25%	67,17%	99,89%													
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.7																			

Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	ΕΠΑΝΕΚ						ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ						ΜΙΑΤ						
		% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [Ε/Α]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Ε]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Ε]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/Ε]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [ΣΤ/Β]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Β]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Β]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/ΣΤ]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [Ζ/Γ]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Ζ]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Ζ]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.8	79,65%	95,64%	94,02%	98,31%	84,91%	90,32%													
1.β. Ενίσχυση δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ και νησίδων αριστείας	1.β.9																			
1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.1																			
1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.2	217,39%	54,70%	49,53%	90,54%	11,64%	23,50%													
1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.3																			
1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.4																			
1.γ Ενίσχυση (Υπο)δομών δικτύωσης	1.γ.5													181,24%	74,23%	73,12%	98,51%	31,26%	42,75%	
1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	1.δ.1	57,01%	85,13%	60,52%	71,10%	5,25%	8,67%													
1.δ. Διασύνδεση και συνεργασία σε ΕΤΑΚ	1.δ.2	65,00%	64,62%	47,19%	73,03%	14,79%	31,35%													
2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.1							NA	83,72%	72,86%	8,18%	9,77%	11,22%							
2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.2	23,42%	53,45%	53,45%	100,00%	37,22%	69,63%													
2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.3																			
2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.4																			
2.α. Εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών παικτών	2.α.5	19,99%	100,99%	27,79%	27,51%	4,61%	16,58%													
2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.1	120,76%	112,69%	101,24%	89,85%	35,07%	34,64%													
2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.2	183,15%	83,63%	67,33%	80,50%	21,94%	32,59%													
2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.3	176,00%	58,01%	58,01%	100,00%	30,26%	52,16%													
2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.4																			
2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.5	445,90%	111,28%	111,28%	100,00%	60,06%	53,97%													
2.β. Ενίσχυση της ενδογενούς έρευνας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις	2.β.6	20,00%	58,68%	58,68%	100,01%	19,61%	33,41%													

Κατηγορία Παρέμβασης	Κωδ. Δράσης	ΕΠΑΝΕΚ						ΕΠΑΝΑΔ-ΔΒΜ						ΜΙΔΤ						
		% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [Ε/Α]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Ε]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Ε]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/Ε]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [ΣΤ/Β]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Β]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Β]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/ΣΤ]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	% ενεργοποίησης ενδεικτικών πόρων του Σχεδίου Δράσης [Ζ/Γ]	% εντάξεων επιμέρους Δράσεων [Ι/Ζ]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Λ/Ζ]	% συμβασιοποίησης επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Εντάξεων [Λ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς Π/Υ Προσκήσεων [Μ/Ι]	% απορρόφησης εγκεκριμένου προϋπολογισμού επιμέρους Δράσεων προς ΔΔ Συμβάσεων [Μ/Λ]	
2.γ Υποδομές και μηχανισμοί στήριξης καινοτόμου επιχειρηματικότητας	2.γ.1																			
2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	2.δ.1	425,00%	49,78%	49,78%	100,00%	15,30%	30,74%													
2.δ Επιχειρηματική εξωστρέφεια	2.δ.2	88,56%	100,00%	100,00%	100,00%	78,91%	78,91%													
3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.1	125,11%	168,57%	168,57%	100,00%	163,57%	97,03%													
3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.2																			
3.α. Ενίσχυση μηχανισμών και θεσμικού πλαισίου	3.α.3																			
3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	3.β.1																			
3.β. Ενίσχυση της ζήτησης για καινοτομία από τη δημόσια διοίκηση	3.β.2																			
3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης	3.γ.1																			
3.γ Μηχανισμοί Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Τεκμηρίωσης	3.γ.2	88,50%	99,99%	89,27%	89,29%	62,04%	69,49%													
3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	3.δ.1	29,16%	145,34%	88,73%	61,05%	13,72%	15,46%													
3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	3.δ.2																			
3.δ Ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας	3.δ.3	62,50%	46,67%	33,08%	70,88%	31,66%	95,72%													
	Σύνολο	114,20%	114,26%	109,25%	95,61%	70,53%	64,56%	132,20%	89,57%	88,10%	80,20%	71,84%	81,54%	181,24%	74,23%	73,12%	98,51%	31,26%	42,75%	

Πηγή: Στοιχεία ΟΠΣ, και Ιδία επεξεργασία.

4.2 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΠΒ1_Αποτελέσματα – Συμπεράσματα Έρευνας Πεδίου_REVISED

Παραδοτέο Π-Β1:
Αποτελέσματα –
Συμπεράσματα Έρευνας
Πεδίου

Σεπτέμβριος 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ	3
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	4
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ	6
2.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	6
2.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	7
2.2.1 Δράση «Έρευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»	7
2.2.2 Δράση «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα»	8
2.2.3 Δράση «Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας»	8
3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ	9
3.1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΡΑΣΗΣ «ΈΡΕΥΝΩ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»	9
3.1.1 Επιχειρήσεις	9
3.1.1.1 Στατιστική Ανάλυση-Διαγραμματική Απεικόνιση	9
3.1.1.2 Σύνοψη συμπερασμάτων	27
3.1.2 Ακαδημαϊκοί-Έρευνητικοί Φορείς.....	32
3.1.2.1 Στατιστική Ανάλυση-Διαγραμματική Απεικόνιση	32
3.1.2.2 Σύνοψη συμπερασμάτων	51
3.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΡΑΣΗΣ «ΝΕΟΦΥΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»	56
3.2.1 Στατιστική Ανάλυση-Διαγραμματική Απεικόνιση.....	56
3.2.2 Σύνοψη συμπερασμάτων	68
3.3 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ».....	72
3.3.1 Στατιστική Ανάλυση-Διαγραμματική Απεικόνιση.....	72
3.3.2 Σύνοψη συμπερασμάτων	83
4. ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	86
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ	88

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ

ΑΑ	Αναθέτουσα Αρχή
ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΒΔ	Βάση Δεδομένων
ΓΓΕΚ	Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας
ΓΓΕΤ	Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας
ΕΔΚ	Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
Ε&Κ	Έρευνα και Καινοτομία
Ε&Τ	Έρευνα και Τεχνολογία
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑνεΚ	Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΤΑΚ	Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΠΡΟ	Δ/νση Σχεδιασμού & Προγραμματισμού Πολιτικών και Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας
ΠΣΚΕ	Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων
RIS3	Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ.....	7
Πίνακας 2 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Νεοφυής Επιχειρηματικότητα.....	8
Πίνακας 3 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας	8

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν παραδοτέο με τίτλο «Αποτελέσματα – συμπεράσματα έρευνας πεδίου (πρόσθετο παραδοτέο)» εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης με ημερομηνία υπογραφής την 12/05/2023 μεταξύ της «Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας, Δ/νση Σχεδιασμού και Προγραμματισμού Πολιτικών και Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας» και της Εταιρείας Planet A.E. στο πλαίσιο του Έργου: «Αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) 2014-2020» και αφορά πρόσθετο παραδοτέο και αποτελείται από την παρούσα Εισαγωγή και τα ακόλουθα Κεφάλαια:

- **Κεφάλαιο 2: Συνοπτική Παρουσίαση της Μεθοδολογίας Διενέργειας της Έρευνας Πεδίου**, το οποίο περιλαμβάνει την παρουσίαση της μεθοδολογία που ακολουθήθηκε κατά την διενέργεια της έρευνας πεδίου, στο πλαίσιο της σχετικής σύμβασης που έχει συνάψει με την «Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας».
- **Κεφάλαιο 3: Ανάλυση της Έρευνας Πεδίου**, το οποίο περιλαμβάνει την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας πεδίου που διενεργήθηκε στο πλαίσιο της σύμβασης, αναλύει τα στοιχεία παρέχοντας στατιστική ανάλυση, διαγραμματική απεικόνιση, προτάσεις-σχόλια και συμπεράσματα, στο πλαίσιο της σχετικής σύμβασης που έχει συνάψει με την «Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας».
- **Κεφάλαιο 4: Αναφορά σε Προβλήματα κατά τη Διενέργεια της Έρευνας** το οποίο περιλαμβάνει την αναλυτική παρουσίαση των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά την διενέργεια της έρευνας πεδίου, στο πλαίσιο της σχετικής σύμβασης που έχει συνάψει με την «Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας».
- **Παραρτήματα**
 - **Παράρτημα Ι** - Εργαλεία ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας πεδίου
 - **Παράρτημα Ι.1:** Ερωτηματολόγιο ΕΠΑΝΕΚ Νεοφυής Επιχειρηματικότητα (RIS3)
 - **Παράρτημα Ι.2** - Ερωτηματολόγιο ΕΠΑΝΕΚ για τη Δράση «Ερευνώ Δημιουργώ Καινοτομώ» προς τις Επιχειρήσεις (RIS3)
 - **Παράρτημα Ι.3** - Ερωτηματολόγιο ΕΠΑΝΕΚ για τη Δράση «Ερευνώ Δημιουργώ Καινοτομώ» προς τους Ερευνητικούς / Ακαδημαϊκούς Φορείς (RIS3)
 - **Παράρτημα Ι.4** - Ερωτηματολόγιο ΕΠΑΝΕΚ σχετικά με τις Δράσεις των Ερευνητικών Υποδομών προς τους Ερευνητικούς / Ακαδημαϊκούς Φορείς (RIS3)

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ

2.1 Σκοπός και αντικείμενο της έρευνας

Για την υλοποίηση όλων των ερευνών πεδίου που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του έργου αναπτύχθηκαν σχετικά ερωτηματολόγια προς αποστολή. Για τον σχεδιασμό των ερωτηματολογίων έγινε προσεκτική μελέτη των προηγούμενων αξιολογήσεων προγραμμάτων για λογαριασμό της ΓΓΕΚ, όπου λήφθηκε υπόψη η δομή και η στόχευση των ερωτηματολογίων που χρησιμοποιήθηκαν τότε. Οι αξιολογήσεις αλλά και επιπλέον υλικό που λάβαμε υπόψη, μεταξύ άλλων, είναι:

- Αποτίμηση διαχείρισης από την ΓΓΕΤ των Δράσεων ΕΤΑΚ, Δεκέμβριος 2015
- Μελέτη αποτίμησης του προγράμματος «Ενίσχυση Ελληνικών Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών στην Μικροηλεκτρονική»
- Μελέτη αποτίμησης του προγράμματος «Κοινοπραξίες Έρευνας και Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής προτεραιότητας», Δεκέμβριος 2015
- Μελέτη αποτίμησης των «Προγράμματος Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας Και Τεχνολογίας (ΠΑΒΕΤ)» και «Προγράμματος Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας Και Τεχνολογίας Σε Νέες Επιχειρήσεις (ΠΑΒΕΤ-ΝΕ)», Δεκέμβριος 2015
- Μελέτη αποτίμησης του «Προγράμματος Περιφερειακού Πόλοι Καινοτομίας», Δεκέμβριος 2015
- Μελέτη αποτίμησης των «ΕΛΕΥΘΩ» και των «ΤΕΧΝΟΚΥΨΕΛΩΝ Επιχειρηματικών Θερμοκοιτίδων», Δεκέμβριος 2015
- Μελέτη αποτίμησης του «ΠΡΑΞΕ – Τεχνοβλαστοί Φάση Β'», Δεκέμβριος 2015
- Αξιολόγηση των Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας της ΓΓΕΚ 2007-2013, Σεπτέμβριος 2023

Στόχος της Έρευνας Πεδίου είναι να καταγράψει τις απόψεις των δικαιούχων των Δράσεων σχετικά με τη συμμετοχή τους στις Δράσεις, την αποτελεσματικότητά τους, αλλά ενδεχομένως και τα προβλήματα που προέκυψαν κατά την πορεία υλοποίησης των έργων. Για κάθε κατηγορία εμπλεκόμενων δημιουργήθηκε ένα γενικό ερωτηματολόγιο το οποίο καλύπτει τις ενότητες αξιολόγησης όπως αυτές προκύπτουν από την προκήρυξη του έργου και την τεχνική πρόταση. Οι ενότητες αυτές αφορούν την εκτίμηση α) της συνάφειας, β) της αποτελεσματικότητας, δηλαδή τα έμμεσα και άμεσα οφέλη από τη συμμετοχή στη δράση, γ) της αποδοτικότητας, και δ) την προσθετικότητα (additionality) του συγκεκριμένου έργου. Στη συνέχεια κάθε ερωτηματολόγιο προσαρμόστηκε στις επιμέρους δράσεις τροποποιώντας το σύνολο των ερωτήσεων στους εξειδικευμένους στόχους της εκάστοτε δράσης. Τα ερωτηματολόγια αφορούν τις κάτωθι Δράσεις:

- Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ (Επιχειρήσεις και Ακαδημαϊκοί Φορείς)
- Νεοφυής Επιχειρηματικότητα (Επιχειρήσεις)
- Ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών (Ερευνητικά Κέντρα)

Η ομάδα έργου οριστικοποίησε το σχετικό εμπειρικό εργαλείο (ερωτηματολόγιο) σε στενή συνεργασία με τα στελέχη της ΓΓΕΚ και η τελική έκδοσή του παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙ της Εναρκτήριας Έκθεσης. Μεθοδολογικά για την υλοποίηση της έρευνας αξιοποιήθηκαν όλοι οι τρόποι προσέγγισης. Πιο συγκεκριμένα για τη συλλογή των δεδομένων από την έρευνα πεδίου, αναπτύχθηκε ειδική φόρμα με το ερωτηματολόγιο της έρευνας σε ηλεκτρονική μορφή στην πλατφόρμα EU Survey¹ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και πραγματοποιήθηκε μαζική ηλεκτρονική αποστολή στους ερωτώμενους, τα στοιχεία των

¹ Βλ. [EUSurvey - Welcome \(europa.eu\)](https://eu-survey.europa.eu/).

οποίων αντλήθηκαν και διατέθηκαν στον Σύμβουλο από τη ΓΓΕΚ (με προτεραιότητα τους συντονιστές των έργων) μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας Mailchimp. Το ηλεκτρονικό μήνυμα περιέγραφε τους σκοπούς της έρευνας και εμπεριείχε διασύνδεση προς την ηλεκτρονική φόρμα συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.

Οι αποδέκτες της συγκεκριμένης δράσης προσεγγίστηκαν πρώτη φορά την 17/07/2023, και ακολούθησαν πέντε υπενθυμίσεις σε όσους δεν είχαν ανταποκριθεί μέχρι εκείνη τη στιγμή τις ημερομηνίες 25/07/2023, 02/08/2023/, 09/08/2023, 01/09/2023 και 04/09/2023. Παράλληλα με τις υπενθυμίσεις για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, ειδικά για τη Δράση Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ και Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας προσεγγίστηκαν τηλεφωνικά οι Δικαιούχοι με σκοπό την παρακίνηση σε συμπλήρωση των ερωτηματολογίων κατά την περίοδο 20/08/2023 – 12/09/2023 και πραγματοποιήθηκε επαναπροώθηση των ερωτηματολογίων όπου χρειάστηκε, κατόπιν υπόδειξης των φορέων, σε νέες ή στις ίδιες διευθύνσεις.

2.2 Ταυτότητα της έρευνας

2.2.1 Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»

Ο αρχικός σχεδιασμός της έρευνας πεδίου για τη Δράση περιλάμβανε τη διενέργεια πρωτογενούς έρευνας (με χρήση ερωτηματολογίου) βάσει στρωματοποιημένης δειγματοληψίας με μέγεθος τυπικού σφάλματος 5%, σε επίπεδο εμπιστοσύνης 95% για το σύνολο του δείγματος, καθώς και με ταυτόχρονη διασφάλιση σφάλματος δειγματοληψίας όχι πάνω από 10% μέσα σε κάθε στρώμα (stratum). Το κριτήριο στρωματοποίησης αποτελεί το είδος του Δικαιούχου, ήτοι Επιχείρηση και Ερευνητικός Οργανισμός. Με βάση τις παραπάνω παραδοχές λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού αναφοράς (3.453 δικαιούχοι επιχειρήσεις/οργανισμοί) ο επιθυμητός πληθυσμός του δείγματος της έρευνας διαμορφώνεται στους 346 φορείς (201 επιχειρήσεις και 145 ερευνητικοί οργανισμοί). Κατόπιν υπόδειξης της ΓΓΕΚ, και λαμβάνοντας υπόψιν τους χρονικούς περιορισμούς τόσο του Έργου, όσο και της περιόδου κατά την οποία θα υλοποιούνταν η έρευνα (θερινή περίοδος) αποφασίστηκε η διενέργεια της έρευνας στους Δικαιούχους Συντονιστές των Πράξεων. Επομένως, βάσει των νέων δεδομένων το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού αναφοράς διαμορφώνεται σε 1.119 επιχειρήσεις και ερευνητικούς οργανισμούς, ενώ ο επιθυμητός πληθυσμός του δείγματος διαμορφώνεται σε 286 φορείς (174 επιχειρήσεις και 112 ερευνητικοί οργανισμοί).

Η πορεία υλοποίησης της έρευνας απεικονίζεται στον κάτωθι πίνακα όπου οι μοναδικές απαντήσεις στα ερωτηματολόγια της Δράσης ανήλθαν σε 219 (Επιχειρήσεις: 111, Ερευνητικοί Οργανισμοί: 108). Λαμβάνοντας υπόψιν όμως ότι πολλές εκ των απαντήσεων αναφέρονται σε περισσότερα του ενός έργα (Ερώτηση: Σε ποιόν Κύκλο του ΕΔΚ συμμετείχατε; / Απάντηση: Και στους δύο) και ορισμένοι συντονιστές των έργων έχουν την ευθύνη του συντονισμού σε περισσότερα του ενός έργα, οι μοναδικές απαντήσεις αντιστοιχούν σε 273 απαντήσεις βάσει του αριθμού των έργων, ήτοι 144 απαντήσεις από επιχειρήσεις και 129 απαντήσεις από ερευνητικούς οργανισμούς. Ο συνολικός αριθμός των απαντήσεων βάσει του αριθμού των έργων ανέρχεται σε 273 με ένα ποσοστό απόκρισης 95%.

Η διαφορά των 13 ερωτηματολογίων ορίζει ένα ποσοστό σφάλματος που σε αυτήν την περίπτωση κυμαίνεται μεταξύ 5% και 6%, και το οποίο με βάση τα ομοιογενή χαρακτηριστικά των δύο στρωμάτων του δείγματος, δεν θέτει σε αμφισβήτηση το αξιόπιστο της δειγματοληψίας.

Πίνακας 1 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ

Δράση	Αρχικός Πληθυσμός	Αρχικό Δείγμα	Τελικός Πληθυσμός (Συντονιστές)	Τελικό Δείγμα (Συντονιστές)	Αριθμός Μοναδικών Απαντήσεων	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό Απόκρισης
-------	-------------------	---------------	---------------------------------	-----------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------

Ερευνώ- Δημιουργώ- Καινοτομώ (Επιχειρήσεις)*	2.008	201	680	174	111	146	0.84
Ερευνώ- Δημιουργώ- Καινοτομώ (Ερευνητικοί Οργανισμοί)	1.445	145	439	112	108	129	1.15
Σύνολο	3.453	346	1.119	286	219	275	0.96

* Δύο επιχειρήσεις δεν ταυτοποιήθηκαν με έργα καθώς στάθηκε αδύνατη η ταυτοποίησή τους βάσει του email.

2.2.2 Δράση «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα»

Ο σχεδιασμός της έρευνας πεδίου για τη Δράση περιλάμβανε τη διενέργεια έρευνας βάσει τυχαίας δειγματοληψίας με μέγεθος τυπικού σφάλματος 10% και επίπεδο εμπιστοσύνης 95% για το σύνολο του δείγματος. Με βάση τις παραπάνω παραδοχές και λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού αναφοράς (1.099 δικαιούχοι) ο επιθυμητός πληθυσμός του δείγματος της έρευνας διαμορφώνεται στις 90 περίπου επιχειρήσεις.

Η πορεία υλοποίησης της έρευνας απεικονίζεται στον κάτωθι πίνακα όπου οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια της Δράσης ανήλθαν σε 114 υπερκαλύπτοντας τον επιθυμητό πληθυσμό του δείγματος.

Πίνακας 2 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Νεοφυής Επιχειρηματικότητα

Δράση	Πληθυσμός	Δείγμα	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό Απόκρισης
Νεοφυής Επιχειρηματικότητα	1.099	90	114	1.27

2.2.3 Δράση «Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας»

Ο σχεδιασμός της έρευνας πεδίου για τη Δράση περιλάμβανε τη διενέργεια έρευνας με ερωτηματολόγια στο σύνολο των 28 Δικαιούχων του Α΄ και Β΄ Κύκλου (απογραφική). Η πορεία υλοποίησης της έρευνας απεικονίζεται στον κάτωθι πίνακα όπου οι μοναδικές απαντήσεις στα ερωτηματολόγια της Δράσης ανήλθαν σε 19, οι οποίες αντιστοιχούν σε 18 έργα.

Πίνακας 3 Διενέργεια έρευνας πεδίου στη Δράση Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας

Δράση	Πληθυσμός	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων	Συνολικός Αριθμός Απαντήσεων βάσει έργων	Ποσοστό Απόκρισης
Νεοφυής Επιχειρηματικότητα	28	19	18	0.64

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ

3.1 Ερωτηματολόγιο Δράσης «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»

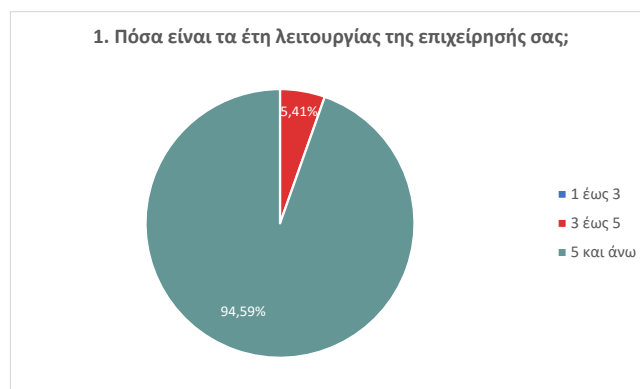
3.1.1 Επιχειρήσεις

3.1.1.1 Στατιστική Ανάλυση-Διαγραμματική Απεικόνιση

Ενότητα Α: Στοιχεία του φορέα

1. Πόσα είναι τα έτη λειτουργίας της επιχείρησής σας;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
1 έως 3	0	0,00%
3 έως 5	6	5,41%
5 και άνω	105	94,59%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	111	

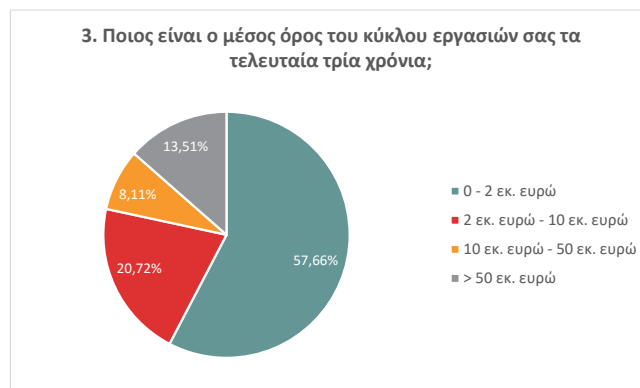
2. Ποιος είναι ο μέσος αριθμός του προσωπικού σας τα τελευταία τρία χρόνια;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
1 έως 9	45	40,54%
10 έως 24	18	16,22%
25 έως 49	15	13,51%
50 έως 249	17	15,32%
250 και άνω	16	14,41%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	111	

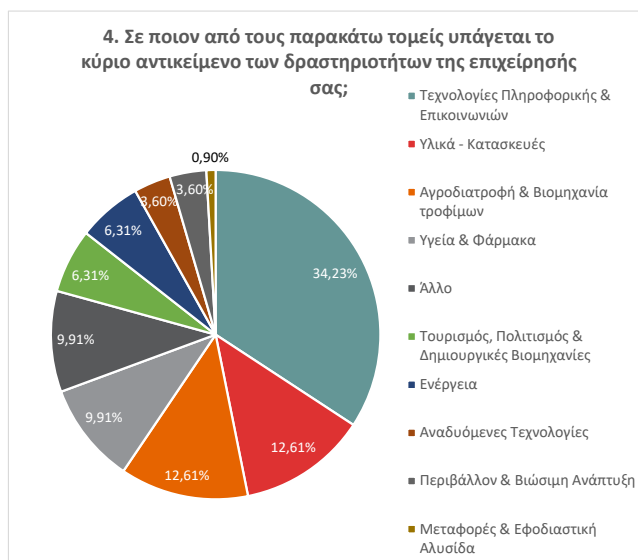
3. Ποιος είναι ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών σας τα τελευταία τρία χρόνια;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
0 - 2 εκ. ευρώ	64	57,66%
2 εκ. ευρώ - 10 εκ. ευρώ	23	20,72%
10 εκ. ευρώ - 50 εκ. ευρώ	9	8,11%
> 50 εκ. ευρώ	15	13,51%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	111	

4. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς υπάγεται το κύριο αντικείμενο των δραστηριοτήτων της επιχείρησής σας;

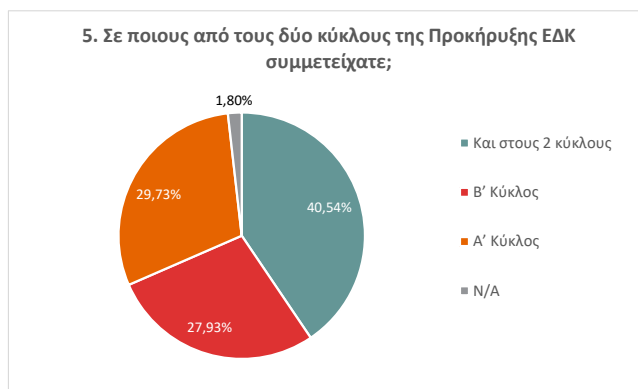
Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών	38	34,23%
Υλικά - Κατασκευές	14	12,61%
Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων	14	12,61%
Υγεία & Φάρμακα	11	9,91%
Άλλο	11	9,91%
Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες	7	6,31%
Ενέργεια	7	6,31%
Αναδυόμενες Τεχνολογίες	4	3,60%
Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη	4	3,60%
Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	1	0,90%
Σύνολο	111	

Ενότητα Β: Στοιχεία Συμμετοχής στο Πρόγραμμα ΕΔΚ

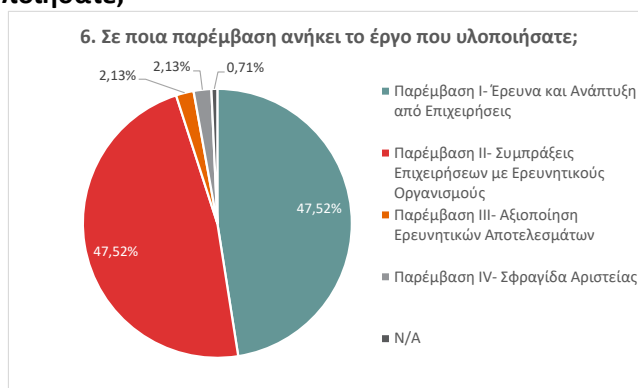
5. Σε ποιους από τους δύο κύκλους της Προκήρυξης ΕΔΚ συμμετείχατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Και στους 2 κύκλους	45	40,54%
Β' Κύκλος	31	27,93%
Α' Κύκλος	33	29,73%
N/A	2	1,80%
Σύνολο	111	

6. Σε ποια παρέμβαση ανήκει το έργο που υλοποιήσατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Παρέμβαση I- Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις	67	47,52%
Παρέμβαση II- Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς	67	47,52%
Παρέμβαση III- Αξιοποίηση	3	2,13%

Ερευνητικών Αποτελεσμάτων		
Παρέμβαση IV-Σφραγίδα Αριστείας	3	2,13%
N/A	1	0,71%
Σύνολο	141	

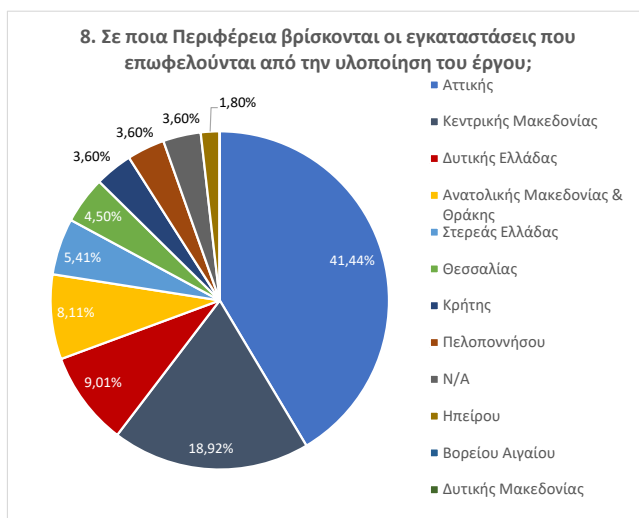
7. Σε ποιον θεματικό τομέα εντάσσεται το έργο που υλοποιήσατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών	30	27,03%
Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες	15	13,51%
Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων	15	13,51%
Υγεία & Φάρμακα	14	12,61%
Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη	9	8,11%
Ενέργεια	8	7,21%
Υλικά - Κατασκευές	8	7,21%
Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	5	4,50%
Αναδυόμενες Τεχνολογίες	4	3,60%
Άλλο	3	2,70%
Σύνολο	111	

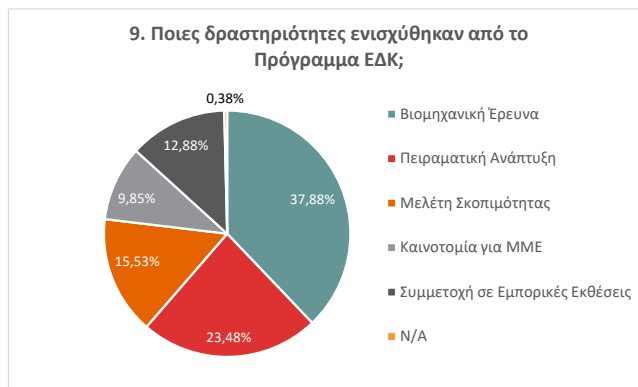
8. Σε ποια Περιφέρεια βρίσκονται οι εγκαταστάσεις που επωφελούνται από την υλοποίηση του έργου;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Αττικής	46	41,44%
Κεντρικής Μακεδονίας	21	18,92%
Δυτικής Ελλάδας	10	9,01%
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	9	8,11%
Στερεάς Ελλάδας	6	5,41%
Θεσσαλίας	5	4,50%
Κρήτης	4	3,60%
Πελοποννήσου	4	3,60%
N/A	4	3,60%
Ηπείρου	2	1,80%
Βορείου Αιγαίου	0	0,00%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0,00%
Ιονίου	0	0,00%
Νοτίου Αιγαίου	0	0,00%
Σύνολο	111	

9. Ποιες δραστηριότητες ενισχύθηκαν από το Πρόγραμμα ΕΔΚ;

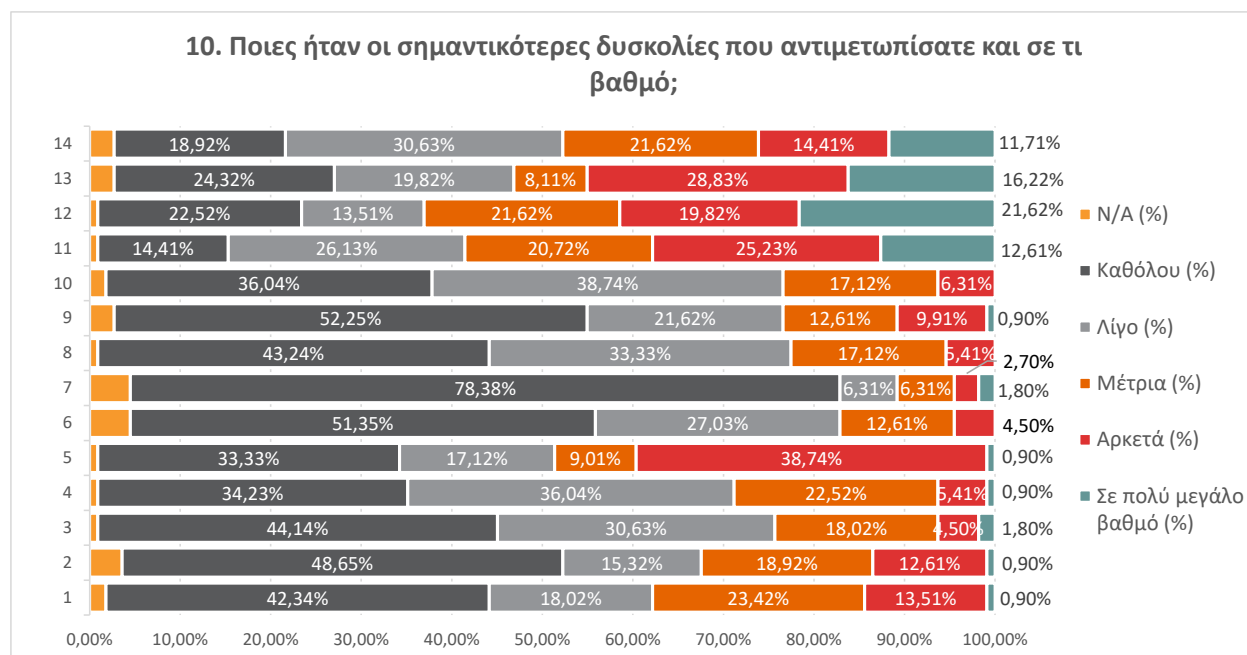
Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Βιομηχανική Έρευνα	100	37,88%
Πειραματική Ανάπτυξη	62	23,48%
Μελέτη Σκοπιμότητας	41	15,53%
Καινοτομία για ΜΜΕ	26	9,85%
Συμμετοχή σε Εμπορικές Εκθέσεις	34	12,88%
N/A	1	0,38%
Σύνολο	264	

Ενότητα Γ: Ερωτήματα σχετικά με το Έργο

10. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	Απαντήσεις						Σύνολο
	N/A	1	2	3	4	5	
1. Διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής επάρκειας των εταιρών	2	47	20	26	15	1	111
2. Διαφορετικό επίπεδο δέσμευσης/ αίσθησης “ιδιοκτησίας”	4	54	17	21	14	1	111
3. Δυσκολίες σε θέματα συν-σχεδιασμού	1	49	34	20	5	2	111
4. Δυσκολίες στην αναθεώρηση του τεχνικού αντικειμένου	1	38	40	25	6	1	111
5. Δυσκολίες στην κοινή υλοποίηση	1	37	19	10	43	1	111
6. Δυσκολίες επικοινωνίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας	5	57	30	14	5	0	111
7. Δυσκολίες στην αντικατάσταση εταιρών	5	87	7	7	3	2	111
8. Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση	1	48	37	19	6	0	111
9. Δυσκολίες επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ	3	58	24	14	11	1	111
10. Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων του Προγράμματος κατά τη διενέργεια υλοποίησης του έργου	2	40	43	19	7	0	111
11. Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	1	16	29	23	28	14	111
12. Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης	1	25	15	24	22	24	111
13. Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης	3	27	22	9	32	18	111
14. Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος	3	21	34	24	16	13	111

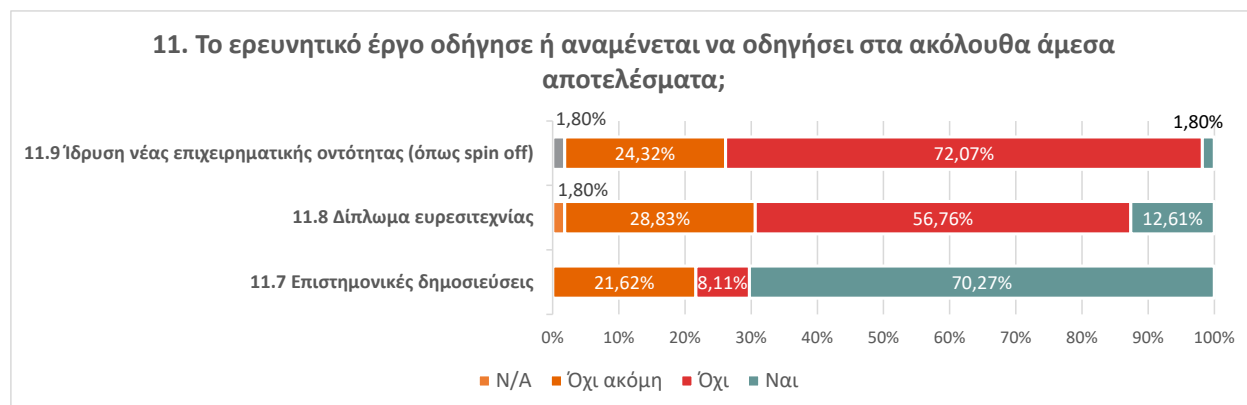
11. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;

Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις			Σύνολο
	Ναι	Όχι	N/A	
11.1 Ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος ή υπηρεσίας	100	11	0	111
11.2 Δημιουργία νέας τεχνολογίας/τεχνογνωσίας	87	21	3	111
11.5 Δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών - αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού	64	40	7	111
11.6 Περαιτέρω συνεργασίες με τους εταίρους του ερευνητικού σχήματος/άλλους	84	25	2	111
11.10 Ενίσχυση τεχνογνωσίας / δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της επιχείρησης	102	7	2	111
11.11 Υλοποίηση νέων επενδύσεων σε παραγωγικές διεργασίες	50	57	4	111
11.12 Συμμετοχή σε επιχειρηματικά ή ερευνητικά δίκτυα	48	59	4	111

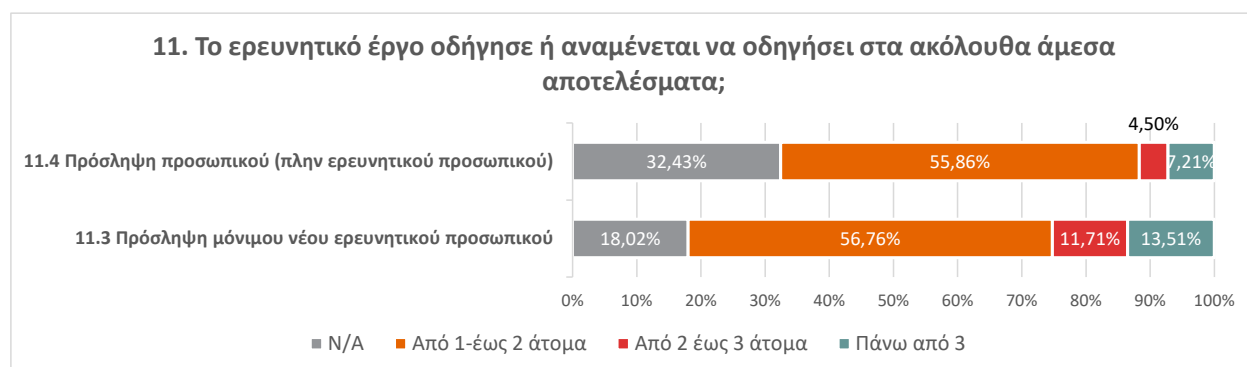

Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις			Σύνολο
	Ναι	Όχι	Όχι ακόμη	
			N/A	

11.7 Επιστημονικές δημοσιεύσεις	78	9	24	0	111
11.8 Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	14	63	32	2	111
11.9 Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας (όπως spin off)	2	80	27	2	111

Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις				Σύνολο
	Από 1-έως 2 άτομα	Από 2 έως 3 άτομα	Πάνω από 3	N/A	
11.3 Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού	63	13	15	20	111
11.4 Πρόσληψη προσωπικού (πλην ερευνητικού προσωπικού)	62	5	8	36	111

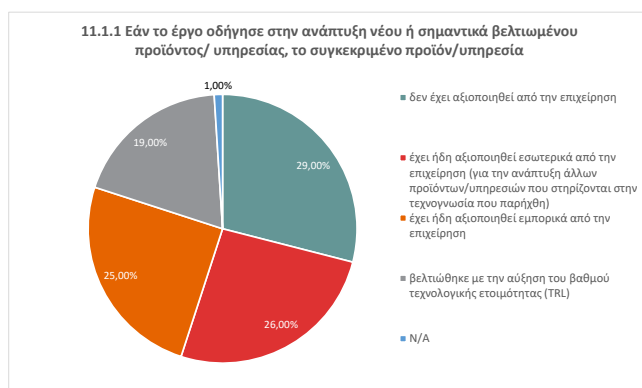

11.13 Άλλο :

Οι συμμετέχοντες δεν συμπεριλάβανε επιπλέον άμεσα αποτελέσματα εκτός των όσων αναφέρονταν στις παραπάνω ερωτήσεις.

11.1.α. Εάν το έργο οδήγησε στην ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος/ υπηρεσίας, το συγκεκριμένο προϊόν/υπηρεσία

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
δεν έχει αξιοποιηθεί από την επιχείρηση	29	29,29%
έχει ήδη αξιοποιηθεί εσωτερικά από την επιχείρηση (για την ανάπτυξη άλλων προϊόντων/υπηρεσιών που στηρίζονται στην τεχνογνωσία που παρήχθη)	26	26,26%
έχει ήδη αξιοποιηθεί εμπορικά από την επιχείρηση	25	25,25%

βελτιώθηκε με την αύξηση του βαθμού τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL)	19	19,19%
N/A	1	10,81%
Σύνολο	100	

11.1.β. Παρακαλώ σχολιάστε περαιτέρω βάσει της απάντησής σας:

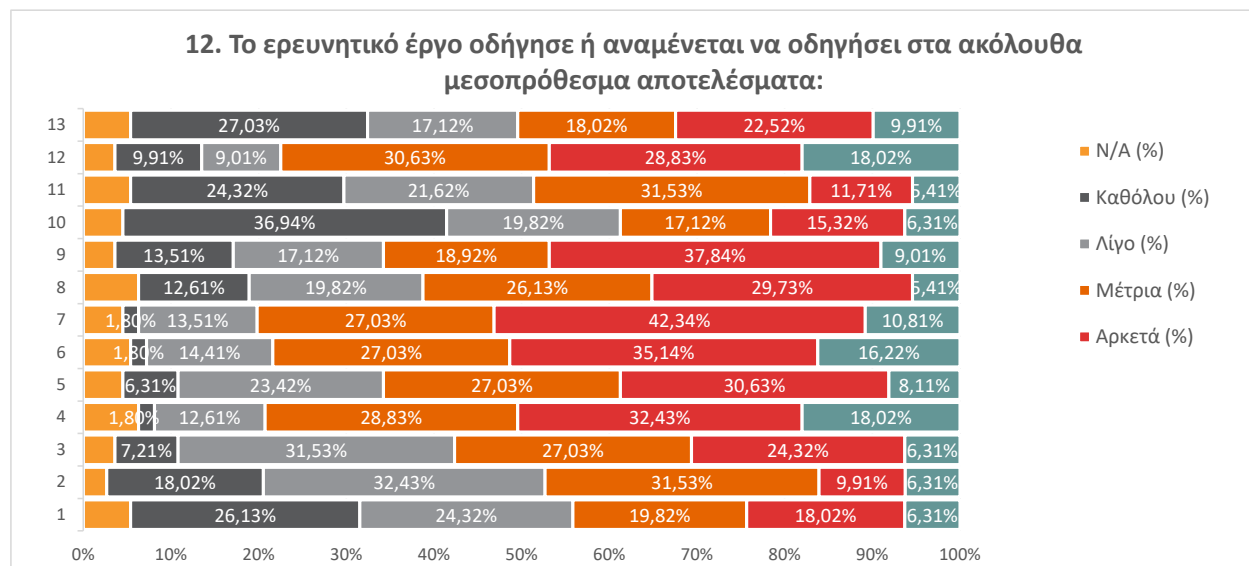
Οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν τα εξής;

- Αναμένεται η ολοκλήρωση και παρουσίαση των στοιχείων από τους εταίρους.
- Αναπτύσσουμε νέο προϊόν και δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη.
- Δεν έχει προκύψει η κατάλληλη εμπορική ευκαιρία για την περαιτέρω αξιοποίηση
- Επιβάλλεται συνέχιση του προγράμματος σε επόμενα στάδια ανάπτυξης
- Έχουμε προϊόν (από τον 1ο κύκλο) που έχει αξιοποιηθεί εμπορικά και δεύτερο που ετοιμάζεται να αξιοποιηθεί (από τον 2ο κύκλο)
- Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων ξεκινά το Q4 2023, με την 1η εξαγωγική προσπάθεια για τα νέα προϊόντα.
- Η εταιρία επένδυσε στα αποτελέσματα
- Η τεχνογνωσία που αποκτήθηκε αξιοποιήθηκε στη δημιουργία νέων προϊόντων κα υπηρεσιών τα οποία είναι ήδη εμπορικά διαθέσιμα. Επιπλέον βρίσκονται σε εξέλιξη διαδικασίες για την εμπορική αξιοποίηση του προϊόντος
- Θα αξιοποιηθεί το επόμενο διάστημα
- Μέσα από τη συμμετοχή σε έργα έχουν αναπτυχθεί 2 νέα προϊόντα, τα οποία έχουν ήδη οδηγήσει σε εμπορικές συνεργασίες σε νέες αγορές-στόχους. Επιπλέον, προηγμένα τεχνολογικά εργαλεία και συστήματα που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο των έργων έχουν ενσωματωθεί στο κύριο προϊόν της εταιρείας και προσφέρονται ως υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, ενώ αξιοποιούνται και για περαιτέρω έρευνα.
- νέες υπηρεσίες στον τομέα του πολιτισμού
- ΠΡΟΕΚΥΨΕ ΝΕΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Η ΟΠΟΙΑ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΘΕΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ.
- Προσδοκούμε σε μερική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων του έργου και ιδιαίτερα αυτών που αφορούν την εταιρεία μας
- Τα αποτελέσματα του έργου παρουσιάστηκαν σε Διεθνείς Εκθέσεις
- Το προϊόν βρίσκεται ακόμα σε πειραματικό στάδιο και χρειάζεται περαιτέρω ανάπτυξη, προκειμένου να αξιοποιηθεί εμπορικά.
- Υπεγράφη σύμβαση για την υλοποίηση του συστήματος στην Ολυμπία Οδό

12. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

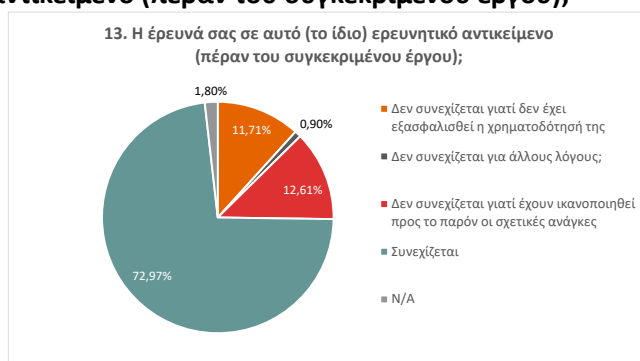
	N/A	1	2	3	4	5
1. Αύξηση παραγωγικότητας - Εξοικονόμηση κόστους παραγωγής	6	29	27	22	20	7
2. Αύξηση εσόδων	3	20	36	35	11	7
3. Αύξηση προσωπικού	4	8	35	30	27	7
4. Ενίσχυση δραστηριοτήτων E&A	7	2	14	32	36	20
5. Αύξηση των δαπανών E&A κατόπιν ολοκλήρωσης της δράσης	5	7	26	30	34	9
6. Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη)	6	2	16	30	39	18
7. Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής	5	2	15	30	47	12
8. Αύξηση μεριδίου αγοράς	7	14	22	29	33	6
9. Είσοδος σε νέα αγορά	4	15	19	21	42	10
10. Αύξηση εξαγωγών	5	41	22	19	17	7
11. Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα	6	27	24	35	13	6

12. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας	4	11	10	34	32	20
13. Προώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης	6	30	19	20	25	11

13. Η έρευνά σας σε αυτό (το ίδιο) ερευνητικό αντικείμενο (πέραν του συγκεκριμένου έργου);

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Δεν συνεχίζεται γιατί δεν έχει εξασφαλισθεί η χρηματοδότησή της	13	11,71%
Δεν συνεχίζεται για άλλους λόγους	1	0,90%
Δεν συνεχίζεται γιατί έχουν ικανοποιηθεί προς το παρόν οι σχετικές ανάγκες	14	12,61%
Συνεχίζεται	81	72,97%
N/A	2	1,80%
Σύνολο	111	

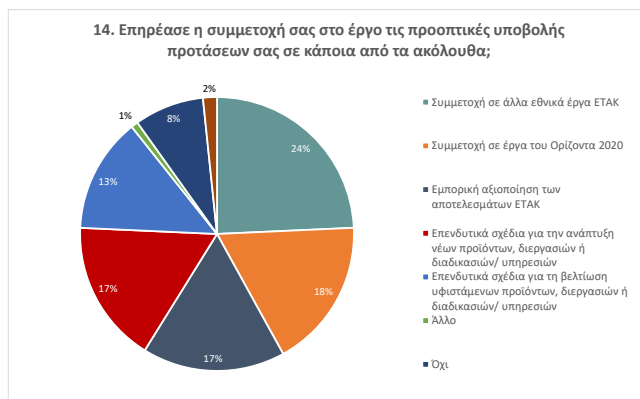

13.1 Παρακαλώ αναφέρατε συνοπτικά τους λόγους :

Οι συμμετέχοντες δεν αναφέρανε συνοπτικά επιπλέον λόγους μη συνέχειας των έργων.

14. Επηρέασε η συμμετοχή σας στο έργο τις προοπτικές υποβολής προτάσεων σας σε κάποια από τα ακόλουθα;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Συμμετοχή σε άλλα εθνικά έργα ΕΤΑΚ	59	24,28%
Συμμετοχή σε έργα του Ορίζοντα 2020	43	17,70%
Εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ	41	16,87%
Επενδυτικά σχέδια για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή διαδικασιών/ υπηρεσιών	41	16,87%
Επενδυτικά σχέδια για τη βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή διαδικασιών/ υπηρεσιών	33	13,58%
Άλλο	2	0,82%
Όχι	20	8,23%
N/A	4	1,65%
Σύνολο	243	

14.1 Εάν επιλέξατε Άλλο, παρακαλώ αναφέρατε περαιτέρω :

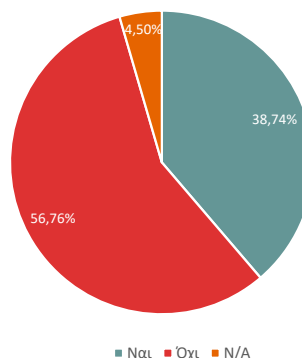
Οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν τα εξής;

- Elevate Greece
- Κυρίως με την γνώση που αποκτήθηκε στην διαχείριση άνθρωπο-μηνών, διερευνούμε πιο ευέλικτα χρηματοδοτικά εργαλεία

15. Με αφορμή τη συνεργασία σας στο συγκεκριμένο έργο, συνεργαστήκατε με τους ίδιους εταίρους του παρόντος προγράμματος (έναν ή και περισσότερους) και σε άλλα ερευνητικά ή επενδυτικά έργα;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	43	38,74%
Όχι	63	56,76%
N/A	5	4,50%
Σύνολο	111	

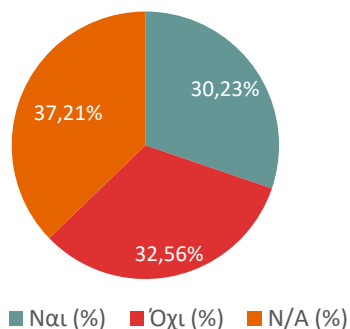
15. Με αφορμή τη συνεργασία σας στο συγκεκριμένο έργο, συνεργαστήκατε με τους ίδιους εταίρους του παρόντος προγράμματος (έναν ή και περισσότερους) και σε άλλα ερευνητικά ή επενδυτικά έργα;

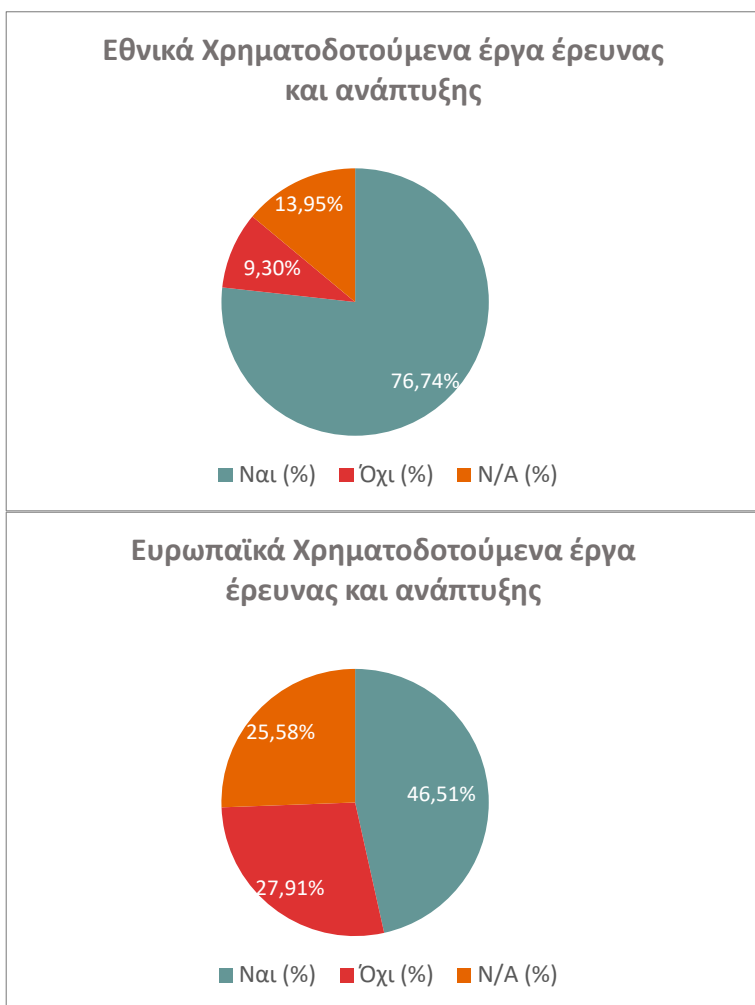

15.1 Εάν ναι, σε τι είδος έργων;

Επιλογές	Ναι	Ναι (%)	Όχι	Όχι (%)	N/A	N/A (%)	Σύνολο
Ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης	13	30,23%	14	32,56%	16	37,21%	43
Εθνικά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης	33	76,74%	4	9,30%	6	13,95%	43
Ευρωπαϊκά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης	20	46,51%	12	27,91%	11	25,58%	43
Άλλο	Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ότι: Ενισχύθηκε η συνεργασία γενικώς, και θα προκύψουν κι άλλες δράσεις						

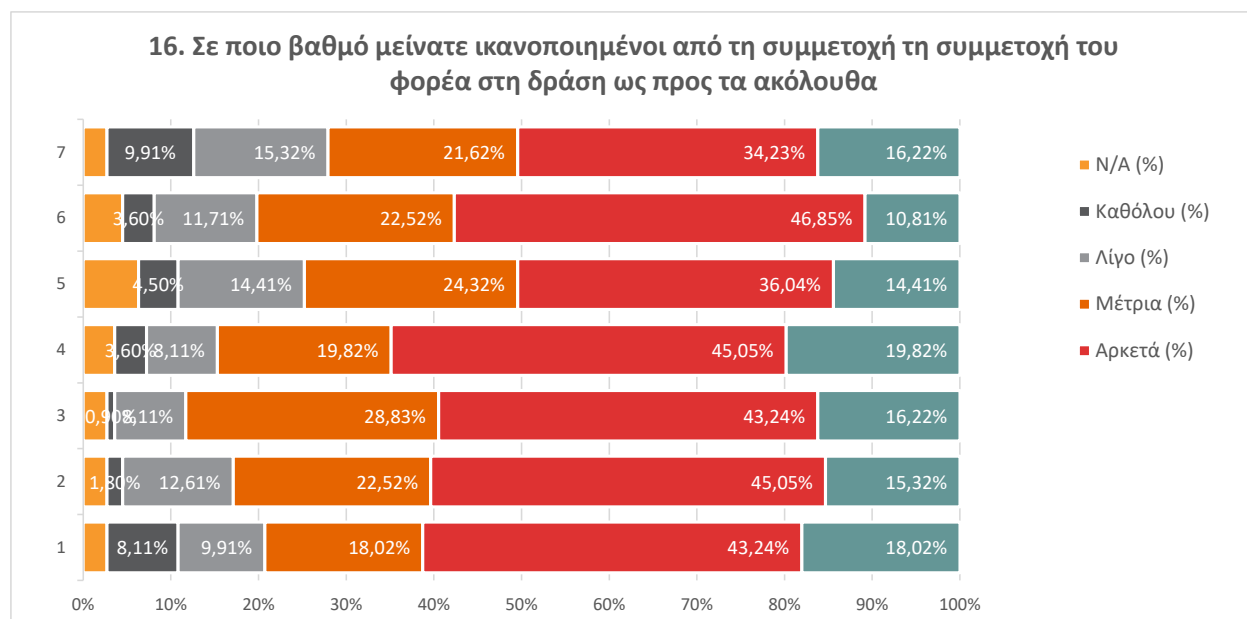
Ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης

16. Σε ποιο βαθμό μέινετε ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τη συμμετοχή του φορέα στη δράση ως προς τα ακόλουθα: (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

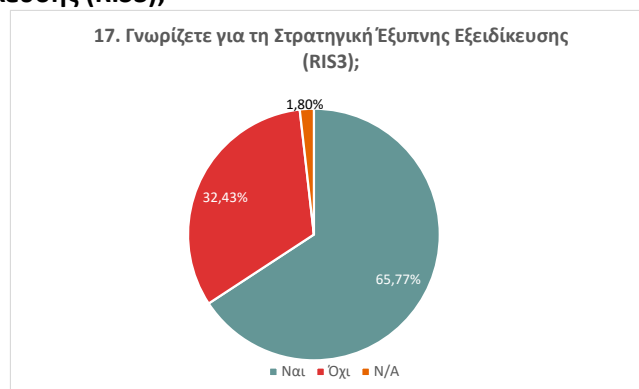
	N/A	1	2	3	4	5
1. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	3	9	11	20	48	20
2. Σύνδεση έρευνας και παραγωγής	3	2	14	25	50	17
3. Ενίσχυση/εξειδίκευση ερευνητικού δυναμικού	3	1	9	32	48	18
4. Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών	4	4	9	22	50	22
5. Βελτίωση παραγωγικότητας και δεξιοτήτων ανθρωπίνου δυναμικού	7	5	16	27	40	16
6. Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας	5	4	13	25	52	12
7. Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς	3	11	17	24	38	18

Ενότητα Δ: Στοιχεία για τη Στρατηγική RIS3 και το Πρόγραμμα ΕΔΚ

17. Γνωρίζετε για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3);

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	73	65,77%
Όχι	36	32,43%
N/A	2	1,80%
Σύνολο	111	

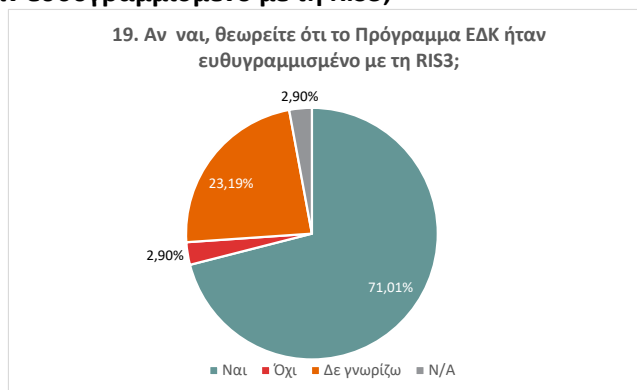
18. Γνωρίζετε ότι το Πρόγραμμα ΕΔΚ περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	69	62,16%
Όχι	41	36,94%
N/A	1	0,90%
Σύνολο	111	

19. Αν ναι, θεωρείτε ότι το Πρόγραμμα ΕΔΚ ήταν ευθυγραμμισμένο με τη RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	49	71,01%
Όχι	2	2,90%
Δε γνωρίζω	16	23,19%
N/A	2	2,90%
Σύνολο	69	

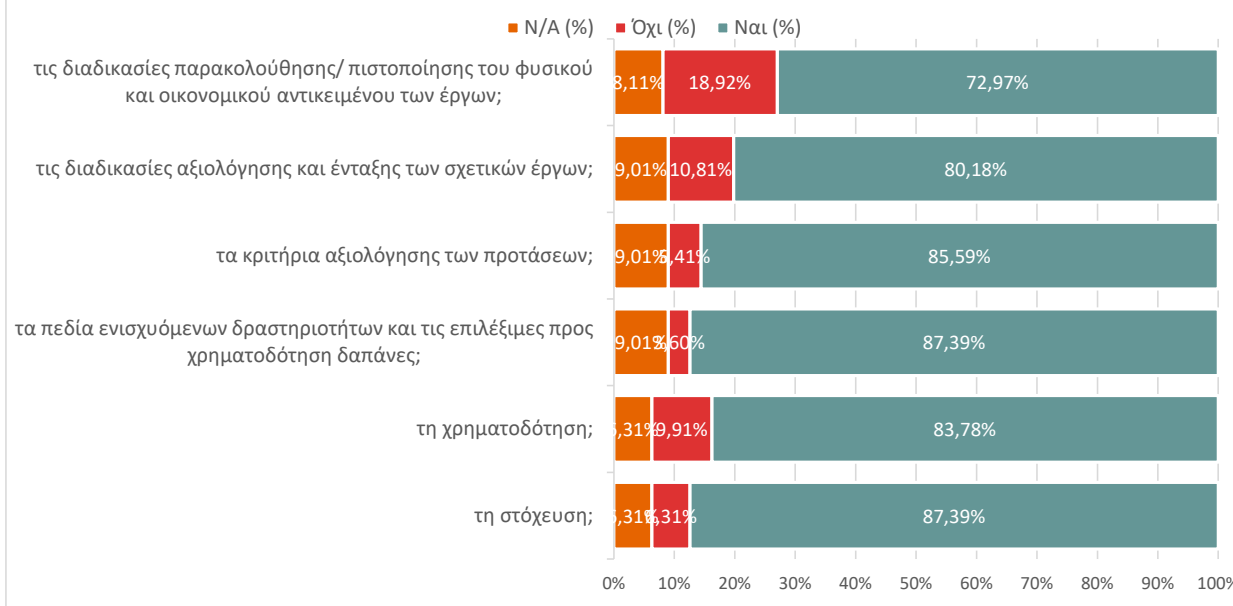
20. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος ΕΔΚ ήταν κατάλληλος ως προς:

	N/A	Ναι	Όχι	Αν όχι, γιατί;
1. τη στόχευση;	7	97	7	<ul style="list-style-type: none"> Απαιτείται συνέχεια Οι χρόνοι που απαιτούνται από την υποβολή της πρότασης μέχρι συμβασιοποίηση και την έναρξη του έργου είναι τόσο μεγάλοι (τυπικά περίπου 2 χρόνια) που δεν προσελκύουν ερευνητικές ιδέες πρώτης γραμμής αλλά "εφεδρείες". Η ευθύνη για αυτή τη διαχρονική ανεπάρκεια βρίσκεται στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο και λιγότερο στις μονάδες διαχείρισης των δράσεων.
2. τη χρηματοδότηση;	7	93	11	<ul style="list-style-type: none"> Ανεπαρκής χρηματοδότηση, μικρά ποσοστά επιτυχίας Γεωγραφικοί περιορισμοί, αρκετά έργα δεν εντάχθηκαν για χρηματοδότηση λόγω των γεωγραφικών περιορισμών Δεν βοηθά τις μικρές εταιρείες το απολογιστικό μοντέλο χρηματοδότησης - είναι κατανοητό όμως ότι δεν υπάρχουν εύκολες εναλλακτικές. Δεν υπήρχε προκαταβολή Ο οδηγός της δράσης άλλαζε συνεχώς με αποτέλεσμα να ισχύουν αλλά πράγματα από την έναρξη του έργου. Έλλειψη προκαταβολής και χρηματοδότησης του έργου Λογω μη προκαταβολών είναι δύσκολη η υλοποίηση του έργου από εταιρίες Τα ποσά είναι συνήθως επαρκή για το μέγεθος των έργων που υποβάλλονται στην εν λόγω δράση.
3. τα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες;	10	97	4	<ul style="list-style-type: none"> Δυσκολίες Τα παρακάτω ενδέχεται να ισχύουν και για άλλους κλάδους υψηλής τεχνολογίας: Είμαστε επιχείρηση λογισμικού υψηλής τεχνολογίας (deep tech) προσομοιώσεων μικροτσιπ. Στην Ελλάδα, όπως και στην ΕΕ, κατηγοριοποιούμαστε ως ΤΠΕ. Με τη διαφορά ότι για τον δικό μας ειδικό κλάδο (Electronic Design Automation), η ΕΕ έχει συγκεκριμένο προϋπολογισμό (Electronic Design Automation). Στην Ελλάδα συγκαταλεγόμαστε και ανταγωνιζόμαστε για χρηματοδότηση με επιχειρήσεις σημαντικά χαμηλότερης τεχνολογίας. Και έτσι δυσκολευόμαστε να προκριθούμε.

<p>4. τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων;</p>	10	95	6	<ul style="list-style-type: none"> • Ανεπαρκής αξιολόγηση/ αιτιολόγηση της αξιολόγησης • Ωστόσο χρειάζονται περισσότεροι αξιολογητές από την αγορά με τη λογική των VC
<p>5. τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων;</p>	10	89	12	<ul style="list-style-type: none"> • Από τα σχόλια των αξιολογητών είναι ξεκάθαρο ότι δεν κατανοούν ούτε το τεχνικό περιεχόμενο, αλλά ούτε και την αγορά. • Πολύ αργές διαδικασίες • Σε πολλές περιπτώσεις υπήρξε αδυναμία κατανόησης του επιστημονικού/ τεχνικού αντικειμένου με αποτέλεσμα την χαμηλότερη βαθμολογία ενώ αντίθετα, προτάσεις χαμηλότερου TRL με πιο "διάσημους" εταίρους να λαμβάνουν υψηλή βαθμολογία. Το σχόλιο προέρχεται από προσωπική εμπειρίες και στις δύο περιπτώσεις • Συχνά παίρνει περισσότερο από 1 χρόνο ή 18 μήνες η ολοκλήρωση της αξιολόγησης και η κατάρτιση πινάκων κατάταξης. Οι χρόνοι αυτοί είναι δυσανάλογα μεγάλοι με τους αντίστοιχους χρόνους στα ευρωπαϊκά προγράμματα ή τα Εθνικά προγράμματα άλλων χωρών της ΕΕ. • Υπήρξε πολύ μεγάλη καθυστέρηση για την αξιολόγηση των προτάσεων και την μετέπειτα ένταξή τους ή μη. Επίσης οι στόχοι που είχαν τεθεί για την διανοητική ιδιοκτησία μέσω κατάθεσης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ήταν ανέφικτοι.
<p>6. τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων;</p>	9	81	21	<ul style="list-style-type: none"> • απαιτείται ευελιξία και ταχύτητα • Απαιτούνται συντομότεροι χρόνοι καθότι ιδίως για αντικείμενα υψηλής τεχνολογίας είναι κρίσιμη η ομαλή και γρήγορη ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων. • Δεν υπήρξε έλεγχος του φυσικού αντικειμένου, παρά μόνο του οικονομικού. • Η επιβλέπουσα αρχή προβάλλει παράλογες απαιτήσεις διαρκώς • Καθυστερήσεις στην πιστοποίηση, μη αυτοματοποιημένη διαδικασία • Μεγάλες καθυστερήσεις • Μεγάλες Καθυστερήσεις Επαληθεύσεων • μεγάλες καθυστερήσεις και έλλειψη πληροφοριακού συστήματος • Οι σημαντικές καθυστερήσεις στις διαδικασίες σε συνδυασμό με την ελλιπή κατανόηση του επιστημονικού αντικειμένου, οδηγούν σε μακροσκελή παραδοτέα και φυσικά δέσμευση πόρων, αντί να διατεθούν στην πραγματική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου. Επίσης, η μέθοδος οικονομικής πιστοποίησης ακριβού εξοπλισμού με βάση την απόσβεση από έναν εταίρο και παράλληλα η καθυστέρηση καταβολής, οδηγούν τους εταίρους στην δήλωση άνθρωπο-μηνών γεγονός που συμφέρει μεγάλους οργανισμούς που διαθέτουν προσωπικό ώστε να μην επηρεάζεται η χρηματοροη της επιχείρησης. Ενώ, μικροί φορείς που έχουν ανάγκη εξειδικευμένο υλικό/εξοπλισμό πολλές φορές αποτυγχάνουν να υλοποιήσουν το εργο • Πολύ δύσκολα βρέθηκε κάποιος για να ελέγξει το φυσικό αντικείμενο. • Πολύ μεγάλες καθυστερήσεις στις πιστοποιήσεις

- Πολύ χρονοβόρες διαδικασίες πιστοποίησης και με υψηλό επίπεδο γραφειοκρατίας. Χρειάζονται επιπλέον απλουστεύσεις.
- Πρέπει να απλοποιηθεί ο τρόπος που γίνεται η παρακολούθηση των έργων και να ευθυγραμμιστεί με τις διαδικασίες του HORIZON.
- Σημαντικές καθυστερήσεις
- Χρειάζεται αμεσότερες διαδικασίες πληρωμής και διαδικασίες προκαταβολής χρημάτων
- Χρονοβόρες

20. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος ΕΔΚ ήταν κατάλληλος ως προς τα ακόλουθα

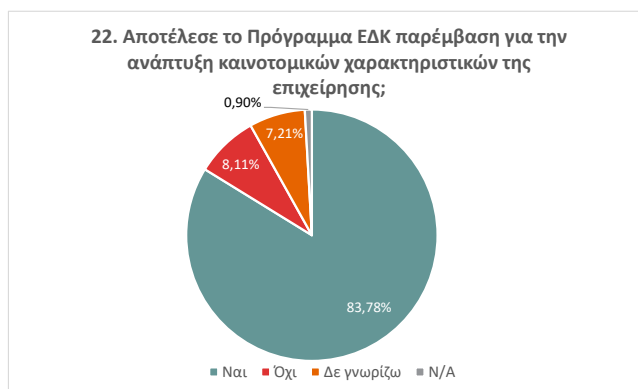
21. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ενίσχυση επιχειρήσεων;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	84	75,68%
Όχι	11	9,91%
Δε γνωρίζω	15	13,51%
N/A	1	0,90%
Σύνολο	111	

22. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ανάπτυξη καινοτομικών χαρακτηριστικών της επιχείρησης;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	93	83,78%
Όχι	9	8,11%
Δε γνωρίζω	8	7,21%
N/A	1	0,90%
Σύνολο	111	

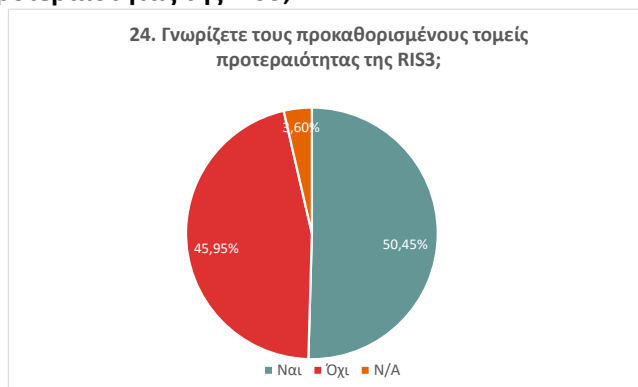
23. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ανάπτυξη συνεργασιών της επιχείρησης;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	87	78,38%
Όχι	13	11,71%
Δε γνωρίζω	7	6,31%
N/A	4	3,60%
Σύνολο	111	

24. Γνωρίζετε τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	56	50,45%
Όχι	51	45,95%
N/A	4	3,60%
Σύνολο	111	

25. Εάν ναι, συμφωνείτε με αυτούς;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	53	47,75%
Όχι	3	2,70%
N/A	55	49,55%
Σύνολο	111	

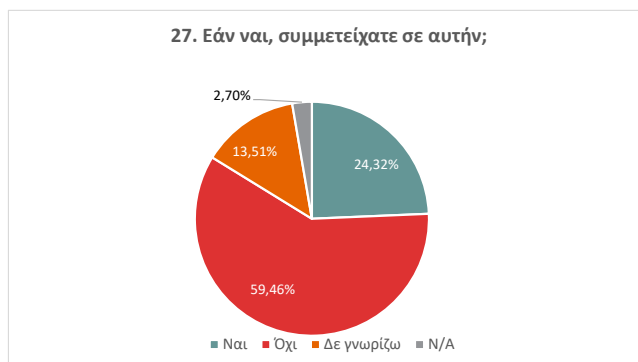
26. Γνωρίζετε για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	37	33,33%
Όχι	71	63,96%
N/A	3	2,70%
Σύνολο	111	

27. Εάν ναι, συμμετείχατε σε αυτήν;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	9	24,32%
Όχι	22	59,46%
Δε γνωρίζω	5	13,51%
N/A	1	2,70%
Σύνολο	37	

28. Θα συμμετείχατε ξανά σε παρόμοια προγράμματα ερευνητικά έργα;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	102	91,89%
Όχι	7	6,31%
N/A	2	1,80%
Σύνολο	111	

Αν όχι, γιατί;

- Δεν είναι σίγουρο καθώς τα συγκεκριμένα έργα είναι εμπροσθοβαρή και δεν επιτρέπουν σε όλους τους εταίρους να στελεχωθούν κατάλληλα από την 1η ημέρα του έργου
- Το κόστος είναι μεγαλύτερο του κέρδους.
- Είναι καλή η χρηματοδότηση, προωθούνται συνεργασίες. Αποτελούν όντως βοήθεια για την ερευνητική ομάδα στις επιχειρήσεις. Το μόνο πρόβλημα είναι ο χρόνος υποβολής, αξιολόγησης και έναρξης υλοποίησης, γεγονός που καθιστά δύσκολη την ένταξη top-tier ερευνητικών project. Τα πολύ καινοτόμα project έχουν παρει το δρόμο τους πολύ πριν αξιολογηθούν οι προτάσεις του ΕΔΚ.
- Θα συμμετέχουμε αλλά με αρκετά περιορισμένο ενδιαφέρον συμμετοχής λόγω χαμηλών πόρων χρηματοδότησης, γεωγραφικών περιορισμών διαθεσιμότητας πόρων και μεγάλη γραφειοκρατία/κόστος για την παρακολούθηση/διαχείριση
- Με την γνώση που αποκτήθηκε στους προηγούμενους κύκλους, πολύ προσεκτικά ναι. Ωστόσο λειτουργεί αποτρεπτικά για έργα που πραγματικά έχουμε ανάγκη.
- Μεγάλοι χρόνοι από την υποβολή στην αξιολόγηση/ένταξη, και από την εκτέλεση στην επαλήθευση/εκταμίευση
- Ύπαρξη μεγάλου βαθμού γραφειοκρατείας.

Ενότητα Ε: Προτάσεις – Σχόλια**29. Συμπληρώστε με προτάσεις – σχόλια για τη Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»;**

- Άρση των περιορισμών λόγω γεωγραφικής κατανομής πόρων
- Αύξηση των ποσών χρηματοδότησης για R&I
- Διαφοροποίηση της θεματολογίας από τους 8 τομείς/περιοχές (Υλικά-κατασκευές, Υγεία, ΤΠΕ κλπ) σε πεδία εφαρμογών (Manufacturing, Agriculture- food, Health, Digital Infrastructure, Safety-Security-Defense, Climate-Mobility-Energy κλπ)
- Μείωση της γραφειοκρατίας παρακολούθησης/διαχείρισης έργων στο επίπεδο των ευρωπαϊκών
- Σταθερά χρονικά επαναλαμβανόμενες προκηρύξεις
- 1. Θα ήταν πολύ χρήσιμο τουλάχιστον για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις να μπορεί να δωθεί μια μικρή προχρηματοδότηση (20-30%).
- 2. Όταν κάποιο παραδοτέο δεν έχει παραδοθεί θα πρέπει να παρακρατείται η πληρωμή του αντίστοιχου κόστους παρά να καθυστερεί η πληρωμή όλου του έργου αν ένας φορέας δηλώσει ότι αδυνατεί να το ολοκληρώσει (ούτε να τιμωρούνται με καθυστέρηση όλοι οι υπόλοιποι φορείς).
- 3. Η χρηματοδότηση του ΕΔΚ πρέπει να απευθύνεται κυρίως στις επιχειρήσεις με έργα τύπου Παρέμβασης I, III. Η Παρέμβαση II όπως έχει σχεδιασθεί εξυπηρετεί κυρίως την χρηματοδότηση των ερευνητικών φορέων (Πανεπιστήμια και ερευνητικά Κέντρα) οι οποίοι παίρνουν την μερίδα του λέοντος, η οποία όμως θα πρέπει να γίνεται από άλλους πόρους.
- 4. Θα πρέπει η ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ να κάνει κάποια webinars λογιστικής διαχείρισης ερευνητικών έργων κυρίως για τους λογιστές των επιχειρήσεων. Να περιλαμβάνονται παραδείγματα, καλές πρακτικές, και ερωτήσεις-απαντήσεις. Αν αυτά είναι επεξεργασμένα και χωρισμένα σε ενότητες τότε θα μπορούσαν να βοηθηθούν οι μικρές επιχειρήσεις σημαντικά στην διαχείριση των έργων.
- 5. Η πλατφόρμα του ΠΣΚΕ είναι πλέον εντελώς ακατάλληλη και αργή, κυρίως λόγω φόρτου. Θα προτείναμε την δημιουργία κάποιου client, ενός προγράμματος το οποίο κάθε φορέας θα το κατεβάζει και θα το δουλεύει ΤΟΠΙΚΑ στον υπολογιστή του, ΤΟΠΙΚΑ θα μπορεί να σώζει τα δεδομένα του, ο client θα αναβαθμίζεται αυτόματα και όταν ο φορέας είναι έτοιμος τότε θα μπαίνει μέσα στο ""ΠΣΚΕ"" και θα φορτώνει το αρχείο του ΜΙΑ ΦΟΡΑ. Σήμερα πρέπει να την απασχολούν online ΟΛΟΙ για ΟΛΕΣ τις ώρες. Χρειάστηκε αρκετές φορές να ακυρώσουμε όλα τα δεδομένα μας σε αίτημα επαλήθευσης όταν αντιληφθήκαμε ότι πρέπει πρώτα να κάνουμε αίτημα Τροποποίησης (ή αντί για Ενδιάμεση Επαλήθευση να κάνουμε Τελική). Η Παρέμβαση αυτή θα ελαχιστοποιήσει πολλές χαμένες ώρες και θα ελευθερώσει και την άσκοπη χρήση της πλατφόρμας."
- "Απαιτείται επιτάχυνση σε όλο το πρόγραμμα.
- Ταχύτερη Προκήρυξη, Άμεση Υποβολή, Άμεση Αξιολόγηση, Ένταξη και Χρηματοδότηση.
- Το χρονικό διάστημα από την προανάρτηση μέχρι την ένταξη των έργων να μην ξεπερνά τους 6 μήνες!"
- Αυξήστε τη στελέχωση του τμήματος και να είστε πιο αυστηροί στην αξιολόγηση των συνεργατών ως προς την αποτελεσματικότητα και διαθεσιμότητα τους ως προς την ολοκλήρωση του ελέγχου των έργων.
- Βελτίωση και επιτάχυνση των διαδικασιών πιστοποίησης
- "Βελτίωση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και του helpdesk.
- Είσοδος νέας κάθετης σειράς με δράσεις όπως σε Horizon Europe
- Culture, Creativity and Inclusive Society
- Civil Security for Society
- Digital, Industry and Space
- Climate, Energy and Mobility
- Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment"
- Είναι σημαντικό να συνεχιστεί η Δράση και στο μέλλον!
- Εναρμονίστε την επιβλεπущα αρχή (ΓΓΕΤ) με την Ευρώπη. Μην αλλάζετε τον οδηγό κατά τη διάρκεια εκτέλεσης έργων. Επιτρέψτε διαχειριστικά κόστη
- "Ένταξη παραπάνω θεματικών ενοτήτων έρευνας.
- Ενίσχυση της θεματικής ενότητα έρευνας, που αφορά την ενέργεια και το περιβάλλον για παράδειγμα :
 - - Βέλτιστη εξοικονόμηση ενέργειας στη διαχείριση υδάτινων πόρων
 - - Ναυτιλία και περιβάλλον"
- Η δράση Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ είναι σχεδιασμένη για ερευνητικούς φορείς αλλά όχι για μικρές εταιρίες που θέλουν να αναπτυχθούν και να ενισχύσουν την E&A. Χωρίς προκαταβολή, η ταμειακή ρευστότητα των εταιριών μπορεί να μην επαρκεί για την άμεση υλοποίηση του έργου. Οπότε οι εταιρίες πρέπει να έχουν εξασφαλίσει προκαταβολικά τους πόρους της δράσης για την υλοποίησή τους με άλλα

μέσα και μετά να λάβουν την χρηματοδότηση από τη δράση, γεγονός που στην Ελλάδα δεν είναι εφικτό. Το τραπεζικό σύστημα δεν είναι φιλικό στις νέες εταιρίες για λήψη προκαταβολή.

- Η δράση μπορεί αξιολογικά να βοηθήσει ΜΜΕ να υλοποιήσουν πρωτοπόρα προϊόντα και υπηρεσίες. Ωστόσο πρέπει να δοθεί μεγάλη έμφαση στις διαδικασίες ελέγχου και πιστοποίησης ώστε να βοηθηθούν εταιρίες με ελάχιστο ανθρώπινο δυναμικό, οι οποίες έχουν υψηλή συγκέντρωση γνώσης και προστιθέμενης αξίας, αλλά όχι το απαιτούμενο από τις διαδικασίες δυναμικό ώστε να υποβάλουν μακροσκελή παραδοτέα τα οποία απλά ικανοποιούν τους ελεγκτικούς μηχανισμούς. Για παράδειγμα η άμεση φυσική εξέταση του παραδοτέου θα μειώνει το κόστος ελέγχου τόσο για τον φορέα όσο και για την διαχειριστική αρχή. Επίσης, ειδικά για δαπάνες εξοπλισμού μεγάλης αξίας (π.χ.> 50.000€), θα έπρεπε να υφίσταται ειδική διαδικασία άμεσης καταβολής ώστε μικροί εταίροι να μπορούν να προβούν στην δαπάνη στις αρχές του προγράμματος και να αποκτούν αυτή τη σημαντική βοήθεια και όχι μεγάλοι εταίροι να "κρύβουν" αυτή τη δαπάνη δηλώνοντας ανθρωπομηνες έχοντας ικανό αριθμό προσωπικού της. Τέλος στις δράσεις που αφορούν συνεργασία εταιρειών με ερευνητικούς φορείς, είναι γνωστό ότι διαδικασίες αγοράς εξοπλισμού με διαγωνιστική διαδικασία καθώς και δέσμευση προσωπικού με διαδικασίες του εκάστοτε ΕΛΚΕ, ολοκληρώνονται μετά τους 16 μήνες της δράσης, με αποτέλεσμα να μην ολοκληρώνεται καμία εργασία από πλευράς έρευνας έως τότε και οι ιδιώτες εταίροι αναλαμβάνουν όλο το βάρος των παραδοτέων ή παρατηρείται τα παραδοτέα 1-2 (συνήθως ο επιστημονικός σχεδιασμός) να λαμβάνουν παράταση ως το τέλος της δράσης. Άρα θα έπρεπε να δίδεται από την διαχειριστική αρχή, σαφής μεθοδολογία προς τα ερευνητικά ιδρύματα για την τήρηση των διαδικασιών
- Η εμπειρία μας υπήρξε ενδιαφέρουσα και σημαντική
- Η επιχείρηση μέσω της Δράσης ΕΔΚ αύξησε την εξωστρέφειά της και το οικονομικό της όφελος μέσω της ανάπτυξης και εφαρμογής στοχευμένων νέων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές
- Ήταν η πρώτη συμμετοχή της εταιρείας στη Δράση και βοήθησε πολλαπλά σε πολλούς τομείς τόσο της εταιρείας μας όσο και του κλάδου.
- Θα ήταν καλό να είναι πιο ευέλικτα όσον αφορά τις κατανομές των δαπανών και τις αλλαγές τους
- Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στην εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, και όχι στην έρευνα για την έρευνα.
- Μεγαλύτερο ποσοστό ενίσχυσης. Ισότιμη αντιμετώπιση επιχειρήσεων κ ερευνητικά οργανισμών
- Πιο ευέλικτη πλατφόρμα ΠΣΚΕ
- Επιτάχυνση διαδικασίας επαλήθευσης
- Περισσότεροι αξιολογητές με βιομηχανική εμπειρία
- Αξιολογητές απο εξωτερικό σε περίπτωση ενστάσεων
- Αξιοποίηση αξιολογητών απο Κύπρο"
- Ο κύριος λόγος που εμπλεκόμαστε πλέον με τα προγράμματα αυτά είναι η επαφή με τα πανεπιστήμια και η δημιουργία νέου ταλέντου.
- Όπως έχει αρχίσει ήδη και εφαρμόζεται στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Ε&ΤΑ, ίσως θα έπρεπε να μετατοπιστεί ο άξονας της πιστοποίησης του έργου από τους πόρους που χρησιμοποιήθηκαν στο αποτέλεσμα και στα παραδοτέα και κατά πόσο αυτά είναι σύμφωνα με το εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο. Καταβάλλεται πολύ προσπάθεια, με τη μορφή ανάλωσης ανθρώπινων πόρων, στην τήρηση των διαδικασιών του Προγράμματος.
- Πλήρης αξιοποίηση ΠΣΚΕ
- Στελεχώστε ορθά και πλήρως την υπηρεσία. Τεράστιες σε χρόνο, καθυστερήσεις.
- Τα ΕΔΚ δίνουν την δυνατότητα σε εταιρίες να ενισχυθούν σε τομείς που πραγματικά τους ενδιαφέρουν για περαιτέρω οικονομική εκμετάλλευση. Ένα βασικό πρόβλημα που δημιουργείται είναι το πρόβλημα ροής χρημάτων, καθώς δεν υπάρχει κατάλληλη διαδικασία προκαταβολής ενός ποσοστού των χρημάτων.
- Τα χρονοδιαγράμματα της πολιτικής του ΥΠΑΝ πρέπει να τηρούνται. Αυτή τη στιγμή υπάρχει καθυστέρηση περισσότερη του ενός έτους επί του προγραμματισμού της προδημοσίευσης του Γ' κυκλου και κανείς δεν γνωρίζει αν και τότε θα γίνει η προκήρυξη γενικής.
- Το ίδιο ισχύει και για άλλες προσκλήσεις. Επι παραδείγματι συμμετέχω σε δράση Eureka / Eurostars για την οποία οι συνάδελφοι στις άλλες χώρες έχουν ήδη υποβάλει τα τεχνικά δελτία στις Εθνικές τους αρχές και στην Ελλάδα δεν γνωρίζουμε ούτε αν και τότε θα ανοίξει η σχετική διαδικασία. Αυτή η καθυστέρηση μας δημιουργεί σοβαρό πρόβλημα καθώς καλούμαστε να λειτουργήσουμε στην κοινοπραξία με ίδιους πόρους (για άγνωστο χρονικό διάστημα) και με αβέβαιη τη χρηματοδότηση (παρά τις σχετικές προφορικές διαβεβαιώσεις).
- Χρειάζεται οπωσδήποτε προκαταβολή 50% όπως στα Horizon και τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά έργα. Η χρηματοδότηση του έργου είναι πάρα πολύ σημαντικό αλλιώς τα έργα έχουν προβλήματα και δεν ανταποκρίνονται στο στόχο τους. Επίσης οι αξιολογητές ειδικά του τεχνικού αντικείμενου δεν αμοίβονται ικανοποιητικά και καθυστερούν υπερβολικά τις αξιολογήσεις. Χρειάζονται λύσεις όπως οι ορκωτοί ελεγκτές

στο οικονομικό αντικείμενο. Επίσης κόβονται δαπάνες απο την ΓΓΕΚ που οι ορκωτοί τις έχουν επιβεβαιώσει!!! Οι εκταμιεύσεις καθυστερούν υπερβολικά και φτάνουν τους 8 -12 μήνες απο την κατάθεση του φακέλου εκταμίευσης απο την εταιρία. Αυτός ο χρόνος δεν θα έπρεπε να ξεπερνά τις 60 μέρες -ιδανικά τις 30.

3.1.1.2 Σύνοψη συμπερασμάτων

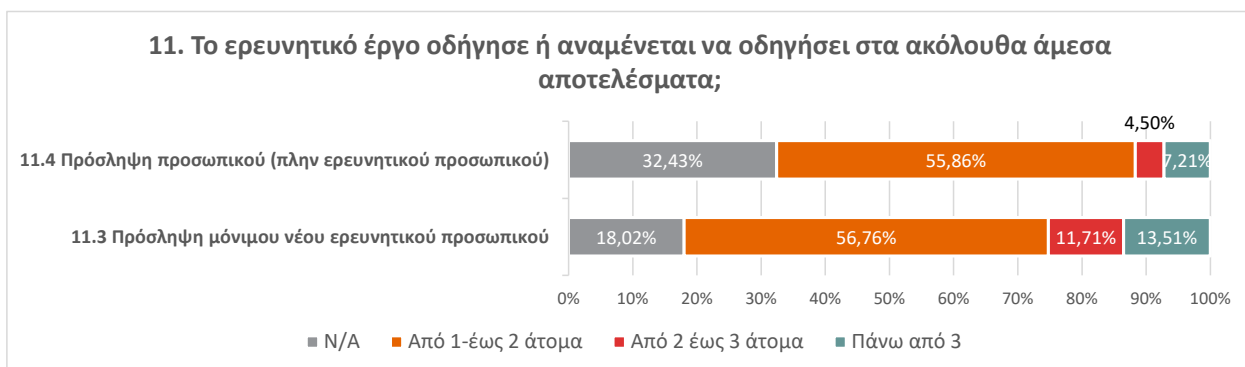
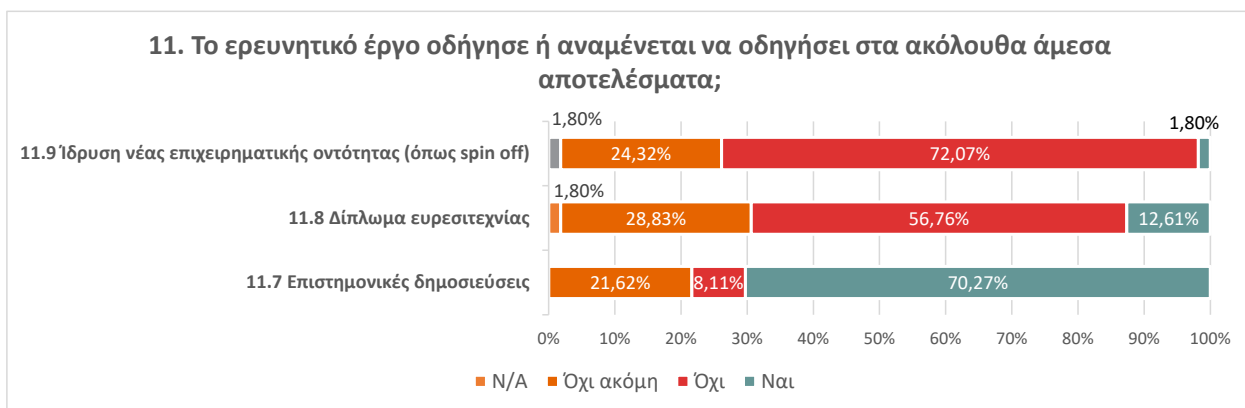
Το ΕΔΚ είναι ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία υλοποίησης της RIS 2014-2020 αλλά και παράλληλα ένα σημαντικό εργαλείο ενίσχυσης των επιχειρήσεων στην προσπάθεια τους να γίνουν πιο ανταγωνιστικές με την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων με την συνεργασία με ΑΕΙ/ ΕΚ. Το ΕΔΚ δίνει την δυνατότητα σε εταιρείες να ενισχυθούν σε τομείς που άπτονται του κύριου ενδιαφέροντος τους για περαιτέρω εμπορική αξιοποίηση προϊόντων εφαρμοσμένης έρευνας.

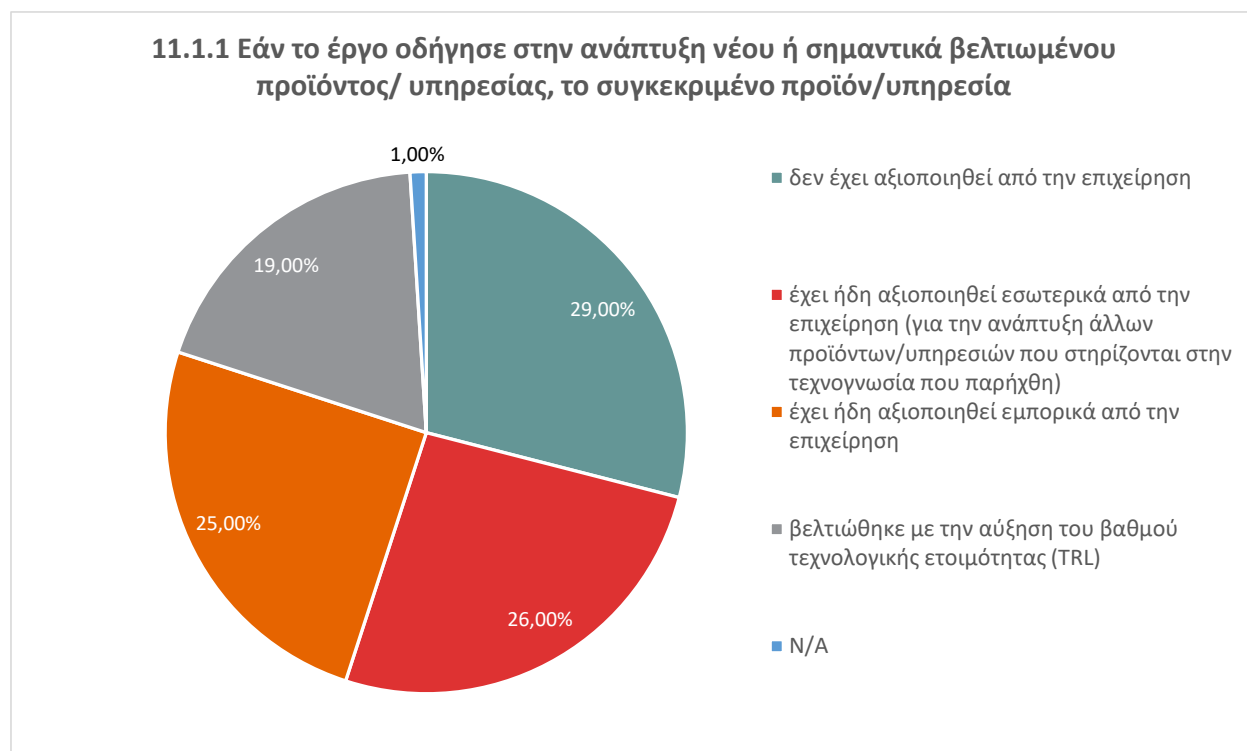
Τα πρώτα συμπεράσματα της έρευνας πεδίου με ερωτηματολόγιο βάσει των 111 μοναδικών απαντήσεων που λήφθηκαν από επιχειρήσεις και αντιστοιχούν σε 146 έργα με Συντονιστές-επιχειρήσεις μπορούν να συνοψιστούν στα κάτωθι.

Η πλειονότητα των επιχειρήσεων σε ποσοστό 94,6% έχουν έτη λειτουργίας περισσότερα των 5, ενώ ο μέσος αριθμός του προσωπικού κυμαίνεται μεταξύ 1-24 σε ποσοστό 56,8%. Ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών μέχρι 10 εκατ. € αντικατοπτρίζει την πλειοψηφία των επιχειρήσεων σε ποσοστό 78,4%, ενώ το κύριο αντικείμενο των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων υπάγεται στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών σε ποσοστό 34,2%, και ακολουθούν οι τομείς Υλικά – Κατασκευές και Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων με ποσοστό 12,6% έκαστος. Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων συμμετείχε και στους δύο Κύκλους του ΕΔΚ (σε ποσοστό 40,5%), ενώ οι θεματικοί τομείς που εντάχθηκαν τα έργα δεν ακολουθούν την κατανομή των κύριων δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων, καθώς εκτός του τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών στον οποίο ανήκουν τα περισσότερα έργα (ποσοστό 27%), στη συνέχεια ακολουθεί ο τομέας Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες (ποσοστό 13,5%) και Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων (ποσοστό 13,5%) ενώ ο τομέας Υλικά-Κατασκευές αντιστοιχεί σε 7,2% των έργων, επομένως υπάρχει μια αρχική αναντιστοιχία που θα εξεταστεί περαιτέρω. Η κύρια Περιφέρεια υλοποίησης των έργων είναι η Περιφέρεια Αττικής όπως αναμενόταν (41,4%) και ακολουθεί η Κ. Μακεδονία (19%).

Οι σημαντικότερες δυσκολίες που ανέφεραν οι επιχειρήσεις είναι οι *Δυσκολίες στην κοινή υλοποίηση* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 40%), ο *Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 38%), η *Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 41,4%), η *Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 45%), και *Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 26%), ενώ σε ένα μεγάλο ποσοστό (52,5%) δεν υπήρξε καμιά *Δυσκολία επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ*.

Η στόχευση της Δράσης φαίνεται να έχει επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό καθώς τα έργα αναμένεται να οδηγήσουν ή οδήγησαν σε άμεσα αποτελέσματα σε ένα μεγάλο ποσοστό, όπως φαίνεται στα παρακάτω διαγράμματα. Εκ των επιχειρήσεων που απάντησαν θετικά στην ανάπτυξη προϊόντων/υπηρεσιών (νέων ή βελτιωμένων) (90,1%), τα συγκεκριμένα προϊόντα / υπηρεσίες έχουν αξιοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό μέχρι στιγμής εσωτερικά (26%), εμπορικά (25%), και βελτιώθηκαν με την αύξηση του βαθμού τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL), ενώ εκ των επιχειρήσεων που απάντησαν αρνητικά ως προς της αξιοποίηση των προϊόντων/υπηρεσιών (νέων ή βελτιωμένων) ανέφεραν ότι αναμένεται σύντομα η αξιοποίησή τους.

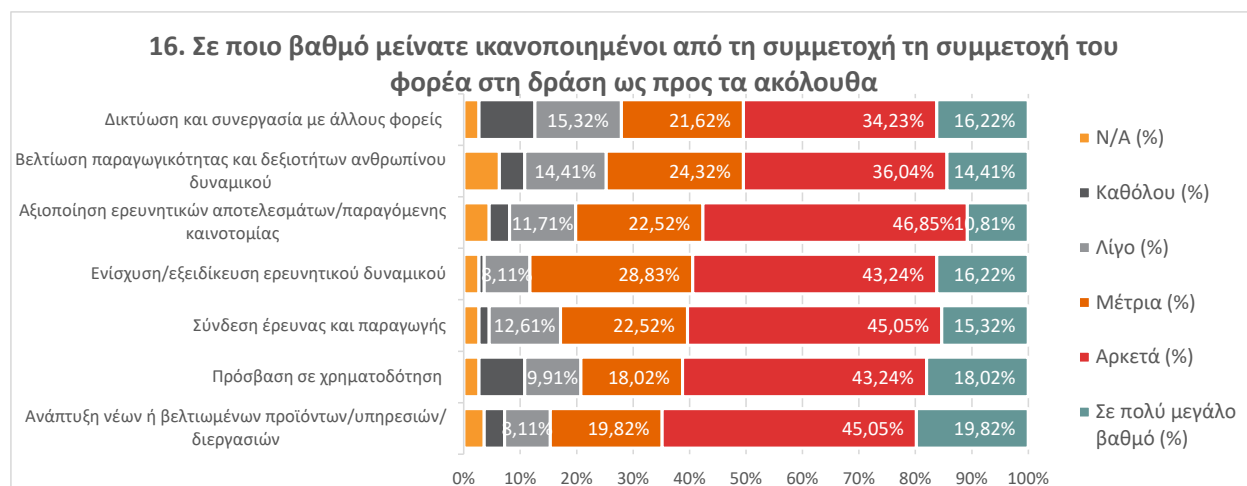

Όσον αφορά τα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα τα έργα αναμένεται να οδηγήσουν στην *Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής*, στην *Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη)*, και στην *Ενίσχυση δραστηριοτήτων E&A* σε ποσοστά 53,2%, 51,4% και 50,5 αντίστοιχα, ενώ ακολουθούν η *Είσοδος σε νέα αγορά* (47%), η *Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας* (47%), η *Αύξηση των δαπανών E&A* κατόπιν ολοκλήρωσης της δράσης (38,7%), η *Αύξηση μεριδίου αγοράς* (35,1%) και η *Πρωώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης* (32,4%).

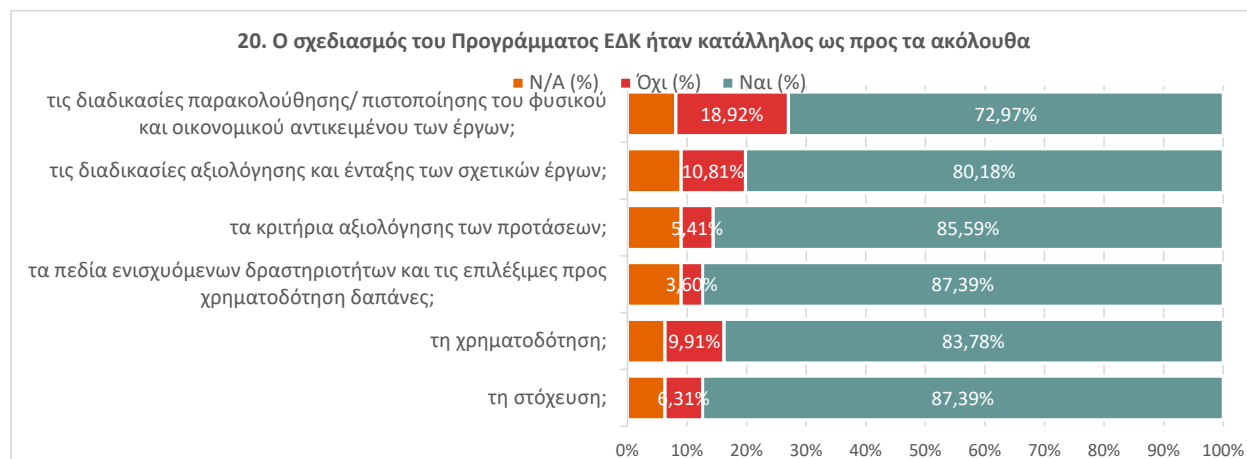
Τόσο τα άμεσα όσο και τα αναμενόμενα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα δείχνουν την επένδυση των επιχειρήσεων στην έργα που υλοποιούν μέσω του ΕΔΚ και τη συνέχειά τους πέραν της ολοκλήρωσής τους, που επιβεβαιώνεται και από τη συνέχεια της έρευνας στο ίδιο ερευνητικό αντικείμενο (πέραν του συγκεκριμένου έργου) σε ποσοστό 73%, και τη συνέχεια των συνεργασιών που δημιουργήθηκαν σε άλλα ερευνητικά ή και επενδυτικά έργα σε ποσοστό 39%, που περιλαμβάνουν Ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα έργα E&A, Εθνικά χρηματοδοτούμενα έργα E&A και Ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα έργα E&A.

Η ανταπόκριση στις ανάγκες των ωφελουμένων επιχειρήσεων ήταν πολύ αποτελεσματική, καθώς όλες οι επιχειρήσεις έμειναν ικανοποιημένες (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%. Συγκεκριμένα, η *Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών*, η *Πρόσβαση σε χρηματοδότηση*, η *Σύνδεση έρευνας και παραγωγής*, και η *Ενίσχυση/εξειδίκευση ερευνητικού δυναμικού* συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά (64,9%, 61,3%, 60,3%, 59,5% αντίστοιχα, όπως φαίνεται και στο ακόλουθο διάγραμμα.

Επομένως ο βαθμός αποτελεσματικότητας της Δράσης, βάσει των απαντήσεων των ωφελούμενων επιχειρήσεων, είναι υψηλός.

Όσον αφορά την καταλληλότητα του σχεδιασμού της Δράσης, οι ωφελούμενες επιχειρήσεις θεωρούν ότι ήταν κατάλληλος σε πολύ υψηλό ποσοστό για όλες τις κατηγορίες,

Συνδυάζοντας τις δύο παραπάνω ερωτήσεις παρατηρούμε ότι η αποδοτικότητα όσον αφορά την επάρκεια χρηματοδότησης φαίνεται να είναι υψηλή καθώς τόσο από το σχεδιασμό της Δράσης ως προς τη χρηματοδότηση όσο και από την ικανοποίηση των ωφελούμενων από την πρόσβαση σε χρηματοδότηση οι ωφελούμενοι απάντησαν αντίστοιχα θετικά (84%) και έμεινα ικανοποιημένοι (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) σε ποσοστό 61,3%. Ωστόσο, η αποδοτικότητα της Δράσης όσον αφορά τη διαχείριση είναι χαμηλότερη, διότι ενώ ο σχεδιασμός της Δράσης ήταν κατάλληλος όσον αφορά το σύστημα διαχείρισης (σε ποσοστό 81,5%) (τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων, τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων), οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι επιχειρήσεις (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) ήταν η καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης, η καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης, και ο διαχειριστικός φόρτος (σε ποσοστά 45%, 41,4%, 37,8% αντίστοιχα) παρόλο το χαμηλό βαθμό δυσκολίας στην επικοινωνία με την ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό, 11%).

Σχετικά με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης η πλειοψηφία των επιχειρήσεων ήταν ενήμερη για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (66%) και για την περίληψη της Δράσης στο Σχέδιο Δράσης της RIS3 (62,2%). Μάλιστα θεωρούν ότι η Δράση ήταν ευθυγραμμισμένη σε υψηλό ποσοστό με τη RIS3 (71% εκ των 62,2%). Ωστόσο οι προκαθορισμένοι τομείς της RIS3 είναι μόνο κατά το 1/2 των επιχειρήσεων γνωστοί, ενώ η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης μόνο κατά το 1/3 των επιχειρήσεων.

Συνολικά η Δράση από την πλειοψηφία των επιχειρήσεων θεωρείται παρέμβαση τόσο για την **ενίσχυση επιχειρήσεων**, όσο και για την **ανάπτυξη καινοτομικών χαρακτηριστικών και συνεργασιών** της επιχείρησης (76%, 84%, 78% αντίστοιχα) και στην μεγάλη πλειοψηφία (92%) όλες οι επιχειρήσεις θα συμμετείχαν ξανά σε παρόμοια Πρόγραμμα.

Ωστόσο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της Δράσης τα οποία αναγνωρίστηκαν και από τους ωφελούμενους βάσει των δυσκολιών που ανέφεραν ότι συνάντησαν τόσο κατά την υποβολή των προτάσεων όσο και κατά την ένταξη και υλοποίηση των έργων. Ορισμένα βασικά συμπεράσματα συνοψίζονται στα κάτωθι:

- Η συχνότητα των προσκλήσεων κρίνεται ανεπαρκής καθώς δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες των επιχειρήσεων για σταθερό και προβλέψιμο περιβάλλον και απέχει από τις καλές πρακτικές των συχνών, προ-ανακοινωμένων (π.χ. Ορίζοντα Ευρώπη) προκλήσεων. Επομένως προτείνεται η υιοθέτηση ενός σταθερού προγράμματος συχνών προκηρύξεων. Η συχνότητα των προσκλήσεων θα μειώσει τον αριθμό των προτάσεων ανά προκήρυξη, θα εξομαλύνει το διαχειριστικό φόρτο και θα μειώσει τις καθυστερήσεις στην αξιολόγηση που χαρακτηρίζονται ως υπερβολικές.
- Οι μεγάλες καθυστερήσεις στην αξιολόγηση και ένταξη των προτάσεων και στη συνέχεια στις πληρωμές μειώνουν το επιχειρηματικό ενδιαφέρον, απαξιώνουν το αντικείμενο του έργου και αποδυναμώνουν το κίνητρο της χρηματοδότησης για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων. Η απαίτηση της εγγυητικής προκαταβολής επιδεινώνει ακόμα περισσότερο τα προβλήματα ρευστότητας που επιφέρουν οι καθυστερήσεις. Ιδιαίτερα για ένα πρόγραμμα το οποίο προωθεί την καινοτομία κάθε μεγάλη καθυστέρηση είναι κρίσιμη.
- Η συγκρότηση των επιτροπών αξιολόγησης θα πρέπει να προσαρμοστεί στο γεγονός ότι η δράση προσβλέπει στην παραγωγή αποτελεσμάτων που είναι αξιοποιήσιμα από τη βιομηχανία. Επομένως οι επιτροπές αξιολόγησης θα πρέπει να συνδυάζουν την επιστημονική με την τεχνολογική και επιχειρηματική γνώση των σχετικών περιοχών..
- Υπήρξαν σημαντικές καθυστερήσεις στις διαδικασίες παρακολούθησης οι οποίες σε συνδυασμό με την ελλιπή κατανόηση του επιστημονικού αντικειμένου, οδηγούν σε μακροσκελή παραδοτέα και φυσικά δέσμευση πόρων, αντί να διατεθούν στην πραγματική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου.
- Σημαντική είναι η ανάγκη βελτίωσης του ΠΣΚΕ τόσο ως εργαλείο για την εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων και αναπροσαρμογής της Στρατηγικής αλλά και ως εργαλείο παρακολούθησης των επιμέρους έργων.

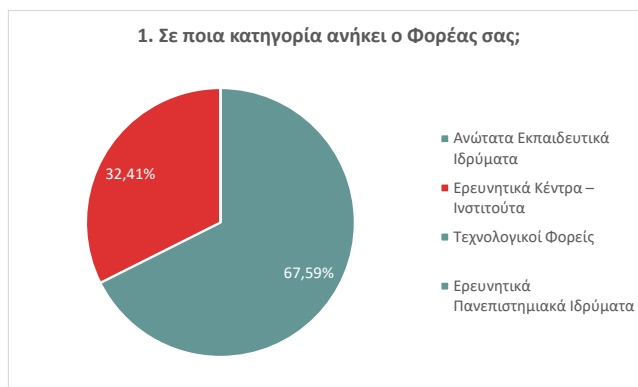
3.1.2 Ακαδημαϊκοί-Ερευνητικοί Φορείς

3.1.2.1 Στατιστική Ανάλυση-Διαγραμματική Απεικόνιση

Ενότητα Α: Στοιχεία του φορέα

1. Σε ποια κατηγορία ανήκει ο Φορέας σας;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	73	67,59%
Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα	35	32,41%
Τεχνολογικοί Φορείς	0	0,00%
Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα	0	0,00%
Άλλο.....	0	0,00%
Σύνολο	108	

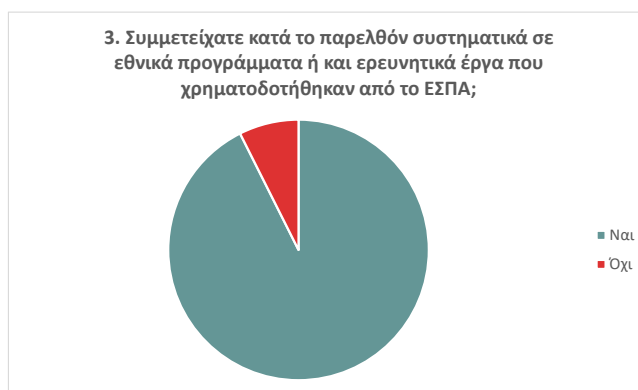
2. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς υπάγεται το κύριο αντικείμενο των ερευνητικών δραστηριοτήτων του φορέα/εργαστηρίου σας;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών	38	34,23%
Υλικά - Κατασκευές	14	12,61%
Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων	14	12,61%
Υγεία & Φάρμακα	11	9,91%
Άλλο	11	9,91%
Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες	7	6,31%
Ενέργεια	7	6,31%
Αναδυόμενες Τεχνολογίες	4	3,60%
Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη	4	3,60%
Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	1	0,90%
Σύνολο	111	

3. Συμμετείχατε κατά το παρελθόν συστηματικά σε εθνικά προγράμματα ή και ερευνητικά έργα που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΣΠΑ;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	100	92,59%
Όχι	8	7,41%
Σύνολο	108	

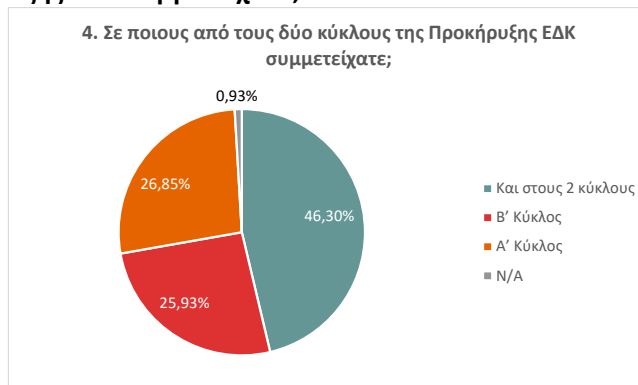
3.1 Εάν Όχι, γιατί;

- Δεν συμμετείχαμε λόγω μη υποβολής πρότασης
- Δεν συμμετείχαμε λόγω μη χρηματοδότησης της πρότασης που υποβλήθηκε
- Λόγω μη συμμετοχής του φορέα
- Λόγω αλλαγής βαθμίδας ερευνητή (Νέο μέλος ΔΕΠ / Νέος ερευνητής)

Ενότητα Β: Στοιχεία Συμμετοχής στο Πρόγραμμα ΕΔΚ

4. Σε ποιους από τους δύο κύκλους της Προκήρυξης ΕΔΚ συμμετείχατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Και στους 2 κύκλους	50	46,30%
Β' Κύκλος	28	25,93%
Α' Κύκλος	29	26,85%
N/A	1	0,93%
Σύνολο	108	

5. Σε ποια παρέμβαση εντάσσεται το έργο που υλοποιήσατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Παρέμβαση I- Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις	67	47,52%
Παρέμβαση II- Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς	67	47,52%
Παρέμβαση III- Αξιοποίηση	3	2,13%

Ερευνητικών Αποτελεσμάτων		
Παρέμβαση IV-Σφραγίδα Αριστείας	3	2,13%
N/A	1	0,71%
Σύνολο	141	

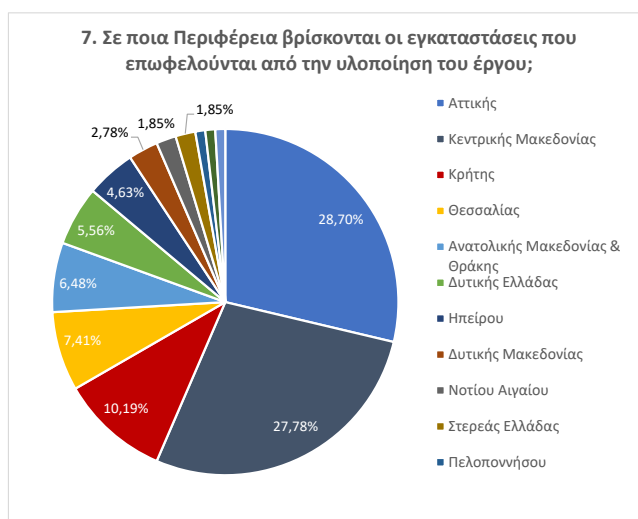
6. Σε ποιον θεματικό τομέα εντάσσεται το έργο που υλοποιήσατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Υγεία & Φάρμακα	23	21,30%
Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων	23	21,30%
Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών	14	12,96%
Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη	14	12,96%
Υλικά - Κατασκευές	9	8,33%
Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες	9	8,33%
Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	8	7,41%
Ενέργεια	8	7,41%
Αναδυόμενες Τεχνολογίες	0	0,00%
Άλλο	0	0,00%
Σύνολο	108	

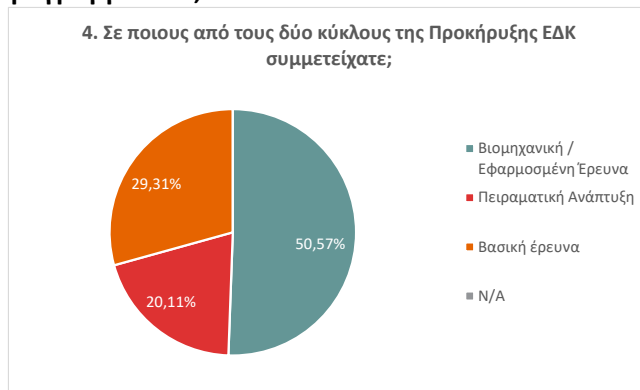
7. Σε ποια Περιφέρεια βρίσκονται οι εγκαταστάσεις που επωφελούνται από την υλοποίηση του έργου;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Αττικής	31	28,70%
Κεντρικής Μακεδονίας	30	27,78%
Κρήτης	11	10,19%
Θεσσαλίας	8	7,41%
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	7	6,48%
Δυτικής Ελλάδας	6	5,56%
Ηπείρου	5	4,63%
Δυτικής Μακεδονίας	3	2,78%
Νοτίου Αιγαίου	2	1,85%
Στερεάς Ελλάδας	2	1,85%
Πελοποννήσου	1	0,93%
Ιονίου	1	0,93%
Βορείου Αιγαίου	1	0,93%
Σύνολο	108	

8. Ποιες δραστηριότητες ενισχύθηκαν από το Πρόγραμμα ΕΔΚ;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Βιομηχανική / Εφαρμοσμένη Έρευνα	88	50,57%
Πειραματική Ανάπτυξη	35	20,11%
Βασική έρευνα	51	29,31%
Σύνολο	174	

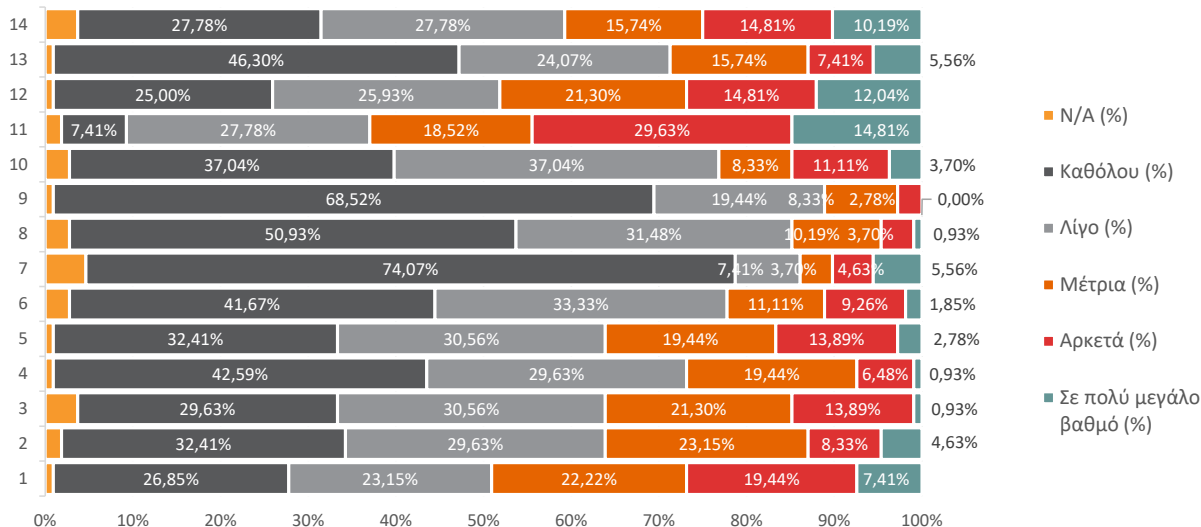

Ενότητα Γ: Ερωτήματα σχετικά με το Έργο

9. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

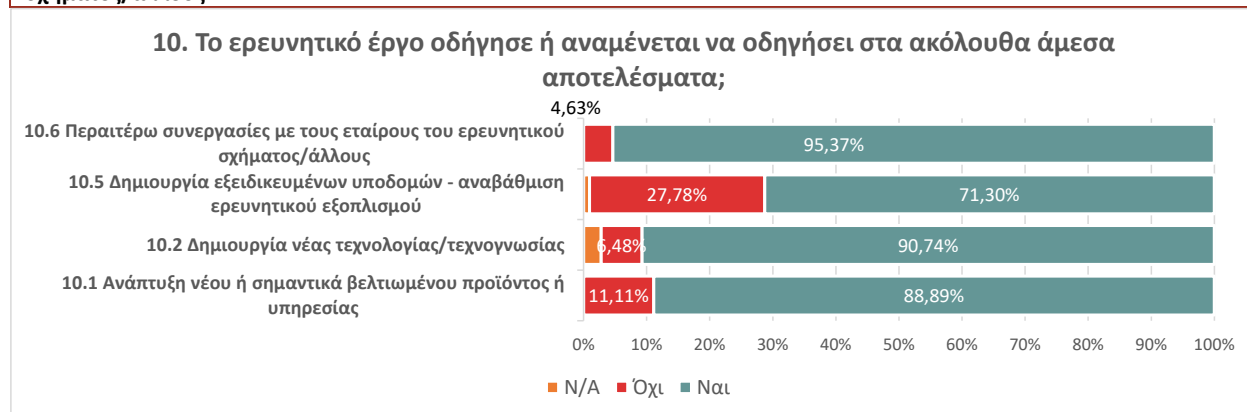
	Απαντήσεις					Σύνολο	
	N/A	1	2	3	4		5
1. Διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής επάρκειας των εταίρων	1	29	25	24	21	8	108
2. Διαφορετικό επίπεδο δέσμευσης/ αίσθησης “ιδιοκτησίας”	2	35	32	25	9	5	108
3. Δυσκολίες σε θέματα συν-σχεδιασμού	4	32	33	23	15	1	108
4. Δυσκολίες στην αναθεώρηση του τεχνικού αντικειμένου	1	46	32	21	7	1	108
5. Δυσκολίες στην κοινή υλοποίηση	1	35	33	21	15	3	108
6. Δυσκολίες επικοινωνίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας	3	45	36	12	10	2	108
7. Δυσκολίες στην αντικατάσταση εταίρων	5	80	8	4	5	6	108
8. Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση	3	55	34	11	4	1	108
9. Δυσκολίες επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ	1	74	21	9	3	0	108
10. Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων του Προγράμματος κατά τη διενέργεια υλοποίησης του έργου	3	40	40	9	12	4	108
11. Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	2	8	30	20	32	16	108
12. Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης	1	27	28	23	16	13	108
13. Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης	1	50	26	17	8	6	108
14. Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος	4	30	30	17	16	11	108

9. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό

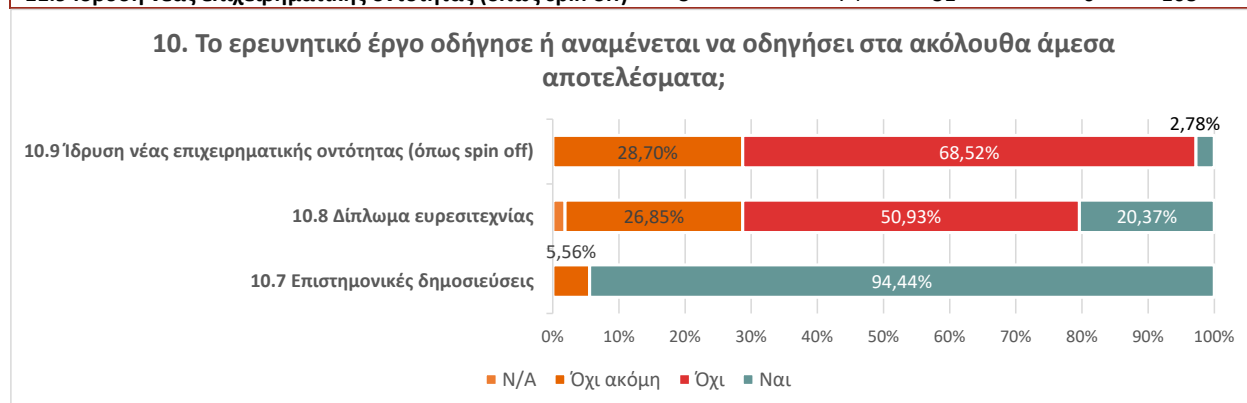

10. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;

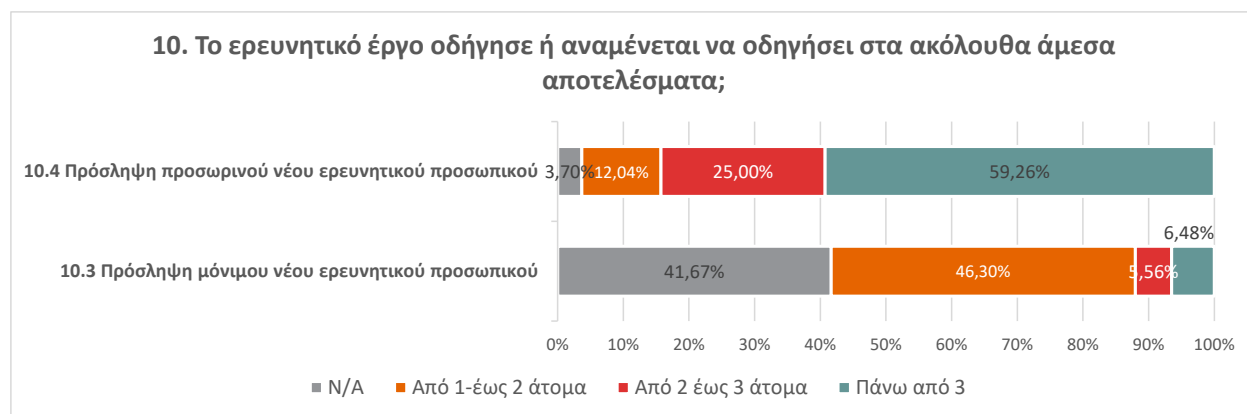
Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις			Σύνολο
	Ναι	Όχι	N/A	
10.1 Ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος ή υπηρεσίας	96	12	0	108
10.2 Δημιουργία νέας τεχνολογίας/τεχνογνωσίας	98	7	3	108
10.5 Δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών - αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού	77	30	1	108
10.6 Περαιτέρω συνεργασίες με τους εταίρους του ερευνητικού σχήματος/άλλους	103	5	0	108

Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις				Σύνολο
	Ναι	Όχι	Όχι ακόμη	N/A	
11.7 Επιστημονικές δημοσιεύσεις	102	0	6	0	108
11.8 Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	22	55	29	2	108
11.9 Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας (όπως spin off)	3	74	31	0	108

Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα;	Απαντήσεις				Σύνολο
	Από 1-έως 2 άτομα	Από 2 έως 3 άτομα	Πάνω από 3	N/A	
10.3 Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού	50	6	7	45	108
10.4 Πρόσληψη προσωρινού νέου ερευνητικού προσωπικού	13	27	64	4	108

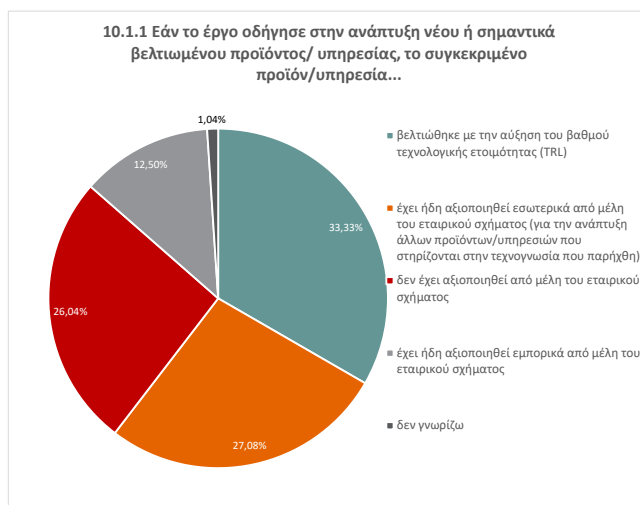
10.10 Άλλο :

Οι συμμετέχοντες συμπεριλάβανε στις απαντήσεις τους και τα κάτωθι:

- Επακόλουθες προτάσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Νέα αντικείμενα έρευνας.
- στο πλαίσιο του έργου δεχτήκαμε προσκλήσεις για την παρουσίασή του στο εξωτερικό και προέκυψαν νέες συνεργασίες.
- Τεράστια προβλήματα με γραφειοκρατία των ΕΛΚΕ, μηδενική βοήθεια διαχείρισης, καμία αξιοποίηση των έμμεσων δαπανών υπέρ του έργου, παρά μόνο υπέρ του ΕΛΚΕ/Πανεπιστήμιο, αφαιμάξη κονδυλίων για σκοπούς προσλήψεων/ πληρωμών προσωπικού του ΕΛΚΕ με μεγάλες καθυστερήσεις διαγωνισμών και υποστήριξης του έργου.

10.1.α. Εάν το έργο οδήγησε στην ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος/ υπηρεσίας, το συγκεκριμένο προϊόν/υπηρεσία

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
βελτιώθηκε με την αύξηση του βαθμού τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL)	32	33,33%
έχει ήδη αξιοποιηθεί εσωτερικά από μέλη του εταιρικού σχήματος (για την ανάπτυξη άλλων προϊόντων/υπηρεσιών που στηρίζονται στην τεχνογνωσία που παρήχθη)	26	27,08%
δεν έχει αξιοποιηθεί από μέλη του εταιρικού σχήματος	25	26,04%
έχει ήδη αξιοποιηθεί εμπορικά από μέλη του εταιρικού σχήματος	12	12,50%
δεν γνωρίζω	1	1,04%
Σύνολο	96	

10.1.β. Παρακαλώ σχολιάστε περαιτέρω βάσει της απάντησής σας:

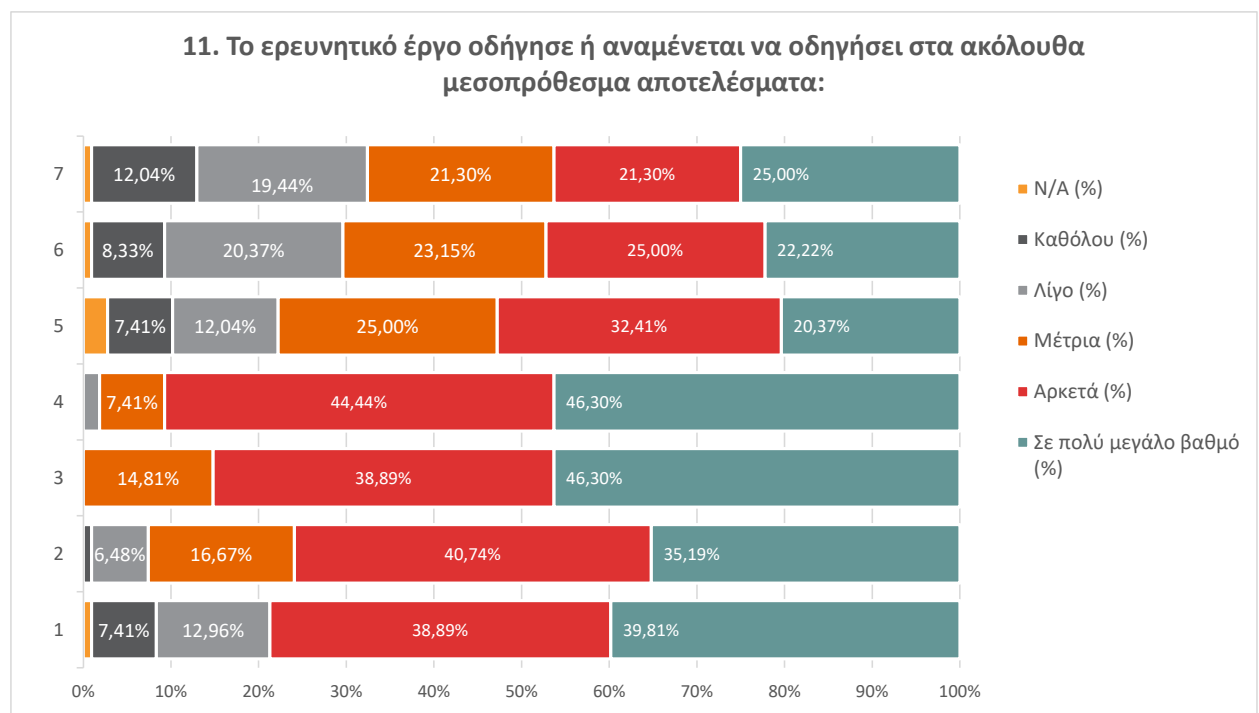
Οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν τα εξής;

- PATENT APPLICATION
- TRL6
- Ανάπτυξη βιογενούς και βιοαποικοδομήσιμης συσκευασίας τροφίμων και προηγμένων βιοκαυσίμων
- Από TRL 1 σε TRL 3 με ορατή τη δυνατότητα για υψηλότερο TRL

- Απόκτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας
- Αυξήθηκε η παραγωγή.
- Αφορά σε διαφορετικά έργα. Σε δύο εξ αυτών υπάρχει ήδη εμπορική αξιοποίηση. Σε άλλα 4 υπάρχει βελτίωση της τεχνολογικής ετοιμότητας
- Βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας καρπών με μείωση του οικονομικού και περιβαλλοντικού κόστους
- Δεν υπήρξε μεταφορά τεχνογνωσίας λόγω μη ισχυρής εμπλοκής των εταιρειών.
- Διαγνωστική δοκιμασία σε εφαρμογή
- Είναι απαραίτητη επιπλέον χρηματοδότηση για να αυξηθεί το TRL
- είναι προϊόν προς ανάπτυξη
- Επίκειται η εμπορική αξιοποίηση από τον επιχειρηματικό εταίρο
- Η εμπορική αξιοποίηση είναι προγραμματισμένη.
- Η συνεργαζόμενη εταιρία ενέταξε 3 νέα προϊόντα στο δυναμικό της μετά την άρτια συνεργασία των φορέων
- Θα δημιουργηθεί spin off εταιρεία για εκμετάλλευση του νέου προϊόντος

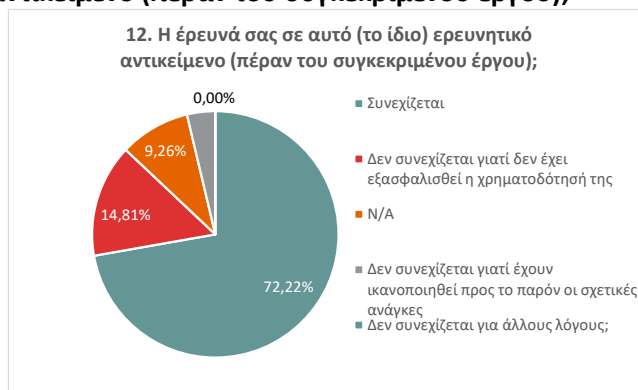
11. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό):

	N/A	1	2	3	4	5
1. Ενίσχυση έρευνας με διεπιστημονική προσέγγιση	1	42	8	14	0	43
2. Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής	0	44	1	7	18	38
3. Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη)	0	42	0	0	16	50
4. Ενίσχυση της εξειδίκευσης των ανθρώπινων πόρων (γνώσεων και δεξιοτήτων)	0	48	0	2	8	50
5. Αύξηση προσωπικού	3	35	8	13	27	22
6. Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα	1	27	9	22	25	24
7. Προώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης	1	23	13	21	23	27

12. Η έρευνά σας σε αυτό (το ίδιο) ερευνητικό αντικείμενο (πέραν του συγκεκριμένου έργου);

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Συνεχίζεται	78	72,22%
Δεν συνεχίζεται γιατί δεν έχει εξασφαλισθεί η χρηματοδότησή της	16	14,81%
N/A	10	9,26%
Δεν συνεχίζεται γιατί έχουν ικανοποιηθεί προς το παρόν οι σχετικές ανάγκες	4	3,70%
Δεν συνεχίζεται για άλλους λόγους;	0	0,00%
Σύνολο	108	

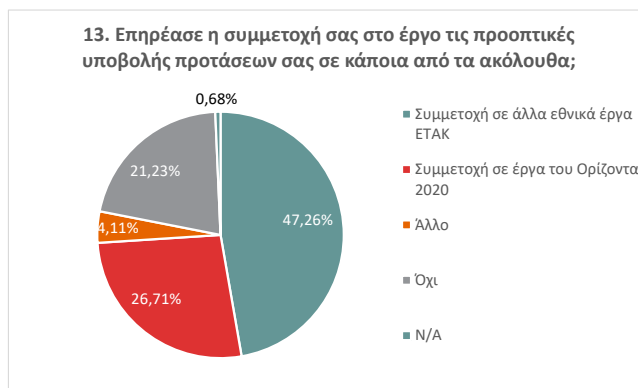

12.1 Παρακαλώ αναφέρατε συνοπτικά τους λόγους :

Οι συμμετέχοντες δεν αναφέρανε συνοπτικά επιπλέον λόγους μη συνέχειας των έργων.

13. Επηρέασε η συμμετοχή σας στο έργο τις προοπτικές υποβολής προτάσεων σας σε κάποια από τα ακόλουθα;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Συμμετοχή σε άλλα εθνικά έργα ΕΤΑΚ	69	47,26%
Συμμετοχή σε έργα του Ορίζοντα 2020	39	26,71%
Άλλο	6	4,11%
Όχι	31	21,23%
N/A	1	0,68%
Σύνολο	146	

13.1 Εάν επιλέξατε Άλλο, παρακαλώ αναφέρατε περαιτέρω :

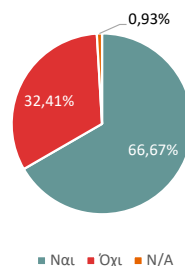
Οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν τα εξής;

- LIFE+, INTERREG MED
- Άλλες χώρες
- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/PROGRAMME: ΕΣΠΑ 2014-2020, ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
- Έργα παροχής υπηρεσιών με εταιρείες
- Ιδιωτικούς φορείς του εξωτερικού
- Συμμετοχή σε έργα του Ορίζοντα Ευρώπη

14. Με αφορμή τη συνεργασία σας στο συγκεκριμένο έργο, συνεργαστήκατε με τους ίδιους εταίρους του παρόντος προγράμματος (έναν ή και περισσότερους) και σε άλλα ερευνητικά ή επενδυτικά έργα;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	72	66,67%
Όχι	35	32,41%
N/A	1	0,93%
Σύνολο	108	

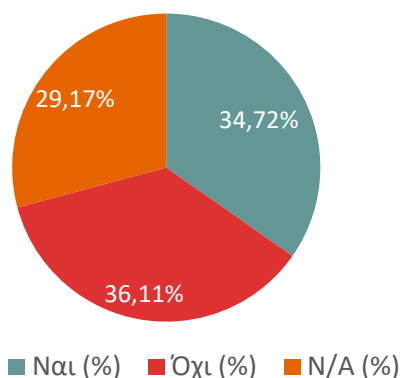
14. Με αφορμή τη συνεργασία σας στο συγκεκριμένο έργο, συνεργαστήκατε με τους ίδιους εταίρους του παρόντος προγράμματος (έναν ή και περισσότερους) και σε άλλα ερευνητικά ή επενδυτικά έργα;

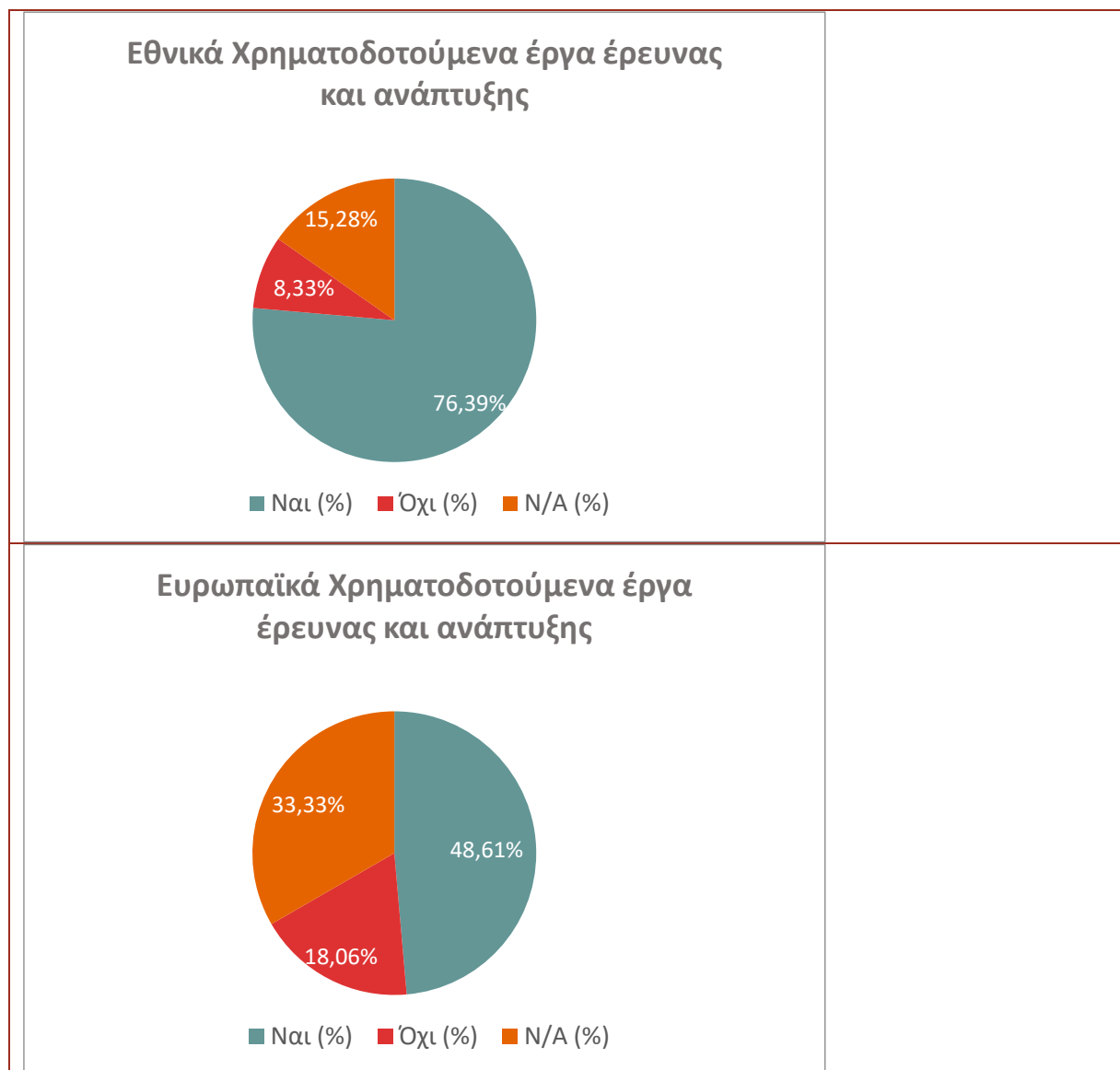

14.1 Εάν ναι, σε τι είδος έργων;

Επιλογές	Ναι	Ναι (%)	Όχι	Όχι (%)	N/A	N/A (%)	Σύνολο
Ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης	25	23,15%	26	24,07%	57	52,78%	108
Εθνικά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης	56	51,85%	6	5,56%	46	42,59%	108
Ευρωπαϊκά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης	35	32,41%	13	12,04%	60	55,56%	108

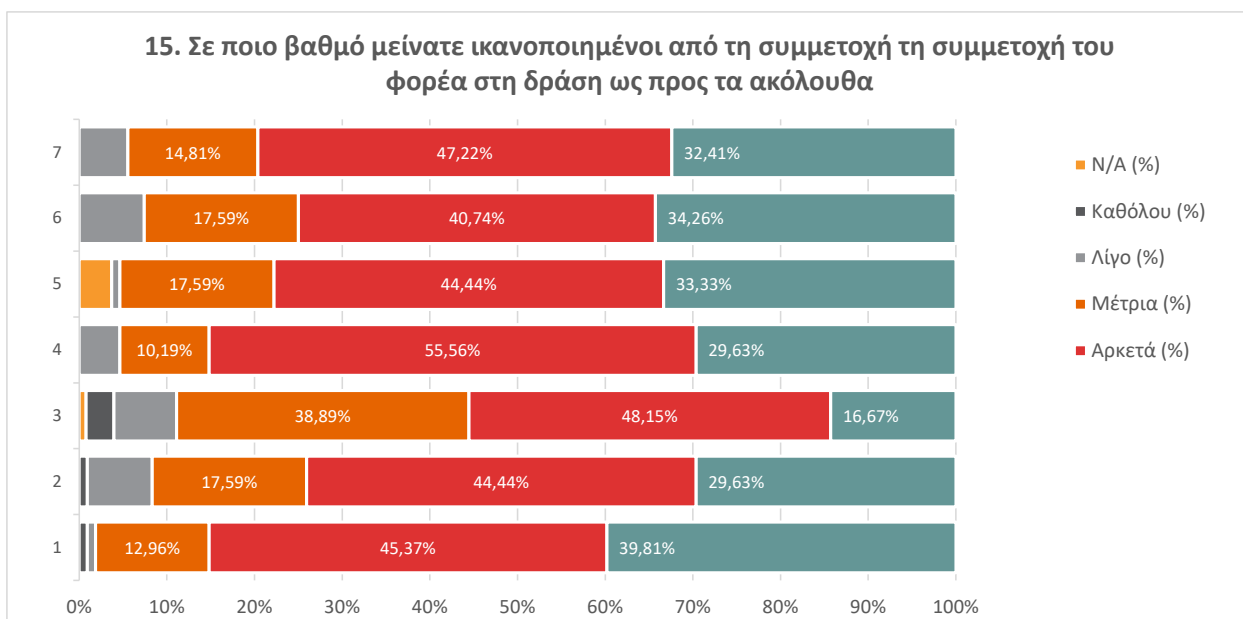
Ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης

15. Σε ποιο βαθμό μέινατε ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τη συμμετοχή του φορέα στη δράση ως προς τα ακόλουθα: (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

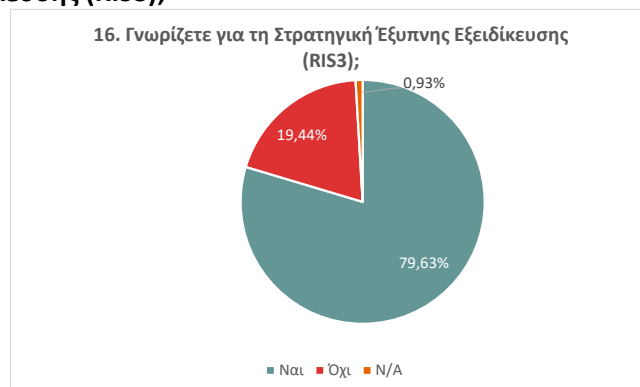
	N/A	1	2	3	4	5
1. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	0	1	1	14	49	43
2. Σύνδεση έρευνας και παραγωγής	0	1	8	19	48	32
3. Ενίσχυση/εξειδίκευση ερευνητικού δυναμικού	1	4	9	42	52	18
4. Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών	0	0	5	11	60	32
5. Βελτίωση παραγωγικότητας και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού	4	0	1	19	48	36
6. Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας	0	0	8	19	44	37
7. Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς	0	0	6	16	51	35

Ενότητα Δ: Στοιχεία για τη Στρατηγική RIS3 και το Πρόγραμμα ΕΔΚ

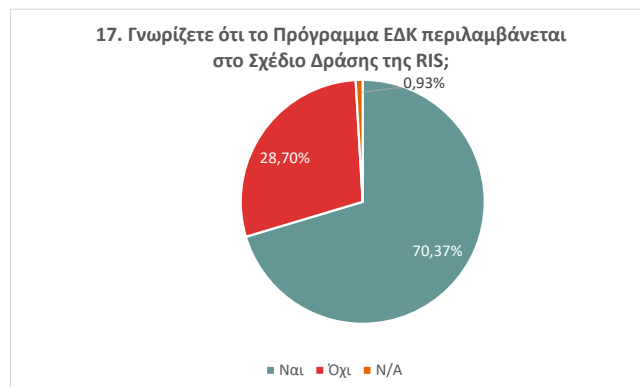
16. Γνωρίζετε για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3);

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	86	79,63%
Όχι	21	19,44%
N/A	1	0,93%
Σύνολο	108	

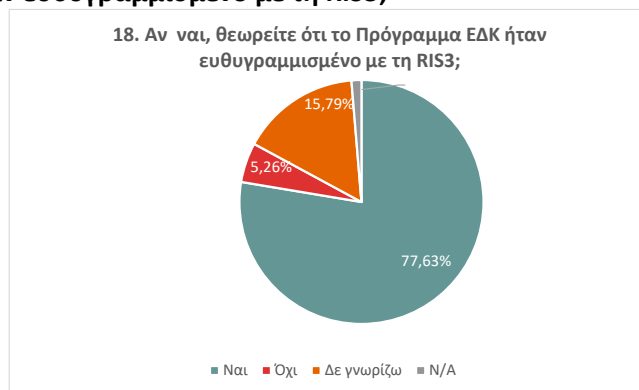
17. Γνωρίζετε ότι το Πρόγραμμα ΕΔΚ περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	76	70,37%
Όχι	31	28,70%
N/A	1	0,93%
Σύνολο	108	

18. Αν ναι, θεωρείτε ότι το Πρόγραμμα ΕΔΚ ήταν ευθυγραμμισμένο με τη RIS3;

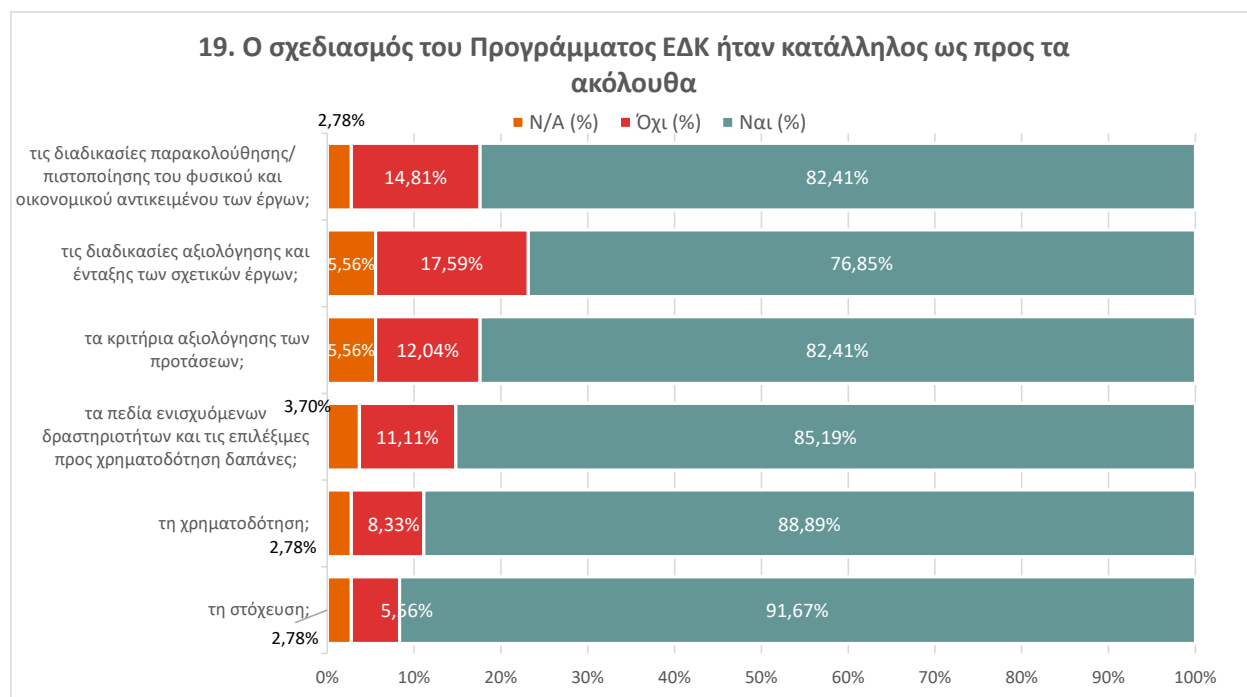
Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	59	77,63%
Όχι	4	5,26%
Δε γνωρίζω	12	15,79%
N/A	1	1,32%
Σύνολο	76	

19. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος ΕΔΚ ήταν κατάλληλος ως προς:

	N/A	Ναι	Όχι	Αν όχι, γιατί;
1. τη στόχευση;	3	99	6	<ul style="list-style-type: none"> δεν είχε προηγηθεί ανάλυση αναγκών και προοπτικών της ελληνικής πραγματικότητας και κοινωνίας δεν επαρκεί ο χρόνος Οι ανάγκες δημιουργήθηκαν κυρίως από τους ερευνητικούς φορείς οι οποίοι προσπάθησαν στη συνέχεια να βρουν τους αντίστοιχους εταίρους-εταιρείες για την υποβολή προτάσεων.
2. τη χρηματοδότηση;	3	96	9	<ul style="list-style-type: none"> Το πλαίσιο χρηματοδότησης είναι προβληματικό στην κάλυψη ερευνητικών δραστηριοτήτων Δυστυχώς στο Β' κύκλο δε χρηματοδοτήθηκαν άριστες προτάσεις λόγω γεωγραφικών περιορισμών Μεγαλύτεροι Π/Υ για μεγαλύτερα συνεργατικά σχήματα. Το σχήμα καταβολής της χρηματοδότησης απαιτούσε δυνατότητα δανεισμού του φορέα για την πλήρη απορρόφηση Υπήρξαν προβλήματα κατανόησης με το ΕΛΚΕ. Χρειάζεται περισσότερη χρηματοδότηση.
3. τα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες;	4	92	12	<ul style="list-style-type: none"> Οι επιλέξιμες δαπάνες να είναι όμοιες είτε πρόκειται για επιχειρήσεις είτε για φορείς, και να διευρυνθούν. Σε μερικές περιπτώσεις (πχ διαχείριση έργου, προβολή/διάχυση αποτελεσμάτων του έργου, κλπ) η επιλεξιμότητα ήταν ανύπαρκτη Ο κανονισμός χρηματοδότησης δεν επιτρέπει την αντιμετώπιση απρόβλεπτων αναγκών κατά τη διάρκεια του ερευνητικού έργου με εύκολη τροποποίηση προϋπολογισμού. Οι περιορισμοί είναι προβληματικοί για τη χρηματοδότηση ερευνητικών δραστηριοτήτων Προβλήματα κατανόησης του σχεδιασμού από τον ΕΛΚΕ Υπήρχαν ορισμένες ακραίες περιπτώσεις μη επιλεξιμότητας, όπως π.χ. η μη επιλεξιμότητα συντήρησης ή επισκευής εξοπλισμού σε περίπτωση βλάβης. Τέτοιου είδους επιλεξιμότητες είναι αδικαιολόγητες.
4. τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων;	6	89	13	<ul style="list-style-type: none"> Υπήρχαν μεγάλες ασάφειες Με τόσο μεγάλο αριθμό προτάσεων που υποβλήθηκαν στο Β' κύκλο είναι αμφίβολο για το αν έγινε σωστά η αξιολόγηση και για την εξειδίκευση αυτών που έκριναν τις προτάσεις Οι αξιολογητές δεν συσχετιζόντουσαν με τα κριτήρια Πολύ εστιασμένα σε βασική έρευνα. Innovation χρησιμοποιείται πολύ συχνά ως λόγος απόρριψης χωρίς επαρκή αιτιολόγηση. Δεν λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές συνθήκες/καταστάσεις/τεχνολογική ωρίμανση της Ελλάδας Το υποκειμενικό στοιχείο στην αξιολόγηση των προτάσεων κυριάρχησε

				<ul style="list-style-type: none"> • Χρειάζεται μεγαλύτερη προσοχή στην αξιολόγηση των προτάσεων και αυστηρότερη επίβλεψη των επιτροπών αξιολόγησης • Χρειάζονται βελτίωση. 	
5.	τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων;	6	83	19	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογητές με χαμηλότερο επιστημονικό επίπεδο από τους ΕΥ, υψηλή βαθμολογία σε ημέτερους και κάτω από τη βάση όσοι δεν είναι ημέτεροι • Δυστυχώς στο Β' κύκλο δε χρηματοδοτήθηκαν άριστες προτάσεις επειδή ανήκαν στην περιφέρεια Αττικής • επιφανειακές αξιολογήσεις • Η αξιολόγηση μεροληπτική ως προς τη θεματολογία (επιφανειακές αξιολογήσεις) • Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε από 3 ομάδες, οπότε όχι από εξειδικευμένα άτομα για κάθε έργο ξεχωριστά. Δεν γίνεται στην κάθε ομάδα που αποτελούνταν από 6-7 άτομα να καλύπταν όλο το εύρος των προτάσεων που αξιολογήσαν, όσο καλή θέληση και να υπήρχε. Προφανώς εξειδικευμένες προτάσεις αδυνατούσαν ακόμα και να τις καταλάβουν αν ήταν εκτός πεδίου τους με αποτέλεσμα πολλές φορές την υποεκτίμηση. Αυτό καλό θα ήταν να μην επαναληφθεί, πιστευω ήταν το μεγαλύτερο λάθος που έγινε στους προηγούμενους κύκλους. • Καθυστερήσεις στις διαδικασίες αξιολόγησης των προτάσεων, ενώ κάποιες προτάσεις απορρίφθηκαν χωρίς επαρκή αιτιολόγηση. • Ξένοι αξιολογητές χρειάζονται, με λεπτομερείς εκθέσεις αξιολόγησης • Οι αναφορές αξιολόγησης ήταν σε ορισμένες περιπτώσεις ανεπαρκείς, γενικές χωρίς την ανάλογη τεκμηρίωση • Χρειάζεται μεγαλύτερη προσοχή στην αξιολόγηση των προτάσεων και αυστηρότερη επίβλεψη των επιτροπών αξιολόγησης
6.	τις διαδικασίες παρακολούθησης/πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων;	3	89	16	<ul style="list-style-type: none"> • Απαιτείται απλοποίηση των διαδικασιών • Είναι σχετικά ανεπαρκής ως προς το ΦΑ. • Η πιστοποίηση καθυστέρησε σημαντικά. Η διαχειριστική αρχή δεν πήρε πρωτοβουλία για την παρακολούθηση. • Οι ερευνητικοί φορείς με δυσκολία ανταποκρίνονται στις διαδικασίες παρακολούθησης των έργων. • Οι πολύπλοκοι κανόνες που θέτουν η Διαχειριστική Αρχή και οι ΕΛΚΕ των Πανεπιστημίων στην υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου δεν αφήνουν τα έργα να φτάσουν στα βέλτιστα αποτελέσματα που μπορούν • πολλά διαχειριστικά προβλήματα και πολύ μεγάλες καθυστερήσεις στις διαδικασίες πιστοποίησης καθυστερήσεις • Πολλές αδυναμίες λόγω μειωμένου προσωπικού και αντίληψης της πραγματικής έννοιας της έρευνας. Προτεραιότητα ήταν πάντα η σωστή γραφειοκρατική ικανοποίηση.

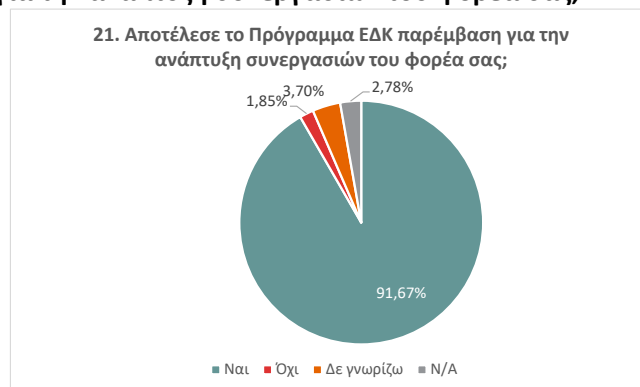
20. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ενίσχυση ερευνητικών / ακαδημαϊκών φορέων;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	100	92,59%
Όχι	3	2,78%
Δε γνωρίζω	2	1,85%
N/A	3	2,78%
Σύνολο	108	

21. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ανάπτυξη συνεργασιών του φορέα σας;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	99	91,67%
Όχι	2	1,85%
Δε γνωρίζω	4	3,70%
N/A	3	2,78%
Σύνολο	108	

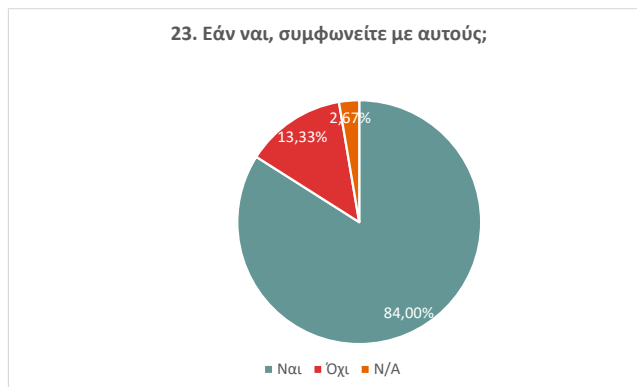
22. Γνωρίζετε τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	75	69,44%
Όχι	29	26,85%
N/A	4	3,70%
Δε γνωρίζω	0	0,00%
Σύνολο	108	

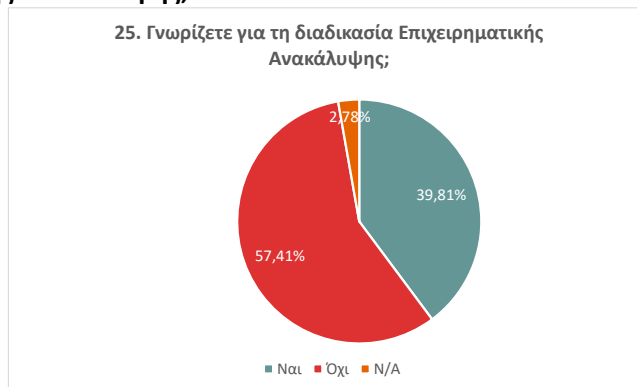
23. Εάν ναι, συμφωνείτε με αυτούς;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	63	84,00%
Όχι	10	13,33%
N/A	2	2,67%
Σύνολο	75	

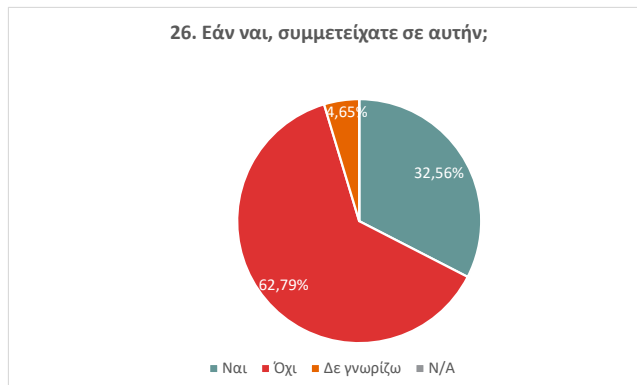
24. Γνωρίζετε για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	43	39,81%
Όχι	62	57,41%
N/A	3	2,78%
Σύνολο	108	

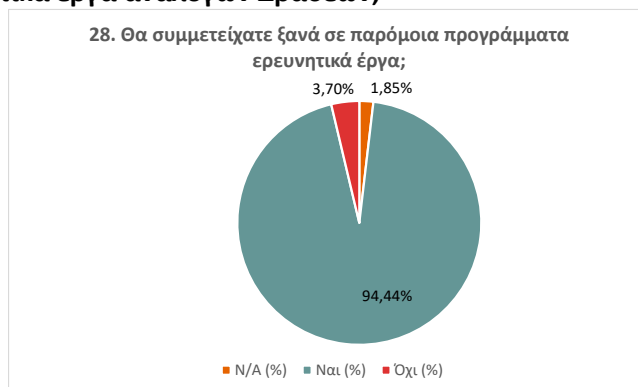
25. Εάν ναι, συμμετείχατε σε αυτήν;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	14	32,56%
Όχι	27	62,79%
Δε γνωρίζω	2	4,65%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	43	

26. Θα συμμετείχατε ξανά σε παρόμοια ερευνητικά έργα ανάλογων Δράσεων;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	102	94,44 %
Όχι	4	3,70%
N/A	2	1,85%
Σύνολο	108	

Αν όχι, γιατί;	<ul style="list-style-type: none"> • Η πολυπλοκότητα διαχείρισης του έργου, οι πολύπλοκες διαδικασίες στελέχωσης των ερευνητικών ομάδων των πανεπιστημίων σε συνδυασμό με τα ανελαστικά χρονικά περιθώρια ολοκλήρωσης των δράσεων που τέθηκαν δεν δίνουν το χώρο και το χρόνο ανάπτυξης ουσιαστικών ευκαιριών συνεργασίας και καινοτομίας. • Ίσως και όχι εφόσον εκείνη την περίοδο υπάρχει επαρκής τρέχουσα χρηματοδότηση από άλλες πηγές. Το βασικότερο πρόβλημα είναι ο αδικαιολόγητα υψηλός διαχειριστικός φόρτος. • Πιθανόν όχι. Η διαχείριση των συγκεκριμένων έργων μέσω των ΕΛΚΕ των πανεπιστημίων είναι πολύ γραφειοκρατική και δεν διευκολύνει το ερευνητικό κομμάτι των έργων. Σε πολλές περιπτώσεις οι διαχειριστικοί κανόνες που επιβάλλονται δυσχεραίνουν την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου.
-----------------------	--

Ενότητα Ε: Προτάσεις – Σχόλια

27. Συμπληρώστε με προτάσεις – σχόλια για τη Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»;

- Θα πρέπει να γίνει αύξηση των Π/Υ και των σχημάτων, όπως σχεδιάζεται.
- Θα πρέπει να γίνεται καλύτερη παρακολούθηση, έλεγχος και επαλήθευση των έργων ως προς το ΦΑ. Οι επί τόπου ολοήμεροι έλεγχοι πρέπει να επιστρέψουν.
- απλοποίηση διαδικασιών υλοποίησης και μεγαλύτερη ευχέρεια για αλλαγές χωρίς έγκριση
- απλοποίηση της οικονομικής διαχείρισης και άρση των περιορισμών ως προς το ύψος των αμοιβών, καθώς αποθαρρύνονται να υποβάλλουν οι πλέον δραστήριοι που έχουν και έργα και σε άλλες δράσεις του ΕΣΠΑ.
- Απλοποίηση της οικονομικής διαχείρισης και άρση των περιορισμών στις επιλέξιμες δαπάνες και τις κατηγορίες προσωπικού.
- Απλοποίηση της οικονομικής διαχείρισης και άρση των περιορισμών στις επιλέξιμες δαπάνες και τις κατηγορίες προσωπικού.
- Υιοθέτηση των ίδιων διαδικασιών που έχει το Horizon"
- Μεγαλύτερη ευελιξία στους κανονισμούς χρηματοδότησης. Η έρευνα είναι μια διαδικασία που απαιτεί συνεχή αναθεώρηση στόχων και αναγκών. Επομένως χρειάζεται να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία στις τροποποιήσεις του προϋπολογισμού.
- Πραγματοποίηση συντονισμένων ενεργειών των ερευνητικών και επιχειρηματικών φορέων και της ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ για την διεύρυνση και προώθηση της έρευνας σε Ευρωπαϊκά προγράμματα και forums."
- Ανάγκη συνεχούς χρηματοδότησης ιδιαίτερα σε περιόδους εναλλαγής προγραμματικών περιόδων. Αξιολόγηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και ανάδειξής τους.
- Ανεξάρτητους κριτές από εξωτερικό καλύτερα, με γνωστικό αντικείμενο το ίδιο με αυτό της εκάστοτε πρότασης. Κριτήρια σαφή αξιολόγησης (με metrics), χρηματοδότηση συγκεκριμένη για κάθε υπό-περιοχή παρέμβασης, και γνωστοποιημένη εκ των προτέρων στους κρινόμενους (όπως στον Ορίζοντα 2020, πχ στην τάδε θεματική θα χρηματοδοτηθούν μέχρι 2 προτάσεις).
- Απαιτούνται να γίνουν εκπαιδεύσεις των ερευνητών όλων των ιδρυμάτων σε θέματα επιχειρηματικότητας για να ενισχυθεί το αντίστοιχο ερευνητικό πνεύμα στοχεύοντας στην επιχειρηματική αξιοποίηση του κάθε ερευνητικού αποτελέσματος και όχι μόνο στη δημοσίευση ιδιαίτερα σε συνέδρια που δεν έχουν πλέον καμία αξία άμεσης ανταποδοτικότητας. Επιπρόσθετα, πρέπει να ενισχυθεί μέσω αντίστοιχων εκπαιδεύσεων το πνεύμα της αναγκαιότητας συνεργασίας και εμπιστοσύνης ή και διεκδίκησης του ερευνητικού αποτελέσματος με επιχειρηματική αξία προς τα στελέχη των επιχειρήσεων. Τεράστια για το λόγο αυτό η

ανάπτυξη των λεγόμενων soft skills (ενσυναίσθηση, προσωπική ανάπτυξη, ακόμα και ψυχοθεραπεία όπου χρειάζεται, των στελεχών όπου συνδέονται με διοικητικές θέσεις, θέσεις λήψης σημαντικών αποφάσεων, κ.ά.), ώστε να αναπτυχθεί η καλύτερη σύνδεση (bonding) μεταξύ των συνεργατών των πανεπιστημίων / ερευνητικών φορέων και των στελεχών των επιχειρήσεων, πάντα με επίκεντρο όχι μόνο το κέρδος αλλά και τον άνθρωπο την υγιεινή του διαβίωση απολαμβάνοντας αυτό που κάνει δημιουργώντας, καθώς και τη συντήρηση ενός οικονομικά ασφαλούς και υγιούς περιβάλλοντος και εμπλεκόμενου επιχειρηματικού ρίσκου χωρίς το πνεύμα του φόβου, που πάντα μειώνει δυστυχώς την πρόκληση της επιχειρηματικότητας.

- Απαραίτητη η έγκαιρη προκήρυξη νέων κύκλων για τη συνέχιση των επιτυχημένων δραστηριοτήτων, αλλά και την συμμετοχή νέων ομάδων υλοποίησης. Περισσότερη έμφαση στη βασική έρευνα, ενδεχομένως με τη δυνατότητα συμμετοχής έργων υψηλού ρίσκου, ως ειδική κατηγορία. Δεδομένου ότι οι ελληνικές χρηματοδοτήσεις έρευνας είναι αμελητέες, μεγάλη έμφαση πρέπει να δοθεί στη συνέχιση της δράσης και την τακτική προκήρυξή της.
- Απλοποίηση και ευελιξία στις διαδικασίες πιστοποιήσεων, εκπαίδευση του διοικητικού κυρίως προσωπικού των ερευνητικών φορέων σε αυτές τις διαδικασίες. Η ομαλή υλοποίηση του έργου πολλές φορές απειλείται από την έλλειψη ρευστότητας.
- Απλούστευση γραφειοκρατικών διαδικασιών. Βελτίωση πληροφοριακού συστήματος.
- Αυστηρή αξιολόγηση των επιχειρηματικών φορέων ως προς την δυνατότητα εμπορικής αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων.
- Το πρόγραμμα βοήθησε την έρευνα μου στη δημιουργία ομάδας και ελπίζω να συνεχιστεί και στο μέλλον
- Για τις επιχειρήσεις η ανάγκη για ρευστότητα λειτουργεί αποτρεπτικά για τη συμμετοχή τους.
- Δεν αφορά καθόλου το σχεδιασμό της δράσης αλλά οι διαδικασίες των ΑΕΙ, κυρίως, πρακτικά αφαιρούν σχεδόν 8 μήνες έως ένα ολόκληρο έτος από τον χρόνο ζωής των έργων, λόγω γραφειοκρατίας (νομικής αξιολόγησης συμβάσεων, προσλήψεων, αναθέσεων, κ.α.). Στα έργα ΕΔΚ 2017 και 2019 αυτά δεν επηρέασαν την ομαλή ολοκλήρωση των έργων επειδή δόθηκε παράταση λόγω COVID-19. Σε νέες προκηρύξεις όμως οι εγγενείς καθυστερήσεις των έργων λόγω διαδικασιών θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων
- Δημιουργεί το πλαίσιο επικοινωνίας και τελικά συνεργασίας με τη βιομηχανία, αν και οι μικρομεσαίες εταιρείες έχουν δυσκολία στην ενσωμάτωση καινοτομίας. Η συνέχιση ανάλογων δράσεων λειτουργεί βοηθητικά προς την προσέγγιση του στόχου.
- Δυνατότητα συνέχισης της χρηματοδότησης σε έργα που αποδεδειγμένα οδηγούν σε αύξηση του τεχνολογικού επιπέδου ωριμότητας προς την κατεύθυνση αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του έργου. Λιγότερη γραφειοκρατία κατά την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.
- Δυστυχώς στο Β' κύκλο δε χρηματοδοτήθηκαν άριστες προτάσεις επειδή ανήκαν στην περιφέρεια Αττικής. Θα πρέπει να προκρίνεται η αριστεία της αξιολόγησης των προτάσεων. Η κατανομή που ευνοεί κάποιες περιφέρειες της Ελλάδας, αδικώντας κάποιες άλλες οδηγεί σε χαμηλότερου επιπέδου αποτελέσματα.
- Έγκαιρη, συνεπή και εκ των προτέρων γνωστή ημερομηνία των προκηρύξεων των ΕΔΚ.
- Είναι πλαίσιο που επιτρέπει τη δημιουργική ανάπτυξη της έρευνας με γνώμονα την βελτίωση των παραγωγικών μοντέλων και δίνει δυνατότητα σε νέους επιστήμονες να αποκτήσουν γνώσεις και εμπειρία στον τόπο τους. Παρά τον εξαντλητικό έλεγχο και περιορισμό από τον ΕΛΚΕ ΑΠΘ θα συμμετείχα σε ανάλογο πλαίσιο ξανά
- Ένα θέμα με τον εξοπλισμό είναι ότι σε βάθος τριετίας σε κάποιους τομείς δεν θεωρείτε σύγχρονος.
- Μια πρόταση θα ήταν να προβλεφθεί από το πρόγραμμα δαπάνες αντικατάστασης εξοπλισμού (και όχι μόνο αγορά καινούριου) που έχει αγοραστεί από την συμμετοχή του φορέα σε ένα πρόγραμμα ή από εξοπλισμό που διαθέτει ο φορέας. Αυτό θα βοηθήσει σε καλύτερη οικονομική διαχείριση και προτάσεις που θα περιλαμβάνουν μικρότερες οικονομικές δαπάνες.
- Ενίσχυση των τομέων RIS με σαφή αναφορά στη βιοποικιλότητα ως πόρο
- Επιλογή με κλήρωση των επιτροπών διαμόρφωσης κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογή επίσης με κλήρωση των αξιολογητών μέσα από μια βάση δεδομένων όπου θα εμπεριέχονται όλοι οι σχετικοί.
- Επίσης, η θεματολογία θα πρέπει να σχετίζεται με την αναπτυσσόμενη προοπτική ανάπτυξης της κοινωνίας και βεβαίως όχι με τη λογική τουρισμού"
- Η απαραίτητη συμμετοχή με επιστημονική εργασία σε συνέδρια και η γραφειοκρατία εμπόδιζε σημαντικά τη δράση μας με μεγαλύτερο αριθμό να συμμετάσχουν μέλη της Ερευνητικής ομάδας ως παρατηρητές σε σχετικές ημερίδες /συνέδρια. Επίσης η απαγόρευση ή ο περιορισμός λόγω covid 19 στην πρόσβαση στους χώρους έρευνας που ήταν το Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης δεν βοήθησε στην υλοποίηση περισσότερων περιστατικών εφαρμογής της έρευνας μας.
- Η διαδικασία αξιολόγησης του φυσικού αντικειμένου είναι προβληματική. Οι προτάσεις και τα παραδοτέα θα πρέπει να υλοποιούνται στα αγγλικά και να αξιολογούνται από διεθνείς επιτροπές που θα αμείβονται ανάλογα.

- Η Δράση είναι εμβληματική και σημαντική. Θα πρέπει να ανοίγει σε τακτικά διαστήματα (κάθε 2 χρόνια). Να προσπαθήσουμε να μειωθεί ο όγκος της γραφειοκρατίας
- Η Δράση είναι πολύ αξιόλογη και ικανή να κάνει τη διαφορά στην Έρευνα στην Ελλάδα. Δίνει τη δυνατότητα να διαδοθεί γρήγορα η έρευνα και η καινοτομία. Όμως προσωπικά συνάντησα πολλά προβλήματα από τον ΕΛΚΕ στο πανεπιστήμιο που είδε την πρόταση απλά ως χρήματα. Εμπόδιζε τις ενέργειες μας (προσλήψεις, αναλώσιμα κλπ.) και δεδομένου ότι το έργο περιελάμβανε ρομποτική και θάλασσα, τα αναλώσιμα ήταν πολύ κρίσιμα. Επίσης σημαντικός αριθμός ΥΔ βγήκαν από το έργο, λόγω καθυστερήσεων από το ΕΛΚΕ σε συμβάσεις και πληρωμές. Καλό θα είναι σε επόμενο κύκλο, να προβλέπετε, τουλάχιστον, αυτόματη ανανέωση των συμβάσεων σε περίπτωση παράτασης του έργου. Στην περίπτωση μας, με την παράταση εξαμήνου που δόθηκε λόγω πανδημίας, οι μόνιμοι μείναμε 6 μήνες απλήρωτοι, και ακόμα χειρότερα 3 ΥΔ παραιτήθηκαν.
- Η δράση ερευνών καινοτομώ ενίσχυσε την ερευνητική δραστηριότητα των συμμετεχόντων φορέων, Αύξησε το ερευνητικό προσωπικό και οδήγησε στην ανάπτυξη νέων προϊόντων.
- Η χρήση του ΠΚΣΕ να γίνεται όχι από το συντονιστή αλλά από την επιτροπή ερευνών του φορέα του συντονιστή.
- Ήταν καλή και αποτελεσματική δράση, χρήσιμη και προτείνεται η συνέχειά της οπωσδήποτε
- Θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται μικρής έντασης/χρηματοδότησης προτάσεις και μεγαλύτερης χρηματοδότησης/σύμπραξης
- Θα πρέπει να περιοριστεί ο αριθμός των προτάσεων που μπορεί να υποβάλλει ή/και συμμετέχει ο κάθε επιστημονικός υπεύθυνος.
- Θα πρέπει να υπάρχει διαφάνεια στο μητρώο αξιολογητών ανά επιστημονικό φορέα.
- Οι ενστάσεις επί των αξιολογήσεων να αφορούν και στο ερευνητικό αντικείμενο των προτάσεων και όχι μόνο τη διαδικασία της αξιολόγησης. Σε τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να γίνεται αξιολόγηση από νέους αξιολογητές.
- Θα πρέπει οι κανόνες που διέπουν αυτά τα προγράμματα και ο διαχειριστικός φόρτος, ειδικά στα πλαίσια των υποβολών αιτημάτων επαλήθευσης, να απλοποιηθούν σημαντικά. Τα έργα Ε&Κ δεν είναι γέφυρες, δρόμοι και κτήρια αλλά ενέργειες παραγωγής γνώσης και τεχνογνωσίας που σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί και να παράξει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε βραχυμεσοπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Οι ωφελούμενοι δεν μπορεί να αντιμετωπίζονται με καχυποψία ή/και να αυξάνεται αδικαιολογήτως ο διαχειριστικός φόρτος χωρίς μάλιστα να δικαιολογούνται και επαρκείς έμμεσες δαπάνες για την υποστήριξη αυτού του φόρτου. Επιπλέον οι σχετικές πλατφόρμες υποβολής αιτημάτων δεν είναι δυνατόν να δυσχεραίνουν την δουλειά και να προσθέτουν φόρτο στους ωφελούμενους. Πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος διευκόλυνσης της δουλειάς όλων μας και η σχετική πλατφόρμα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας είναι ένα καλό παράδειγμα.
- Θα πρέπει τα κριτήρια αξιολόγησης των έργων κατά την κατάθεση των προτάσεων να είναι πιο διαφανή και να μειωθούν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και οι οικονομικοί περιορισμοί κατά την υλοποίηση των έργων.
- Η διαδικασία παρακολούθησης πρέπει να γίνει λιγότερο γραφειοκρατική, η δε αξιολόγηση του φυσικού αντικειμένου των έργων να επικεντρώνεται στην αυστηρή και χωρίς παρέκκλιση τήρηση των παραδοτέων
- Θεωρώ ότι το ύψος της χρηματοδότησης ήταν βέλτιστο. Δεν θα υποστήριζα την άποψη ότι χρειάζεται μεγαλύτερος προϋπολογισμός στα έργα. Η διαδικασία παρακολούθησης θα μπορούσε να είναι λιγότερο γραφειοκρατική.
- Καλύτερη αξιολόγηση από την ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ (επιστημονικό υπόβαθρο, ποιότητα, συνεργασίες, κλπ) των ατόμων που θα διενεργήσουν την αξιολόγηση των προτάσεων και του φυσικού αντικειμένου. Ιδανικά, εύρεση Ελλήνων επιστημόνων της αλλοδαπής.
- Θεωρώ ότι έπρεπε να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στο κέρδος που θα έχουν οι επιχειρήσεις από τους κριτές και στην καινοτομία των επιχειρήσεων και στο περιβάλλον. Αντ' αυτού οι κριτές έκριναν βάσει του βάθους έρευνας που θα διεξάγει ο ερευνητικός φορέας και όχι βάσει της αξίας που έχει αυτή η συνεργασία για την επιχείρηση.
- Μεγαλύτερη προσοχή στην αξιολόγηση των προτάσεων. Να επιβλέπονται αυστηρά οι επιτροπές αξιολόγησης και να τηρούνται τα κριτήρια αξιολόγησης. Να είναι αιτιολογημένη η βαθμολογία και να συμβαδίζει η αιτιολογία με τη βαθμολογία. Να μην επιτρέπεται να δίνεται χαμηλή βαθμολογία σε ερευνητική πρόταση χωρίς να υπάρχουν αρνητικές παρατηρήσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις να επεμβαίνει η διαχειριστική αρχή και να επαναβαθμολογείται η πρόταση από άλλους αξιολογητές. Γενικά, να προσεχθεί το θέμα αξιολόγησης και η ρεαλιστικότητα των αποτελεσμάτων που αναφέρονται στην πρόταση τα οποία πρέπει να είναι δεσμευτικά κατά την υλοποίηση, κλπ.

- Μείωση γραφειοκρατίας. Μείωση πολυπλοκότητας διαχείρισης των έργων από τους ΕΛΚΕ των πανεπιστημίων. Αύξηση του χρόνου υλοποίησης των δράσεων για τη σωστή και αποδοτική απορρόφηση της χρηματοδότησης.
- Μια πρόταση σχετικά με τον εξοπλισμό αποτελεί η δυνατότητα ανανέωσης εξοπλισμού που έχει ήδη αγοραστεί με νέο αναβαθμισμένο εξοπλισμό και όχι προμήθεια μόνο νέου. Σε νέα προγράμματα θα μπορούσαμε να έχουμε τη δυνατότητα αντικατάστασης παλαιότερου εξοπλισμού με νέο πιο αναβαθμισμένο με σκοπό να χρειαζόμαστε μικρότερο προϋπολογισμό από το να αγοράσουμε εξολοκλήρου νέο εξοπλισμό.
- Μιλώντας για τα Πανεπιστήμια / Ερευνητικά Κέντρα, πιστεύω ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη για ενίσχυση του εξοπλισμού. Δυστυχώς, ενώ διαθέτουμε πολύ καλό έμπυχο δυναμικό, οι περιορισμοί λόγω εξοπλισμού (απαρχαιωμένος, με βλάβες χωρίς δυνατότητες επισκευής) εμποδίζουν την εξέλιξη της έρευνάς μας. Η δυνατότητα που δίνει πλέον η νομοθεσία για απόσβεση του εξοπλισμού στη διάρκεια του Έργου είναι ένα πολύ σοβαρό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Θα πρότεινα, πάντως, την συμπερίληψη των επισκευών εξοπλισμού στις επιλέξιμες δαπάνες των σχετικών έργων.
- Να αλλάξει η πλατφόρμα που διαχειρίζεται το ΠΣΚΕ
- Να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και η τεχνολογική ωριμότητα της χώρας
- Να υπάρξει μεγαλύτερη συχνότητα προσκλήσεων και με ομαλή περιοδικότητα (π.χ. κάθε 18 μήνες)
- Ο προϋπολογισμός να γίνει απλούστερος αμοιβές μόνιμου προσωπικού 20%, νέου 40%, εξοπλισμός 10%, αναλώσιμα 20%, μεταφορά μέχρι 25%, μετακινήσεις - δημοσιεύσεις 5%, ΓΕΝΙΚΑ 5%
- Ο χρόνος υλοποίησης έργων στη Πράξη II ήταν περιορισμένος λόγω covid-19 και δεν δόθηκε η απαιτούμενη παράταση για την ορθολογική υλοποίηση του έργου και την απορρόφηση του budget
- Οι διαδικασίες τροποποίησης του προϋπολογισμού πρέπει να απλοποιηθούν και να γίνονται μέσω τροποποιήσεων ήσσονος σημασίας ανεξαρτήτως ποσού.
- Οι εσωτερικές διαδικασίες της ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ χρειάζονται ενίσχυση και βελτιστοποίηση
- Πάρα πολύ αργή η επαλήθευση.
- παρακαλούμε να βγει σύντομα η επόμενη προκήρυξη
- Πιο γρήγορες διαδικασίες επιλογής προτάσεων
- Πολύ καλό πρόγραμμα, αλλά να προσπαθήσετε να ολοκληρώνονται οι αξιολογήσεις γρήγορα, και να μπορείτε να χρηματοδοτείτε περισσότερα έργα. Δώστε βάση στην μεταφορά της γνώσης σε πραγματικά εμπορικά προϊόντα, και όχι πολύ προηγμένα αποτελέσματα, τα οποία είναι υπόθεση βασικής έρευνας. Βρείτε τρόπο να μπορεί η εταιρεία να κρατάει τους εξειδικευμένους ερευνητές που έφτιαξαν τα νέα προϊόντα για αυτές.
- "Πρέπει να λειτουργήσει καλύτερα η διαδικασία της επαλήθευσης, να δώσει λίγο περισσότερο χώρο στην έρευνα"
- Πρέπει να μειωθεί ΔΡΑΣΤΙΚΑ η γραφειοκρατία!
- Πρέπει οπωσδήποτε να μειωθεί το διαχειριστικό κόστος και να γίνει πιο ορθή - άμεση η χρηματοροή των χρηματοδοτήσεων.
- Στόχος θα πρέπει να είναι η υποστήριξη ερευνητικών ομάδων που επιδεικνύουν στοιχεία αριστείας. Ο κριτήριο του αριθμού των δημοσιεύσεων πρέπει να έχει σημαντική βαρύτητα. Παρομοίως το κριτήριο αριθμού προτάσεων ευρεσιτεχνίας. Η κρίση και αξιολόγηση των προτάσεων θα πρέπει να γίνεται όχι με τυχαία κλήρωση, αλλά να επιλέγονται οι συντονιστές των panels από την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ και ακολούθως αυτοί να προτείνουν τα μέλη του panel με βάση το βιογραφικό τους (short list), όπως ακριβώς γίνεται στην κρίση επιστημονικών άρθρων. Οι αξιολογητές και πιστοποιητές θα πρέπει να έχουν π.χ. σημαντικό h-index. Η επιλογή αξιολογητών/πιστοποιητών μπορεί να γίνεται από τους προτεινόμενους (short list) από την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ. Οι αξιολογητές θα πρέπει να αναρτούν σχέδιο αξιολόγησης των προτάσεων που τους ανατίθενται το οποίο να οριστικοποιείται μετά από τη συνεδρίαση του panel.
- Τα αιτήματα ενδιάμεσης επαλήθευσης ολοκληρώνονται με 6 μήνες καθυστέρηση, συνεπώς πρέπει να καταργηθούν. Καλύτερα να δίδεται το ποσό κατά 80% στην αρχή και το υπόλοιπο 10-15% με τα παραδοτέα. Ως έχει, τα προγράμματα δεν μπορούν να υλοποιηθούν στο βαθμό που προβλέπεται καθώς όσο περιμένουμε την επόμενη δόση, πειράματα δεν γίνονται, οι εργαζόμενοι φεύγουν γιατί δεν έχουμε να τους πληρώσουμε, και επαναπροκηρύσσουμε θέσεις ξεκινώντας την εκπαίδευση και πειράματα από την αρχή (εάν και τις περισσότερες φορές βγαίνουν άγονες). Άρα παράγεται λιγότερο έργο, υπάρχει διπλάσια γραφειοκρατία και μεγάλο ποσό το χρημάτων δεν μπορεί να απορροφηθεί ή να απορροφηθεί σωστά. Επίσης, για μικρολαθάρια θα πρέπει η ελεγκτής να ενημερώνει ζητώντας τροποποιήσεις πριν αποφανθεί πχ ότι επειδή δεν ονοματίστηκαν οι νέοι εργαζόμενοι στο ΠΣΚΕ (παρόλο που προσκομίστηκαν όλες οι υπόλοιπες φόρμες), θα πρέπει ο φορέας να πληρώσει την μισθοδοσία τους όλο το προηγούμενο διάστημα, κ.α. τέτοια.

- Το ΠΣΚΕ πρέπει να αναβαθμιστεί (σε πολλές περιπτώσεις κολλάει και είναι και δύσχρηστο). Γενικά η ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ έχει μεγάλη εμπειρία στη διαχείριση των έργων και πάντα είναι πρόθυμη να βοηθήσει και να δώσει λύσεις. Ευχαριστούμε τους ανθρώπους της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για την πολύ καλή συνεργασία!!!
- Χρονοδιάγραμμα προκηρύξεων νέων κύκλων κατά τακτά διαστήματα (πχ κάθε 3 χρόνια το αργότερο) και τήρηση αυτών, Απλούστερες διαδικασίες για την πιστοποίηση των δαπανών,
- "Ως επιστημονικά υπεύθυνη θέλω να εκφράσω την απόλυτη ικανοποίηση μου και την ευγνωμοσύνη μου στο πρόγραμμα. Βοήθησε ουσιαστικά στην ανάπτυξη του εργαστηρίου μου, στον εξοπλισμό του και στην εξειδίκευση του προσωπικού. Βγήκαν πολύ σημαντικά αποτελέσματα που δημοσιεύτηκαν σε υψηλού κύρους περιοδικά. Συνέβαλε ουσιαστικά στην δημιουργία νέων καινοτόμων μεθοδολογιών στο πεδίο της υγρής βιοψίας. Η μόνη παρατήρηση είναι ότι θα μπορούσε να είναι πιο ευέλικτο από άποψη διαχειριστική και αποσβέσεων, ιδιαίτερα σε συνθήκες υγειονομικής κρίσης όπως αυτή που βιώσαμε.

3.1.2.2 Σύνοψη συμπερασμάτων

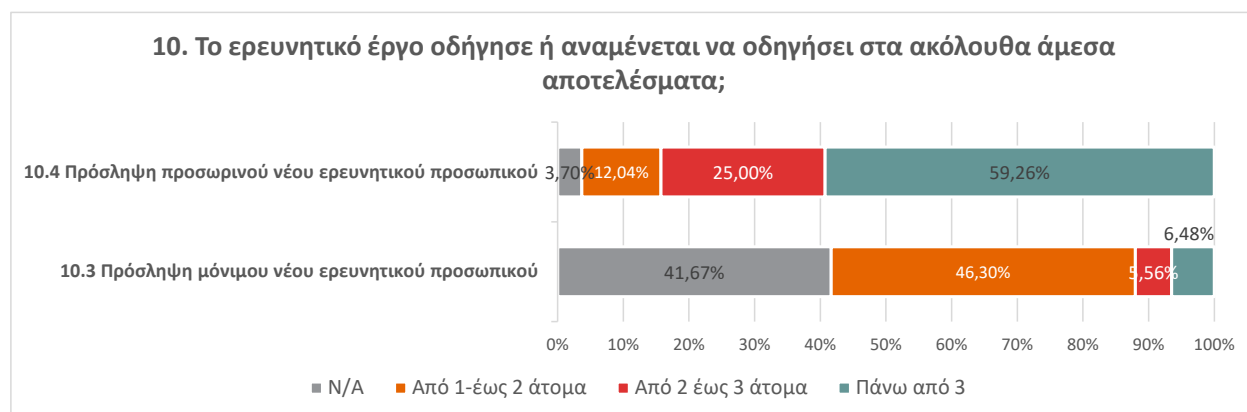
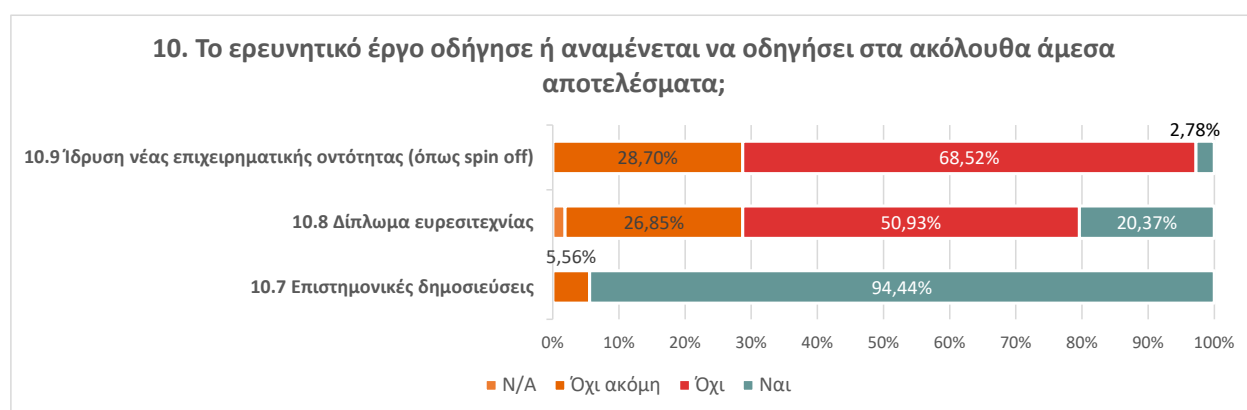
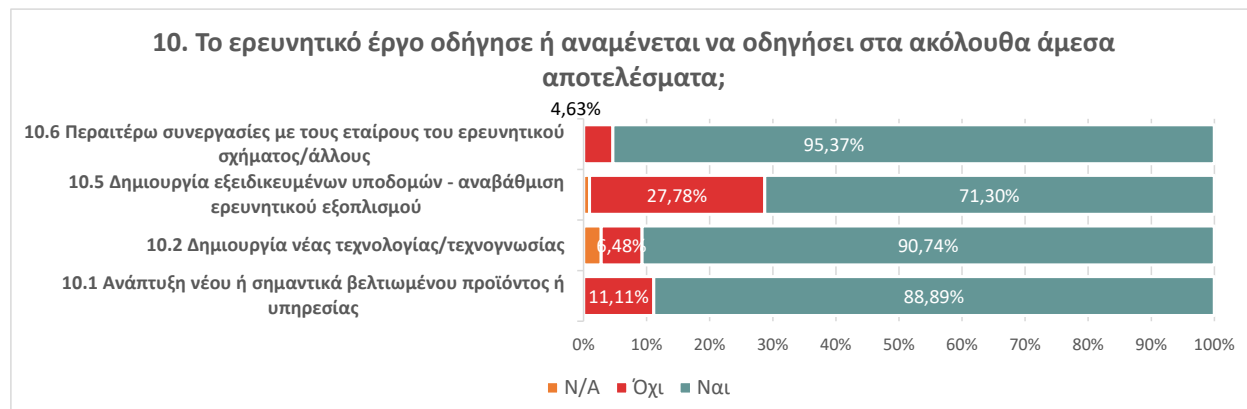
Τα πρώτα συμπεράσματα της έρευνας πεδίου με ερωτηματολόγιο βάσει των 108 μοναδικών απαντήσεων που λήφθηκαν από Ερευνητικούς Οργανισμούς και αντιστοιχούν σε 129 έργα με Συντονιστές-Ερευνητικούς Οργανισμούς (εφεξής φορείς) μπορούν να συνοψιστούν στα κάτωθι.

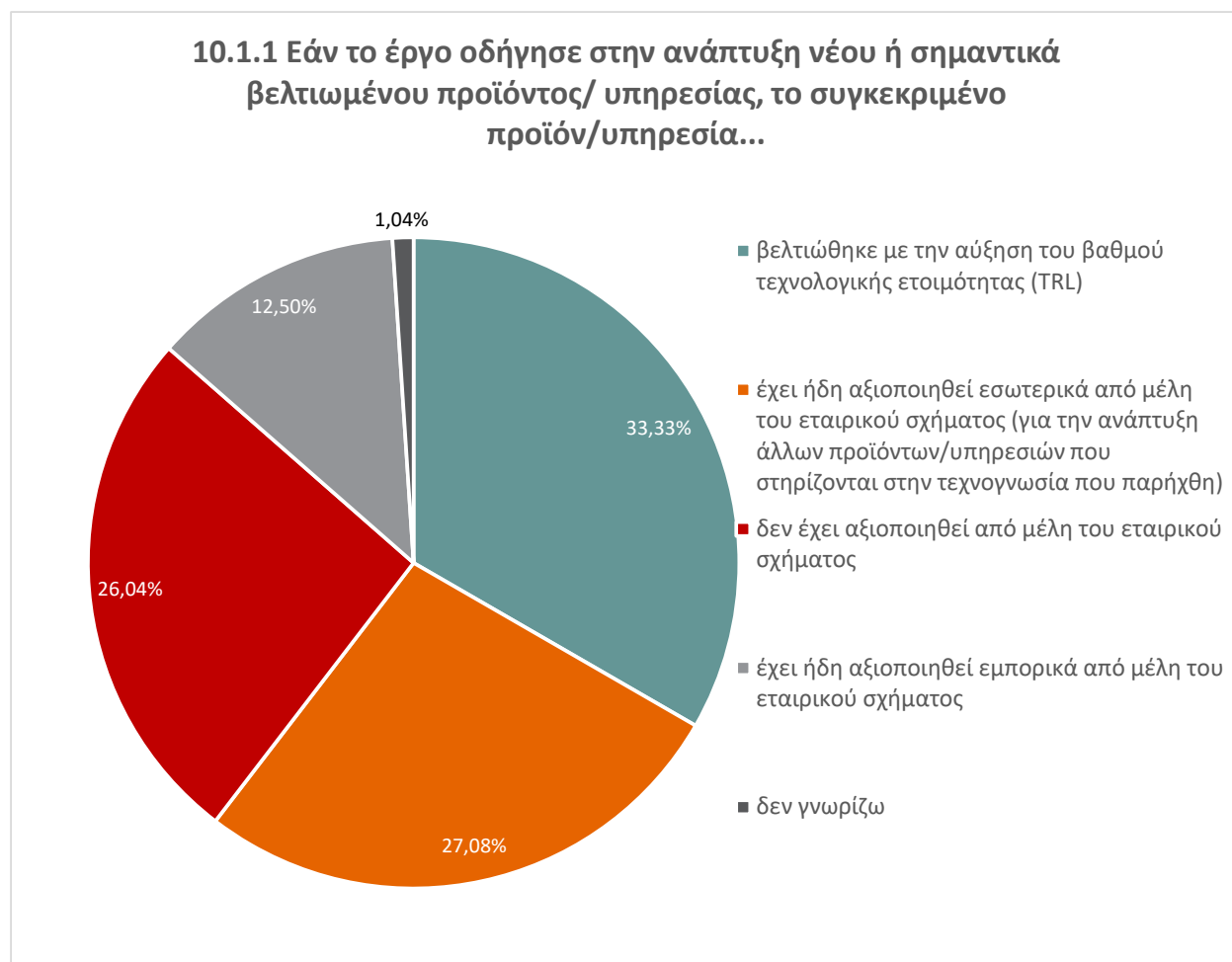
Η πλειονότητα των φορέων σε ποσοστό 67,6% ανήκουν στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ενώ το κύριο αντικείμενο των ερευνητικών δραστηριοτήτων των φορέων υπάγεται στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών σε ποσοστό 23,15%, και ακολουθούν οι τομείς Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων (18,5%), Υγεία & Φάρμακα (16,7%), Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη (13,9%), Υλικά – Κατασκευές (10%). Η πλειοψηφία των φορέων συμμετείχε και στους δύο Κύκλους του ΕΔΚ (σε ποσοστό 46,3%), ενώ οι θεματικοί τομείς που εντάχθηκαν τα έργα ακολουθούν κατά βάση την κατανομή των κύριων ερευνητικών δραστηριοτήτων των φορέων, και κατανέμονται κατά 21,3% στον τομέα Υγεία & Φάρμακα, κατά 21,3% στον τομέα Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων, κατά 13% στο τομέα Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών, κατά 13% στον τομέα Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη, και κατά 8,3% στον τομέα Υλικά – Κατασκευές ενώ ακολουθούν οι υπόλοιποι τομείς με χαμηλότερα ποσοστά. Η κύρια Περιφέρεια υλοποίησης των έργων είναι η Περιφέρεια Αττικής όπως αναμενόταν (28,7%) και ακολουθεί η Κ. Μακεδονία (27,8%), και η Περιφέρεια Κρήτης με ποσοστό 10,2%. Εδώ παρατηρείται μια αρκετά σημαντική διαφορά συγκριτικά με την γεωγραφική κατανομή των έργων των επιχειρήσεων όπου υπάρχει υπερσυγκέντρωση στην Περιφέρεια Αττικής.

Οι σημαντικότερες δυσκολίες που ανέφεραν οι φορείς είναι ο *Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 44%), η *Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 26,9%), τα *Διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής επάρκειας των εταιρών* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 26,9%), και *Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος* (Αρκετά και Σε πολύ μεγάλο βαθμό, με ποσοστό 25%), ενώ σε ένα μεγάλο ποσοστό (68,5%) δεν υπήρξε καμιά *Δυσκολία επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ*, ούτε *Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων του Προγράμματος κατά τη διενέργεια υλοποίησης του έργου* (37%).

Η στόχευση της Δράσης φαίνεται να έχει επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό καθώς τα έργα αναμένεται να οδηγήσουν ή οδήγησαν σε άμεσα αποτελέσματα σε ένα μεγάλο ποσοστό, όπως φαίνεται στα παρακάτω διαγράμματα. Εκ των φορέων που απάντησαν θετικά στην ανάπτυξη προϊόντων/υπηρεσιών (νέων ή βελτιωμένων) (89%), τα συγκεκριμένα προϊόντα / υπηρεσίες έχουν αξιοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό μέχρι στιγμής εσωτερικά (27%) και εμπορικά (12,5%) από μέλη του εταιρικού σχήματος, και βελτιώθηκαν με την αύξηση του βαθμού τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL) (33,3%), ενώ εκ των φορέων που απάντησαν αρνητικά ως προς της αξιοποίηση των προϊόντων/υπηρεσιών (νέων ή βελτιωμένων) ανέφεραν ότι

αναμένεται σύντομα η αξιοποίησή τους. Σημαντική είναι η συνεισφορά της Δράσης όσον αφορά τα επιστημονικά αποτελέσματα και εκροές καθώς τα ερευνητικά έργα οδήγησαν σε επιστημονικές δημοσιεύσεις σε ποσοστό 94,4%, αλλά και στην απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε ποσοστό 20,4%.

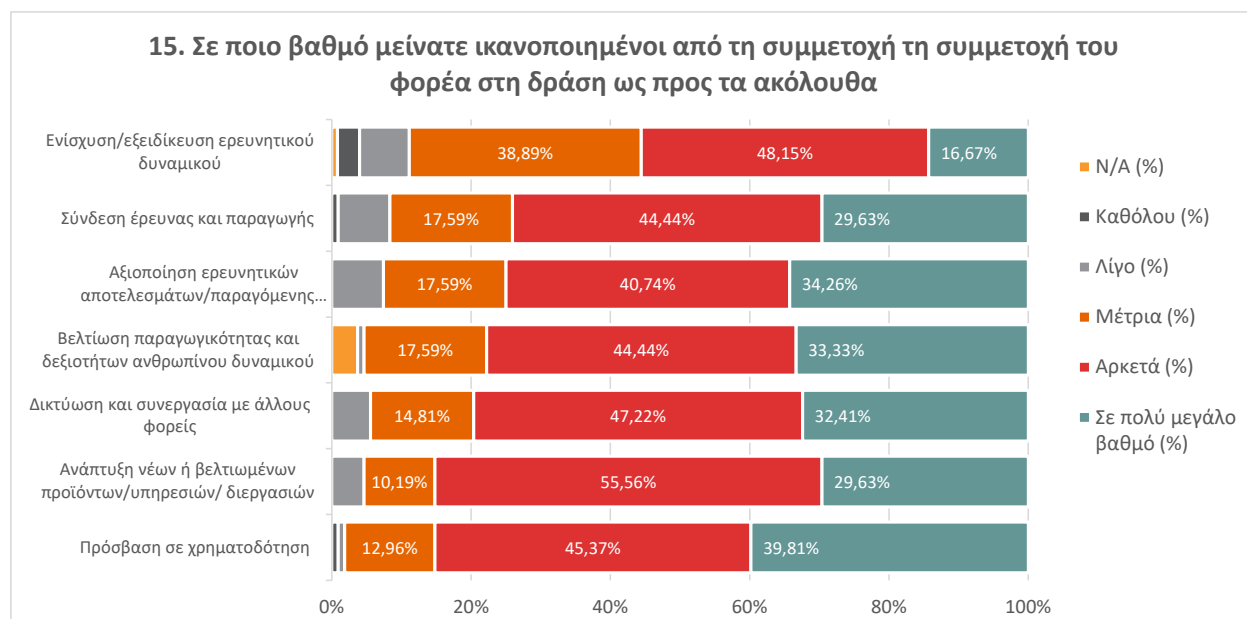

Όσον αφορά τα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα τα έργα αναμένεται να οδηγήσουν στην *Ενίσχυση της εξειδίκευσης των ανθρώπινων πόρων (γνώσεων και δεξιοτήτων)*, στην *Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη)*, στην *Ενίσχυση έρευνας με διεπιστημονική προσέγγιση*, και στην *Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής* σε ποσοστά 90,7%, 85,2%, 78,7%, και 76% αντίστοιχα (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό), ενώ ακολουθούν η *Αύξηση προσωπικού* (53%), η *Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα* (47%), και η *Πρωώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης* (46%).

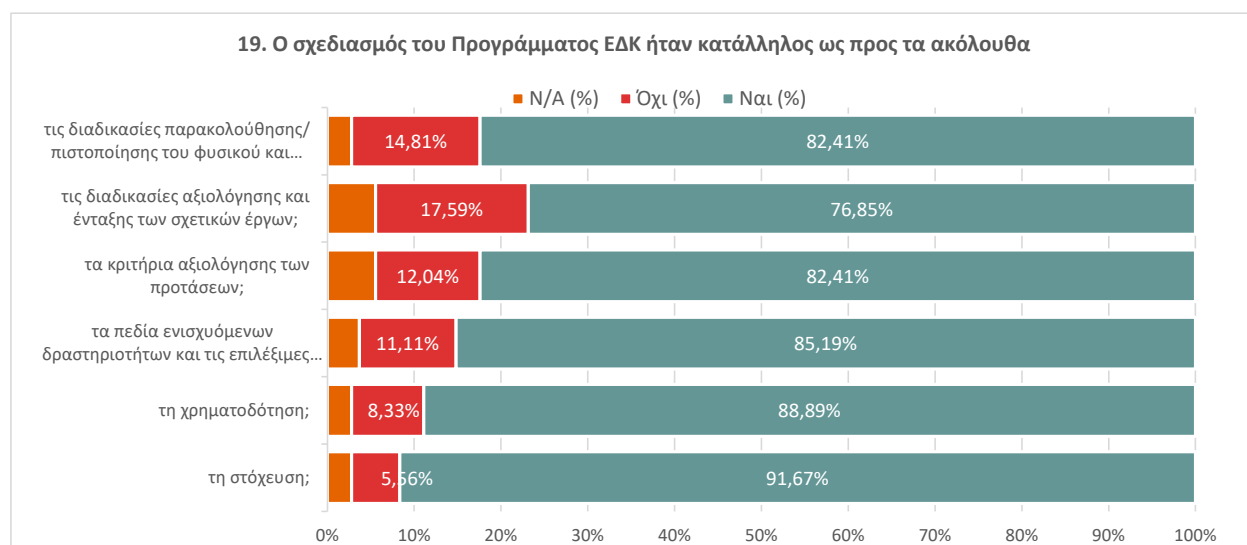
Τόσο τα άμεσα όσο και τα αναμενόμενα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα δείχνουν την επένδυση των φορέων στα έργα που υλοποιούν μέσω του ΕΔΚ και τη συνέχειά τους πέραν της ολοκλήρωσής τους, που επιβεβαιώνεται και από τη συνέχεια της έρευνας στο ίδιο ερευνητικό αντικείμενο (πέραν του συγκεκριμένου έργου) σε ποσοστό 72%, και τη συνέχεια των συνεργασιών που δημιουργήθηκαν σε άλλα ερευνητικά ή και επενδυτικά έργα σε ποσοστό 67%, που περιλαμβάνουν Ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα έργα Ε&Α, Εθνικά χρηματοδοτούμενα έργα Ε&Α και Ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα έργα Ε&Α.

Η ανταπόκριση στις ανάγκες των ωφελουμένων επιχειρήσεων ήταν πολύ αποτελεσματική, καθώς όλες οι επιχειρήσεις έμειναν ικανοποιημένες (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) σε ποσοστό μεγαλύτερο του 64%. Συγκεκριμένα, η *Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών*, η *Πρόσβαση σε χρηματοδότηση*, η *Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς*, και η *Βελτίωση παραγωγικότητας και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού*, συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά (85%, 85%, 80%, 78% αντίστοιχα), όπως φαίνεται και στο ακόλουθο διάγραμμα.

Επομένως ο βαθμός αποτελεσματικότητας της Δράσης, βάσει των απαντήσεων των ωφελουμένων, είναι υψηλός.

Όσον αφορά την καταλληλότητα του σχεδιασμού της Δράσης, οι φορείς θεωρούν ότι ήταν κατάλληλος σε πολύ υψηλό ποσοστό για όλες τις κατηγορίες,

Συνδυάζοντας τις δύο παραπάνω ερωτήσεις παρατηρούμε ότι η αποδοτικότητα όσον αφορά την επάρκεια χρηματοδότησης φαίνεται να είναι υψηλή καθώς τόσο από το σχεδιασμό της Δράσης ως προς τη χρηματοδότηση όσο και από την ικανοποίηση των ωφελουμένων από την πρόσβαση σε χρηματοδότηση οι ωφελούμενοι απάντησαν αντίστοιχα θετικά (89%) και έμεινα ικανοποιημένοι (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) σε ποσοστό 85%. Ωστόσο, η αποδοτικότητα της Δράσης όσον αφορά τη διαχείριση είναι χαμηλότερη, διότι ενώ ο σχεδιασμός της Δράσης ήταν κατάλληλος όσον αφορά το σύστημα διαχείρισης (σε ποσοστό 81%) (τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων, τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων), οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι φορείς (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) σχετικά με τη διαχείριση ήταν ο σημαντικός διαχειριστικός φόρτος, η καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης, και Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος (σε ποσοστά 44%, 27%, 25% αντίστοιχα) παρόλο το χαμηλό βαθμό δυσκολίας στην επικοινωνία με την ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό, 2,8%).

Σχετικά με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης η πλειοψηφία των φορέων ήταν ενήμερη για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (80%) και για την περίληψη της Δράσης στο Σχέδιο Δράσης της RIS3 (70,4%). Μάλιστα θεωρούν ότι η Δράση ήταν ευθυγραμμισμένη σε υψηλό ποσοστό με τη RIS3 (78% εκ των 70,4%). Οι προκαθορισμένοι τομείς της RIS3 είναι γνωστοί για το 70% των φορέων, εκ των οποίων το 84% συμφωνεί με τους τομείς αυτούς. Ωστόσο, μόνο το 40% των φορέων γνώριζε για τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

Συνολικά η Δράση από την πλειοψηφία των φορέων θεωρείται παρέμβαση τόσο για την **ενίσχυση ερευνητικών / ακαδημαϊκών φορέων**, όσο και για την **ανάπτυξη συνεργασιών** των φορέων (92,6%, και 91,7% αντίστοιχα) και στην μεγάλη πλειοψηφία (94%) όλοι οι φορείς θα συμμετείχαν ξανά σε παρόμοια Πρόγραμμα.

Ωστόσο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της Δράσης τα οποία αναγνωρίστηκαν και από τους ωφελούμενους βάσει των δυσκολιών που ανέφεραν ότι συνάντησαν τόσο κατά την υποβολή των προτάσεων όσο και κατά την ένταξη και υλοποίηση των έργων. Ορισμένα βασικά συμπεράσματα συνοψίζονται στα κάτωθι (τα οποία μπορούν να προστεθούν στα αντίστοιχα των επιχειρήσεων):

- Να γίνουν εκπαιδεύσεις των ερευνητών όλων των ιδρυμάτων σε θέματα επιχειρηματικότητας για να ενισχυθεί το αντίστοιχο ερευνητικό πνεύμα στοχεύοντας στην επιχειρηματική αξιοποίηση του κάθε ερευνητικού αποτελέσματος και όχι μόνο στη δημοσίευση ιδιαίτερα σε συνέδρια που δεν έχουν πλέον καμία αξία άμεσης ανταποδοτικότητας. Επιπρόσθετα, πρέπει να ενισχυθεί μέσω αντίστοιχων εκπαιδεύσεων το πνεύμα της αναγκαιότητας συνεργασίας και εμπιστοσύνης ή και διεκδίκησης του ερευνητικού αποτελέσματος με επιχειρηματική αξία προς τα στελέχη των επιχειρήσεων.
- Θα πρέπει να προηγηθεί ανάλυση αναγκών και προοπτικών του ελληνικού κοινωνικό-οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος κατά το σχεδιασμό της Δράσης, ώστε η διαδικασία σχεδιασμού των εταιρικών σχημάτων να είναι αμφίπλευρη, τόσο από ερευνητικούς φορείς όσο και επιχειρήσεις.
- Η συγκρότηση των επιτροπών αξιολόγησης θα πρέπει να προσαρμοστεί στο γεγονός ότι η δράση προσβλέπει στην παραγωγή αποτελεσμάτων που είναι αξιοποιήσιμα από τη βιομηχανία. Επομένως οι επιτροπές αξιολόγησης θα πρέπει να συνδυάζουν την επιστημονική με την τεχνολογική και επιχειρηματική γνώση των σχετικών περιοχών. Παράλληλα όμως πρέπει να εξασφαλίζουν ένα υψηλό επιστημονικό επίπεδο για να κατανοούν την τεχνική σημασία των προτάσεων.
- Η πολυπλοκότητα διαχείρισης του έργου, οι πολύπλοκες διαδικασίες στελέχωσης των ερευνητικών ομάδων των πανεπιστημίων σε συνδυασμό με τα ανελαστικά χρονικά περιθώρια ολοκλήρωσης των έργων που τέθηκαν δεν δίνουν το χώρο και το χρόνο ανάπτυξης ουσιαστικών ευκαιριών συνεργασίας και καινοτομίας
- Υπήρξαν σημαντικές καθυστερήσεις στις διαδικασίες παρακολούθησης οι οποίες σε συνδυασμό με την ελλιπή κατανόηση του επιστημονικού αντικειμένου, οδηγούν σε μακροσκελή παραδοτέα και φυσικά δέσμευση πόρων, αντί να διατεθούν στην πραγματική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου.
- Όπως επισημάνθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο σημαντική είναι η ανάγκη βελτίωσης του ΠΣΚΕ τόσο ως εργαλείο για την εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων και αναπροσαρμογής της Στρατηγικής αλλά και ως εργαλείο παρακολούθησης των επιμέρους έργων, ενώ παραμένει και εδώ η πρόταση υιοθέτησης ενός σταθερού προγράμματος συχνών προκηρύξεων.

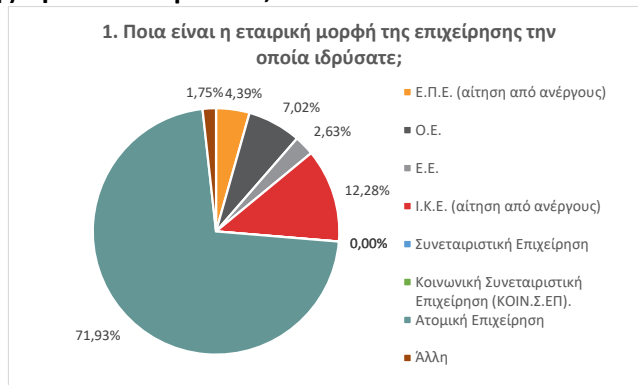
3.2 Ερωτηματολόγιο Δράσης «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα»

3.2.1 Στατιστική Ανάλυση-Διαγραμματική Απεικόνιση

Ενότητα Α: Στοιχεία του φορέα

1. Ποια είναι η εταιρική μορφή της επιχείρησής την οποία ιδρύσατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ε.Π.Ε. (αίτηση από ανέργους)	5	4,39%
Ο.Ε.	8	7,02%
Ε.Ε.	3	2,63%
Ι.Κ.Ε. (αίτηση από ανέργους)	14	12,28%
Συνεταιριστική Επιχείρηση	0	0,00%
Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ).	0	0,00%
Ατομική Επιχείρηση	81	71,05%
Άλλη	3	2,63%
Σύνολο	114	

1.1 Εάν επιλέξατε Άλλη, παρακαλώ διευκρινίστε :

Οι συμμετέχοντες που επέλεξαν άλλη διευκρίνισαν την εταιρική μορφή:

- Συνεταιρισμός Εργαζομένων
- Σε μία περίπτωση δεν ιδρύθηκε εν τέλει η επιχείρηση

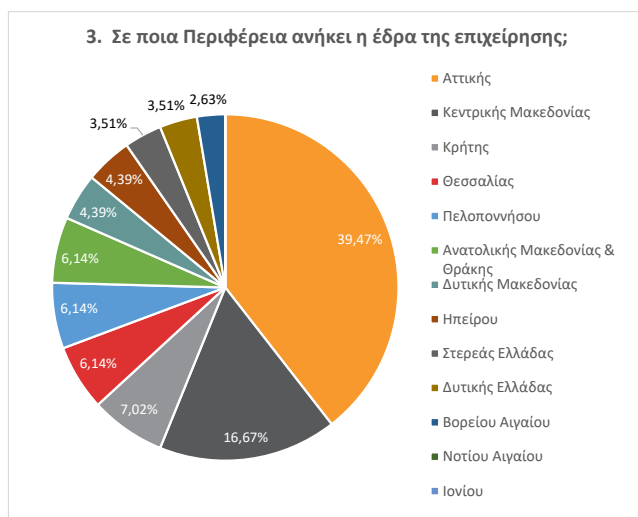
2. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς υπάγεται το κύριο αντικείμενο των δραστηριοτήτων της επιχείρησής που ιδρύσατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών	21	18,42%
Άλλο	20	17,54%
Υλικά - Κατασκευές	19	16,67%
Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες	16	14,04%
Υγεία & Φάρμακα	16	14,04%
Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων	12	10,53%
Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη	4	3,51%
Αναδυόμενες Τεχνολογίες	4	3,51%
Ενέργεια	1	0,88%
Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	1	0,88%
Σύνολο	114	

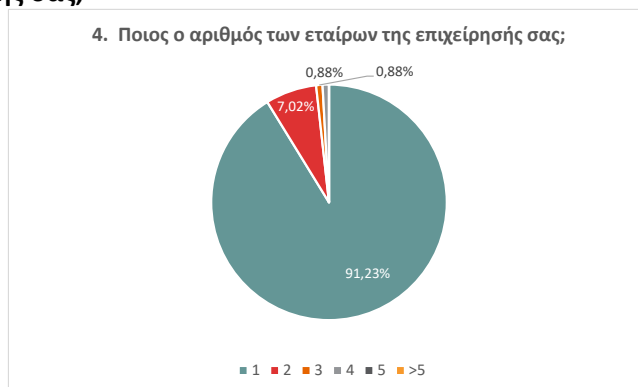
3. Σε ποια Περιφέρεια ανήκει η έδρα της επιχείρησής;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Αττικής	45	39,47%
Κεντρικής Μακεδονίας	19	16,67%
Κρήτης	8	7,02%
Θεσσαλίας	7	6,14%
Πελοποννήσου	7	6,14%
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	7	6,14%
Δυτικής Μακεδονίας	5	4,39%
Ηπείρου	5	4,39%
Στερεάς Ελλάδας	4	3,51%
Δυτικής Ελλάδας	4	3,51%
Βορείου Αιγαίου	3	2,63%
Νοτίου Αιγαίου	0	0,00%
Ιονίου	0	0,00%
Σύνολο	114	

4. Ποιος ο αριθμός των εταίρων της επιχείρησής σας;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
1	104	91,23%
2	8	7,02%
3	1	0,88%
4	1	0,88%
5	0	0,00%
>5	0	0,00%
Σύνολο	114	

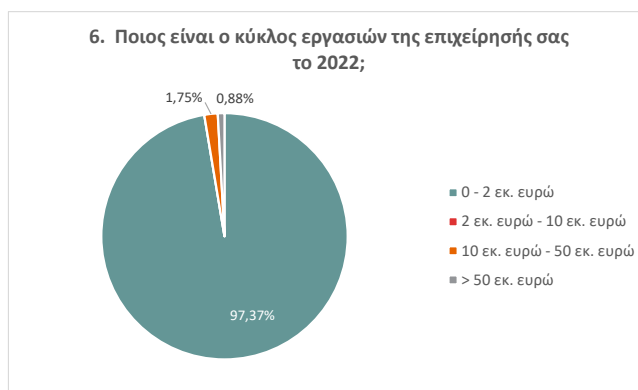
5. Ποιος είναι ο αριθμός του προσωπικού της επιχείρησής σας σήμερα;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
1 έως 9	114	100,00%
10 έως 24	0	0,00%
25 έως 49	0	0,00%
50 έως 249	0	0,00%
250 και άνω	0	0,00%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	114	

6. Ποιος είναι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησής σας το 2022;

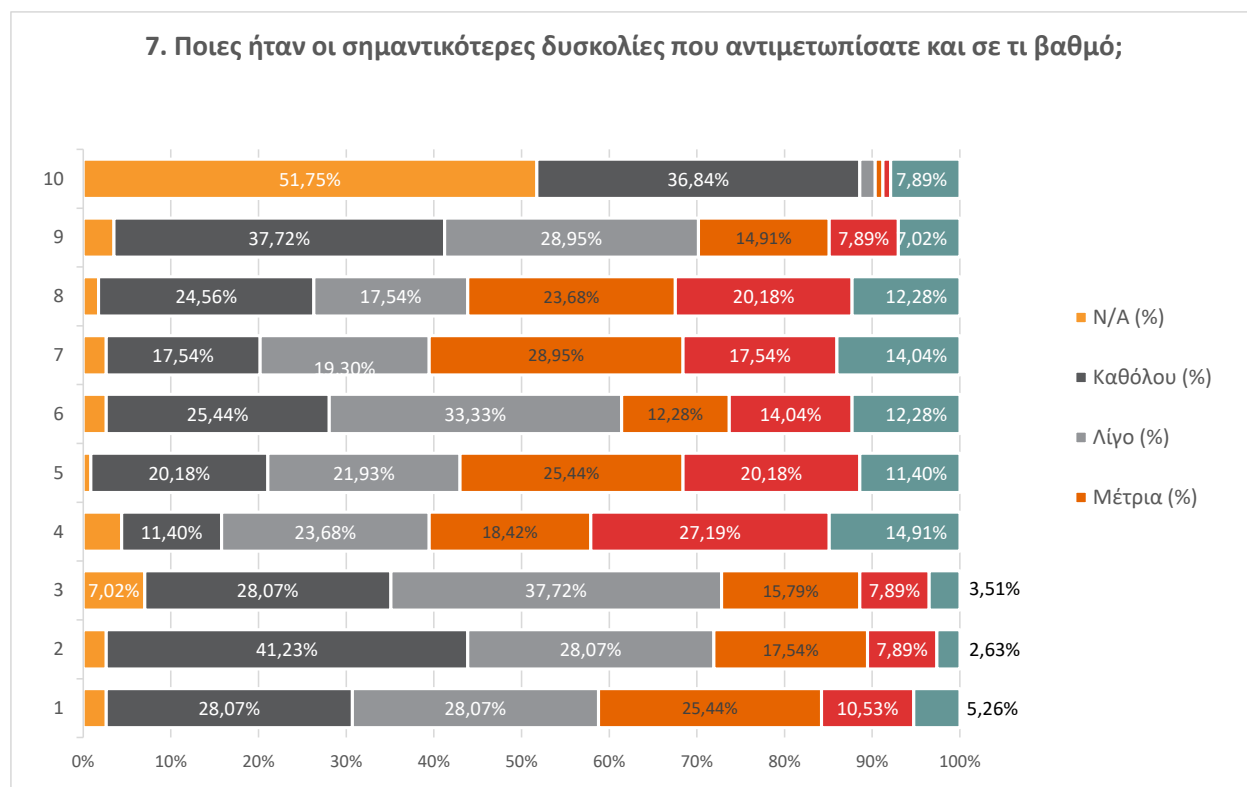
Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
0 - 2 εκ. ευρώ	111	97,37%
2 εκ. ευρώ - 10 εκ. ευρώ	0	0,00%
10 εκ. ευρώ - 50 εκ. ευρώ	2	1,75%
> 50 εκ. ευρώ	1	0,88%
Καμία Απάντηση	0	0,00%
Σύνολο	114	

Ενότητα Β: Ερωτήματα σχετικά με την επιχορήγηση

7. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	Απαντήσεις					Σύνολο	
	N/A	1	2	3	4		5
1. Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση	3	32	32	29	12	6	114
2. Δυσκολίες επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ	3	47	32	20	9	3	114
3. Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων του Προγράμματος κατά τη διενέργεια υλοποίησης του έργου	8	32	43	18	9	4	114
4. Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	5	13	27	21	31	17	114
5. Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης	1	23	25	29	23	13	114
6. Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης	3	29	38	14	16	14	114
7. Περιοριστική επιλεξιμότητα δαπανών	3	20	22	33	20	16	114
8. Περιορισμένος Προϋπολογισμός για να καλύψει τις ανάγκες του επιχειρηματικού σχεδίου	2	28	20	27	23	14	114
9. Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος	4	43	33	17	9	8	114
10. Άλλο: Παρακαλώ αναφέρετε	59	42	2	1	1	9	114

7.1. Εάν επιλέξατε Άλλο, παρακαλώ διευκρινήστε :

- Γραφειοκρατία
- Δαπάνες που ήταν επιλέξιμες κατά την υποβολή του Επενδυτικού Σχεδίου απορρίφθηκαν κατά τον τελικό έλεγχο, σύμφωνα με την προσωπική κρίση του αξιολογητή. Δεν υπήρξε σοβαρή τεκμηρίωση της περικοπής. Συγχρόνως αίτημα ένστασης απορρίφθηκε χωρίς επαρκή τεκμηρίωση από τους αρμόδιους. (διαδικασία δικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης)
- Δαπάνες που ήταν επιλέξιμες κατά την υποβολή του Επενδυτικού Σχεδίου απορρίφθηκαν κατά τον τελικό έλεγχο, χωρίς σοβαρή τεκμηρίωση. Συγχρόνως αίτημα ένστασης που κατατέθηκε, απορρίφθηκε χωρίς επαρκή τεκμηρίωση από τους αρμόδιους.
- Δυσκολία εύρεσης αρχικού κεφαλαίου.
- Η πλατφόρμα ΠΣΚΕ είναι επεικώς απαράδεκτη, γνωρίζω πολύ κόσμο μαζί κι εγώ που χάσαμε ένα απίστευτα μεγάλο αριθμό ανθρωπων για την ανάρτηση των τιμολογίων στο ΠΣΚΕ. Γενικά είναι μια αργή και καθόλου χρηστική πλατφόρμα. Πρέπει επειγόντως να αντικατασταθεί από άλλη!
- Η τήρηση των ποσοστών επιδότησης ανά κατηγορία δημιούργησε μεγάλο φόρτο διαχείρισης. Επίσης το πληροφοριακό σύστημα ήταν δύσχρηστο και με πολλά bugs δεδομένου ότι έπρεπε να γίνει χρήση ΙΕ παλαιότερης έκδοσης που είχε παρέλθει ακόμη και από την microsoft.
- Η υποχρεωτικότητα των δαπανών και του σπασίματος δεν ήταν πάντα ορθολογική.
- Καθυστέρηση από την προέγκριση στην οριστική έγκριση, κάτι που εμένα μου στοιχίζει σήμερα να πληρώνω φόρο επιτηδεύματος λόγω υποχρεωτικής έναρξης εργασιών από την προέγκριση και συμπλήρωσης 5 ετών, ενώ ουσιαστικά ξεκίνησα πολύ αργότερα
- Κακή επικοινωνία με την Αναπτυξιακή και υπερβολική γραφειοκρατία
- Μικρή παράταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου λόγω covid-19
- Προβλήματα σχετικά με τους ΚΑΔ της επιχείρησης.
- Τυπικές ή τυπολατρικές διαδικασίες στις δαπάνες μεγάλη δυσκολία σε συγκεκριμένα λάθη που συμβαίνουν στην αγορά. πχ. σωστή περιγραφή και barcode αλλά λάθος προσδιορισμός μονάδας κλιματισμού (in αντί για out) μας πήρε ένα μήνα να το λύσουμε.

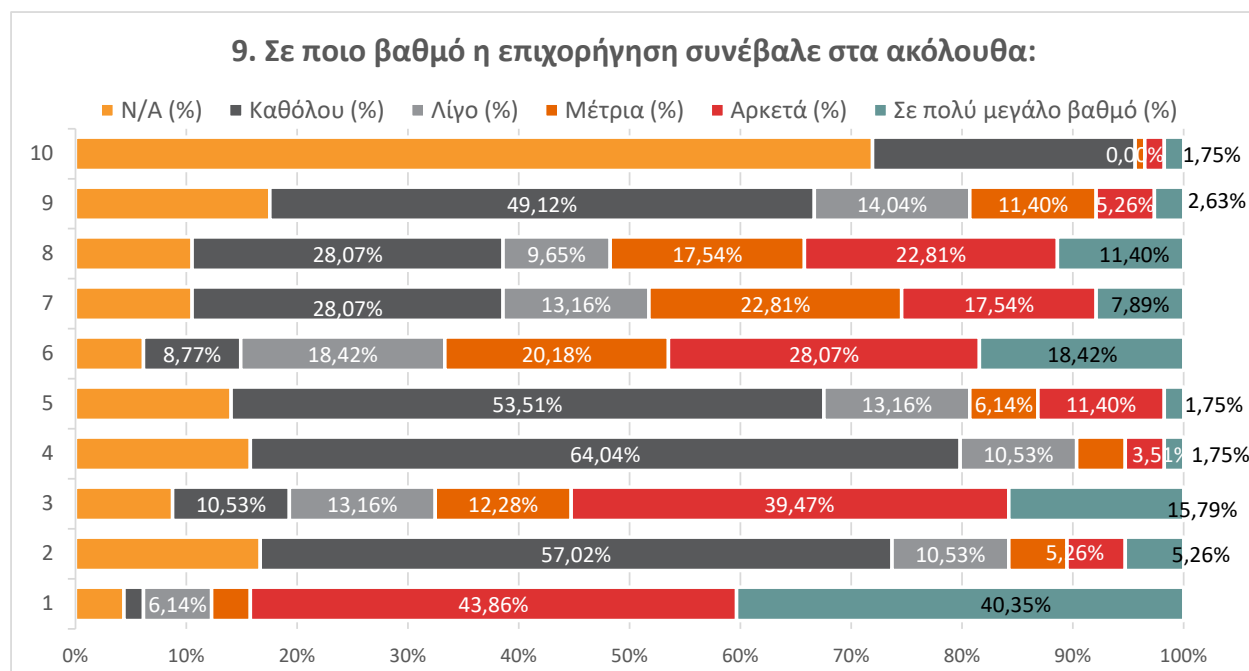
8. Ποιες προτάσεις βελτίωσης του Προγράμματος θεωρείτε ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη σε μελλοντικές αντίστοιχες προκηρύξεις

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
1. Περιορισμός καθυστερήσεων στην αξιολόγηση των προτάσεων	67	16,58%
2. Διεύρυνση κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών	67	16,58%
3. Βελτίωση κατανομής επιλέξιμων δαπανών	55	13,61%
4. Απλούστευση της διαδικασίας καταβολής της χρηματοδότησης σε σχέση με τα ζητούμενα δικαιολογητικά	90	22,28%
5. Ευελιξία στις αλλαγές που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της επιχορήγησης, λόγω εξωτερικών μεταβολών	67	16,58%
6. Μεγαλύτερη χρονική διάρκεια του έργου	22	5,45%
7. Αναβάθμιση του Πληροφοριακού Συστήματος	29	7,18%
8. Άλλο	6	1,49%
9. N/A	1	0,25%
Σύνολο	404	

9. Σε ποιο βαθμό η επιχορήγηση συνέβαλε; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	Απαντήσεις					Σύνολο	
	N/A	1	2	3	4		5
1. στην ανάπτυξη και την επέκταση της νεοφυούς επιχείρησης	5	50	2	7	4	46	114
2. στη λήψη υποστήριξης για την ανάπτυξη της από θερμοκοιτίδα	19	6	65	12	6	6	114
3. στην ανάπτυξη και την εμπορική αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών από την νεοφυή επιχείρηση	10	45	12	15	14	18	114
4. στην υποβολή κατοχύρωσης ή ανανέωσης για αναγνωρισμένο τίτλο βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας	18	4	73	12	5	2	114
5. στην προσέλκυση πρόσθετων ιδιωτικών επενδύσεων ή επιχειρηματικών κεφαλαίων	16	13	61	15	7	2	114
6. στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να ανταγωνίζεται στην αγορά και να διαφοροποιείται από τους ανταγωνιστές της	7	32	10	21	23	21	114
7. στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να συμμετέχει σε δίκτυα και να προχωρά σε συνεργασίες	12	20	32	15	26	9	114
8. στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης για προβολή, δικτύωση και συμμετοχή σε εκθέσεις	12	26	32	11	20	13	114
9. στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να συμμετέχει σε αλυσίδες αξίας	20	6	56	16	13	3	114
10. Άλλο: Παρακαλώ αναφέρετε	82	27	0	1	2	2	114

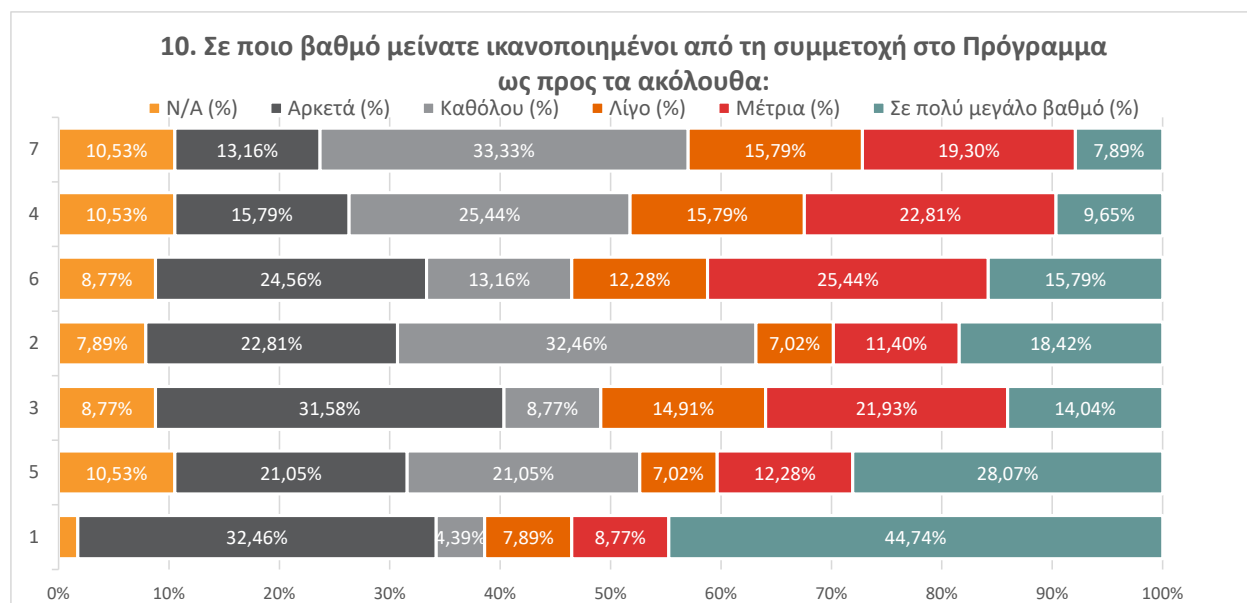
9.1 Εάν επιλέξατε Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε:

Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν τα κάτωθι βάσει των απαντήσεών τους:

- Στο ξεκίνημα της επιχείρησης αν και χρειαζόταν περισσότερα κεφάλαια.

10. Σε ποιο βαθμό μέινετε ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα ως προς τα ακόλουθα:
(απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

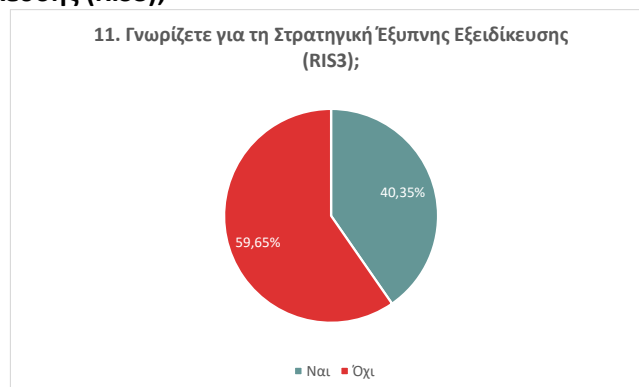
	N/A	1	2	3	4	5
1. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση για κάλυψη λειτουργικών δαπανών/ Περιορισμός κόστους λειτουργίας κατά την έναρξη της επιχείρησης	2	37	5	9	10	51
2. Χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού	9	26	37	8	13	21
3. Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών	10	36	10	17	25	16
4. Λήψη υποστηρικτικών υπηρεσιών για την ανάπτυξη της επιχείρησης	12	18	29	18	26	11
5. Μισθολογικό κόστος για νέα/ες θέση/θέσεις	12	24	24	8	14	32
6. Προβολή της επιχείρησης	10	28	15	14	29	18
7. Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς	12	15	38	18	22	9

Ενότητα Γ: Στοιχεία για τη Στρατηγική RIS3 και το Πρόγραμμα Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας

11. Γνωρίζετε για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3);

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	46	40,35%
Όχι	68	59,65%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	114	

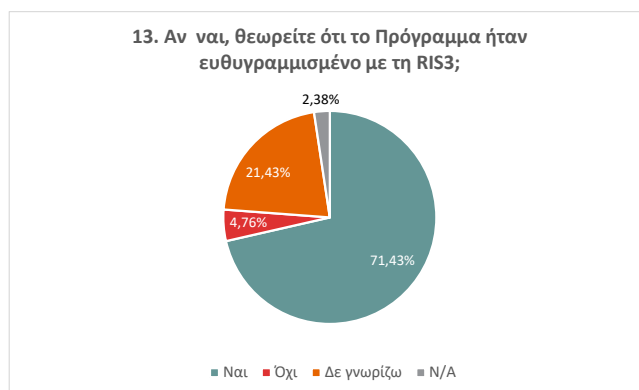
12. Γνωρίζετε ότι το Πρόγραμμα Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	42	36,84%
Όχι	72	63,16%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	114	

13. Αν ναι, θεωρείτε ότι το Πρόγραμμα ήταν ευθυγραμμισμένο με τη RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	30	71,43%
Όχι	2	4,76%
Δε γνωρίζω	9	21,43%
N/A	1	2,38%
Σύνολο	42	

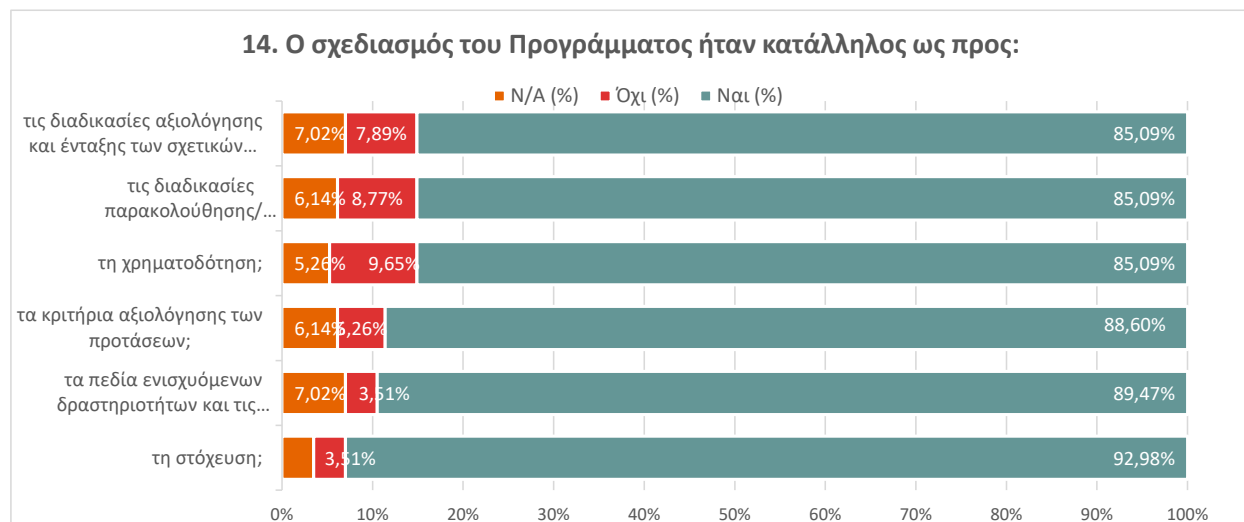

14. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος ήταν κατάλληλος ως προς:

	N/A	Ναι	Όχι	Αν όχι, γιατί;
1. τη στόχευση;	4	106	4	<ul style="list-style-type: none"> Χρειαζόταν αρχικό κεφάλαιο που ένας άνεργος δεν το διαθέτει
2. τη χρηματοδότηση;	6	97	11	<ul style="list-style-type: none"> Αν δεν έχεις τα χρήματα ή πρόσβαση σε χρηματοδότηση δεν μπορείς να τρέξεις το πρόγραμμα Απαιτείται αρκετά μεγαλύτερο κεφάλαιο από το max των 60 χιλ. €. Η απαίτηση εγγυητικής επιστολής για την καταβολή προκαταβολής ήταν περιοριστική, αν όχι παράλογη, ειδικά στην περίπτωση των ανέργων. Μεγάλοι περιορισμοί στην επιλεξιμότητα αλλά και τα όρια ανά δαπάνη που καθιστούν την επιχορήγηση ουσιαστικά άχρηστη. Επίσης η καταβολή της επιχορήγησης μετά την πιστοποίηση των δαπανών προκαλεί μόνιμα προβλήματα ρευστότητας. Η επιχορήγηση θα έπρεπε να προκαταβάλλεται σε φάσεις όπως σε προγράμματα τύπου horizon. Καθυστερήσεις στην λήψη της επιχορήγησης δημιουργούν πλασματικά έσοδα στο επόμενο φορολογικό έτος τα οποία φορολογούνται. Πρώτα έπρεπε να γίνουν οι δαπάνες και μετά να πληρωθούν Μεγάλες καθυστερήσεις στη χρηματοδότηση.
3. τα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες;	8	4	102	
4. τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων;	7	101	6	<ul style="list-style-type: none"> Πρέπει να υπάρχει σαφής εικόνα της αγοράς και της φιλοσοφίας των νεοφυών από τον φορέα ελέγχου του προγράμματος για να υλοποιηθεί ομαλά. Αρκετά υποκειμενικά κριτήρια, παρόλα αυτά το πρόγραμμα λειτούργησε ικανοποιητικά Πολύ περιοριστικά
5. τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων;	8	97	9	<ul style="list-style-type: none"> Πρέπει να υπάρχει σαφής εικόνα της αγοράς και της φιλοσοφίας των νεοφυών από τον φορέα ελέγχου του προγράμματος για να υλοποιηθεί ομαλά. Γραφειοκρατία Το πρόβλημα ήταν μεγάλες καθυστερήσεις στις εγκρίσεις και ότι τα άτομα που συμμετέχουν στις start up συμμετέχουμε και σε άλλες επιχειρήσεις ή έχουμε κάποιες ατομικές επιχειρήσεις από τις οποίες βιοποριζόμαστε και δεν ήταν δυνατόν να τις κλείσουμε καθώς δεν επιτρεπόταν η συμμετοχή σε άλλες εταιρίες.
6. τις διαδικασίες παρακολούθησης/	7	97	10	<ul style="list-style-type: none"> Δυσκολία στην επικοινωνία Πολλή γραφειοκρατία, μεγάλες καθυστερήσεις.

πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων;

- Υπήρχαν κενά και αδιευκρίνιστα σημεία τα οποία προκαλούσαν σύγχυση.

15. Γνωρίζετε τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	34	29,82%
Όχι	80	70,18%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	114	

16. Εάν ναι, συμφωνείτε με αυτούς;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	30	88,24%
Όχι	3	8,82%
N/A	1	2,94%
Σύνολο	34	

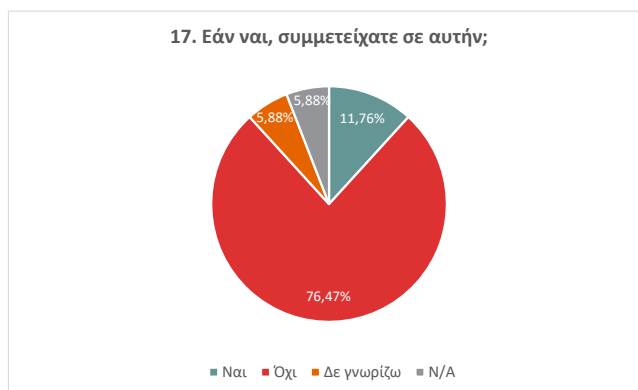
17. Γνωρίζετε για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	17	14,91%
Όχι	97	85,09%
N/A	0	0,00%
Σύνολο	114	

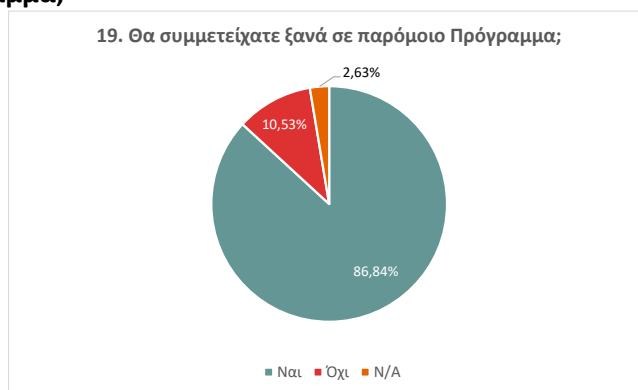
18. Εάν ναι, συμμετείχατε σε αυτήν;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	2	1,75%
Όχι	13	11,40%
Δε γνωρίζω	1	0,88%
N/A	98	85,96%
Σύνολο	114	

19. Θα συμμετείχατε ξανά σε παρόμοιο Πρόγραμμα;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	99	86,84%
Όχι	12	10,53%
N/A	3	2,63%
Σύνολο	114	

Αν όχι, γιατί;	<ul style="list-style-type: none"> • Αν μπορούσα να τα χρηματοδοτήσω ο ίδιος θα το απέφευγα λόγω των μεγάλων καθυστερήσεων και της τυπολατρίας σε ορισμένες περιπτώσεις • Γιατί όλα γίνονται πολύ καθυστερημένα με πολλές δυσκολίες και εμπόδια που προκύπτουν σκοπίμως και επίτηδες από τους ελεγκτές κατά την διάρκεια της υλοποίησης. • Γραφειοκρατία / Κακά στελεχωμένο προσωπικό στην Αναπτυξιακή Μεγάλες καθυστερήσεις / Χρονοβόρες διαδικασίες • Μεγάλο διαχειριστικό κόστος, καταβολή μετά την πιστοποίηση των δαπανών. • Πολύ δύσκολη υλοποίηση.
-----------------------	--

Ενότητα Ε: Προτάσεις – Σχόλια

20. Συμπληρώστε με προτάσεις – σχόλια για τη Δράση «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα»:

<ul style="list-style-type: none"> • 1.Ο Τραπεζικός Τομέας είναι αρνητικός στην χρηματοδότηση δράσεων της Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας με αποτέλεσμα σε όποιον συμμετέχει να δημιουργείται μεγάλο πρόβλημα εξεύρεσης κεφαλαίου. Αυτό σε συνδυασμό με τις χρονοβόρες διαδικασίες πληρωμών μέσω του προγράμματος, μπορεί να τον οδηγήσει σε οικονομικό αδιέξοδο. Αν ο συμμετέχων στο πρόγραμμα δεν

διαθέτει ίδια κεφάλαια ώστε να χρηματοδοτήσει την επένδυσή του, δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να μπορέσει να την ολοκληρώσει. Το πρόγραμμα θα έπρεπε να προβλέπει το 35% του προϋπολογισμού ως προκαταβολή (χωρίς απαίτηση εγγυητικής) και τις υπόλοιπες εκταμιεύσεις μετά από τους ενδιάμεσους ελέγχους.

2. Πρέπει να μειωθεί σε μεγάλο βαθμό ο όγκος των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την τεκμηρίωση των δαπανών καθώς και της λογιστικής τους απεικόνισης, ειδικά στις πολύ μικρές επιχειρήσεις.
3. Είναι απαραίτητη επίσης η ελαχιστοποίηση του χρόνου έγκρισης του επενδυτικών σχεδίων αλλά και των εκταμιεύσεων.

- LUMP SUM όπως στα Ευρωπαϊκά προγράμματα - κατάλληλο προσωπικό ιδανικά μόνο με χρήση πλατφόρμας και αποστολή στοιχείων με συγκατάθεση μέσω taxis κανένα έγγραφο καμία διαδικασία από πλευράς της επιχείρησης σχετική με γραφειοκρατία. Στη νεοφυή επιχειρηματικότητα ο επιχειρηματίας πρέπει να εστιάζει στο να βρει γρήγορα market fit - όχι το να βγάλει άκρη με την αχανή δημόσια διοίκηση και του συμβούλους της αναπτυξιακής και τις διαδικασίες του ΕΣΠΑ.
- Αν και κατανοώ την ανάγκη διαφάνειας και αυστηρού ελέγχου, η γραφειοκρατία για την τεκμηρίωση της δράσης ήταν τόσο μεγάλη που ουσιαστικά απαιτούσε μια part time ενασχόληση του υπεύθυνου έργου, χωρίς να προσμετράω την αντίστοιχη εργασία από τους συμβούλους μας.
- Απλοποίηση διαδικασιών και αμεσότερη καταβολή ή και προκαταβολή ενίσχυσης
- Αρκετά καλή η προσέγγιση του προγράμματος και των πεδίων της χρηματοδότησης ως προς τη δική μου επιχείρηση. Για μονάδες μεταποίησης θεωρώ ότι θα έπρεπε να είναι μεγαλύτερη ως προς τον εξοπλισμό και να περιλαμβάνει και κάποια κατασκευαστικά εσωτερικά χώρου, καθώς αυτά είναι απαραίτητα σε τέτοιες επιχειρήσεις λόγω πιστοποιήσεων. (iso, haasp). Δεσμεύσεις για χρόνια μετά που εμποδίζουν την εξέλιξη της επιχείρησης. Για παράδειγμα έχω βρει επενδυτή που θέλει να μπει με ποσοστό ώστε να μεγαλώσει η επιχείρηση και με εμποδίζει να αλλάξω τη νομική της μορφή.
- Δεδομένου ότι το πρόγραμμα απευθυνόταν σε ανέργους με περιορισμένα κεφάλαια, ο τρόπος υλοποίησης θα έπρεπε να διαφοροποιείται με δυνατότητα προκαταβολών της επιχορήγησης ώστε να καλυφθούν απαραίτητες δαπάνες. Η πρότασή μου θα ήταν να υπάρχει προκαταβολή τουλάχιστον της 1ης δόσης χρηματοδότησης ώστε ακόμα και κάποιος που έχει μηδενικά κεφάλαια να μπορέσει να ξεκινήσει την επιχείρηση για την οποία έχει λάβει έγκριση χρηματοδότησης. Επίσης δοθέντος ότι έχει ληφθεί ήδη η επιχορήγηση, θα έπρεπε να υπάρχει ένα υποχρεωτικό καθεστώς συνεργασίας με τις τράπεζες οι οποίες δεν δέχονται ως εγγύηση την απόδειξη επιχορήγησης. Τέλος, θα έπρεπε ο escrow λογαριασμός να λειτουργεί σωστά και αποτελεσματικά. Στην φάση της δικής μου υλοποίησης, κανένας απολύτως προμηθευτής δεν δεχόταν πληρωμή μέσω escrow λόγω των μεγάλων καθυστερήσεων στην απόδοση των χρημάτων τους
- Δυστυχώς το Escrow Fund που είχε ανακοινωθεί ότι θα λειτουργήσει για όσους δεν έχουν τα χρήματα δεν πρέπει να λειτουργήσει ποτέ σωστά ή τουλάχιστον δεν επικοινωνήθηκε ποτέ σωστά. Έτσι αρκετοί, όπως και εγώ, αναγκαστικά δανειστήκαμε χρήματα από συγγενείς και φίλους για να προχωρήσουμε στην υλοποίηση του έργου. Ευτυχώς η πληρωμή ανά φάση ήταν συνεπής και μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και έτσι μπορούσα να προχωρήσω στην υλοποίηση του προγράμματος βήμα βήμα σε 3 φάσεις. Παρόλα αυτά έτσι χάθηκε χρόνος, υπήρξε περισσότερη γραφειοκρατία και μεγαλύτερο άγχος...
- Είχε αρκετούς περιορισμούς πχ έπρεπε να είναι ανεργος κάποιος για να είναι επιλεξιμος, να έχει πτυχιο (γιατι οι διχως πτυχιο δεν είναι ικανοι να παραγουν αξιολογες επιχειρηματικες ιδεες ?) Κοκ τα προγράμματα οφείλουν να έχουν και μετα-μνημη και κίνητρο, δηλαδή αν κάποιος με αξιόλογη επιχειρηματική ιδέα, δημιουργεί θέσεις εργασίας & πλούτο (δηλ. αυξανόμενο κύκλο εργασιών) τότε να λαμβάνει επιπροσθέτους πόρους για ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας του (προφανώς κάτι κάνει σωστά !).
- Έμεινα πολύ ευχαριστημένη ίσως να έκανε λίγο πιο εύκολη την διαδικασία για την επιλογή των ενδοκοινοτικών δαπανών.
- Εξαιρετική στήριξη για τα πρώτα έτη της επιχείρησης.
- ευχαριστώ πολύ γιατί αποτέλεσε για εμένα μία αξιοκρατική συνεργασία & βοήθεια οικονομική σε μία δύσκολη περίοδο της αγοράς.
- Η Δράση μου άλλαξε την ζωή. Ήταν η κατάλληλη βοήθεια για να ξεκινήσω και πλέον κάθε χρόνο η επιχείρηση πάει καλύτερα.
- Η δυνατότητα ενός ανέργου να αναπτύξει τη επιχείρησή του χωρίς να απασχολείται κάπου αλλού και χωρίς να έχει κεφάλαια στην αρχή (μέχρι τουλάχιστον τη δημιουργία του προϊόντος) είναι υπερβολικά δύσκολη. Η ενίσχυση δαπανών όπως ΕΦΚΑ κλπ ήταν πολύ σημαντική. Πιστεύω πως η γραφειοκρατία θα μπορούσε να μειωθεί με την ενοποίηση των συστημάτων αλλά αυτό απέχει πολύ.
- η χρηματοδότηση αρκεί για όσο διαρκεί το πρόγραμμα. Δυστυχώς μετά η επιχείρηση, το πιο πιθανό, θα είναι προβληματική και θα κλείσει

- Ήταν μια δράση η οποία έχει νόημα μόνο αν κάποιος έχει αρχικό κεφάλαιο, καθώς ούτε η τράπεζα σου χορηγεί δάνειο, ούτε οι εταιρίες δέχονται να παραδώσουν εξοπλισμό χωρίς να πάρουν τα χρήματά τους.
- Θα βοηθούσε την επιχείρηση μια μεγαλύτερη ευελιξία στην διαχείριση και καταβολή των χρημάτων. Η συνεργασία μέσω του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων να μην είναι σωστή αλλά χρειάζεται επαναπρογραμματισμό.
- Θα έπρεπε να προβλέπεται μεγαλύτερος επιχορηγούμενος Π/Υ ιδιαίτερα σε περιπτώσεις παραγωγικών εταιρειών όπου η προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού εκτός από δαπανηρή είναι απαραίτητη για τη λειτουργία και εξέλιξη υπηρεσιών και προϊόντων
- Θα ήθελα να είναι πιο ξεκάθαρο το πλαίσιο των δικαιολογητικών που χρειάζονται σε σχέση ΕΕ και Ελλάδος. Όπως ΚΑΔ και άδεια ταμπέλας που κανείς μηχανικός δεν είχε ξανακούσει.
- Θα χρειασθεί η επαναξιολόγηση για το ύψος των δαπανών και μεγαλύτερη ευελιξία στην οικονομική τροποποίηση του προϋπολογισμού ώστε να συνάδει με την ταχύτητα εξέλιξης της τεχνολογίας
- Ιδανικά θα έπρεπε ένα μέρος την επιδότησης να προκαταβάλλεται στο ξεκίνημα της δράσης. Η επιλογή της εγγυητικής για κάποιον που δεν έχει αντίστοιχο κεφάλαιο, δεν είναι δυνατή.
- Καλό θα ήταν να μπορεί πιο εύκολα να δοθεί μια προκαταβολή στον επιχειρηματία για να μπορέσει να ξεκινήσει σωστά τις δαπάνες του, καθώς και μια αυτοματοποίηση/απλοποίηση διαδικασίας υποβολής εγγράφων/ελέγχου καθώς και μια ευρύτερη συμβουλευτική καθώς ο νέος επιχειρηματίας δεν έχει πλήρη εμπειρία για καταχώρηση εξόδων στο μητρώο παγίων κλπ.
- Κάνατε 2 χρόνια να εγκρίνετε το σχέδιο. Ξέχασα και τι ήθελα να κάνω. Σκέφτηκα πολύ σοβαρά να μην το πάρω και σίγουρα μετάνιωσα που ασχολήθηκα. Καταστροφή. Φτιαγμένο για να μην κάνεις δουλειά, μόνη σου - πλήρης - απασχόληση να αποδείξεις ότι δεν είσαι κλέφτης.
- Μπορέσαμε και καλύψαμε πάγια έξοδα ενώ ταυτόχρονα αναβαθμίσαμε τον εξοπλισμό μας.
- Να περιληφθούν συμβουλευτικές υπηρεσίες ιδίως προς ανέργους, να αυξηθεί ο προϋπολογισμός, να παρακολουθούνται τα αποτελέσματα κατά την υλοποίηση και να προτείνονται βελτιωτικές δράσεις και λύσεις από ειδικούς σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα ή απλά επιθυμούν κάποια εισροή τεχνογνωσίας. Το πρώτο ερώτημα του ερωτηματολογίου έπρεπε να είναι εάν η επιχείρηση εξακολουθεί να υφίσταται ή όχι (δεν υπήρχε πενταετής υποχρέωση σε όλους). Επίσης είναι τελείως λάθος το ερώτημα αν οι επιχειρήσεις έχουν τζίρο μεταξύ 0 και 2 εκ €. Αυτός που έχει τζίρο 500€ ή 5.000€ ή 15.000€ ταξινομείται μαζί με αυτόν που έχει 1.500.000€. Ομοίως και το ερώτημα για τους εργαζόμενους από έναν ως εννιά. Έτσι δίνετε μια ωραιοποιημένη ψευδή εικόνα της πραγματικότητας.
- Παροχή ρευστότητας μέσω της σταδιακής προκαταβολής της επιχορήγησης!
- Πιο γρήγορες αξιολογήσεις και εκταμιεύσεις, η αναμονή για πληρωμή έφτανε πάνω από 3 μήνες
- Πιστεύω ότι είναι ένα από τα καλύτερα προγράμματα όσο αναφορά τη χρηματοδότηση γιατί καλύπτει εκτός από ανάγκες σε εξοπλισμό και τα πάγια Έξοδα μιας επιχείρησης που στην αρχή είναι μια σήμα τιμή βοήθεια. Το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα είναι η καθυστέρηση των προγραμμάτων. Όταν περνάνε 2 χρόνια από την αίτησή μέχρι να πάρεις τα χρήματα ουσιαστικά έχεις καλύψει τις ανάγκες σου σε πάγια μόνος σου. Τέτοια προγράμματα θεωρώ ότι πρέπει να είναι πιο άμεσα ως προς τη χρηματοδότηση.
- Πιστεύω ότι η χρηματοδότηση για πρόσληψη ανέργων και άλλες πληρωμές όπως ΕΦΚΑ Λειτουργικά πρέπει να γίνεται απευθείας από τον οργανισμό γιατί οι επιχειρήσεις αδυνατούν να έχουν κεφάλαιο να τα πληρώσουν και μετά να τα εισπράξουν.
- Πολύ καλό πρόγραμμα στήριξης νεοφυών επιχειρήσεων με κάλυψη λειτουργικού κόστους. Θα μπορούσε το πρόγραμμα να δίνει περισσότερους πόρους για αγορά εξοπλισμού. Θα πρέπει να βρεθεί τρόπος να μπορεί ο δικαιούχος να παίρνει προκαταβολή χωρίς τραπεζική εγγύηση.
- πολύ καλός συνδυασμός δαπανών λειτουργικών και εξοπλισμού - Το πρόβλημα με αυτά τα προγράμματα είναι που δεν επιτρέπουν την συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις και είναι πολύ δεσμευτικό.
- Πολύ μεγάλες καθυστερήσεις στην διαδικασία ελέγχου, ιδιαίτερα του τελικού ελέγχου (πάνω από 1 έτος). Απόρριψη δαπανών χωρίς ουσιαστικό λόγο ή οδηγία. Πρόταση- να επεκταθεί το εύρος των χρηματοδοτούμενων δαπανών διευρύνοντας τον κάθε τομέα ξεχωριστά περιλαμβάνοντας περισσότερες δυνατότητες.
- Πρέπει να απλουστευτούν όλες οι διαδικασίες ένταξης και υλοποίησης των δράσεων και βγει ο υποκειμενικός παράγοντας εντελώς από την διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου. Ο χρόνος και η ενέργεια που δαπανάτε από τους νέους και άπειρους επιχειρηματίες σε συνδυασμό με τον αντίστοιχο από τον διαχειριστή και τους διάφορους ελεγκτές που προσπαθούν να δημιουργούν εμπόδια είτε για να δικαιολογούν την θέση τους είτε για προσωπικό όφελος, κάνει την όλη διαδικασία να μην επιφέρει κανένα όφελος και βοήθεια σε αυτόν που επιχειρεί. Γενικός ο τρόπος με τον οποίο υλοποιούνται αυτά τα προγράμματα τα καθιστά άνευ λόγου ύπαρξης.

- Προτείνουμε να δίνεται η δυνατότητα χρηματοδότησης της νεοσυσταθείσας εταιρίας με άτοκο δάνειο ώστε να μην απαιτείται μεγάλο αρχικό κεφάλαιο για την υλοποίηση του προγράμματος. Εναλλακτικά να μπορεί να υπάρχει η δυνατότητα η εξόφληση των προμηθευτών να γίνεται άμεσα από το πρόγραμμα.
- σας ευχαριστώ για τη συνεργασία και την εμπειρία.
- Σίγουρα θα πρέπει να μειωθεί η γραφειοκρατία με όλα τα σχετικά δικαιολογητικά. Εμείς καταλήξαμε στο να έχουμε συνολικά 900+ διαφορετικά δικαιολογητικά(παραστατικά και μη, πάσης φύσεως) στο τέλος του έργου. Ίσως ένα τρόπος να γίνει πιο απλά ή όλη διαδικασία και η πιστοποίηση των δαπανών
- Στην πρώτη φάση του προγράμματος που έλαβα μέρος, καθυστέρησαν πάρα πολύ τα αποτελέσματα και χάθηκε σημαντικός χρόνος, ενώ μετά το πρόγραμμα έτρεξε αρκετά πιο γρήγορα. Οι ποσοτώσεις των εξόδων δεν ήταν πάντα υπέρ της Νεοφυούς επιχείρησης. Πολλές φορές δίναν την εντύπωση ότι εξυπηρετούσαν τα συμφέροντα άλλων επαγγελματικών ομάδων και όχι της Νεοφυούς επιχείρησης. Δηλαδή αν έτρεχα μόνο με δικό μου budget θα έκανα άλλον επιμερισμό , πιο αποτελεσματικό πιστεύω. Επίσης το κομμάτι αξιολόγησης, ελέγχου, εκταμίευσης, άργησε τόσο πολύ συνολικά που θα με χρεωκοπούσε αν δεν είχα ίδια κεφάλαια στήριξης cash flow και επιβράδυνε την ανάπτυξη γιατί ήταν εκτός των χρονικών προγραμματισμών.
- ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΠΛΗΡΩΜΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ
- Το πιο δύσκολο μέρος ήταν η αναχρονιστική διαδικασία τροποποίησης Φυσικού αντικειμένου. Μια χρονοβόρα διαδικασία άνευ ουσιαστικού λόγου, αφού η όποια αλλαγή μπορεί με μια ήσσονος σημασίας τροποποίηση και απλή αποστολή ενός νέου πίνακα σε συσχέτιση με τον προηγούμενο εγκεκριμένο να έλυne το πρόβλημα, Κάτι παρόμοιο εφαρμόζεται στο πρόγραμμα LEADER και μειώνει αισθητά τη γραφειοκρατία
- Το πρόγραμμα ήταν εξαιρετικό. σε μια πολύ δύσκολη εποχή για την Ελλάδα, βοήθησε πάρα πολύ όσους κατάφεραν να το τρέξουν.

3.2.2 Σύνοψη συμπερασμάτων

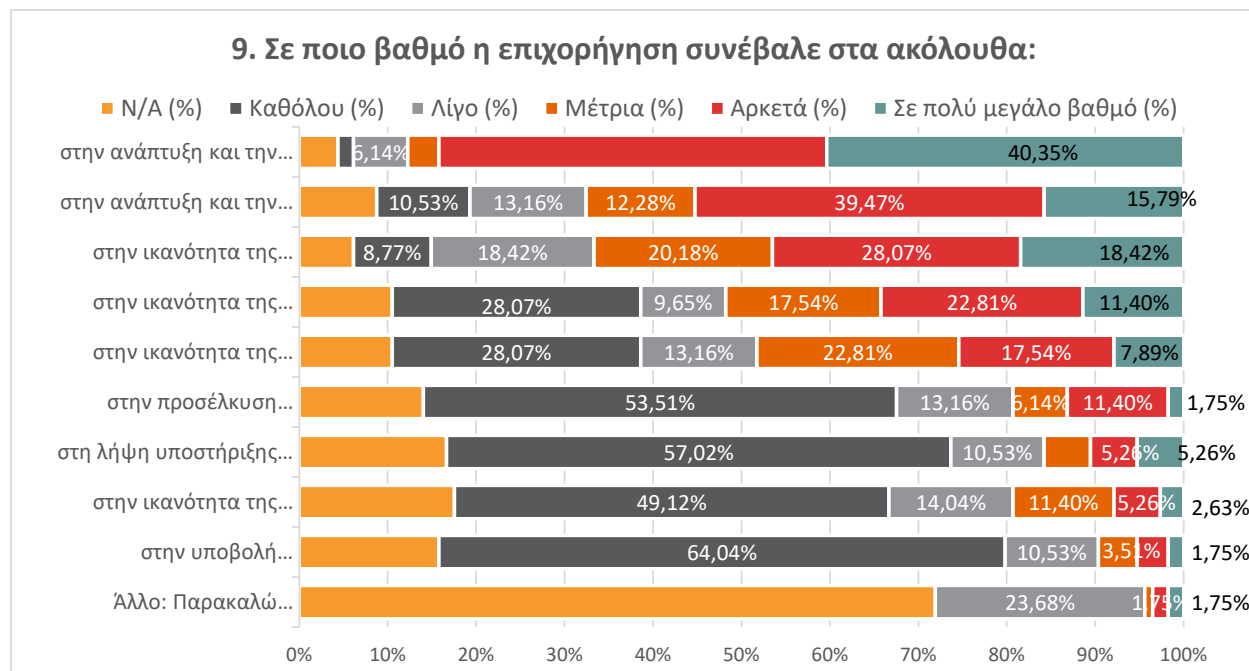
Η **Νεοφυής Επιχειρηματικότητα** είναι ένα από τα βασικά εργαλεία της RIS 2014-2020 για την ενίσχυση (α) ανέργων και (β) φυσικών προσώπων, που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα ή και συνεργασίες/ενώσεις αυτών, προκειμένου να ιδρύσουν νέα επιχείρηση.

Τα πρώτα συμπεράσματα της έρευνας πεδίου με ερωτηματολόγιο βάσει των 114 μοναδικών απαντήσεων που λήφθηκαν από επιχειρήσεις μπορούν να συνοψιστούν στα κάτωθι.

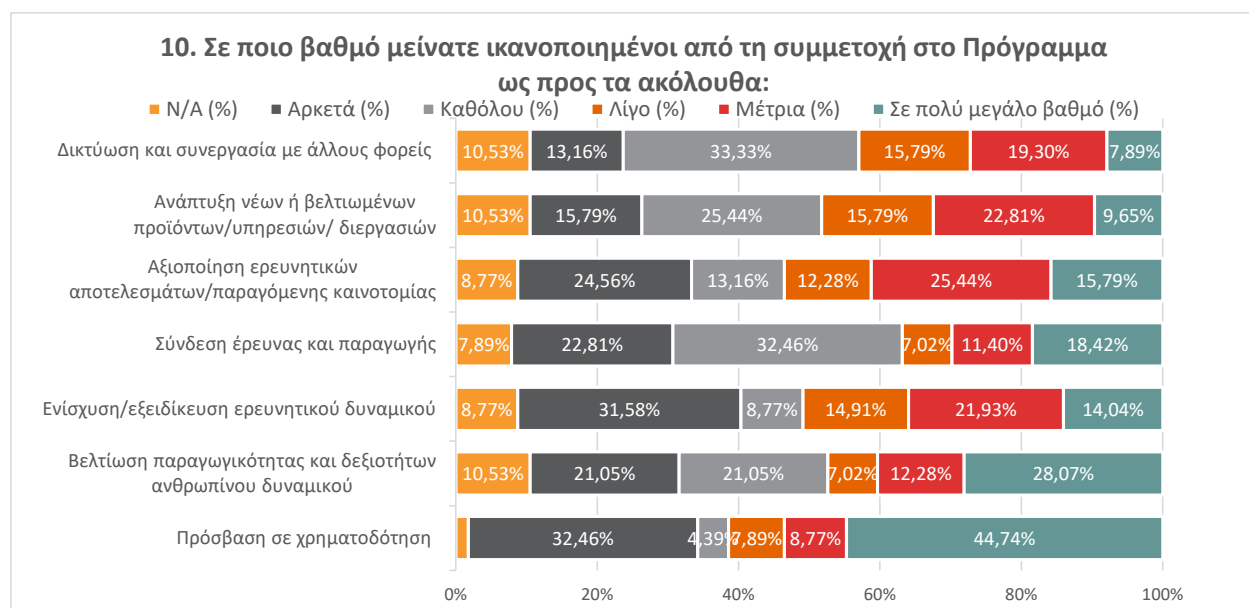
Η πλειονότητα των επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν αντιστοιχούν σε Ατομικές Επιχειρήσεις σε ποσοστό 72%, με τον αριθμό των εταίρων να ανέρχεται σε 1 για το 91% των ωφελουμένων, ενώ ο αριθμός του προσωπικού των επιχειρήσεων κυμαίνεται από 1 έως 9 για το σύνολο των επιχειρήσεων. Ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών μέχρι 2 εκατ. € αντικατοπτρίζει την πλειοψηφία των επιχειρήσεων σε ποσοστό 97%, ενώ το κύριο αντικείμενο των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων υπάγεται στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών σε ποσοστό 18,4%, και ακολουθούν οι τομείς Υλικά – Κατασκευές και Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες με ποσοστά 17%, και 14% αντίστοιχα. Η κύρια Περιφέρεια υλοποίησης των έργων είναι η Περιφέρεια Αττικής όπως αναμενόταν (40%) και ακολουθεί η Κ. Μακεδονία (17%).

Οι σημαντικότερες δυσκολίες που ανέφεραν οι επιχειρήσεις είναι οι *Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης* (42%), ο *Περιορισμένος Προϋπολογισμός για να καλύψει τις ανάγκες του επιχειρηματικού σχεδίου* (32,5%), η *Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης* (31,6%), η *Περιοριστική επιλεξιμότητα δαπανών* (31,6%), και η *Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης* (26%), ενώ σε ένα μεγάλο ποσοστό (52,5%) δεν υπήρξε ιδιαίτερες *Δυσκολίες επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ* (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό, 10%).

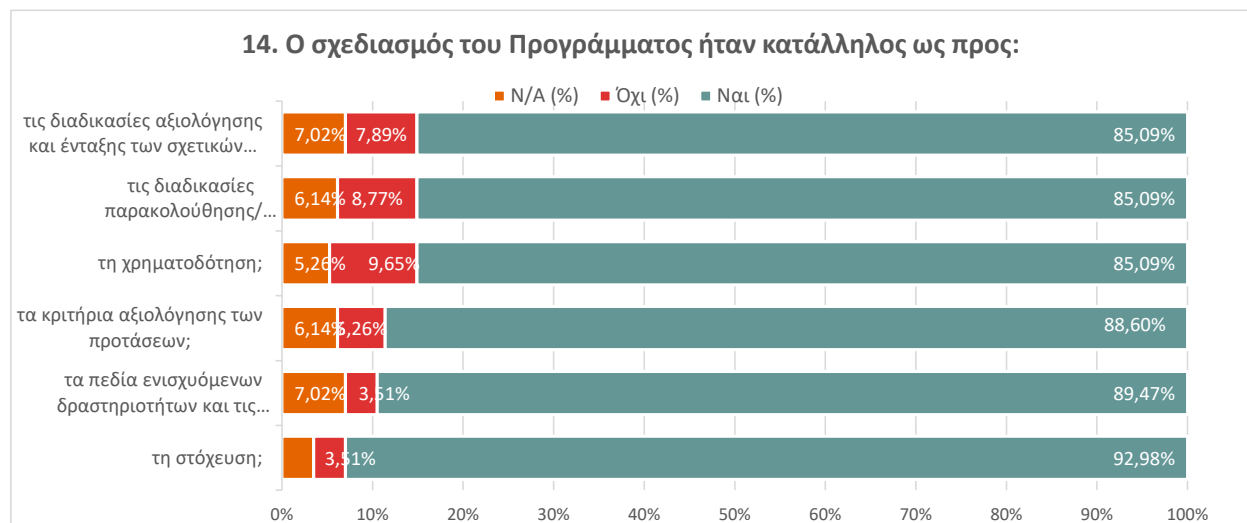
Η στόχευση της Δράσης φαίνεται να έχει επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό καθώς συνέβαλε (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) στην ανάπτυξη και την επέκταση της νεοφυούς επιχείρησης (84%), στην ανάπτυξη και την εμπορική αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών από την νεοφυή επιχείρηση (55%), στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να ανταγωνίζεται στην αγορά και να διαφοροποιείται από τους ανταγωνιστές της (47%), στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης για προβολή, δικτύωση και συμμετοχή σε εκθέσεις (34%), και στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να συμμετέχει σε δίκτυα και να προχωρά σε συνεργασίες (25%),

Η ανταπόκριση στις ανάγκες των ωφελουμένων ήταν αποτελεσματική (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) όσον αφορά κυρίως την Πρόσβαση σε χρηματοδότηση (77%), τη Βελτίωση παραγωγικότητας και δεξιοτήτων ανθρωπίνου δυναμικού (49%), τη Ενίσχυση/εξειδίκευση ερευνητικού δυναμικού (46%), τη Σύндεση έρευνας και παραγωγής (41%), την Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας (40%) όπως φαίνεται και στο ακόλουθο διάγραμμα.

Όσον αφορά την καταλληλότητα του σχεδιασμού της Δράσης, οι ωφελούμενες επιχειρήσεις θεωρούν ότι ήταν κατάλληλος σε πολύ υψηλό ποσοστό άνω του 85%. Τα μεγαλύτερα ποσοστά αντιστοιχούν στη στόχευση, τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, και τα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες σε ποσοστά 93%, 89%, και 88%.

Συνδυάζοντας τις δύο παραπάνω ερωτήσεις παρατηρούμε ότι η αποδοτικότητα όσον αφορά την επάρκεια χρηματοδότησης είναι υψηλή κατά το **σχεδιασμό της Δράσης ως προς τη χρηματοδότηση**, ωστόσο **η ικανοποίηση των ωφελουμένων από την πρόσβαση σε χρηματοδότηση** είναι κάτω του 50% (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό). Η αποδοτικότητα της Δράσης όσον αφορά τη διαχείριση είναι χαμηλότερη, διότι ενώ ο σχεδιασμός της Δράσης ήταν κατάλληλος όσον αφορά το **σύστημα διαχείρισης** (σε ποσοστό 86%) (τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων, τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων), οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι επιχειρήσεις (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό) ήταν η **καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης, η καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης, και ο διαχειριστικός φόρτος** (σε ποσοστά 26%, 32%, 42% αντίστοιχα) παρόλο το χαμηλό βαθμό δυσκολίας στην επικοινωνία με την ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ (αρκετά και σε πολύ μεγάλο βαθμό, 10%).

Σχετικά με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης η πλειοψηφία των επιχειρήσεων δεν ήταν ενήμερη για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (60%), ούτε και για την περιλήψη της Δράσης στο Σχέδιο Δράσης της RIS3 (63%). Εκ του 37% που γνωρίζουν για την περιλήψη της Δράσης στο Σχέδιο Δράσης της RIS3, το 71% θεωρεί ότι η Δράση ήταν ευθυγραμμισμένη σε υψηλό ποσοστό με τη RIS3 (71% εκ των 37%). Ωστόσο οι προκαθορισμένοι τομείς της RIS3 είναι μόνο κατά το 30% των επιχειρήσεων γνωστοί, ενώ η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης μόνο κατά το 15% των επιχειρήσεων. Κατά τη μεγάλη πλειοψηφία (87%) όλες οι επιχειρήσεις θα συμμετείχαν ξανά σε παρόμοιο Πρόγραμμα.

Ωστόσο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της Δράσης τα οποία αναγνωρίστηκαν και από τους ωφελούμενους βάσει των δυσκολιών που ανέφεραν ότι συνάντησαν τόσο κατά την υποβολή των προτάσεων όσο και κατά την ένταξη και υλοποίηση των έργων. Ορισμένα βασικά συμπεράσματα συνοψίζονται στα κάτωθι:

Κατά την φάση της Προκήρυξης /αξιολόγησης διαπιστώθηκε ότι:

1. Υπήρξαν σημαντικές καθυστερήσεις στην ένταξη των Πράξεων, που εντείνεται λόγω της οικονομικής κατάστασης των ωφελουμένων, ιδίως των ανέργων.
2. Παρότι η πρόσκληση αφορούσε ανέργους τα κριτήρια συμμετοχής ήταν πολύ δύσκολο να καλυφθούν από αυτούς όπως ενδεικτικά η απαίτηση για αρχικό κεφάλαιο που ένας άνεργος

δύσκολα διαθέτει. Ο Τραπεζικός Τομέας είναι αρνητικός στην χρηματοδότηση δράσεων της Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας με αποτέλεσμα σε όποιον συμμετέχει να δημιουργείται μεγάλο πρόβλημα εξεύρεσης κεφαλαίου και ρευστότητα. Αυτό σε συνδυασμό με τις χρονοβόρες διαδικασίες πληρωμών μέσω του προγράμματος, μπορεί να τον οδηγήσει σε οικονομικό αδιέξοδο.

3. Δύσκολα καλύπτεται η απαίτηση για έκδοση εγγυητικής επιστολής για την καταβολή προκαταβολής, η οποία είναι περιοριστική καθώς συνήθως σχετίζεται με ισόποση καταβολή.
4. Αποτελούν πρόβλημα οι περιορισμοί στην επιλεξιμότητα των δαπανών αλλά και τα όρια ανά δαπάνη που περιορίσαν το εύρος και την ευελιξία του επιχειρηματικού σχεδίου, ιδίως όταν αυτό σχετίζεται με την ανάπτυξη της καινοτομίας.
5. Οι επιτροπές αξιολόγησης πρέπει να έχουν μια σαφή εικόνα της αγοράς και της φιλοσοφίας των νεοφυών για να μπορέσουν να αξιολογήσουν ουσιαστικά τα προτεινόμενα έργα.

Στην φάση της υλοποίησης και της τελικής παραλαβής διαπιστώθηκε ότι

1. Ομοίως, οι Επιτροπές Πιστοποίησης και Ελέγχου του φυσικού αντικειμένου των Πράξεων πρέπει να έχουν μια σαφή εικόνα της αγοράς και της φιλοσοφίας των νεοφυών για να μπορέσουν να παρακολουθήσουν την αποτελεσματική υλοποίησή τους.
2. Πρέπει να γίνει περισσότερο ευέλικτη η διαδικασία τροποποίησης Φυσικού αντικειμένου. Είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων αλλά και αλλαγών οι οποίες προκύπτουν κατά την εκτέλεση του έργου, με βάση το καινοτόμο χαρακτήρα τους
3. Είναι σημαντικό να υπάρχει δυνατότητα τόσο για παροχή επιχειρηματικών συμβουλευτικών υπηρεσιών ιδίως προς ανέργους, ώστε να παρακολουθούνται τα αποτελέσματα κατά την υλοποίηση και να προτείνονται βελτιωτικές δράσεις και λύσεις όσο και από ειδικούς για όσους επιθυμούν κάποια εισροή τεχνογνωσίας
4. Υπάρχουν σημαντικά θέματα χρηματοοικονομικής και φορολογικής φύσεως τα οποία σε συνδυασμό με τις καθυστερήσεις στη λήψη της επιχορήγησης δημιουργούν πλασματικά έσοδα στο επόμενο φορολογικό έτος, τα οποία φορολογούνται.

3.3 Ερωτηματολόγιο Δράσης «Ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών»

3.3.1 Στατιστική Ανάλυση-Διαγραμματική Απεικόνιση

Ενότητα Α: Στοιχεία του Φορέα

1. Σε ποια κατηγορία ανήκει ο Φορέας σας;

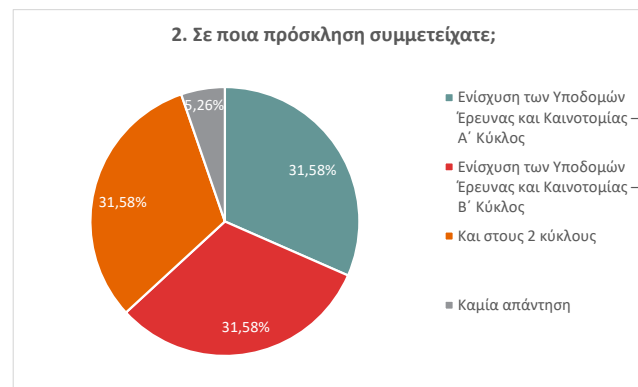
Επιλογές	Απαντήσεις	%
Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	8	42,11%
Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα	10	52,63%
Τεχνολογικοί Φορείς	1	5,26%

Ενότητα Β: Στοιχεία Συμμετοχής στη Δράση Ενίσχυση των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας

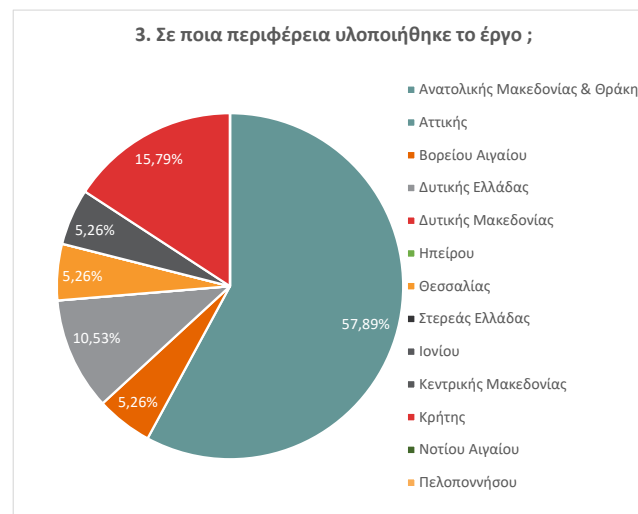
2. Σε ποια πρόσκληση συμμετείχατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας – Α' Κύκλος	6	31,58%
Ενίσχυση Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας – Β' Κύκλος	6	31,58%
Και στους 2 κύκλους	6	31,58%
Καμία απάντηση	1	5,26%

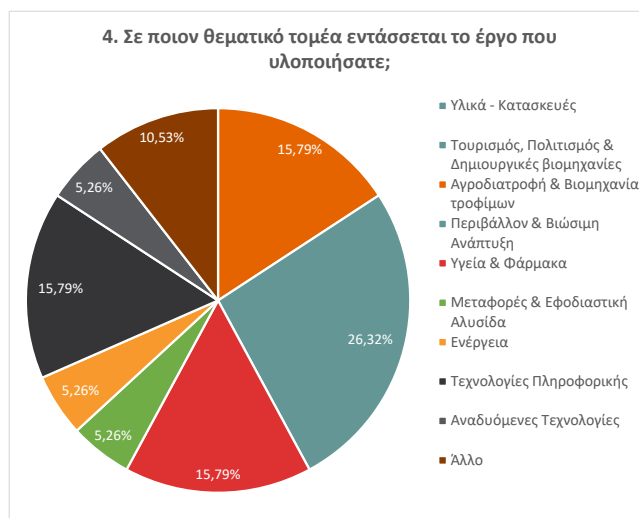
3. Σε ποια περιφέρεια υλοποιήθηκε το έργο ;

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Αττικής	11	57,89%
Βορείου Αιγαίου	1	5,26%
Δυτικής Ελλάδας	2	10,53%
Θεσσαλίας	1	5,26%
Κεντρικής Μακεδονίας	1	5,26%
Κρήτης	3	15,79%

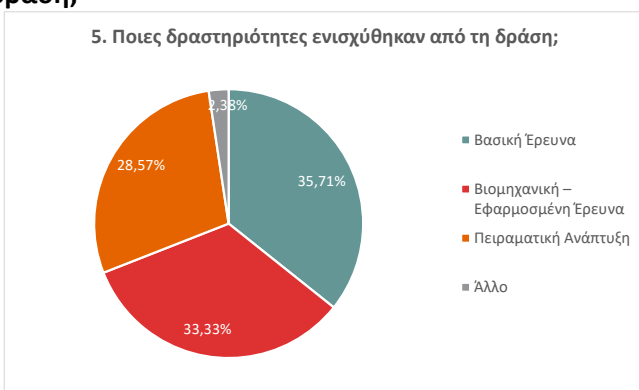
4. Σε ποιον θεματικό τομέα εντάσσεται το έργο που υλοποιήσατε;

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων	3	15,79%
Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη	5	26,32%
Υγεία & Φάρμακα	3	15,79%
Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	1	5,26%
Ενέργεια	1	5,26%
Τεχνολογίες Πληροφορικής	3	15,79%
Αναδυόμενες Τεχνολογίες	1	5,26%
Άλλο	2	10,53%

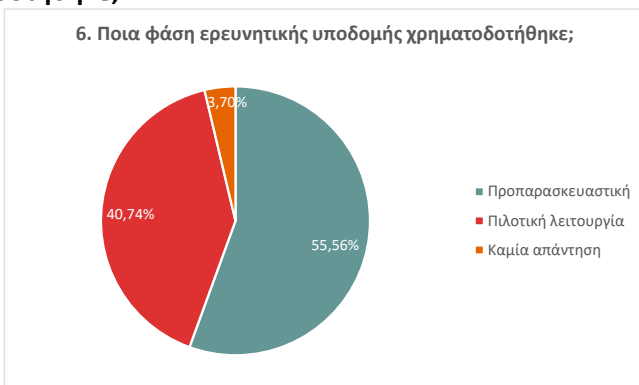
5. Ποιες δραστηριότητες ενισχύθηκαν από τη δράση;

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Βασική Έρευνα	15	78,95%
Βιομηχανική – Εφαρμοσμένη Έρευνα	14	73,68%
Πειραματική Ανάπτυξη	12	63,16%
Άλλο	1	5,26%

6. Ποια φάση ερευνητικής υποδομής χρηματοδοτήθηκε;

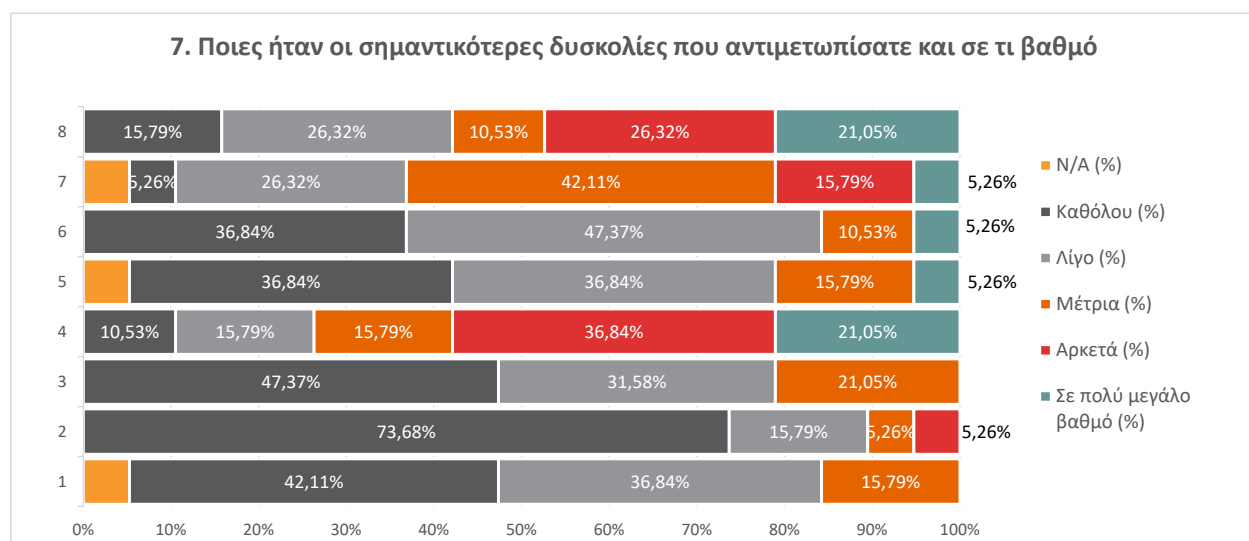
Επιλογές	Απαντήσεις	%
Προπαρασκευαστική	15	78,95%
Πιλοτική λειτουργία	11	57,89%
Καμία απάντηση	1	5,26%

Ενότητα Γ: Ερωτήματα σχετικά με το έργο

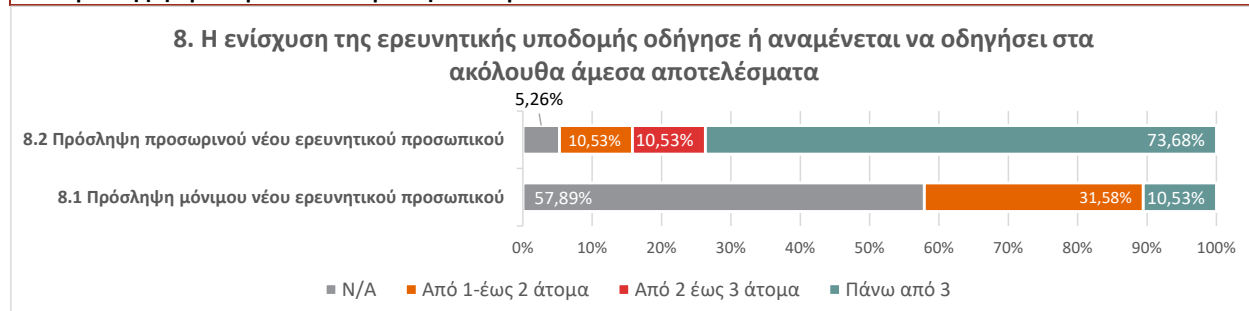
7. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

		N/A	1	2	3	4	5
1	Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση	1	8	7	3	0	0
2	Δυσκολίες επικοινωνίας με τον Φορέα Διαχείρισης	0	14	3	1	1	0
3	Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων της Δράσης κατά την υλοποίηση του έργου	0	9	6	4	0	0
4	Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	0	2	3	3	7	4
5	Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων χρηματοδότησης	1	7	7	3	0	1
6	Καθυστέρηση στη καταβολή της επιχορήγησης	0	7	9	2	0	1
7	Περιοριστική επιλεξιμότητα δαπανών	1	1	5	8	3	1
8	Περιορισμένος Προϋπολογισμός για να καλύψει τις ανάγκες του έργου	0	3	5	2	5	4
9	Άλλο: Παρακαλώ αναφέρετε	16	3	0	0	0	0

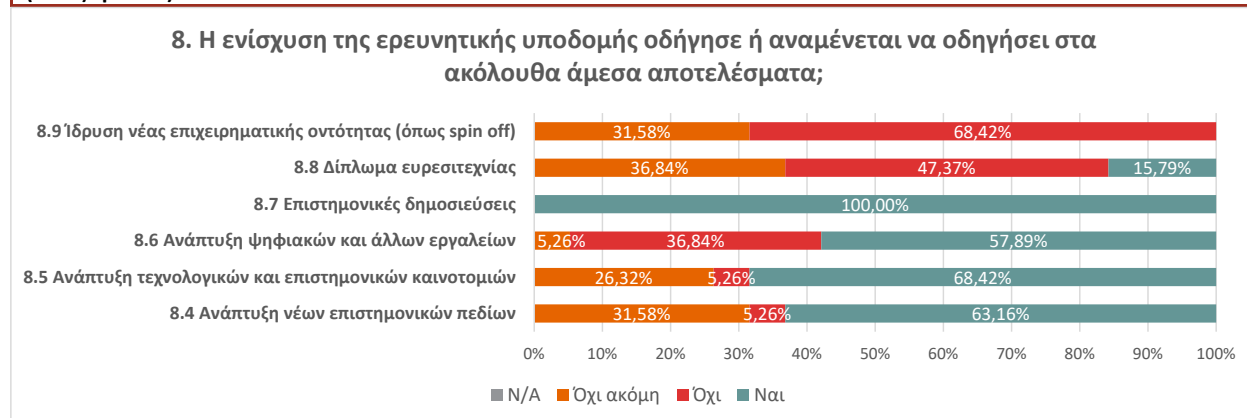

8. Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα:

Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα:	Απαντήσεις				Σύνολο
	Από 1-έως 2 άτομα	Από 2 έως 3 άτομα	Πάνω από 3	N/A	
8.1 Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού	6	0	2	11	19
8.2 Πρόσληψη προσωρινού νέου ερευνητικού προσωπικού	2	2	14	1	19

Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα:	Απαντήσεις				Σύνολο
	Ναι	Όχι	Όχι ακόμη	N/A	
8.4 Ανάπτυξη νέων επιστημονικών πεδίων	12	1	6	0	19
8.5 Ανάπτυξη τεχνολογικών και επιστημονικών καινοτομιών	13	1	5	0	19
8.6 Ανάπτυξη ψηφιακών και άλλων εργαλείων	11	7	1	0	19
8.7 Επιστημονικές δημοσιεύσεις	19	0	0	0	19
8.8 Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	3	9	7	0	19
8.9 Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας (όπως spin off)	0	13	6	0	19

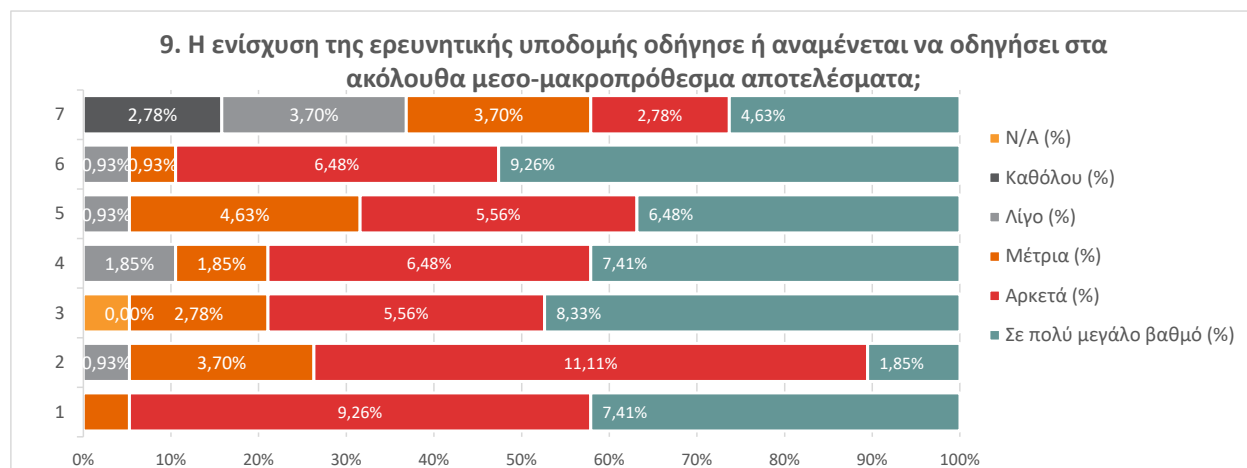

Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα άμεσα αποτελέσματα:	Απαντήσεις		Σύνολο
	Ναι	Όχι	
8.3 Δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών - αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού	19	0	19

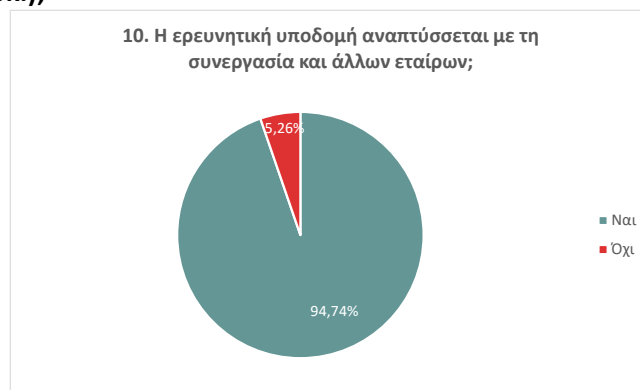
9. Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα;

	N/A	1	2	3	4	5
1 Ενίσχυση έρευνας με διεπιστημονική προσέγγιση	0	0	0	1	10	8
2 Ενδυνάμωση συνεργασίας με τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα	0	0	1	4	12	2
3 Αύξηση ικανότητας προσέλκυσης χρηστών (δημόσιοι & ιδιωτικοί φορείς, επιστημονικό δυναμικό)	1	0	0	3	6	9
4 Αύξηση της πρόσβασης της ερευνητικής υποδομής σε ένα ευρύ φάσμα χρηστών	0	0	2	2	7	8
5 Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/ παραγόμενης καινοτομίας	0	0	1	5	6	7
6 Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα	0	0	1	1	7	10
7 Προώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης	0	3	4	4	3	5

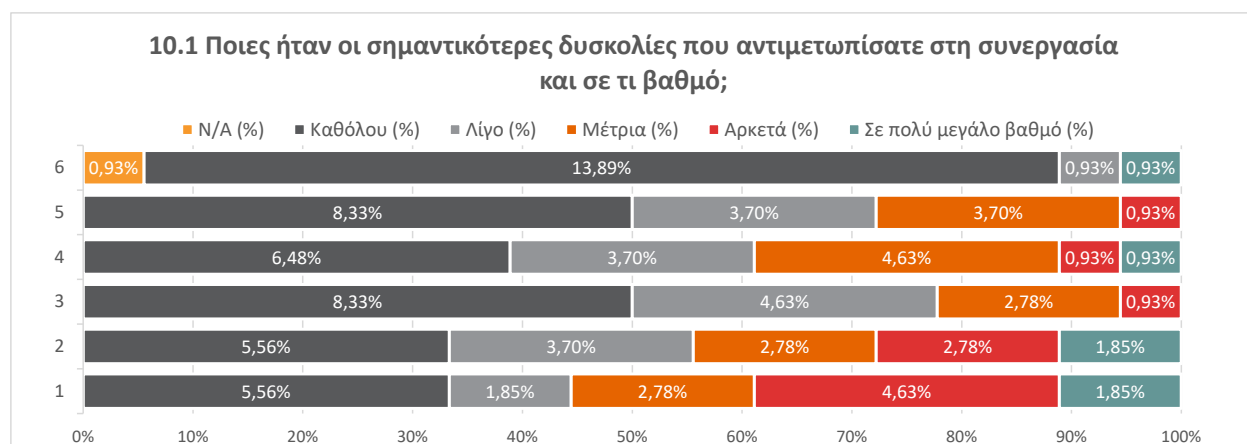
10. Η ερευνητική υποδομή αναπτύσσεται με τη συνεργασία και άλλων εταιρών (ΑΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα/ Ινστιτούτα, Τεχνολογικοί Φορείς κκ.);

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Ναι	18	94,74%
Όχι	1	5,26%
Καμία απάντηση	0	0,00%

10.1 Εάν ναι, ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε στη συνεργασία και σε τι βαθμό;

	N/A	1	2	3	4	5
1 Διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής επάρκειας των εταίρων	0	6	2	3	5	2
2 Διαφορετικό επίπεδο δέσμευσης/ αίσθησης “ιδιοκτησίας”	0	6	4	3	3	2
3 Δυσκολίες σε θέματα συν-σχεδιασμού	0	9	5	3	1	0
4 Δυσκολίες στην κοινή υλοποίηση	0	7	4	5	1	1
5 Δυσκολίες επικοινωνίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας	0	9	4	4	1	0
6 Δυσκολίες στην αντικατάσταση εταίρων	1	15	1	0	0	1

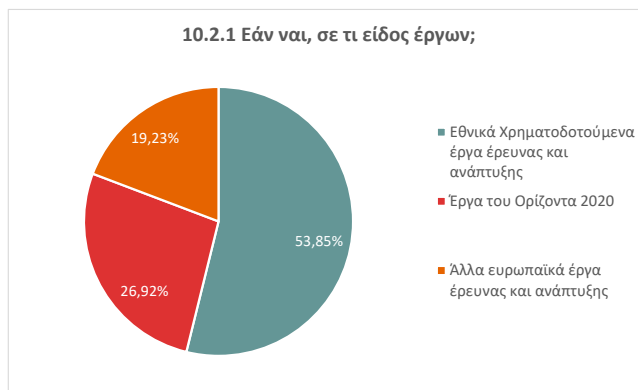
10.2. Εάν ναι, συνεργασθήκατε με τους συγκεκριμένους εταίρους (έναν ή και περισσότερους) και σε άλλα έργα;

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Ναι	15	78,95%
Όχι	3	15,79%
Καμία απάντηση	1	5,26%

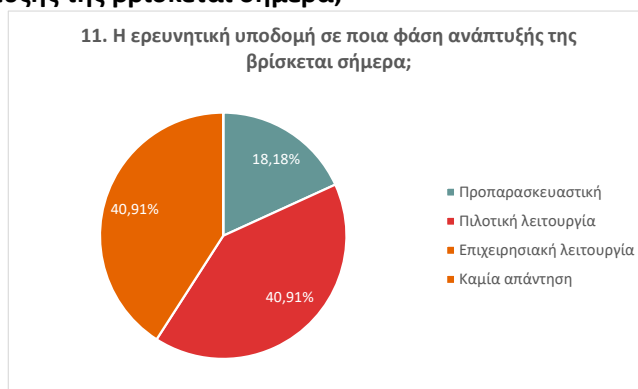
10.2.1 Εάν ναι, σε τι είδος έργων;

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Εθνικά Χρηματοδοτούμενα έργα Ε&Α	14	53,85%
Έργα του Ορίζοντα 2020	7	26,92%
Άλλα ευρωπαϊκά έργα έρευνας και ανάπτυξης	5	19,23%

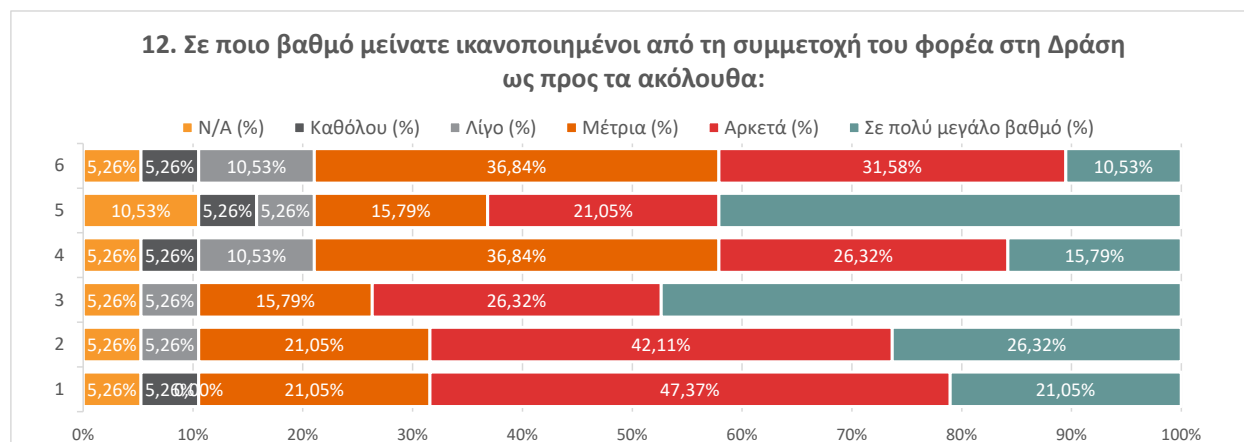
11. Η ερευνητική υποδομή σε ποια φάση ανάπτυξης της βρίσκεται σήμερα;

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Προπαρασκευαστική	4	21,05%
Πιλοτική λειτουργία	9	47,37%
Επιχειρησιακή λειτουργία	9	47,37%

12. Σε ποιο βαθμό μείνατε ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή του φορέα στη Δράση ως προς τα ακόλουθα:

	N/A	1	2	3	4	5
1 Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	1	1	0	4	9	4
2 Ενίσχυση για τη δημιουργία νέων γνώσεων/ κατευθύνσεων	1	0	1	4	8	5
3 Προώθηση ερευνητικής αριστείας	1	0	1	3	5	9
4 Σύνδεση έρευνας και παραγωγής	1	1	2	7	5	3
5 Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς	2	1	1	3	4	8
6 Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας	1	1	2	7	6	2

13. Ποιες προτάσεις βελτίωσης των δράσεων Ερευνητικών Υποδομών θεωρείτε ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη σε μελλοντικές αντίστοιχες προσκλήσεις;

Επιλογές	Απαντήσεις	%
Απλούστευση διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης	16	84,21%
Διεύρυνση επιλέξιμων δαπανών	16	84,21%
Μεγαλύτερη χρονική διάρκεια του έργου	12	63,16%
Άλλο	3	15,79%
Καμία απάντηση	1	5,26%

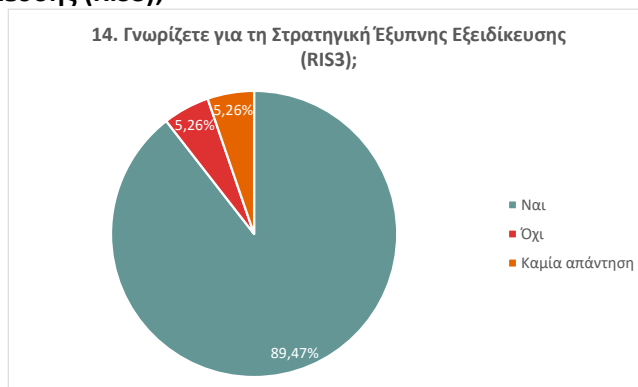
13.1 Εάν επιλέξατε Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε:

- Οι ερευνητικές υποδομές που εντάσσονται στον εθνικό οδικό χάρτη πρέπει να βρίσκονται σε καθεστώς συστηματικής χρηματοδότησης με την καθιέρωση δεικτών αποτελεσματικότητας και να αξιολογούνται σε σταθερή βάση ανά 4-5 χρόνια. Δεν αποτελούν βραχυπρόθεσμα ερευνητικά έργα και η χρηματοδότηση τους δεν μπορεί να πραγματοποιείται μέσω ανταγωνιστικών calls.
- Πρόσληψη μόνιμου ερευνητικού / επιστ. / τεχνικού προσωπικού ανεξάρτητα από τις επιλογές του Φορέα Υλοποίησης (αποκλειστικά για την βιωσιμότητα της υποδομής) - Απαλλαγή από ΦΠΑ - Δημιουργία νομικού πλαισίου που να εξασφαλίζει την βιωσιμότητα και την λειτουργία Ερευν. Υποδομών χωρίς αυτές να εξαρτώνται από προθέσεις του Φορέα Υλοποίησης αλλά από αξιολογήσεις ειδικών επιστημόνων από το εξωτερικό.
- Αποφυγή καθυστέρησης στην έναρξη υλοποίησης που περιόρισε τον πραγματικό χρόνο υλοποίησης και τις σχετικές δράσεις.

Ενότητα Δ: Στοιχεία για τη Στρατηγική RIS3 και το Πολυετές

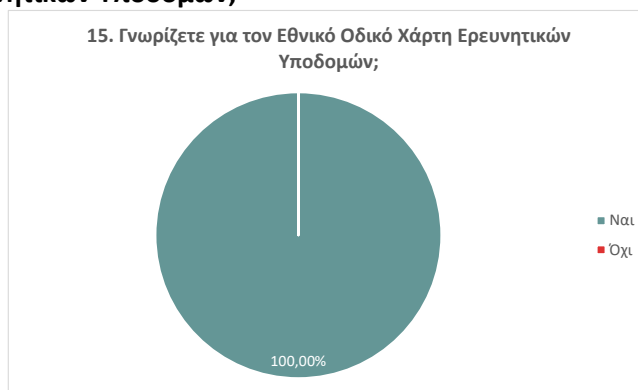
14. Γνωρίζετε για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3);

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	17	89,47%
Όχι	1	5,26%
Καμία απάντηση	1	5,26%

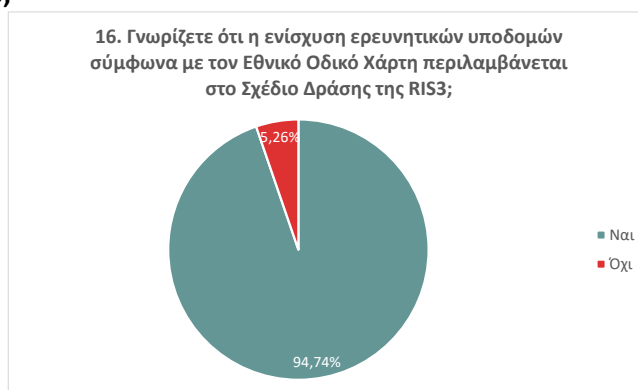
15. Γνωρίζετε για τον Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	19	100,00%
Όχι	0	0,00%

16. Γνωρίζετε ότι η ενίσχυση ερευνητικών υποδομών σύμφωνα με τον Εθνικό Οδικό Χάρτη περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	18	94,74%
Όχι	1	5,26%
Καμία απάντηση	0	0,00%

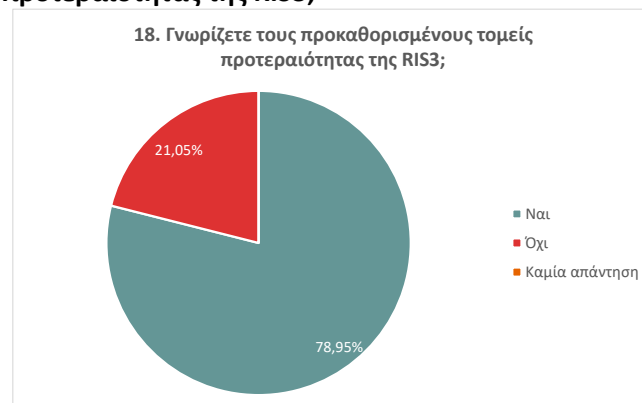
17. Εάν ναι, θεωρείτε η Δράση που συμμετείχατε ήταν ευθυγραμμισμένη με τη RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	17	94,44%
Όχι	0	0,00%
Δε γνωρίζω	1	5,56%

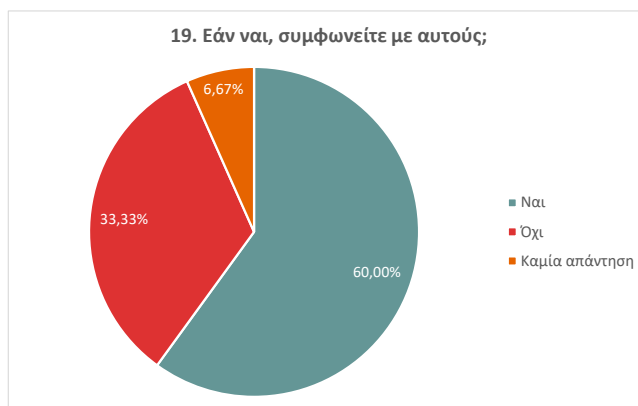
18. Γνωρίζετε τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	15	78,95%
Όχι	4	21,05%

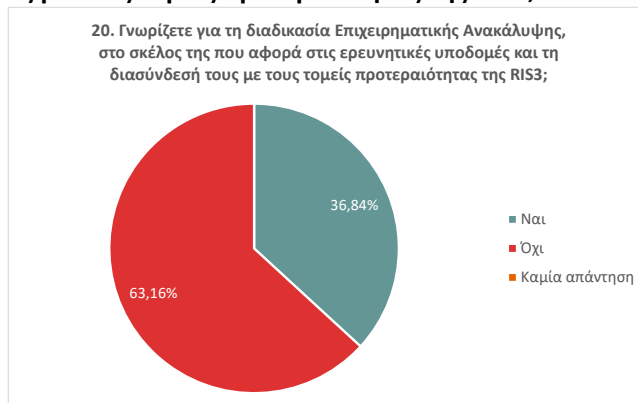
19. Εάν ναι, συμφωνείτε με αυτούς;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	9	60,00%
Όχι	5	33,33%
Καμία απάντηση	1	6,67%

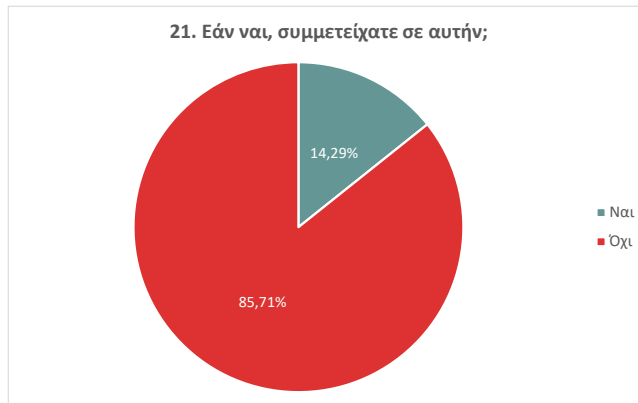
20. Γνωρίζετε για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, στο σκέλος της που αφορά στις ερευνητικές υποδομές και τη διασύνδεσή τους με τους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	7	36,84%
Όχι	12	63,16%

21. Εάν ναι, συμμετείχατε σε αυτήν;

Επιλογές	Απαντήσεις	Ποσοστό
Ναι	1	14,29%
Όχι	6	85,71%

Ενότητα Ε: Προτάσεις – Σχόλια

22. Συμπληρώστε με προτάσεις – σχόλια για τις Δράσεις των Ερευνητικών Υποδομών:

- Το σημαντικότερο πρόβλημα της Δράσης είναι η ασυνέχεια της χρηματοδότησης: προβλέπεται να υπάρξει ένα κενό χρηματοδότησης τριών ετών τουλάχιστον ανάμεσα στην πρώτη και τη δεύτερη περίοδο χρηματοδότησης. Το πρόβλημα είναι συστημικό για όλο το ερευνητικό οικοσύστημα, με τεράστιες επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα της χώρας στον τομέα Ε&Κ.
- Η δράση των Ερευνητικών Υποδομών είναι εξαιρετικά αναγκαία για τον εθνικό οικοσύστημα. Οι καθυστερήσεις όμως υλοποίησης στην έναρξη όπως και μεταξύ των φάσεων έχει επίπτωση στη διαρροή του ερευνητικού δυναμικού που καταρτίζεται σε κάθε φάση. Η απόλυτη επίσης εναρμόνισή της με την RIS3 περιορίζει την εμβέλεια των Κοινωνικών Επισημών και την ανοικτότητα ,fairness κ.λπ. Επίσης η μεγάλη σύνδεση με τον ιδιωτικό τομέα στις δικές μας θεματικές έχει λιγότερο φάσμα συνεργασιών.
- (1) Fund the research infrastructure adequately (2) The review process of the various proposals needs significant improvement relatively to last time. (3) Pick your referees carefully based strictly on excellence
- Απαιτείται η δυνατότητα δημιουργίας ιδιαίτερης νομικής μορφής. Αλλιώς δεν μπορεί να διασφαλιστεί η ενιαία λειτουργία της ΕΥ.
- 1. Ο συνολικός αριθμός των προς χρηματοδότηση ΕΥ ήταν αδικαιολόγητα μεγάλος για το μέγεθος της χώρας. Γεγονός που δεν αντικατόπτριζε εθνικές προτεραιότητες αλλά "ισορροπίες".
2. Το ποσό επιχορήγησης που δόθηκε για τη δημιουργία και ενίσχυση των ΕΥ ήταν εξαιρετικά ισχνό. Αυτό, φυσικά, ήταν και απόρροια του πιο πάνω σημείου. Αντίστοιχες επιχορηγήσεις σε άλλες χώρες της Ευρώπης ήταν μια τάξη μεγέθους μεγαλύτερη. Με δεδομένο το ποσό, η συμβολή των ΕΥ ήταν εκ των πραγμάτων περιορισμένη.
3. Πολλοί συμμετέχοντες φορείς αντιμετώπισαν τις ΕΥ ως ένα ακόμα ερευνητικό έργο. Αυτό δημιούργησε τεράστια προβλήματα διαχείρισης, ταχυτήτων, αποτελεσματικότητας κλπ.
- Να μπορεί να είναι επιλέξιμη δαπάνη τα fees για συμμετοχή σε αντίστοιχες ευρωπαϊκές υποδομές
- Είναι αναγκαία η μέριμνα για τη συντήρηση των δημιουργημένων εφαρμογών και εγκαταστάσεων, η οποία δεν πρέπει να εξαρτάται μόνο από τυχόν διάδοχα ή μη άμεσα σχετιζόμενα έργα.

- Η απαλλαγή της διαχείρισης της υποδομής και της εκτέλεσης των μεγάλων υποδομών από το δημόσιο λογιστικό με ειδικές διατάξεις προσαρμοσμένες στην φύση της επιστημονικής έρευνας και της εκτέλεσης υποδομών
- Η Ερευνητική Υποδομή (ΕΥ) γενικά είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την διεπιστημονική συνεργασία στην έρευνα, την συνεργασία με τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και όχι μόνον, την συνεργασία με ερευνητικά groups άλλων χωρών. Διευκολύνει την ανάπτυξη της καινοτομίας και όταν υπάρχει δυνατότητα επίδειξης, συμβάλλει ευκολότερα στην πρόσβαση των επιχειρήσεων στο Πανεπιστήμιο. Διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη ολοκληρωμένων υποψηφίων για αναβαθμισμένες θέσεις εργασίας τόσο στον ακαδημαϊκό χώρο όσο και γενικότερα στην αγορά εργασίας. Τα workshops που όταν γίνονται και μάλιστα σε μεγάλη έκταση φέρνουν πολύ κοντά τους επιστημονικούς φορείς καθώς και καθηγητές υψηλού επιπέδου από άλλες χώρες με το πολυπληθές προσωπικό των ΕΥ. Οι ερευνητικές υποδομές στο δεύτερο στάδιο λειτουργίας αναμένεται να φέρουν καινοτομίες που αναπτύχθηκαν στη βιομηχανία σε μεγαλύτερο βαθμό από τα ερευνητικά προγράμματα και θα προσφέρουν σε μεγαλύτερη έκταση υπηρεσίες στις επιχειρήσεις και στο επιστημονικό προσωπικό τους καθώς και στους ερευνητές του Πανεπιστημίου. Επίσης συμβάλλουν σημαντικά στην αναβάθμιση του εργαστηριακού εξοπλισμού των Πανεπιστημίων. Τέλος, οι ΕΥ μπορούν να χαρακτηριστούν σαν θερμοκήπια καινοτομίας και εκπαίδευσης ερευνητών.
- 1. Καθοδήγηση από το Υπουργείο για τη Νομική μορφή/τρόπο λειτουργίας των Εθνικών Ερευνητικών υποδομών εναρμονισμένων με τρέχουσες πρακτικές, ειδικά όσον αφορά τη χρέωση για παροχή υπηρεσιών και πρόσβασης στις υποδομές για διάφορες κατηγορίες χρηστών.
- 2. Ενίσχυση ΕΥ για την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού για τη διοίκηση και λειτουργία τους.
- 3. Ενίσχυση ΕΥ για αναβάθμιση εξοπλισμού/υποδομών ειδικά σε ερευνητικά πεδία που η τεχνολογία εξελίσσεται ραγδαία.
- 4. Ενίσχυση ΕΥ για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών προσαρμοσμένων στις ανάγκες των χρηστών του ερευνητικού και ιδιωτικού τομέα
- Είναι απαραίτητη η συνέχιση της ενίσχυσης της υποδομής ώστε να παρέχει και υπηρεσίες προς τρίτους
- Η χρηματοδότηση των ΕΥ, θα πρέπει να είναι συνεχής ή με πολύ μικρά ενδιάμεσα χρονικά διαστήματα. Επίσης, οι ΕΥ, όπου η Ελλάδα συμμετέχει στο αντίστοιχο ERIC δεν θα πρέπει να συμμετέχουν στις ανταγωνιστικές προκηρύξεις.
- Για καλύτερο έλεγχο και συντονισμό των εργασιών των εταιρών μιας υποδομής, καλό είναι η χρηματοδότηση των εταιρών να γίνεται μέσω του συντονιστή και όχι μέσω αυτοτελών υποέργων.

3.3.2 Σύνοψη συμπερασμάτων

Η έρευνα διενεργήθηκε με τη διακίνηση του ερωτηματολογίου προς τους Ερευνητικούς / Ακαδημαϊκούς Φορείς δικαιούχους των δράσεων ενίσχυσης των ερευνητικών υποδομών (Α και Β κύκλος) στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και του Οδικού Χάρτη (ΟΧ) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑΝΕΚ) 2014-20.

Οι εν λόγω δράσεις είχαν ως στόχο:

- την ενίσχυση της καινοτομικής ικανότητας της χώρας στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης,
- την προώθηση της αριστείας μέσω της υποστήριξης ερευνητικών υποδομών εθνικής εμβέλειας που συμβάλλουν στην διαμόρφωση ελκυστικού περιβάλλοντος για την έρευνα στην Ελλάδα, εξασφαλίζοντας την ανοιχτή πρόσβαση των χρηστών σε αυτές,
- τη δικτύωση και τη συνεργασία των εν λόγω υποδομών με αντίστοιχες υποδομές στον Ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.

Από τις δεκανέα (19) ερευνητικές υποδομές που αποκρίθηκαν στην έρευνα (σε σύνολο 28) προκύπτει ότι το 52,6% αφορούσε ερευνητικά κέντρα και το 42,1% ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας.

Τα βασικά συμπεράσματα από την έρευνα πεδίου στους ωφελούμενους κατέδειξε ότι οι βασικοί στόχοι της δράσης επιτευχθήκαν συνολικά αλλά παράλληλα υπάρχουν αρκετά θέματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπισθούν ώστε να βελτιωθεί περαιτέρω η αποτελεσματικότητά της.

- ισόρροπη ήταν η συμμετοχή των φορέων στους δύο (2) κύκλους της δράσης, με το 1/3 αυτών να συμμετέχει σε μία από τις 2 προσκλήσεις, ενώ το 1/3 και στις δύο,
- Τα έργα υλοποιήθηκαν σε έξι (6) περιφέρειες της χώρας, εκ των οποίων το 60% περίπου στην Περιφέρεια Αττικής (11 έργα), τρία (3) στην Περιφέρεια Κρήτης και δύο (2) στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.
- Οι υποδομές που αναπτύχθηκαν αφορούν σε επτά (7) τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, εκ των οποίων πέντε (5) στον τομέα του περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης και τρεις (3) σε κάθε ένα από τους τομείς της αγροδιατροφής & βιομηχανίας τροφίμων, υγείας & φαρμάκων και των τεχνολογιών πληροφορικής.
- σημειώνεται ότι σε δύο (2) περιπτώσεις ο φορέας δεν αναγνωρίζει αντιστοίχιση συσχέτιση της δημιουργούμενης με κάποιον από τους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης,
- παρότι η βασική έρευνα αποτελεί κύριο αντικείμενο δραστηριοποίησης των ενισχυόμενων ερευνητικών υποδομών (79% περίπου των περιπτώσεων), εξαιρετικά αναπτυγμένες είναι και δραστηριότητες της βιομηχανικής/ εφαρμοσμένης έρευνας (74% περίπου των περιπτώσεων) και της πειραματικής ανάπτυξης (63% αντίστοιχα), ενώ 11 από τις 19 υποδομές χρηματοδοτήθηκαν για την πιλοτική λειτουργία τους.
- δεν αναγνωρίζονται από το σύνολο των φορέων σοβαρές αδυναμίες στο σχεδιασμό των δράσεων και δεν παρατηρήθηκαν δυσκολίες στην επικοινωνία τους με το φορέα διαχείρισης, ενώ παράλληλα δεν εντοπίστηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην πιστοποίηση και τη χρηματοδότηση των έργων,
- το 50% των φορέων αντιμετώπισε μικρές και μέτριες δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεών τους, ενώ πάνω από το ½ αυτών εκτιμά ως αρκετά σημαντική ή πολύ σημαντική τη διαχειριστική επιβάρυνση για την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων τους, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του συστήματος και των οδηγιών διαχείρισης των έργων,
- εννέα (9) από τους δεκαεννέα (19) φορείς εκτιμά ως μη επαρκή τον διαθέσιμο π/υ για την κάλυψη των αναγκών των επιμέρους ερευνητικών υποδομών, ενώ το 1/5 αυτών αντιμετώπισε περιορισμούς από την επιλεξιμότητα των δαπανών,
- ως προς τα άμεσα αποτελέσματα από την υλοποίηση των ερευνητικών υποδομών παρατηρείται:
 - το σύνολο των φορέων ενισχύθηκαν με νέο προσωρινό ερευνητικό δυναμικό, εκ των οποίων οκτώ (8) ενισχύθηκαν με νέο μόνιμο ερευνητικό,
 - στο σύνολο των φορέων δημιουργήθηκαν εξειδικευμένες υποδομές και αναβαθμίσθηκε ο ερευνητικός τους εξοπλισμός, σε δώδεκα (12) ερευνητικούς φορείς αναπτύχθηκαν νέα επιστημονικά πεδία, σε δεκατρία (13) νέες τεχνολογικές και επιστημονικές καινοτομίες και σε έντεκα (11) νέα ψηφιακά ή άλλα εργαλεία,
 - το σύνολο των ερευνητικών φορέων προχώρησε σε σχετικές επιστημονικές δημοσιεύσεις, σε τρεις (3) αποκτήθηκαν διπλώματα ευρεσιτεχνίας ενώ σε άλλους εννέα (9) υπάρχει προσδοκία απόκτησής τους,
- παράλληλα η ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών οδήγησε ή/και αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα:
 - σε αρκετά μεγάλο ή σε πολύ μεγάλο βαθμό ενίσχυση της διεπιστημονικής προσέγγισης στην έρευνα (94,74%), ενδυνάμωση της συνεργασίας με τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα (73,69%), αύξηση της ικανότητας προσέλκυσης των νέων χρηστών στις ερευνητικές υποδομές και πρόσβασης των ερευνητικών φορέων προς αυτούς (78,95%),

- ομοίως σε αρκετά μεγάλο ή σε πολύ μεγάλο βαθμό αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας (68,42%) και βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα (89,47%), ενώ αντίθετα σχετικά χαμηλό αναμένεται να είναι το αποτύπωμα στους στόχους προώθησης της πράσινης ανάπτυξης (42,11%)
- υψηλή είναι η δικτύωση μεταξύ των φορέων για την ανάπτυξη των ερευνητικών υποδομών (μόλις ένας φορέας δεν δήλωσε συνεργασία με άλλους ερευνητικούς φορείς για την ανάπτυξη της ερευνητικής του υποδομής), ενώ ως αποτέλεσμα των έργων δεν έχει προς το παρόν ιδρυθεί νέα επιχειρηματική οντότητα (υπάρχει όμως σχετική προσδοκία σε δεκατρείς φορείς), ενώ στα ιδιαίτερα θετικά ευρήματα της έρευνας περιλαμβάνεται και η συνέχιση συνεργασίας του 1/5 των εταιρών σε άλλα έργα και κυρίως σε έργα έρευνας και ανάπτυξης,
- στις σημαντικότερες δυσκολίες που συνάντησαν οι φορείς κατά την ανάπτυξη των υποδομών συγκαταλέγονται σε αρκετά ή σε πολύ μεγάλο βαθμό στα διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής επάρκειας των εταιρών (36,85%) και το διαφορετικό επίπεδο δέσμευσης/ αίσθησης “ιδιοκτησίας” (26,32%),
- παράλληλα υψηλή είναι η δικτύωση μεταξύ των φορέων για την ανάπτυξη των ερευνητικών υποδομών (μόλις ένας φορέας δεν δήλωσε συνεργασία με άλλους ερευνητικούς φορείς για την ανάπτυξη της ερευνητικής του υποδομής), ενώ ως αποτέλεσμα των έργων δεν έχει προς το παρόν ιδρυθεί νέα επιχειρηματική οντότητα (υπάρχει όμως σχετική προσδοκία σε δεκατρείς φορείς),
- υψηλός είναι ο βαθμός ικανοποίησης των φορέων από τη συμμετοχή τους στη δράσεις ως προς τις συνθήκες πρόσβασης σε χρηματοδότηση (68,42%), τις ενισχύσεις για τη δημιουργία νέων γνώσεων/ κατευθύνσεων (68,43%) και τη προώθηση της ερευνητικής αριστείας (73,69%), ενώ μικρότερος βαθμός ικανοποίησης για τη σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή και την αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας (42,11%), (
- ως προς τις προτάσεις βελτίωσης των δράσεων σχετικά με τις ερευνητικές υποδομές σε μεγαλύτερο ποσοστό 84,21% προτάθηκε η απλούστευση διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης καθώς και η διεύρυνση επιλέξιμων δαπανών, με το ίδιο ποσοστό.
- για την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) γνώριζε το 89,47% των ερωτηθέντων ερευνητικών ιδρυμάτων, ενώ για τον Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών το 100%. Το γεγονός ότι η ενίσχυση ερευνητικών υποδομών σύμφωνα με τον Εθνικό Οδικό Χάρτη περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS3, το γνώριζε το 94,74% των ερωτηθέντων.
- Οι δράσεις θεωρήθηκαν ευθυγραμμισμένες με τη RIS3 σε ποσοστό 78,95%.
- Σε ποσοστό 26,32% οι συμμετέχοντες δεν συμφωνούν με τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3.
- Τέλος σε ποσοστό 63,16%, δεν γνώριζαν για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, στο σκέλος της που αφορά στις ερευνητικές υποδομές και τη διασύνδεσή τους με τους τομείς προτεραιότητας της RIS3.

4. ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Δεδομένου ότι οι έρευνες πεδίου υλοποιήθηκαν εν μέσω της θερινής περιόδου, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης προχώρησε στην υποβολή Αιτήματος Παράτασης Υποβολής των Πρόσθετων Παραδοτέων Π-Β1: Αποτελέσματα – συμπεράσματα έρευνας πεδίου και Π-Β2: Έκθεση συνεντεύξεων με εκπροσώπους των οργάνων σχεδιασμού, υποστήριξης και παρακολούθησης υλοποίησης της RIS3 προς την Αναθέτουσα Αρχή την 02/08/2023, με νέα ημερομηνία υποβολής των εν λόγω Παραδοτέων την 20/09/23.

Ο σκοπός του συγκεκριμένου αιτήματος ήταν να παραταθεί η χρονική διάρκεια υλοποίησης των ερευνών πεδίου πέραν της θερινής περιόδου στοχεύοντας στην επιτυχή ολοκλήρωση των ερευνών πεδίου τόσο με επίτευξη των επιθυμητών, κατά το δυνατόν, ποσοστών απόκρισης και αριθμού συνεντεύξεων όσο και με την ορθή επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων. Κατόπιν της παρατάσεως και με την ολοκλήρωση των ερευνών πεδίου τα επιθυμητά ποσοστά απόκρισης επιτεύχθηκαν όπως παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση καθώς και στο Παραδοτέο **Π-Β2: Έκθεση Συνεντεύξεων με Εκπροσώπους των Οργάνων Σχεδιασμού, Υποστήριξης και Παρακολούθησης υλοποίησης της RIS3.**

Ένα δεύτερο σημείο που πρέπει να σημειωθεί είναι η δυσκολία που εντοπίστηκε κατά τη συλλογή και μελέτη των Πρακτικών σχεδιασμού και εφαρμογής εθνικής/περιφερειακής RIS3 άλλων ευρωπαϊκών χωρών καθώς τα επίσημα κείμενα αναφέρονται μόνο στις τοπικές γλώσσες και δεν υπάρχουν επίσημες μεταφράσεις στην Αγγλική. Για το λόγο αυτό η μελέτη των κειμένων και η εξαγωγή των πληροφοριών υλοποιήθηκε σε δύο στάδια: α) πραγματοποιήθηκε μετάφραση των κειμένων στην Αγγλική, και β) πραγματοποιήθηκε η μελέτη τους στην Αγγλική και η εξαγωγή των σχετικών πληροφοριών κατά την κρίση του Συμβούλου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Εργαλεία ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας πεδίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.1: Ερωτηματολόγιο ΕΠΑνεΚ Νεοφυής Επιχειρηματικότητα (RIS3)

Ερωτηματολόγιο προς τις επιχειρήσεις σχετικά με τη Δράση «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα» του ΕΠΑνεΚ της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020

Διαχείριση Προσωπικών Δεδομένων

Συμπληρώνοντας το παρόν ερωτηματολόγιο δηλώνω τη συναίνεσή μου με την διαχείριση προσωπικών δεδομένων από την PLANET, η οποία επεξεργάζεται αυτά τα δεδομένα για λογαριασμό της Αναθέτουσας Αρχής (Γενική Γραμματεία Έρευνας & Καινοτομίας- του Υπ. Ανάπτυξης και Επενδύσεων).

Η PLANET εφαρμόζει σε κάθε περίπτωση πολιτικές, διαδικασίες και τεχνικά μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και άλλες παράνομες ή μη εξουσιοδοτημένες μορφές επεξεργασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Ενότητα Α: Στοιχεία του φορέα

17. Ποια είναι η εταιρική μορφή της επιχείρησής την οποία ιδρύσατε;

- Ε.Π.Ε. (αίτηση από ανέργους)
- Ο.Ε.
- Ε.Ε.
- Ι.Κ.Ε. (αίτηση από ανέργους)
- Συνεταιριστική Επιχείρηση
- Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ).

18. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς υπάγεται το κύριο αντικείμενο των δραστηριοτήτων της επιχείρησής που ιδρύσατε;

- Υλικά - Κατασκευές
- Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων
- Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Υγεία & Φάρμακα
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Ενέργεια
- Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
- Αναδυόμενες Τεχνολογίες
- Άλλο

19. Σε ποια Περιφέρεια ανήκει η έδρα της επιχείρησής;

- Θεσσαλίας
- Κρήτης/ Ν. Αιγαίου
- Β. Αιγαίου/ Πελοποννήσου
- Ιονίου
- Αττικής
- Δυτ. Μακεδονίας
- Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης
- Στ. Ελλάδα
- Ηπείρου
- Δυτ. Ελλάδα
- Κεντρ. Μακεδονίας

20. Ποιος ο αριθμός των εταίρων της επιχείρησής σας;

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

- ο >5

21. Ποιος είναι ο αριθμός του προσωπικού της επιχείρησής σας σήμερα;

- ο 1 έως 9
- ο 10 έως 24
- ο 25 έως 49
- ο 50 έως 249
- ο 250 και άνω

22. Ποιος είναι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησής σας το 2022;

- ο 0 - 2 εκ. ευρώ
- ο 2 εκ. ευρώ - 10 εκ. ευρώ
- ο 10 εκ. ευρώ - 50 εκ. ευρώ
- ο > 50 εκ. ευρώ

Ενότητα Β: Ερωτήματα σχετικά με την επιχορήγηση

23. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων του Προγράμματος κατά τη διενέργεια υλοποίησης του έργου	☐	☐	☐	☐	☐
Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης	☐	☐	☐	☐	☐
Περιοριστική επιλεξιμότητα δαπανών	☐	☐	☐	☐	☐
Περιορισμένος Προϋπολογισμός για να καλύψει τις ανάγκες του επιχειρηματικού σχεδίου	☐	☐	☐	☐	☐
Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος	☐	☐	☐	☐	☐
Άλλο: Παρακαλώ αναφέρετε	☐	☐	☐	☐	☐

24. Ποιες προτάσεις βελτίωσης του Προγράμματος θεωρείτε ότι πρέπει να ληφθούν υπόψιν σε μελλοντικές αντίστοιχες προκηρύξεις

- Περιορισμός καθυστερήσεων στην αξιολόγηση των προτάσεων
- Διεύρυνση κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών
- Βελτίωση κατανομής επιλέξιμων δαπανών
- Απλούστευση της διαδικασίας καταβολής της χρηματοδότησης σε σχέση με τα ζητούμενα δικαιολογητικά
- Ευελιξία στις αλλαγές που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της επιχορήγησης, λόγω εξωτερικών μεταβολών
- Μεγαλύτερη χρονική διάρκεια του έργου
- Αναβάθμιση του Πληροφοριακού Συστήματος
- Άλλο.....

25. Σε ποιο βαθμό η επιχορήγηση συνέβαλε; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
στην ανάπτυξη και την επέκταση της νεοφυούς επιχείρησης	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
στη λήψη υποστήριξης για την ανάπτυξή της από θερμοκοιτίδα	☐	☐	☐	☐	☐
στην ανάπτυξη και την εμπορική αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών από την νεοφυή επιχείρηση	☐	☐	☐	☐	☐
στην υποβολή κατοχύρωσης ή ανανέωσης για αναγνωρισμένο τίτλο βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας	☐	☐	☐	☐	☐
στην προσέλκυση πρόσθετων ιδιωτικών επενδύσεων ή επιχειρηματικών κεφαλαίων	☐	☐	☐	☐	☐
στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να ανταγωνίζεται στην αγορά και να διαφοροποιείται από τους ανταγωνιστές της	☐	☐	☐	☐	☐
στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να συμμετέχει σε δίκτυα και να προχωρά σε συνεργασίες	☐	☐	☐	☐	☐
στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης για προβολή, δικτύωση και συμμετοχή σε εκθέσεις	☐	☐	☐	☐	☐
στην ικανότητα της νεοφυούς επιχείρησης να συμμετέχει σε αλυσίδες αξίας	☐	☐	☐	☐	☐
Άλλο: Παρακαλώ αναφέρετε	☐	☐	☐	☐	☐

26. Σε ποιο βαθμό μείνατε ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα ως προς τα ακόλουθα: (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Πρόσβαση σε χρηματοδότηση για κάλυψη λειτουργικών δαπανών/ Περιορισμός κόστους λειτουργίας κατά την έναρξη της επιχείρησης	☐	☐	☐	☐	☐
Χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού	☐	☐	☐	☐	☐
Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών	☐	☐	☐	☐	☐
Λήψη υποστηρικτικών υπηρεσιών για την ανάπτυξη της επιχείρησης	☐	☐	☐	☐	☐
Μισθολογικό κόστος για νέα/ες θέση/θέσεις	☐	☐	☐	☐	☐
Προβολή της επιχείρησης	☐	☐	☐	☐	☐
Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς	☐	☐	☐	☐	☐

Ενότητα Γ: Στοιχεία για τη Στρατηγική RIS3 και το Πρόγραμμα Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας

27. Γνωρίζετε για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3);

- 11.1 Ναι
- 12.1 Όχι

28. Γνωρίζετε ότι το Πρόγραμμα Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS;

- 11.1 Ναι
- 12.1 Όχι

29. Αν ναι, θεωρείτε ότι το Πρόγραμμα ήταν ευθυγραμμισμένο με τη RIS3;

- 11.1 Ναι
- 12.1 Όχι
- 13.1 Δε γνωρίζω

30. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος ήταν κατάλληλος ως προς:

- ο τη στόχευση (ενίσχυση (α) ανέργων και (β) φυσικών προσώπων, που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα ή και συνεργασίες/ενώσεις αυτών, προκειμένου να ιδρύσουν νέα επιχείρηση);
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί

- τη χρηματοδότηση;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί

31. Γνωρίζετε τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

11.1 Ναι

12.1 Όχι

32. Εάν ναι, συμφωνείτε με αυτούς;

11.1 Ναι

12.1 Όχι

33. Γνωρίζετε για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης;

11.1 Ναι

12.1 Όχι

34. Εάν ναι, συμμετείχατε σε αυτήν;

11.1 Ναι

12.1 Όχι

13.1 Δε γνωρίζω

35. Θα συμμετείχατε ξανά σε παρόμοιο Πρόγραμμα;

- Ναι
- Όχι
- Αν όχι γιατί

Ενότητα Ε: Προτάσεις – Σχόλια

36. Συμπληρώστε με προτάσεις – σχόλια για τη Δράση «Νεοφυής Επιχειρηματικότητα»:

.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.2: Ερωτηματολόγιο ΕΠΑνεΚ για τη Δράση «Ερευνώ Δημιουργώ Καινοτομώ» προς τις Επιχειρήσεις (RIS3)

Ερωτηματολόγιο προς τις επιχειρήσεις σχετικά με τη Δράση Ερευνώ - Δημιουργώ - Καινοτομώ (Α και Β κύκλος) της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020

Διαχείριση Προσωπικών Δεδομένων

Συμπληρώνοντας το παρόν ερωτηματολόγιο δηλώνω τη συναίνεσή μου με την διαχείριση προσωπικών δεδομένων από την PLANET, η οποία επεξεργάζεται αυτά τα δεδομένα για λογαριασμό της Αναθέτουσας Αρχής (Γενική Γραμματεία Έρευνας & Καινοτομίας- του Υπ. Ανάπτυξης και Επενδύσεων).

Η PLANET εφαρμόζει σε κάθε περίπτωση πολιτικές, διαδικασίες και τεχνικά μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και άλλες παράνομες ή μη εξουσιοδοτημένες μορφές επεξεργασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Ενότητα Α: Στοιχεία του φορέα

1. Πόσα είναι τα έτη λειτουργίας της επιχείρησής σας;
 - 1 έως 3
 - 3 έως 5
 - 5 και άνω
2. Ποιος είναι ο μέσος αριθμός του προσωπικού σας τα τελευταία τρία χρόνια;
 - 1 έως 9
 - 10 έως 24
 - 25 έως 49
 - 50 έως 249
 - 250 και άνω
3. Ποιος είναι ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών σας τα τελευταία τρία χρόνια;
 - 0 - 2 εκ. ευρώ
 - 2 εκ. ευρώ - 10 εκ. ευρώ
 - 10 εκ. ευρώ - 50 εκ. ευρώ
 - > 50 εκ. ευρώ
4. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς υπάγεται το κύριο αντικείμενο των δραστηριοτήτων της επιχείρησής σας;
 - Υλικά - Κατασκευές
 - Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες
 - Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων
 - Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη
 - Υγεία & Φάρμακα
 - Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
 - Ενέργεια
 - Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
 - Αναδυόμενες Τεχνολογίες
 - Άλλο

Ενότητα Β: Στοιχεία Συμμετοχής στο Πρόγραμμα ΕΔΚ

5. Σε ποιους από τους δύο κύκλους της Προκήρυξης ΕΔΚ συμμετείχατε;
 - Α' Κύκλος
 - Β' Κύκλος
 - Και στους 2 κύκλους
6. Σε ποια παρέμβαση ανήκει το έργο που υλοποιήσατε;
 - Παρέμβαση Ι- Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις
 - Παρέμβαση ΙΙ- Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς
 - Παρέμβαση ΙΙΙ- Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων
 - Παρέμβαση ΙV- Σφραγίδα Αριστείας

7. Σε ποιον θεματικό τομέα εντάσσεται το έργο που υλοποιήσατε;

- Υλικά - Κατασκευές
- Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων
- Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Υγεία & Φάρμακα
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Ενέργεια
- Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
- Αναδυόμενες Τεχνολογίες
- Άλλο

8. Σε ποια Περιφέρεια βρίσκονται οι εγκαταστάσεις που επωφελούνται από την υλοποίηση του έργου;

- Θεσσαλία
- Κρήτης/ Ν. Αιγαίου
- Β. Αιγαίου/ Πελοποννήσου
- Ιονίου
- Αττικής
- Δυτ. Μακεδονίας
- Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης
- Στ. Ελλάδα
- Ηπείρου
- Δυτ. Ελλάδα
- Κεντρ. Μακεδονίας

9. Ποιες δραστηριότητες ενισχύθηκαν από το Πρόγραμμα ΕΔΚ;

- Βιομηχανική Έρευνα
- Πειραματική Ανάπτυξη
- Μελέτη Σκοπιμότητας
- Καινοτομία για ΜΜΕ
- Συμμετοχή σε Εμπορικές Εκθέσεις

Ενότητα Γ: Ερωτήματα σχετικά με το Έργο

10. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής επάρκειας των εταιρών	☐	☐	☐	☐	☐
Διαφορετικό επίπεδο δέσμευσης/ αίσθησης “ιδιοκτησίας”	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες σε θέματα συν-σχεδιασμού	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην αναθεώρηση του τεχνικού αντικειμένου	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην κοινή υλοποίηση	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες επικοινωνίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην αντικατάσταση εταιρών	☐	☐	☐	☐	☐
Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων του Προγράμματος κατά τη διενέργεια υλοποίησης του έργου	☐	☐	☐	☐	☐
Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης	☐	☐	☐	☐	☐
Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος	☐	☐	☐	☐	☐

11. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα;

Άμεσα

- Ενίσχυση τεχνογνωσίας/ δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της επιχείρησης (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
- Ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος ή υπηρεσίας (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
- Δημιουργία νέας τεχνολογίας/τεχνογνωσίας
- Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού (Από 1-έως 2 άτομα, Από 2 έως 3 άτομα, Πάνω από 3)
- Πρόσληψη προσωπικού (πλην ερευνητικού προσωπικού) (Από 1-έως 2 άτομα, Από 2 έως 3 άτομα, Πάνω από 3)
- Δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών - αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού
- Περαιτέρω συνεργασίες με τους εταίρους του ερευνητικού σχήματος/άλλους (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
- Υλοποίηση νέων επενδύσεων σε παραγωγικές διεργασίες (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
- Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (Ναι/Όχι ακόμη/Όχι)
- Συμμετοχή σε επιχειρηματικά ή ερευνητικά δίκτυα (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
- Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας; (Ναι/Όχι ακόμη/Όχι)
- Άλλο

Αν το έργο οδήγησε στην ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος/ υπηρεσίας, το συγκεκριμένο προϊόν/υπηρεσία...

- έχει ήδη αξιοποιηθεί εμπορικά από την επιχείρηση
- έχει ήδη αξιοποιηθεί εσωτερικά από την επιχείρηση (για την ανάπτυξη άλλων προϊόντων/υπηρεσιών που στηρίζονται στην τεχνογνωσία που παρήχθη)
- βελτιώθηκε με την αύξηση του βαθμού τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL)
- δεν έχει αξιοποιηθεί από την επιχείρηση
παρακαλώ σχολιάστε περαιτέρω:.....

12. Μεσοπρόθεσμα (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Αύξηση παραγωγικότητας - Εξοικονόμηση κόστους παραγωγής	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση εσόδων	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση προσωπικού	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση δραστηριοτήτων E&A	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση των δαπανών E&A κατόπιν ολοκλήρωσης της δράσης	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη)	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση μεριδίου αγοράς	☐	☐	☐	☐	☐
Είσοδος σε νέα αγορά	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση εξαγωγών	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας	☐	☐	☐	☐	☐
Προώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης	☐	☐	☐	☐	☐

13. Η έρευνά σας σε αυτό (το ίδιο) ερευνητικό αντικείμενο (πέραν του συγκεκριμένου έργου);

- Συνεχίζεται
- Δεν συνεχίζεται γιατί έχουν ικανοποιηθεί προς το παρόν οι σχετικές ανάγκες
- Δεν συνεχίζεται γιατί δεν έχει εξασφαλισθεί η χρηματοδότησή της
- Δεν συνεχίζεται για άλλους λόγους (αναφέρατε συνοπτικά τους λόγους)

.....

14. Επηρέασε η συμμετοχή σας στο έργο τις προοπτικές υποβολής προτάσεων σας σε κάποια από τα ακόλουθα;

- Συμμετοχή σε άλλα εθνικά έργα ΕΤΑΚ
- Συμμετοχή σε έργα του Ορίζοντα 2020
- Εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ
- Επενδυτικά σχέδια για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή διαδικασιών/ υπηρεσιών
- Επενδυτικά σχέδια για τη βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή διαδικασιών/ υπηρεσιών
- Άλλο.....
- Όχι

15. Με αφορμή τη συνεργασία σας στο συγκεκριμένο έργο, συνεργαστήκατε με τους ίδιους εταίρους του παρόντος προγράμματος (έναν ή και περισσότερους) και σε άλλα ερευνητικά ή επενδυτικά έργα;

- Ναι
- Όχι

Εάν ναι, επιλέξτε σε τι είδος έργων

- Ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Εθνικά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Ευρωπαϊκά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Άλλο:

16. Σε ποιο βαθμό μείνате ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τη συμμετοχή του φορέα στη δράση ως προς τα ακόλουθα: (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	☐	☐	☐	☐	☐
Σύνδεση έρευνας και παραγωγής	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση/εξειδίκευση ερευνητικού δυναμικού	☐	☐	☐	☐	☐
Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση παραγωγικότητας και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού	☐	☐	☐	☐	☐
Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας	☐	☐	☐	☐	☐
Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς	☐	☐	☐	☐	☐

Ενότητα Δ: Στοιχεία για τη Στρατηγική RIS3 και το Πρόγραμμα ΕΔΚ

17. Γνωρίζετε για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3);

- 17.3 Ναι
- 17.4 Όχι

18. Γνωρίζετε ότι το Πρόγραμμα ΕΔΚ περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS;

- 18.3 Ναι
- 18.4 Όχι

19. Αν ναι, θεωρείτε ότι το Πρόγραμμα ΕΔΚ ήταν ευθυγραμμισμένο με τη RIS3;

- 19.3 Ναι
- 19.4 Όχι
- 19.5 Δε γνωρίζω

20. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος ΕΔΚ ήταν κατάλληλος ως προς:

- τη στόχευση (οικονομική ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση και τη βιώσιμη εξειδίκευση/ ενσωμάτωση της νέας γνώσης και της καινοτομίας/ σύνδεση της ακαδημαϊκής έρευνας με τις ανάγκες);
 - Ναι

- Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τη χρηματοδότηση;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί

21. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ενίσχυση επιχειρήσεων;

- 21.3 Ναι
- 21.4 Όχι
- 21.5 Δε γνωρίζω

22. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ανάπτυξη καινοτομικών χαρακτηριστικών της επιχείρησης;

- 22.3 Ναι
- 22.4 Όχι
- 22.5 Δε γνωρίζω

23. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ανάπτυξη συνεργασιών της επιχείρησης;

- 23.3 Ναι
- 23.4 Όχι
- 23.5 Δε γνωρίζω

24. Γνωρίζετε τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

- 24.3 Ναι
- 24.4 Όχι

25. Εάν ναι, συμφωνείτε με αυτούς;

- 25.3 Ναι
- 25.4 Όχι

26. Γνωρίζετε για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης;

- 26.3 Ναι
- 26.4 Όχι

27. Εάν ναι, συμμετείχατε σε αυτήν;

- 27.3 Ναι
- 27.4 Όχι
- 27.5 Δε γνωρίζω

28. Θα συμμετείχατε ξανά σε παρόμοια προγράμματα ερευνητικά έργα;

- Ναι
- Όχι
- Αν όχι γιατί

Ενότητα Ε: Προτάσεις – Σχόλια

29. Συμπληρώστε με προτάσεις – σχόλια για τη Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»;

.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.3: Ερωτηματολόγιο ΕΠΑΝΕΚ για τη Δράση «Ερευνώ Δημιουργώ Καινοτομώ» προς τους Ερευνητικούς / Ακαδημαϊκούς Φορείς (RIS3)

Ερωτηματολόγιο προς τους Ερευνητικούς / Ακαδημαϊκούς Φορείς σχετικά με τη Δράση «Ερευνώ - Δημιουργώ – Καινοτομώ» (Α' και Β' κύκλος) του ΕΠΑΝΕΚ της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020

Διαχείριση Προσωπικών Δεδομένων

Συμπληρώνοντας το παρόν ερωτηματολόγιο δηλώνω τη συναίνεσή μου με την διαχείριση προσωπικών δεδομένων από την PLANET, η οποία επεξεργάζεται αυτά τα δεδομένα για λογαριασμό της Αναθέτουσας Αρχής (Γενική Γραμματεία Έρευνας & Καινοτομίας- του Υπ. Ανάπτυξης και Επενδύσεων).

Η PLANET εφαρμόζει σε κάθε περίπτωση πολιτικές, διαδικασίες και τεχνικά μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και άλλες παράνομες ή μη εξουσιοδοτημένες μορφές επεξεργασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΥΤΟΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Παρακαλούμε ακολουθείστε τις οδηγίες κάθε ερώτησης, και **κυκλώστε/ σημειώστε** την επιλογή σας.

Ενότητα Α: Στοιχεία του φορέα

1. Σε ποια κατηγορία ανήκει ο Φορέας σας;
 - Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
 - Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα
 - Τεχνολογικοί Φορείς
 - Άλλο.....
2. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς υπάγεται το κύριο αντικείμενο των ερευνητικών δραστηριοτήτων του φορέα/εργαστηρίου σας;
 - Υλικά - Κατασκευές
 - Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες
 - Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων
 - Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη
 - Υγεία & Φάρμακα
 - Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
 - Ενέργεια
 - Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
 - Αναδυόμενες Τεχνολογίες
 - Άλλο
3. Συμμετείχατε κατά το παρελθόν συστηματικά σε εθνικά προγράμματα ή και ερευνητικά έργα που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΣΠΑ;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν Όχι γιατί

Ενότητα Β: Στοιχεία Συμμετοχής στο Πρόγραμμα ΕΔΚ

4. Σε ποιους από τους δύο κύκλους της Προκήρυξης ΕΔΚ συμμετείχατε;
 - Α' Κύκλος
 - Β' Κύκλος
 - Και στους 2 κύκλους
5. Σε ποια παρέμβαση εντάσσεται το έργο που υλοποιήσατε;
 - Παρέμβαση I- Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις
 - Παρέμβαση II- Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς
 - Παρέμβαση III- Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων
 - Παρέμβαση IV- Σφραγίδα Αριστείας
6. Σε ποιον θεματικό τομέα εντάσσεται το έργο που υλοποιήσατε;
 - Υλικά - Κατασκευές

- Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων
- Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Υγεία & Φάρμακα
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Ενέργεια
- Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
- Αναδυόμενες Τεχνολογίες
- Άλλο

7. Σε ποια Περιφέρεια βρίσκονται οι εγκαταστάσεις που επωφελούνται από την υλοποίηση του έργου;

- Θεσσαλίας
- Κρήτης/ Ν. Αιγαίου
- Β. Αιγαίου/ Πελοποννήσου
- Ιονίου
- Αττικής
- Δυτ. Μακεδονίας
- Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης
- Στ. Ελλάδα
- Ηπείρου
- Δυτ. Ελλάδα
- Κεντρ. Μακεδονίας

8. Ποιες δραστηριότητες ενισχύθηκαν από το Πρόγραμμα ΕΔΚ;

- Βασική έρευνα
- Βιομηχανική / Εφαρμοσμένη Έρευνα
- Πειραματική Ανάπτυξη

Ενότητα Γ: Ερωτήματα σχετικά με το Έργο

9. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής επάρκειας των εταιριών	☐	☐	☐	☐	☐
Διαφορετικό επίπεδο δέσμευσης/ αίσθησης "ιδιοκτησίας"	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες σε θέματα συν-σχεδιασμού	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην αναθεώρηση του τεχνικού αντικειμένου	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην κοινή υλοποίηση	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες επικοινωνίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην αντικατάσταση εταιριών	☐	☐	☐	☐	☐
Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων του Προγράμματος κατά τη διενέργεια υλοποίησης του έργου	☐	☐	☐	☐	☐
Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων επαλήθευσης	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στη καταβολή της ενίσχυσης	☐	☐	☐	☐	☐
Ζητήματα σχετικά με τη λειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος	☐	☐	☐	☐	☐

10. Το ερευνητικό έργο οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα;

Άμεσα

- Ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος ή υπηρεσίας
 - Ναι
 - Όχι
- Δημιουργία νέας τεχνολογίας/τεχνογνωσίας
 - Ναι
 - Όχι
- Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού
 - Από 1-έως 2 άτομα,
 - Από 2 έως 3 άτομα,
 - Πάνω από 3
- Πρόσληψη προσωρινού νέου ερευνητικού προσωπικού
 - Από 1-έως 2 άτομα,
 - Από 2 έως 3 άτομα,
 - Πάνω από 3
- Δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών - αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού
 - Ναι
 - Όχι
- Περαιτέρω συνεργασίες με τους εταίρους του ερευνητικού σχήματος/άλλους
 - Ναι
 - Όχι
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις
 - Ναι
 - Όχι ακόμη
 - Όχι
- Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
 - Ναι
 - Όχι ακόμη
 - Όχι
- Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας (όπως spin off)
 - Ναι
 - Όχι ακόμη
 - Όχι
- Άλλο

Αν το έργο οδήγησε στην ανάπτυξη νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος/ υπηρεσίας, το συγκεκριμένο προϊόν/υπηρεσία...

- έχει ήδη αξιοποιηθεί εμπορικά από μέλη του εταιρικού σχήματος
 - έχει ήδη αξιοποιηθεί εσωτερικά από μέλη του εταιρικού σχήματος (για την ανάπτυξη άλλων προϊόντων/υπηρεσιών που στηρίζονται στην τεχνογνωσία που παρήχθη)
 - βελτιώθηκε με την αύξηση του βαθμού τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL)
 - δεν έχει αξιοποιηθεί από μέλη του εταιρικού σχήματος
 - δεν γνωρίζω
- παρακαλώ σχολιάστε περαιτέρω:.....

Μεσοπρόθεσμα (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Ενίσχυση έρευνας με διεπιστημονική προσέγγιση	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση της έρευνας (βασική έρευνα, βιομηχανική/εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη)	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση της εξειδίκευσης των ανθρώπινων πόρων (γνώσεων και δεξιοτήτων)	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση προσωπικού	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα	☐	☐	☐	☐	☐
Πρώθηση της Πράσινης Ανάπτυξης	☐	☐	☐	☐	☐

11. Η έρευνά σας σε αυτό (το ίδιο) ερευνητικό αντικείμενο (πέραν του συγκεκριμένου έργου);

- Συνεχίζεται
- Δεν συνεχίζεται γιατί έχουν ικανοποιηθεί προς το παρόν οι σχετικές ανάγκες
- Δεν συνεχίζεται γιατί δεν έχει εξασφαλισθεί η χρηματοδότησή της
- Δεν συνεχίζεται για άλλους λόγους (αναφέρατε συνοπτικά τους λόγους)

.....

12. Επηρέασε η συμμετοχή σας στο έργο τις προοπτικές υποβολής προτάσεων σας σε κάποια από τα ακόλουθα;

- Συμμετοχή σε άλλα εθνικά έργα ΕΤΑΚ
- Συμμετοχή σε έργα του Ορίζοντα 2020
- Άλλο.....
- Όχι

13. Με αφορμή τη συνεργασία σας στο συγκεκριμένο έργο, συνεργαστήκατε με τους ίδιους εταίρους του παρόντος προγράμματος (έναν ή και περισσότερους) και σε άλλα ερευνητικά ή επενδυτικά έργα;

- Ναι
- Όχι

Εάν ναι, επιλέξτε σε τι είδος έργων

- Ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Εθνικά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Ευρωπαϊκά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Άλλο:

14. Σε ποιο βαθμό μείνατε ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τη συμμετοχή του φορέα στη δράση ως προς τα ακόλουθα: (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

1 2 3 4 5

Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	☐	☐	☐	☐	☐
Σύνδεση έρευνας και παραγωγής	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση/εξειδίκευση ερευνητικού δυναμικού	☐	☐	☐	☐	☐
Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών/ διεργασιών	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση παραγωγικότητας και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού	☐	☐	☐	☐	☐
Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας	☐	☐	☐	☐	☐
Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς	☐	☐	☐	☐	☐

Ενότητα Δ: Στοιχεία για τη Στρατηγική RIS3 και το Πρόγραμμα ΕΔΚ

15. Γνωρίζετε για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3);

- Ναι
- Όχι

16. Γνωρίζετε ότι το Πρόγραμμα ΕΔΚ περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS;

- Ναι
- Όχι

17. Αν ναι, θεωρείτε ότι το Πρόγραμμα ΕΔΚ ήταν ευθυγραμμισμένο με τη RIS3;

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

18. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος ΕΔΚ ήταν κατάλληλος ως προς:

- τη στόχευση (οικονομική ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση και τη βιώσιμη εξειδίκευση/ ενσωμάτωση της νέας γνώσης και της καινοτομίας/ σύνδεση της ακαδημαϊκής έρευνας με τις ανάγκες);
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί
- τη χρηματοδότηση;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν όχι γιατί

- τα πεδία ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δαπάνες;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν Όχι γιατί
- τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν Όχι γιατί
- τις διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης των σχετικών έργων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν Όχι γιατί
- τις διαδικασίες παρακολούθησης/ πιστοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων;
 - Ναι
 - Όχι
 - Αν Όχι γιατί

19. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ενίσχυση ερευνητικών / ακαδημαϊκών φορέων;

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

20. Αποτέλεσε το Πρόγραμμα ΕΔΚ παρέμβαση για την ανάπτυξη συνεργασιών του φορέα σας;

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

21. Γνωρίζετε τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

- Ναι
- Όχι

22. Εάν ναι, συμφωνείτε με αυτούς;

- Ναι
- Όχι

23. Γνωρίζετε για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης;

- Ναι
- Όχι

24. Εάν ναι, συμμετείχατε σε αυτήν;

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

25. Θα συμμετείχατε ξανά σε παρόμοια ερευνητικά έργα ανάλογων Δράσεων;

- Ναι
- Όχι
- Αν όχι γιατί

Ενότητα Ε: Προτάσεις – Σχόλια

30. Συμπληρώστε με προτάσεις – σχόλια για τη Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»;

.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.4: Ερωτηματολόγιο ΕΠΑνΕΚ σχετικά με τις Δράσεις των Ερευνητικών Υποδομών προς τους Ερευνητικούς / Ακαδημαϊκούς Φορείς (RIS3)

Ερωτηματολόγιο προς τους Ερευνητικούς / Ακαδημαϊκούς Φορείς σχετικά με τις Δράσεις των Ερευνητικών Υποδομών του ΕΠΑνΕΚ της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020

- Δράση Στρατηγικής Ανάπτυξης Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων
- Ενίσχυση των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας – Α΄ Κύκλος
- Ενίσχυση των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας – Β΄ Κύκλος
- Υποστήριξη της Περιφερειακής Αριστείας

Διαχείριση Προσωπικών Δεδομένων

Συμπληρώνοντας το παρόν ερωτηματολόγιο δηλώνω τη συναίνεσή μου με την διαχείριση προσωπικών δεδομένων από την PLANET, η οποία επεξεργάζεται αυτά τα δεδομένα για λογαριασμό της Αναθέτουσας Αρχής (Γενική Γραμματεία Έρευνας & Καινοτομίας- του Υπ. Ανάπτυξης και Επενδύσεων).

Η PLANET εφαρμόζει σε κάθε περίπτωση πολιτικές, διαδικασίες και τεχνικά μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και άλλες παράνομες ή μη εξουσιοδοτημένες μορφές επεξεργασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΥΤΟΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Παρακαλούμε ακολουθείστε τις οδηγίες κάθε ερώτησης, και **κυκλώστε/ σημειώστε** την επιλογή σας.

Ενότητα Α: Στοιχεία του Φορέα

1. **Επωνυμία Φορέα:** _____

2. **Σε ποια κατηγορία ανήκει ο Φορέας σας;**

- Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα
- Τεχνολογικοί Φορείς
- ΝΠΔΔ (Εποπτευόμενα από τη ΓΓΕΚ Ερευνητικά Κέντρα/Ινστιτούτα και Τεχνολογικοί Φορείς)
- ΝΠΙΔ (Εποπτευόμενα από τη ΓΓΕΚ Ερευνητικά Κέντρα/Ινστιτούτα και Τεχνολογικοί Φορείς)
- Δημόσιοι Ερευνητικοί Φορείς του άρθρου 13^Α, περίπτωση Α, Β, και Γ του Ν. 4310/2014 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μεμονωμένα ή σε δίκτυα, οι οποίοι διαθέτουν έδρα ή παράρτημα στις περιφέρειες: Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Ήπειρος, Δυτική Μακεδονία, Ιόνιοι Νήσοι, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο, Στερεά Ελλάδα
- Άλλο.....

Ενότητα Β: Στοιχεία Συμμετοχής σε Δράση Ερευνητικών Υποδομών

3. **Σε ποια Πρόσκληση συμμετείχατε;**

- Δράση Στρατηγικής Ανάπτυξης Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων
- Ενίσχυση των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας – Α΄ Κύκλος
- Ενίσχυση των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας – Β΄ Κύκλος
- Υποστήριξη της Περιφερειακής Αριστείας

4. **Σε ποια Περιφέρεια υλοποιήθηκε το έργο;**

- Θεσσαλίας
- Κρήτης/ Ν. Αιγαίου
- Β. Αιγαίου/ Πελοποννήσου
- Ιονίου
- Αττικής
- Δυτ. Μακεδονίας
- Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης
- Στ. Ελλάδα
- Ηπείρου
- Δυτ. Ελλάδα
- Κεντρ. Μακεδονίας

5. Σε ποιον θεματικό τομέα εντάσσεται το έργο που υλοποιήσατε;

- Υλικά - Κατασκευές
- Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημοουργικές Βιομηχανίες
- Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων
- Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Υγεία & Φάρμακα
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Ενέργεια
- Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών
- Άλλο.....

6. Ποιες δραστηριότητες ενισχύθηκαν από τη Δράση;

- Βασική Έρευνα
- Βιομηχανική/ Εφαρμοσμένη Έρευνα
- Πειραματική Ανάπτυξη
- Άλλη(αναφέρατε)

7. Ποια φάση της ερευνητικής υποδομής χρηματοδοτήθηκε;

- Προπαρασκευαστική
- Πιλοτική λειτουργία
- Άλλη

Ενότητα Β: Ερωτήματα σχετικά με το έργο

8. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Αδυναμίες στον σχεδιασμό που οδήγησαν σε προβλήματα κατά την υλοποίηση	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες επικοινωνίας με την ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην τήρηση των υποχρεώσεων της Δράσης κατά την υλοποίηση του έργου	☐	☐	☐	☐	☐
Σημαντικός διαχειριστικός φόρτος στην παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου ως προς τις οδηγίες διαχείρισης	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στην πιστοποίηση των αιτημάτων χρηματοδότησης	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στη καταβολή της επιχορήγησης	☐	☐	☐	☐	☐
Περιοριστική επιλεξιμότητα δαπανών	☐	☐	☐	☐	☐
Περιορισμένος Προϋπολογισμός για να καλύψει τις ανάγκες του έργου	☐	☐	☐	☐	☐
Άλλο: Παρακαλώ αναφέρετε	☐	☐	☐	☐	☐

9. Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής οδήγησε ή αναμένεται να οδηγήσει στα ακόλουθα Άμεσα

- Πρόσληψη μόνιμου νέου ερευνητικού προσωπικού
 - Από 1-έως 2 άτομα,
 - Από 2 έως 3 άτομα,
 - Πάνω από 3
- Πρόσληψη προσωρινού νέου ερευνητικού προσωπικού
 - Από 1-έως 2 άτομα,
 - Από 2 έως 3 άτομα,
 - Πάνω από 3
- Δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών - αναβάθμιση ερευνητικού εξοπλισμού
 - Ναι
 - Όχι
- Ανάπτυξη νέων επιστημονικών πεδίων
 - Ναι
 - Όχι ακόμη
 - Όχι
- Ανάπτυξη τεχνολογικών και επιστημονικών καινοτομιών

- Ναι
- Όχι ακόμη
- Όχι
- Ανάπτυξη ψηφιακών και άλλων εργαλείων
 - Ναι
 - Όχι ακόμη
 - Όχι
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις
 - Ναι
 - Όχι ακόμη
 - Όχι
- Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
 - Ναι
 - Όχι ακόμη
 - Όχι
- Ίδρυση νέας επιχειρηματικής οντότητας (όπως spin off)
 - Ναι
 - Όχι ακόμη
 - Όχι
- Άλλο

Μεσο- μακροπρόθεσμα (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Ενίσχυση έρευνας με διεπιστημονική προσέγγιση	☐	☐	☐	☐	☐
Ενδυνάμωση συνεργασίας με τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση ικανότητας προσέλκυσης χρηστών (δημόσιοι & ιδιωτικοί φορείς, επιστημονικό δυναμικό)	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση της πρόσβασης της ερευνητικής υποδομής σε ένα ευρύ φάσμα χρηστών	☐	☐	☐	☐	☐
Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση των διεθνών συνεργασιών/ συμμετοχή σε αντίστοιχα διεθνή δίκτυα	☐	☐	☐	☐	☐
Πρόωθηση της Πράσινης Ανάπτυξης	☐	☐	☐	☐	☐

10. Η ερευνητική υποδομή αναπτύσσεται με τη συνεργασία και άλλων εταιρών (ΑΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα/ Ινστιτούτα, Τεχνολογικοί Φορείς κ.κ.);

- Ναι
- Όχι

Εάν ναι

α) ποιες ήταν οι σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε στη συνεργασία και σε τι βαθμό; (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής επάρκειας των εταιρών	☐	☐	☐	☐	☐
Διαφορετικό επίπεδο δέσμευσης/ αίσθησης "ιδιοκτησίας"	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες σε θέματα συν-σχεδιασμού	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην κοινή υλοποίηση	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες επικοινωνίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας	☐	☐	☐	☐	☐
Δυσκολίες στην αντικατάσταση εταιρών	☐	☐	☐	☐	☐

β) συνεργασθήκατε με τους συγκεκριμένους εταιρούς (έναν ή και περισσότερους) και σε άλλα έργα;

- Ναι
- Όχι

Εάν ναι, επιλέξτε τι είδος έργων:

- Εθνικά Χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Έργα του Ορίζοντα 2020
- Άλλα Ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης
- Άλλο:

11. Η ερευνητική υποδομή σε ποια φάση ανάπτυξής της βρίσκεται σήμερα;

- Προπαρασκευαστική
- Πιλοτική λειτουργία
- Επιχειρησιακή λειτουργία

12. Σε ποιο βαθμό μείνατε ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τη συμμετοχή του φορέα στη Δράση ως προς τα ακόλουθα: (απαντήστε σε πενταβάθμια κλίμακα, όπου το 1 σημαίνει καθόλου και το 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό)

	1	2	3	4	5
Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	☐	☐	☐	☐	☐
Ενίσχυση για τη δημιουργία νέων γνώσεων/ κατευθύνσεων	☐	☐	☐	☐	☐
Πρώθηση ερευνητικής αριστείας	☐	☐	☐	☐	☐
Σύνδεση έρευνας και παραγωγής	☐	☐	☐	☐	☐
Δικτύωση και συνεργασία με άλλους φορείς	☐	☐	☐	☐	☐
Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων/παραγόμενης καινοτομίας	☐	☐	☐	☐	☐

13. Ποιες προτάσεις βελτίωσης των δράσεων Ερευνητικών Υποδομών θεωρείτε ότι πρέπει να ληφθούν υπόψιν σε μελλοντικές αντίστοιχες προσκλήσεις;

- Απλούστευση διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης
- Διεύρυνση επιλέξιμων δαπανών
- Μεγαλύτερη χρονική διάρκεια του έργου
- Άλλο.....

Ενότητα Δ: Στοιχεία για τη Στρατηγική RIS3 και το Πολυετές

14. Γνωρίζετε για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3);

- 11.1 Ναι
- 12.1 Όχι

15. Γνωρίζετε για τον Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών;

- 13.1 Ναι
- 14.1 Όχι

16. Γνωρίζετε ότι η ενίσχυση ερευνητικών υποδομών σύμφωνα με τον Εθνικό Οδικό Χάρτη περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της RIS;

- 15.1 Ναι
- 16.1 Όχι

17. Αν ναι, θεωρείτε η Δράση που συμμετείχατε ήταν ευθυγραμμισμένη με τη RIS3;

- 17.1 Ναι
- 18.1 Όχι
- 19.1 Δε γνωρίζω

18. Γνωρίζετε τους προκαθορισμένους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

- 20.1 Ναι
- 21.1 Όχι

19. Εάν ναι, συμφωνείτε με αυτούς;

- 22.1 Ναι
- 23.1 Όχι

20. Γνωρίζετε για τη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, στο σκέλος της που αφορά στις ερευνητικές υποδομές και τη διασύνδεσή τους με τους τομείς προτεραιότητας της RIS3;

- 24.1 Ναι

25.1 Όχι

21. Εάν ναι, συμμετείχατε σε αυτήν;

26.1 Ναι

27.1 Όχι

28.1 Δε γνωρίζω

Ενότητα Ε: Προτάσεις – Σχόλια

22. Συμπληρώστε με προτάσεις – σχόλια για τις Δράσεις των Ερευνητικών Υποδομών:

.....

4.3 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Π-Β2_Έκθεση Συνεντεύξεων και Ομάδων Εστίασης)

Παραδοτέο Π-Β2:
Έκθεση Συνεντεύξεων με
Εκπροσώπους των Οργάνων
Σχεδιασμού, Υποστήριξης και
Παρακολούθησης υλοποίησης
της RIS3

Σεπτέμβριος 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ	3
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ	5
2.1 Διενέργεια Προσωπικών Συνεντεύξεων	5
2.2 Διενέργεια Ομάδων Εστίασης	7
3. ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ.....	9
3.1 Συνεντεύξεις Στελεχών ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για το Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής.....	9
3.2 Συνεντεύξεις Στελεχών ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για τις Δράσεις	15
3.3 Συνεντεύξεις Στελεχών ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ για το Σχεδιασμό και την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.....	18
3.4 Συνεντεύξεις Στρατηγικών Φορέων για τον Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής.....	21
3.5 Συνεντεύξεις Στελεχών για το Σχεδιασμό και Εφαρμογή των Περιφερειακών Στρατηγικών	22
3.6 Ομάδες Εστίασης.....	29
4. ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: Εργαλεία ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας πεδίου	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Πίνακας συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Προσκλήσεις Ομάδων Εστίασης	50

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ

ΑΑ	Αναθέτουσα Αρχή
ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΒΔ	Βάση Δεδομένων
ΓΓΕΚ	Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας
ΓΓΕΤ	Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας
ΕΔΚ	Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
Ε&Κ	Έρευνα και Καινοτομία
Ε&Τ	Έρευνα και Τεχνολογία
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑνεΚ	Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΤΑΚ	Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΠΡΟ	Δ/ση Σχεδιασμού & Προγραμματισμού Πολιτικών και Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας
ΠΣΚΕ	Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων
RIS3	Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν παραδοτέο με τίτλο «Π-Β2: Έκθεση συνεντεύξεων με εκπροσώπους των οργάνων σχεδιασμού, υποστήριξης και παρακολούθησης υλοποίησης της RIS3 (πρόσθετο παραδοτέο)» εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης με ημερομηνία υπογραφής την 12/05/2023 μεταξύ της «Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας, Δ/νση Σχεδιασμού και Προγραμματισμού Πολιτικών και Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας» και της Εταιρείας Planet A.E. στο πλαίσιο του Έργου: «Αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) 2014-2020» και αφορά πρόσθετο παραδοτέο και αποτελείται από την παρούσα Εισαγωγή και τα ακόλουθα Κεφάλαια:

- **Κεφάλαιο 2: Συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας διενέργειας συνεντεύξεων**, το οποίο περιλαμβάνει την παρουσίαση της μεθοδολογία που ακολουθήθηκε κατά την διενέργεια των Προσωπικών Συνεντεύξεων και των Ομάδων Εστίασης, στο πλαίσιο της σχετικής σύμβασης που έχει συνάψει με την «Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας».
- **Κεφάλαιο 3: Σύνοψη Συμπερασμάτων**, το οποίο περιλαμβάνει την ανάλυση των αποτελεσμάτων των προσωπικών συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν με τα Στελέχη της ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για το Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής, τα Στελέχη της ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για τις Δράσεις, τα Στελέχη για το Σχεδιασμό και Εφαρμογή των Περιφερειακών Στρατηγικών και τις προσωπικές συνεντεύξεις με τους Στρατηγικούς Φορείς για το Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής, καθώς και των ομάδων εστίασης, στο πλαίσιο της σχετικής σύμβασης που έχει συνάψει με την «Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας».
- **Κεφάλαιο 4: Αναφορά σε Προβλήματα που Εντοπίστηκαν κατά τη Διενέργεια των Συνεντεύξεων**, το οποίο περιλαμβάνει την αναλυτική παρουσίαση των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά την διενέργεια των συνεντεύξεων με τα αρμόδια στελέχη και στις ομάδες εστίασης, στο πλαίσιο της σχετικής σύμβασης που έχει συνάψει με την «Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας».
- **Παραρτήματα**
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:** Εργαλεία ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας πεδίου
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.1:** Οδηγός Ομάδων Εστίασης για τη Δράση «Κέντρα Ικανοτήτων» - Δικαιούχοι
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.2:** Οδηγός Ομάδων Εστίασης για τη Δράση Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ ΣΣΚ (Φορέας Αρωγός)
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.3:** Οδηγός Συνέντευξης Στελεχών για τον Σχεδιασμό και την Εφαρμογή των Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.4:** Οδηγός Συνέντευξης Στελεχών ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για τις Δράσεις
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.5:** Οδηγός Συνέντευξης Στελεχών ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για τον Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.6:** Οδηγός Συνέντευξης Στελεχών ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ για τις Δράσεις RIS
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ:** Πίνακας συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ:** Προσκλήσεις Ομάδων Εστίασης
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.1:** Ομάδα Εστίασης – Κέντρα Ικανοτήτων
 - **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.2:** Ομάδα Εστίασης – Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

2.1 Διενέργεια Προσωπικών Συνεντεύξεων

Βασικός στόχος των συνεντεύξεων ήταν να εμπλουτιστούν οι έρευνες πεδίου με πρόσθετες πληροφορίες παράγοντες και ερμηνευτικά σχήματα για τα ζητήματα της αξιολόγησης όπως αυτά προέκυψαν από τα αξιολογικά ερωτήματα. Η λίστα των συνεντευξιαζόμενων παρατίθεται στο Παράρτημα II και περιλαμβάνει στελέχη της ΓΓΕΚ, της ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ, της ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ, της ΕΥΣΠΕΠ, και αρμόδιων οργάνων των Περιφερειών σχετικών με θέματα σχεδιασμού, εφαρμογής και παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, των Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης καθώς και Δράσεων που άπτονται της Εθνικής και των Περιφερειακών RIS3. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης πραγματοποιήθηκε μια ανοιχτού τύπου συζήτηση ώστε οι συνεντευξιαζόμενοι να παραθέσουν τις απόψεις τους όχι μόνο μέσω της δομημένης μορφής ενός ερωτηματολογίου, αλλά στο ευρύτερο πλαίσιο μιας συζήτησης για τα υπό μελέτη κριτήρια όπως παρατίθενται στους Οδηγούς Συνέντευξης στο Παράρτημα I.

Αναλυτικότερα, πραγματοποιήθηκαν προσωπικές συνεντεύξεις με τα Στελέχη της ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για το Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής, τα Στελέχη της ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για τις Δράσεις, τα στελέχη για το Σχεδιασμό και Εφαρμογή των Περιφερειακών Στρατηγικών, τα στελέχη της ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ, τα στελέχη της ΕΥΣΠΕΠ και της ΕΥΣΣΑ για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και παρακολούθηση της Εθνικής RIS3, των Περιφερειακών RIS3 αλλά και Δράσεων. Επίσης πραγματοποιήθηκαν προσωπικές συνεντεύξεις με Στρατηγικούς Φορείς για το Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής που σκοπό είχε άντληση απόψεων, εμπειριών, σκέψεων, προβληματισμών και προτάσεων των άμεσα εμπλεκόμενων μερών στον σχεδιασμό, στην υλοποίηση της Εθνικής και Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και στην αξιολόγηση των Δράσεων που υλοποιήθηκαν. Στόχος ήταν η καλύτερη κατανόηση του βαθμού υλοποίησης των στόχων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, της εφαρμογής του σχεδιασμού, τις επίτευξης των στόχων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης καθώς και το βαθμό που η Εθνική RIS3 επηρέασε τον σχεδιασμό των Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης, πως διαμορφώθηκε το Σχέδιο Δράσης και κατά πόσο συνέβαλε στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων τόσο για άμεση λήψη διορθωτικών και βελτιωτικών μέτρων όσο και για τον καλύτερο σχεδιασμό αντίστοιχων έργων στο μέλλον.

Εργαλεία Διενέργειας ημιδομημένων συνεντεύξεων

Οι συνεντεύξεις είναι ένα από τα βασικότερα εργαλεία της ποιοτικής έρευνας. Οι συνεντεύξεις χρησιμοποιούνται για την άντληση στοιχείων και εκτιμήσεων που δεν είναι διαθέσιμα από υπάρχουσες πηγές. Επίσης, οι συνεντεύξεις παρέχουν ιδιαίτερη ευελιξία στην άντληση των αναγκαίων πληροφοριών και σημαντικά υψηλότερο βαθμό ελευθερίας για την κατάθεση νέων απόψεων. Απαραίτητες προϋποθέσεις για μια επιτυχημένη συνέντευξη είναι αφ' ενός το ισχυρό γνωστικό υπόβαθρο και αφ' ετέρου το υψηλό επίπεδο εμπειρίας των στελεχών που παίρνουν τις συνεντεύξεις, προκειμένου να διαμορφώνουν το φάσμα της συνέντευξης χωρίς όμως να επιδρούν στις απαντήσεις που δίδονται. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα πεδίου με τη διενέργεια συνεντεύξεων είναι τεχνική, που εξυπηρετεί τη λήψη σχετικών πληροφοριών για τη λογική, τις αρχές και την αναπαράσταση των ερωτηθέντων για το έργο ή το πρόγραμμα γενικότερα. Εκτός από τις αντικειμενικές αναπαραστάσεις, εξυπηρετεί επίσης στη συλλογή πληροφοριών με ατομική πρακτική. Οι συνεντεύξεις είναι ιδιαίτερα πολύτιμες, στην εξερεύνηση μεθόδων με τις οποίες υλοποιήθηκε ένα έργο καθώς και στον προσδιορισμό καλών πρακτικών.

Η διαδικασία των συνεντεύξεων περιλαμβάνει τα εξής στάδια:**Στάδιο 1: Οργάνωση/Προγραμματισμός Συνεντεύξεων**

Το στάδιο αυτό περιλάμβανε τα εξής βήματα:

Βήμα 1: Επιλογή των συνεντευξιζόμενων

Σε σύγκριση με την έρευνα πεδίου που πραγματοποιείται με τη χρήση ερωτηματολογίων, στην έρευνα που πραγματοποιείται μέσω συνεντεύξεων το απαιτούμενο δείγμα είναι μικρότερο, ενώ ο αριθμός των συνεντεύξεων που πραγματοποιούνται εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως π.χ., το θέμα της συνέντευξης, την ομάδα-στόχο, από τους διαθέσιμους πόρους κ.λπ.. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν σε προκαθορισμένες ομάδες στόχου.

Βήμα 2: Σχεδιασμός της συνέντευξης

Ο σχεδιασμός των συνεντεύξεων βασίστηκε στην κατάρτιση οδηγών συνέντευξης (**βλ. Παράρτημα Ι**) που χρησιμοποιήθηκε από το Σύμβουλο Αξιολόγησης κατά τη διενέργεια των συνεντεύξεων. Μέσω των οδηγών αυτών εξετάστηκαν και διευκρινίστηκαν βασικά ζητήματα της συνέντευξης από τον Σύμβουλο Αξιολόγησης.

Βήμα 3: Επιλογή και εκπαίδευση των ατόμων που θα πάρουν τη συνέντευξη

Το βήμα αυτό αφορά τους ερευνητές που θα πραγματοποιήσουν τις συνεντεύξεις. Τα άτομα που επιλέχθηκαν έχουν σημαντική εμπειρία στην πραγματοποίηση αυτού του είδους συνεντεύξεων μέσω της συμμετοχής τους σε αντίστοιχες αξιολογήσεις άλλων έργων ή/και προγραμμάτων. Η εκπαίδευση αυτή αφορούσε κυρίως στο αντικείμενο της προς αξιολόγηση θεμάτων, επισημαίνοντας σημεία που απαιτούσαν ιδιαίτερη προσοχή. Επίσης, σε αυτό το βήμα προσδιορίστηκε και ο αριθμός των συνεντεύξεων ανά ερευνητή.

Στάδιο 2: Διεξαγωγή των συνεντεύξεων

Το στάδιο αυτό αφορά την πραγματοποίηση των προκαθορισμένων συνεντεύξεων. Ο αριθμός των ερωτήσεων όσο και η πορεία της κάθε συνέντευξης ήταν προκαθορισμένη ανάλογα με το προφίλ του συνεντευξιζόμενου, όπως η θέση που κατέχει, ο βαθμός εμπλοκής του στην Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, ο βαθμός συμμετοχής του στον σχεδιασμό των Δράσεων, ο βαθμός συμμετοχής του στον σχεδιασμό της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης κ.λπ.. Να σημειωθεί ότι, με στόχο την ορθή και ομαλή διεξαγωγή της συνέντευξης, στον οδηγό της συνέντευξης ενσωματώθηκαν και οι λογικοί έλεγχοι που θα καθορίζουν τη ροή της συνέντευξης.

Το σχέδιο εργασιών για την υλοποίηση των συνεντεύξεων το οποίο σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε από τον Σύμβουλο περιλάμβανε τα ακόλουθα βήματα:

- Επικοινωνία με τον υποψήφιο συνεντευξιζόμενο ηλεκτρονικά ή / και τηλεφωνικά για τον από κοινού ορισμό του τρόπου (τηλεφωνικά ή διαδικτυακά μέσω «Teams» ή άλλης εφαρμογής) και της ημερομηνίας της συνέντευξης βάσει διαθεσιμότητας του συνεντευξιζόμενου.
- Αποστολή στον συνεντευξιζόμενο στοιχείων σχετικών με το αντικείμενο της έρευνας και το ευρύτερο αντικείμενο του έργου καθώς και του σχετικού οδηγού συνέντευξης, μετά την οριστικοποίηση του σχετικού ραντεβού και πριν την διεξαγωγή της κάθε συνέντευξης.
- Πραγματοποίηση της συνέντευξης κατά την ορισθείσα ημερομηνία βάσει καθορισμένου προγράμματος των συνεντεύξεων.

Στάδιο 3: Επεξεργασία και Ανάλυση των Στοιχείων

Στο στάδιο αυτό πραγματοποιήθηκε η επεξεργασία και η ανάλυση των στοιχείων που έχουν συλλεχθεί κατά τη διάρκεια συνεντεύξεων. Μετά την ολοκλήρωση της συνέντευξης, και σε δεύτερο χρόνο, ακολουθούσε η αποδελτίωση των συνεντεύξεων και όλων των θεμάτων που συζητήθηκαν σε αυτή. Να σημειωθεί ότι για τα τελικά αποτελέσματα της αξιολόγησης, τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας συνδυάστηκαν με τα αποτελέσματα που εξήχθησαν από την επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω των ερωτηματολογίων.

2.2 Διενέργεια Ομάδων Εστίασης

Ομάδες Εστίασης (focus groups)

Οι ομάδες εστίασης αποτελούν μέθοδο συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε συμπληρωματικά της μεθόδου των προσωπικών συνεντεύξεων. Οι ομάδες εστίασης ολοκληρώθηκαν σε δύο συναντήσεις με το συντονιστή να θέτει ανοικτού τύπου ερωτήσεις για τη διερεύνηση του υπό μελέτη θέματος. Συγκεκριμένα, ορίστηκαν δύο ομάδες εστίασης: (i) ομάδα εστίασης για την αξιολόγηση της Δράσης «**ΚΕΝΤΡΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ**» που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020 και (ii) ομάδα εστίασης για την αξιολόγηση της Δράσης «**ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ΣΣΚ**» που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020 με σκοπό την άντληση απόψεων, σκέψεων, προβληματισμών και προτάσεων τόσο για άμεση λήψη διορθωτικών και βελτιωτικών μέτρων όσο και για τον καλύτερο σχεδιασμό αντίστοιχων δράσεων στο μέλλον ως προς:

- Τα κίνητρα συμμετοχής στην συγκεκριμένη δράση
- Σημασία και επάρκεια της χρηματοδότησης
- Επιτεύγματα της Δράσης
- Θετικά σημεία της Δράσης
- Προβλήματα
- Προτάσεις βελτίωσης για μελλοντικές δράσεις
- Ο συνολικός σχεδιασμός της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Ο σχεδιασμός των ομάδων εστίασης περιελάμβανε την κατάρτιση οδηγών (βλ. Παράρτημα I) που χρησιμοποιήθηκε από το Σύμβουλο Αξιολόγησης κατά την εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθόδου ποιοτικής έρευνας. Μέσω των οδηγών αυτών εξετάστηκαν και διευκρινίστηκαν βασικά ζητήματα της συνέντευξης από τον Σύμβουλο Αξιολόγησης. Εν συνεχεία, στις 03/08/2023 αποστάλθηκε μέσω email σχετική Πρόσκληση για τη Δράση **Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας / ΣΣΚ – 1^η Πρόσκληση «Φορέας Αρωγός»**. Στις 28/08/2023, προωθήθηκε και ο σχετικός οδηγός της ομάδας εστίασης μαζί με την ημερήσια διάταξη της συνάντησης που πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 29 Αυγούστου, ώρα 11.00-13.00 μέσω τηλεδιάσκεψης. Αντίστοιχα, στις 03/08/2023 αποστάλθηκε μέσω email σχετική Πρόσκληση για τη Δράση **Κέντρα Ικανοτήτων**. Στις 28/08/2023, προωθήθηκε και ο σχετικός οδηγός της ομάδας εστίασης μαζί με την ημερήσια διάταξη της συνάντησης που πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 29 Αυγούστου, ώρα 15.00-17.00 μέσω τηλεδιάσκεψης (βλ. Παράρτημα III).

Η ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τις εξεταζόμενες ομάδες εστίασης ήταν παρόμοια με εκείνη των ποιοτικών δεδομένων των προσωπικών συνεντεύξεων, διαφοροποιώντας ωστόσο την κωδικοποίηση και κατηγοριοποίηση των θεμάτων που προέκυψαν από την εστιασμένη συζήτηση στην ομάδα. Μετά την ολοκλήρωση τους και σε δεύτερο χρόνο ακολουθούσε η αποδελτίωση και συγγραφή όλων όσων συζητήθηκαν σε αυτή.

3. ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

3.1 Συνεντεύξεις Στελεχών ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για το Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής

Οι συνεντεύξεις έγιναν με στελέχη της ΓΓΕΚ και με στελέχη της ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ αναφορικά με το σχεδιασμό της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Η ΕΥΔΕ -ΕΤΑΚ δήλωσε ότι δεν συμμετείχε στο Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής. Κατά συνέπεια στο παρόν παρατίθενται οι απόψεις στελεχών της ΓΓΕΚ που καταγράφονται στο Παράρτημα II

1. Η ΓΓΕΚ συμμετείχε ενεργά στην κατάρτιση και εφαρμογή του αναπτυξιακού προγραμματισμού της χώρας για την περίοδο 2014-2020, έχοντας την ευθύνη για τον Θεματικό Στόχο 1 'Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας'. Ανέλαβε τη διαμόρφωση, στο πλαίσιο του ΣΕΣ, της Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3). Η Στρατηγική αυτή διαμορφώθηκε παράλληλα, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, μέσα από διεργασίες αλληλεπίδρασης και συνέργειας μεταξύ των δύο επιπέδων, τις οποίες συντόνισε η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ), με την επιστημονική ευθύνη της ΓΓΕΤ.
2. Η RIS3 αποτελούσε *αιρεσιμότητα* ώστε να εκταμιευθούν πόροι του ΕΤΠΑ για δράσεις Έρευνας και Καινοτομίας, κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Το κείμενο της Στρατηγικής εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Έξυπνης Εξειδίκευσης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Αύγουστο 2015.
3. Η προσπάθεια ξεκίνησε ουσιαστικά από το 2011, με βάση τις κατευθύνσεις και το πλαίσιο που όρισε η Ε.Ε. Βασικό εργαλείο για τον σχεδιασμό της Στρατηγικής αποτέλεσε η Επιχειρηματική Ανακάλυψη, ο εντοπισμός δηλαδή επιχειρηματικών ευκαιριών μέσα από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η έρευνα και η καινοτομία και η μετατροπή τους σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Η ΓΓΕΚ σχεδίασε και εφάρμοσε τη συγκεκριμένη μεθοδολογία προκειμένου να ανταποκριθεί στις προδιαγραφές της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, ενώ υποστηρίχθηκε από εμπειρογνώμονες της Ε.Ε.
4. Αρχικά, συζητήθηκε με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΕ το σημαντικό διακύβευμα σχετικά με το θέμα του εθνικού σκέλους της RIS3 και κατά πόσο αυτό ήταν απαραίτητο να περιληφθεί ή θα έπρεπε η εστίαση να γίνει αποκλειστικά σε περιφερειακό επίπεδο. Η ΓΓΕΚ αναγνωρίστηκε ως αρμόδια να αναλάβει το ρόλο του συντονισμού σε εθνικό επίπεδο εκφράζοντας τεκμηριωμένες απόψεις τόσο για τη σημασία κι επομένως για την αναγκαιότητα του εθνικού σκέλους, όσο και για την υφιστάμενη και απαιτούμενη ικανότητα σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο, και κατάφερε να το αναγνωρίσει και εφαρμόσει ως ουσιώδες επίπεδο στη διαδικασία σχεδιασμού.
5. Πράγματι, εκ του αποτελέσματος, αναγνωρίστηκε η δυσκολία σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο: οι Περιφέρειες δεν είχαν την ικανότητα που χρειαζόταν για τη διαμόρφωση μιας περιφερειακής στρατηγικής (δυσκολεύτηκαν ακόμη και στα βασικά βήματα όπως ο ορισμός ή/και η ανακάλυψη των ανταγωνιστικών τους πλεονεκτημάτων) ενώ αναγνωρίζεται και το ουσιαστικό κενό πολιτικής με την ανάληψη της σχετικής 'αρμοδιότητας' από τις ΕΥΔ των ΠΕΠ, εντός ιδιαίτερα ασφυκτικών προθεσμιών υποβολής των Περιφερειακών Στρατηγικών στην Ε.Ε.
6. Ο ρόλος της ΓΓΕΤ τελικά διαμορφώθηκε ως εξής:
 - σε περιφερειακό επίπεδο έδρασε ως καταλύτης διευκολύνοντας τις συνέργειες περιφερειακών αρχών, επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων/ΑΕΙ/ΑΤΕΙ

- σε εθνικό επίπεδο διαμόρφωσε την εθνική στρατηγική RIS3 λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω περιφερειακές στρατηγικές, εξασφαλίζοντας τη μεταξύ τους συνάφεια, συμπληρώνοντας τυχόν ερευνητικά/τεχνολογικά κενά, στηρίζοντας τη βασική έρευνα και την εκπαίδευση ερευνητών και προωθώντας συνέργειες με άλλες τομεακές πολιτικές καθώς και με την Ευρωπαϊκή πολιτική ΕΤΑΚ (HORIZON 2020), και -τέλος-διαμορφώνοντας τη στρατηγική των μεγάλων ερευνητικών υποδομών.
- 7. Η στόχευση, το περιεχόμενο και ο τρόπος σχεδιασμού απετέλεσε πρόκληση για τη ΓΓΕΚ η οποία ανέλαβε αρμοδίως το ρόλο αυτό, καθώς μέχρι τότε δεν υπήρχε εμπειρία από κάτι αντίστοιχο. Η εφαρμογή της τετραπλής έλικας και ο τρόπος του σχεδιασμού της στρατηγικής RIS3 αναδεικνύει το καινοτόμο του ίδιου του εγχειρήματος. Ειδικότερα, ο τρόπος σχεδιασμού της στρατηγικής ενέχει αρκετά στοιχεία καινοτομίας, δεδομένου ότι υλοποιήθηκε κατά βάση και στα πιο ουσιαστικά σημεία της υλοποιήθηκε με προσωπική εργασία των στελεχών της Δ/σης Σχεδιασμού και Προγραμματισμού της ΓΓΕΚ, καθώς και άλλων συνεργατών αυτής, εντός και εκτός ΓΓΕΚ, οι οποίοι κλήθηκαν να βοηθήσουν σε αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές προδιαγραφές που έθεσε η ΕΕ και την «κεντρική» μεθοδολογία που ανέπτυξε ο καθηγητής Dominique Foray.
- 8. Η ΓΓΕΚ βρέθηκε το 2011 να πρέπει να σχεδιάσει την RIS3 χωρίς στήριξη από άλλους φορείς και χωρίς εμπειρία στον σχεδιασμό παρόμοιων στρατηγικών, βασισμένων αποκλειστικά σε κοινοτικές οδηγίες. Ο όρος *‘Εξυπνη Εξειδίκευση’* χρειάστηκε προσπάθεια για την πλήρη κατανόησή της ως όρου και ουσιαστικά κατανόησης ως προς το διαχωρισμό των εννοιών της έρευνας από την καινοτομία στην επιχειρηματικότητα. Χαρακτηριστικό επίσης απετέλεσε και η δυσκολία λόγω έλλειψης κοινώς αποδεκτού ορισμού της καινοτομίας.
- 9. Στην ουσία, η όλη προσπάθεια αφορούσε στην υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, με βάση την ερευνητική αριστεία και την αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας, ήτοι στην *‘ανάδειξη και αξιοποίηση της έρευνας για την εξυπνη εξειδίκευση της οικονομίας’*. Επειδή η προσέγγιση όφειλε να είναι bottom up, απαιτείτο στενή συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων (επιμέρους έλικες) τόσο για τη διαμόρφωση των ερευνητικών προτεραιοτήτων όσο και για την *‘άρθρωση’* του περιφερειακού σκέλους της στρατηγικής με το εθνικό.
- 10. Η ενεργός συμμετοχή των στελεχών της ΓΓΕΚ στο σχεδιασμό της Στρατηγικής υπήρξε εξαιρετικά επιτυχής, δημιούργησε τεχνογνωσία, ανέδειξε τον συντονιστικό ρόλο της ΓΓΕΚ και αποτέλεσε εχέγγυο για την ορθή υλοποίηση αλλά και τη δυνατότητα εντοπισμού και διόρθωσης στη συνέχεια των όποιων σχεδιαστικών αστοχιών. Για την ανταπόκριση στις απαιτήσεις της Ε.Ε. κατεβλήθη σημαντική προσπάθεια και μελέτη από τα στελέχη της ΓΓΕΚ ώστε:
 - να κατανοηθεί το πλαίσιο σχεδιασμού μιας εντελώς νέας προσέγγισης και να καθοριστούν οι σχετικές διαδικασίες για τη διοίκησή της,
 - να αναπτυχθεί η βάση αναφοράς για τον σχεδιασμό και την εξειδίκευση (διαμόρφωση με βάση κείμενα, προτάσεις πολιτικής, μελέτες ΓΓΕΚ και άλλων φορέων, κλπ.),
 - να στηθεί και να λειτουργήσει ο μηχανισμός της τετραπλής έλικας,
 - να ξεπεραστεί γρήγορα ο αρχικός χαρακτήρας πειραματισμού (*learning by doing*) και να αποκτηθεί εμπειρία,
 - να οριστικοποιηθούν εν τέλει οι βασικοί τομείς της οικονομίας και οι προτεραιότητες της Στρατηγικής.

11. Αναγνωρίστηκε, από όλους τους συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις, η δυσκολία ιδίως στη διαδικασία ορισμού των τομέων Έξυπνης Εξειδίκευσης. Πραγματοποιήθηκε, προς αυτό, εκτενής βιβλιογραφική αναζήτηση και ανάλυση, από τα στελέχη της ΓΓΕΚ, και υπήρξε τριγωνισμός πηγών και στοιχείων. Βασικές δυσκολίες που ανέκυψαν στον ειδικότερο σχεδιασμό σχετίζονται με:
- το σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε,
 - τις ‘επίπονες’ διαδικασίες σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε. και τα πειστικά χρονοδιαγράμματα για την έγκριση και την αποδέσμευση κοινοτικών πόρων,
 - το σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας του μηχανισμού διακυβέρνησής της, με το πλήθος των φορέων πολιτικής και το εύρος και της έκτασης των δράσεων,
 - την απουσία διασύνδεσης των ερευνητικών φορέων με τη βιομηχανία, αλλά και την περιφερειακή οικονομία: σημαντικός βαθμός βασικής έρευνας, μειωμένος βαθμός πειραματικής και εφαρμοσμένης έρευνας,
 - τη στόχευση των ερευνητικών φορέων πρωτίστως στη βασική έρευνα και άρα με την εν δυνάμει αδυναμία εμπορικά αξιοποιήσιμης επιχειρηματικής καινοτομίας,
 - το μειωμένο βαθμό λειτουργίας μηχανισμών συνεργασίας και την απουσία ουσιαστικής κουλτούρα διαβούλευσης με σκοπό τη συν-διαμόρφωση,
 - την ανάπτυξη, παρά τη συμβολή της bottom-up προσέγγισης, μιας περισσότερο προϊόντικής στόχευσης,
 - την ανάπτυξη μιας ‘δυσνόητης’ Λογικής της Παρέμβασης και μιας επιδιωκόμενης Θεωρίας της Αλλαγής που δύσκολα απομονώνει την ξεκάθαρη συμβολή της οικείας Στρατηγικής, στη βάση μέτρησης και τεκμηρίωσης,
 - τη διαμόρφωση ενός ειδικού συστήματος δεικτών για την καταγραφή του αντίκτυπου από την υλοποίηση των στόχων της Στρατηγικής,
 - την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου και διαλειτουργικού μηχανισμού παρακολούθησης στη ΓΓ, για το σύνολο των στόχων και δράσεων της Στρατηγικής, πέραν των δράσεων την ευθύνη των οποίων έχει η αποκλειστικά η ΓΓΕΚ.
12. Η ΓΓΕΤ προσπάθησε να ανταποκριθεί στις παραπάνω απαιτήσεις προσδιορίζοντας τον δικό της ρόλο τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και σχεδιάζοντας τις Πλατφόρμες Καινοτομίας. Οι Πλατφόρμες Καινοτομίας στήθηκαν μία ανά τομέα Έξυπνης Εξειδίκευσης, με τη στήριξη και της Ε.Ε. (που επιλέχθηκαν a priori, με βάση προϋπάρχουσες οικονομικές μελέτες), σχεδιάστηκαν ώστε να αποτελέσουν το βασικό ‘χώρο διαβούλευσης’ μεταξύ Πολιτείας, ερευνητικής κι επιχειρηματικής κοινότητας και συνακόλουθα το βασικό εργαλείο για την ανάδειξη των προτεραιοτήτων της ερευνητικής πολιτικής.
13. Δυσκολίες που καταγράφονται από τη λειτουργία των Πλατφορμών στο αρχικό στάδιο αφορούν:
- στο μεθοδολογικό επίπεδο καθώς έπρεπε να αναπτυχθούν διαδικασίες και κριτήρια ‘ανίχνευσης προτεραιοτήτων’ με βάση τα χαρακτηριστικά της έξυπνης εξειδίκευσης που απαιτούντο, εξασφαλίζοντας συγχρόνως συνάφειες και συμπληρωματικότητα μεταξύ εθνικού και περιφερειακού σκέλους. Σημαντικό θέμα υπήρξε η ανάδειξη συνεργειών μεταξύ των διαφορετικών τομέων,

- στους σημαντικά αυξημένους πόρους που απαιτήθηκαν από την πλευρά της ΓΓΕΚ (καθαρά εσωτερική υλοποίηση),
- στο μεγάλο πλήθος φορέων που συμμετείχαν και άρα στην ανάγκη δημιουργίας 'θεματικών ομάδων' με στόχο την εξειδίκευση,
- στην ανάπτυξη κειμένων αναφοράς για την περαιτέρω διαβούλευση και εξειδίκευση,
- στα τομεακά επιστημονικά συμβούλια που απαρτίζονταν από εκπροσώπους Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Φορέων και δεν είχαν αρχικά την απαιτούμενη στόχευση,
- στην ισόρροπη προσέλκυση και ενεργό συμμετοχή φορέων και από τις τέσσερις έλικες. Η κοινωνία των πολιτών δεν είχε ιδιαίτερα ενεργό ρόλο στην διαδικασία, ενδεχομένως επειδή δεν υπήρχε συναντίληψη του ορισμού της καινοτομίας και άρα στην πράξη καταγράφηκε λειτουργία τριπλής έλικας,
- στη διαμόρφωση διασυνδέσεων μεταξύ φορέων και όχι προσώπων στη βάση δημιουργίας δικτύων καθώς στην ανάπτυξη εμπιστοσύνης στο κοινό εγχείρημα,
- στην ουσιαστική εμπάθυνση ως προς την περιφερειακή διάσταση,
- στη διατήρηση του ενδιαφέροντος από την πλευρά των επιχειρήσεων σε σχέση με καθυστερήσεις που καταγράφηκαν ως προς την έκδοση των οικείων Προσκλήσεων.

14. Από την άλλη, δυνατά σημεία που καταγράφονται από τη λειτουργία των Πλατφορμών είναι:

- η ανάλυση αναγκών, ενεργή ανάλυση SWOT και το foresight, που αξιοποιήθηκαν στη διαδικασία της συν-διαμόρφωσης (co-design),
- η εφαρμογή του μηχανισμού της τριπλής εν τέλει έλικας ως community of practice, και η ανάδειξή του ως καλή πρακτική,
- η λειτουργία των Συμβουλευτικών Ομάδων που λειτούργησαν επιτυχώς υπό το συντονισμό της ΓΓΕΚ, με σκοπό την περαιτέρω εξειδίκευση σε προτεραιότητες και υπο-προτεραιότητες. Οι εκπρόσωποι επιχειρήσεων ήταν ιδιαίτερα ενεργοί σε αυτές, αντισταθμίζοντας τα ερευνητικά ιδρύματα που επιχειρούσαν να στοχεύσουν περισσότερο στην βασική έρευνα,
- η εδραίωση ενός συστηματικού μηχανισμού για την παρακολούθηση των τάσεων στους επιλεγμένους τομείς που βοήθησε στην δυναμική εξειδίκευση των υπο-τομέων προτεραιότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η διάσταση που αναδείχθηκε εξ αρχής ως σημαντική συνιστώσα του σχεδιασμού ήταν η υποχρέωση συνεχούς παρακολούθησης και ανίχνευσης επιχειρηματικών ανακαλύψεων (entrepreneurial discoveries) και η υποστήριξη των νέων δραστηριοτήτων από τα πρώτα τους στάδια άρα η συνεχής 'επαναδιαμόρφωση' των Ε&Τ προτεραιοτήτων,
- η ανάδειξη του ρόλου και της ικανότητας της Γενικής Γραμματείας τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού ενός μηχανισμού παρακολούθησης/ αποτίμησης της υλοποίησης της στρατηγικής των προτεραιοτήτων όσο και στη λειτουργία του συγκεκριμένου μηχανισμού.

15. Η Στρατηγική RIS 2014-2020 που σχεδιάστηκε, και ενώ είχε έτοιμο το οικείο Σχέδιο Δράσης, τελικά καθυστέρησε ως προς την εφαρμογή της λόγω πολιτικών αλλαγών. Ακόμη, στην πορεία υλοποίησης δεν αναθεωρήθηκε το πλαίσιο του σχεδιασμού καθώς εκτιμήθηκε ότι αυτό παρέμενε επίκαιρο: *πραγματοποιήθηκε επικαιροποίηση στην επιμέρους στόχευση της Στρατηγικής, με τη*

διαδικασία των Πλατφορμών να είναι ενεργή και να τροφοδοτεί τις σχετικές Προσκλήσεις (δυναμική αναγνώριση υπο-προτεραιοτήτων).

16. Σημαντικά προσδοκώμενα αποτελέσματα από την υλοποίηση της RIS3 2014-2020 με τον τρόπο που σχεδιάστηκε από τη ΓΓΕΚ (που αποτελούν συγχρόνως και εχέγγυα για έναν επιτυχή στρατηγικό αναπτυξιακό σχεδιασμό) κρίνεται ότι είναι:
- η καθιέρωση μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ εμπλεκόμενων Διοικητικών Μονάδων, ειδικότερα μεταξύ ΓΓΕΤ και Περιφερειακών Αρχών (πάντα με βάση το διακριτό θεσμικό τους ρόλο), μεταξύ ερευνητικής και επιχειρηματικής κοινότητας, η καλλιέργεια κουλτούρας διαβούλευσης,
 - η ανάδειξη της σημασίας των μηχανισμών αξιολόγησης (σε όλα τα στάδια) με στόχο τη συνεχή αποτίμηση κι εμπλουτισμό του σχεδιασμού και γενικά η ενδυνάμωση των μηχανισμών σχεδιασμού που διαθέτει η ΓΓΕΚ.
17. Ακόμη, με αφορμή την εμπειρία του σχεδιασμού σημειώθηκε ότι, αν οι 'αιρεσιμότητες' που σχεδιάζονται από την Ε.Ε. δεν βρίσκουν πρόσφορο έδαφος για να ευδοκιμήσουν, κινδυνεύουν να καταλήξουν ασκήσεις επί χάρτου με μικρή προστιθέμενη αξία ή να δημιουργήσουν υπερβολικό γραφειοκρατικό φόρτο όταν οι εμπλεκόμενες Υπηρεσίες εκ των πραγμάτων δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε αυτές τις απαιτήσεις (ενδεικτικά: είτε λόγω υποστελέχωσης και έλλειψης πόρων, είτε έλλειψης αρμόδιας δομής).
18. Παρά την ανωτέρω επισήμανση, αναγνωρίζεται από όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα ότι: η διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής έθεσε τις ουσιαστικές βάσεις για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος καινοτομίας στη χώρα. Θεωρήθηκε τόσο σημαντική που απετέλεσε τη βάση για το συστηματικό μηχανισμό σχεδιασμού της ΕΣΕΕ 2021-2027, στη βάση αξιοποίησης μιας μικτής προσέγγισης: *top-down για την αναγνώριση των τομέων και τη διαμόρφωση των κειμένων πολιτικής και της bottom-up evidence-based ανατροφοδότησης από φορείς της επιχειρηματιότητας και της ερευνητικής κοινότητας για τις ανάγκες και τις δυναμικές που αναπτύσσει η οικονομία στους επιλεγμένους τομείς*. Στο πλαίσιο αυτό σημειώθηκε, από τους συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις, προς διερεύνηση:
- η συστηματική υποστήριξη του μηχανισμού των Πλατφορμών, αξιοποιώντας πόρους της Τεχνικής Βοήθειας και μειώνοντας το φόρτο της υποστελεχωμένης ΓΓΕΚ,
 - η εδραίωση διαλειτουργικότητας μεταξύ συστημάτων και μηχανισμών που παρακολουθούν επιμέρους θεματικές της Στρατηγικής, υπό την εποπτεία διαφορετικών φορέων άσκησης πολιτικής,
 - η διαμόρφωση μιας Στρατηγικής περισσότερο ευθυγραμμισμένης με την 'προϊοντική' προσέγγιση, ήτοι μιας περισσότερο στοχευμένης διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης με βάση την ύπαρξη κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων προς χρηματοδότηση και την επιχείρηση στο επίκεντρο,
 - η επανεξέταση του πλήθους των ερευνητικών υποδομών, στη βάση αξιολόγησης της ικανότητάς τους,
 - η επανεξέταση του μεγάλου πλήθους των προτεραιοτήτων για την ενδεχόμενη μείωσή του (ισορροπία μεταξύ εξειδίκευσης και υποστήριξης μιας περισσότερο ανοιχτής καινοτομίας),

- η επανεξέταση του τρόπου ενίσχυσης της ενεργού συμμετοχής φορέων της κοινωνίας των πολιτών,
- ο συγκερασμός και συντονισμός μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου ώστε οριζόντιες προτεραιότητες να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται εθνικά ενώ συγκριμένες τομεακές/κλαδικές (καθετοποιημένες) προτεραιότητες περιφερειακά,
- η πιθανή εγκαθίδρυση κεντρικού σημείου (δομής) με ρόλο την οργάνωση και συντονισμό μεταξύ συστημάτων και μηχανισμών που παρακολουθούν επιμέρους θεματικές της Στρατηγικής, για λογαριασμό διαφορετικών φορέων άσκησης πολιτικής.

3.2 Συνεντεύξεις Στελεχών ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για τις Δράσεις

Στελέχη ΓΓΕΚ

1. Η υλοποίηση του σχεδιασμού της RIS, υλοποιήθηκε κυρίως μέσα από:
 - τις δράσεις του ΘΣ 1 του ΕΠΑΝΕΚ,
 - την υλοποίηση της δράσης ‘Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ’, εμβληματικής δράσης του Σχεδίου Δράσης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης,
 - με την υλοποίηση των δράσεων ‘Ενίσχυσης των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας’, ‘Περιφερειακής Αριστείας’, και ‘Δράση Στρατηγικής Ανάπτυξης Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων’,
 - σειρά άλλων δράσεων ευθύνης ΓΓΕΚ, όπως οι εμβληματικές πρωτοβουλίες: *Η εμβληματική δράση για την εκπόνηση επιδημιολογικής μελέτης του ιού SARS-CoV-2, Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Νευροεκφυλιστικών Παθήσεων, Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Γενετικών Καρδιαγγειακών Παθήσεων και Πρόληψης του Νεανικού Αιφνίδιου Θανάτου - GR INHERITED NETWORK, Κβαντικές Τεχνολογίες στην Ελλάδα, Εθνικό Δίκτυο Αγροδιατροφής, για την ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών παραδοσιακών προϊόντων (Ελιά, Αμπέλι, Μέλισσα), Εθνικό Δίκτυο για την Κλιματική Αλλαγή και τις επιπτώσεις της, Δράση στην Αγροδιατροφή των νήσων της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, Δράση για την Έρευνα στον Αγροδιατροφικό Τομέα της Κρήτης, και οι δράσεις του ‘Horizon’, του Προγράμματος LIFE και του URBACT μεταξύ άλλων¹,*
 - σειρά δράσεων την ευθύνη των οποίων είχαν άλλοι φορείς πολιτικής.
2. Σε σχέση με τον ΘΣ3 και τις δράσεις επιχειρηματικότητας, δεν υπήρξε ξεκάθαρη σύνδεση με τους τομείς της RIS, πέραν της μοριοδότησης των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνταν στους τομείς της RIS και με ξεκάθαρες αναφορές στα κείμενα των Προσκλήσεων.
3. Η Στρατηγική RIS 2014-2020 καθυστέρησε ως προς την εφαρμογή της παρότι είχε εξ’ αρχής διαμορφωμένο Σχέδιο Δράσης. Ειδικότερα, υπήρξαν καθυστερήσεις στην έκδοση των Προσκλήσεων, και στην αξιολόγηση των προτάσεων, γεγονός που δημιούργησε πιεστικά χρονοδιαγράμματα στην υλοποίηση των δράσεων, ενώ ιδίως για το ΕΔΚ οι καθυστερήσεις αυτές στην έκδοση των σχετικών Προσκλήσεων οδήγησαν σε ένα πιεστικό Β κύκλο. Οι καθυστερήσεις οφείλονταν και στο γεγονός ότι η δράση ΕΔΚ υλοποιήθηκε για πρώτη φορά και χρειάστηκε να προετοιμαστεί το έδαφος για την υλοποίησή της.
4. Οι καθυστερήσεις αυτές καθώς και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων και το ΣΔΕ δυσκόλεψαν τις επιχειρήσεις. Παρά ταύτα, το ενδιαφέρον για υποβολή προτάσεων υπήρξε ιδιαίτερα αυξημένο στο ΕΔΚ και, εκ της συμμετοχής στην υποβολή προτάσεων, καταγράφεται η μεγάλη κινητοποίηση φορέων. Από την άλλη διαπιστώνεται ότι παρά το πλήθος των προτάσεων, η συμμετοχή των ίδιων ερευνητικών φορέων σε πολλαπλές προτάσεις, ενισχύει την εκτίμηση ότι η διαδικασία σύναψης συνεργασιών οδηγείται κυρίως από τους ερευνητικούς φορείς.

¹ Βλ. Παρακολούθηση της Προόδου υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής (RIS3) 2014-2020 για πιο εκτενή λίστα των Δράσεων, <https://gsri.gov.gr/ethniki-stratigiki-exygnis-exeidikefsis-2014-2020/>.

5. Σε επίπεδο δράσεων δεν είναι πάντα σαφές κατά πόσο στην πράξη αξιοποιήθηκε η επιχειρηματική ανακάλυψη, κυρίως ως προς την ανάπτυξη προϊόντων/διαδικασιών και υπηρεσιών, ενώ διαφοροποιείται και η δυναμική μεταξύ των επιλεγμένων τομέων (για παράδειγμα ο τομέας του τουρισμού-πολιτισμού δεν εμφάνισε υψηλά ποσοστά καινοτομίας και στόχευσε περισσότερο σε εφαρμογές ΤΠΕ).
6. Σε σχέση με τις δράσεις Ενίσχυσης των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας-Περιφερειακής Αριστείας, δύο περισσότερο οικείων δράσεων για τη ΓΓΕΚ, δεν είναι πάντα σαφής ο τρόπος αξιοποίησης των υποδομών αυτών προς όφελος της εφαρμοσμένης έρευνας, της επιχειρηματικής καινοτομίας, και της αξιοποίησής τους από επιχειρήσεις, ενώ τίθεται και σε διερεύνηση για εξορθολογισμό, μέσα από την υλοποίηση των Πράξεων και την αξιολόγηση των Υποδομών, η αναγκαιότητα διατήρησης ενός τόσο μεγάλου αριθμού ερευνητικών υποδομών.
7. Σε σχέση με τα αποτελέσματα, μεγάλη μερίδα δράσεων είναι ακόμη σε εξέλιξη. Δεν μπορεί να αποτιμηθεί στο παρόν ο ουσιαστικός αντίκτυπος, και προτείνεται η αξιολόγηση αντικτύπου τουλάχιστον των δράσεων 'Έρευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ' και 'Ενίσχυσης των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας' και 'Περιφερειακής Αριστείας', για τις τελευταίες λαμβάνοντας υπόψη και τη σχετική αποτίμηση που έχει διενεργήσει η Ε.Ε. μέσω εμπειρογνομόνων.
8. Τέλος, σε σχέση με την παρακολούθηση της εφαρμογής του συνόλου των δράσεων της Στρατηγικής διατυπώνεται ότι ο μηχανισμός που έχει αναπτυχθεί από την ΓΓΕΚ παρακολουθεί μόνο τις δράσεις ευθύνης της και αναγνωρίζεται το ζήτημα του κατακερματισμού στην παρακολούθηση από διαφορετικούς φορείς.

Στελέχη ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ

1. Το ΕΔΚ ήταν από τα πρώτα προγράμματα τα οποία υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της RIS 2014-2020, προσκαλώντας συμπράξεις ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων σε συνεργασία για να προτείνουν έργα πειραματικής ανάπτυξης και εφαρμοσμένης έρευνας. Η πρόκληση στην υλοποίηση υπήρξε σημαντική ιδίως λόγω του συνεργατικού της χαρακτήρα, της συνθετότητας της δράσης αλλά και του μεγέθους του Π/Υ που δέσμευσε.
2. Δεδομένου ότι επρόκειτο για μια πρωτόγνωρη και καινοτόμο Δράση, με απαιτήσεις συνεργασίας και με καθορισμένες προτεραιότητες στην δραστηριότητα των επιχειρήσεων, ήταν αναγκαία μια καλή προετοιμασία τόσο των ενδιαφερομένων όσον και των χειριστών της Πρόσκλησης. Οι ενδιαφερόμενοι είχαν πολλές απορίες για την προετοιμασία της πρότασης τους.
3. Η γενική εκτίμηση είναι ότι τα προβλήματα τα οποία παρουσιάστηκαν ΔΕΝ ήταν αποτέλεσμα του σχεδιασμού της RIS3 2014-2020.
4. Βασικό ζήτημα αναδείχθηκε η εξειδίκευση των θεματικών τομέων υποβολής των προτάσεων σε σχέση με την ανταπόκριση των επιχειρήσεων και των ερευνητικών φορέων σε αυτές:
 - Οι προτεραιότητες της Στρατηγικής ήταν πάρα πολύ γενικές και δεν συνυπολογίστηκε η ύπαρξη μιας κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες καινοτομίας.
 - Σε σχέση με τις δράσεις 'Ενίσχυσης των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας' και 'Περιφερειακής Αριστείας', ουδέποτε μια πρόταση αποκλείστηκε γιατί δεν αντιστοιχούσε σε συγκεκριμένη προτεραιότητα. Ειδικά στις προτάσεις για την Περιφερειακή Αριστεία οι προτάσεις έπρεπε να συμβαδίζουν με τις προτεραιότητες, όμως όλες χρηματοδοτηθήκαν.

- Σημειώνεται επίσης ότι υπήρξε τομέας/προτεραιότητα στην οποία ΔΕΝ υποβλήθηκε καμία πρόταση.
5. Διατυπώθηκε η εκτίμηση ότι τη δράση ΕΔΚ οδηγούν σε μεγάλη πλειοψηφία οι ερευνητικοί φορείς, θέτοντας σε ανάγκη διερεύνησης το κατά πόσο τελικά η έρευνα κατευθύνεται και αξιοποιείται ουσιαστικά από τις επιχειρήσεις. Σημειώνεται προς αυτό ότι, και η διαδικασία αξιολόγησης γίνεται μόνο από Πανεπιστημιακούς/Ερευνητές, γεγονός που δεν κρίνεται επαρκές.
6. Όμως σε αντίθεση με την προηγούμενη περίοδο 2007-2013 όπου ο ρόλος των επιχειρήσεων ήταν δευτερεύων, στην νέα περίοδο υπήρξε μεγαλύτερη ενεργός συμμετοχή των επιχειρήσεων, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα και την αλλαγή κουλτούρας που συντελείται σταδιακά σε σχέση με την καινοτομία (παρέμβαση 1 και 3). Αξίζει να σημειωθεί επίσης, ότι και η συμμετοχή των επιχειρήσεων στις ΔΕΑ, δεδομένων των καθημερινών προβλημάτων τους, υπήρξε σημαντική. Όμως είναι νωρίς να αξιολογηθούν τα πραγματικά αποτελέσματα και ο αντίκτυπος αυτής της διαδικασίας σε σχέση με τη συμβολή της στην ανάπτυξη ενός οικοσυστήματος επιχειρηματικής καινοτομίας.
7. Στην φάση της υλοποίησης των έργων τα βασικά σχόλια που καταγράφηκαν ήταν τα ακόλουθα:
- Διαπιστώνεται ανάγκη για ενοποίηση κανονισμών για τον ενιαίο χώρο έρευνας καινοτομίας μεταξύ Ε.Ε. και Ελλάδος. Υπάρχουν σημαντικά διαχειριστικά προβλήματα λόγω του ασφυκτικού νομοθετικού πλαισίου του ΕΣΠΑ τα οποία λειτουργούν αποτρεπτικά στην ανάπτυξη και διοίκηση της καινοτομίας στις επιχειρήσεις
 - Οι αποτιμήσεις κρίνεται ότι πρέπει να γίνονται σε σύντομο χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση της προς έλεγχο περιόδου.
 - Ο έλεγχος στην υλοποίησή εκτιμάται ότι δεν πρέπει να είναι κυρίως διαχειριστικός /λογιστικός αλλά να παρακολουθείται και το φυσικό αντικείμενο με συνεχή καθοδήγηση και αξιολόγηση ώστε να καταγράφονται και τα ουσιαστικά αποτελέσματα των Πράξεων
 - Οι δείκτες ήταν καλά σχεδιασμένοι και με τα προσωρινά στοιχεία εκτιμάται ότι έχουν επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό. Δεν εξετάστηκαν ακόμη όλοι οι δείκτες αλλά σημειώνεται ότι δεν υπάρχει πρόβλεψη για συγκεκριμένες ποινές/ άλλες συνέπειες σε περίπτωση μη κάλυψης. Η προσωρινή εικόνα είναι ικανοποιητική με πολλές δημοσιεύσεις και αρκετές πατέντες.
 - Το ΠΣΚΕ είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο, που χρειάστηκε να προσαρμοστεί στη δράση ΕΔΚ, παρέχει πάρα πολλές χρήσιμες πληροφορίες οι οποίες όμως πρέπει να μελετώνται συστηματικά καθώς απαντούν σε πολλά ερωτήματα τόσο για τα αποτελέσματα όσο και για την ορθότητα των επιλογών της στρατηγικής αλλά και της ανάλυσης 3ου επιπέδου για τη λήψη απόφασης. Το σύστημα μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στην αναθεώρηση της στρατηγικής η οποία πρέπει να γίνεται με δυναμικό τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη συνεχώς την εξέλιξη της αγοράς έτσι να υπάρχει η σωστή στοχοθεσία και οι κατάλληλοι δείκτες μέτρησης της επίδοσης.
8. Τέλος τονίστηκε η ανάδειξη της σημασίας των μηχανισμών αξιολόγησης (σε όλα τα στάδια) με στόχο τη συνεχή αποτίμηση κι εμπλουτισμό του σχεδιασμού και γενικά η ενδυνάμωση των μηχανισμών σχεδιασμού που διαθέτει η ΓΓΕΚ προς αυτό.

3.3 Συνεντεύξεις Στελεχών ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ για το Σχεδιασμό και την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

1. Η ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ, υπό το συντονισμό της ΓΓΕΚ και με τη συνεργασία της, συμμετείχε ενεργά στη διαμόρφωση της Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) καθώς και στις εκτεταμένες διαβουλεύσεις με την Ε.Ε. αλλά και τις Περιφέρειες για το σχεδιασμό των δικών τους Στρατηγικών. Αυτό πραγματοποιήθηκε παράλληλα με τη διαμόρφωση του ΕΠΑΝΕΚ για το οποίο η RIS3 αποτελούσε *αιρεσιμότητα* ώστε να εκταμιευθούν πόροι του Προγράμματος για δράσεις Έρευνας και Καινοτομίας, κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Το κείμενο της Στρατηγικής εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Έξυπνης Εξειδίκευσης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Αύγουστο 2015, καθυστερώντας στην πράξη και την ενεργοποίηση του Προγράμματος (ΘΣ 1-3).
2. Παράλληλη δέσμευση προς αυτό απέτέλεσε για την ΕΥΔ και η ευθύνη διενέργειας τριών πιλοτικών δράσεων στους τομείς των υδατοκαλλιεργειών, του πολιτισμού και των υλικών, οι οποίες εν τέλει υλοποιήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση.
3. Το όλο εγχείρημα κρίνεται ως η πρώτη συστηματική προσπάθεια και ένα εκτεταμένο πεδίο πειραματισμού και ανάπτυξης γνώσης, το οποίο ευθυγραμμίστηκε με τις κατευθύνσεις και το στενό πλαίσιο που όρισε η Ε.Ε. Βασικό εργαλείο για τον σχεδιασμό της Στρατηγικής αποτέλεσε η Επιχειρηματική Ανακάλυψη (ΔΕΑ), ο εντοπισμός δηλαδή επιχειρηματικών ευκαιριών μέσα από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η έρευνα και η καινοτομία και η μετατροπή τους σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Η ΓΓΕΚ αρμοδίως σχεδίασε και εφάρμοσε τη συγκεκριμένη μεθοδολογία προκειμένου να ανταποκριθεί στις προδιαγραφές της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, υποστηριζόμενη και από εμπειρογνώμονες της Ε.Ε., τροφοδοτώντας με τις εκροές της ΔΕΑ, το ΕΠΑΝΕΚ ως προς τις επιλεγμένες προτεραιότητες.
4. Παράλληλα, αναγνωρίστηκε η δυσκολία σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο: οι Περιφέρειες δεν είχαν την ικανότητα που χρειαζόταν για τη διαμόρφωση μιας περιφερειακής στρατηγικής, ώστε να διασφαλιστεί η συνεργασία των δύο επιπέδων.
5. Η στόχευση, το περιεχόμενο και ο τρόπος σχεδιασμού απέτέλεσε πρόκληση και για την ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ. Η εφαρμογή της τετραπλής έλικας και ο τρόπος του σχεδιασμού της στρατηγικής RIS3 αναδεικνύει το καινοτόμο του ίδιου του εγχειρήματος. Ως προς το σχεδιασμό απαιτήθηκε:
 - να κατανοηθεί το πλαίσιο σχεδιασμού μιας εντελώς νέας και πολύπλοκης προσέγγισης,
 - να στηθεί και να λειτουργήσει ο μηχανισμός της τετραπλής έλικας (αρμοδιότητας ΓΓΕΚ),
 - να οριστικοποιηθούν εν τέλει οι προτεραιότητες της Στρατηγικής,
 - να αντιμετωπιστούν γραφειοκρατικές διαδικασίες και προσαρμογές συστημάτων διαχείρισης και παρακολούθησης.
6. Οι Πλατφόρμες Καινοτομίας που υποστήριξαν την ΔΕΑ στήθηκαν μία ανά τομέα Έξυπνης Εξειδίκευσης, με τη στήριξη και της Ε.Ε.. Ζητήματα που σχετίζονται με τη λειτουργία των Πλατφορμών στο αρχικό στάδιο αφορούν:
 - στο μεθοδολογικό επίπεδο καθώς έπρεπε να αναπτυχθούν διαδικασίες και κριτήρια 'ανίχνευσης προτεραιοτήτων',

- στην ισόρροπη προσέλκυση και ενεργό συμμετοχή φορέων και από τις τέσσερις έλικες. Η κοινωνία των πολιτών δεν είχε ιδιαίτερα ενεργό ρόλο στην διαδικασία, αλλά και η συμμετοχή των επιχειρήσεων κρίνεται ότι έπρεπε να είναι περισσότερο ουσιαστική και αντιπροσωπευτική,
 - στην ουσιαστική εμπάθυνση ως προς την περιφερειακή διάσταση,
 - στη διατήρηση του ενδιαφέροντος από την πλευρά των επιχειρήσεων σε σχέση με καθυστερήσεις που καταγράφηκαν ως προς την έκδοση των οικείων Προσκλήσεων.
7. Από την άλλη, η λειτουργία των Πλατφορμών και η δυναμική που ανέπτυξαν μπορεί να χαρακτηριστεί ως καλή πρακτική που συνεχίστηκε και για το σχεδιασμό της ΕΣΣΕ 2021-2027.
 8. Ο νέος σχεδιασμός ακολούθησε τα βήματα του προηγούμενου αξιοποιώντας και κεφαλαιοποιώντας όλη την προηγούμενη εμπειρία. Ένα ζήτημα παραμένει όμως: το ότι και οι δύο Στρατηγικές έχουν χαρακτηριστικά περισσότερο 'Προγράμματος' ενώ ζήτημα τίθεται με τους δείκτες αποτελέσματος, ποσοτικοποίησης της στοχοθεσίας και την απουσία ουσιαστικής κοστολόγησης.
 9. Η Στρατηγική RIS 2014-2020 που σχεδιάστηκε είχε μια ξεκάθαρη δομή. Καθυστέρησε ως προς την εφαρμογή της λόγω καθυστερήσεων στην έγκρισή της, πολιτικών αλλαγών αλλά και ανάγκης διαμόρφωσης ενός νέου πλαισίου και εργαλείων (πχ. ΠΣΚΕ) για την υλοποίηση των δράσεων. Το Πρόγραμμα εστίασε σε κυρίως δράσεις του ΘΣ1 για την εφαρμογή της Στρατηγικής. Σε σχέση με τον ΘΣ3 και τις δράσεις επιχειρηματικότητας, δεν υπήρξε ξεκάθαρη σύνδεση με τους τομείς της RIS, πέραν της μοριοδότησης των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνταν στους τομείς της RIS και με ξεκάθαρες αναφορές στα κείμενα των Προσκλήσεων.
 10. Ειδικότερα, υπήρξαν καθυστερήσεις στην έκδοση των Προσκλήσεων, και στην αξιολόγηση των προτάσεων, γεγονός που δημιούργησε πιεστικά χρονοδιαγράμματα στην υλοποίηση των δράσεων, ενώ ιδίως για το ΕΔΚ οι καθυστερήσεις αυτές στην έκδοση των σχετικών Προσκλήσεων οδήγησαν σε ένα πιεστικό Β κύκλο.
 11. Το ενδιαφέρον για υποβολή προτάσεων υπήρξε ιδιαίτερα αυξημένο στο ΕΔΚ και, εκ της συμμετοχής στην υποβολή προτάσεων, καταγράφεται η μεγάλη κινητοποίηση φορέων. Σημειώνεται ότι αυτό το μεγάλο ενδιαφέρον επήλθε μετά από παρατεταμένη οικονομική κρίση. Από την άλλη διαπιστώνεται ότι παρά το πλήθος των προτάσεων, η συμμετοχή των ίδιων ερευνητικών φορέων σε πολλαπλές προτάσεις, ενισχύει την εκτίμηση ότι η διαδικασία σύναψης συνεργασιών οδηγείται κυρίως από τους ερευνητικούς φορείς. Προβληματισμός εκφράζεται επίσης σχετικά και με την πραγματική 'αριστεία' των προτάσεων.
 12. Σε επίπεδο δράσεων δεν είναι πάντα σαφές κατά πόσο στην πράξη αξιοποιήθηκε η επιχειρηματική ανακάλυψη, κυρίως ως προς την ανάπτυξη προϊόντων/διαδικασιών και υπηρεσιών, ενώ διαφοροποιείται και η δυναμική μεταξύ των επιλεγμένων τομέων (βλέπε ενδεικτικά τον τομέα του τουρισμού-πολιτισμού).
 13. Σε σχέση με τις δράσεις Ενίσχυσης των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας-Περιφερειακής Αριστείας, δεν είναι πάντα σαφής ο τρόπος αξιοποίησης των υποδομών αυτών προς όφελος της εφαρμοσμένης έρευνας, της επιχειρηματικής καινοτομίας, και της αξιοποίησής τους από επιχειρήσεις, ενώ τίθεται και το ζήτημα του εξορθολογισμού τους.
 14. Προς όφελος και ενημέρωση των επιχειρήσεων, κρίνεται χρήσιμη μια χαρτογράφηση του εξοπλισμού των ερευνητικών φορέων καθώς και των υπηρεσιών που παρέχουν με βάση τη

λειτουργία τους. Εκτιμάται ότι, στο πλαίσιο αυτό, *‘πρέπει να πραγματοποιηθεί μια στροφή από τις ερευνητικές υποδομές προς τις ερευνητικές υπηρεσίες’*.

15. Τα αποτελέσματα από την υλοποίηση των δράσεων της RIS3 2014-2020, τουλάχιστον σε ότι αφορά το ΕΠΑΝΕΚ, δεν μπορούν ακόμη να αποτιμηθούν καθώς η πλειοψηφία των Πράξεων δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Αναμένεται να υπάρξουν σχετικές αξιολογήσεις (*πρόβλεψη στο Σχέδιο Αξιολόγηση του Προγράμματος*) και η αποτίμηση θα πρέπει πραγματικά να αποτυπώσει τον αντίκτυπο των δράσεων καινοτομίας στο πεδίο των επιχειρήσεων.
16. Παρά την ανωτέρω επισήμανση, αναγνωρίζεται από όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα ότι: η διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής έθεσε τις ουσιαστικές βάσεις για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος καινοτομίας στη χώρα. Θεωρήθηκε τόσο σημαντική που απετέλεσε τη βάση για το σχεδιασμό της ΕΣΕΕ 2021-2027, κινούμενη όμως στο ίδιο πλαίσιο τομέων και προτεραιοτήτων. Σημαντική διαφορά το γεγονός ότι δεν προβλέπονται Περιφερειακές Στρατηγικές, αλλά *‘απολήξεις’* στο περιφερειακό επίπεδο (*αναφέρθηκε ότι ο όρος να μην είναι ο πλέον δόκιμος*), επιχειρώντας μια περισσότερο ουσιαστική διασύνδεση μεταξύ των δύο επιπέδων.
17. Κρίνεται κρίσιμο για τη νέα περίοδο, η ενεργοποίηση δράσεων του ΕΚΤ+ για την ανάπτυξη ικανοτήτων καινοτομίας. Στην τρέχουσα περίοδο δράσεις της ΕΠ 8ν δεν ενεργοποιήθηκαν για την υποστήριξη της RIS.
18. Ακόμη, για την εφαρμογή της ΕΣΕΕ 2021-2027 προτείνεται συγχρονισμός δράσεων αλλά και ανάπτυξη εργαλείων χρηματοδότησης δράσεων καινοτομίας (*το Πρόγραμμα ήδη κινείται προς αυτή την κατεύθυνση με τη σύσταση Ταμείων*). Κρίνεται επίσης σημαντική:
 - η συνεχής κινητοποίηση των επιχειρήσεων για συμμετοχή τους στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων/διαδικασιών/υπηρεσιών προερχόμενων από εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη και η υποστήριξη της ανάπτυξης μιας τέτοιας κουλτούρας,
 - η συστηματοποίηση και η χρονική κατανομή των Προσκλήσεων, υποστηριζόμενων από μια περισσότερο ξεκάθαρη προσέγγιση με την επιχείρηση στο επίκεντρο και στην παραγωγή «προϊόντος». Αυτό κρίνεται δύσκολο, λόγω ελλιπούς διαθεσιμότητας ανθρώπινων πόρων, των υφιστάμενων οικονομικών προβλέψεων του Προγράμματος, αλλά και των μειωμένων πόρων που διατίθενται από άλλες πηγές χρηματοδότησης, κυρίως εθνικούς πόρους,
 - η αξιολόγηση των σημαντικών δράσεων για την τροφοδότηση του σχεδιασμού των νέων Προσκλήσεων (*σημειώθηκε η υφιστάμενη καθυστέρηση στην αξιολόγηση σε σχέση με τις απαιτήσεις σχεδιασμού και επικαιροποίησης των δράσεων*),
 - η χαρτογράφηση όλων των υποδομών και δομών που παρέχουν υπηρεσίες καινοτομίας προς τις επιχειρήσεις, ώστε να είναι εφικτή η παροχή της σχετικής πληροφορίας προς τις επιχειρήσεις,
 - η δικτύωση των δομών (συγχρηματοδοτούμενων και μη) για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, συνεργειών και εξειδίκευσης.

3.4 Συνεντεύξεις Στρατηγικών Φορέων για τον Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής

Οι συνεντεύξεις έγιναν με τους Στρατηγικούς Φορείς με στόχο τη συλλογή ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με τους παράγοντες που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την αποτελεσματικότητα της Στρατηγικής.

1. Ο σχεδιασμός της Στρατηγικής ήταν συμμετοχικός μεν αλλά υπάρχουν περιθώρια αύξησης της συμμετοχής των φορέων μέσω και της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και των πλατφορμών που δημιουργήθηκαν για αυτό το σκοπό. Οι πλατφόρμες ήταν λειτουργικές και οι στρατηγικές κατευθύνσεις ήταν σωστές αλλά πρέπει η αναθεώρηση της Στρατηγικής να είναι μια δυναμική διαδικασία και να λαμβάνει υπόψιν συνεχώς την κοινωνικο-οικονομική εξέλιξη της χώρας και την ανάπτυξη της αγοράς.
2. Θα ήταν χρήσιμη η δημιουργία δεικτών (Key Performance Indicators – KPIs) για την αποτελεσματικότητα της Στρατηγικής μέσω και μακροπρόθεσμα που να καλύπτουν όλο το φάσμα της Στρατηγικής καθώς η αποτύπωση του αντικτύπου των Πολιτικών της Στρατηγικής είναι περιορισμένη.
3. Ένα διαρθρωτικό πρόβλημα είναι οι περιορισμένες επενδύσεις των επιχειρήσεων σε E&A χρησιμοποιώντας in-house τμήματα E&A, κάτι που οδηγεί τους Ερευνητικούς Φορείς να πρωτοστατούν στο σχεδιασμό προτάσεων και την υλοποίηση έργων σε Δράσεις ETAK. Πολύ σημαντική σε αυτό τον τομέα είναι η ενίσχυση των Ερευνητικών Υποδομών και η δυνατότητα χρήσης τους από επιχειρήσεις δεδομένου των περιορισμένων in-house τμημάτων E&A. Ωστόσο, ο βαθμός εκμετάλλευσης και χρήσης των Ερευνητικών Υποδομών από επιχειρήσεις παρέμεινε μάλλον χαμηλός. Για την αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης και χρήσης των Ερευνητικών Υποδομών θα ήταν χρήσιμο να προηγηθούν μελέτες εντοπισμού κρίσιμης μάζας και κατόπιν να ακολουθήσει η δημιουργία των Υποδομών. Επίσης, προτείνεται η συνεχής διάχυση των πληροφοριών και συνεχής ενημέρωση του επιχειρηματικού κόσμου σχετικά με τις Ερευνητικές Υποδομές με σκοπό τον μετασχηματισμό του οικοσυστήματος της Ελλάδας.
4. Όσον αφορά το σύστημα διακυβέρνησης και τον μηχανισμό παρακολούθησης της Στρατηγικής υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης ενσωματώνοντας συστηματική παρακολούθηση και αποτίμηση των έργων (πχ. παρακολούθηση των νέων προϊόντων και υπηρεσιών, είσοδος τους σε νέες αγορές μεταξύ άλλων) πέραν της οικονομικής διαχείρισης και του βαθμού απορρόφησης της χρηματοδότησης με σκοπό το μετασχηματισμό της οικονομίας.
5. Επίσης προτείνεται ο προγραμματισμός των προκηρύξεων με σαφές χρονοδιάγραμμα ακολουθώντας τα πρότυπα της ΕΕ, το οποίο θα ωθήσει τους εμπλεκόμενους φορείς να δημιουργήσουν έναν αντίστοιχο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό E&A, και επενδύσεων. Ο σαφής προγραμματισμός θα οδηγήσει και σε καλύτερο χρονοπρογραμματισμό και του συστήματος αξιολόγησης των προτάσεων και θα μειωθεί ο διαχειριστικός φόρτος των ΕΦΔ.
6. Σε περιφερειακό επίπεδο ο ρόλος των ΠΣΕΚ παρέμεινε περιορισμένος χωρίς σαφή πλαίσιο αρμοδιοτήτων. Προτείνεται η αναδιαμόρφωση των ΠΣΕΚ με σαφή προσδιορισμό του πλαισίου αρμοδιοτήτων καθώς και της κατάλληλης σύνθεσης σε θέματα Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης. Οι δυνατότητες των Περιφερειών είναι πολλές αλλά υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης τόσο σε θέματα E&A όσο και επιχειρηματικά, καθώς χωρίς την Περιφερειακή ανάπτυξη δεν θα υπάρξει ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας.

3.5 Συνεντεύξεις Στελεχών για το Σχεδιασμό και Εφαρμογή των Περιφερειακών Στρατηγικών

Στην παρούσα υποενότητα αποτυπώνονται με βάση τα ανά ερωτήματα των ενοτήτων του πρότυπου οδηγού συνέντευξης, όπως αυτό είχε συνταχθεί και περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι3 του Παραδοτέου, οι ποιοτικές πληροφορίες, τα στοιχεία που συλλέχθηκαν σχετικά με τους παράγοντες που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά τόσο τον σχεδιασμό όσο και την υλοποίηση των περιφερειακών στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

Τα κύρια ερωτήματα, θεματικές με βάση τα οποία οργανώθηκαν οι συνεντεύξεις, αφορούσαν και εξέταζαν τα γενικά κριτήρια αξιολόγησης, σχετικά με τη Συνάφεια, την Αποτελεσματικότητα (αποτελέσματα και αντίκτυπος), την Αποδοτικότητα και τέλος την προστιθέμενη αξία των Περιφερειακών Στρατηγικών, σε σχέση πάντα με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Οι απόψεις που κατατέθηκαν από τους συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις κατά κανόνα αντικατοπτρίζουν την αντίληψη των φορέων που εκπροσωπούν σχετικά με τα ζητήματα που άπτονται του σχεδιασμού και της εφαρμογής των περιφερειακών στρατηγικών, ενώ όπου δεν υπήρχε συλλογική αντίληψη/ εκτίμηση τις προσωπικές απόψεις τους.

1. Η εκπόνηση στρατηγικών RIS3 (εθνικής και περιφερειακών) αποτέλεσε συστατικό στοιχείο της πολιτικής συνοχής και βασική προϋπόθεση (εκ των προτέρων αιρεσιμότητα) για την ενεργοποίηση επενδύσεων έρευνας, καινοτομίας και ψηφιακής σύγκλισης από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Ο σχεδιασμός αυτός ξεκίνησε το 2012, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, μέσα από μια παράλληλη και αλληλοσυμπληρούμενη διαδικασία.
2. Βασική εισροή για την εκπόνηση των στρατηγικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο αποτέλεσαν τα πορίσματα μελετών στρατηγικής (π.χ. McKinsey & Company, «Η Ελλάδα δέκα χρόνια μπροστά», ΣΕΒ, IOBE, κ.λπ.), που ανέδειξαν τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος/ έξυπνης εξειδίκευσης, καθώς και οι εκθέσεις ομάδας εμπειρογνομόνων της ΕΕ για την υποστήριξη της προετοιμασίας στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης της χώρας ως βάση για τον προγραμματισμό των διαρθρωτικών ταμείων για την περίοδο 2014-2020 (13 εκθέσεις για τις περιφέρειες και 1 έκθεση για το σύνολο της χώρας).
3. Αναγνωρίσθηκε η δυσκολία σχεδιασμού και αποτελεσματικής εφαρμογής των περιφερειακών στρατηγικών, απόρροια της περιορισμένης εμπειρίας των περιφερειακών φορέων πολιτικής, της έλλειψης οργάνων/ μονάδων αρμόδιων για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής των στρατηγικών και της περιορισμένης επιχειρησιακής ικανότητας και στελέχωσης των λοιπών φορέων του περιφερειακού οικοσυστήματος. Μερικά και άτυπα αυτό το κενό καλύφθηκε από τις μονάδες των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των περιφερειών, λόγω της σχετικής εξοικείωσης τους όχι με τις αρχές και κατευθύνσεις των πολιτικών έξυπνης εξειδίκευσης αλλά με την ευρύτερη λογική και τις απαιτήσεις οριοθέτησης/ αξιοποίησης και παρακολούθησης εφαρμογής στρατηγικών και πολιτικών.
4. Την πρωτοβουλία για την εκπόνηση των περιφερειακών στρατηγικών επωμίσθησαν οι Ειδικές Υπηρεσίες των Περιφερειακών Προγραμμάτων, μέσω της προσφυγής σε υπηρεσίες εξωτερικών συμβούλων, λύση που υιοθετήθηκε λόγω της ανάγκης άμεσης εκπλήρωσης των σχετικών αιρεσιμοτήτων και γρήγορης ενεργοποίησης/ κινητοποίησης των πόρων στήριξης των παρεμβάσεων ενίσχυσης του περιφερειακού συστήματος έρευνας και καινοτομίας.

5. Η διαδικασία εκπόνησης των περιφερειακών στρατηγικών αποτέλεσε μια πολύπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία, που κινήθηκε παράλληλα με τις διαδικασίες εκπόνησης των προγραμματικών κειμένων των επιχειρησιακών προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ενώ συνεχίστηκε μέχρι την έγκρισή τους από τα Περιφερειακά Συμβούλια στο πρώτο εξάμηνο του 2015.
6. Συνολικά ακολουθήθηκε μικτό μοντέλο συγκρότησης και εκπόνησης των στρατηγικών, μέσα από λογικούς συμβιβασμούς bottom up και top down διαδικασιών. Στις περισσότερες των περιπτώσεων, ο καθορισμός των περιφερειακών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της RIS3, συνδέεται με μια αποτελεσματική αντιστοίχιση μεταξύ της από την κορυφή προς τη βάση διαδικασίας διατύπωσης των γενικών στόχων που ευθυγραμμίζονται με τις πολιτικές της ΕΕ και της από τα κάτω προς τα πάνω διαδικασίας που αναδεικνύει τις θέσεις των εμπλεκομένων για την έξυπνη εξειδίκευση και τις περιοχές πειραματισμού/μελλοντικής ανάπτυξης ανά Περιφέρεια.
7. Συνολικά παρατηρείται και αναγνωρίζεται σύμπτωση των τομέων προτεραιότητας της εθνικής στρατηγικής και των περιφερειακών στρατηγικών, με τους τομείς των περιφερειακών στρατηγικών να αποτελούν κατά κανόνα υποσύνολο των τομέων προτεραιότητας της εθνικής στρατηγικής. Παρατηρείται σε γενικές γραμμές περιορισμένη διαφοροποίηση/ εξειδίκευση των περιφερειακών στρατηγικών σε σχέση με την εθνική, ενώ αναγνωρίστηκε ως επιτυχημένο παράδειγμα η εστίαση ορισμένων περιφερειών σε κλάδους και αλυσίδες αξίας όπου εντοπίζεται περιφερειακή συγκέντρωση/ κλαδική εξειδίκευση η/και αυξημένος εξαγωγικός προσανατολισμός (βιομηχανίες μετάλλου, πλαστικών, μαρμάρου κοκ.).
8. Απόρροια της διαπίστωσης για σύμπτωση των τομέων προτεραιότητας της εθνικής στρατηγικής και των περιφερειακών στρατηγικών, καθώς και της περιορισμένης εμπειρίας σχεδιασμού και παράλληλης εφαρμογής των παρεμβάσεων στα δύο χωρικά επίπεδα επισημάνθηκε η δυσκολία αναγνώρισης και σαφούς διάκρισης των παρεμβάσεων των δύο επιπέδων. Στο πλαίσιο αυτό διατυπώθηκαν σκέψεις και προτάσεις ανάδειξης της συμπληρωματικότητας των δύο επιπέδων και ενδεικτικά:
 - επικέντρωση σε οριζόντιου τύπου τομεακές παρεμβάσεις στο εθνικό επίπεδο και αντίστοιχα εστίαση στο περιφερειακό επίπεδο σε ιδιαίτερα προϊόντα και αλυσίδες αξίας που χαρακτηρίζουν τις περιφερειακές οικονομίες και προκύπτουν μέσα από τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης,
 - αξιοποίηση ανάλογης πρακτικής που ακολουθήθηκε στο πλαίσιο του HORIZON, όπως η χρηματοδότηση αξιολογών προτάσεων που δεν προκρίθηκαν λόγω περιορισμένης διαθεσιμότητας πόρων δράσεων εθνικής εμβέλειας από πόρους των περιφερειακών προγραμμάτων, μετά από αξιολόγηση της συμβολής τους στο περιφερειακό οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας.
9. Κοινή διαπίστωση του συνόλου σχεδόν των συμμετεχόντων ήταν ότι οι στόχοι της εθνικής στρατηγικής ήταν κατά κύριο λόγο εστιασμένοι στο χώρο της έρευνας και καινοτομίας, με επικέντρωση στις παρεμβάσεις του Θεματικού Στόχου 1 και αδύναμο προσανατολισμό στις παρεμβάσεις του Θεματικού Στόχου 3, ενώ ο προσανατολισμός των περιφερειακών στρατηγικών έδωσε μεγαλύτερη έμφαση στην επιχειρηματικότητα.
10. Κοινός υπήρξε ο προβληματισμός σχετικά με το εύρος των τομέων προτεραιότητας και το βάθος της εξειδίκευσης των περιφερειακών στρατηγικών. Ειδικότερα από σειρά περιφερειών διατυπώθηκε η άποψη ότι το ευρύ πεδίο των τομεακών προτεραιοτήτων διευκόλυνε την εφαρμογή των περιφερειακών στρατηγικών κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (πιλοτική εφαρμογή

της προσέγγισης έξυπνης εξειδίκευσης) παρέχοντας συνθήκες ευελιξίας που ήταν απαραίτητες για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (η ππ 2014-2020 χαρακτηρίστηκε ως περίοδος πιλοτικής εφαρμογής της προσέγγισης έξυπνης εξειδίκευσης). Παράλληλα το σύνολο των περιφερειών διαπιστώνει την ανάγκη σταδιακού περάσματος από τη γενική τομεακή εξειδίκευση στην εστίαση για ενίσχυση της καινοτομίας στο επίπεδο των αλυσίδων αξίας και των ιδιαίτερων αναγνωρίσιμων και δυναμικών στην αγορά προϊόντων των περιφερειακών οικονομιών.

11. Στο περιφερειακό επίπεδο εξακολουθεί να εντοπίζεται έλλειψη τεχνογνωσίας στην προσέγγιση και ανάδειξη βασικών πτυχών της έξυπνης εξειδίκευσης όπως:
 - η αναγνώριση των τομέων προτεραιότητας και συγκριτικού πλεονεκτήματος των περιφερειακών οικονομιών και των αντίστοιχων οικοσυστημάτων έρευνας και καινοτομίας. Χαρακτηριστική εδώ είναι η περίπτωση του τομέα της υγείας, ο οποίος σε ορισμένες περιφέρειες διαθέτει υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκό και ερευνητικό δυναμικό, χωρίς όμως ανεπτυγμένη επιχειρηματική δραστηριότητα. Ζητούμενο σε αυτές τις περιπτώσεις είναι η διάγνωση της δυνατότητας και ικανότητας κινητοποίησης του επενδυτικού ενδιαφέροντος για ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και εφαρμογών με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας που αναπτύσσεται από τις διαθέσιμες εκπαιδευτικές/ ερευνητικές υποδομές,
 - η αναγνώριση βασικών εννοιών και προσεγγίσεων, όπως η αναγνώριση χαρακτηριστικών, βημάτων και διαδικασιών υιοθέτησης επιχειρηματικής καινοτομίας, τόσο από τους φορείς σχεδιασμού των παρεμβάσεων, όσο και από τους φορείς αποδέκτες των ενισχύσεων (επιχειρήσεις). Κοινή διαπίστωση στο σύνολο των περιφερειών αποτελεί το γεγονός ότι στους τομείς του τουρισμού, πολιτισμού και τη δημιουργικής βιομηχανίας, πέραν της ανάπτυξης και χρήσης νέων εργαλείων και εφαρμογών ΤΠΕ, δύσκολα τα εμπλεκόμενα μέρη αναγνωρίζουν και υιοθετούν πρακτικές βασισμένες στη γνώση και την καινοτομία, όπως η ανάπτυξη και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος, η ανάπτυξη και εφαρμογή νέων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, η αξιοποίηση της ευρύτερης αλυσίδας αξίας του τουρισμού, η υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών οργάνωσης και προώθησης του τουριστικού προϊόντος κ.ο.κ.. Όμοια προβλήματα προσέγγισης εντοπίζονται σε ορισμένες περιφέρειες και σε παραδοσιακούς κλάδους του τομέα της αγροδιατροφής (οινοποιεία, ελαιόλαδο κ.ο.κ.).
12. Για την ενεργοποίηση των διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης από το σύνολο των περιφερειών αξιοποιήθηκε η εμπειρία και οι πρακτικές που εφαρμόστηκαν στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, μέσω της συμμετοχής της ως ωφελούμενη περιφέρεια της Προπαρασκευαστικής Δράσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τίτλο "Actual and desired state of the economic potential in regions outside the Greek capital Athens" με φορέα υλοποίησης το Κοινό Ερευνητικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (JRC/EC). Στο πλαίσιο αυτό όλες οι περιφέρειες εφάρμοσαν συμμετοχικά μοντέλα επιχειρηματικής ανακάλυψης, όπως ομάδες εργασίας, ημερίδες ενημέρωσης, ανοικτές και εστιασμένες συζητήσεις με θεματικό, τομεακό ή κλαδικό αντικείμενο και πλατφόρμες συνεργασίας, διακίνηση ερωτηματολογίων χαρτογράφησης ερευνητικού δυναμικού, ανακάλυψης καινοτομικής δραστηριότητας επιχειρήσεων και εξειδίκευσης προτεραιοτήτων και αναγκών των φορέων σε δράσεις καινοτομίας κινητοποιώντας για πρώτη φορά ένα σημαντικό δυναμικό της ακαδημαϊκής, ερευνητικής και επιχειρηματικής κοινότητας.
13. Συνολικά παρατηρήθηκε ενεργοποίηση φορέων όλων των μερών της τετραπλής έλικας (ακαδημαϊκή κοινότητα, φορείς επιχειρηματικότητας, φορείς του δημόσιου τομέα και της κοινωνίας των πολιτών) με ιδιαίτερα σημαντική τη συμμετοχή της ακαδημαϊκής και ερευνητικής

κοινότητας, τα στελέχη της οποίας ήταν περισσότερο εξοικειωμένοι με τις παρεμβάσεις στο πεδίο της έρευνας και καινοτομίας. Ζητούμενο αποτελεί για όλες τις περιφέρειες η περαιτέρω ενίσχυση της συμμετοχής στις διαδικασίες διαμόρφωσης των στρατηγικών και της επιχειρηματικής ανακάλυψης του επιχειρηματικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών.

14. Κατά κανόνα οι διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης στις περιφέρειες της χώρας ήταν ιδιαίτερα εντατικές μέχρι και την περίοδο υιοθέτησης των Σχεδίων Δράσης των περιφερειακών στρατηγικών, σταδιακά ατόνησαν και ενεργοποιήθηκαν δυναμικότερα με αφορμή την εκκίνηση των διαδικασιών ενεργοποίησης των πόρων ενίσχυσης των δράσεων έρευνας και καινοτομίας των περιφερειακών προγραμμάτων. Συγκεντρώθηκε σημαντικό πλήθος ιδεών και προτάσεων ενίσχυσης της έρευνας και της επιχειρηματικής καινοτομίας, με ισχνά αποτελέσματα όμως σε τομείς όπως ο τουρισμός και η δημιουργική βιομηχανία, ενώ ένα αξιόλογο μέρος των ιδεών τόσο της επιχειρηματικής όσο και της ακαδημαϊκής κοινότητας δεν μετουσιώθηκε σε αιτήματα στήριξης σε συνέχεια των προσκλήσεων που ενεργοποιήθηκαν από τα περιφερειακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.
15. Αδύναμες και χαμηλής αποτελεσματικότητας αποδείχθηκαν οι διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφέρειες που το παραγωγικό τους σύστημα κυριαρχείται ή χαρακτηρίζεται από μονοκαλλιέργεια (π.χ. τουρισμός) και το περιφερειακό ερευνητικό δυναμικό είναι περιορισμένο (ανυπαρξία εκπαιδευτικών/ ερευνητικών υποδομών).
16. Η καθυστέρηση στη συγκρότηση των ΠΣΕΚ περιορίσε τη δυνατότητα ουσιαστικής συμβολής τους στη διαμόρφωση των περιφερειακών στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης, ενώ εντοπίζονται και περιφέρειες με ουσιαστική συμβολή στην ενεργοποίηση των προσκλήσεων των ΠΕΠ, καθώς και περιφέρειες στις οποίες η συνολική λειτουργία των ΠΣΕΚ ήταν μη ανιχνεύσιμη. Σε κάθε περίπτωση διαπιστώνεται:
 - δυσανάλογη εκπροσώπηση των ερευνητικών φορέων σε βάρος της συμμετοχής των φορέων της επιχειρηματικότητας,
 - εστίαση των προσεγγίσεων των ΠΣΕΚ για την ικανοποίηση αναγκών πρωτίστως της ερευνητικής κοινότητας και αδυναμία προσέγγισης και σύζευξης με την επιχειρηματική κοινότητα,
 - λειτουργία των ΠΣΕΚ κυρίως ως μηχανισμών/ αντένες της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΑΚ)
17. Παρατηρήθηκε έλλειψη συγκροτημένης προσέγγισης για την υιοθέτηση ποσοτικών και ποιοτικών στόχων στις περιφερειακές στρατηγικές, καθώς και ειδικού πλαισίου οριοθέτησής τους. Το κενό αυτό επιχειρήθηκε να καλυφθεί με τη χρήση του συστήματος δεικτών των περιφερειακών προγραμμάτων, που μερικά ικανοποίησε τις ανάγκες ποσοτικοποίησης των στόχων των περιφερειακών στρατηγικών στο σκέλος που αφορούσαν ποσοτικοποιημένους στους δείκτες εκροών. Παράλληλα, κοινή διαπίστωση των συμμετεχόντων ήταν ότι οι δείκτες αποτελεσμάτων που χρησιμοποιήθηκαν δεν ήταν κατάλληλοι για την αποτύπωση της συμβολής των περιφερειακών στρατηγικών στις επιδιωκόμενες αλλαγές στο περιφερειακό σύστημα έρευνας και καινοτομίας.
18. Η πορεία υλοποίησης των περιφερειακών στρατηγικών επιχειρήθηκε να παρακολουθηθεί ad hoc, μέσω της σύνταξης Ετήσιων Εκθέσεων Παρακολούθησης, με πέντε (5) από τις δεκατρείς (13) περιφέρειες να μην αποκρίνονται σε αυτή τη διαδικασία.
19. Συνολικά η διαδικασία συγκροτημένης παρακολούθησης επίτευξης των τεθέντων στόχων ακυρώθηκε στην πράξη εκ του γεγονότος ότι δεν συγκροτήθηκε ενιαίος μηχανισμός συλλογής και

διαμοιρασμού των δεδομένων υλοποίησης των παρεμβάσεων των περιφερειακών στρατηγικών που χρηματοδοτήθηκαν από διαφορετικά χρηματοδοτικά εργαλεία και Ταμεία (ΕΠΑνΕΚ, ΠΕΠ, HORIZON, ΕΓΤΑΑ, ΕΤΘΑ, αμιγώς εθνικοί πόροι κοκ.). Περιφέρειες που δημιούργησαν ειδικούς μηχανισμούς και δομές υποστήριξης της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης προσπάθησαν να συλλέξουν σχετικές πληροφορίες και δεδομένα υλοποίησης φυσικού αντικειμένου (παρακολούθηση ανοικτών δεδομένων εφαρμογής των παρεμβάσεων του Προγράμματος HORIZON, υπογραφή μνημονίων συνεργασίας με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, κατάθεση αιτημάτων παροχής στοιχείων δράσεων τομεακών προγραμμάτων με εφαρμογή στην Περιφέρεια κοκ.).

20. Στους παράγοντες που επηρέασαν την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των περιφερειακών στρατηγικών αναφέρθηκαν η σημαντική καθυστέρηση στην εξειδίκευση και ενεργοποίηση των παρεμβάσεων, λόγω της έλλειψης τεχνογνωσίας κατάλληλου σχεδιασμού των παρεμβάσεων και των χρονοβόρων διαδικασιών προετοιμασίας και ενεργοποίησης των σχετικών προσκλήσεων, καθώς και η έλλειψη συντονισμού με το ΕΠΑνΕΚ για τον χρονισμό και το περιεχόμενο ομοειδών προσκλήσεων που απευθύνονταν στις ίδιες ομάδες στόχου/ δικαιούχους των ενισχύσεων. Αναφέρθηκε σημαντική επιβάρυνση των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης με διαδικασίες σχεδιασμού προσκλήσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων τους. Εντοπίστηκαν και περιπτώσεις μειωμένης απόκρισης δικαιούχων των ενισχύσεων σε σχετικές προσκλήσεις και συνολικά μειωμένης αποτελεσματικότητας στις περιπτώσεις δράσεων που δεν σχεδιάστηκαν ορθά, λόγω έλλειψης επαρκούς σχετικής εμπειρίας και τεχνογνωσίας των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των προγραμμάτων.
21. Διαφοροποιημένη ανά Περιφέρεια είναι εικόνα της αποτελεσματικότητας και του αντικτύπου των δράσεων που ενεργοποιήθηκαν στο πλαίσιο των περιφερειακών στρατηγικών και ενδεικτικά ορισμένες περιφέρειες αναγνώρισαν υψηλό αντίκτυπο από την εφαρμογή δράσεων στήριξης των ερευνητικών υποδομών, ενώ άλλες από την εφαρμογή δράσεων στήριξης συμπράξεων επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς ή/και ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση υψηλό αντίκτυπο είχαν όσες δράσεις ενίσχυσης των δομών υποστήριξης των περιφερειακών στρατηγικών ενεργοποιήθηκαν με στηρίξη πόρων των περιφερειακών προγραμμάτων (Κέντρα και Παρατηρητήρια Καινοτομίας, ανάπτυξη υβριδικών μηχανισμών στήριξης των μονάδων περιφερειών αρμόδιων για την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών καινοτομίας κοκ.). Οι εν λόγω παρεμβάσεις είχαν άμεσο και θετικό αντίκτυπο στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης, στη δημιουργία δικτύων και τη διασύνδεση των επιχειρήσεων με τους ερευνητές και συνολικά την ερευνητική κοινότητα, στη δημιουργία φυτωρίου ιδεών καινοτομίας, την αποτύπωση και χαρτογράφηση των ικανοτήτων παραγωγής καινοτομίας κοκ.. Δεν αναφέρθηκαν παρεμβάσεις εφαρμογής.
22. Δεν έχει υιοθετηθεί ενιαίο μοντέλο με τις περιφέρειες να υιοθετούν τα δικά τους ιδιαίτερα σχήματα και τους ιδιαίτερους υποστηρικτικούς μηχανισμούς διακυβέρνησης των περιφερειακών στρατηγικών. Ζητούμενο σε κάθε περίπτωση για όλες τις περιφέρειες ήταν και εξακολουθεί να αποτελεί η ενίσχυση της αρχής της ιδιοκτησίας των περιφερειακών στρατηγικών (Περιφερειακά Συμβούλια) και της επιβεβαίωσης αυτής της αρχής της σε όλο τον κύκλο ζωής τους (σχεδιασμός, εφαρμογή, αξιολόγηση και επικαιροποίηση/ ανατροφοδότηση των στρατηγικών). Στο πλαίσιο των συνεντεύξεων κατατέθηκαν και μεμονωμένες απόψεις, περί αδυναμίας σχεδιασμού και παρακολούθησης των στρατηγικών σε περιφέρειες όπου είναι αδύναμη ή ανύπαρκτη περιφερειακή μονάδα/ υπηρεσία με σχετικές αρμοδιότητες.

23. Συνολικά καταγράφεται έλλειψη ικανού σε αριθμό και έμπειρου στελεχιακού δυναμικού, ενώ αναγνωρίζεται και το ουσιαστικό κενό πολιτικής με την ανάληψη της σχετικής «άτυπης αρμοδιότητας» από τις ΕΥΔ των ΠΕΠ, για τις ανάγκες έγκαιρης απόκρισης στις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ (σχεδιασμός και έγκριση στρατηγικών, επίτευξη προκαθορισμένων στόχων, κατανομή και απορρόφηση πόρων κοκ.).
24. Κοινό τόπο αποτελεί η διαπίστωση περί αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων των επιμέρους στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης, συνδεδεμένης άμεσα με την υιοθέτηση αποδοτικού τυπικού ή/και άτυπου μηχανισμού διακυβέρνησης. Στα θετικά της όλης διαδικασίας καταγράφεται η ανάδραση ορισμένων περιφερειών στις προκλήσεις που απορρέουν από τις πολιτικές έξυπνης εξειδίκευσης με τη δημιουργία μονάδων/ υπηρεσιών αρμόδιων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή περιφερειακών πολιτικών καινοτομίας ή την ενεργοποίηση οργάνων της περιφέρειας όπως τα Περιφερειακά Ταμεία, την αξιοποίηση συγχρηματοδοτούμενων πόρων των ΠΕΠ για τη δημιουργία υποστηρικτικών μηχανισμών (Γραφεία Καινοτομίας, Παρατηρήτρια Επιχειρηματικής Καινοτομίας, συνεργασίες με εμπειρογνώμονες της αγοράς κοκ.) ή/και τη δημιουργία σχετικού υποστηρικτικού μηχανισμού στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των περιφερειακών προγραμμάτων.
25. Στις προτάσεις βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των παρεμβάσεων περιλαμβάνονται:
- Η υιοθέτηση διακριτού συστήματος δεικτών των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης που θα αποτυπώνει τα αναμενόμενα αποτελέσματα στο επίπεδο των εκροών και τον αντίκτυπο των παρεμβάσεων, που θα αποτελεί σημαντική εισροή για την επίκαιρη παρακολούθηση των αλλαγών, τη χαρτογράφηση των υποδομών και ικανοτήτων καινοτομίας που δημιουργούνται και τελικά την ανατροφοδότηση των στρατηγικών με επίκαιρα στοιχεία και κρίσιμες αναφορές,
 - Η ανάπτυξη διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων παρακολούθησης των επιμέρους παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από διαφορετικά χρηματοδοτικά εργαλεία και συνολικά των στρατηγικών,
 - Η υιοθέτηση μόνιμων και θεσμοθετημένων διαύλων επικοινωνίας με τη ΓΓΕΚ για τη μεταφορά γνώσης από το εθνικό στο περιφερειακό επίπεδο σε θέματα σχεδιασμού και εφαρμογής παρεμβάσεων ενίσχυσης του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας,
 - Η υιοθέτηση καλών πρακτικών ενεργοποίησης παρεμβάσεων ενίσχυσης του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας, όπως ο σχεδιασμός και ενεργοποίηση δράσεων ανοικτής καινοτομίας, κυλιόμενων ετήσιων προσκλήσεων που θα καλύπτουν διαρκώς αναδυόμενες ανάγκες ενίσχυσης του περιφερειακού οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας και θα επιτρέπουν τη διάχυση των ωφελειών σε όλη τη διάρκεια των κύκλων των προγραμματικών περιόδων,
 - Η μεταφορά τεχνογνωσίας από όργανα και υπηρεσίες εθνικού επιπέδου (ΓΓΕΚ, ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ κοκ.) και η παροχή σχετικών εργαλείων, όπως η εκπόνηση και διάθεση στις περιφέρειες πρότυπων τευχών προσκλήσεων ενημερωμένων π.χ. με τις ειδικές απαιτήσεις των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων στους τομείς της έρευνας και καινοτομίας, τις εναλλακτικές λύσεις επιλεξιμότητας δαπανών, την ενσωμάτωση αποτελεσματικών διαδικασιών και ρυθμίσεων παρακολούθησης και πιστοποίησης των επενδύσεων με βάση

την κατακτημένη εμπειρία από ανάλογες δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο κοκ.,

26. Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις δήλωσαν αδυναμία εντοπισμού ανιχνεύσιμου αντικτύπου από την εφαρμογή των περιφερειακών στρατηγικών, λόγω αφενός του γεγονότος ότι δεν υπάρχουν διαμορφωμένα κατάλληλα εργαλεία μέτρησης και απομόνωσης της συνεισφοράς των στρατηγικών στις αλλαγές που επέρχονται στις περιφέρειες και αφετέρου λόγω του ότι το σύνολο σχεδόν των συγχρηματοδοτούμενων από τα περιφερειακά προγράμματα δράσεων έρευνας και καινοτομίας βρίσκονται σε φάση υλοποίησης με την ολοκλήρωσή τους να αναμένεται στο τέλος του τρέχοντος έτους. Σε κάθε περίπτωση αναγνωρίστηκαν στοιχεία προστιθέμενης αξίας και θετικού αντικτύπου από την εφαρμογή των περιφερειακών στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης και ειδικότερα στα παρακάτω πεδία:

- αναγνώριση για πρώτη φορά σε περιφερειακό επίπεδο των βασικών αδύναμων και ισχυρών σημείων των περιφερειακών οικονομιών και των συντελεστών υποστήριξης και παραγωγής καινοτομίας, ως συστατικό στοιχείο τοποθέτησής τους στα περιφερειακά και διαπεριφερειακά ανταγωνιστικά περιβάλλοντα,
- η διεύρυνση του φάσματος των συμμετεχόντων στη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης (περιλαμβανομένης και της χαρτογράφησης του ανθρώπινου και τεχνολογικού δυναμικού καινοτομίας) και η κινητοποίηση εξαιρετικά μεγάλου αριθμού συντελεστών της τετραπλής έλικας και κυρίως αυτών της επιχειρηματικής κοινότητας,
- η δημιουργία άτυπων και τυπικών δικτύων έντασης γνώσης μεταξύ ερευνητικών οργανισμών, φορέων της δημόσιας διοίκησης, της επιχειρηματικής κοινότητας και μερικής της κοινωνίας των πολιτών με προσανατολισμό στην εφαρμογή καινοτομιών στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

3.6 Ομάδες Εστίασης

Ομάδες Εστίασης σε Δικαιούχους – Δράση Κέντρα Ικανοτήτων

Τα ΚΕΝΤΡΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ (ΚΙ) είναι δομές δημόσιου-ιδιωτικού τομέα που δημιουργούνται για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ προσφοράς και ζήτησης ειδικευμένων υπηρεσιών καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας σε μία ή περισσότερες αλυσίδες αξίας και τα οποία διαθέτουν την απαραίτητη υποδομή και τεχνογνωσία για την υποστήριξη της καινοτομίας σε τομείς της Ελληνικής οικονομίας, **μέσω της παροχής εξειδικευμένων/καινοτόμων υπηρεσιών/προϊόντων και της μεταφοράς τεχνολογίας σε επιχειρήσεις, ιδίως ΜΜΕ.**

Ως ‘Δικαιούχος Φορέας’ χαρακτηρίζεται η νομική οντότητα - ΚΕΝΤΡΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της εκάστοτε Πράξης και η οποία φέρει την ευθύνη έναντι της ΓΓΕΤ για την καλή εκτέλεση και ολοκλήρωση του έργου. Ως νομική οντότητα, το ΚΕΝΤΡΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ αποτελεί σύμπραξη φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η οποία έχει ως μετόχους/εταίρους τουλάχιστον έναν (1) οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων και πέντε (5) επιχειρήσεις. Επιπλέον ως μέτοχοι/εταίροι δύναται να συμμετέχουν μια (ή περισσότερες) οντότητα/ες που ανήκουν σε λοιπούς φορείς. Τα ανεξάρτητα μέρη τα οποία αποτελούν μετόχους/εταίρους στο ΚΙ δύναται να είναι οι παρακάτω φορείς:

- Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων

Κάθε οντότητα, όπως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα, Τεχνολογικοί Φορείς και Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησης, η οποία ασκεί και οικονομικές δραστηριότητες.

- Υφιστάμενες Επιχειρήσεις (της ημεδαπής ή και της αλλοδαπής) ανεξαρτήτως μεγέθους και ημερομηνίας ίδρυσης.
- Λοιποί φορείς

 <p>ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ Ι.Κ.Ε.</p>	 <p>ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Ι.Κ.Ε.</p>	 <p>ΚΕΝΤΡΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΠΥΘΕΙΑ Ι.Κ.Ε.</p>
 <p>ΚΕΝΤΡΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ 4.0 ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ</p>	 <p>Govhack ΚΕΝΤΡΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Ι.Κ.Ε.</p>	 <p>NETA EMERGING NETWORKS & APPLICATIONS ΠΛΕΤ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΑ ΔΙΚΤΥΑ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ - ΕΘΑΡΜΟΤΕΣ Ι.Κ.Ε.</p>
 <p>H-CAM Hellenic Center for Additive Manufacturing ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ Α.Ε.</p>	 <p>Teaching Factory TEACHING FACTORY COMPETENCE CENTER Α.Μ.Κ.Ε.</p>	 <p>ARCHITECTURAL ALUMINIUM ACADEMY BUILDING SYSTEMS INNOVATION CENTRE Ι.Κ.Ε.</p>
 <p>SMART AGRO HUB Cultivating Innovation SMART AGRO HUB Α.Ε.</p>	 <p>SURE ΚΕΝΤΡΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΕΞΥΠΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ Α.Ε.</p>	

Τα βασικά συμπεράσματα από την Ομάδα Εστίασης που πραγματοποιήθηκε στις 29 Αυγούστου 2023 με την συμμετοχή του συνόλου των ΚΙ είναι τα ακόλουθα:

1. Τα Κέντρα Ικανοτήτων σχεδιάστηκαν και λειτούργησαν ως ένα 'καινοτόμο' εγχείρημα με στόχο τη στήριξη των επιχειρήσεων. Η δράση συγκέντρωσε σημαντικό ενδιαφέρον από τους συμμετέχοντες φορείς.
2. Η στήριξη των επιχειρήσεων εστιάστηκε στην υποστήριξη της ανάπτυξης τεχνογνωσίας για τη μετατροπή τεχνολογικών ιδεών σε εμπορικά αξιοποιήσιμα προϊόντα, γεφυρώνοντας την απόσταση που διαπιστώνεται μεταξύ της ανάπτυξης ενός εργαστηριακού προϊόντος και της προώθησής του στην αγορά.
3. Τα ΚΙ κλήθηκαν να λειτουργήσουν όχι μόνο ως καταλύτες για την ανάπτυξη γνώσης σε σχέση με την καινοτομία αλλά παράλληλα για τη δημιουργία βιώσιμων προϊόντων και την ανάπτυξη μιας επιχειρηματικότητας κοινότητας που αξιοποιεί την εφαρμοσμένη έρευνα.
4. Ο σχεδιασμός των ΚΙ πραγματοποιήθηκε ώστε τα Κέντρα:
 - να παρέχουν εξειδικευμένα προϊόντα και υπηρεσίες καινοτομίας σε επιχειρήσεις, ιδίως σε μικρομεσαίες, ενώ παράλληλα να επιχειρούν την μεταφορά τεχνολογίας σε αυτές,
 - να διαθέτουν την απαραίτητη υποδομή και τεχνογνωσία ώστε να βοηθούν ουσιαστικά στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ προσφοράς και ζήτησης υπηρεσιών καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας σε βασικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας,
 - να συμβάλουν στον προσανατολισμό των επιχειρήσεων προς προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας,
 - να αποσκοπούν στην κατάρτιση των επιχειρήσεων για την απόκτηση αναγκαίων δεξιοτήτων για την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στον κλάδο της βιομηχανίας, με στόχο τον τεχνολογικό και ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων.
5. Σε συνδυασμό με τις Δράσεις για τους Συνεργατικούς Σχηματισμούς Καινοτομίας, τα Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας, και την Δράση «Ερευνά – Καινοτομώ», τα ΚΙ αποτελούν συνιστώσες για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος της Καινοτομίας στη χώρα.
6. Κατά την υλοποίηση των έργων διαπιστώθηκαν:
 - καθυστερήσεις που προέκυψαν λόγω των μακρών διαδικασιών για τη σύσταση των ΚΙ, που συνδυάστηκαν με σημαντικές μεταβολές στο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον των επιχειρήσεων,
 - κατά περίπτωση μεγάλος αριθμός εταιρών, που οδήγησε αναπόφευκτα σε ανάγκη αυξημένου συντονισμού,
 - ανάγκη επανεξέτασης/επικαιροποίησης των υποβληθέντων επιχειρηματικών σχεδίων λόγω ακριβώς των ανωτέρω καθυστερήσεων και των μεταβολών που επήλθαν,
 - ανάγκη αναπροσαρμογών/μεταφορών μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών δαπανών, ώστε να υπάρχει καλύτερη στόχευση των σχεδίων και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση, το οποίο δεν κατέστη δυνατόν, λόγω αυστηρών περιορισμών που τέθηκαν από το στάδιο της οικείας Πρόσκλησης και έλλειψης ευελιξίας,

- σημαντικό ζήτημα σε σχέση με τον χρονικό ορίζοντα ουσιαστικής υλοποίησης και επίτευξη της ολοκλήρωσης των έργων, σε σχέση με τις αρχικές προδιαγραφές, που οδήγησε στην συνέχεια σε παρατάσεις (30 μήνες υλοποίηση),
 - αναγνώριση και ενσωμάτωση στα ΚΙ της τυπικής 3ετίας μίας νεοφυούς επιχείρησης η οποία αποτελείται από: 1 έτος για αυτοπροσδιορισμό και αρχική οργάνωση, 1 έτος εκτέλεσης εργασιών ανάπτυξης ταυτότητας και προϊόντων/υπηρεσιών και 1 έτος εγκαθίδρυσης στην αγορά και πρώτων πωλήσεων, ενώ επιτρέπει ικανό χρόνο στην επιχείρηση να ενσωματωθεί στην συνείδηση του οικοσυστήματός της και να αποδείξει τις ικανότητές της, υπό την προστασία της ενίσχυσης και όσο το επιχειρηματικό της σχέδιο αναδιαμορφώνεται τακτικά προς την τελική κατεύθυνση υγιούς ανάπτυξης,
 - έλλειψη κοινών δεικτών, πέραν των δεικτών στο ΤΔΠ, για την συνολική, ουσιαστική παρακολούθηση των επιδόσεων στην καινοτομία, αλλά και των επιδόσεων των ίδιων των Κέντρων,
 - ανάγκη προσέλκυσης και πρόσληψης ικανών και έμπειρων στελεχών, μέσω παροχής οικονομικών κινήτρων και ικανοποιητικών αμοιβών,
 - ανάγκη διασφάλισης της συνέχειας στην ανάπτυξη προϊόντων/διαδικασιών/υπηρεσιών μέσω διευκόλυνσης της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση,
 - ανάγκη διασφάλισης της συνέχειας στη παροχή των υπηρεσιών καινοτομίας προς τις επιχειρήσεις,
 - ζητήματα αναγνωσιμότητας των ΚΙ και βιωσιμότητάς τους. Ανάγκη εξειδίκευσης και ξεκάθαρης στόχευσης και ταυτότητας αλλά και ανάδειξης της 'δεξιτεχνίας' του εκάστοτε Κέντρου και της Πρότασης Αξίας που προβάλλει προς το οικοσύστημα. Ταυτόχρονα, ανάδειξης του έργου που έχει παραχθεί και σε διεθνές επίπεδο για την ανάπτυξη ευρύτερων συνεργασιών.
7. Ως προς το τελευταίο, διατυπώνεται από τους συμμετέχοντες ακόμη η ανάγκη:
- περαιτέρω ενίσχυσης των ΚΙ που δημιουργήθηκαν, ώστε να διασφαλιστεί το επίπεδο γνώσης που κατακτήθηκε από αυτά ('έχει ήδη δαπανηθεί σημαντικό κεφάλαιο από τους εταίρους και θα είναι άστοχο να ζητηθεί να ξανακινήσει κάνεις εκ νέου').
 - χαρτογράφησης του συνόλου των εγχειρημάτων που επιχειρούν στο οικοσύστημα της καινοτομίας και παροχή της κατάλληλης πληροφορίας προς τις επιχειρήσεις για την πρόσβασή τους στις πλέον κατάλληλες υπηρεσίες, αλλά και
 - δικτύωσή τους με άλλα Κέντρα (π.χ. Ευρωπαϊκοί Κόμβοι Ψηφιακής Καινοτομίας) ή/και άλλους φορείς (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο).
8. Το συνολικό εγχείρημα κρίνεται ως πιλοτικό και προτείνεται η περαιτέρω ενδυνάμωση των ΚΙ. Υπό το πρίσμα αυτό, οι συμμετέχοντες έθεσαν τα ακόλουθα ερωτήματα:
- Πώς κυβερνάται επιτυχώς μια πολυμετοχική εταιρεία, με μετόχους που είναι ανταγωνιστές στην αγορά και με μετόχους που είναι ερευνητικά/ακαδημαϊκά ιδρύματα;
 - Πώς διαχειρίζεται ένα Κ.Ι. τα θέματα εμπιστευτικότητας/ανταγωνισμού και τα θέματα διαχείρισης Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας;

- Πώς διασφαλίζεται η επιβίωση ενός Κ.Ι., εάν δεν βασίζεται σε υπό ωρίμανση συγκεκριμένη τεχνολογία;
- Πώς διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των ερευνητών προς το Κ.Ι. και πώς η προτίμησή τους προς αυτό έναντι του εκάστοτε ΕΛΚΕ ή μιας προσωπικής εταιρείας;
- Πώς διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των μη-ερευνητικών εταίρων ενός Κ.Ι. προς αυτό για την επίλυση ζητημάτων έρευνας και καινοτομίας των εταίρων αυτών;
- Πώς προσπερνάται η δυσπιστία αξιόλογου προσωπικού -κυρίως μη-ερευνητικού- προς νεοφυές Κ.Ι. με χρηματοδότηση που λήγει στο εγγύς μέλλον;
-

Ομάδες Εστίασης σε Δικαιούχους της Δράσης Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ ΣΣΚ (Φορέας Αρωγός)

1. Ως Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας (Innovation Clusters) ορίζονται οι δομές ή οι οργανωμένες ομάδες ανεξάρτητων μερών (όπως καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και άλλοι συναφείς οικονομικοί παράγοντες) που έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν την καινοτόμο δραστηριότητα, με την προώθηση, την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης, συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη μεταφορά γνώσεων, τη δημιουργία δικτύων, τη διάδοση πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών του συνεργατικού σχηματισμού.
2. Σκοπός των ΣΣΚ είναι η ανάπτυξη και εμπορική αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, με διεθνή αναγνώριση και υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας.
3. Τα κίνητρα για το συγκρότηση και για την συμμετοχή των εταίρων στους ΣΣΚ ήταν διάφορα και ποικίλα και ανάλογα με τον τομέα αναγνωρίζονται, ως βασικότερα, τα ακόλουθα:
 - η υποστήριξη ΜΜΕ σε σχέση με την καινοτομία,
 - η συγκέντρωση δυνάμεων και η επίτευξη οικονομιών κλίμακας και σκοπού (economy of scale / economy of scope),
 - η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων σε σχέση με την καινοτομία/ανάγκη τυποποίησης,
 - η αναζήτηση και εφαρμογή καινοτόμων λύσεων / ανάπτυξη νέων προϊόντων / ίδρυση νέων επιχειρήσεων,
 - η δυνατότητα παρέμβασης στο θεσμικό πλαίσιο ενός κλάδου.
4. Οι ΣΣΚ θεωρούνται ως μια απολύτως αναγκαία πρωτοβουλία / συνιστώσα για την ανάπτυξη τομέων της RIS και του οικοσυστήματος της καινοτομίας στη χώρα. Λόγω της σημασίας της δράσης και της ζητούμενης ενίσχυσης της αναγνωρισιμότητας των ΣΣΚ υπάρχει ανάγκη ενημέρωσης και προώθησης της δράσης. Με τον τρόπο αυτό θα γίνουν κατανοητά από τις μικρότερες και μεγαλύτερες επιχειρήσεις τόσο ο ρόλος τους όσο και η προστιθέμενη αξία τους για να αρθεί οποιαδήποτε δυσπιστία στη συνεργασία.
5. Κατά την υλοποίηση των έργων διαπιστώθηκαν:

- καθυστερήσεις που προέκυψαν λόγω των μακρών διαδικασιών για την οργάνωση των ΣΣΚ, ιδίως σε σχέση με τη διερεύνηση της νομικής τους μορφής, που συνδυάστηκαν με σημαντικές μεταβολές στο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον ιδίως των επιχειρήσεων,
 - χρονική απόσταση μεταξύ των δύο κύκλων προκήρυξης, που επηρέασε την αποδοτικότητα των ΣΣΚ,
 - κατά περίπτωση μεγάλος αριθμός εταίρων, που οδήγησε αναπόφευκτα σε ανάγκη αυξημένου συντονισμού, ανάπτυξης ενιαίας κουλτούρας αλλά και διαχείρισης διαφορετικής κλίμακας αναγκών,
 - ανάγκη ουσιαστικής διερεύνησης για την επιλογή της πλέον δόκιμης μορφής λειτουργίας και οργάνωσης των ΣΣΚ έτσι ώστε να υπάρχει η αναγκαία ευελιξία με σκοπό την αντιμετώπιση της ανομοιογένειας - μεγάλες και μικρές εταιρείες - και των μεταβολών σε επιχειρηματικό επίπεδο (εξαγορές, συγχωνεύσεις μελών, κλπ.)
 - ανάγκη επανεξέτασης/επικαιροποίησης των υποβληθέντων επιχειρηματικών σχεδίων λόγω ακριβώς των ανωτέρω καθυστερήσεων και των μεταβολών που επήλθαν,
 - ζητημάτων που προέκυψαν από το συνδυασμό ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ιδίως σε σχέση με τη θέση των επιχειρήσεων να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του καθεστώτος Κρατικών Ενισχύσεων, και δη σε σχέση με θέματα ρευστότητας, εγγυήσεων, προκαταβολών, κλπ.
 - σφικτή χρονική περίοδο υλοποίησης, η οποία δεν επιτρέπει την ουσιαστική ολοκλήρωση της προσπάθειας για την εμπορική αξιοποίηση των εκροών. Διατυπώθηκε η διαπίστωση ότι το προγραμματισμένο χρονικό διάστημα δεν υπήρξε επαρκές για την ανάπτυξη και εφαρμογή της καινοτομίας, καθώς ο 'κύκλος της καινοτομίας' είναι μεγαλύτερος,
 - την ανάγκη περαιτέρω προσπάθειας για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, για την εμπορική αξιοποίηση των προϊόντων/υπηρεσιών και την εφαρμογή των διαδικασιών,
 - την 'μεγαλύτερη ικανότητα/αποτελεσματικότητα' όσων ΣΣΚ είχαν προηγούμενη εμπειρία, μέσω συμμετοχής σε πιλοτική φάση.
6. Ως σημαντικά αποτελέσματα, οι ΣΣΚ κατέγραψαν:
- την εμπέδωση της συνεργασίας ανάμεσα σε επιχειρήσεις και τεχνολογικούς φορείς, την εδραίωση εμπιστοσύνης και στην κοινή αντίληψη σε θέματα καινοτομίας
 - τη βελτίωση προϊόντων / διαδικασιών, μέσω της καινοτομίας,
 - τη δημιουργία νέων προϊόντων.
7. Κρίσιμη παράμετρος για τη συμβολή των ΣΣΚ στο οικοσύστημα της καινοτομίας αναγνωρίστηκε το ζήτημα της βιωσιμότητάς τους. Ως προς αυτό, διατυπώνεται από τους συμμετέχοντες ακόμη η ανάγκη:
- περαιτέρω ενίσχυσης και χρηματοδότησης των ΣΣΚ που δημιουργήθηκαν, ώστε να διασφαλιστεί το επίπεδο γνώσης που κατακτήθηκε από αυτά,
 - ανάγκη διασφάλισης της συνέχειας στην ανάπτυξη προϊόντων/διαδικασιών/υπηρεσιών μέσω διευκόλυνσης της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση,
 - διασφάλισης πρόσθετων πηγών χρηματοδότησης για τη λειτουργία των ΣΣΚ,

- χαρτογράφησης του συνόλου των εγχειρημάτων που επιχειρούν στο οικοσύστημα της καινοτομίας και παροχή της κατάλληλης πληροφορίας προς τις επιχειρήσεις για την πρόσβασή τους στις πλέον κατάλληλες υπηρεσίες,
- παροχής κινήτρων για δικτύωση των ΣΣΚ μεταξύ τους, αλλά και
- παροχής κινήτρων για δικτύωση των ΣΣΚ με άλλα Κέντρα, Δομές ή/και άλλους φορείς.
- Το συνολικό εγχείρημα κρίνεται ως επιτυχές και προτείνεται η περαιτέρω ενδυνάμωση των ΣΣΚ μέσω νέας Πρόσκλησης, η οποία εντούτοις θα χαρακτηρίζεται από έναν μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό και συνέχεια.

4. ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΝΤΟΠΙΣΤΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

Δεδομένου ότι οι έρευνες πεδίου υλοποιήθηκαν εν μέσω της θερινής περιόδου, ο Σύμβουλος Αξιολόγησης προχώρησε στην υποβολή Αιτήματος Παράτασης Υποβολής των Πρόσθετων Παραδοτέων Π-Β1: Αποτελέσματα – συμπεράσματα έρευνας πεδίου και Π-Β2: Έκθεση συνεντεύξεων με εκπροσώπους των οργάνων σχεδιασμού, υποστήριξης και παρακολούθησης υλοποίησης της RIS3 προς την Αναθέτουσα Αρχή την 02/08/2023, με νέα ημερομηνία υποβολής των εν λόγω Παραδοτέων την 20/09/23.

Ο σκοπός του συγκεκριμένου αιτήματος ήταν να παραταθεί η χρονική διάρκεια υλοποίησης των ερευνών πεδίου πέραν της θερινής περιόδου στοχεύοντας στην επιτυχή ολοκλήρωση των ερευνών πεδίου τόσο με επίτευξη των επιθυμητών, κατά το δυνατόν, ποσοστών απόκρισης και αριθμού συνεντεύξεων όσο και με την ορθή επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων. Κατόπιν της παρατάσεως και με την ολοκλήρωση των ερευνών πεδίου τα επιθυμητά ποσοστά απόκρισης επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό όπως παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση καθώς και στο **Παραδοτέο Π-Β1: Αποτελέσματα – Συμπεράσματα Έρευνας Πεδίου**.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ιδιαίτερη χρονική περίοδος διενέργειας της αξιολόγησης (περιλαμβανομένης της επιβάρυνσης των περιφερειακών οργάνων με την οριστικοποίηση των διαδικασιών τελικής αναθεώρησης των ΠΕΠ της ΠΠ 2014-2020) και η καθυστέρηση στη διάθεση στοιχείων εφαρμογής των περιφερειακών στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης και των σχεδίων δράσης τους, περιλαμβανομένων και των στοιχείων σχετικά με τις διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης στις περιφερειακές στρατηγικές από τις αρμόδιες περιφερειακές στρατηγικές επέφερε μια επιπλέον δυσκολία με τον προγραμματισμό και υλοποίηση των συνεντεύξεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Εργαλεία ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας πεδίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.1: Οδηγός Ομάδων Εστίασης για τη Δράση «Κέντρα Ικανοτήτων» - Δικαιούχοι

Σκοπός των ομάδων εστίασης είναι να αξιολογηθεί η Δράση «**KENTRA IKANOTHYTON**» που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» (ΕΠΑΝΕΚ) 2014-2020. Ο στόχος της συνέντευξης είναι η σε βάθος συλλογή ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με τους παράγοντες που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την αποτελεσματικότητα της Δράσης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Καλησπέρα/Καλημέρα σε όλους/όλες!

*Θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε που δεχτήκατε να συμμετάσχετε σε αυτή τη συζήτηση. Ονομάζομαι και η/ο συνεργάτιδα/συνεργάτης μου Ο δικός μας ρόλος είναι ο συντονισμός της σημερινής μας συζήτησης, η οποία αφορά σε ζητήματα που άπτονται της Δράσης «**KENTRA IKANOTHYTON**». Ενδιαφερόμαστε να κατανοήσουμε τα στάδια του σχεδιασμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και ολοκλήρωσης του προγράμματος αλλά και να καταγράψουμε τις απόψεις και τις προτάσεις σας σχετικά με αυτό.*

Ξεκινώντας, πως πληροφορηθήκατε για τη δυνατότητα χρηματοδοτικής ενίσχυσης, μέσα από την Δράση «**KENTRA IKANOTHYTON**»;

Συνάφεια

1. Η Δράση δημιούργησε επαρκή και κατάλληλα κίνητρα για τη δημιουργία δομών γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εξειδικευμένων υπηρεσιών καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας;
2. Ποιες ανάγκες σας καλύφθηκαν μέσω της ενίσχυσης; Ποιες ανάγκες σας δεν καλύφθηκαν;

Αποτελεσματικότητα, Αποτελέσματα και Επιπτώσεις

1. Το σχέδιό σας υλοποιήθηκε και ολοκληρώθηκε ομαλά;
2. Επιτεύχθηκαν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και ένα όχι ποιοι ήταν οι λόγοι;
3. Ποια προβλήματα αντιμετωπίσατε κατά την υλοποίηση του σχεδίου σας;
4. Ποιους τομείς δραστηριοτήτων έχετε επιλέξει (π.χ. υποστήριξη Ε&Α, τεχνολογικές λύσεις και καινοτομία, εκπαίδευση/ κατάρτιση, υποστήριξη δικτυώσεων, υποστήριξη ψηφιακού μετασχηματισμού κ.κ.)
5. Βασικοί αποδέκτες των υπηρεσιών του Κέντρου είναι οι εταίροι του ή λοιποί φορείς/ επιχειρήσεις;
6. Σε ποιους τομείς επικεντρώνεται η υποστήριξη του ΚΙ στους εταίρους (π.χ. Από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, Παροχή εξειδικευμένων/ καινοτόμων υπηρεσιών ή/και προϊόντων, Μεταφορά τεχνολογίας, κ.ά.);

Αποδοτικότητα

1. Υπήρξαν καθυστερήσεις κατά την υλοποίηση και εάν ναι σε ποιους παράγοντες οφείλονται;
2. Ήταν επαρκής η χρηματοδότηση; Οι δαπάνες ανταποκρίνονται στις ανάγκες σας;

Προστιθέμενη Αξία

1. Ποιο ρόλο έπαιξε η χρηματοδότηση στην ανάπτυξη σας / των δραστηριοτήτων σας;
2. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η προστιθέμενη αξία από την εφαρμογή της Δράσης (ανάπτυξη νέων καινοτόμων υποστηρικτικών υπηρεσιών προς φορείς και επιχειρήσεις, αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων, ανάπτυξη εξωστρεφούς/ καινοτομικής επιχειρηματικότητας, δημιουργία προηγμένων ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού, κ.ά);
3. Θα συμμετείχατε σε παρόμοια μελλοντική δράση;
4. Βιώνετε θετικά αποτελέσματα από την συμμετοχή σας στο πρόγραμμα;
5. Ποιες οι προτάσεις σας για την βελτίωση συναφών μελλοντικών δράσεων;
6. Ποιο είναι το δυνατό σημείο της Δράσης, καθώς και ποιες αδυναμίες εντοπίζετε;

Ολοκληρώνοντας θα θέλαμε την άποψή σας επί της **Στρατηγικής RIS3** και της **Δράσης ΚΙ**:

1. Σε ποιο βαθμό γνωρίζετε για τη Στρατηγική RIS3, και κατά πόσο συμφωνείτε με τους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής RIS3;
2. Σε ποιο βαθμό γνωρίζετε για τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης; Συμμετείχατε σε αυτήν, και εάν ναι σε ποιο στάδιο;
3. Θεωρείτε ότι η Δράση ήταν ευθυγραμμισμένη με τη Στρατηγική RIS3;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.2: Οδηγός Ομάδων Εστίασης για τη Δράση Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ ΣΣΚ (Φορέας Αρωγός)

Σκοπός των ομάδων εστίασης είναι να αξιολογηθεί η Δράση «**ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ΣΣΚ**» που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» (ΕΠΑΝΕΚ) 2014-2020. Ο στόχος της συνέντευξης είναι η σε βάθος συλλογή ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με τους παράγοντες που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την αποτελεσματικότητα της Δράσης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Καλησπέρα/Καλημέρα σε όλους/όλες!

*Θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε που δεχτήκατε να συμμετάσχετε σε αυτή τη συζήτηση. Ονομάζομαι και η/ο συνεργάτιδα/συνεργάτης μου Ο δικός μας ρόλος είναι ο συντονισμός της σημερινής μας συζήτησης, η οποία αφορά σε ζητήματα που άπτονται της Δράσης «**ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ ΣΣΚ**». Ενδιαφερόμαστε να κατανοήσουμε τα στάδια του σχεδιασμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και ολοκλήρωσης του προγράμματος αλλά και να καταγράψουμε τις απόψεις και τις προτάσεις σας σχετικά με αυτό.*

Ξεκινώντας, πως πληροφορηθήκατε για τη δυνατότητα χρηματοδοτικής ενίσχυσης, μέσα από την Δράση «**ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ/ ΣΣΚ**»;

Συνάφεια

1. Ποιες ανάγκες σας καλύφθηκαν μέσω της ενίσχυσης; Ποιες ανάγκες σας δεν καλύφθηκαν;
2. Ποιο ήταν το κύριο κίνητρο συμμετοχής σας ως Φορέα-Αρωγού στη Δράση;
3. Ποιοι ήταν οι στόχοι του Συνεργατικού Σχήματος;

Αποτελεσματικότητα, Αποτελέσματα και Επιπτώσεις

1. Ποιες ενέργειες πραγματοποίησε ο Φορέας-Αρωγός για την ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ των μελών του ΣΣΚ για την επίτευξη των στόχων του ΣΣΚ;
2. Το έργο σας υλοποιήθηκε και ολοκληρώθηκε ομαλά;
3. Ποια τα αποτελέσματα του έργου; Ποια προβλήματα αντιμετωπίσατε;
4. Ποιο είναι το δυνατό σημείο της Δράσης;

Αποδοτικότητα

1. Υπήρξαν καθυστερήσεις κατά την υλοποίηση;
2. Ήταν επαρκής η χρηματοδότηση; Η επιλεξιμότητα δαπανών ανταποκρίνεται στις ανάγκες σας;

Προστιθέμενη Αξία

1. Ποιο ρόλο έπαιξε η χρηματοδότηση στην ανάπτυξη των Συνεργατικών Σχηματισμών;
2. Σε ποιους τομείς επικεντρώνονται τα επιχειρηματικά σχέδια των επιχειρήσεων μελών του Συνεργατικού Σχηματισμού (πχ. παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων ή/και υπηρεσιών,

υλοποίηση στρατηγικών διεξόδους τους σε αγορές στόχους, αύξηση των θέσεων εργασίας, προσέλκυση επενδύσεων, δημιουργία νέας γνώσης και τεχνογνωσίας, κ.ά.);

3. Ποιες υπηρεσίες που παρείχατε ως Φορέας Αρωγός είχαν μεγαλύτερη αξία για τις επιχειρήσεις;
4. Ποιες θα ήταν οι προτάσεις σας για τη βελτίωση συναφών μελλοντικών δράσεων;

Ολοκληρώνοντας θα θέλαμε την άποψή σας επί της **Στρατηγικής RIS3** και της **Δράσης ΣΣΚ**:

1. Σε ποιο βαθμό γνωρίζετε για τη Στρατηγική RIS3, και κατά πόσο συμφωνείτε με τους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής RIS3;
2. Σε ποιο βαθμό γνωρίζετε για τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης; Συμμετείχατε σε αυτήν, και εάν ναι σε ποιο στάδιο;
3. Θεωρείτε ότι η Δράση ήταν ευθυγραμμισμένη με τη Στρατηγική RIS3;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.3: Οδηγός Συνέντευξης Στελεχών για τον Σχεδιασμό και την Εφαρμογή των Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης

Σκοπός των συνεντεύξεων είναι να αξιολογηθεί ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης που χρηματοδοτήθηκαν από τα οικεία Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Ο στόχος είναι η σε βάθος συλλογή ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με τους παράγοντες που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά τόσο τον σχεδιασμό όσο και την υλοποίηση των στρατηγικών RIS σε περιφερειακό επίπεδο.

Ξεκινώντας θα θέλαμε να συστηθούμε και να μας πείτε λίγα λόγια για εσάς, τη θέση σας, το βαθμό και το στάδιο εμπλοκής σας στο σχεδιασμό της Περιφερειακής Στρατηγικής;

Συνάφεια

1. Πως επηρέασε η Εθνική Στρατηγική τον σχεδιασμό της Περιφερειακής Στρατηγικής;
2. Αποτυπώθηκαν στην Περιφερειακή Στρατηγική με επαρκή τρόπο οι ιδιαίτερες ανάγκες, προκλήσεις και ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας;
3. Εντοπίστηκαν αστοχίες συνέργειας / συμπληρωματικότητας με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης;
4. Εντοπίστηκαν άλλες αστοχίες (στόχευση της Στρατηγικής);
5. Πόσο συμμετοχικός ήταν ο σχεδιασμός της Στρατηγικής; Πώς λειτούργησε ο μηχανισμός της τετραπλής έλικας; Υποστηρίχθηκε η δημιουργία δικτύου φορέων;
6. Σε ποιο βαθμό συμμετείχαν τα ΠΣΕΚ στο σχεδιασμό της Περιφερειακής Στρατηγικής;
7. Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης συνέβαλε στον καθορισμό των τομέων προτεραιότητας κατά το σχεδιασμό της Στρατηγικής;
8. Πως οργανώθηκε η διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης κατά την εφαρμογή της Στρατηγικής (θεματικά, σε κύκλους κοκ.);
9. Ποιες δομές, εργαλεία και διαδικασίες (περιφερειακά δίκτυα, θεματικές ομάδες εργασίας, εργαστήρια, fora, πλατφόρμες, κ.λπ.) αξιοποιήθηκαν στη διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης;

Αποτελεσματικότητα, Αποτελέσματα και Αντίκτυπος

1. Υιοθετήθηκαν κατάλληλοι ποσοτικοί ή ποιοτικοί στόχοι στην Περιφερειακή Στρατηγική; Αν ναι, παρακολούθηθηκε η επίτευξή τους και σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν; Ποιοι ήταν οι σημαντικότεροι παράγοντες που επηρέασαν την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων;
2. Ποιες δράσεις της Περιφερειακής Στρατηγικής ήταν οι πλέον αποτελεσματικές; Σε ποιο βαθμό η Περιφερειακή Στρατηγική είχε μετρήσιμα αποτελέσματα;
3. Εντοπίζεται ανιχνεύσιμος αντίκτυπος από την εφαρμογή της Περιφερειακής Στρατηγικής π.χ. στην επιχειρηματικότητα, τις ερευνητικές υποδομές και συνολικά στο περιφερειακό οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας, το ανθρώπινο δυναμικό κοκ., και ποιος είναι αυτός;
4. Υπάρχουν προτάσεις βελτίωσης;

Αποδοτικότητα

1. Υπήρξαν καθυστερήσεις και αλλαγές κατά την υλοποίηση των Δράσεων της Περιφερειακής Στρατηγικής; Αν ναι, ποιοι ήταν οι κύριοι λόγοι και πώς ξεπεράστηκαν;
2. Ο μηχανισμός διακυβέρνησης συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της Περιφερειακής Στρατηγικής υπήρξε επαρκής;
3. Θα μπορούσαν να γίνουν κάποιες ενέργειες ώστε να απλουστευθούν κάποιες διαδικασίες, και αν ναι ποιες; Τι βελτιώσεις θα προτείνατε;

Προστιθέμενη Αξία

1. Ποια η συμβολή της Περιφερειακής Στρατηγικής στην ενίσχυση του οικοσυστήματος της Έρευνας και της Καινοτομίας στην Περιφέρεια;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.4: Οδηγός Συνέντευξης Στελεχών ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για τις Δράσεις

Σκοπός των συνεντεύξεων είναι να αξιολογηθεί η Δράση «.....» που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» (ΕΠΑΝΕΚ) 2014-2020. Ο στόχος της συνέντευξης είναι η σε βάθος συλλογή ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με τους παράγοντες που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την αποτελεσματικότητα της Δράσης.

Οι συνεντεύξεις θα πρέπει να είναι περιεκτικές και συνθετικές (όχι αναλυτικές) ως προς την παρουσίαση δίνοντας έμφαση στην οικοδόμηση επιχειρημάτων για τα επιτεύγματα της Δράσης και την ανάδειξη των παραγόντων που διευκόλυναν ή έθεσαν εμπόδια στην επιτυχία της.

Ξεκινώντας θα θέλαμε να συστηθούμε και να μας πείτε λίγα λόγια για εσάς, τη θέση σας, το βαθμό και το στάδιο εμπλοκής σας στην Δράση;

Συνάφεια

1. Σε ποια στοιχεία βασίσθηκε ο σχεδιασμός της Δράσης;
2. Ποια είναι η εμπειρία σας από το σχεδιασμό; Υπήρξε συμμετοχικός σχεδιασμός; Πως καταγράφηκαν οι ανάγκες
3. Πόσο αποτελεσματικά θεωρείται ότι καλύπτει η Δράση τις ανάγκες των δικαιούχων/ωφελούμενων; Καλύφθηκαν και με ποιον τρόπο, από τον σχεδιασμό της Δράσης;
4. Η Δράση αποτελεί συνέχεια κάποιας προηγούμενης Δράσης; Αν ναι, αξιοποιήθηκε η προηγούμενη εμπειρία στο σχεδιασμό;

Αποτελεσματικότητα, Αποτελέσματα και Αντίκτυπος

1. Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι της Δράσης; Ποιοι παράγοντες λειτούργησαν για την επίτευξη ή μη των επιδιωκόμενων στόχων; Σε ποιο βαθμό καλύφθηκαν οι δείκτες αποτελέσματος;
2. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη των τεθέντων στόχων;
3. Υλοποιήθηκε η Δράση σύμφωνα με το σχεδιασμό; Υπάρχουν προτάσεις βελτίωσης;
4. Ποιοι παράγοντες που σχετίζονται με τη διοίκηση της Δράσης από τη ΓΓΕΚ-ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ βοήθησαν ή εμπόδισαν την επιτυχία της;
5. Ποιοι παράγοντες που σχετίζονται με το εξωτερικό περιβάλλον της Δράσης βοήθησαν ή εμπόδισαν την επιτυχία της (Ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον (κυρίως για επιχειρήσεις), Ανταγωνισμός, Αδυναμία ή ευκολία πρόσληψης ανθρώπινου δυναμικού, Άλλο).
6. Σε ποιο βαθμό η Δράση είχε μετρήσιμα αποτελέσματα;
7. Πως αξιολογείται η δημοσιότητα της Δράσης; Πόσο αποτελεσματικά ήταν τα κανάλια επικοινωνίας και ενημέρωσης;

Αποδοτικότητα

1. Σε ποιο βαθμό οι επιλέξιμες δαπάνες κάλυψαν τις ανάγκες των δικαιούχων/ωφελούμενων; Η χρηματοδότηση ήταν επαρκής; Τι άλλο θα προτείνατε να ενταχθεί ως επιλέξιμη δαπάνη σε μια μελλοντική Δράση;
2. Υπήρξαν καθυστερήσεις κατά την υλοποίηση της Δράσης; Αν ναι, ποιοι ήταν οι κύριοι λόγοι και πώς ξεπεράστηκαν;
3. Ο μηχανισμός συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της Δράσης υπήρξε επαρκής;
4. Θα μπορούσαν να γίνουν κάποιες ενέργειες ώστε να απλουστευθούν κάποιες διαδικασίες, και αν ναι ποιες;

Προστιθέμενη Αξία

1. Πόσο συνέβαλε η Δράση στην επίτευξη των στόχων της RIS3;
2. Αναγνωρίζονται τυχόν καλές πρακτικές που θα βοηθήσουν σε μελλοντικό σχεδιασμό παρόμοιων Δράσεων;
3. Τι προτάσεις θα θέλατε να κάνετε σχετικά με τη Δράση, ώστε αυτό να συμβάλλει στο σχεδιασμό και άλλων αντίστοιχων Δράσεων;
4. Ποιες άλλες δράσεις θα μπορούσαν να τρέξουν συμπληρωματικά με αυτή την Δράση;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.5: Οδηγός Συνέντευξης Στελεχών ΓΓΕΚ – ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ για τον Σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής

Σκοπός των συνεντεύξεων είναι να αξιολογηθεί ο Σχεδιασμός της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Ο στόχος της συνέντευξης είναι η σε βάθος συλλογή ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με τους παράγοντες που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την αποτελεσματικότητα της Στρατηγικής.

Οι συνεντεύξεις θα πρέπει να είναι περιεκτικές και συνθετικές (όχι αναλυτικές) ως προς την παρουσίαση δίνοντας έμφαση στην οικοδόμηση επιχειρημάτων για τα επιτεύγματα της Στρατηγικής και την ανάδειξη των παραγόντων που διευκόλυναν ή έθεσαν εμπόδια στην επιτυχία της.

Ξεκινώντας θα θέλαμε να συστηθούμε και να μας πείτε λίγα λόγια για εσάς, τη θέση σας, το βαθμό και το στάδιο εμπλοκής σας στην Στρατηγική;

Συνάφεια

1. Σε ποια στοιχεία βασίσθηκε ο σχεδιασμός της Στρατηγικής;
2. Πόσο επίκαιρη είναι η Στρατηγική; Παραμένουν επίκαιρες οι ανάγκες;
3. Πόσο συμμετοχικός ήταν ο σχεδιασμός της Στρατηγικής; Πώς λειτούργησε ο μηχανισμός της τετραπλής έλικας; Υποστηρίχθηκε η δημιουργία δικτύου φορέων;
4. Πώς σχεδιάστηκε και πόσο χρήσιμη ήταν η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης; Πως συνέβαλε στην επιλογή και τον καθορισμό των τομέων προτεραιότητας της Στρατηγικής;
5. Εντοπίστηκαν αστοχίες στη στόχευση της Στρατηγικής;
6. Εντοπίστηκαν αστοχίες συνέργειας / συμπληρωματικότητας με τις Περιφερειακές Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης;
7. Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης συνέβαλε στον καθορισμό των τομέων προτεραιότητας; Η Επιχειρηματική Ανακάλυψη συνέβαλε στην εξειδίκευση του Σχεδίου Δράσης (όπου έχει εφαρμογή). Αν ναι, σε πόσους κύκλους;
8. Πως διαμορφώθηκε το Σχέδιο Δράσης;
9. Παρότι δεν προβλεπόταν αναθεώρηση της Στρατηγικής διαμορφώθηκε μια τέτοια ανάγκη;

Αποτελεσματικότητα, Αποτελέσματα και Αντίκτυπος

1. Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι της Στρατηγικής; Ποιοι παράγοντες λειτούργησαν για την επίτευξη ή μη των επιδιωκόμενων στόχων; Σε ποιο βαθμό καλύφθηκαν οι δείκτες αποτελέσματος;
2. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη των τεθέντων στόχων; Ποιοι παράγοντες που σχετίζονται με το εξωτερικό περιβάλλον της Στρατηγικής βοήθησαν ή εμπόδισαν την επιτυχία της (Ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον (κυρίως για επιχειρήσεις), Ανταγωνισμός, Αδυναμία ή ευκολία πρόσληψης ανθρώπινου δυναμικού, Άλλο).
3. Υλοποιήθηκε το Σχέδιο Δράσης σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό; Υπάρχουν προτάσεις βελτίωσης;
4. Σε ποιο βαθμό η Στρατηγική είχε μετρήσιμα αποτελέσματα;

Αποδοτικότητα

1. Υπήρξαν καθυστερήσεις και αλλαγές κατά την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης της Στρατηγικής; Αν ναι, ποιοι ήταν οι κύριοι λόγοι και πώς ξεπεράστηκαν;
2. Ο μηχανισμός διακυβέρνησης συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της Στρατηγικής υπήρξε επαρκής;
3. Θα μπορούσαν να γίνουν κάποιες ενέργειες ώστε να απλουστευθούν κάποιες διαδικασίες, και αν ναι ποιες;

Προστιθέμενη Αξία

1. Ποια η συμβολή της Στρατηγικής στην ενίσχυση του οικοσυστήματος της Έρευνας και της Καινοτομίας στην χώρα;
2. Η τρέχουσα εμπειρία από τον σχεδιασμό και υλοποίηση της Στρατηγικής οδήγησε στον σχεδιασμό της ΕΣΕΕ 2021-2027;
3. Αναγνωρίζονται τυχόν πρακτικές που θα βοηθήσουν στην βέλτιστη εξειδίκευση των νέων δράσεων της ΕΣΕΕ 2021-2027;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.6: Οδηγός Συνέντευξης Στελεχών ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ για τις Δράσεις RIS

Συνάφεια

1. Σε ποια στοιχεία βασίσθηκε ο σχεδιασμός των Δράσεων της RIS; Πως εξειδικεύθηκαν;
2. Ποια είναι η εμπειρία σας από το σχεδιασμό; Υπήρξε συμμετοχικός σχεδιασμός; Πως καταγράφηκαν οι ανάγκες;
3. Πόσο αποτελεσματικά θεωρείτε ότι καλύφθηκαν οι ανάγκες των δυνητικών δικαιούχων/ωφελούμενων;

Αποτελεσματικότητα, Αποτελέσματα και Αντίκτυπος

1. Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι των Δράσεων RIS; Ποιοι παράγοντες λειτούργησαν για την επίτευξη ή μη των επιδιωκόμενων στόχων; Σε ποιο βαθμό καλύφθηκαν οι δείκτες αποτελέσματος;
2. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη των τεθέντων στόχων;
3. Ποιοι παράγοντες που σχετίζονται με τη διοίκηση του Σχεδίου Δράσης αλλά και της Στρατηγικής από τη ΓΓΕΚ-ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ βοήθησαν ή εμπόδισαν την επιτυχία του;
4. Ποιοι παράγοντες που σχετίζονται με το εξωτερικό περιβάλλον βοήθησαν ή εμπόδισαν την επιτυχία της υλοποίησης (Ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον (κυρίως για επιχειρήσεις), Κρίση, Ανταγωνισμός, Αδυναμία ή ευκολία πρόσληψης ανθρώπινου δυναμικού, Πανδημία, κλπ.).

Αποδοτικότητα

1. Υπήρξαν καθυστερήσεις; Αν ναι, ποιοι ήταν οι κύριοι λόγοι και πώς ξεπεράστηκαν;
2. Ο διατιθέμενος Π/Υ υπήρξε επαρκής για να καλύψει τη ζήτηση από την πλευρά των φορέων/επιχειρήσεων;
3. Ο μηχανισμός συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Δράσεων RIS υπήρξε επαρκής;
4. Θα μπορούσαν να γίνουν κάποιες ενέργειες ώστε να απλουστευθούν κάποιες διαδικασίες, και αν ναι ποιες;

Προστιθέμενη Αξία

1. Αναγνωρίζονται τυχόν καλές πρακτικές που θα βοηθήσουν σε μελλοντικό σχεδιασμό παρόμοιων Δράσεων;
2. Τι προτάσεις θα θέλατε να κάνετε σχετικά με το σχεδιασμό νέων Δράσεων;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Πίνακας συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις

α/α	Υπηρεσία	Όνομα/Επώνυμο	Ιδιότητα	Ημερομηνία διεξαγωγής
1	ΓΓΕΚ	Αντώνης Γυπάκης	Προϊστάμενος Τμήματος Α΄ Σχεδιασμού και Προγραμματισμού	15/09/2023
2	ΓΓΕΚ	Βασίλης Γογγολίδης	Προϊστάμενος Τμήματος Γ΄ Σχεδιασμού Δράσεων Καινοτομίας	20/07/2023
3	ΓΓΕΚ	Μαρία Χριστούλα	Προϊσταμένη Διεύθυνσης Διεθνούς Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας	28/07/2023
4	ΓΓΕΚ	Αγνή Σπηλιώτη	Προϊσταμένη Διεύθυνση Σχεδιασμού και Προγραμματισμού Πολιτικών και Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας	14/09/2023
5	ΓΓΕΚ	Αστέρης Χατζηπαραδείσης	Πρώην Στέλεχος ΓΓΕΚ	02/08/2023
6	ΕΥΔΕ	Μαρία Κουτσοπούλου	Προϊσταμένη Μονάδας Α΄ - Προγραμματισμού και αξιολόγησης προτάσεων	28/07/2023
7	ΕΥΔΕ	Σταυρούλα Πούλου	Στέλεχος Μονάδας Α΄ - Προγραμματισμού και αξιολόγησης προτάσεων	25/07/2023
8	ΕΥΔΕ	Ελένη Τσανάκα	Προϊσταμένη Μονάδας Β2 - Διαχείρισης έργων ΕΤΑΚ (ΤΠΔ – ΤΠΕ)	09/08/2023
9	ΕΥΔΕ	Μαρία Ρουσοπούλου	Προϊσταμένη Μονάδας Β1 - Διαχείρισης έργων ΕΤΑΚ (ΥΚΑ-ΥΦΑ-ΜΕΑ)	23/08/2023
10	ΕΥΔΕ	Ευφημία Πάλλη	Προϊσταμένη μονάδας Β3 - Διαχείρισης έργων ΕΤΑΚ (ΑΓΡΟ-ΠΒΑ-ΕΝΕ)	08/08/2023
11	ΕΥΔΕ	Δέσποινα Κράλλη	Προϊσταμένη Υπηρεσίας ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ	13/09/2023
12	ΓΓΕΚ	Νίκος Σαργιάνος	Προϊστάμενος Τμήματος Β΄ Αποτίμησης και Αξιολόγησης Επιπτώσεων	
13	ΓΓΕΚ	Βασίλης Καλερίδης	Στέλεχος Τμήματος Β΄ Αποτίμησης και Αξιολόγησης Επιπτώσεων	
14	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Αγγελική Φέτση	Προϊσταμένη ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ	19/09/2023
15	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Μηνάς Διακολιός	Προϊστάμενος Μονάδας Α1 - Προγραμματισμού & Αξιολόγησης Επιχειρησιακού Προγράμματος & Οριζόντιων Θεμάτων	19/09/2023
16	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Σοφία Λιάππα	Στέλεχος Μονάδας Α1 - Προγραμματισμού & Αξιολόγησης Επιχειρησιακού Προγράμματος & Οριζόντιων Θεμάτων	19/09/2023
17	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Ελένη Κρητικού	Προϊσταμένη Μονάδας Α2 - Αξιολόγησης & Επιλογής Πράξεων των Θεματικών Στόχων 1, 2, 4 και 7, συμπεριλαμβανομένων Πράξεων ΤΠΕ των Θεματικών Στόχων αυτών, καθώς και Πράξεις Τεχνικής Βοήθειας οριζόντιου χαρακτήρα	19/09/2023
18	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Ελένη Ζώγγου	Στέλεχος Μονάδας Α2 - Αξιολόγησης & Επιλογής Πράξεων των Θεματικών Στόχων 1, 2, 4 και 7, συμπεριλαμβανομένων Πράξεων ΤΠΕ των Θεματικών Στόχων αυτών, καθώς και Πράξεις Τεχνικής Βοήθειας οριζόντιου χαρακτήρα	19/09/2023
19	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Ευθύμιος Κουτρούκης	Προϊστάμενος Μονάδας Β1 - Διαχείρισης Πράξεων των Θεματικών Στόχων 1, 4 και 7 πλην των Πράξεων ΤΠΕ	19/09/2023
20	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Εμμανουήλ Καλογεράς	Στέλεχος Μονάδας Β1 - Διαχείρισης Πράξεων των Θεματικών Στόχων 1, 4 και 7 πλην των Πράξεων ΤΠΕ	08/08/2023
21	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Ανδρέας Πέτρου	Στέλεχος Μονάδας Β2 - Διαχείρισης Πράξεων του Θεματικού Στόχου 3 πλην Πράξεων ΤΠΕ	19/09/2023
22	ΕΥΔ-ΕΠΑΝΕΚ	Γεώργιος Αβδάλας	Προϊστάμενος Μονάδας Β3 - Διαχείρισης Πράξεων των Θεματικών Στόχων 6, 8,10 και 11 πλην των Πράξεων ΤΠΕ	19/09/2023
23	ΕΥΔ	Λεονάρδος Καντσός	Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ & ΤΣ	19/09/2023
24	ΕΥΣΠΕΠ	Μιχαήλ Γκούμας	Προϊστάμενος Μονάδας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΜΟΝ-ΕΣΕΕ)	02/08/2023
25	ΓΓΕΚ	Λύδα Γιαννακοπούλου	Πρώην Στέλεχος ΓΓΕΚ	11/09/2023 (με αποστολή κειμένου)
26	FOCUS GROUP ΚΙ	Δικαιούχοι Δράσης		29/08/2023

27	FOCUS GROUP ΣΣΚ	Δικαιούχοι Δράσης		29/08/2023
28	Αττικής	Δρόσης Δημήτριος Ποδάρας Πέτρος	Προϊστάμενος ΕΥΔΠ «Αττική» Υπεύθυνος συντονιστής ΚΕΚΠΑ	15/09/2023
29	Ανατολική Μακεδονία και Θράκης	Γρηγορίου Μαρία Κουδουμάτος Παναγιώτης Καλερίδης Βασίλης	Ερευνήτρια, μέλος ΠΣΕΚ ΓΓΕΚ	15/09/2023
30	Ηπείρου	Μπαλτογιάννης Νικόλαος	Προϊστάμενος ΕΥΔ	12/09/2023
31	Ιονίου	Σπίγγος Θανάσης Κυριακή Κούλα Βαρότσης Νικόλαος Δραγώνας Ιωάννης Χριστοπούλου Ελένη Φλώρος Ανδρέας Ζερβάκης Μιχαήλ Δρακάτος Γεώργιος	Προϊστάμενος Μονάδας Α' Διεύθυνση αναπτυξιακού προγραμματισμού Πρόεδρος ΠΣΕΚ Αντιπρόεδρος ΠΣΕΚ Γραμματέας ΠΣΕΚ Μέλος ΠΣΕΚ Μέλος ΠΣΕΚ Μέλος ΠΣΕΚ	11/09/2023
32	Κεντρική Μακεδονία	Κωστάρας Γεώργιος Γουλάπση Μαρία Λαγκάνη Χριστίνα Μαντζανάκης Σταύρος	Προϊστάμενος Μονάδας Α1 Διεύθυνση Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας One stop liaison office - Technical Expert One stop liaison office - Technical Expert	12/09/2023
33	Κρήτη	Δασκαλάκη Χρύσα Μπίλιος Χρήστος Σταύρος Καουκάκης Κασωτάκη Μαρία Ρουσάκη Κατερίνα Καλερίδης Βασίλης	Αναπληρώτρια Προϊσταμένη - Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Στέλεχος του Τμήματος Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας Περιφέρειας Κρήτης Προϊσταμένη Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος "Κρήτη" Αν. Προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΓΓΕΚ	13/09/2023
34	Στερεά Ελλάδα	Κούτσικος Γιάννης	Προϊστάμενος Μονάδας Α'	13/09/2023
35	Δυτική Ελλάδα	Θωμόπουλος Βασίλης Μαμασιούλας Αριστείδης Καρβέλη Σοφία Καλερίδης Βασίλης	Στέλεχος Μονάδας Α' Στέλεχος Μονάδας Α' Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΓΓΕΚ	08/09/2023
36	Νότιο Αιγαίο	Αντώνης Βουτσίνος Αραγιάννης Βαγγέλης Αγγελική Παλαιολόγου Καλατζής Ιωάννης	Προϊστάμενος ΕΥΔ Στέλεχος μονάδας Α' Στέλεχος μονάδας Α' Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού	06/09/2023 06/09/2023

37	Βόρειο Αιγαίο	Στρογγυλόπουλος Γεώργιος	Συντονιστής γραφείου καινοτομίας Βόρειου Αιγαίου	
38	ΜΟΝ-ΕΣΕΕ	Γκούμας Μιχάλης Πελεκάση Σοφία Έγκε Μίτσα Μαρία	Προϊστάμενος ΜΟΝ-ΕΣΕΕ της ΓΔΔΕ Στέλεχος ΜΟΝ-ΕΣΕΕ Στέλεχος ΜΟΝ-ΕΣΕΕ	02/08/2023
39	Θεσσαλία	-	-	
40	Πελοπόννησος	-	-	
41	Δυτική Μακεδονία	-	-	
42	ΙΤΕ	Νεκτάριος Ταβερναράκης	Πρόεδρος ΔΣ ΙΤΕ, Διευθυντής ΚΔ ΙΤΕ Καθηγητής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης	02/08/2023
43	ΕΜΠ	Χατζηγεωργίου Ιωάννης	Αντιπρύτανης Έρευνας και Δια Βίου Εκπαίδευσης	07/08/2023

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Προσκλήσεις Ομάδων Εστίασης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.1: Ομάδα Εστίασης – Κέντρα Ικανοτήτων

Save the Date

Ομάδα Εστίασης - Κέντρα Ικανοτήτων

Στο πλαίσιο του Έργου «**Αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής Ε&Κ για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) 2014 – 2020**», που υλοποιείται για τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ), η PLANET A.E διοργανώνει, την Τρίτη 29 Αυγούστου 2023, ώρα 15.00 – 17.00, Ομάδα Εστίασης για τη Δράση **Κέντρα Ικανοτήτων**.

Ο στόχος της Ομάδας Εστίασης είναι η διερεύνηση των παραγόντων που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την αποτελεσματικότητα της Δράσης.

Εκτιμώντας ως ιδιαίτερα σημαντική την εμπειρία σας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας.

Η εκδήλωση θα λάβει χώρα διαδικτυακά και θα ακολουθήσει Πρόσκληση με το σχετικό σύνδεσμο.

Πληροφορίες: κα Γεωργία Μαλαπέτσα
Email: ris3evaluation2014-2020@planet.gr, Τηλ. επικοινωνίας: +30-2106905000

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΓΓΕΚ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Agenda

Ομάδα Εστίασης για τη Δράση Κέντρα Ικανοτήτων

- Τα κίνητρα συμμετοχής στην συγκεκριμένη δράση
- Σημασία και επάρκεια της χρηματοδότησης
- Επιτεύγματα της Δράσης
- Θετικά σημεία της Δράσης
- Προβλήματα
- Προτάσεις βελτίωσης για μελλοντικές δράσεις
- Ο συνολικός σχεδιασμός της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.2: Ομάδα Εστίασης – Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας

Save the Date

Ομάδα Εστίασης - Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας

Στο πλαίσιο του Έργου «**Αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής Ε&Κ για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) 2014 – 2020**», που υλοποιείται για τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ), η PLANET A.E διοργανώνει, την Τρίτη 29 Αυγούστου 2023, ώρα 11.00 – 13.00, Ομάδα Εστίασης για τη Δράση **Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας / ΣΣΚ – 1^η Πρόσκληση «Φορέας Αρωγός»**.

Ο στόχος της Ομάδας Εστίασης είναι η διερεύνηση των παραγόντων που επηρέασαν θετικά ή αρνητικά την αποτελεσματικότητα της Δράσης.

Εκτιμώντας ως ιδιαίτερα σημαντική την εμπειρία σας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας.

Η εκδήλωση θα λάβει χώρα διαδικτυακά και θα ακολουθήσει Πρόσκληση με το σχετικό σύνδεσμο.

Πληροφορίες: κα Γεωργία Μαλαπέτσα
Email: ris3evaluation2014-2020@planet.gr, Τηλ. επικοινωνίας: +30-2106905000

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΝΤΑΣ ΓΝΩΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Agenda

Ομάδα Εστίασης για τη Δράση Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ ΣΣΚ (Φορέας Αρωγός)

- Τα κίνητρα συμμετοχής στην συγκεκριμένη δράση
- Σημασία και επάρκεια της χρηματοδότησης
- Επιτεύγματα της Δράσης
- Θετικά σημεία της Δράσης
- Προβλήματα
- Προτάσεις βελτίωσης για μελλοντικές δράσεις.
- Ο συνολικός σχεδιασμός της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

